

Πρόγραμμα SFC2021 που υποστηρίζεται από το ΕΤΠΑ (Στόχος «Επενδύσεις στην απασχόληση και την ανάπτυξη»), το ΕΚΤ+, το Ταμείο Συνοχής και το ΕΤΘΑ — άρθρο 21 παράγραφος 3

CCI	2021EL16FFPR011
Τίτλος στα αγγλικά	Dytiki Makedonia
Τίτλος στην εθνική γλώσσα ή γλώσσες	EL - Δυτική Μακεδονία
Έκδοση	3.2
Πρώτο έτος	2021
Τελευταίο έτος	2027
Επιλέξιμο από	1 Ιαν 2021
Επιλέξιμο έως	31 Δεκ 2029
Αριθμός απόφασης της Επιτροπής	C(2026)1221
Ημερομηνία απόφασης της Επιτροπής	4 Μαρ 2026
Αριθμός τροποποιητικής απόφασης του κράτους μέλους	
Ημερομηνία έναρξης ισχύος της τροποποιητικής απόφασης του κράτους μέλους	
Μη ουσιαστική μεταφορά (άρθρο 24 παράγραφος 5 του ΚΚΔ)	Όχι
Φραστικές ή τυπογραφικές διορθώσεις (άρθρο 24 παράγραφος 6 του ΚΚΔ)	Όχι
Εγκρίθηκε από την επιτροπή παρακολούθησης	Ναι
Περιφέρειες NUTS που καλύπτονται από το πρόγραμμα	EL53 - Δυτική Μακεδονία EL531 - Γρεβενά, Κοζάνη EL532 - Καστοριά EL533 - Φλώρινα
Οικείο/-α ταμείο/-α	ΕΤΠΑ ΕΚΤ+
Πρόγραμμα	☐ στο πλαίσιο του στόχου «Επενδύσεις στην απασχόληση και την ανάπτυξη» μόνο για τις εξόχως απόκεντρες περιφέρειες

Πίνακας περιεχομένων

1. Στρατηγική του προγράμματος: βασικές προκλήσεις και μέτρα πολιτικής.....	16
Πίνακας 1.....	26
2. Προτεραιότητες.....	55
2.1. Προτεραιότητες εκτός της τεχνικής βοήθειας.....	55
2.1.1. Προτεραιότητα: 1. Ενίσχυση του παραγωγικού και οικονομικού μετασχηματισμού της Περιφέρειας.....	55
2.1.1.1. Ειδικός στόχος: RSO1.1. Ανάπτυξη και ενίσχυση των ικανοτήτων έρευνας και καινοτομίας και αξιοποίηση των προηγμένων τεχνολογιών (ΕΤΠΑ).....	55
2.1.1.1.1. Παρεμβάσεις των ταμείων.....	55
Σχετικά είδη δράσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο i) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+:	55
Βασικές ομάδες-στόχοι — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iii) του ΚΚΔ:	57
Ενέργειες που διαφυλάσσουν την ισότητα, την ένταξη και την απαγόρευση των διακρίσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iv) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+	57
Ενδεικτική αναφορά ως προς τις ειδικές περιοχές-στόχους, συμπεριλαμβανομένης της προβλεπόμενης χρήσης των εδαφικών εργαλείων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο v) του ΚΚΔ.....	58
Διαπεριφερειακές, διασυνοριακές και διακρατικές δράσεις — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vi) του ΚΚΔ.....	58
Προβλεπόμενη χρήση των χρηματοδοτικών μέσων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vii) του ΚΚΔ.....	58
2.1.1.1.2. Δείκτες.....	59
Πίνακας 2: Δείκτες εκροών.....	59
Πίνακας 3: Δείκτες αποτελεσμάτων.....	59
2.1.1.1.3. Ενδεικτική κατανομή των προγραμματισμένων πόρων (ΕΕ) ανά είδος παρέμβασης.....	60
Πίνακας 4: Διάσταση 1 — πεδίο παρέμβασης.....	60
Πίνακας 5: Διάσταση 2 — μορφή χρηματοδότησης.....	60
Πίνακας 6: Διάσταση 3 — μηχανισμός εδαφικής υλοποίησης και εδαφική εστίαση.....	61
Πίνακας 7: Διάσταση 6 — δευτερεύοντες θεματικοί στόχοι ΕΚΤ+	61
Πίνακας 8: Διάσταση 7 — διάσταση της ισότητας των φύλων στο πλαίσιο των ΕΚΤ+, ΕΤΠΑ, Ταμείο Συνοχής και ΤΔΜ.....	61
2.1.1.1. Ειδικός στόχος: RSO1.2. Αξιοποίηση των οφελών της ψηφιοποίησης για τους πολίτες, τις εταιρείες, τους ερευνητικούς οργανισμούς και τις δημόσιες αρχές (ΕΤΠΑ).....	62
2.1.1.1.1. Παρεμβάσεις των ταμείων.....	62
Σχετικά είδη δράσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο i) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+:	62
Βασικές ομάδες-στόχοι — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iii) του ΚΚΔ:	63
Ενέργειες που διαφυλάσσουν την ισότητα, την ένταξη και την απαγόρευση των διακρίσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iv) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+	63
Ενδεικτική αναφορά ως προς τις ειδικές περιοχές-στόχους, συμπεριλαμβανομένης της προβλεπόμενης χρήσης των εδαφικών εργαλείων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο v) του ΚΚΔ.....	64
Διαπεριφερειακές, διασυνοριακές και διακρατικές δράσεις — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vi) του ΚΚΔ.....	64
Προβλεπόμενη χρήση των χρηματοδοτικών μέσων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vii) του ΚΚΔ.....	64
2.1.1.1.2. Δείκτες.....	65
Πίνακας 2: Δείκτες εκροών.....	65
Πίνακας 3: Δείκτες αποτελεσμάτων.....	65
2.1.1.1.3. Ενδεικτική κατανομή των προγραμματισμένων πόρων (ΕΕ) ανά είδος παρέμβασης.....	65
Πίνακας 4: Διάσταση 1 — πεδίο παρέμβασης.....	65
Πίνακας 5: Διάσταση 2 — μορφή χρηματοδότησης.....	65
Πίνακας 6: Διάσταση 3 — μηχανισμός εδαφικής υλοποίησης και εδαφική εστίαση.....	66

Πίνακας 7: Διάσταση 6 — δευτερεύοντες θεματικοί στόχοι ΕΚΤ+	66
Πίνακας 8: Διάσταση 7 — διάσταση της ισότητας των φύλων στο πλαίσιο των ΕΚΤ+, ΕΤΠΑ, Ταμείο Συνοχής και ΤΑΜ	66
2.1.1.1. Ειδικός στόχος: RSO1.3. Ενίσχυση της βιώσιμης ανάπτυξης και της ανταγωνιστικότητας των ΜΜΕ και δημιουργία θέσεων εργασίας στις ΜΜΕ, μεταξύ άλλων μέσω παραγωγικών επενδύσεων (ΕΤΠΑ).....	67
2.1.1.1.1. Παρεμβάσεις των ταμείων.....	67
Σχετικά είδη δράσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο i) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+:	67
Βασικές ομάδες-στόχοι — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iii) του ΚΚΔ:	68
Ενέργειες που διαφυλάσσουν την ισότητα, την ένταξη και την απαγόρευση των διακρίσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iv) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+	68
Ενδεικτική αναφορά ως προς τις ειδικές περιοχές-στόχους, συμπεριλαμβανομένης της προβλεπόμενης χρήσης των εδαφικών εργαλείων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο v) του ΚΚΔ.....	69
Διαπεριφερειακές, διασυνοριακές και διακρατικές δράσεις — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vi) του ΚΚΔ.....	69
Προβλεπόμενη χρήση των χρηματοδοτικών μέσων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vii) του ΚΚΔ.....	69
2.1.1.1.2. Δείκτες.....	70
Πίνακας 2: Δείκτες εκροών	70
Πίνακας 3: Δείκτες αποτελεσμάτων.....	70
2.1.1.1.3. Ενδεικτική κατανομή των προγραμματισμένων πόρων (ΕΕ) ανά είδος παρέμβασης	71
Πίνακας 4: Διάσταση 1 — πεδίο παρέμβασης.....	71
Πίνακας 5: Διάσταση 2 — μορφή χρηματοδότησης.....	71
Πίνακας 6: Διάσταση 3 — μηχανισμός εδαφικής υλοποίησης και εδαφική εστίαση.....	71
Πίνακας 7: Διάσταση 6 — δευτερεύοντες θεματικοί στόχοι ΕΚΤ+	72
Πίνακας 8: Διάσταση 7 — διάσταση της ισότητας των φύλων στο πλαίσιο των ΕΚΤ+, ΕΤΠΑ, Ταμείο Συνοχής και ΤΑΜ	72
2.1.1. Προτεραιότητα: 1Α. Στήριξη της άμυνας και της ασφάλειας.....	73
2.1.1.1. Ειδικός στόχος: RSO1.7. Ενίσχυση των βιομηχανικών ικανοτήτων για την προώθηση των αμυντικών ικανοτήτων, με προτεραιότητα σε όσες δυνατότητες είναι διπλής χρήσης (ΕΤΠΑ).....	73
2.1.1.1.1. Παρεμβάσεις των ταμείων.....	73
Σχετικά είδη δράσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο i) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+:	73
Βασικές ομάδες-στόχοι — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iii) του ΚΚΔ:	74
Ενέργειες που διαφυλάσσουν την ισότητα, την ένταξη και την απαγόρευση των διακρίσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iv) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+	74
Ενδεικτική αναφορά ως προς τις ειδικές περιοχές-στόχους, συμπεριλαμβανομένης της προβλεπόμενης χρήσης των εδαφικών εργαλείων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο v) του ΚΚΔ.....	75
Διαπεριφερειακές, διασυνοριακές και διακρατικές δράσεις — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vi) του ΚΚΔ.....	75
Προβλεπόμενη χρήση των χρηματοδοτικών μέσων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vii) του ΚΚΔ.....	75
2.1.1.1.2. Δείκτες.....	75
Πίνακας 2: Δείκτες εκροών	75
Πίνακας 3: Δείκτες αποτελεσμάτων.....	76
2.1.1.1.3. Ενδεικτική κατανομή των προγραμματισμένων πόρων (ΕΕ) ανά είδος παρέμβασης	76
Πίνακας 4: Διάσταση 1 — πεδίο παρέμβασης.....	76
Πίνακας 5: Διάσταση 2 — μορφή χρηματοδότησης.....	76
Πίνακας 6: Διάσταση 3 — μηχανισμός εδαφικής υλοποίησης και εδαφική εστίαση.....	76
Πίνακας 7: Διάσταση 6 — δευτερεύοντες θεματικοί στόχοι ΕΚΤ+	77
Πίνακας 8: Διάσταση 7 — διάσταση της ισότητας των φύλων στο πλαίσιο των ΕΚΤ+, ΕΤΠΑ, Ταμείο Συνοχής και ΤΑΜ	77

2.1.1. Προτεραιότητα: 2. Στήριξη της καθαρής ενέργειας και της πράσινης αειφόρου ανάπτυξης	78
2.1.1.1. Ειδικός στόχος: RSO2.1. Προώθηση μέτρων ενεργειακής απόδοσης και μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου (ΕΤΠΑ).....	78
2.1.1.1.1. Παρεμβάσεις των ταμείων.....	78
Σχετικά είδη δράσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο i) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+:	78
Βασικές ομάδες-στόχοι — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iii) του ΚΚΔ:	79
Ενέργειες που διαφυλάσσουν την ισότητα, την ένταξη και την απαγόρευση των διακρίσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iv) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+.	79
Ενδεικτική αναφορά ως προς τις ειδικές περιοχές-στόχους, συμπεριλαμβανομένης της προβλεπόμενης χρήσης των εδαφικών εργαλείων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο v) του ΚΚΔ.....	80
Διαπεριφερειακές, διασυνοριακές και διακρατικές δράσεις — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vi) του ΚΚΔ.....	80
Προβλεπόμενη χρήση των χρηματοδοτικών μέσων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vii) του ΚΚΔ.....	80
2.1.1.1.2. Δείκτες.....	81
Πίνακας 2: Δείκτες εκροών.....	81
Πίνακας 3: Δείκτες αποτελεσμάτων.....	81
2.1.1.1.3. Ενδεικτική κατανομή των προγραμματισμένων πόρων (ΕΕ) ανά είδος παρέμβασης	81
Πίνακας 4: Διάσταση 1 — πεδίο παρέμβασης.....	81
Πίνακας 5: Διάσταση 2 — μορφή χρηματοδότησης.....	82
Πίνακας 6: Διάσταση 3 — μηχανισμός εδαφικής υλοποίησης και εδαφική εστίαση.....	82
Πίνακας 7: Διάσταση 6 — δευτερεύοντες θεματικοί στόχοι ΕΚΤ+.....	82
Πίνακας 8: Διάσταση 7 — διάσταση της ισότητας των φύλων στο πλαίσιο των ΕΚΤ+, ΕΤΠΑ, Ταμείο Συνοχής και ΤΔΜ.....	82
2.1.1.1. Ειδικός στόχος: RSO2.3. Ανάπτυξη έξυπνων ενεργειακών συστημάτων, δικτύων και εξοπλισμού αποθήκευσης εκτός ΔΕΔ-Ε (ΕΤΠΑ).....	83
2.1.1.1.1. Παρεμβάσεις των ταμείων.....	83
Σχετικά είδη δράσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο i) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+:	83
Βασικές ομάδες-στόχοι — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iii) του ΚΚΔ:	83
Ενέργειες που διαφυλάσσουν την ισότητα, την ένταξη και την απαγόρευση των διακρίσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iv) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+.	84
Ενδεικτική αναφορά ως προς τις ειδικές περιοχές-στόχους, συμπεριλαμβανομένης της προβλεπόμενης χρήσης των εδαφικών εργαλείων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο v) του ΚΚΔ.....	84
Διαπεριφερειακές, διασυνοριακές και διακρατικές δράσεις — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vi) του ΚΚΔ.....	84
Προβλεπόμενη χρήση των χρηματοδοτικών μέσων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vii) του ΚΚΔ.....	85
2.1.1.1.2. Δείκτες.....	85
Πίνακας 2: Δείκτες εκροών.....	85
Πίνακας 3: Δείκτες αποτελεσμάτων.....	85
2.1.1.1.3. Ενδεικτική κατανομή των προγραμματισμένων πόρων (ΕΕ) ανά είδος παρέμβασης	86
Πίνακας 4: Διάσταση 1 — πεδίο παρέμβασης.....	86
Πίνακας 5: Διάσταση 2 — μορφή χρηματοδότησης.....	86
Πίνακας 6: Διάσταση 3 — μηχανισμός εδαφικής υλοποίησης και εδαφική εστίαση.....	86
Πίνακας 7: Διάσταση 6 — δευτερεύοντες θεματικοί στόχοι ΕΚΤ+.....	86
Πίνακας 8: Διάσταση 7 — διάσταση της ισότητας των φύλων στο πλαίσιο των ΕΚΤ+, ΕΤΠΑ, Ταμείο Συνοχής και ΤΔΜ.....	86
2.1.1.1. Ειδικός στόχος: RSO2.4. Προώθηση της προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή και της πρόληψης του κινδύνου καταστροφών, της ανθεκτικότητας, λαμβάνοντας υπόψη προσεγγίσεις που βασίζονται στο οικοσύστημα (ΕΤΠΑ).....	88
2.1.1.1.1. Παρεμβάσεις των ταμείων.....	88

Σχετικά είδη δράσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο i) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+:	88
Βασικές ομάδες-στόχοι — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iii) του ΚΚΔ:	90
Ενέργειες που διαφυλάσσουν την ισότητα, την ένταξη και την απαγόρευση των διακρίσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iv) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+:	90
Ενδεικτική αναφορά ως προς τις ειδικές περιοχές-στόχους, συμπεριλαμβανομένης της προβλεπόμενης χρήσης των εδαφικών εργαλείων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο v) του ΚΚΔ:	91
Διαπεριφερειακές, διασυνοριακές και διακρατικές δράσεις — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vi) του ΚΚΔ:	91
Προβλεπόμενη χρήση των χρηματοδοτικών μέσων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vii) του ΚΚΔ:	91
2.1.1.1.2. Δείκτες:	92
Πίνακας 2: Δείκτες εκροών	92
Πίνακας 3: Δείκτες αποτελεσμάτων	92
2.1.1.1.3. Ενδεικτική κατανομή των προγραμματισμένων πόρων (ΕΕ) ανά είδος παρέμβασης:	92
Πίνακας 4: Διάσταση 1 — πεδίο παρέμβασης	92
Πίνακας 5: Διάσταση 2 — μορφή χρηματοδότησης	93
Πίνακας 6: Διάσταση 3 — μηχανισμός εδαφικής υλοποίησης και εδαφική εστίαση	93
Πίνακας 7: Διάσταση 6 — δευτερεύοντες θεματικοί στόχοι ΕΚΤ+:	93
Πίνακας 8: Διάσταση 7 — διάσταση της ισότητας των φύλων στο πλαίσιο των ΕΚΤ+, ΕΤΠΑ, Ταμείο Συνοχής και ΤΑΜ	93
2.1.1.1. Ειδικός στόχος: RSO2.5. Προαγωγή της ασφαλούς πρόσβασης στο νερό, της βιώσιμης διαχείρισης των υδάτων, συμπεριλαμβανομένης της ολοκληρωμένης διαχείρισης των υδάτων, και της ανθεκτικότητας των υδάτων (ΕΤΠΑ)	94
2.1.1.1.1. Παρεμβάσεις των ταμείων:	94
Σχετικά είδη δράσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο i) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+:	94
Βασικές ομάδες-στόχοι — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iii) του ΚΚΔ:	96
Ενέργειες που διαφυλάσσουν την ισότητα, την ένταξη και την απαγόρευση των διακρίσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iv) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+:	96
Ενδεικτική αναφορά ως προς τις ειδικές περιοχές-στόχους, συμπεριλαμβανομένης της προβλεπόμενης χρήσης των εδαφικών εργαλείων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο v) του ΚΚΔ:	97
Διαπεριφερειακές, διασυνοριακές και διακρατικές δράσεις — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vi) του ΚΚΔ:	97
Προβλεπόμενη χρήση των χρηματοδοτικών μέσων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vii) του ΚΚΔ:	97
2.1.1.1.2. Δείκτες:	98
Πίνακας 2: Δείκτες εκροών	98
Πίνακας 3: Δείκτες αποτελεσμάτων	98
2.1.1.1.3. Ενδεικτική κατανομή των προγραμματισμένων πόρων (ΕΕ) ανά είδος παρέμβασης:	99
Πίνακας 4: Διάσταση 1 — πεδίο παρέμβασης	99
Πίνακας 5: Διάσταση 2 — μορφή χρηματοδότησης	99
Πίνακας 6: Διάσταση 3 — μηχανισμός εδαφικής υλοποίησης και εδαφική εστίαση	99
Πίνακας 7: Διάσταση 6 — δευτερεύοντες θεματικοί στόχοι ΕΚΤ+:	100
Πίνακας 8: Διάσταση 7 — διάσταση της ισότητας των φύλων στο πλαίσιο των ΕΚΤ+, ΕΤΠΑ, Ταμείο Συνοχής και ΤΑΜ	100
2.1.1.1. Ειδικός στόχος: RSO2.6. Προαγωγή της μετάβασης σε κυκλική οικονομία και σε αποδοτική ως προς τους πόρους οικονομία (ΕΤΠΑ)	101
2.1.1.1.1. Παρεμβάσεις των ταμείων:	101
Σχετικά είδη δράσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο i) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+:	101
Βασικές ομάδες-στόχοι — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iii) του ΚΚΔ:	102

Ενέργειες που διαφυλάσσουν την ισότητα, την ένταξη και την απαγόρευση των διακρίσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iv) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+	102
Ενδεικτική αναφορά ως προς τις ειδικές περιοχές-στόχους, συμπεριλαμβανομένης της προβλεπόμενης χρήσης των εδαφικών εργαλείων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο v) του ΚΚΔ	102
Διαπεριφερειακές, διασυνοριακές και διακρατικές δράσεις — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vi) του ΚΚΔ	102
Προβλεπόμενη χρήση των χρηματοδοτικών μέσων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vii) του ΚΚΔ	103
2.1.1.1.2. Δείκτες	103
Πίνακας 2: Δείκτες εκροών	103
Πίνακας 3: Δείκτες αποτελεσμάτων	104
2.1.1.1.3. Ενδεικτική κατανομή των προγραμματισμένων πόρων (ΕΕ) ανά είδος παρέμβασης	104
Πίνακας 4: Διάσταση 1 — πεδίο παρέμβασης	104
Πίνακας 5: Διάσταση 2 — μορφή χρηματοδότησης	104
Πίνακας 6: Διάσταση 3 — μηχανισμός εδαφικής υλοποίησης και εδαφική εστίαση	104
Πίνακας 7: Διάσταση 6 — δευτερεύοντες θεματικοί στόχοι ΕΚΤ+	104
Πίνακας 8: Διάσταση 7 — διάσταση της ισότητας των φύλων στο πλαίσιο των ΕΚΤ+, ΕΤΠΑ, Ταμείο Συνοχής και ΤΑΜ	105
2.1.1. Προτεραιότητα: 2Α. Οικονομικά προσιτή και βιώσιμη στέγαση (ΕΤΠΑ)	106
2.1.1.1. Ειδικός στόχος: RSO2.11. Προώθηση της πρόσβασης σε οικονομικά προσιτή και βιώσιμη στέγαση (ΕΤΠΑ)	106
2.1.1.1.1. Παρεμβάσεις των ταμείων	106
Σχετικά είδη δράσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο i) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+:	106
Βασικές ομάδες-στόχοι — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iii) του ΚΚΔ:	108
Ενέργειες που διαφυλάσσουν την ισότητα, την ένταξη και την απαγόρευση των διακρίσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iv) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+	109
Ενδεικτική αναφορά ως προς τις ειδικές περιοχές-στόχους, συμπεριλαμβανομένης της προβλεπόμενης χρήσης των εδαφικών εργαλείων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο v) του ΚΚΔ	109
Διαπεριφερειακές, διασυνοριακές και διακρατικές δράσεις — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vi) του ΚΚΔ	109
Προβλεπόμενη χρήση των χρηματοδοτικών μέσων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vii) του ΚΚΔ	109
2.1.1.1.2. Δείκτες	110
Πίνακας 2: Δείκτες εκροών	110
Πίνακας 3: Δείκτες αποτελεσμάτων	110
2.1.1.1.3. Ενδεικτική κατανομή των προγραμματισμένων πόρων (ΕΕ) ανά είδος παρέμβασης	111
Πίνακας 4: Διάσταση 1 — πεδίο παρέμβασης	111
Πίνακας 5: Διάσταση 2 — μορφή χρηματοδότησης	111
Πίνακας 6: Διάσταση 3 — μηχανισμός εδαφικής υλοποίησης και εδαφική εστίαση	112
Πίνακας 7: Διάσταση 6 — δευτερεύοντες θεματικοί στόχοι ΕΚΤ+	112
Πίνακας 8: Διάσταση 7 — διάσταση της ισότητας των φύλων στο πλαίσιο των ΕΚΤ+, ΕΤΠΑ, Ταμείο Συνοχής και ΤΑΜ	112
2.1.1. Προτεραιότητα: 3. Βελτίωση της διασυνδεσιμότητας της Περιφέρειας	113
2.1.1.1. Ειδικός στόχος: RSO3.2. Ανάπτυξη και ενίσχυση βιώσιμης, ανθεκτικής στην κλιματική αλλαγή, έξυπνης και διατροφικής εθνικής, περιφερειακής και τοπικής κινητικότητας, με καλύτερη πρόσβαση στο ΔΕΔ-Μ και διασυνοριακή κινητικότητα (ΕΤΠΑ)	113
2.1.1.1.1. Παρεμβάσεις των ταμείων	113
Σχετικά είδη δράσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο i) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+:	113
Βασικές ομάδες-στόχοι — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iii) του ΚΚΔ:	114

Ενέργειες που διαφυλάσσουν την ισότητα, την ένταξη και την απαγόρευση των διακρίσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iv) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+	114
Ενδεικτική αναφορά ως προς τις ειδικές περιοχές-στόχους, συμπεριλαμβανομένης της προβλεπόμενης χρήσης των εδαφικών εργαλείων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο v) του ΚΚΔ	115
Διαπεριφερειακές, διασυνοριακές και διακρατικές δράσεις — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vi) του ΚΚΔ	115
Προβλεπόμενη χρήση των χρηματοδοτικών μέσων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vii) του ΚΚΔ	115
2.1.1.1.2. Δείκτες	116
Πίνακας 2: Δείκτες εκροών	116
Πίνακας 3: Δείκτες αποτελεσμάτων	116
2.1.1.1.3. Ενδεικτική κατανομή των προγραμματισμένων πόρων (ΕΕ) ανά είδος παρέμβασης	116
Πίνακας 4: Διάσταση 1 — πεδίο παρέμβασης	116
Πίνακας 5: Διάσταση 2 — μορφή χρηματοδότησης	116
Πίνακας 6: Διάσταση 3 — μηχανισμός εδαφικής υλοποίησης και εδαφική εστίαση	117
Πίνακας 7: Διάσταση 6 — δευτερεύοντες θεματικοί στόχοι ΕΚΤ+	117
Πίνακας 8: Διάσταση 7 — διάσταση της ισότητας των φύλων στο πλαίσιο των ΕΚΤ+, ΕΤΠΑ, Ταμείο Συνοχής και ΤΑΜ	117
2.1.1. Προτεραιότητα: 4Α. Ενίσχυση της Κοινωνικής Ανάπτυξης της Περιφέρειας (ΕΤΠΑ)	118
2.1.1.1. Ειδικός στόχος: RSO4.2. Βελτίωση της ισότιμης πρόσβασης σε ποιοτικές υπηρεσίες εκπαίδευσης, κατάρτισης και διά βίου μάθησης χωρίς αποκλεισμούς μέσω της ανάπτυξης προσβάσιμων υποδομών, συμπεριλαμβανομένων της ενίσχυσης της ανθεκτικότητας της εξ αποστάσεως και της διαδικτυακής εκπαίδευσης και κατάρτισης (ΕΤΠΑ)	118
2.1.1.1.1. Παρεμβάσεις των ταμείων	118
Σχετικά είδη δράσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο i) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+:	118
Βασικές ομάδες-στόχοι — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iii) του ΚΚΔ:	120
Ενέργειες που διαφυλάσσουν την ισότητα, την ένταξη και την απαγόρευση των διακρίσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iv) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+	120
Ενδεικτική αναφορά ως προς τις ειδικές περιοχές-στόχους, συμπεριλαμβανομένης της προβλεπόμενης χρήσης των εδαφικών εργαλείων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο v) του ΚΚΔ	121
Διαπεριφερειακές, διασυνοριακές και διακρατικές δράσεις — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vi) του ΚΚΔ	121
Προβλεπόμενη χρήση των χρηματοδοτικών μέσων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vii) του ΚΚΔ	121
2.1.1.1.2. Δείκτες	121
Πίνακας 2: Δείκτες εκροών	122
Πίνακας 3: Δείκτες αποτελεσμάτων	122
2.1.1.1.3. Ενδεικτική κατανομή των προγραμματισμένων πόρων (ΕΕ) ανά είδος παρέμβασης	122
Πίνακας 4: Διάσταση 1 — πεδίο παρέμβασης	122
Πίνακας 5: Διάσταση 2 — μορφή χρηματοδότησης	122
Πίνακας 6: Διάσταση 3 — μηχανισμός εδαφικής υλοποίησης και εδαφική εστίαση	123
Πίνακας 7: Διάσταση 6 — δευτερεύοντες θεματικοί στόχοι ΕΚΤ+	123
Πίνακας 8: Διάσταση 7 — διάσταση της ισότητας των φύλων στο πλαίσιο των ΕΚΤ+, ΕΤΠΑ, Ταμείο Συνοχής και ΤΑΜ	123
2.1.1.1. Ειδικός στόχος: RSO4.5. Εξασφάλιση ισότιμης πρόσβασης στην υγειονομική περίθαλψη και ενίσχυση της ανθεκτικότητας των συστημάτων υγείας, συμπεριλαμβανομένης της πρωτοβάθμιας υγειονομικής περίθαλψης, και προώθηση της μετάβασης από την ιδρυματική φροντίδα στη φροντίδα που βασίζεται σε επίπεδο οικογένειας και τοπικής κοινότητας (ΕΤΠΑ).	124
2.1.1.1.1. Παρεμβάσεις των ταμείων	124

Σχετικά είδη δράσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο i) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+:	124
Βασικές ομάδες-στόχοι — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iii) του ΚΚΔ:	126
Ενέργειες που διαφυλάσσουν την ισότητα, την ένταξη και την απαγόρευση των διακρίσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iv) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+	126
Ενδεικτική αναφορά ως προς τις ειδικές περιοχές-στόχους, συμπεριλαμβανομένης της προβλεπόμενης χρήσης των εδαφικών εργαλείων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο v) του ΚΚΔ	127
Διαπεριφερειακές, διασυνοριακές και διακρατικές δράσεις — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vi) του ΚΚΔ	127
Προβλεπόμενη χρήση των χρηματοδοτικών μέσων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vii) του ΚΚΔ	128
2.1.1.1.2. Δείκτες	128
Πίνακας 2: Δείκτες εκροών	128
Πίνακας 3: Δείκτες αποτελεσμάτων	128
2.1.1.1.3. Ενδεικτική κατανομή των προγραμματισμένων πόρων (ΕΕ) ανά είδος παρέμβασης	129
Πίνακας 4: Διάσταση 1 — πεδίο παρέμβασης	129
Πίνακας 5: Διάσταση 2 — μορφή χρηματοδότησης	129
Πίνακας 6: Διάσταση 3 — μηχανισμός εδαφικής υλοποίησης και εδαφική εστίαση	129
Πίνακας 7: Διάσταση 6 — δευτερεύοντες θεματικοί στόχοι ΕΚΤ+	129
Πίνακας 8: Διάσταση 7 — διάσταση της ισότητας των φύλων στο πλαίσιο των ΕΚΤ+, ΕΤΠΑ, Ταμείο Συνοχής και ΤΔΜ	130
2.1.1.1. Ειδικός στόχος: RSO4.6. Ενίσχυση του ρόλου του πολιτισμού και του βιώσιμου τουρισμού στην οικονομική ανάπτυξη, την κοινωνική ένταξη και την κοινωνική καινοτομία (ΕΤΠΑ)	131
2.1.1.1.1. Παρεμβάσεις των ταμείων	131
Σχετικά είδη δράσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο i) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+:	131
Βασικές ομάδες-στόχοι — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iii) του ΚΚΔ:	132
Ενέργειες που διαφυλάσσουν την ισότητα, την ένταξη και την απαγόρευση των διακρίσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iv) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+	132
Ενδεικτική αναφορά ως προς τις ειδικές περιοχές-στόχους, συμπεριλαμβανομένης της προβλεπόμενης χρήσης των εδαφικών εργαλείων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο v) του ΚΚΔ	133
Διαπεριφερειακές, διασυνοριακές και διακρατικές δράσεις — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vi) του ΚΚΔ	133
Προβλεπόμενη χρήση των χρηματοδοτικών μέσων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vii) του ΚΚΔ	134
2.1.1.1.2. Δείκτες	134
Πίνακας 2: Δείκτες εκροών	134
Πίνακας 3: Δείκτες αποτελεσμάτων	134
2.1.1.1.3. Ενδεικτική κατανομή των προγραμματισμένων πόρων (ΕΕ) ανά είδος παρέμβασης	135
Πίνακας 4: Διάσταση 1 — πεδίο παρέμβασης	135
Πίνακας 5: Διάσταση 2 — μορφή χρηματοδότησης	135
Πίνακας 6: Διάσταση 3 — μηχανισμός εδαφικής υλοποίησης και εδαφική εστίαση	135
Πίνακας 7: Διάσταση 6 — δευτερεύοντες θεματικοί στόχοι ΕΚΤ+	135
Πίνακας 8: Διάσταση 7 — διάσταση της ισότητας των φύλων στο πλαίσιο των ΕΚΤ+, ΕΤΠΑ, Ταμείο Συνοχής και ΤΔΜ	135
2.1.1. Προτεραιότητα: 4B. Ενίσχυση της Κοινωνικής Ανάπτυξης της Περιφέρειας (ΕΚΤ+)	137
2.1.1.1. Ειδικός στόχος: ESO4.1. Βελτίωση της πρόσβασης στην απασχόληση και μέτρα ενεργοποίησης για όλα τα άτομα που αναζητούν εργασία, συγκεκριμένα, τους νέους, ιδίως μέσω της υλοποίησης των εγγυήσεων για τη νεολαία, τους μακροχρόνια ανέργους και τις μειονεκτούσες	

ομάδες στην αγορά εργασίας, και για τα οικονομικώς αδρανή άτομα, καθώς και μέσω της προώθησης της αυτοαπασχόλησης και της κοινωνικής οικονομίας: (ΕΚΤ+)	137
2.1.1.1.1. Παρεμβάσεις των ταμείων.....	137
Σχετικά είδη δράσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο i) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+:	137
Βασικές ομάδες-στόχοι — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iii) του ΚΚΔ:	138
Ενέργειες που διαφυλάσσουν την ισότητα, την ένταξη και την απαγόρευση των διακρίσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iv) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+	139
Ενδεικτική αναφορά ως προς τις ειδικές περιοχές-στόχους, συμπεριλαμβανομένης της προβλεπόμενης χρήσης των εδαφικών εργαλείων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο v) του ΚΚΔ.....	139
Διαπεριφερειακές, διασυνοριακές και διακρατικές δράσεις — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vi) του ΚΚΔ.....	139
Προβλεπόμενη χρήση των χρηματοδοτικών μέσων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vii) του ΚΚΔ.....	140
2.1.1.1.2. Δείκτες.....	140
Πίνακας 2: Δείκτες εκροών	140
Πίνακας 3: Δείκτες αποτελεσμάτων.....	140
2.1.1.1.3. Ενδεικτική κατανομή των προγραμματισμένων πόρων (ΕΕ) ανά είδος παρέμβασης ...	141
Πίνακας 4: Διάσταση 1 — πεδίο παρέμβασης.....	141
Πίνακας 5: Διάσταση 2 — μορφή χρηματοδότησης.....	141
Πίνακας 6: Διάσταση 3 — μηχανισμός εδαφικής υλοποίησης και εδαφική εστίαση.....	142
Πίνακας 7: Διάσταση 6 — δευτερεύοντες θεματικοί στόχοι ΕΚΤ+	142
Πίνακας 8: Διάσταση 7 — διάσταση της ισότητας των φύλων στο πλαίσιο των ΕΚΤ+, ΕΤΠΑ, Ταμείο Συνοχής και ΤΔΜ	142
2.1.1.1.1. Ειδικός στόχος: ESO4.4. Προώθηση της προσαρμογής των εργαζομένων, των επιχειρήσεων και των επιχειρηματιών στην αλλαγή, της ενεργητικής και υγιούς γήρανσης, καθώς και ενός υγιούς και καλά προσαρμοσμένου περιβάλλοντος εργασίας που αντιμετωπίζει τους κινδύνους για την υγεία (ΕΚΤ+)	143
2.1.1.1.1.1. Παρεμβάσεις των ταμείων.....	143
Σχετικά είδη δράσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο i) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+:	143
Βασικές ομάδες-στόχοι — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iii) του ΚΚΔ:	143
Ενέργειες που διαφυλάσσουν την ισότητα, την ένταξη και την απαγόρευση των διακρίσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iv) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+	144
Ενδεικτική αναφορά ως προς τις ειδικές περιοχές-στόχους, συμπεριλαμβανομένης της προβλεπόμενης χρήσης των εδαφικών εργαλείων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο v) του ΚΚΔ.....	144
Διαπεριφερειακές, διασυνοριακές και διακρατικές δράσεις — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vi) του ΚΚΔ.....	144
Προβλεπόμενη χρήση των χρηματοδοτικών μέσων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vii) του ΚΚΔ.....	145
2.1.1.1.2. Δείκτες.....	145
Πίνακας 2: Δείκτες εκροών	145
Πίνακας 3: Δείκτες αποτελεσμάτων.....	145
2.1.1.1.3. Ενδεικτική κατανομή των προγραμματισμένων πόρων (ΕΕ) ανά είδος παρέμβασης ...	146
Πίνακας 4: Διάσταση 1 — πεδίο παρέμβασης.....	146
Πίνακας 5: Διάσταση 2 — μορφή χρηματοδότησης.....	146
Πίνακας 6: Διάσταση 3 — μηχανισμός εδαφικής υλοποίησης και εδαφική εστίαση.....	146
Πίνακας 7: Διάσταση 6 — δευτερεύοντες θεματικοί στόχοι ΕΚΤ+	147
Πίνακας 8: Διάσταση 7 — διάσταση της ισότητας των φύλων στο πλαίσιο των ΕΚΤ+, ΕΤΠΑ, Ταμείο Συνοχής και ΤΔΜ	147

2.1.1.1. Ειδικός στόχος: ESO4.6. Προώθηση της ίσης πρόσβασης σε ποιοτική και χωρίς αποκλεισμούς εκπαίδευση και κατάρτιση και της ολοκλήρωσής τους, ιδίως για τις μειονεκτούσες ομάδες, από την προσχολική εκπαίδευση και φροντίδα έως τη γενική και επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση, έως την τριτοβάθμια εκπαίδευση, καθώς και την εκπαίδευση και επιμόρφωση ενηλίκων, συμπεριλαμβανομένης της διευκόλυνσης της μαθησιακής κινητικότητας για όλους και της προσβασιμότητας των ατόμων με αναπηρίες (EKT+)	148
2.1.1.1.1. Παρεμβάσεις των ταμείων.....	148
Σχετικά είδη δράσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο i) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού EKT+:	148
Βασικές ομάδες-στόχοι — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iii) του ΚΚΔ:	149
Ενέργειες που διαφυλάσσουν την ισότητα, την ένταξη και την απαγόρευση των διακρίσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iv) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού EKT+	149
Ενδεικτική αναφορά ως προς τις ειδικές περιοχές-στόχους, συμπεριλαμβανομένης της προβλεπόμενης χρήσης των εδαφικών εργαλείων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο v) του ΚΚΔ.....	150
Διαπεριφερειακές, διασυνοριακές και διακρατικές δράσεις — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vi) του ΚΚΔ.....	150
Προβλεπόμενη χρήση των χρηματοδοτικών μέσων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vii) του ΚΚΔ.....	150
2.1.1.1.2. Δείκτες.....	151
Πίνακας 2: Δείκτες εκροών	151
Πίνακας 3: Δείκτες αποτελεσμάτων.....	151
2.1.1.1.3. Ενδεικτική κατανομή των προγραμματισμένων πόρων (EE) ανά είδος παρέμβασης ...	151
Πίνακας 4: Διάσταση 1 — πεδίο παρέμβασης.....	151
Πίνακας 5: Διάσταση 2 — μορφή χρηματοδότησης.....	151
Πίνακας 6: Διάσταση 3 — μηχανισμός εδαφικής υλοποίησης και εδαφική εστίαση.....	152
Πίνακας 7: Διάσταση 6 — δευτερεύοντες θεματικοί στόχοι EKT+	152
Πίνακας 8: Διάσταση 7 — διάσταση της ισότητας των φύλων στο πλαίσιο των EKT+, EΤΠΑ, Ταμείο Συνοχής και ΤΑΜ	152
2.1.1.1. Ειδικός στόχος: ESO4.8. Προαγωγή της ενεργητικής ένταξης για προώθηση των ίσων ευκαιριών, της απαγόρευσης των διακρίσεων και της ενεργού συμμετοχής, καθώς και βελτίωση της απασχολησιμότητας, ειδικότερα των μειονεκτουσών ομάδων (EKT+)	153
2.1.1.1.1. Παρεμβάσεις των ταμείων.....	153
Σχετικά είδη δράσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο i) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού EKT+:	153
Βασικές ομάδες-στόχοι — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iii) του ΚΚΔ:	154
Ενέργειες που διαφυλάσσουν την ισότητα, την ένταξη και την απαγόρευση των διακρίσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iv) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού EKT+	154
Ενδεικτική αναφορά ως προς τις ειδικές περιοχές-στόχους, συμπεριλαμβανομένης της προβλεπόμενης χρήσης των εδαφικών εργαλείων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο v) του ΚΚΔ.....	155
Διαπεριφερειακές, διασυνοριακές και διακρατικές δράσεις — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vi) του ΚΚΔ.....	155
Προβλεπόμενη χρήση των χρηματοδοτικών μέσων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vii) του ΚΚΔ.....	156
2.1.1.1.2. Δείκτες.....	156
Πίνακας 2: Δείκτες εκροών	156
Πίνακας 3: Δείκτες αποτελεσμάτων.....	156
2.1.1.1.3. Ενδεικτική κατανομή των προγραμματισμένων πόρων (EE) ανά είδος παρέμβασης ...	157
Πίνακας 4: Διάσταση 1 — πεδίο παρέμβασης.....	157
Πίνακας 5: Διάσταση 2 — μορφή χρηματοδότησης.....	157
Πίνακας 6: Διάσταση 3 — μηχανισμός εδαφικής υλοποίησης και εδαφική εστίαση.....	157
Πίνακας 7: Διάσταση 6 — δευτερεύοντες θεματικοί στόχοι EKT+	157

Πίνακας 8: Διάσταση 7 — διάσταση της ισότητας των φύλων στο πλαίσιο των ΕΚΤ+, ΕΤΠΑ, Ταμείο Συνοχής και ΤΔΜ	158
2.1.1.1. Ειδικός στόχος: ESO4.9. Προώθηση της κοινωνικοοικονομικής ένταξης υπηκόων τρίτων χωρών, συμπεριλαμβανομένων των μεταναστών (ΕΚΤ+).....	159
2.1.1.1.1. Παρεμβάσεις των ταμείων.....	159
Σχετικά είδη δράσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο i) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+:	159
Βασικές ομάδες-στόχοι — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iii) του ΚΚΔ:	159
Ενέργειες που διαφυλάσσουν την ισότητα, την ένταξη και την απαγόρευση των διακρίσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iv) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+	160
Ενδεικτική αναφορά ως προς τις ειδικές περιοχές-στόχους, συμπεριλαμβανομένης της προβλεπόμενης χρήσης των εδαφικών εργαλείων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο v) του ΚΚΔ.....	160
Διαπεριφερειακές, διασυνοριακές και διακρατικές δράσεις — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vi) του ΚΚΔ.....	160
Προβλεπόμενη χρήση των χρηματοδοτικών μέσων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vii) του ΚΚΔ.....	161
2.1.1.1.2. Δείκτες.....	161
Πίνακας 2: Δείκτες εκροών	161
Πίνακας 3: Δείκτες αποτελεσμάτων.....	161
2.1.1.1.3. Ενδεικτική κατανομή των προγραμματισμένων πόρων (ΕΕ) ανά είδος παρέμβασης ...	162
Πίνακας 4: Διάσταση 1 — πεδίο παρέμβασης.....	162
Πίνακας 5: Διάσταση 2 — μορφή χρηματοδότησης.....	162
Πίνακας 6: Διάσταση 3 — μηχανισμός εδαφικής υλοποίησης και εδαφική εστίαση.....	162
Πίνακας 7: Διάσταση 6 — δευτερεύοντες θεματικοί στόχοι ΕΚΤ+	162
Πίνακας 8: Διάσταση 7 — διάσταση της ισότητας των φύλων στο πλαίσιο των ΕΚΤ+, ΕΤΠΑ, Ταμείο Συνοχής και ΤΔΜ	162
2.1.1.1. Ειδικός στόχος: ESO4.10. Προώθηση της κοινωνικοοικονομικής ένταξης των περιθωριοποιημένων κοινοτήτων, όπως οι Ρομά (ΕΚΤ+)	164
2.1.1.1.1. Παρεμβάσεις των ταμείων.....	164
Σχετικά είδη δράσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο i) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+:	164
Βασικές ομάδες-στόχοι — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iii) του ΚΚΔ:	165
Ενέργειες που διαφυλάσσουν την ισότητα, την ένταξη και την απαγόρευση των διακρίσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iv) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+	165
Ενδεικτική αναφορά ως προς τις ειδικές περιοχές-στόχους, συμπεριλαμβανομένης της προβλεπόμενης χρήσης των εδαφικών εργαλείων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο v) του ΚΚΔ.....	166
Διαπεριφερειακές, διασυνοριακές και διακρατικές δράσεις — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vi) του ΚΚΔ.....	166
Προβλεπόμενη χρήση των χρηματοδοτικών μέσων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vii) του ΚΚΔ.....	166
2.1.1.1.2. Δείκτες.....	166
Πίνακας 2: Δείκτες εκροών	167
Πίνακας 3: Δείκτες αποτελεσμάτων.....	167
2.1.1.1.3. Ενδεικτική κατανομή των προγραμματισμένων πόρων (ΕΕ) ανά είδος παρέμβασης ...	167
Πίνακας 4: Διάσταση 1 — πεδίο παρέμβασης.....	167
Πίνακας 5: Διάσταση 2 — μορφή χρηματοδότησης.....	168
Πίνακας 6: Διάσταση 3 — μηχανισμός εδαφικής υλοποίησης και εδαφική εστίαση.....	168
Πίνακας 7: Διάσταση 6 — δευτερεύοντες θεματικοί στόχοι ΕΚΤ+	168
Πίνακας 8: Διάσταση 7 — διάσταση της ισότητας των φύλων στο πλαίσιο των ΕΚΤ+, ΕΤΠΑ, Ταμείο Συνοχής και ΤΔΜ	168

2.1.1.1. Ειδικός στόχος: ESO4.11. Ενίσχυση της ισότιμης και έγκαιρης πρόσβασης σε ποιοτικές, βιώσιμες και οικονομικά προσιτές υπηρεσίες, συμπεριλαμβανομένων υπηρεσιών που προάγουν την πρόσβαση σε στέγαση και φροντίδα με επίκεντρο τον άνθρωπο, συμπεριλαμβανομένης της υγειονομικής περίθαλψης· εκσυγχρονισμός των συστημάτων κοινωνικής προστασίας, συμπεριλαμβανομένης της προώθησης της πρόσβασης στην κοινωνική προστασία, με ειδική έμφαση στα παιδιά και στις μειονεκτούσες ομάδες· βελτίωση της προσβασιμότητας, μεταξύ άλλων για τα άτομα με αναπηρίες, της αποτελεσματικότητας και της ανθεκτικότητας των συστημάτων υγειονομικής περίθαλψης και των υπηρεσιών μακροχρόνιας περίθαλψης. (ΕΚΤ+) 170	
2.1.1.1.1. Παρεμβάσεις των ταμείων.....	170
Σχετικά είδη δράσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο i) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+:	170
Βασικές ομάδες-στόχοι — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iii) του ΚΚΔ:	174
Ενέργειες που διαφυλάσσουν την ισότητα, την ένταξη και την απαγόρευση των διακρίσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iv) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+	175
Ενδεικτική αναφορά ως προς τις ειδικές περιοχές-στόχους, συμπεριλαμβανομένης της προβλεπόμενης χρήσης των εδαφικών εργαλείων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο v) του ΚΚΔ	176
Διαπεριφερειακές, διασυνοριακές και διακρατικές δράσεις — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vi) του ΚΚΔ	176
Προβλεπόμενη χρήση των χρηματοδοτικών μέσων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vii) του ΚΚΔ	176
2.1.1.1.2. Δείκτες.....	176
Πίνακας 2: Δείκτες εκροών	177
Πίνακας 3: Δείκτες αποτελεσμάτων	177
2.1.1.1.3. Ενδεικτική κατανομή των προγραμματισμένων πόρων (ΕΕ) ανά είδος παρέμβασης ...	178
Πίνακας 4: Διάσταση 1 — πεδίο παρέμβασης	178
Πίνακας 5: Διάσταση 2 — μορφή χρηματοδότησης	178
Πίνακας 6: Διάσταση 3 — μηχανισμός εδαφικής υλοποίησης και εδαφική εστίαση	178
Πίνακας 7: Διάσταση 6 — δευτερεύοντες θεματικοί στόχοι ΕΚΤ+	179
Πίνακας 8: Διάσταση 7 — διάσταση της ισότητας των φύλων στο πλαίσιο των ΕΚΤ+, ΕΤΠΑ, Ταμείο Συνοχής και ΤΔΜ	179
2.1.1.1. Ειδικός στόχος: ESO4.12. Προώθηση της κοινωνικής ένταξης των ατόμων που αντιμετωπίζουν κίνδυνο φτώχειας ή κοινωνικού αποκλεισμού, συμπεριλαμβανομένων των ατόμων και των παιδιών (ΕΚΤ+).....	180
2.1.1.1.1. Παρεμβάσεις των ταμείων.....	180
Σχετικά είδη δράσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο i) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+:	180
Βασικές ομάδες-στόχοι — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iii) του ΚΚΔ:	181
Ενέργειες που διαφυλάσσουν την ισότητα, την ένταξη και την απαγόρευση των διακρίσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iv) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+	181
Ενδεικτική αναφορά ως προς τις ειδικές περιοχές-στόχους, συμπεριλαμβανομένης της προβλεπόμενης χρήσης των εδαφικών εργαλείων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο v) του ΚΚΔ	182
Διαπεριφερειακές, διασυνοριακές και διακρατικές δράσεις — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vi) του ΚΚΔ	182
Προβλεπόμενη χρήση των χρηματοδοτικών μέσων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vii) του ΚΚΔ	182
2.1.1.1.2. Δείκτες.....	183
Πίνακας 2: Δείκτες εκροών	183
Πίνακας 3: Δείκτες αποτελεσμάτων	183
2.1.1.1.3. Ενδεικτική κατανομή των προγραμματισμένων πόρων (ΕΕ) ανά είδος παρέμβασης ...	183
Πίνακας 4: Διάσταση 1 — πεδίο παρέμβασης	183
Πίνακας 5: Διάσταση 2 — μορφή χρηματοδότησης	184

Πίνακας 6: Διάσταση 3 — μηχανισμός εδαφικής υλοποίησης και εδαφική εστίαση	184
Πίνακας 7: Διάσταση 6 — δευτερεύοντες θεματικοί στόχοι ΕΚΤ+	184
Πίνακας 8: Διάσταση 7 — διάσταση της ισότητας των φύλων στο πλαίσιο των ΕΚΤ+, ΕΤΠΑ, Ταμείο Συνοχής και ΤΑΜ	184
2.1.1. Προτεραιότητα: 5. Ολοκληρωμένη Χωρική Ανάπτυξη των αστικών περιοχών και της υπαίθρου (ΕΤΠΑ)	185
2.1.1.1. Ειδικός στόχος: RSO5.1. Ενίσχυση της ολοκληρωμένης και χωρίς αποκλεισμούς κοινωνικής, οικονομικής και περιβαλλοντικής ανάπτυξης, του πολιτισμού, της φυσικής κληρονομιάς, του βιώσιμου τουρισμού και της ασφάλειας στις αστικές περιοχές (ΕΤΠΑ).....	185
2.1.1.1.1. Παρεμβάσεις των ταμείων.....	185
Σχετικά είδη δράσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο i) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+:	185
Βασικές ομάδες-στόχοι — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iii) του ΚΚΔ:	187
Ενέργειες που διαφυλάσσουν την ισότητα, την ένταξη και την απαγόρευση των διακρίσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iv) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+	187
Ενδεικτική αναφορά ως προς τις ειδικές περιοχές-στόχους, συμπεριλαμβανομένης της προβλεπόμενης χρήσης των εδαφικών εργαλείων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο v) του ΚΚΔ.....	188
Διαπεριφερειακές, διασυνοριακές και διακρατικές δράσεις — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vi) του ΚΚΔ	188
Προβλεπόμενη χρήση των χρηματοδοτικών μέσων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vii) του ΚΚΔ.....	189
2.1.1.1.2. Δείκτες.....	189
Πίνακας 2: Δείκτες εκροών	189
Πίνακας 3: Δείκτες αποτελεσμάτων.....	191
2.1.1.1.3. Ενδεικτική κατανομή των προγραμματισμένων πόρων (ΕΕ) ανά είδος παρέμβασης ...	192
Πίνακας 4: Διάσταση 1 — πεδίο παρέμβασης.....	192
Πίνακας 5: Διάσταση 2 — μορφή χρηματοδότησης.....	193
Πίνακας 6: Διάσταση 3 — μηχανισμός εδαφικής υλοποίησης και εδαφική εστίαση.....	193
Πίνακας 7: Διάσταση 6 — δευτερεύοντες θεματικοί στόχοι ΕΚΤ+	193
Πίνακας 8: Διάσταση 7 — διάσταση της ισότητας των φύλων στο πλαίσιο των ΕΚΤ+, ΕΤΠΑ, Ταμείο Συνοχής και ΤΑΜ	193
2.1.1.1.1. Ειδικός στόχος: RSO5.2. Ενίσχυση της ολοκληρωμένης και χωρίς αποκλεισμούς κοινωνικής, οικονομικής και περιβαλλοντικής τοπικής ανάπτυξης, του πολιτισμού, της φυσικής κληρονομιάς, του βιώσιμου τουρισμού και της ασφάλειας σε περιοχές πλην των αστικών (ΕΤΠΑ)	195
2.1.1.1.1.1. Παρεμβάσεις των ταμείων.....	195
Σχετικά είδη δράσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο i) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+:	195
Βασικές ομάδες-στόχοι — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iii) του ΚΚΔ:	197
Ενέργειες που διαφυλάσσουν την ισότητα, την ένταξη και την απαγόρευση των διακρίσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iv) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+	197
Ενδεικτική αναφορά ως προς τις ειδικές περιοχές-στόχους, συμπεριλαμβανομένης της προβλεπόμενης χρήσης των εδαφικών εργαλείων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο v) του ΚΚΔ.....	198
Διαπεριφερειακές, διασυνοριακές και διακρατικές δράσεις — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vi) του ΚΚΔ	198
Προβλεπόμενη χρήση των χρηματοδοτικών μέσων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vii) του ΚΚΔ.....	199
2.1.1.1.2. Δείκτες.....	199
Πίνακας 2: Δείκτες εκροών	199
Πίνακας 3: Δείκτες αποτελεσμάτων.....	201
2.1.1.1.3. Ενδεικτική κατανομή των προγραμματισμένων πόρων (ΕΕ) ανά είδος παρέμβασης ...	203

Πίνακας 4: Διάσταση 1 — πεδίο παρέμβασης	203
Πίνακας 5: Διάσταση 2 — μορφή χρηματοδότησης	204
Πίνακας 6: Διάσταση 3 — μηχανισμός εδαφικής υλοποίησης και εδαφική εστίαση	204
Πίνακας 7: Διάσταση 6 — δευτερεύοντες θεματικοί στόχοι ΕΚΤ+	204
Πίνακας 8: Διάσταση 7 — διάσταση της ισότητας των φύλων στο πλαίσιο των ΕΚΤ+, ΕΤΠΑ, Ταμείο Συνοχής και ΤΔΜ	204
2.2. Προτεραιότητες της τεχνικής βοήθειας	206
2.2.1. Προτεραιότητα για τεχνική βοήθεια σύμφωνα με το άρθρο 36 παράγραφος 4 του ΚΚΔ: 6. Τεχνική Βοήθεια (ΕΤΠΑ)	206
2.2.1.1. Παρέμβαση των ταμείων	206
Σχετικά είδη δράσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο ε) σημείο i) του ΚΚΔ	206
Βασικές ομάδες-στόχοι — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iii) του ΚΚΔ:	207
2.2.1.2. Δείκτες	208
Πίνακας 2: Δείκτες εκροών	208
2.2.1.3. Ενδεικτική κατανομή των προγραμματισμένων πόρων (ΕΕ) ανά είδος παρέμβασης	208
Πίνακας 4: Διάσταση 1 — πεδίο παρέμβασης	208
Πίνακας 7: Διάσταση 6 — δευτερεύοντες θεματικοί στόχοι ΕΚΤ+	209
Πίνακας 8: Διάσταση 7 — διάσταση της ισότητας των φύλων στο πλαίσιο των ΕΚΤ+, ΕΤΠΑ, Ταμείο Συνοχής και ΤΔΜ	209
2.2.1. Προτεραιότητα για τεχνική βοήθεια σύμφωνα με το άρθρο 36 παράγραφος 4 του ΚΚΔ: 7. Τεχνική Βοήθεια (ΕΚΤ+)	210
2.2.1.1. Παρέμβαση των ταμείων	210
Σχετικά είδη δράσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο ε) σημείο i) του ΚΚΔ	210
Βασικές ομάδες-στόχοι — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iii) του ΚΚΔ:	211
2.2.1.2. Δείκτες	211
Πίνακας 2: Δείκτες εκροών	211
2.2.1.3. Ενδεικτική κατανομή των προγραμματισμένων πόρων (ΕΕ) ανά είδος παρέμβασης	212
Πίνακας 4: Διάσταση 1 — πεδίο παρέμβασης	212
Πίνακας 7: Διάσταση 6 — δευτερεύοντες θεματικοί στόχοι ΕΚΤ+	212
Πίνακας 8: Διάσταση 7 — διάσταση της ισότητας των φύλων στο πλαίσιο των ΕΚΤ+, ΕΤΠΑ, Ταμείο Συνοχής και ΤΔΜ	213
3. Σχέδιο χρηματοδότησης	214
3.1. Μεταφορές και συνεισφορές (1)	214
Πίνακας 15Α: Συνεισφορές στο InvestEU* (κατανομή ανά έτος)	214
Πίνακας 15Β: Συνεισφορές στο InvestEU* (συνολικά)	214
Αιτιολόγηση που λαμβάνει υπόψη τον τρόπο με τον οποίο τα ποσά αυτά συμβάλλουν στην επίτευξη των στόχων πολιτικής που έχουν επιλεγεί στο πρόγραμμα σύμφωνα με το άρθρο 10 παράγραφος 1 του κανονισμού InvestEU	215
Πίνακας 16Α: Μεταφορές προς μέσα υπό άμεση ή έμμεση διαχείριση (κατανομή ανά έτος)	215
Πίνακας 16Β: Μεταφορές προς μέσα υπό άμεση ή έμμεση διαχείριση* (συνολικά)	215
Μεταφορές προς μέσα υπό άμεση ή έμμεση διαχείριση — Αιτιολόγηση	215
Πίνακας 17Α: Μεταφορές μεταξύ ΕΤΠΑ, ΕΚΤ+ και Ταμείου Συνοχής ή προς άλλο ταμείο ή ταμεία* (κατανομή ανά έτος)	215
Πίνακας 17Β: Μεταφορές μεταξύ ΕΤΠΑ, ΕΚΤ+ και Ταμείου Συνοχής ή προς άλλο ταμείο ή ταμεία (συνολικά)	215
Μεταφορές μεταξύ ταμείων επιμερισμένης διαχείρισης, μεταξύ άλλων και μεταξύ των ταμείων της πολιτικής συνοχής — Αιτιολόγηση	216
Πίνακας 21: Πόροι που συμβάλλουν στην επίτευξη των στόχων που ορίζονται στο άρθρο 21γ παράγραφος 3 του κανονισμού (ΕΕ) 2021/241	216
3.2. ΤΔΜ: κατανομή στο πρόγραμμα και μεταφορές (1)	216
3.3. Μεταφορές μεταξύ κατηγοριών περιφέρειας που προκύπτουν από την ενδιάμεση επανεξέταση	216
Πίνακας 19Α: Μεταφορές μεταξύ κατηγοριών περιφέρειας που προκύπτουν από την ενδιάμεση επανεξέταση εντός του προγράμματος (κατανομή ανά έτος)	216
Πίνακας 19Β: Μεταφορές μεταξύ κατηγοριών περιφέρειας που προκύπτουν από την ενδιάμεση επανεξέταση προς άλλα προγράμματα (κατανομή ανά έτος)	216

3.4. Επιστρεπτέα μεταφορά (1)	217
Πίνακας 20Α: Επιστρεπτέες μεταφορές (κατανομή ανά έτος).....	217
Πίνακας 20Β: Επιστρεπτέες μεταφορές* (συνοπτικά).....	217
3.5. Χρηματοδοτικές πιστώσεις ανά έτος.....	218
Πίνακας 10: Χρηματοδοτικές πιστώσεις ανά έτος.....	218
3.6. Σύνολο χρηματοδοτικών πιστώσεων ανά ταμείο και εθνική συγχρηματοδότηση.....	219
Πίνακας 11: Σύνολο χρηματοδοτικών πιστώσεων ανά ταμείο και εθνική συγχρηματοδότηση ...	219
4. Αναγκαίοι πρόσφοροι όροι.....	220
5. Αρμόδιες για το πρόγραμμα αρχές.....	287
Πίνακας 13: Αρχές του προγράμματος.....	287
Κατανομή των επιστρεφόμενων ποσών για τεχνική βοήθεια κατά το άρθρο 36 παράγραφος 5 του ΚΚΔ, εάν έχουν προσδιοριστεί περισσότεροι του ενός φορείς για τη λήψη πληρωμών από την Επιτροπή ...	287
6. Εταιρική σχέση.....	288
7. Επικοινωνία και προβολή.....	291
8. Χρήση μοναδιαίων δαπανών, κατ' αποκοπή ποσών, ενιαίων συντελεστών και χρηματοδότησης που δεν συνδέεται με τις δαπάνες.....	293
Πίνακας 14: Χρήση μοναδιαίων δαπανών, κατ' αποκοπή ποσών, ενιαίων συντελεστών και χρηματοδότησης που δεν συνδέεται με τις δαπάνες	293
Προσάρτημα 1: Συνεισφορά της Ένωσης βάσει μοναδιαίων δαπανών, κατ' αποκοπή ποσών και ενιαίων συντελεστών	294
Α. Σύνοψη των κύριων στοιχείων	294
Β. Λεπτομερή στοιχεία ανά τύπο πράξης.....	295
Γ. Υπολογισμός της τυποποιημένης κλίμακας μοναδιαίων δαπανών, κατ' αποκοπή ποσών ή ενιαίων συντελεστών	295
1. Πηγή δεδομένων που χρησιμοποιούνται για τον υπολογισμό της τυποποιημένης κλίμακας μοναδιαίων δαπανών, κατ' αποκοπή ποσών ή ενιαίων συντελεστών (ποιος παρήγαγε, συνέλεξε και καταχώρισε τα δεδομένα, πού αποθηκεύονται τα δεδομένα, προθεσμίες, επαλήθευση κ.λπ.).....	295
2. Να διευκρινιστεί για ποιον λόγο ενδείκνυται η προτεινόμενη μέθοδος και ο προτεινόμενος υπολογισμός βάσει του άρθρου 94 παράγραφος 2 του ΚΚΔ για τον τύπο πράξης.	295
3. Να προσδιορίσετε τον τρόπο διενέργειας των υπολογισμών, ιδίως περιλαμβάνοντας τυχόν παραδοχές ως προς την ποιότητα ή τις ποσότητες. Κατά περίπτωση, θα πρέπει να χρησιμοποιούνται και, εάν ζητηθεί, να παρέχονται στατιστικά αποδεικτικά στοιχεία και τιμές αναφοράς, σε μορφότυπο που να μπορεί να χρησιμοποιηθεί από την Επιτροπή.	295
4. Να εξηγήσετε πώς εξασφαλίσατε ότι στον υπολογισμό της τυποποιημένης κλίμακας μοναδιαίου κόστους, κατ' αποκοπή ποσού ή ενιαίου συντελεστή έχουν περιληφθεί μόνον επιλέξιμες δαπάνες. ...	295
5. Αξιολόγηση από την ή τις ελεγκτικές αρχές της μεθοδολογίας υπολογισμού και των ποσών, καθώς και των ρυθμίσεων για τη διασφάλιση της επαλήθευσης, της ποιότητας, της συλλογής και της αποθήκευσης των δεδομένων.	296
Προσάρτημα 2: Συνεισφορά της Ένωσης βάσει χρηματοδότησης που δεν συνδέεται με δαπάνες.....	297
Α. Σύνοψη των κύριων στοιχείων	297
Β. Λεπτομερή στοιχεία ανά τύπο πράξης.....	298
Προσάρτημα 3	299
ΕΓΓΡΑΦΑ	300

1. Στρατηγική του προγράμματος: βασικές προκλήσεις και μέτρα πολιτικής

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο α) σημεία i) έως viii) και άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο α) σημείο x) και άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο β) του κανονισμού (ΕΕ) 2021/1060 (ΚΚΔ)

Η δεκαετία 2021-2030 θα είναι καθοριστική για την αναπτυξιακή πορεία της ΠΔΜ. Η τρέχουσα συγκυρία, επηρεασμένη από την πανδημία COVID-19 και την δετή κρίση (2008-2016), συμπίπτει με τη διαδικασία απολιγνιτοποίησης και την αναμόρφωση του αναπτυξιακού μοντέλου των τελευταίων 60 ετών. Η απολιγνιτοποίηση συνεπάγεται προκλήσεις αλλά και ευκαιρίες, χρηματοδοτούμενες μέσω του ΤΔΜ. Παράλληλα, το ΕΣΠΑ 2021-2027 και το Εθνικό Σχέδιο Ανάκαμψης στοχεύουν στη στήριξη της οικονομίας, προσφέροντας στη ΔΜ τη δυνατότητα σχεδιασμού και υλοποίησης παρεμβάσεων που θα καθορίσουν το αναπτυξιακό της μέλλον.

Η Δυτική Μακεδονία, ορεινή και χωρίς θαλάσσια πρόσβαση, συνορεύει με Αλβανία και Βόρεια Μακεδονία. Διαθέτει σημαντικούς υδάτινους πόρους και στρατηγική θέση ως πύλη της Ελλάδας και της ΕΕ προς τα Δυτικά Βαλκάνια. Η βελτίωση των υποδομών (Εγνατία Οδός και κάθετοι άξονες) ενίσχυσε την προσπελασιμότητα, αλλά και τη διαρροή τοπικού εργατικού δυναμικού και αγοραστικής δύναμης προς άλλες περιοχές. Η εξάρτηση από δημόσιες παρεμβάσεις παραμένει ισχυρή.

Την περίοδο 2010-2019 το κατά κεφαλήν ΑΕΠ μειώθηκε κατά 20%, φθάνοντας το 45% του ευρωπαϊκού μέσου όρου. Με 14.200 €/κάτοικο (2019), η ΠΔΜ κατατάσσεται 7η στη χώρα και 215η στην ΕΕ-27 (Eurostat). Ο πληθυσμός της (264.640 κάτ.) μειώθηκε 6,9% το 2011-2020· το 24,5% είναι άνω των 65 ετών, ενώ ο οικονομικά ενεργός πληθυσμός (15-64 ετών) ανέρχεται σε 113,4 χιλιάδες (67,2%), με ανεργία 24,5% — την υψηλότερη στην Ελλάδα και 4η στην ΕΕ.

Η Περιφέρεια βιώνει αναπτυξιακή κάμψη, καθώς πάνω από το 30% της οικονομίας εξαρτάται από την εξόρυξη και παραγωγή ενέργειας. Ωστόσο, διαθέτει φυσικά και παραγωγικά πλεονεκτήματα: ορεινά και λιμναία οικοσυστήματα, πλούσια βιοποικιλότητα, τουριστικό δυναμικό και παράδοση σε προϊόντα ποιότητας (γούνα, κρόκος, αρωματικά φυτά, γαλακτοκομικά, ΠΟΠ). Εφόσον αξιοποιήσει τις νέες ευκαιρίες, η ΠΔΜ μπορεί να μετατρέψει τη μετάβαση σε μοχλό βιώσιμης ανάπτυξης και να ανακτήσει τη θέση που κατείχε πριν το 2009 σε εθνικό και ευρωπαϊκό επίπεδο.

Το παραπάνω πλαίσιο αποτυπώνει την ανάγκη για ριζικές παρεμβάσεις, απαιτεί επίμονη επενδυτική προσπάθεια για να αναστρέψει τις ιδιαίτερα αρνητικές τάσεις και ορίζει στη νέα αναπτυξιακή προσπάθεια το εξής όραμα:

Διαμόρφωση ενός νέου, ενισχυμένου και διακριτού ρόλου της ΔΜ στο εθνικό και διεθνές περιβάλλον με επίκεντρο τη δημιουργία βιώσιμων θέσεων απασχόλησης μέσω:

- του οικονομικού μετασχηματισμού της περιφερειακής οικονομίας με όρους βελτίωσης της ανταγωνιστικότητας και της εξωστρέφειας,
- της στήριξης της καθαρής ενέργειας και της πράσινης βιώσιμης ανάπτυξης και ολοκληρωμένης ανάπτυξης των αστικών περιοχών και των περιοχών υπαίθρου και
- της δημιουργίας υψηλού επιπέδου κοινωνικής συνοχής

ΣΠ1: Μια Εξυπνότερη Ευρώπη

Παρά την προσπάθεια της περιόδου 2014-2020 και τη βελτίωση του Περιφ. Δείκτη Καινοτομίας κατά 23 μον. μεταξύ 2011-2019, οι ακαθάριστες δαπάνες για Ε&Α το 2018 ανήλθαν σε μόλις 19€ εκ. (0,5% ΑΕΠ), ενώ των επιχειρήσεων σε 5€ εκ. (0,1% ΑΕΠ) (Eurostat), κατατάσσοντας τη ΔΜ στις τελευταίες θέσεις της χώρας και της ΕΕ. Χαμηλή παραμένει και η εξωστρέφεια, με εξαγωγές στο 8% του ΑΕΠ (έναντι 18,5% της χώρας) και πτωτική πορεία από το 2013. Η χαμηλή παραγωγικότητα της απασχόλησης μειώθηκε την περίοδο 2015-2019 σε απόλυτα μεγέθη και έναντι της ΕΕ, αυξάνοντας προσωρινά το 2020 λόγω COVID-19. Η διάρθρωση του παραγωγικού συστήματος διατηρεί μονοδραστηριότητα, με 39% της ΑΠΑ (2018) από μεταλλεία-ορύχια-ενέργεια και εξειδίκευση (OECD) σε μη διεθνώς εμπορεύσιμους κλάδους (ένδυση, γεωργία, επισκευές, κατασκευές, διοίκηση, άμυνα). Ωστόσο, ανάλυση σε τριμήνιους κλάδους δείχνει προοπτικές ανταγωνιστικής ανάπτυξης σε εξειδικευμένα προϊόντα. Οι επιπτώσεις της

απολιγνιτοποίησης θα ενταθούν με εκτιμώμενες απώλειες 1€ δισ. ΑΠΑ και 10 χιλ. θέσεων έως το 2029 (ΣΔΑΜ), προκαλώντας περαιτέρω συρρίκνωση και μετακίνηση πληθυσμού. Η χαμηλή διαφοροποίηση της παραγωγικής δομής, το μικρό μέγεθος επιχειρήσεων και οι επιπτώσεις της κρίσης 2011-2014 και της πανδημίας στις ιδιωτικές επενδύσεις περιορίζουν την ανταγωνιστικότητα. Παράλληλα, η ΔΜ ακολουθεί τη χώρα, που κατατάσσεται προτελευταία στην ΕΕ στον δείκτη ψηφιακής οικονομίας και κοινωνίας (2020). Προβλήματα αποτελούν η περιορισμένη κάλυψη από δίκτυα υψηλής χωρητικότητας, η χαμηλή διαθεσιμότητα ψηφιακών δημόσιων υπηρεσιών και η περιορισμένη χρήση ηλεκτρονικών πωλήσεων. Η ανεπαρκής πρόσβαση σε υποδομές υπερυψηλής ευρυζωνικότητας δυσχεραίνει τη βιομηχανική μετάβαση και τον ψηφιακό μετασχηματισμό της ΔΜ.

Επιπλέον, λόγω της γεωπολιτικής αστάθειας και της ανάγκης ενίσχυσης της ευρωπαϊκής άμυνας, απαιτείται ενίσχυση της ανθεκτικότητας των οικονομιών, της ετοιμότητας και των αμυντικών δυνατοτήτων, καθώς και μείωση των στρατηγικών εξαρτήσεων. Η στήριξη των επιχειρήσεων της Δυτικής Μακεδονίας για την ανάπτυξη τεχνολογιών διπλής χρήσης στον τομέα της άμυνας ενισχύει ταυτόχρονα την περιφερειακή οικονομική ανθεκτικότητα και την ανταγωνιστικότητα της ελληνικής και ευρωπαϊκής αμυντικής βιομηχανίας.

Βασικές προτεραιότητες/αναπτυξιακές ανάγκες:

- Ενίσχυση των δημόσιων υποδομών ΕΤΑΚ
- Διασύνδεση δημόσιων δομών και αποτελεσμάτων ΕΤΑΚ με την επιχειρηματικότητα
- Ενίσχυση των δαπανών επιχειρήσεων σε ΕΤΑΚ
- Δημιουργία μηχανισμών υποστήριξης καινοτόμων/νεοφυών επιχειρήσεων και περιφερειακού επιχειρηματικού οικοσυστήματος
- Βελτίωση πρόσβασης επιχειρήσεων σε χρηματοδότηση
- Ψηφιακή αναβάθμιση δημόσιων υπηρεσιών, ενίσχυση της προσβασιμότητάς τους στα ΑμεΑ, και αξιοποίηση δημόσιων δεδομένων
- Διασφάλιση ευρυζωνικής πρόσβασης υψηλής ταχύτητας σε δημόσιες υπηρεσίες και επιχειρήσεις
- Βελτίωση της ψηφιακής επιχειρηματικότητας, της ανταγωνιστικότητας και της εξωστρέφειας των επιχειρήσεων
- Υποστήριξη διαφοροποίησης επιχειρήσεων που πλήττονται από την απολιγν/ση
- Αναβάθμιση δεξιοτήτων ανθρώπινου δυναμικού των επιχειρήσεων για την υποστήριξη της καινοτομικότητας, εξωστρέφειας και ψηφιακού μετασχηματισμού
- Διασύνδεση επιχειρήσεων και ερευνητικών φορέων για την έρευνα και ανάπτυξη τεχνολογιών διπλής χρήσης
- Υποστήριξη επενδύσεων για αμυντικές δυνατότητες διπλής χρήσης

Την περίοδο 2021-2027:

- Από το ΠΑΝ θα καλυφθούν ερευνητικές υποδομές που συμπεριλαμβάνονται στην Εθν. Στρατηγική Έξυπνης Εξειδ. και οριζόντιες ενισχύσεις σε επιχειρήσεις, καθώς και οι δράσεις αναβάθμισης δεξιοτήτων του ανθρώπινου δυναμικού των επιχειρήσεων και οι ανάγκες για χρηματοδοτικά εργαλεία
- Από το Π-ΔΜ θα στηριχθούν τοπικού χαρακτήρα ερευνητικές υποδομές και στοχευμένες ενισχύσεις σε ΜΜΕ που θα καλύπτουν τις προτεραιότητες από την διαδικασία επιχειρηματικής ανακάλυψης σε περιφερ. επίπεδο
- Από τα ΠΨΜ, ΠΔΑΜ, ΤΑΑ θα καλυφθούν οι ανάγκες ψηφιοποίησης των ΜΜΕ, διασφάλισης ευρυζωνικής πρόσβασης υψηλής ταχύτητας, ψηφιοποίησης δημ. υπηρεσιών, οριζόντιων και κεντρικών καθώς και δημιουργίας θερμοκοιτίδων επιχειρήσεων
- Από το ΠΔΑΜ οι ανάγκες ενίσχυσης της ανταγωνιστικότητας και διαφοροποίησης των

επιχειρήσεων, προσαρμογής και αναβάθμισης δεξιοτήτων και βιομηχανικής μετάβασης.

Η Στρατηγική της ΠΔΜ υποστηρίζει τους πυλώνες 1 και 2 της Στρατηγικής για τις ΜΜΕ της Ε.Επ

Εμφανίζει συνάφεια με τη νέα βιομηχανική στρατηγική της ΕΕ ως προς τα βασικά στοιχεία 3.3 έως 3.7. Ως προς την ψηφ. μετάβαση η Στρατηγική είναι συναφής με το όραμα «Ψηφιακή Πυξίδα 2030». και τις επιδιώξεις για τον ψηφ. μετασχηματισμό των επιχειρήσεων. Επίσης λαμβάνει υπόψη τις αρχές της Χάρτας Θεμελιωδών Δικαιωμάτων και του Ευρ. Πυλώνα Κοινων. Δικαιωμάτων στις βασικές επιλογές του ΣΠ1. Τέλος, εμφανίζει συνάφεια με τις νέες στρατηγικές προτεραιότητες για τη στήριξη της άμυνας και της ασφάλειας της ΕΕ για την πολιτική συνοχής.

ΣΠ2: Μια πιο Πράσινη Ευρώπη

Λόγω των κλιματικών συνθηκών και κυρίως του δριμύ χειμώνα, τα νοικοκυριά, οι επιχειρήσεις και οι δημόσιες λειτουργίες στη ΔΜ έχουν υψηλές ενεργειακές ανάγκες σε σχέση με την υπόλοιπη χώρα. Την περίοδο 2014-2020 ενισχύθηκε μέσω ΕΣΠΑ η εξοικονόμηση ενέργειας σε ~80 δημόσια κτίρια και 3.874 νοικοκυριά (ΕΠ ΠΔΜ και ΕΠΑΝΕΚ), ενώ συνολικά προβλέπεται η ενίσχυση περίπου 8.000 νοικοκυριών (περίπου 1.200 από το ΕΠ ΠΔΜ). Παράλληλα, ενισχύθηκε η κατασκευή δικτύων διανομής και αποθήκευσης φυσικού αερίου. Κληρονομιά της λιγνιτικής εποχής είναι τα δίκτυα τηλεθέρμανσης σε Πτολεμαΐδα, Κοζάνη και Αμύνταιο.

Η ΔΜ παρουσιάζει υψηλή τρωτότητα στην Κλιματική Αλλαγή. Ευάλωτοι τομείς: Υδατικοί Πόροι, Υποδομές-Μεταφορές, Δομημένο Περιβάλλον, Γεωργία και Δασοπονία. Σημαντικά οικοσυστήματα (λίμνες, δάση) εθνικού ενδιαφέροντος απειλούνται, ενώ η αύξηση θερμοκρασίας επηρεάζει δραστηριότητες όπως ο χιονοδρομικός τουρισμός. Οι αυξημένες βροχοπτώσεις προκαλούν κινδύνους καταστροφών (κατολισθήσεις, απώλειες ζώων και εισοδημάτων). Έμμεσες φυσικές καταστροφές μπορούν να πλήξουν σχεδόν το σύνολο των οικονομικών δραστηριοτήτων, ενώ οι κατολισθήσεις και το σεισμικό προφίλ προσθέτουν κινδύνους.

Το ΣΔ ΛΑΠ GR09 περιλαμβάνει υδάτινα σώματα με αποκλίσεις από τους στόχους διαχείρισης. Η λίμνη Χειμαδίτιδα έχει κακή οικολογική κατάσταση, ενώ καλή παρουσιάζουν μόνο οι λίμνες Μ. Πρέσπας και Πολυφύτου. Υπόγεια υδατικά συστήματα με κακή κατάσταση εντοπίζονται σε Πτολεμαΐδα-Αμύνταιο-Βεγορίτιδα, επηρεασμένα από εξορύξεις και χρήση νερού για ηλεκτροπαραγωγή. Το Εθν. Επ. Σχέδιο για το Πόσιμο Νερό (2022) δίνει προτεραιότητα σε ολοκλήρωση MasterPlan και ΣΑΝ, στη λήψη μέτρων υγειονομικής προστασίας των πηγών υδροληψίας, στην παροχή και στις συνδέσεις πόσιμου νερού σε οικισμούς που δεν υδρεύονται επαρκώς, στην αποκατάσταση δικτύων και στην εγκατάσταση συστημάτων ελέγχου διαρροών και τηλεμετρίας. Η ΔΜ έχει 15 οικισμούς Β και Γ προτερ. της Οδηγίας 271/91/ΕΚ, εκ των οποίων 12 διαθέτουν ολοκληρωμένα έργα και στους υπόλοιπους υλοποιούνται μέσω ΥΜΕΠΕΡΑΑ. Προτεραιότητα αποτελεί η κατασκευή υποδομών επεξεργασίας αστ. λυμάτων σε οικισμούς και συστάδες οικισμών μικρότερους της Γ' κατηγορ., με έμφαση στους υδάτινους αποδέκτες (ποτάμια, λίμνες). Ως το 2023 αναμένεται κάλυψη 86% του πληθυσμού με δίκτυα και εγκαταστάσεις ύδρευσης.

Η παραγωγή αστικών απορριμμάτων εκτιμάται σε 390,1 kg/κάτ., με μείωση 5,3 kg από το 2007. Η ανακύκλωση αυξήθηκε 2007-2015 από 2,3% σε 10,8%, ενώ μόλις 33% των αποβλήτων οδηγείται σε υγειονομική ταφή.

Η ΔΜ διαθέτει 24 περιοχές NATURA2000, 2 Εθνικά Πάρκα (Πρεσπών, Βόρ. Πίνδου), 47 Καταφύγια Άγριας Ζωής, 20 Τόπους Ιδιαίτερου Φυσικού Κάλλους το ανάντι τμήμα του ποταμού Αλιάκμονα, κατά μήκος του οποίου έχουν κατασκευαστεί φράγματα και αντίστοιχα μεγάλες τεχνητές λίμνες. Τα δασικά οικοσυστήματα και οι υγρότοποι φιλοξενούν σημαντικά απειλούμενα είδη άγριας ζωής πανευρωπαϊκού ενδιαφέροντος. Οι περιοχές αυτές δέχονται ανθρωπογενείς και φυσικές επιδράσεις, οι οποίες πολλές φορές εμφανίζουν σημαντικές επιπτώσεις. Το δίκτυο μικρών πόλεων, πλην Κοζάνης, περιλαμβάνει σημαντικές μπλε και πράσινες επιφάνειες, συχνά όμως υποβαθμισμένες και χωρίς χαρακτηριστικά πράσινων υποδομών.

Στους φυσικούς πόρους περιλαμβάνονται οι γεωλογικοί, με κορυφαίο παράδειγμα το Γεωπάρκο Γρεβενών-Κοζάνης (UNESCO, 4/2021). Η γεωλογία σε συνδυασμό με το ορεινό ανάγλυφο, τις λίμνες και τα ποτάμια, τα εκτεταμένα δάση και τα υποαλπικά και αλπικά λιβάδια δημιουργούν ένα ιδιαίτερα αξιόλογο τοπίο, το οποίο έχει τις προοπτικές μέσα από την βιώσιμη αξιοποίηση και προστασία να

αποτελέσει ισχυρό πόλο τουριστικής έλξης.

Στον τομέα βιώσιμης αστικής κινητικότητας, οι 5 αστικοί δήμοι εκπόνησαν ΣΒΑΚ, ενώ οι δημόσιες συγκοινωνίες παραμένουν με χαμηλά επίπεδα εξυπηρέτησης.

Η δυνατότητα πολλών νοικοκυριών να αποκτήσουν ποιοτική και οικονομικά προσιτή στέγαση παραμένει περιορισμένη, γεγονός που αναδεικνύει την ανάγκη για στοχευμένες παρεμβάσεις και υποστηρικτικά μέτρα. Στη Δυτική Μακεδονία, η απολιγνιτοποίηση δημιουργεί νέες προκλήσεις για τα νοικοκυριά, καθιστώντας ακόμη πιο σημαντική την προώθηση βιώσιμης στέγασης με βελτιωμένη ενεργειακή απόδοση. Η ενίσχυση επενδύσεων για την αναβάθμιση και βελτίωση του οικιστικού αποθέματος δεν συμβάλλει μόνο στη μείωση του κόστους στέγασης και στην αύξηση της ποιότητας ζωής, αλλά και στην ενίσχυση της κοινωνικής συνοχής. Επιπλέον οι παρεμβάσεις αυτές ευθυγραμμίζονται με τους ευρωπαϊκούς και εθνικούς στόχους για βιώσιμες πόλεις, μείωση εκπομπών CO₂ και οικονομικά προσιτή και βιώσιμη στέγασης με βελτιωμένη ενεργειακή απόδοση για όλους.

Βασικές προτεραιότητες/ αναπτυξιακές ανάγκες:

- Προώθηση της ενεργειακής αποδοτικότητας για την αντιμετώπιση των κλιματικών συνθηκών με έναν περισσότερο οικονομικά και οικολογικά τρόπο
- Ανάπτυξη συστημάτων διανομής φυσικού αερίου με στόχο τη μείωση της εξάρτησης από συμβατικές πηγές ενέργειας
- Ενίσχυση της πρόληψης, της αντιμετώπισης και της διαχ/σης των πλημμυρικών φαινομένων, δασικών πυρκαγιών και άλλων φυσικών κινδύνων
- Επέκταση –αναβάθμιση υποδομών ύδρευσης, διαχ/σης λυμάτων και υποστήριξη δράσεων διαχ/σης των υδατικών πόρων με ενσωμάτωση σύγχρονων πρακτικών και τεχνολογικών εργαλείων, με στόχο τη βελτίωση της κατάστασης των υδατικών σωμάτων και την επίτευξη των στόχων του Σχ. Διαχ/σης
- Προώθηση της κυκλικής οικον. με ολοκληρωμένη διαχείριση και διαλογή στην πηγή των απορριμμάτων
- Υποστήριξη των μηχανισμών επιτήρησης, διαχ/σης και προστασίας της βιοποικιλότητας, των προστατευόμενων περιοχών και της βιώσιμης τοπικής ανάπτυξης τους
- Υποστήριξη παρεμβάσεων αποκατάστασης και αξιοποίησης του περιβάλλοντος σε αστικά κέντρα και υποβαθμισμένες περιοχές και της παρακολούθησης της ατμοσφαιρικής ρύπανσης και του θορύβου μέσα και από την ενίσχυση των επιλογών κινητικότητας στα κύρια αστικά κέντρα και προώθηση της ηλεκτροκίνησης.
- Ανάγκη για οικονομικά προσιτή και βιώσιμη στέγαση και βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης για όλους.

Την περίοδο 2021-2027 :

- Το Π-ΔΜ θα αναλάβει την ενεργειακή αποδοτικότητα στη δημόσια διοίκηση. Η αλλαγή του ενεργειακού μοντέλου και η ανάπτυξη των ΑΠΕ θα καλυφθεί από Εθν. Προγρ., το RRF το ΠΠΕΚΑ και το ΠΔΑΜ
- Το Πρόγραμμα Πολ. Προστασίας θα καλύψει θέματα εξοπλισμού και υποδομών των Σωμ. Ασφαλείας, καθώς και των αναγκών έκτακτων υγειονομικών κρίσεων. Το Π-ΔΜ θα αναλάβει την ενίσχυση της πολιτικής προστασίας σε επίπεδο ΟΤΑ
- Τα έργα αντιμετώπισης πλημμυρών θα διαμοιραστούν στα σχετιζόμενα μέσα κατά φορέα αρμοδιότητας
- Επενδύσεις προστασίας της βιοποικιλότητας σε περιοχές του Δικτύου Natura 2000 θα χρηματοδοτηθούν από τα Εθνικά μέσα
- Σημαντικές ανάγκες για βιώσιμη διαχ/ση των απορριμμάτων και προώθηση της κυκλικής οικον.

θα καλυφθούν από το ΠΔΑΜ

- Επενδύσεις σε δημόσιες αστικές μεταφορές θα καλυφθούν και από το ΠΔΑΜ. Λόγω του μικρού πληθυσμιακού μεγέθους των πόλεων, θέματα Βιώσιμης Αστ. Κινητικότητας θα αντιμετωπισθούν στο πλαίσιο ΒΑΑ.

Η στρατηγική της ΔΜ είναι ισχυρά επιδραστική με 4 από τις 7 πρωτοβουλίες της Πράσινης Συμφωνίας ενώ υποστηρίζει άλλες 2 από αυτές. Εντάσσει τις παρατηρήσεις/συστάσεις για τη βιομηχανική μετάβαση στον τομέα της ενέργειας. Συμβάλει στην ενίσχυση Εθν. και Περιφ. Σχεδιασμών (ΕΣΕΚ, ΠΠΧΣΑΑ, του ΕΣΔΑ και ΠεΣΔΑ, ΣΔΛΑΠ GR09, ΣΔΚΠ) και θα ενσωματώσει τις αρχές της Χάρτας Θεμελιωδών Δικαιωμάτων και του Ευρ. Πυλώνα Κοινων. Δικαιωμάτων.

ΣΠ3: Μια πιο Διασυνδεδεμένη Ευρώπη

Υπό το πρίσμα της Ευρωπαϊκής προοπτικής των κρατών των Δυτ. Βαλκανίων, η γεωγραφική θέση της ΔΜ μπορεί να αποτελέσει ένα σημαντικό ισχυρό σημείο προς την ανάληψη ενός νέου ρόλου ως κόμβου μεταφορών εμπορευμάτων και ατόμων.

Από τη ΔΜ διέρχονται τμήματα των οδικών αξόνων του Εκτεταμένου ΔΕΔ-Μ και συγκεκριμένα η Εγνατία οδός Α2 (τμήμα του Ε90), οι κάθετοι άξονές της: Α29 Κρυσταλλοπηγή-Σιάτιστα που ολοκληρώθηκε και Α27 Νίκη-Φλώρ-Κοζ-όρια Ν. Λάρισας, όπου υλοποιήθηκαν τα τμήματα Νίκη-Φλώρ και Πτολεμαΐδα-Κόμβος Εγνατίας στα Κοίλα Κοζ, ο οποίος αποτελεί τμήμα του Ευρ. Διαδρόμου Χ. Με την κατασκευή της Εγνατίας και τμημάτων των κάθετων αξόνων αντιμετωπίστηκαν σε σημαντικό βαθμό τα προβλήματα προσβασιμότητας, βελτιώνοντας τη γεωγραφική απομόνωση της ΔΜ και επηρεάζοντας θετικά τις χρονο-αποστάσεις των μετακινήσεων και τις σχέσεις τόπου κατοικίας / τόπου εργασίας. Παράλληλα, βρίσκεται σε εξέλιξη η ολοκλήρωση του βόρειου τμήματος του Αυτοκινητόδρομου Κεντρ. Ελλάδος (Ε65). Με την ολοκλήρωση και του βόρειου κλάδου του Ε65, η διαδρομή Αθήνα - Γρεβενά θα διεξάγεται σε 4 ώρες, ενώ οι διαδρομές Αθήνα - Καστοριά και Αθήνα - Κοζάνη σε περίπου 4 ώρες και 30 λεπτά. Απαιτούνται ενδοπεριφερειακές συνδέσεις με το ΔΕΔ-Μ και επιδέχονται βελτίωσης, τόσο σε επίπεδο εξυπηρέτησης όσο και ασφάλειας, συνδέσεις με περισσότερο απομακρυσμένες περιοχές και περιοχές ιδιαίτερου ενδιαφέροντος. Το σιδηροδρομικό δίκτυο της περιοχής έχει περιορισμένη κάλυψη ενώ από τη ΔΜ διέρχεται το τμήμα της χάραξης του Κεντρικού Δικτύου των ΔΕΔ-Μ, Θεσ/νίκης – Φλώρινας – Κρυσταλ. Η ΔΜ διαθέτει δύο αεροδρόμια, Κοζάνης και Καστοριάς, με το τελευταίο να ανήκει στο Εκτεταμένο ΔΕΔ-Μ. Η κίνηση των αεροδρομίων είναι χαμηλή και σχεδόν αποκλειστικά μόνο εσωτερική.

Βασικές προτεραιότητες/αναπτυξιακές ανάγκες:

- Ολοκλήρωση άξονα ΔΕΔ-Μ Νίκης Φλώρινας – Κοζάνη – όρια Ν. Λάρισας
- Αναβάθμιση σιδηροδρομικής σύνδεσης με το λιμάνι της Θεσ/νίκης (ΔΕΔ-Μ)
- Ολοκλήρωση σιδηροδρομικής σύνδεσης με Αλβανία (ΔΕΔ-Μ)
- Βελτίωση των οδικών συνδέσεων απομακρυσμένων και τουριστικών περιοχών
- Αναβάθμιση / κατασκευή του ενδοπεριφερειακού οδικού δικτύου και βελτίωση επιπέδου οδικής ασφάλειας
- Διαφοροποίηση και εξειδίκευση ρόλου των δύο αεροδρομίων και βελτίωση της προσβασιμότητάς τους σε επιβάτες με αναπηρία ή/και χρόνιες παθήσεις
- Υποστήριξη ανάπτυξης εμπορευματικών κέντρων
- Δημιουργία δικτύου προσβάσιμων σε όλους αστικών και υπεραστικών μεταφορών

Την περίοδο 2021-2027:

- Από το Π-Μεταφορών προβλέπεται η χρηματοδότηση των έργων που αφορούν το ΔΕΔ-Μ, σιδηροδρ. δικτύων και άλλων μέτρων οδικής ασφάλειας

- Επενδύσεις στην ηλεκτροκίνηση θα καλυφθούν από το ΠΔΑΜ και το Π-Μεταφορών συμπληρωματικά των ΟΧΕ.

Η στρατηγική της Περιφέρειας συμβάλει στην «Στρατηγική για βιώσιμη και έξυπνη κινητικότητα» της Ε.Ε. και ειδικότερα στο στόχο για την αύξηση του αριθμού των επιβατών που ταξιδεύουν σιδηροδρομικώς, μετακινούνται με τις δημ. συγκοινωνίες και αξιοποιούν την ενεργό κινητικότητα. Επίσης συμβάλει και στον στόχο της Ευρ. Πράσινης Συμφωνίας για μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου από τις μεταφορές.

Οι δράσεις θα υλοποιηθούν σε εναρμόνιση με το Εθν. Στρατ. Σχέδιο για τις Μεταφορές και το Εθν. Στρατ. Σχέδιο Οδικής Ασφάλειας.

ΣΠ4: Μια πιο Κοινωνική Ευρώπη

Η ΔΜ είναι η τρίτη μικρότερη πληθυσμιακά Περιφέρεια της χώρας, αραιοκατοικημένη και με γηρασμένο πληθυσμό (17% άνω των 70 ετών το 2019), τόσο σε σχέση με την χώρα όσο και την ΕΕ, καταγράφοντας επιπλέον μείωση του συνολικού πληθυσμού κατά την τελευταία 10ετία. Παράλληλα, εμφανίζει χαμηλά ποσοστά απασχόλησης του πληθυσμού 15-64 ετών (50,6% το 2019) και βρίσκεται στις πρώτες θέσεις της χώρας και της ΕΕ σε επίπεδα ανεργίας (24,5% το 2019), η οποία πλήττει κυρίως τους νέους 15-24 ετών (53,5%) σύμφωνα με την Eurostat (2019).

Η δυσμενής για την κοινωνική συνοχή και ανάπτυξη δημογραφική κατάσταση αναμένεται να δεχτεί και την ισχυρή αρνητική επίδραση της απολιγν/σης με την εκτιμώμενη απώλεια χιλιάδων θέσεων εργασίας μέχρι το 2029, θέτοντας σημαντικές προκλήσεις για την κάλυψη των αναγκών απασχόλησης του πληθυσμού και την συγκράτηση της διαρροής των πιο δυναμικών ηλικιακών ομάδων. Επακόλουθα υψηλό είναι το ποσοστό πληθυσμού σε κίνδυνο φτώχειας και αποκλεισμού (25,3% - ΕΛΣΤΑΤ 2020).

Ως προς το επίπεδο εκπαίδευσης του πληθυσμού παρατηρείται μεγαλύτερο ποσοστό ατόμων με Β'θμια και μετα-Β'θμια και μικρότερο του μέσου όρου της χώρας ποσοστό ατόμων με τριτοβάθμια εκπαίδευση (27,1% το 2019, Eurostat). Θετική είναι η εικόνα στη συμμετοχή του πληθυσμού 25-64 ετών σε κατάρτιση ή εκπ/ση το 2019 σε ποσοστό 4,1%.

Με διαθέσιμες 402 κλίνες ανά 100.000 κατοίκους το 2019 υπολείπεται του Μ.Ο. της χώρας και της ΕΕ. Η χωρική κάλυψη των υποδομών υγείας είναι ικανοποιητική με 5 Νοσοκομεία και 6 ΚΥ, με ανάγκες αναβάθμισης / επέκτασης και εκσυγχρονισμού του εξοπλισμού και των υποδομών. Παράλληλα λειτουργεί ικανοποιητικό δίκτυο κοινωνικών δομών. Οι υποδομές α'βθμιας και β'βθμιας εκπ/σης εκτιμώνται ως επαρκείς με ανάγκες κυρίως αναβάθμισης των υποδομών και του εξοπλισμού τους, ενώ στην γ'θμια εκπ/ση υλοποιείται το έργο της Πανεπιστημιούπολης και υπάρχουν επιπλέον ανάγκες υποδομών και εξοπλισμού.

Στον τουρισμό η ΔΜ, διαθέτει πόρους για την ανάπτυξη κυρίως του πολιτιστικού, φυσιολατρικού και του αθλητικού τουρισμού με χαμηλό επίπεδο αξιοποίησης (0,76% του συνόλου των τουριστικών κλινών της χώρας και 0,29% των διανυκτερεύσεων αλλοδαπών - 2019). Το τουριστικό προϊόν στηρίζεται σε παραδοσιακούς ή ενδιαφέροντες οικισμούς (Καστοριά, Φλώρινα, Νυμφαίο κ.α.), στις περιοχές των λιμνών και στα χιονοδρομικά Κέντρα. Η επιλογή της ΔΜ στο εξωτερικό είναι περιορισμένη καθώς το προϊόν και οι δυνατότητές του αποκλίνουν από το εθνικό μοντέλο «ήλιος + θάλασσα».

Η Στρατηγική Ολοκληρωμένης Τουριστικής Ανάπτυξης, βασίζεται στην υποστήριξη ανάδειξης περιοχών – προορισμών (Πρέσπες, Γεωπάρκο, αστικά κέντρα κ.α.) και τη δικτύωσή τους ενδοπεριφερειακά και με γειτονικούς ισχυρούς τουριστικούς πόλους (π.χ. Μετέωρα, ακτές Πιερίας – Όλυμπος) προκειμένου να ενθαρρυνθεί η ανάπτυξη κινητικότητας, που θα επιφέρει αύξηση της τουριστικής κίνησης. Η ανάδειξη των πολιτιστικών και φυσικών μνημείων έχει σημαντικό ρόλο στην επίτευξη της παραπάνω στρατηγικής. Πολλοί πόροι – προορισμοί διαθέτουν περιορισμένη προσβασιμότητα από άτομα με κινητικά προβλήματα (άτομα με αναπηρία, ηλικιωμένους) που περιορίζει τις δυνατότητες ανάπτυξης του «ασημένιου» και χωρίς αποκλεισμούς τουρισμού. Ο Ν.4875/2021 δίνει τη δυνατότητα δημιουργίας περιφερ. DMO για να προωθήσει τη βιώσιμη τουριστική ανάπτυξη.

Βασικές προτεραιότητες/αναπτυξιακές ανάγκες:

- Δημιουργία νέων θέσεων εργασίας ιδίως για νέους και γυναίκες
- Προώθηση και αξιοποίηση της κοινω. οικονομίας
- Υποστήριξη της εργασιακής μετάβασης του εργατικού δυναμικού που πλήττεται από την απολιγν/ση
- Κατάρτιση και επανακατάρτιση εργατικού δυναμικού στις νέες ευκαιρίες της ενεργειακής μετάβασης και τους τομείς έξυπνης εξειδίκευσης
- Ενίσχυση των δικτύων κοινω. ασφάλειας ιδίως για όσους αντιμετωπίζουν κενά πρόσβασης στην κοινωνική προστασία, και τα πλέον ευπαθή άτομα, συμπεριλαμβανομένων των οικονομικά μη ενεργών
- Προώθηση της ισότητας των φύλων και εναρμόνιση της οικογενειακής και επαγγελματικής ζωής
- Προώθηση της δια βίου μάθησης και η διεύρυνση της πρόσβασης στην εκπαίδευση και στην κατάρτιση στις ευάλωτες ομάδες (π.χ. άτομα με αναπηρία ή/και χρόνιες παθήσεις, Ρομά, κ.α.)
- Ενίσχυση της βελτίωσης των συνθηκών διαβίωσης των περιθωριοποιημένων κοινοτήτων και της κοινω. ένταξής τους
- Υποστήριξη των απομακρυσμένων κοινοτήτων και αντιμετώπιση των δυσκολιών της χαμηλής πληθυσμιακής πυκνότητας
- Εξασφάλιση πρόσβασης σε κοινω. υπηρεσίες για τις πλέον άπορες και ευπαθείς ομάδες, συμπεριλαμβανομένων των ατόμων με αναπηρία
- Ανάπτυξη υπηρεσιών μακροχρόνιας περίθαλψης
- Ενίσχυση υποδομών και εξοπλισμού μονάδων υγείας και βελτίωση της προσβασιμότητάς τους σε ΑμεΑ ή/και χρόνιες παθήσεις
- Ενίσχυση λειτουργίας υποδομών κοινω. φροντίδας-πρόνοιας
- Ολοκλήρωση των υποδομών του Πανεπιστημίου ΔΜ
- Ενίσχυση εξοπλισμού και εγκαταστάσεων σχολικών μονάδων και βελτίωση της προσβασιμότητάς τους σε άτομα με αναπηρία
- Ανάδειξη, οργάνωση και προώθηση των τουριστικών πόρων και προορισμών
- Ενίσχυση της προσβασιμότητας των τουριστικών και πολιτιστικών πόρων από όλους

Την περίοδο 2021-2027:

- Από το ΠΑΔΚΣ θα καλυφθούν οι ανάγκες σχετικά με τη βελτίωση της πρόσβασης στην απασχόληση, την προσαρμοστικότητα επιχειρήσεων και εργαζομένων, τη βελτίωση των συστημάτων εκπ/σης, την κατάρτιση και δια βίου μάθηση. Επίσης θα καλυφθούν και οι ανάγκες για επισιτιστική και υλική βοήθεια
- Από το Π-ΔΜ οι ανάγκες σε υποδομές στους τομείς υγείας, μακροχρόνιας φροντίδας, κοινω. πρόνοιας και ένταξης, εκπ/σης, πολιτισμού-τουρισμού, και οι δράσεις για την καταπολέμηση της φτώχειας και του κοινω. αποκλεισμού, της προώθησης της ισότητας και της ισότιμης πρόσβασης σε υπηρεσίες
- Από το ΠΔΑΜ θα στηριχθεί ένα ευρύτερο σύνολο δράσεων με στόχο την ανάσχεση των κοινωνικοοικονομικών επιπτώσεων της απολιγν/σης.

Το σύνολο των υποδομών κοινω. και υγειονομικής πρόνοιας θα καλύπτει ελλείψεις, βασισμένες στην χαρτογράφηση των υποδομών και υπηρεσιών και στην αποτίμηση εξατομικευμένων αναγκών. Η Στρατηγική της ΔΜ είναι συναφής με την Ευρ. Ατζέντα Δεξιοτήτων και τις δράσεις 6, 7 και 8, καθώς και την «Ψηφιακή Πυξίδα 2030» για τις ψηφιακές δεξιότητες του πληθυσμού και εκπαίδευση σε ΤΠΕ.

Οι 20 αρχές του Ευρ. Πυλώνα Κοινω. Δικαιωμάτων ενσωματώνονται στη Στρατηγική. Εξασφαλίζεται ορίζοντα η τήρηση του συνόλου τους σε επίπεδο σχεδιασμού και μέσω και εξειδικεύονται μέτρα προώθησης δράσεων εφαρμογής επιμέρους αρχών που συνδέονται με τους Ειδικούς Στόχους ΕΚΤ+: Εκπ/ση, κατάρτιση και διά βίου μάθηση, Ισότητα των φύλων, Ισότητα ευκαιριών, Ισορροπία μεταξύ επαγγελματικής και προσωπικής ζωής, Φροντίδα και υποστήριξη των παιδιών, Κοινωνική προστασία,

Υγειονομική περίθαλψη, Ένταξη ατόμων με αναπηρία, Μακροχρόνια φροντίδα, Πρόσβαση σε βασικές υπηρεσίες. Ενσωματώνονται μέτρα του Εθν. Σχεδίου Δράσης για την Εγγύηση για τα Παιδιά και θα ακολουθείται η προσέγγιση της αποϊδρυματοποίησης στις παρεμβάσεις.

ΣΠ5: Μια Ευρώπη πιο κοντά στους Πολίτες

Η ΔΜ έχει έντονο ορεινό χαρακτήρα με σημαντικό αριθμό λιμνών και ποταμών. Διαθέτει μικρά αστικά και ημιαστικά κέντρα, που εμφανίζουν όπως και οι μικρότεροι οικισμοί γήρανση και συρρίκνωση. Η πληθυσμιακή μείωση αναμένεται να συνεχιστεί και ενδεχομένως να ενταθεί στις περιοχές υψηλής εξάρτησης από την οικονομία του λιγνίτη, αν δεν ληφθούν μέτρα για τη βιώσιμη αναπλήρωση της εργασίας και των εισοδημάτων των κατοίκων τους.

Τα αστικά κέντρα συγκεντρώνουν σχεδόν το σύνολο των κοινών. υποδομών της ΔΜ, είναι τα κέντρα Διοίκησης και εγκατάστασης του δευτερογενή τομέα, συλλογής και διακίνησης της αγροτικής παραγωγής. Αντιμετωπίζουν προβλήματα αστικής διάχυσης, περιορισμένης λειτουργικότητας και χαμηλής περιβαλλοντικής αποδοτικότητας και ανθεκτικότητας του κτηριακού αποθέματός τους και των μεταφορών. Στα κύρια αστικά κέντρα έχουν εκπονηθεί ή εκπονούνται ΣΒΑΚ με δράσεις που προωθούν τις πράσινες και έξυπνες μορφές μετακίνησης. Ο ρόλος των αστικών κέντρων στο μετασχηματισμό του οικονομικού μοντέλου της ΔΜ είναι κρίσιμος καθώς στο πλαίσιο της μετάβασης θα κληθούν να αναπτύξουν ικανότητες και υπηρεσίες, ανέσεις και αστικές υποδομές που θα ανταποκρίνονται στις υψηλές απαιτήσεις κατοίκων, επισκεπτών και επιχειρήσεων. Κύρια πρόκληση για τη ΔΜ είναι η στήριξη των αστικών αρχών να αναπτύξουν αυτές τις ικανότητες, υπηρεσίες και υποδομές. Στο πλαίσιο αυτό περιλαμβάνεται και η ανάπτυξη των ικανοτήτων αστικής διακυβέρνησης από τους τοπικούς φορείς.

Στον αγροτικό χώρο και στη ύπαιθρο, ως προκλήσεις αναδεικνύονται, η βελτίωση της ποιότητας ζωής και η ενίσχυση των τάσεων επιστροφής στην ύπαιθρο, η ορθή διαχ/ση των φυσικών πόρων σε συνδυασμό με την καταπολέμηση συνεπειών της κλιμ. αλλαγής και η παραγωγική ανασυγκρότηση μέσα από τη διαφοροποίηση της αγροτικής οικον. και η διασύνδεση με τις υπηρεσίες τουρισμού και πολιτισμού με στόχο τη δημιουργία νέων ευκαιριών απασχόλησης και εισοδημάτων που θα ανακόψουν την τάση μετανάστευσης του πληθυσμού. Οι δράσεις για την ύπαιθρο θα διαμορφωθούν σε συνέργεια με τα ΤΑΠΤοΚ του ΠΑΑ τα οποία θα ενισχύσουν κυρίως δημόσια έργα μικρής κλίμακας για την υποστήριξη των κοινών. και πολιτιστικών υποδ. στην ύπαιθρο και ιδιωτικά έργα διασύνδεσης της αγροτικής οικον. με τους λοιπούς τομείς ενδιαφέροντος.

Βασικές προτεραιότητες/αναπτυξιακές ανάγκες:

- Αστική αναζωογόνηση και αναβάθμιση των δημόσιων χώρων στις πόλεις με πρόσβαση για όλους, της ελεύθερης κινητικότητας στα άτομα με κινητικά προβλήματα, της προστασίας των ευάλωτων χρηστών των οδών και βελτίωση της ανθεκτικότητας των αστικών κέντρων
- Πολιτιστική και δημιουργική αναβάθμιση του δημόσιου χώρου, branding πόλεων και οργάνωση του τουριστικού προϊόντος σε σύνδεση με την ευρύτερη περιοχή
- Πράσινη μετάβαση των πόλεων με παρεμβάσεις για έξυπνη ενέργεια, βιώσιμη κινητικότητα, προώθηση της κυκλικής οικον., ηλεκτροκίνηση αστικών συγκοινωνιών
- Ολοκληρωμένα σχέδια αντιμετώπισης αλληλεξαρτώμενων προκλήσεων σε επίπεδο “λειτουργικών περιοχών”, όπως είναι, οι λίμνες, τα ποτάμια ή οι ορεινοί όγκοι
- Αποτελεσματικός συνδυασμός των μέσων (ΕΣΠΑ, ΤΑΑ, Πόρος, ΤΔΜ) σε χωρικό επίπεδο, με στόχο την αποφυγή διάσπασης του σχεδιασμού, επικαλύψεων ή καθυστερήσεων.
- Επαναπροσδιορισμός του τουριστικού προϊόντος προσβάσιμου σε όλους μέσω ολοκληρωμένων χωρικά προσεγγίσεων, δικτύωση περιοχών τουριστικού ενδιαφέροντος και δικτύωση με άλλους γειτονικούς “δημοφιλείς” προορισμούς.

Το σύνολο των υποδομών κοινωνικής και υγειονομικής πρόνοιας θα καλύπτει ελλείψεις, βασισμένες στη

χαρτογράφηση των υποδομών και υπηρεσιών και στην αποτίμηση εξατομικευμένων αναγκών. Η αποτίμηση θα περιλαμβάνει επιλογές που απαιτούνται καθώς και δυνατότητα προτεραιοποίησης εξατομικευμένων επιλογών προτίμησης και είναι σύμφωνες με τη Σύμβαση του ΟΗΕ για τα Δικαιώματα των ΑμεΑ (Σύμβαση). Η χαρτογράφηση θα περιλαμβάνει το σύνολο των ιδρυμάτων στέγασης (μεγάλης ή μικρής κλίμακας, συμπεριλαμβανομένων θεραπευτικών ιδρυμάτων με υπηρεσίες στην κοινότητα), κατοικίες εκτός οικογένειας και υπηρεσίες σε επίπεδο κοινότητας, λαμβάνοντας υπόψη τις χωρικές ανισότητες και δημογραφικές προκλήσεις. Όλες οι επενδύσεις σε υποδ. κοινων. πρόνοιας και υγειον. περίθαλψης πρέπει να συνάδουν πλήρως με τις απαιτήσεις της Σύμβασης συμπεριλαμβανομένων του Γεν. Σχόλιου 5 και των συμπερασμάτων της Επιτροπής UN CRPD, με σεβασμό στις αρχές της ισότητας, της ελευθερίας επιλογής, του δικαιώματος στην ανεξάρτητη διαβίωση, της προσβασιμότητας και της απαγόρευσης κάθε μορφής διαχωρισμού. Επιπρόσθετα, η προσβασιμότητα θα διασφαλίζεται σε κάθε επένδυση σύμφωνα με τα ενωσιακά πρότυπα προσβασιμότητας. Οι επενδύσεις θα είναι απολύτως συμβατές με τη στρατηγική αποϊδρυματοποίησης, σχετ. πολιτικές της ΕΕ, και του θεσμικού πλαισίου για την τήρηση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, ειδικότερα τη Σύμβαση του ΟΗΕ για τα Δικαιώματα των ΑμεΑ και το Γεν. Σχόλιο 5, τον Ευρωπ. Πυλώνα Κοινων. Δικαιωμάτων και τη Στρατηγική για τα Δικαιώματα των ΑμεΑ 2021-2030. Κάθε επένδυση θα συμβάλει χωρίς οπισθοχώρηση στη στρατηγική αποϊδρυμ. των υφιστάμ. ιδρυμάτων και δεν θα δημιουργεί νέα τα οποία δεν συνάδουν με τη Σύμβαση. Σύμφωνα με την αρχή της εταιρικής σχέσης, ανεξάρτητοι φορείς θεμελιωδών δικαιωμάτων και οργανώσεις ανθρωπίνων δικαιωμάτων θα συμμετέχουν σε όλα τα στάδια προγρ/σμού, υλοπ., παρακολούθησης, αξιολόγησης των επενδύσεων σε υποδ. κοινων. και υγειον. περίθαλψης για τη διασφάλιση του σεβασμού των αρχών της ανεξάρτητης διαβίωσης, του μη διαχωρισμού και της μη διάκρισης σύμφωνα με τη Σύμβαση και τη Χάρτα.

Διδάγματα ΠΠ 2014-2020

Στην ΠΠ 2014-2020 παρατηρήθηκαν προβλήματα που λαμβάνονται υπόψη για να αντιμετωπιστούν με στόχο τη βελτίωση της αποτελεσματικότητας και της ομαλής υλοποίησης του Προγράμματος, όπως:

- Ενίσχυση του συντονιστικού ρόλου της ΕΑΣ και της συμπληρωματικότητας των Ταμείων
- Δημιουργία Ειδ. Υπηρεσιών Συντονισμού της RIS3
- Συνδυασμός δράσεων ενίσχυσης της ικανότητας των δικαιούχων
- Χρήση του απλοποιημένου κόστους, διασύνδεση μεταξύ πληροφοριακών συστημάτων, κατάρτιση δικαιούχων
- Συντονισμός ΟΧΕ με τη δημιουργία Ειδ. Υπηρεσίας στην ΕΑΣ και ενίσχυση φορέων σχεδιασμού και υλοποίησης ΟΧΕ.

Βασικοί Όροι - Συμπληρωματικότητα

Συνολικά, το πρόγραμμα δύναται να υποστηρίξει επενδύσεις που συνδυάζουν επιτυχώς τις αρχές της αειφορίας, της αισθητικής και της συμμετοχικότητας της πρωτοβουλίας New European Bauhaus, με σκοπό την εξεύρεση προσιτών, χωρίς αποκλεισμούς, βιώσιμων και ελκυστικών λύσεων για τις κλιματικές προκλήσεις.

Τα έργα με "Σφραγίδα Αριστείας/ Seal of Excellence" προβλέπεται να χρηματοδοτηθούν με ενιαία διαδικασία στο πλαίσιο του Προγράμματος «Ανταγωνιστικότητα».

Το πρόγραμμα θα συμβάλλει αναλόγως στην προώθηση της γαλάζιας ανάπτυξης, σύμφωνα με τις προτεραιότητες της Ανακοίν. της Επιτροπής σχετικά με μια νέα προσέγγιση για τη βιώσιμη γαλάζια οικονομία στην ΕΕ - Μετασχηματισμός της γαλάζιας οικον. της ΕΕ για ένα βιώσιμο μέλλον, καθώς άλλωστε αποτελεί και πυλώνα προτεραιότητας για την Ελλάδα.

Το πρόγραμμα δεσμεύεται να λαμβάνει υπόψη την αρχή «Μη Πρόκλησης Σημαντικής Βλάβης» στις παρεμβάσεις όλων των Στόχων Πολιτικής.

Επίσης θα διασφαλιστεί πρόσβαση σε ανοικτά δεδομένα και θα τηρείται η οδηγία Open Data Directive (Dir (EU)/2019/2014).

Κατά την εφαρμογή του Προγράμματος, η ΔΑ θα μεριμνήσει για την εν γένει προώθηση -όπου είναι εφικτό- της στρατηγικής χρήσης των Δημοσίων Συμβάσεων.

Εντοπίζονται συμπληρωματικότητες με:

- το HORIZON EUROPE ιδίως στο σύμπλεγμα 5 της κλιματικής αλλαγής, της ενέργειας και κινητικότητας και τις στρατηγικές A και C, καθώς και το νέο EXE και τη Συμφωνία για E&K στην Ευρώπη.
- το πρόγραμμα LIFE για δράσεις που σχετίζονται με την περιβαλλοντική προστασία και τη διαφύλαξη της βιοποικιλότητας και ειδικά τα ολοκληρωμένα έργα και τα έργα Στρατηγικού ενδιαφέροντος, ως προς το ΕΤΠΑ.

Για τη μεγιστοποίηση των συνεργειών και τη διασφάλιση του έγκαιρου σχεδιασμού των προτεραιοτήτων του Π-ΔΜ που έχουν συμπληρωματικότητα με μέτρα του ΤΑΑ, η ΓΔ Στρατ., Σχεδ. και Εφαρμ. ΕΣΠΑ στο ΥΠΑΝΕΠ θα εκπονεί σε ετήσια βάση ή και νωρίτερα εφόσον κρίνεται απαραίτητο, Έκθεση εντοπισμού των συμπληρωματικοτήτων μεταξύ του ΤΑΑ και του Π-ΔΜ.

Η συνέργεια και συμπληρωματικότητα με το ΠΔΑΜ έχει συζητηθεί ενδελεχώς μεταξύ των αρμόδιων ΔΑ. Επιμέρους θέματα περιγράφονται στους σχετικούς ΕΣ.

Σε κάθε περίπτωση, οι Υπηρεσίες της ΕΑΣ διασφαλίζουν ότι οι παρεμβάσεις των τομεακών και περιφερειακών προγραμμάτων ευθυγραμμίζονται με τις εθνικές και ευρωπαϊκές πολιτικές, καθώς και με τις νέες προτεραιότητες που ενσωματώνονται μετά τις τροποποιήσεις των ενωσιακών κανονισμών. Παράλληλα, μεριμνούν για τον αποτελεσματικό συντονισμό και την παρακολούθηση των παρεμβάσεων, ώστε να ενισχύεται η συμπληρωματικότητα και να αποτρέπονται αλληλοεπικαλύψεις, τόσο μεταξύ προγραμμάτων όσο και σε σχέση με λοιπά ενωσιακά μέσα.

Αναλυτικότερα στοιχεία στο συμπληρ. έγγραφο «Όροι - Συμπληρωματικότητα».

1. Στρατηγική του προγράμματος: βασικές προκλήσεις και μέτρα πολιτικής

Πίνακας 1

Στόχος πολιτικής ή ειδικός στόχος ΤΔΜ	Ειδικός στόχος ή ειδική προτεραιότητα*	Αιτιολόγηση (περίληψη)
<p>1. Μια Ευρώπη πιο ανταγωνιστική και πιο έξυπνη μέσω της προώθησης του καινοτόμου και έξυπνου οικονομικού μετασχηματισμού και της περιφερειακής συνδεσιμότητας ΤΠΕ</p>	<p>RSO1.1. Ανάπτυξη και ενίσχυση των ικανοτήτων έρευνας και καινοτομίας και αξιοποίηση των προηγμένων τεχνολογιών</p>	<p>Η ΔΜ είναι μία από τις λιγότερο δυναμικές περιφέρειες της Ελλάδας όσον αφορά στις δραστηριότητες ΕΤΑΚ. Οι περιφερειακές ακαθάριστες δαπάνες για ΕΤΑΚ το 2017 ήταν 0,4% του ΑΕγχΠ και οι δαπάνες των επιχειρήσεων για Ε&Α 0,1%. Οι συνολικές δαπάνες ΕΤΑΚ αυξήθηκαν κατά 8% μεταξύ 2013-18 σε σχέση με το 49% σε επίπεδο χώρας. Οι αντίστοιχες δαπάνες των επιχειρήσεων πενταπλασιάστηκαν ενώ στην χώρα υπερδιπλασιάστηκαν, παρ' όλα αυτά παραμένουν χαμηλές καθώς ανέρχονται στο 0,12% του ΑΕΠ της ΔΜ (2018). Το ποσοστό απασχόλησης σε υπηρεσίες έντασης γνώσης για το 2018 ανέρχεται σε 30,6% που αποτελεί την 6η καλύτερη επίδοση ελληνικών περιφερειών. Η ΔΜ παρουσιάζει υστέρηση στις επιδόσεις στην καινοτομία τόσο σε σχέση με το εθνικό όσο και με το ευρωπαϊκό επίπεδο και κατατάσσεται στις περιφέρειες μέτριας καινοτομίας (Regional Innovation Scoreboard 2019). Παρ' όλα αυτά οι επιδόσεις της έχουν αυξηθεί σε σχέση με το 2011 κατά 23,1%, σύμφωνα με το συνθετικό Περιφερειακό Δείκτη Καινοτομίας. Επιπλέον, το μεγαλύτερο μέρος των προσπαθειών ΕΤΑΚ των ερευνητικών φορέων της περιοχής επικεντρώνεται κυρίως σε ενεργειακά θέματα, στην προσπάθεια ενίσχυσης του ενεργειακού προφίλ της Περιφέρειας με στροφή προς πιο «πράσινες» λύσεις. Συνοπτικά η Περιφέρεια εμφανίζει ελλείψεις σε πόρους, δίκτυα και μέτρα για την</p>

Στόχος πολιτικής ή ειδικός στόχος ΤΑΜ	Ειδικός στόχος ή ειδική προτεραιότητα*	Αιτιολόγηση (περίληψη)
		<p>αναβάθμιση των καινοτομικών επιδόσεων. Οι παρεμβάσεις στον Ειδικό Στόχο εστιάζονται στην ανάγκη ενίσχυσης της ΕΤΑΚ σε τομείς προτεραιότητας όπως αγροδιατροφική αλυσίδα, ψηφιακές τεχνολογίες (οριζόντιος τομέας), ενέργεια (συμπεριλαμβανομένου του Η2), περιβάλλον – βιώσιμη ανάπτυξη – κυκλική οικονομία, βιομηχανική παραγωγή, υλικά και κατασκευές, δημιουργικές, πολιτιστικές βιομηχανίες – έξυπνος και βιώσιμος τουρισμός, γούνα και αναμένεται να συμβάλλουν: • στην ενίσχυση των δομών-υποδομών ΕΤΑΚ, • στη διασύνδεση υποδομών και αποτελεσμάτων ΕΤΑΚ με την επιχειρηματικότητα, • την ενίσχυση των δαπανών επιχειρήσεων σε ΕΤΑΚ, • την υποβοήθηση συνεργατικών επιχειρηματικών σχηματισμών / κοινών επιχειρηματικών προσπαθειών • τη δημιουργία οικοσυστήματος καινοτομίας. Συσχετίζεται με τις δράσεις του ΤΑΑ: • Επένδυση στην αναβάθμιση των ερευνητικών υποδομών της χώρας. • Προώθηση προγραμμάτων οικονομικής ενίσχυσης του αγροδιατροφικού τομέα που αφορούν στην καινοτομία και την οικολογική επεξεργασία.</p>
<p>1. Μια Ευρώπη πιο ανταγωνιστική και πιο έξυπνη μέσω της προώθησης του καινοτόμου και έξυπνου οικονομικού μετασχηματισμού και της περιφερειακής συνδεσιμότητας ΤΠΕ</p>	<p>RSO1.2. Αξιοποίηση των οφελών της ψηφιοποίησης για τους πολίτες, τις εταιρείες, τους ερευνητικούς οργανισμούς και τις δημόσιες αρχές</p>	<p>Σε σχέση με τις ψηφιακές υποδομές και ικανότητες, η Περιφέρεια ακολουθεί γενικά την πορεία της χώρας η οποία κατατάσσεται στην προτελευταία θέση της ΕΕ στο δείκτη ψηφιακής οικονομίας και κοινωνίας για το 2020. Στην ενσωμάτωση της ψηφιακής τεχνολογίας από τις επιχειρήσεις, η Ελλάδα καταλαμβάνει την 24η θέση και υπολείπεται κατά πολύ του μ.ο. της ΕΕ. Όσον αφορά στη διάσταση των ψηφιακών δημόσιων υπηρεσιών, η Ελλάδα κατατάσσεται</p>

Στόχος πολιτικής ή ειδικός στόχος ΤΔΜ	Ειδικός στόχος ή ειδική προτεραιότητα*	Αιτιολόγηση (περίληψη)
		<p>στην 27η θέση στην ΕΕ, αρκετά κάτω από τον μέσο όρο της ΕΕ, αλλά κατέγραψε αύξηση 5,1 μονάδων κατά το προηγούμενο έτος, ακολουθώντας τη μέση αύξηση 5 μονάδων της ΕΕ. Από την πλευρά της προσφοράς (όσον αφορά την παροχή διαδικτυακών δημόσιων υπηρεσιών), η Ελλάδα συνέχισε να σημειώνει πρόοδο το 2019, με 25/100 προσυμπληρωμένα έντυπα σε σύγκριση με 23/100 το 2018, αλλά παραμένει πολύ κάτω από τον μέσο όρο της ΕΕ. Με βάση τα διαθέσιμα στοιχεία για το 2018 σε επίπεδο Β. Ελλάδας, όπου περιλαμβάνεται και η ΔΜ, το ποσοστό νοικοκυριών με ευρυζωνική πρόσβαση υπολείπεται 13 ποσοστιαίες μονάδες του μ.ο.ΕΕ. Αντίστοιχα, το ποσοστό ημερήσιου αριθμού διαδικτυακών χρηστών ανέρχεται μόνο σε 58% έναντι 76% του μ.ο. ΕΕ. Οι παρεμβάσεις στον Ειδικό Στόχο αναμένεται να συμβάλλουν:</p> <ul style="list-style-type: none"> • στην ενίσχυση του ψηφιακού μετασχηματισμού των επιχειρήσεων της Περιφέρειας, με την υιοθέτηση νέων τεχνολογικών εργαλείων και ψηφιακών διαδικασιών στην παραγωγική και επιχειρηματική διαδικασία με στόχο την μετάβασή τους στην 4η Βιομηχανική Επανάσταση • στην ψηφιακή αναβάθμιση και διαθεσιμότητα των δημόσιων υπηρεσιών • στην ενθάρρυνση των πολιτών να εμπιστεύονται την ψηφιοποιημένη κοινωνία προσφέροντας λύσεις σε τομείς όπως η διαφάνεια και η διαχείριση των δεδομένων • στην παροχή υψηλής ποιότητας υπηρεσιών έξυπνης πόλης σε πολίτες και επιχειρήσεις με μειωμένο περιβαλλοντικό αποτύπωμα και οικονομικό κόστος. Συσχετίζεται με τις δράσεις του Εθνικού Σχεδίου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας: • Ψηφιοποίηση καίριων αρχείων σε διάφορους τομείς και ενσωμάτωσή

Στόχος πολιτικής ή ειδικός στόχος ΤΑΜ	Ειδικός στόχος ή ειδική προτεραιότητα*	Αιτιολόγηση (περίληψη)
		τους σε αντίστοιχα πληροφοριακά συστήματα. • Ολοκληρωμένος ψηφιακός μετασχηματισμός επιλεγμένων πόλεων
1. Μια Ευρώπη πιο ανταγωνιστική και πιο έξυπνη μέσω της προώθησης του καινοτόμου και έξυπνου οικονομικού μετασχηματισμού και της περιφερειακής συνδεσιμότητας ΤΠΕ	RSO1.3. Ενίσχυση της βιώσιμης ανάπτυξης και της ανταγωνιστικότητας των ΜΜΕ και δημιουργία θέσεων εργασίας στις ΜΜΕ, μεταξύ άλλων μέσω παραγωγικών επενδύσεων	Η παραγωγική διάρθρωση της ΔΜ σε όρους ΑΠΑ προέρχεται κατά 8,4% από την Γεωργία, 46% από τη Βιομηχανία – Κατασκευές (συμπεριλαμβάνονται οι τομείς των μεταλλείων – ορυχείων και της ενέργειας με σχεδόν 39%) και 46% από τις Υπηρεσίες, με χαρακτηριστικά «μονοδραστηριότητας», ως η κυριότερη ηλεκτροπαραγωγός Περιφέρεια της Χώρας. Το διάστημα 2013-2018 η ΔΜ παρουσίασε τη μεγαλύτερη συνολική μείωση της ΑΠΑ, ποσοστό 20,4% μεταξύ των Περιφερειών της χώρας και η οικονομία της εισέρχεται σε φάση μετασχηματισμού, με αύξηση της συμμετοχής του πρωτογενούς και ιδίως του τριτογενούς με αντίστοιχη μείωση του δευτερογενούς τομέα.. Ο δείκτης RevealedComparativeAdvantage δείχνει ισχυρή εξειδίκευση σε τομείς και κλάδους έντασης εργασίας και πολύ λίγο διαφοροποιημένη παραγωγική δομή. Η ΔΜ βρίσκεται στο 24% του ευρωπαϊκού μέσου όρου στο σύνθετο Δείκτη Περιφερειακής Ανταγωνιστικότητας (RCI). Διαχρονικά, ο δείκτης RCI για την ΔΜ δεν παρουσιάζει μεταβολές μεταξύ 2013-2019. Την τριετία 2016-2018 έκλεισε η ψαλίδα μεταξύ διαγραφών και εγγραφών επιχειρήσεων και μάλιστα για το 2018 οι εγγραφές ήταν περισσότερες από τις διαγραφές για πρώτη φορά εδώ και αρκετά χρόνια. Παρά την πρόσφατη μείωση των εξαγωγών της (σοβαρότατη το 2018-2019), η ΔΜ παραμένει πλεονασματική στο εμπορικό της ισοζύγιο, με κάλυψη 191% των

Στόχος πολιτικής ή ειδικός στόχος ΤΔΜ	Ειδικός στόχος ή ειδική προτεραιότητα*	Αιτιολόγηση (περίληψη)
		<p>εισαγωγών της από εξαγωγές. Ο λόγος των εξαγωγών προς το ΑΕΠ (2019) είναι 8% και παρουσιάζει υστέρηση σε σχέση με την χώρα (18,5%). Το σύνολο των εξαγωγών της όμως είναι πολύ μικρό (< 1% των εθνικών), αντανακλώντας και τη μειούμενη παραγωγικότητα. Οι παρεμβάσεις αναμένεται να συμβάλλουν στην:</p> <ul style="list-style-type: none"> • αναβάθμιση και διεύρυνση της παραγωγικής βάσης με αξιοποίηση των εξειδικεύσεων της Περιφέρειας • βελτίωση της ανταγωνιστικότητας και της εξωστρέφειας των επιχειρηματικών δραστηριοτήτων • ανάδειξη καινοτόμων/νεοφυών επιχειρήσεων • βελτίωση της πρόσβασης των ΜΜΕ σε χρηματοδότηση και υπηρεσίες υποστήριξης για την συνεργασία, την κυκλικότητα και αύξηση της προστιθέμενης αξίας. <p>Συσχετίζεται με τις δράσεις του ΕΣΑΑ:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Επένδυση στην δημιουργία οργανωμένων υποδοχέων δραστηριοτήτων • Δημιουργία νέων ή αναβάθμιση βιομηχανικών μονάδων τελευταίας πράσινης τεχνολογίας • Επιτάχυνση της αναβάθμισης του παραγωγικού εξοπλισμού και των υποδομών των μεταποιητικών ΜΜΕ • Ψηφιακός μετασχηματισμός των μικρομεσαίων επιχειρήσεων
<p>1. Μια Ευρώπη πιο ανταγωνιστική και πιο έξυπνη μέσω της προώθησης του καινοτόμου και έξυπνου οικονομικού μετασχηματισμού και της περιφερειακής συνδεσιμότητας ΤΠΕ</p>	<p>RSO1.7. Ενίσχυση των βιομηχανικών ικανοτήτων για την προώθηση των αμυντικών ικανοτήτων, με προτεραιότητα σε όσες δυνατότητες είναι διπλής χρήσης</p>	<p>Η κρίση που προκλήθηκε από τη ρωσική εισβολή στην Ουκρανία το 2022 αναμόρφωσε το ευρωπαϊκό πλαίσιο ασφάλειας, άμυνας και γεωπολιτικής, οδηγώντας τα κράτη-μέλη να επανεξετάσουν τις αμυντικές τους δυνατότητες. Λόγω της γεωπολιτικής αστάθειας, η ΕΕ προτείνει την κινητοποίηση πόρων συνοχής για ενίσχυση αμυντικών ικανοτήτων, υποδομών διπλής χρήσης, στρατιωτικής κινητικότητας, πολιτικής ασφάλειας και κυβερνοασφάλειας, με έμφαση στην</p>

Στόχος πολιτικής ή ειδικός στόχος ΤΔΜ	Ειδικός στόχος ή ειδική προτεραιότητα*	Αιτιολόγηση (περίληψη)
		<p>τεχνολογική ανάπτυξη και την παραγωγή αμυντικών προϊόντων. Η Λευκή Βίβλος για την Ευρωπαϊκή Άμυνα θέτει το πλαίσιο δράσης της επόμενης δεκαετίας, δίνοντας έμφαση στην κάλυψη κρίσιμων αμυντικών αναγκών, την ενίσχυση της ευρωπαϊκής βιομηχανίας και την επιτάχυνση παραγωγής εξοπλισμών εντός ΕΕ. Στο πλαίσιο αυτό εντάσσονται το Σχέδιο ReArm Europe και ο Χάρτης πορείας για την αμυντική ετοιμότητα με ορίζοντα το 2030, που στοχεύουν στην αύξηση της ευρωπαϊκής παραγωγικής ικανότητας, στη στενότερη συνεργασία κρατών-μελών και στην ενίσχυση της ετοιμότητας έναντι υβριδικών και συμβατικών απειλών. Κεντρικό χρηματοδοτικό εργαλείο αποτελεί το Security Action for Europe (SAFE), μέσω του οποίου εγκρίθηκε χρηματοδότηση 150 δισ. ευρώ για την αμυντική ετοιμότητα και τις επιχειρησιακές ανάγκες των κρατών-μελών. Η ενσωμάτωση των στρατηγικών προτεραιοτήτων της Λευκής Βίβλου, του SAFE και των νέων πρωτοβουλιών ReArm Europe/‘Defence Readiness 2030’ στα περιφερειακά προγράμματα πραγματοποιείται μέσω της ενδιάμεσης αναθεώρησης της πολιτικής συνοχής (Mid-Term Review, 2025), επιτρέποντας την προσαρμογή τοπικών και περιφερειακών επενδύσεων. Η ΕΕ στηρίζει την ανάπτυξη προϊόντων διπλής χρήσης σε τομείς όπως πληροφορική, ενέργεια, υλικά και κυβερνοτεχνολογία. Στην Ελλάδα, η ανάπτυξη του εθνικού δυναμικού αμυντικής καινοτομίας στοχεύει στην κάλυψη επιχειρησιακών αναγκών και στην ενίσχυση της οικονομίας μέσω έρευνας και τεχνολογιών διττής χρήσης. Στην ΠΔΜ διαμορφώνεται ήδη ένα νέο οικοσύστημα, το οποίο</p>

Στόχος πολιτικής ή ειδικός στόχος ΤΑΜ	Ειδικός στόχος ή ειδική προτεραιότητα*	Αιτιολόγηση (περίληψη)
		περιλαμβάνει εκπαιδευτικά ιδρύματα, ερευνητικά κέντρα και επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στην ανάπτυξη διαδικασιών, τεχνολογιών και προϊόντων διττής χρήσης με πολλαπλασιαστική ισχύ και τα οποία μπορούν να αξιοποιηθούν τόσο για αμυντική όσο και για πολιτική/εμπορική χρήση.
<p>2. Μια πιο πράσινη και ανθεκτική Ευρώπη με χαμηλές εκπομπές διοξειδίου του άνθρακα και καθ' οδόν προς μια οικονομία καθαρών μηδενικών εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα, μέσω της προώθησης της δίκαιης μετάβασης σε καθαρές μορφές ενέργειας, των πράσινων και γαλάζιων επενδύσεων, της κυκλικής οικονομίας, του μετριασμού της κλιματικής αλλαγής και της προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή, της πρόληψης και της διαχείρισης των κινδύνων, και της βιώσιμης αστικής κινητικότητας</p>	<p>RSO2.1. Προώθηση μέτρων ενεργειακής απόδοσης και μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου</p>	<p>Μέσω του προγράμματος επιδιώκεται η ανάληψη δράσεων για τη βελτίωση της ενεργειακής αποδοτικότητας του κτιριακού αποθέματος της Περιφέρειας, τη μείωση της κατανάλωσης και της σπατάλης ενέργειας καθώς και την αύξηση της εξοικονόμησης ενέργειας. Λόγω κλιματικών συνθηκών (ηπειρωτικό κλίμα – κρύοι χειμώνες) η Δυτική Μακεδονία ανήκει στις Περιφέρειες με την υψηλότερη κατά νοικοκυριό κατανάλωση ενέργειας (2,430 θερμοημέρες, 85% μεγαλύτερη της χώρας). Σύμφωνα με στοιχεία του ΕΚΕΤΑ 2014, η κατανάλωση ενέργειας στον κτιριακό τομέα στην Περιφέρεια Δυτικής ανερχόταν στις 975.203 MWh/έτος. Η ενεργειακή κατανάλωση του κτιριακού τομέα (κυρίως κατοικίες) παραμένει υψηλή, καθώς αντιπροσωπεύει το 42,7% της συνολικής τελικής κατανάλωσης ενέργειας, ενώ η κατανάλωση Δημόσιων κτηρίων το 7,8%. Οι υψηλές τιμές οφείλονται και στη μεγάλη ηλικία του κτιριακού αποθέματος, το οποίο παρουσιάζει χαμηλό επίπεδο θερμομόνωσης/ ενεργειακών προδιαγραφών. Η Ελλάδα στο πλαίσιο του ΕΣΕΚ έχει θέσει ως προτεραιότητα τη βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης στην τελική κατανάλωση ενέργειας κατά ποσοστό τουλάχιστον στο 38% μέχρι το έτος 2030. Η βελτίωση της αποδοτικότητας και η εξοικονόμηση ενέργειας</p>

Στόχος πολιτικής ή ειδικός στόχος ΤΑΜ	Ειδικός στόχος ή ειδική προτεραιότητα*	Αιτιολόγηση (περίληψη)
		θεωρείται η πρώτη προτεραιότητα για την επίτευξη των ευρωπαϊκών και εθνικών στόχων για το κλίμα, σύμφωνα με την αρχή της πρόληψης.
<p>2. Μια πιο πράσινη και ανθεκτική Ευρώπη με χαμηλές εκπομπές διοξειδίου του άνθρακα και καθ' οδόν προς μια οικονομία καθαρών μηδενικών εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα, μέσω της προώθησης της δίκαιης μετάβασης σε καθαρές μορφές ενέργειας, των πράσινων και γαλάζιων επενδύσεων, της κυκλικής οικονομίας, του μετριασμού της κλιματικής αλλαγής και της προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή, της πρόληψης και της διαχείρισης των κινδύνων, και της βιώσιμης αστικής κινητικότητας</p>	<p>RSO2.3. Ανάπτυξη έξυπνων ενεργειακών συστημάτων, δικτύων και εξοπλισμού αποθήκευσης εκτός ΔΕΔ-Ε</p>	<p>Η υλοποίηση του έργου του Διαδριατικού Αγωγού Φυσικού Αερίου (TAP) που διέρχεται από τη Δυτική Μακεδονία σε συνδυασμό με τη σημαντική θέση της στον τομέα της ενέργειας αναβαθμίζει γεωπολιτικά την Περιφέρεια, καθιστώντας την ενεργειακό πέρασμα προς τα Δυτικά Βαλκάνια και την Ευρώπη. Η διέλευση του Διαδριατικού Αγωγού Φυσικού Αερίου (TAP) από τη Δυτική Μακεδονία δίνει τη δυνατότητα για τη χρήση του φυσικού αερίου σε οικισμούς της Δυτικής Μακεδονίας, με στόχο τη μείωση της εξάρτησης από συμβατικές πηγές ενέργειας με τη διείσδυση του φυσικού αερίου και τη βελτίωση της δυνατότητας κάλυψης των αυξημένων αναγκών θέρμανσης και άλλων χρήσεων του φυσικού αερίου με μικρότερο κόστος για τους κατοίκους της Περιφέρειας. Επιδίωξη αποτελεί να μετατραπεί το πλεονέκτημα της διέλευσης του αγωγού φυσικού αερίου από την Περιφέρεια σε μετρήσιμο όφελος για τους πολίτες και την περιφερειακή οικονομία. Για την αξιοποίηση αυτής της ευκαιρίας κατανέμονται πόροι για την ανάπτυξη δικτύων διανομής μέσης και χαμηλής πίεσης σε αστικές και βιομηχανικές περιοχές της ΠΔΜ.</p>
<p>2. Μια πιο πράσινη και ανθεκτική Ευρώπη με χαμηλές εκπομπές διοξειδίου του άνθρακα και καθ' οδόν προς μια οικονομία καθαρών μηδενικών εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα, μέσω της προώθησης της δίκαιης μετάβασης σε καθαρές μορφές ενέργειας, των πράσινων και γαλάζιων</p>	<p>RSO2.4. Προώθηση της προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή και της πρόληψης του κινδύνου καταστροφών, της ανθεκτικότητας, λαμβάνοντας υπόψη προσεγγίσεις που βασίζονται στο οικοσύστημα</p>	<p>Η Δυτική Μακεδονία παρουσιάζει μέση και υψηλή τρωτότητα σε μια σειρά από κλιματικούς κινδύνους που περιλαμβάνουν πλημμύρες, κατολισθήσεις και διαβρώσεις εδαφών, και τον κίνδυνο πυρκαγιών και απειλεί ορισμένα από τα πλέον σημαντικά από πλευράς βιοποικιλότητας και</p>

Στόχος πολιτικής ή ειδικός στόχος ΤΑΜ	Ειδικός στόχος ή ειδική προτεραιότητα*	Αιτιολόγηση (περίληψη)
<p>επενδύσεων, της κυκλικής οικονομίας, του μετριασμού της κλιματικής αλλαγής και της προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή, της πρόληψης και της διαχείρισης των κινδύνων, και της βιώσιμης αστικής κινητικότητας</p>		<p>αισθητικής αξίας δάση της χώρας. Το ΠεΣΚΑ (2019) αναγνωρίζει τους κύριους τομείς και περιοχές κινδύνου και περιλαμβάνει συγκεκριμένες δράσεις προτεραιότητας. Στο πλαίσιο του ΕΠ ΔΜ 2014-2020 έχουν ενταχθεί και υλοποιηθεί σημαντικά έργα που προτεραιοποιήθηκαν σύμφωνα με το Σχέδιο Αντιμετώπισης του Πλημμυρικού Κινδύνου (Οδηγία 60/2007/ΕΚ) και το Περιφερειακό Σχέδιο για την Κλιματική Αλλαγή. Η επιτυχής αντιμετώπιση του κινδύνου απαιτεί την συνέχιση και επέκταση των έργων αυτών σε ευάλωτες περιοχές. Ως προς του μη κλιματικούς κινδύνους, η ΠΔΜ εμφανίζει κατά τόπους υψηλή τρωτότητα έναντι των σεισμών και κινδύνων που συνδέονται με τις επιπτώσεις της εκτεταμένης εξόρυξης στις περιοχές των λιγνιτικών πεδίων. Τα έργα προβλέπεται να χρηματοδοτηθούν από το ΕΠ ΔΜ 2021-2027. Συσχετίζεται με τις δράσεις του Εθνικού Σχεδίου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας: • επενδύσεις σε υποδομές και εξοπλισμό της Πολιτικής Προστασίας</p>
<p>2. Μια πιο πράσινη και ανθεκτική Ευρώπη με χαμηλές εκπομπές διοξειδίου του άνθρακα και καθ' οδόν προς μια οικονομία καθαρών μηδενικών εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα, μέσω της προώθησης της δίκαιης μετάβασης σε καθαρές μορφές ενέργειας, των πράσινων και γαλάζιων επενδύσεων, της κυκλικής οικονομίας, του μετριασμού της κλιματικής αλλαγής και της προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή, της πρόληψης και της διαχείρισης των κινδύνων, και της βιώσιμης αστικής κινητικότητας</p>	<p>RSO2.5. Προαγωγή της ασφαλούς πρόσβασης στο νερό, της βιώσιμης διαχείρισης των υδάτων, συμπεριλαμβανομένης της ολοκληρωμένης διαχείρισης των υδάτων, και της ανθεκτικότητας των υδάτων</p>	<p>Η Δυτική Μακεδονία προβλέπεται να καλύψει τις υποχρεώσεις αναφορικά με την εφαρμογή της Οδηγίας 91/271/ΕΟΚ και την κάλυψη με δίκτυα συλλογής ακαθάρτων και συστήματα τουλάχιστον δευτεροβάθμιας επεξεργασίας των Οικισμών Α', Β' και Γ' προτεραιότητας. Οι βασικές ανάγκες εστιάζονται στην ολοκλήρωση των υποδομών επεξεργασίας αστικών λυμάτων σε οικισμούς και συστάδες οικισμών (agglomerations) μικρότερους της Γ' κατηγορίας, με έμφαση στους ευαίσθητους αποδέκτες. Στον τομέα της ύδρευσης εντοπίζονται ανάγκες ολοκλήρωσης σύγχρονων δικτύων που θα</p>

Στόχος πολιτικής ή ειδικός στόχος ΤΑΜ	Ειδικός στόχος ή ειδική προτεραιότητα*	Αιτιολόγηση (περίληψη)
		<p>επιτρέψουν τον περιορισμό της σπατάλης και την εξοικονόμηση υδατικών πόρων, ενώ ταυτόχρονα θα εξασφαλίσουν την πρόσβαση σε ποιοτικούς και ασφαλείς πόρους σε κατοίκους των οικιστικών κέντρων της Περιφέρειας, συμπεριλαμβανομένων σε ορισμένες περιπτώσεις και περιοχών με υψηλό ποσοστό ευπαθών και ευαίσθητων πληθυσμιακών ομάδων. Ενισχύονται κατά προτεραιότητα οι δράσεις του Περιφερειακού Επιχειρησιακού Σχεδίου για το Πόσιμο Νερό. Συσχετίζεται με τις δράσεις του Εθνικού Σχεδίου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας: • αλλαγές στην χρήση των δικτύων άρδευσης και εγκατάσταση τηλεμετρητών για τον εντοπισμό διαρροών και την έξυπνη διαχείριση του νερού</p>
<p>2. Μια πιο πράσινη και ανθεκτική Ευρώπη με χαμηλές εκπομπές διοξειδίου του άνθρακα και καθ' οδόν προς μια οικονομία καθαρών μηδενικών εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα, μέσω της προώθησης της δίκαιης μετάβασης σε καθαρές μορφές ενέργειας, των πράσινων και γαλάζιων επενδύσεων, της κυκλικής οικονομίας, του μετριασμού της κλιματικής αλλαγής και της προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή, της πρόληψης και της διαχείρισης των κινδύνων, και της βιώσιμης αστικής κινητικότητας</p>	<p>RSO2.6. Προαγωγή της μετάβασης σε κυκλική οικονομία και σε αποδοτική ως προς τους πόρους οικονομία</p>	<p>Στον τομέα της διαχείρισης των απορριμμάτων η Δυτική Μακεδονία διαθέτει σχετική επάρκεια σε υποδομές διαχείρισης και έναν αποτελεσματικό περιφερειακό σχεδιασμό ο οποίος είναι ικανός να επιτύχει τους φιλόδοξους στόχους του ΕΣΔΑ για το 2025 και το 2050. Οι χρηματοδοτικές ανάγκες είναι περιορισμένες (ειδικά σε σχέση με τις υπόλοιπες ελληνικές περιφέρειες) και αφορούν επενδύσεις σε χαμηλού κόστους υποδομές που θα ενισχύσουν κυρίως το σύστημα Διαλογής στην Πηγή (ΔσΠ) ειδικών κατηγοριών απορριμμάτων που δεν καλύπτονται σήμερα από ο γενικό ή τα εναλλακτικά συστήματα συλλογής. Η κυκλική οικονομία είναι βασικό στοιχείο του πανευρωπαϊκού και παγκόσμιου πρότυπου οικονομικού μοντέλου. Η προώθηση αυτού του οικονομικού μοντέλου στην Ελλάδα και την Δυτική Μακεδονία θα υλοποιηθεί μέσα από την υλοποίηση του Σχεδίου Δράσης για την Κυκλική</p>

Στόχος πολιτικής ή ειδικός στόχος ΤΑΜ	Ειδικός στόχος ή ειδική προτεραιότητα*	Αιτιολόγηση (περίληψη)
		<p>Οικονομία. Το σχέδιο περιλαμβάνει θεσμικές, διαχειριστικές και επενδυτικές δράσεις. Εξ αυτών οι δύο πρώτες κατηγορίες θα καλυφθούν από εθνικούς πόρους και προγράμματα. Οι επενδύσεις διαχωρίζονται σε δράσεις που αφορούν την προώθηση της κυκλικότητας στο παραγωγικό μοντέλο και κατά συνέπεια θα υλοποιηθούν στο πλαίσιο δράσεων κρατικών ενισχύσεων και επενδύσεις ΓΟΚ και κοινού ενδιαφέροντος. Αυτές περιλαμβάνουν δημόσιες υποδομές για συστήματα ΔσΠ που έχουν ήδη αναφερθεί παραπάνω, άλλα και δράσεις ευαισθητοποίησης και εκπαίδευσης του κοινού που σε τοπικό επίπεδο θα υποστηριχθούν από το ΕΠ ΠΔΜ 2021-2027.</p>
<p>2. Μια πιο πράσινη και ανθεκτική Ευρώπη με χαμηλές εκπομπές διοξειδίου του άνθρακα και καθ' οδόν προς μια οικονομία καθαρών μηδενικών εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα, μέσω της προώθησης της δίκαιης μετάβασης σε καθαρές μορφές ενέργειας, των πράσινων και γαλάζιων επενδύσεων, της κυκλικής οικονομίας, του μετριασμού της κλιματικής αλλαγής και της προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή, της πρόληψης και της διαχείρισης των κινδύνων, και της βιώσιμης αστικής κινητικότητας</p>	<p>RSO2.11. Προώθηση της πρόσβασης σε οικονομικά προσιτή και βιώσιμη στέγαση</p>	<p>Η πρόσβαση σε ποιοτική και οικονομικά προσιτή στέγαση αποτελεί κεντρική προτεραιότητα στην Ευρώπη, καθώς το στεγαστικό ζήτημα αναδεικνύεται σε ένα από τα πιο κρίσιμα κοινωνικά και πολιτικά προβλήματα. Η «στεγαστική κρίση» αναγνωρίζεται σε όλο το πολιτικό φάσμα και καταγράφεται στις δημοσκοπήσεις ως ένα από τα σημαντικότερα προβλήματα των Ευρωπαίων πολιτών. Κύριο χαρακτηριστικό της αποτελεί η συνεχής αύξηση ενοικίων και τιμών κατοικίας, που ξεπερνά τη μέση αύξηση εισοδημάτων, σε συνδυασμό με την άνοδο του ενεργειακού κόστους και του κόστους διαβίωσης. Μεταξύ 2015-2023, οι τιμές κατοικίας στην Ευρώπη αυξήθηκαν άνω του 20%, ενώ τα ενοίκια κατά μέσο όρο 48%. Οι ανισότητες διευρύνονται, καθώς η αύξηση της αξίας των κατοικιών ωφελεί κυρίως τους ιδιοκτήτες, οι οποίοι αποτελούν πάνω από το 60% του ευρωπαϊκού πληθυσμού. Βασικές αιτίες της κρίσης είναι η</p>

Στόχος πολιτικής ή ειδικός στόχος ΤΑΜ	Ειδικός στόχος ή ειδική προτεραιότητα*	Αιτιολόγηση (περίληψη)
		<p>άνοδος του κατασκευαστικού κόστους και των επιτοκίων δανεισμού, που περιορίζουν την προσφορά και αυξάνουν τις τιμές, καθώς και η μετατροπή της κατοικίας σε επενδυτικό προϊόν από εταιρείες και ιδιώτες. Σημαντικό ρόλο παίζει και η εξάπλωση των βραχυχρόνιων μισθώσεων, ιδιαίτερα στις τουριστικές πόλεις, μειώνοντας τη διαθεσιμότητα προσιτών κατοικιών. Η προσιτότητα (affordability) αποτελεί βασικό δείκτη της κρίσης και επίκεντρο των ευρωπαϊκών πολιτικών. Σύμφωνα με την Eurostat, νοικοκυριά που δαπανούν άνω του 40% του εισοδήματός τους για στέγαση θεωρούνται στεγαστικά επιβαρυνμένα. Το 2023 το ποσοστό αυτό ήταν 10,6% στις αστικές και 7% στις αγροτικές περιοχές της ΕΕ, ενώ στην Ελλάδα έφτασε το 31% και 24,7% αντίστοιχα. Η ανισότητα είναι εντονότερη στα χαμηλότερα εισοδήματα: 27,8% και 8% για το 1ο και 2ο πεντημόριο στην ΕΕ-27, έναντι 88,6% και 35,7% στην Ελλάδα. Σε εθνικό επίπεδο, πρωτοβουλίες όπως το πρόγραμμα «Ανακαινίζω και Νοικιάζω» της ΔΥΠΑ, που επιδοτεί την ανακαίνιση κενών κατοικιών για εκμίσθωση, επιχειρούν να ενισχύσουν την προσφορά προσιτής στέγης. Στο πλαίσιο αυτό, η προώθηση επενδύσεων σε οικονομικά προσιτή και βιώσιμη στέγαση συνιστά στρατηγική προτεραιότητα της Ευρώπης, καθώς συνδέει την κοινωνική διάσταση της στέγασης με την οικονομική βιωσιμότητα και την επίτευξη των ευρωπαϊκών στόχων για πράσινη και βιώσιμη ανάπτυξη.</p>
3. Μια πιο διασυνδεδεμένη Ευρώπη μέσω της ενίσχυσης της κινητικότητας	RSO3.2. Ανάπτυξη και ενίσχυση βιώσιμης, ανθεκτικής στην κλιματική αλλαγή, έξυπνης και διατροφικής εθνικής, περιφερειακής και τοπικής	Η ολοκλήρωση του κάθετου οδικού άξονα της Εγνατίας Οδού και του Ε65, ο εκσυγχρονισμός του σιδηροδρομικού δικτύου και η ανάπτυξη νέων

Στόχος πολιτικής ή ειδικός στόχος ΤΑΜ	Ειδικός στόχος ή ειδική προτεραιότητα*	Αιτιολόγηση (περίληψη)
	<p>κινητικότητας, με καλύτερη πρόσβαση στο ΔΕΔ-Μ και διασυνοριακή κινητικότητα</p>	<p>συνδέσεων, η αναβάθμιση των αεροδρομίων της με εξωστρεφή προσανατολισμό στα πλαίσια δημιουργίας ενός πλέγματος συνδυασμένων μεταφορών είναι καθοριστικά στοιχεία για την ανταπόκριση της Περιφέρειας στο νέο παραγωγικό περιβάλλον που διαμορφώνεται στην Περιφέρεια, με βάση επιμέρους εξειδικεύσεις παραγωγικών κλάδων της οικονομίας με ισχυρή δυναμική, όπως η καθαρή ενέργεια, η βιομηχανία, η βιοτεχνία και το εμπόριο, η έξυπνη αγροτική παραγωγή, ο βιώσιμος τουρισμός και η τεχνολογία και η εκπαίδευση. Η διάχυση των ωφελειών από τα παραπάνω στο σύνολο της Περιφέρειας απαιτεί κατασκευή/ανάπτυξη και βελτίωση των ενδοπεριφερειακών συνδέσεων του επαρχιακού και τοπικού οδικού δικτύου και τη διασύνδεση με το ΔΕΔ-Μ. Οι παρεμβάσεις στον Ειδικό Στόχο αναμένεται να συμβάλλουν: • στην αναβάθμιση της προσβασιμότητας απ' όλους και διασύνδεσης των τουριστικών και απομακρυσμένων περιοχών και περιοχών ιδιαίτερου ενδιαφέροντος • στη βελτίωση της χερσαίας διασυνοριακής συνδεσιμότητας • σύνδεση με ΔΕΔ-Μ (Εγνατία και κάθετοι άξονες). Οιδράσεις θα είναι σύμφωνες με το Εθνικό Στρατηγικό Σχέδιο Μεταφορών (ΕΣΣΜ) και την περιφερειακή διάστασή του καθώς και το Εθνικό Στρατηγικό Σχέδιο Οδικής Ασφάλειας. Συσχετίζεται με τις δράσεις του Εθνικού Σχεδίου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας: • Πρόγραμμα Βελτίωσης Οδικής ασφάλειας με αποκατάσταση οδικού δικτύου και επισκευή επικίνδυνων οδοστρωμάτων. • Ολοκλήρωση Αυτοκινητοδρόμου Κεντρικής Ελλάδας Ε65 Βόρειο Τμήμα, Για τις δράσεις αναβάθμισης ενδοπεριφερειακού δικτύου και ηλεκτροκίνησης των αστικών συγκοινωνιών</p>

Στόχος πολιτικής ή ειδικός στόχος ΤΔΜ	Ειδικός στόχος ή ειδική προτεραιότητα*	Αιτιολόγηση (περίληψη)
		προβλέπεται η αξιοποίηση των Σχεδίων Βιώσιμης Αστικής Κινητικότητας (ΣΒΑΚ) των αστικών κέντρων και της Περιφέρειας. Οι δράσεις ηλεκτροκίνησης θα υλοποιηθούν κυρίως στο πλαίσιο του Προγράμματος "Μεταφορές" και ΠΔΑΜ. Το Περιφερειακό Πρόγραμμα θα συμπεριλάβει συμπληρωματικά τέτοιες δράσεις στην περίπτωση που τέτοια έργα αποτελέσουν μέρος των νέων ή επικαιροποιημένων Ολοκληρωμένων Χωρικών Επενδύσεων.
4. Μια πιο κοινωνική και χωρίς αποκλεισμούς Ευρώπη μέσω της υλοποίησης του ευρωπαϊκού πυλώνα κοινωνικών δικαιωμάτων	RSO4.2. Βελτίωση της ισότιμης πρόσβασης σε ποιοτικές υπηρεσίες εκπαίδευσης, κατάρτισης και διά βίου μάθησης χωρίς αποκλεισμούς μέσω της ανάπτυξης προσβάσιμων υποδομών, συμπεριλαμβανομένων της ενίσχυσης της ανθεκτικότητας της εξ αποστάσεως και της διαδικτυακής εκπαίδευσης και κατάρτισης	Στη ΔΜ καταγράφονται 187 μονάδες προσχολικής αγωγής με 308 τμήματα και 3.715 μαθητές (ΕΛΣΤΑΤ 2018). Το % των παιδιών ηλικίας 4 ετών έως την έναρξη της υποχρεωτικής εκπ/σης που είναι εγγεγραμμένα σε εκπ/ση ανέρχεται σε 87%, το υψηλότερο μεταξύ των Περιφερειών της χώρας (Eurostat, 2018). Στην Α'βάθμια εκπ/ση καταγράφονται 155 μονάδες δημοτικών σχολείων με 14.626 μαθητές (ο.π.). Στις σχολ. μονάδες λειτουργούσαν 83 ειδικές τάξεις με 718 μαθητές. Αντίστοιχα καταγράφονται 69 Γυμνάσια, με 7.786 μαθητές (ο.π.). Ο αριθμός των Γενικών Λυκείων ανέρχεται σε 36 με 6.319 μαθητές (ο.π.). Στην Επαγγελματική Εκπ/ση καταγράφονται 15 Επαγγελματικά Λύκεια και 4 Επαγγελματικές Σχολές Μαθητείας του ΟΑΕΔ με 5.000 μαθητές, εκ των οποίων οι 503 στις Σχολές του ΟΑΕΔ. Σε δημόσια και ιδιωτικά ΙΕΚ το 2017 καταγράφονται 1.756 σπουδαστές (ο.π.). Στην Ανώτατη Εκπ/ση οι φοιτητές του Πανεπιστημίου ΔΜ (ΠαΔυΜα) ανέρχονται σε 42.668 προπτυχιακούς και 1.517 μεταπτυχιακούς (ΠαΔυΜα, 2020), που κατανέμονται σε 7 Σχολές και 22 Τμήματα. Στην Ειδική Αγωγή και Εκπ/ση καταγράφονται 22 σχολ.

Στόχος πολιτικής ή ειδικός στόχος ΤΔΜ	Ειδικός στόχος ή ειδική προτεραιότητα*	Αιτιολόγηση (περίληψη)
		<p>μονάδες (3 νηπιαγωγεία, 7 Δημοτικά, 3 Επαγγελματικά Λύκεια και 5 Ενιαία Ειδικής Επαγγελματικά Γυμνάσια – Λύκεια) με συνολικά 217 μαθητές (ΕΛΣΤΑΤ, 2018). Το ποσοστό πρόωρης εγκατάλειψης της εκπ/σης ανέρχεται σε 3% για την Β. Ελλάδα το 2019, με σημαντική βελτίωση σε σχέση με 11,1% το 2013 (Eurostat). Το επίπεδο των υποδομών εκπ/σης βελτιώθηκε, ωστόσο εξακολουθούν να υπάρχουν ανάγκες για την ολοκλήρωση των υποδομών του ΠαΔυΜα και τη συμπλήρωση των υποδομών και εξοπλισμού σχολικών μονάδων και ιδιαίτερα της τεχνικής εκπ/σης. Έμφαση πρέπει να δοθεί και σε υποδομές για τον ευάλωτο πληθυσμό (ΑμεΑ, Ρομά), καθώς και στην επέκταση των υποδομών νηπιακής - παιδικής φροντίδας, στο πλαίσιο της καθολικής εφαρμογής της υποχρεωτικής προσχολικής εκπαίδευσης (4-6 ετών), λαμβάνοντας υπόψη και την Πρωτοβουλία «ChildGuarantee», καθώς και το Εθνικό Σχέδιο Δράσης για την Εγγύηση για τα Παιδιά, σε συσχέτιση με το αναπτυσσόμενο μοντέλο των υποδομών βρεφονηπιακών σταθμών του Προγράμματος Κυψέλη (σε πιλοτική μορφή από το ΤΑΑ). Οι ανάγκες θα εξειδικευτούν βάσει χαρτογράφησης. Συσχετίζεται με τις δράσεις του ΕΣΑΑ: • Ίδρυση και ενίσχυση θεματικών και πειραματικών ΙΕΚ και ΕΠΑΛ. • Αναβάθμιση του εργαστηριακού εξοπλισμού των ΙΕΚ, ΕΠΑΛ, Τμήματα Μετα δευτεροβάθμιας Μαθητείας και ΣΕΚ.</p>
<p>4. Μια πιο κοινωνική και χωρίς αποκλεισμούς Ευρώπη μέσω της υλοποίησης του ευρωπαϊκού πυλώνα κοινωνικών δικαιωμάτων</p>	<p>RSO4.5. Εξασφάλιση ισότιμης πρόσβασης στην υγειονομική περίθαλψη και ενίσχυση της ανθεκτικότητας των συστημάτων υγείας, συμπεριλαμβανομένης της πρωτοβάθμιας</p>	<p>Στη ΔΜ λειτουργούν 5 Νοσοκομεία με 649 κλίνες έναντι 688 κλινών το 2013. Διαθέτει 6 Κέντρα Υγείας με 26 κλίνες (βραχείας νοσηλείας) το 2019 έναντι 34 κλινών το 2013 (ΕΛΣΤΑΤ). Οι</p>

Στόχος πολιτικής ή ειδικός στόχος ΤΔΜ	Ειδικός στόχος ή ειδική προτεραιότητα*	Αιτιολόγηση (περίληψη)
	<p>υγειονομικής περίθαλψης, και προώθηση της μετάβασης από την ιδρυματική φροντίδα στη φροντίδα που βασίζεται σε επίπεδο οικογένειας και τοπικής κοινότητας</p>	<p>διαθέσιμες κλίνες ανά 100.000 κατ. είναι 402 (6η θέση Ελλην. περιφερειών το 2018 έναντι μ.ο. 537 κλινών για την ΕΕ27). Η χωρική κάλυψη των υποδομών υγείας είναι ικανοποιητική, όμως η λειτουργία τους δεν μπορεί να θεωρηθεί επαρκής λόγω των ελλείψεων σε συμπληρωματικές υποδομές και εξοπλισμό. Συσχετίζεται με τις δράσεις του ΤΑΑ: • Αναβάθμιση υποδομών και εξοπλισμού Κέντρων Υγείας και αναδιοργάνωση της δομής τους με επανεκπ/ση του προσωπικού. • Ολοκληρωμένη παρέμβαση εκσυγχρονισμού των υποδομών των Νοσοκ. Το επίπεδο των κοινων. υποδομών βελτιώθηκε τις τελευταίες 10ετίες. Ωστόσο, το χαμηλό σημείο εκκίνησης σε συνδυασμό με την επιδείνωση των δεικτών φτώχειας, ανεργίας αλλά και τις τάσεις γήρανσης και τη χαμηλή πληθυσμιακή πυκνότητα, οδηγούν στην ανάγκη παρεμβάσεων για τη βελτίωση των συνθηκών διαβίωσης και την κάλυψη με κοιν. υποδομές του πληθυσμού κυρίως ευπαθών και ευάλωτων ομάδων συμπεριλαμβανομένων των Ρομά. Το 2015, σύμφωνα με την ΠΕΣΚΕ, εκτιμήθηκε ότι στη ΔΜ διαβίωναν 18.510 άτομα που ανήκαν σε ευάλωτες ομάδες, τα οποία εκτιμάται ότι έχουν αυξηθεί λόγω της περαιτέρω μείωσης του ΑΕΠ, της αύξησης της ανεργίας και της γήρανσης. Η απολιγνιτοποίηση απειλεί με μελλοντική μείωση της απασχόλησης και του εισοδήματος. Η δημιουργία υποδομών για ευπαθείς ομάδες απαιτείται να συνδεθεί με την ενίσχυση της αποϊδρυματοποίησης προκειμένου να αυξηθεί το επίπεδο ποιότητας ζωής και να βελτιωθεί η πρόσβαση σε αναγκαίες κοινωνικές-αθλητικές και υποστηρικτικές υπηρεσίες. Η αποϊδρυματοποίηση για παιδιά, ΑμεΑ και ηλικιωμένους ή/και η άρση</p>

Στόχος πολιτικής ή ειδικός στόχος ΤΑΜ	Ειδικός στόχος ή ειδική προτεραιότητα*	Αιτιολόγηση (περίληψη)
		<p>των διακρίσεων αποτελούν βασικό στόχο της Εθν. Στρατηγικής Υγείας και προβλέπεται οι δράσεις να υλοποιηθούν σύμφωνα με τη χαρτογράφηση των αναγκών και την ιεράρχηση προτεραιοτήτων. Οι δράσεις λαμβάνουν υπόψη την Εθν. Στρατηγική Αποϊδρυματοποίησης, το Εθν. Σχέδιο Δράσης Εγγύησης για τα Παιδιά, το Εθν. Σχέδιο Δράσης για τα Δικαιώματα των ΑμεΑ, την Εθν. Στρατηγική και Σχέδιο Δράσης για την Κοιν. Ένταξη των Ρομά 2021-2030 καθώς και την Εθν. Στρατηγική και Σχέδιο Δράσης για την Κοιν. Ένταξη 2021-2027. Συσχετίζονται με τις δράσεις του ΤΑΑ: • Προσβασιμότητα και υποστήριξη υποδομών για ΑμεΑ (κινητική, αισθητηριακή κ.α.)</p>
<p>4. Μια πιο κοινωνική και χωρίς αποκλεισμούς Ευρώπη μέσω της υλοποίησης του ευρωπαϊκού πυλώνα κοινωνικών δικαιωμάτων</p>	<p>RSO4.6. Ενίσχυση του ρόλου του πολιτισμού και του βιώσιμου τουρισμού στην οικονομική ανάπτυξη, την κοινωνική ένταξη και την κοινωνική καινοτομία</p>	<p>Η Περιφέρεια παρά το πολιτιστικό και οικολογικό απόθεμα έχει αξιοποιήσει ελάχιστα οικονομικά και αναπτυξιακά τον τομέα του τουρισμού. Στην σημερινή συγκυρία η αξιοποίηση αυτή είναι μια αναγκαιότητα προκειμένου να αναπληρωθεί το κενό στην εργασία και τα εισοδήματα από την απολιγνιτοποίηση. Συνολικά η ΔΜ, συμμετέχει με ποσοστό περίπου 1% του συνολικού εθνικού τουριστικού προϊόντος. Το σημερινό προϊόν στηρίζεται κύρια στον Χιονοδρομικό τουρισμό (ευάλωτο στην Κλιματική Αλλαγή) και τον πολιτιστικό – φυσιολατρικό που αναπτύσσεται σε ορισμένους θύλακες, οι οποίοι ωστόσο τόσο από πλευράς υποδομών, όσο και οργάνωσης δεν διαθέτουν τον ολοκληρωμένο χαρακτήρα του τουριστικού προορισμού. Η Εγνατία Οδός και η βελτίωση της προσβασιμότητας των χιονοδρομικών κέντρων, ενδέχεται να επηρέασε αρνητικά τη διαμονή στην ΔΜ, η οποία από το 2008 και μετά παρουσιάζει σταθερές τάσεις</p>

Στόχος πολιτικής ή ειδικός στόχος ΤΔΜ	Ειδικός στόχος ή ειδική προτεραιότητα*	Αιτιολόγηση (περίληψη)
		<p>πτώσης. Η ευκολότερη προσβασιμότητα ενδεχόμενα αύξησε το ποσοστό ημερήσιων επισκεπτών έναντι αυτών που διανυκτερεύουν στην περιοχή. Το πολιτιστικό απόθεμα της Περιφέρειας περιλαμβάνει αρχαιολογικούς χώρους, μνημεία και μουσεία που αναφέρονται στην προϊστορική και αρχαία εποχή, άλλα και στην βυζαντινή και Οθωμανική περίοδο, όπου πόλεις της ΔΜ είχαν ιδιαίτερη εμπορική σημασία και ανάπτυξη. Μεταξύ αυτών η Αιανή, το Δισπηλιό, η παλαιά Καστοριά και τα αρχοντικά των άλλων οικισμών, ναοί και μοναστήρια σε όλη την Περιφέρεια κ.α.). Το πολιτιστικό απόθεμα περιλαμβάνει επίσης σημαντικά στοιχεία της άυλης κληρονομιάς. Σε επίπεδο φυσικής κληρονομιάς πέρα από τις προστατευόμενες περιοχές (Πρέσπες, Βάλια Κάλντα, κ.α.) και την βιοποικιλότητα, τουριστικούς πόρους αποτελούν το τοπίο των λιμνών και οι γεωλογικοί πόροι (γεωπάрко, σπήλαια). Η περιορισμένη αξιοποίηση των τουριστικών πόρων σύμφωνα με την Στρατηγική Ολοκληρωμένης Τουριστικής Ανάπτυξης οφείλεται σε ελλείψεις σε υποδομές προβολής και ανάδειξης, συμπεριλαμβανομένων υποδομών για άτομα με αναπηρίες, η απουσία σύγχρονων ή καινοτόμων μέσων ερμηνείας, η ελλιπής δικτύωση, η απουσία μιας αποτελεσματικής οργανωτικής δομής, προγραμματισμού, διαχείρισης και προβολής. Συσχετίζεται με τις δράσεις του Εθνικού Σχεδίου Δράσης για τα Δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρία -Στόχος 30 «Προσβάσιμος Τουρισμός»</p>
4. Μια πιο κοινωνική και χωρίς αποκλεισμούς Ευρώπη μέσω της υλοποίησης του ευρωπαϊκού	ESO4.1. Βελτίωση της πρόσβασης στην απασχόληση και μέτρα ενεργοποίησης για όλα τα	Η Περιφέρεια αντιμετωπίζει υψηλά ποσοστά ανεργίας (24,5%, 2019), κατατάσσοντάς την στις

Στόχος πολιτικής ή ειδικός στόχος ΤΔΜ	Ειδικός στόχος ή ειδική προτεραιότητα*	Αιτιολόγηση (περίληψη)
<p>πυλώνα κοινωνικών δικαιωμάτων</p>	<p>άτομα που αναζητούν εργασία, συγκεκριμένα, τους νέους, ιδίως μέσω της υλοποίησης των εγγυήσεων για τη νεολαία, τους μακροχρόνια ανέργους και τις μειονεκτούσες ομάδες στην αγορά εργασίας, και για τα οικονομικά αδρανή άτομα, καθώς και μέσω της προώθησης της αυτοαπασχόλησης και της κοινωνικής οικονομίας.</p>	<p>πρώτες θέσεις σε επίπεδο χώρας και ΕΕ, αν και παρουσιάζει τάση μείωσης σε σχέση με τα επίπεδα του 2013 (31,6%), χωρίς όμως να ακολουθεί την πτώση του ποσοστού στη χώρα. Η ανεργία πλήττει κυρίως τους νέους (βρίσκεται στην 1η θέση σε εθνικό επίπεδο) όπου στην ηλικιακή ομάδα 15-24 ετών το ποσοστό φτάνει στο 53,5%. Οι μακροχρόνια άνεργοι μειώθηκαν κατά 14,41% αλλά εξακολουθούν να αποτελούν το 72% των ανέργων. Επιπρόσθετα, σύμφωνα με τα στοιχεία της Έρευνας Εισοδήματος και Συνθηκών διαβίωσης των Νοικοκυριών-EU-SILC του έτους 2019, τα οποία επεξεργάστηκε το «Παρατηρητήριο Θεμάτων Αναπηρίας» της Ε.Σ.Α.μεΑ., στα άτομα με σοβαρή αναπηρία ηλικίας 30-64 ετών, ο δείκτης απασχόλησης φτάνει μόλις το 18,2%, ενώ στα άτομα με μέτρια αναπηρία το 34,7%. Μείωση της ανεργίας παρατηρείται τόσο στον δευτερογενή, όσο και στον τριτογενή τομέα. Αύξηση ωστόσο παρατηρείται στα ποσοστά των ανέργων αποφοίτων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης. Απαιτείται περισσότερη προσπάθεια ενίσχυσης στοχευμένων δράσεων προώθησης στην απασχόληση ιδίως συγκεκριμένων κατηγοριών ανέργων (νέοι, γυναίκες, μακροχρόνια άνεργοι, άτομα με αναπηρία ή/και χρόνιες παθήσεις), καθώς επίσης και των δράσεων ενίσχυσης της επιχειρηματικότητα για τη δημιουργία βιώσιμων θέσεων απασχόλησης. Δράσεις προώθησης στην απασχόληση των ανέργων προβλέπεται να υλοποιηθούν και στο πλαίσιο των στρατηγικών ΟΧΕ/ΒΑΑ. Εντοπίζονται ανάγκες σε νέες δεξιότητες και μια πιο στρατηγική και συντονισμένη προσέγγιση στη συνεχή μάθηση για την αντιμετώπιση των προκλήσεων που θα</p>

Στόχος πολιτικής ή ειδικός στόχος ΤΑΜ	Ειδικός στόχος ή ειδική προτεραιότητα*	Αιτιολόγηση (περίληψη)
		αντιμετωπίσει η Περιφέρεια, όσον αφορά σε τομείς της στρατηγικής έξυπνης εξειδίκευσης, της καινοτομίας και τις αλλαγές στο παραγωγικό της μοντέλο αλλά και τον ψηφιακό μετασχηματισμό.
4. Μια πιο κοινωνική και χωρίς αποκλεισμούς Ευρώπη μέσω της υλοποίησης του ευρωπαϊκού πυλώνα κοινωνικών δικαιωμάτων	ESO4.4. Προώθηση της προσαρμογής των εργαζομένων, των επιχειρήσεων και των επιχειρηματιών στην αλλαγή, της ενεργητικής και υγιούς γήρανσης, καθώς και ενός υγιούς και καλά προσαρμοσμένου περιβάλλοντος εργασίας που αντιμετωπίζει τους κινδύνους για την υγεία	Οι επιχειρήσεις της Περιφέρειας δραστηριοποιούνται συνήθως σε κλάδους μικρής προστιθέμενης αξίας, χαμηλής καινοτομίας, είναι πολύ μικρού μεγέθους και οικογενειακού χαρακτήρα. Παράλληλα, το ποσοστό του πληθυσμού με τριτοβάθμια εκπαίδευση ανέρχεται σε 27,1% για το 2019 που υπολείπεται του μέσου όρου της χώρας (31,9%) ενώ το ποσοστό ατόμων με δευτεροβάθμια και μεταδευτεροβάθμια εκπαίδευση ανέρχεται σε 46,9% αυξημένο σε σχέση με της χώρας 44,5%). Για την αντιμετώπιση των προκλήσεων της μετάβασης που αντιμετωπίζει η Περιφέρεια, είναι απαραίτητα μέτρα για την ενίσχυση και ανανέωση των γνώσεων αλλά και την αναβάθμιση των δεξιοτήτων των εργαζομένων και των επιχειρηματιών, συμπεριλαμβανομένων και δράσεων για την στήριξη της ενεργούς και υγιούς γήρανσης.
4. Μια πιο κοινωνική και χωρίς αποκλεισμούς Ευρώπη μέσω της υλοποίησης του ευρωπαϊκού πυλώνα κοινωνικών δικαιωμάτων	ESO4.6. Προώθηση της ίσης πρόσβασης σε ποιοτική και χωρίς αποκλεισμούς εκπαίδευση και κατάρτιση και της ολοκλήρωσής τους, ιδίως για τις μειονεκτούσες ομάδες, από την προσχολική εκπαίδευση και φροντίδα έως τη γενική και επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση, έως την τριτοβάθμια εκπαίδευση, καθώς και την εκπαίδευση και επιμόρφωση ενηλίκων, συμπεριλαμβανομένης της διευκόλυνσης της μαθησιακής κινητικότητας για όλους και της προσβασιμότητας των ατόμων με αναπηρίες	Η εξασφάλιση των προϋποθέσεων για ίσες ευκαιρίες στην εκπαίδευση και την κατάρτιση ανεξαρτήτως κοινωνικής ή οικονομικής προέλευσης και η άμβλυση των εκπαιδευτικών ανισοτήτων αποτελεί στρατηγική επιλογή του Π-ΔΜ. Οι παρεμβάσεις βρίσκονται σε συνάφεια με τις εθνικές προτεραιότητες πολιτικής της α/βάθμιας, β/θμιας και επαγγελματικής εκπαίδευσης που αποσκοπούν στην υποστήριξη της ισότιμης συμμετοχής όλων στην εκπαιδευτική διαδικασία, ώστε η Παιδεία να αποτελέσει πραγματικό

Στόχος πολιτικής ή ειδικός στόχος ΤΑΜ	Ειδικός στόχος ή ειδική προτεραιότητα*	Αιτιολόγηση (περίληψη)
		<p>καταλύτη κοινωνικής κινητικότητας. Η προώθηση και θεμελίωση ενός συστήματος ενταξιακής/συμπεριληπτικής εκπαίδευσης αποσκοπεί στην άρση των φραγμών στη μάθηση και στη διασφάλιση της ισότιμης πρόσβασης στο εκπαιδευτικό σύστημα και στο κοινωνικό γίγνεσθαι όλων των μαθητών, συμπεριλαμβανομένων των μαθητών με αναπηρία ή/και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες. Η διασφάλιση επαρκών πόρων (ανθρώπινων και υλικών), η στρατηγική ενίσχυση των ενταξιακών δομών εκπαίδευσης, η διασφάλιση της καθολικής προσβασιμότητας και η έγκαιρη αξιολόγηση και εκπαιδευτική παρέμβαση, αποτελούν βασικές ανάγκες του σχεδίου γενίκευσης της συμπεριληπτικής/ενταξιακής εκπαίδευσης βάσει της Σύμβασης των Ηνωμένων Εθνών για τα δικαιώματα των ΑΜΕΑ που έχει επικυρωθεί με σχετική νομοθεσία από την ελληνική πολιτεία. Σκοπός είναι η εξασφάλιση ίσων ευκαιριών για όλους με δράσεις ενίσχυσης της εκπαίδευσης παιδιών και μαθητών σχολικής και προσχολικής ηλικίας με αναπηρία και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες. Οι παρεμβάσεις είναι συναφείς με την Εγγύηση για το παιδί (Child Guarantee) ειδικότερα για δωρεάν εκπαίδευση, προσχολική εκπαίδευση και φροντίδα των πιο ευάλωτων παιδιών που ζουν σε επισφαλή οικογενειακή κατάσταση ή παιδιών με αναπηρία και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες.</p>
<p>4. Μια πιο κοινωνική και χωρίς αποκλεισμούς Ευρώπη μέσω της υλοποίησης του ευρωπαϊκού πυλώνα κοινωνικών δικαιωμάτων</p>	<p>ESO4.8. Προαγωγή της ενεργητικής ένταξης για προώθηση των ίσων ευκαιριών, της απαγόρευσης των διακρίσεων και της ενεργού συμμετοχής, καθώς και βελτίωση της απασχολησιμότητας,</p>	<p>Ως προς την Ανώτατη Εκπαίδευση λαμβάνεται υπόψη το Στρατηγικό Σχέδιο του ΥΠΙΑΙΘ, και ο Άξονας Στρατηγικής 6.2 για ισότιμη πρόσβαση και ολοκλήρωση για όλους. Στο πλαίσιο των πολιτικών</p>

Στόχος πολιτικής ή ειδικός στόχος ΤΑΜ	Ειδικός στόχος ή ειδική προτεραιότητα*	Αιτιολόγηση (περίληψη)
	ειδικότερα των μειονεκτουσών ομάδων	για την ενίσχυση της ισότιμης συμμετοχής των ΑμεΑ και άλλες ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες (φοιτητές, ακαδημαϊκό και διοικητικό προσωπικό) και της έγκαιρης ολοκλήρωσης των σπουδών στην τριτοβάθμια εκπαίδευση, προβλέπονται παρεμβάσεις οι οποίες αναπτύσσονται από το ΠαΔυΜα και αφορούν σε υποστήριξη / δημιουργία Μονάδας Προσβασιμότητας. Εθνική προτεραιότητα αποτελεί και η εφαρμογή ενεργητικών δράσεων για την υποστήριξη της κοινωνικής ένταξης του πληθυσμού με έμφαση στις ευάλωτες κοινωνικά ομάδες όπως παιδιά, ηλικιωμένους, και ΑΜΕΑ. Στην ΠΔΜ προτεραιότητα δίδεται σε παρεμβάσεις για τη συμμετοχή μειονεκτουσών ομάδων πχ ευάλωτα παιδιά, ΑΜΕΑ, ηλικιωμένοι, σε: <ul style="list-style-type: none"> • προγράμματα ενεργούς κοινωνικής ζωής, σε ευκαιρίες συμμετοχής σε κατασκηνώσεις, αθλητικές, ψυχαγωγικές και πολιτιστικές δραστηριότητες και • προγράμματα καταπολέμησης ψηφιακού αποκλεισμού, ιδίως για ηλικιωμένους. Λαμβάνονται σχετικά υπόψη η Εθνική Στρατηγική για την Κοινωνική Ένταξη 2021-2027, δράση 2.8.6.2 Σχεδίου Δράσης για την ΕΣΚΕ, το Εθνικό Σχέδιο Δράσης για την Εγγύηση για τα Παιδιά, καθώς και το Εθνικό Σχέδιο Δράσης για την Αποϊδρυματοποίηση ιδίως κατηγορία παρέμβασης 5.1.2 αντίστοιχα. Επίσης, έμφαση θα δοθεί και στην συμμετοχή των ΑμεΑ στον αθλητισμό και την ενεργή κοινωνική ζωή χωρίς αποκλεισμούς.
4. Μια πιο κοινωνική και χωρίς αποκλεισμούς Ευρώπη μέσω της υλοποίησης του ευρωπαϊκού πυλώνα κοινωνικών δικαιωμάτων	ESO4.9. Προώθηση της κοινωνικοοικονομικής ένταξης υπηκόων τρίτων χωρών, συμπεριλαμβανομένων των μεταναστών	Οι αιτούντες άσυλο που διαμένουν στην Περιφέρεια Δυτικής Μακεδονίας ανέρχονται σε μερίδιο 0,4% επί του πληθυσμού με την εκτίμηση των αναγκών για τη δράσης «Ολοκληρωμένων

Στόχος πολιτικής ή ειδικός στόχος ΤΑΜ	Ειδικός στόχος ή ειδική προτεραιότητα*	Αιτιολόγηση (περίληψη)
		<p>παρεμβάσεων» να ανέρχεται σε 810 ωφελούμενους Υπηκόους Τρίτων Χωρών (Υπουργείο Μετανάστευσης & Ασύλου, Σεπτέμβριος 4/2022). Παράλληλα στα Δημοτικά σχολεία της Περιφέρειας καταγράφονται 293 μαθητές αλλοδαπής υπηκοότητας στα Γυμνάσια 133 και στα Λύκεια 31 μαθητές αλλοδαπής υπηκοότητας (ΕΛΣΤΑΤ, 2018). Οι ΟΤΑ Α' βαθμού καλούνται να παίξουν ένα σημαντικό ρόλο προσφέροντας υπηρεσίες κοινωνικής ένταξης, πρόσβασης στην αγορά εργασίας και στέγασης στο πλαίσιο της Εθνικής Στρατηγικής για την Κοινωνική Ένταξη, και λαμβάνοντας υπόψη τις Ευρωπαϊκές Συστάσεις για το σεβασμό των Κοινωνικών και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων πολιτών τρίτων χωρών. Οι βασικές ανάγκες εστιάζονται σε δράσεις που θα συμβάλλουν στην κοινωνική ενσωμάτωση και συμμετοχή των μεταναστών και προσφύγων που διαβιούν στην Περιφέρεια (δράσεις προώθησης στην αγορά εργασίας με καταπολέμηση του ψηφιακού αναλφαριθμητισμού, εκμάθηση της Ελληνικής Γλώσσας κλπ.).</p>
<p>4. Μια πιο κοινωνική και χωρίς αποκλεισμούς Ευρώπη μέσω της υλοποίησης του ευρωπαϊκού πυλώνα κοινωνικών δικαιωμάτων</p>	<p>ESO4.10. Προώθηση της κοινωνικοοικονομικής ένταξης των περιθωριοποιημένων κοινοτήτων, όπως οι Ρομά</p>	<p>Σύμφωνα με τα κατ' εκτίμηση στοιχεία των αρμόδιων φορέων (Δήμοι, ΠΕ) συνολικά στη Δυτική Μακεδονία υπάρχει ένας πληθυσμός της τάξης των 850 Ρομά, από τους οποίους περίπου 600 διαμένουν μόνιμα εντός αστικού ιστού, 200 διαμένουν μόνιμα σε καταυλισμούς και 50 είναι πλανόδιοι – διερχόμενοι Ρομά. Στα υφιστάμενα Κέντρα Κοινότητας παρέχεται στήριξη σε 69 ωφελούμενους Ρομά. Οι ΟΤΑ Α' βαθμού καλούνται να παίξουν ένα σημαντικό ρόλο προσφέροντας υπηρεσίες κοινωνικής ένταξης, πρόσβασης στην αγορά εργασίας και στέγασης στο</p>

Στόχος πολιτικής ή ειδικός στόχος ΤΔΜ	Ειδικός στόχος ή ειδική προτεραιότητα*	Αιτιολόγηση (περίληψη)
		<p>πλαίσιο της Εθνικής Στρατηγικής Ρομά, η οποία λαμβάνει υπόψη τις Ευρωπαϊκές Συστάσεις για το σεβασμό των Κοινωνικών και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων. Στο πλαίσιο αυτό απαιτούνται στοχευμένες παρεμβάσεις στην Περιφέρεια για τους Ρομά οι οποίες σχετίζονται:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Με τη βελτίωση των συνθηκών διαβίωσης και τη στέγαση οικογενειών Ρομά σε περιοχές που υπάρχει χωρική συγκέντρωση • Με την υλοποίηση ολοκληρωμένων προγραμμάτων για την ενσωμάτωση των Ρομά στην αγορά εργασίας που θα περιλαμβάνει υπηρεσίες συμβουλευτικής & κατάρτισης, επιδότησης ενοικίου, ευαισθητοποίησης & ενημέρωσης του πληθυσμού των Ρομά, αλλά και της ευρύτερης κοινότητας με απώτερο στόχο την ένταξη των ωφελούμενων στην απασχόληση. Η κοινωνικοοικονομική ένταξη των Ρομά, η καταπολέμηση των διακρίσεων και των στερεοτύπων και η ενίσχυση της συμμετοχής τους στην κοινωνική, οικονομική και πολιτική ζωή αποτελούν βασικούς στόχους της νέας Εθνικής Στρατηγικής και Σχεδίου Δράσης για την Κοινωνική Ένταξης των Ρομά 2021-2030. Ο ειδικός στόχος θα συμβάλει στην Εθνική Στρατηγική και Σχέδιο Δράσης για τους Ρομά ως προς τα εξής: • Εξάλειψη της εξαθλίωσης - βελτίωση των συνθηκών διαβίωσης και ολοκλήρωση των βασικών υποδομών • Ανάπτυξη παρεμβάσεων και υποστηρικτικών υπηρεσιών για την επίτευξη της κοινωνικής ένταξης • Ενδυνάμωση και ενεργοποίηση τοπικής κοινότητας -Ρομά και μη Ρομά πολιτών- για ενεργή συμμετοχή στα τοπικά, κοινωνικά δρώμενα • Ενσωμάτωση των Ρομά στην αγορά εργασίας, συμπεριλαμβανομένης της καταπολέμησης του

Στόχος πολιτικής ή ειδικός στόχος ΤΑΜ	Ειδικός στόχος ή ειδική προτεραιότητα*	Αιτιολόγηση (περίληψη)
		ψηφιακού αποκλεισμού
<p>4. Μια πιο κοινωνική και χωρίς αποκλεισμούς Ευρώπη μέσω της υλοποίησης του ευρωπαϊκού πυλώνα κοινωνικών δικαιωμάτων</p>	<p>ESO4.11. Ενίσχυση της ισότιμης και έγκαιρης πρόσβασης σε ποιοτικές, βιώσιμες και οικονομικά προσιτές υπηρεσίες, συμπεριλαμβανομένων υπηρεσιών που προάγουν την πρόσβαση σε στέγαση και φροντίδα με επίκεντρο τον άνθρωπο, συμπεριλαμβανομένης της υγειονομικής περίθαλψης· εκσυγχρονισμός των συστημάτων κοινωνικής προστασίας, συμπεριλαμβανομένης της προώθησης της πρόσβασης στην κοινωνική προστασία, με ειδική έμφαση στα παιδιά και στις μειονεκτούσες ομάδες· βελτίωση της προσβασιμότητας, μεταξύ άλλων για τα άτομα με αναπηρίες, της αποτελεσματικότητας και της ανθεκτικότητας των συστημάτων υγειονομικής περίθαλψης και των υπηρεσιών μακροχρόνιας περίθαλψης.</p>	<p>Η κατάσταση στον τομέα της κοινωνικής πρόνοιας είναι βελτιωμένη σε σχέση με την πρώτη περίοδο της οικονομικής κρίσης κυρίως λόγω των επενδύσεων του ΕΚΤ για δομές παροχής εξατομικευμένων υπηρεσιών. Όμως, οι ανάγκες εξακολουθούν να υφίστανται και ενισχύονται λόγω των επιπτώσεων της πανδημίας. Οι δυσμενείς κοινωνικοί δείκτες όπως η γήρανση, τα αυξημένα ποσοστά πληθυσμού σε κίνδυνο φτώχειας και υλικής υστέρησης, το ποσοστό ΑμεΑ, οι ψυχικές παθήσεις και η ενδοοικογενειακή βία, παραμένουν. Υπάρχει ανάγκη ενίσχυσης και βελτίωσης των παρεχόμενων υπηρεσιών και διεύρυνσης κοινωνικού χαρακτήρα με δράσεις κοιν. φροντίδας και προστασίας, ψυχολογικής υποστήριξης, βελτίωσης της πρόσβασης των ευπαθών και ευάλωτων ομάδων σε οικονομικές και ποιοτικές υπηρεσίες δημόσιας υγείας, ψυχικής υγείας και υπηρεσίες για εξαρτήσεις. Η επιτυχής και ενεργή κοινωνική ένταξη στηρίζεται στην ενσωμάτωση στην τοπική κοινότητα και αποτελεί βασική επιδίωξη του στόχου πολιτικής. Απαιτείται ιδιαίτερη στήριξη της ισότιμης πρόσβασης ευπαθών ομάδων και πολιτών που διαβιούν στο όριο της φτώχειας σε ποιοτικές κοινωνικές υπηρεσίες καθώς και σε υπηρεσίες φροντίδας υγείας και περίθαλψης. Διατηρείται και διευρύνεται το δίκτυο των κοιν. δομών (Κέντρα Κοινότητας, ΚΗΦΗ, ΚΔΗΦ, Συμβουλευτικά Κέντρα) που εντάσσονται στο Εθν. Σχέδιο Δράσης για τη Κοινωνική Ένταξη περιόδου 2021-2027. Ενισχύονται δράσεις αποϊδρυματοποίησης και ενεργού ένταξης και συμμετοχής των παιδιών,</p>

Στόχος πολιτικής ή ειδικός στόχος ΤΔΜ	Ειδικός στόχος ή ειδική προτεραιότητα*	Αιτιολόγηση (περίληψη)
		<p>ΑμεΑ και ηλικιωμένων που αποτελεί βασικό στόχο της Εθν. Στρατηγικής Υγείας. Στο πλαίσιο της καταπολέμησης της παιδικής φτώχειας προβλέπεται ενεργοποίηση δράσης ξενώνων άμεσης υποδοχής και βραχείας φιλοξενίας προς αναδοχή παιδιών που τελούν σε κίνδυνο απομάκρυνσης ή έχουν απομακρυνθεί από τη φυσική τους οικογένεια. Στις δράσεις ενίσχυσης υπηρεσιών δημόσιας υγείας περιλαμβάνονται παρεμβάσεις για την προστασία, την προαγωγή της υγείας, την πρόληψη νόσων με εστίαση στις τοπικές ανάγκες και προτεραιότητες. Οι δράσεις εναρμονίζονται με το Εθνικό Σχέδιο Δράσης για τη Δημόσια Υγεία 2021-2025, την Εθν. Στρατηγική Αποϊδρυματοποίησης, το Εθν. Σχέδιο Δράσης για την Εγγύηση για τα Παιδιά, το Εθν. Σχέδιο Δράσης για τα Δικαιώματα των ΑμεΑ καθώς και την Εθν. Στρατηγική για την Κοινωνική Ένταξη 2021-2027 ΑμεΑ.</p>
<p>4. Μια πιο κοινωνική και χωρίς αποκλεισμούς Ευρώπη μέσω της υλοποίησης του ευρωπαϊκού πυλώνα κοινωνικών δικαιωμάτων</p>	<p>ESO4.12. Προώθηση της κοινωνικής ένταξης των ατόμων που αντιμετωπίζουν κίνδυνο φτώχειας ή κοινωνικού αποκλεισμού, συμπεριλαμβανομένων των απόρων και των παιδιών</p>	<p>Παρά τη σχετική αποκλιμάκωση, τα ποσοστά φτώχειας και υλικής υστέρησης παραμένουν αρκετά υψηλά σε σχέση με το Μ.Ο. της ΕΕ.. Το ποσοστό ατόμων σε κίνδυνο φτώχειας ή κοινωνικού αποκλεισμού στην Περιφέρεια Δυτικής Μακεδονίας αποκλιμακώνεται αν και παραμένει υψηλό ανερχόμενο σε 25,3% υψηλότερο από τον μ.ο. της χώρας (17,7%) (ΕΛΣΤΑΤ 2020) και της Ευρωζώνης (21,5% για το 2018) (Eurostat). Επίσης, ένα σημαντικό κοινωνικό πρόβλημα που πρέπει να αντιμετωπιστεί είναι αυτό της παιδικής φτώχειας, καθώς με βάση στοιχεία ΕΛΣΤΑΤ (2020) στη ΔΜ ανέρχεται σε 25,1 % για παιδιά ηλικίας 0-17 ετών, τιμή υψηλότερη του ευρωπαϊκού μέσου όρου. Η αναβάθμιση και ο</p>

Στόχος πολιτικής ή ειδικός στόχος ΤΑΜ	Ειδικός στόχος ή ειδική προτεραιότητα*	Αιτιολόγηση (περίληψη)
		<p>εκσυγχρονισμός των μηχανισμών κοινωνικής αλληλεγγύης, αποτελούν βασικές επιλογές για να περιοριστεί η εισοδηματική ανισότητα, ο κίνδυνος φτώχειας και ο κοινωνικός αποκλεισμός. Υπάρχει ανάγκη ενίσχυσης δράσεων που συμβάλλουν στην αντιμετώπιση των κινδύνων της φτώχειας. Οι δράσεις περιλαμβάνουν την υποστήριξη των παιδιών οικογενειών σε φτώχεια ή κίνδυνο φτώχειας τόσο σε ψυχολογικό και μαθησιακό όσο και υλικοτεχνικό επίπεδο, η ανάπτυξη υπηρεσιών φροντίδας με έμφαση στην οικογένεια και την κοινότητα και την κινητοποίηση προς αυτήν την κατεύθυνση οργανώσεων της κοινωνίας των πολιτών. Η ανάληψη σχετικών δράσεων αποτελεί προτεραιότητα για το Περιφερειακό Πρόγραμμα, λαμβάνοντας υπόψη την Εθνική Στρατηγική Κοινωνικής Ένταξης και Μείωσης της Φτώχειας και τον αντίστοιχο περιφερειακό σχεδιασμό. Επίσης θα ληφθούν υπόψη οι κατευθύνσεις της Πρωτοβουλίας «Ευρωπαϊκή Εγγύηση για το παιδί» (EuropeanChildGuarantee), καθώς και το Εθνικό Σχέδιο Δράσης για την Εγγύηση για τα Παιδιά.</p>
<p>5. Μια Ευρώπη πιο κοντά στους πολίτες μέσω της προώθησης της βιώσιμης και ολοκληρωμένης ανάπτυξης όλων των εδαφικών τύπων και τοπικών πρωτοβουλιών</p>	<p>RSO5.1. Ενίσχυση της ολοκληρωμένης και χωρίς αποκλεισμούς κοινωνικής, οικονομικής και περιβαλλοντικής ανάπτυξης, του πολιτισμού, της φυσικής κληρονομιάς, του βιώσιμου τουρισμού και της ασφάλειας στις αστικές περιοχές</p>	<p>Η ανάγκη εφαρμογής στοχευμένων δράσεων στα αστικά κέντρα ενισχύεται λόγω της μετάβασης και των κοινωνικό-οικονομικών επιπτώσεων που θα επιφέρει. Στόχος είναι η ανάδειξη του υποστηρικτικού και προωθητικού αναπτυξιακού ρόλου των πόλεων της ΔΜ, στην ανταγωνιστικότητα και την βιωσιμότητα προκειμένου να μπορέσουν ως τόπος κατοικίας, εργασίας και επίσκεψης να υποστηρίξουν την ομαλή και αποτελεσματική μετάβαση στο νέο οικονομικό μοντέλο. Στις αστικές περιοχές οι προκλήσεις αφορούν στην προετοιμασία για την</p>

Στόχος πολιτικής ή ειδικός στόχος ΤΔΜ	Ειδικός στόχος ή ειδική προτεραιότητα*	Αιτιολόγηση (περίληψη)
		<p>άμεση αντιμετώπιση των κοινωνικών συνεπειών της μετάβασης στην «μετά λιγνίτη εποχή», στην καταπολέμηση των ανισοτήτων, της φτώχειας και του αποκλεισμού και στην αντιστροφή της πολύπλευρης υποβάθμισης των αστικών περιοχών, μέσα από τη στοχευόμενη αποκατάσταση του οικονομικού ιστού, την ανάπτυξη του αστικού περιβάλλοντος, την προστασία της πολιτιστικής και τουριστικής κληρονομιάς, την αστική αναζωογόνηση, την προσβασιμότητα και ασφάλεια του αστικού χώρου και τη διευκόλυνση της μετάβασης σε οικονομία και κοινωνία αποδοτικής χρήσης των πόρων. Τέλος, θα προωθηθεί η μετάβαση προς την κλιματική ουδετερότητα καθώς υπάρχει ένα ταχέως αναπτυσσόμενο δυναμικό για κυκλικές και φιλικές προς το κλίμα λύσεις στις οποίες οι ΜΜΕ οφείλουν να επενδύσουν, προσδίδοντας προστιθέμενη αξία στον όρο «πράσινες επενδύσεις». Οι κυκλικές λύσεις θα βελτιώσουν την ενεργειακή και υλική αποδοτικότητα των παραγωγικών διαδικασιών και των αλυσίδων αξίας και την υιοθέτηση εναλλακτικών τεχνολογιών και υπηρεσιών.</p>
<p>5. Μια Ευρώπη πιο κοντά στους πολίτες μέσω της προώθησης της βιώσιμης και ολοκληρωμένης ανάπτυξης όλων των εδαφικών τύπων και τοπικών πρωτοβουλιών</p>	<p>RSO5.2. Ενίσχυση της ολοκληρωμένης και χωρίς αποκλεισμούς κοινωνικής, οικονομικής και περιβαλλοντικής τοπικής ανάπτυξης, του πολιτισμού, της φυσικής κληρονομιάς, του βιώσιμου τουρισμού και της ασφάλειας σε περιοχές πλην των αστικών</p>	<p>Στην ύπαιθρο, ως προκλήσεις αναδεικνύονται, η παραγωγική ανασυγκρότηση, η βελτίωση της ποιότητας ζωής και η ενίσχυση των τάσεων επιστροφής, η ορθή διαχείριση των φυσικών πόρων, η καταπολέμηση των συνεπειών της κλιματικής αλλαγής, η διασύνδεση της αγροτικής οικονομίας με τις υπηρεσίες τουρισμού και πολιτισμού, και η αναβάθμιση του ανθρώπινου κεφαλαίου. Οι προκλήσεις αντιμετωπίζονται με την εφαρμογή ολοκληρωμένων χωρικών</p>

Στόχος πολιτικής ή ειδικός στόχος ΤΔΜ	Ειδικός στόχος ή ειδική προτεραιότητα*	Αιτιολόγηση (περίληψη)
		<p>παρεμβάσεων σε παραλίμιες και παραποτάμιες περιοχές και στην περιοχή του Γεωπάρκου Γρεβενών - Κοζάνης. Στόχος η αποκατάσταση του οικονομικού ιστού και η λειτουργία τους ως μοχλών ανάπτυξης της Περιφέρειας, η αντιστροφή της κοινωνικής και περιβαλλοντικής υποβάθμισης (ιδιαίτερα σε περιοχές εξορύξεων), η άμεση αντιμετώπιση των κοινωνικών συνεπειών της κρίσης, η διατήρηση και ανάδειξη του φυσικού, γεωλογικού και πολιτιστικού αποθέματος, η ενίσχυση της παραγωγικής βάσης, η βελτίωση διασύνδεσης, πρόσβασης και οργάνωσης υποδομών και υπηρεσιών. Επιπλέον, η Περιφέρεια διαθέτει σημαντικά αποθέματα φυσικών πόρων και ανθρώπινου δυναμικού, τα οποία μπορούν να ενταχθούν δυναμικότερα στην παραγωγική της εξειδίκευση.</p>

* Ειδικές προτεραιότητες σύμφωνα με τον κανονισμό ΕΚΤ+

2. Προτεραιότητες

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 2 και άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο γ) του ΚΚΔ

2.1. Προτεραιότητες εκτός της τεχνικής βοήθειας

2.1.1. Προτεραιότητα: 1. Ενίσχυση του παραγωγικού και οικονομικού μετασχηματισμού της Περιφέρειας

2.1.1.1. Ειδικός στόχος: RSO1.1. Ανάπτυξη και ενίσχυση των ικανοτήτων έρευνας και καινοτομίας και αξιοποίηση των προηγμένων τεχνολογιών (ΕΤΠΑ)

2.1.1.1.1. Παρεμβάσεις των ταμείων

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημεία i), iii), iv), v), vi) και vii) του ΚΚΔ

Σχετικά είδη δράσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο i) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+:

Στο πλαίσιο του παρόντος ειδικού στόχου το πρόγραμμα θα χρηματοδοτήσει δράσεις και έργα τα οποία συμβάλουν στην ενίσχυση του περιφερειακού συστήματος έρευνας και καινοτομίας για να αντιμετωπιστούν ο χαμηλός βαθμός επάρκειας των ερευνητικών υποδομών και ειδικότερα στην κάλυψη των ακόλουθων αναγκών:

- Διασύνδεση δημόσιων ερευνητικών υποδομών και αποτελεσμάτων ΕΤΑΚ με την επιχειρηματικότητα
- Ενίσχυση των δαπανών επιχειρήσεων σε ΕΤΑΚ

Περιλαμβάνονται οι ακόλουθες κατηγορίες δράσεων:

1.01.01 Ενίσχυση των υποδομών και δομών στήριξης της ΕΤΑΚ

Με τη δράση αυτή επιδιώκεται η ενίσχυση του περιφερειακού συστήματος έρευνας και καινοτομίας, η βελτίωση της θέσης της Δυτικής Μακεδονίας σε σχέση με τους εθνικούς και ευρωπαϊκούς στόχους, καθώς και η αξιοποίηση και η σύνδεσή του με την περιφερειακή οικονομία και επιχειρηματικότητα.

Στο πλαίσιο της δράσης θα χρηματοδοτηθούν κυρίως τοπικού χαρακτήρα ερευνητικές υποδομές που δε συμπεριλαμβάνονται στο σχετικό Πολυετές Σχέδιο και οι οποίες θα προκύπτουν από την διαδικασία επιχειρηματικής ανακάλυψης σε περιφερειακό επίπεδο.

Ενδεικτικές ομάδες πράξεων:

- Ανάπτυξη / αναβάθμιση υποδομών ερευνητικών φορέων (κτιριακές υποδομές, εξοπλισμός)
- Ενίσχυση της Περιφερειακής Δομής της Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης (ενδεικτικά για δημιουργία ικανοτήτων, παροχή εμπειρογνομώνων, κατάρτιση εξειδικευμένων μελετών, υποστήριξη στις διαδικασίες Επιχειρηματικής Ανακάλυψης)

Περιλαμβάνεται και η υλοποίηση του έργου του οποίου η ωρίμανση προβλέπεται με τη χρηματοδότηση των μελετών από το ΕΠ ΠΔΜ 2014-2020 και αφορά

την αναβάθμιση / επέκταση των υποδομών του ερευνητικού κέντρου ΕΚΕΤΑ / ΙΔΕΠ στην Πτολεμαίδα.

1.01.02 Ενίσχυση έρευνας επιχειρήσεων - ερευνητικών φορέων με έμφαση σε τομείς προτεραιότητας της στρατηγικής έξυπνης εξειδίκευσης

Με τη δράση αυτή επιδιώκεται να αντιμετωπιστούν οι αδύναμοι δεσμοί μεταξύ της έρευνας και του ιδιωτικού τομέα, μέσω της έκδοσης προσκλήσεων που θα αφορούν στην συνεργασία των επιχειρήσεων με ερευνητικούς φορείς για την ανάπτυξη καινοτομίας ή/και την αξιοποίηση ερευνητικών αποτελεσμάτων. Οι ενισχύσεις μπορούν να έχουν τη μορφή ανάθεσης ερευνητικών, τεχνικών ή συμβουλευτικών εργασιών από επιχειρήσεις σε δημόσιους φορείς έρευνας καθώς και συμπράξεις επιχειρήσεων με ακαδημαϊκά και ερευνητικά κέντρα στο πλαίσιο κοινοπραξιών. Συγκεκριμένα επιδιώκεται η ενίσχυση παραγωγικών κλάδων για ενσωμάτωση της έρευνας και καινοτομίας σε επίπεδο προϊόντων/υπηρεσιών ή/και σε επίπεδο οργάνωσης/παραγωγικής διαδικασίας, στους τομείς προτεραιότητας της περιφερειακής στρατηγικής έξυπνης εξειδίκευσης και της περιφερειακής διάστασης της Εθνικής Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης.

Οι παρεμβάσεις στον Ειδικό Στόχο εστιάζονται στην ενίσχυση της ικανότητας των φορέων έρευνας και καινοτομίας, καθώς και της δικτύωσης ΜΜΕ και ερευνητικών φορέων στους τομείς προτεραιότητας έξυπνης εξειδίκευσης της ΠΔΜ, όπως αγροδιατροφική αλυσίδα, ψηφιακές τεχνολογίες (ως οριζόντιος τομέας προτεραιότητας), ενέργεια (συμπεριλαμβανομένου του υδρογόνου), περιβάλλον – βιώσιμη ανάπτυξη – κυκλική οικονομία, βιομηχανική παραγωγή, υλικά και κατασκευές, δημιουργικές, πολιτιστικές βιομηχανίες – έξυπνος και βιώσιμος τουρισμός, γούνα. Οι τομείς αυτοί θα ενισχυθούν κατά προτεραιότητα και με το μεγαλύτερο ποσοστό των διαθέσιμων πόρων.

Στο πλαίσιο αυτό περιλαμβάνονται ενδεικτικά δράσεις που θα προκύψουν κατά προτεραιότητα από την εφαρμογή της επιχειρηματικής ανακάλυψης σε περιφερειακό επίπεδο, μέσω της οποίας θα αναδεικνύονται οι προτεραιότητες σε περιφερειακό επίπεδο που συνάδουν με την περιφερειακή και εθνική στρατηγική έξυπνης εξειδίκευσης.

Για την αποτελεσματική υλοποίηση της Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης εγκαθιδρύεται ένα νέο Σύστημα Διακυβέρνησης σε Εθνικό Επίπεδο που περιλαμβάνει το Συμβούλιο Εθνικής Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης, τη δημιουργία Ειδικής Υπηρεσίας Προγραμματισμού, Συντονισμού και Παρακολούθησης και τη συμμετοχή της Περιφερειακής Δομής RIS.

Σύμφωνα με το εγκεκριμένο ΕΣΠΑ 2021-2027, ο σχεδιασμός και η εφαρμογή των δράσεων ενισχύσεων ΜΜΕ οριζόντιου χαρακτήρα, θα γίνεται στο πλαίσιο υλοποίησης του Προγράμματος «Ανταγωνιστικότητα» για καλύτερο συντονισμό αυτών. Σε περιφερειακό επίπεδο θα χρηματοδοτούνται δράσεις ενίσχυσης/εκσυγχρονισμού του παραγωγικού ιστού της περιφέρειας που αναδεικνύονται σε περιφερειακό επίπεδο από την περιφερειακή εξειδίκευση της ΕΣΕΕ.

Η Μονάδα Προγραμματισμού, Συντονισμού και Παρακολούθησης της Εθνικής Στρατηγικής Έξυπνης εξειδίκευσης (ΜΟΝ-ΕΣΕΕ) θα είναι αρμόδια για τον συντονισμό και την διασφάλιση της συμπληρωματικότητας μεταξύ των εθνικών προγραμμάτων και, σε συνεργασία με τα αρμόδια για την Έξυπνη Εξειδίκευση όργανα των Περιφερειών, θα διασφαλίζει τον συντονισμό και τη συμπληρωματικότητα μεταξύ εθνικού και περιφερειακού σκέλους.

Ενδεικτικές ομάδες πράξεων:

- Ενίσχυση επιχειρήσεων για έρευνα και καινοτομία με έμφαση σε τομείς της στρατηγικής έξυπνης εξειδίκευσης
- Στήριξη συμμετοχής επιχειρήσεων, συνεργατικών σχηματισμών και ερευνητικών φορέων σε διεθνείς δράσεις Ε&Κ.

Βασική επιδίωξη είναι η συμβολή των δράσεων στη βελτίωση των καινοτομικών επιδόσεων της Περιφέρειας. Οι υποστηριζόμενες δράσεις θα αναβαθμίσουν

τις εγκαταστάσεις των ερευνητικών φορέων και θα βοηθήσουν στη διασύνδεση μεταξύ επιχειρήσεων και ερευνητικών φορέων, για την παραγωγή εμπορικά αξιοποιήσιμης έρευνας καθώς και τη δημιουργία των κατάλληλων προϋποθέσεων για την ανάπτυξη ενός δυναμικού οικοσυστήματος καινοτομίας.

Οι δράσεις θα αναπτυχθούν σε συνέργεια με τα εμβληματικά έργα του ΠΔΑΜ (Ζώνη Καινοτομίας, Πράσινο Κέντρο Δεδομένων και Υπερυπολογιστή, Κόμβος Καινοτομίας για το Υδρογόνο και την αποθήκευση ενέργειας), και θα ενισχύσουν την προβλεπόμενη συμβολή αυτών στον παραγωγικό μετασχηματισμό και τη στροφή της περιφέρειας Δυτικής Μακεδονίας στην έρευνα και την καινοτομία.

Οι δράσεις έχουν εκτιμηθεί ότι συμμορφώνονται με την Αρχή DNSH σύμφωνα με το προοίμιο 10 του ΚΚΔ 2021/1060.

Βασικές ομάδες-στόχοι — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iii) του ΚΚΔ:

Ακαδημαϊκά Ιδρύματα, Πανεπιστήμιο Δυτικής Μακεδονίας, Ερευνητικά Κέντρα (ΕΚΕΤΑ),

Φορείς δημόσιου χαρακτήρα που έχουν στόχο την προαγωγή και την υποστήριξη της στρατηγικής έξυπνης εξειδίκευσης της Περιφέρειας, Περιφέρεια Δυτικής Μακεδονίας, Ερευνητές,

Υφιστάμενες πολύ μικρές, μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις για την ανάπτυξη δραστηριοτήτων ΕΤΑΚ,

Συνεργατικοί σχηματισμοί και συστάδες επιχειρήσεων με ακαδημαϊκά ή/και ερευνητικά ιδρύματα.

Ενέργειες που διαφυλάσσουν την ισότητα, την ένταξη και την απαγόρευση των διακρίσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iv) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+

Σε όλες τις φάσεις προγραμματισμού και υλοποίησης, ο σχεδιασμός και η υλοποίηση των δράσεων θα συνάδουν με τις οριζόντιες αρχές του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της ΕΕ και των αρχών του Ευρωπαϊκού Πυλώνα των Κοινωνικών Δικαιωμάτων και του Εθνικού Σχεδίου Δράσης για τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρίες, καθώς και τις οριζόντιες αρχές για την ισότητα των φύλων, την καταπολέμηση των διακρίσεων και την προσβασιμότητα των ατόμων με αναπηρίες, σε εναρμόνιση με το άρθρο 9 του ΚΚΔ.

Οι δράσεις του ειδικού στόχου δεν έχουν αντίκτυπο στην ισότητα των φύλων.

Όλες οι επενδύσεις θα ακολουθούν τις αρχές της άρσης του διαχωρισμού και της απαγόρευσης των διακρίσεων και θα στοχεύουν στην προώθηση της ισότιμης πρόσβασης σε βασικές υπηρεσίες χωρίς αποκλεισμούς για όλες τις περιθωριοποιημένες ομάδες, όπως οι Ρομά, τα ΑμεΑ, τα άτομα με μεταναστευτικό υπόβαθρο, κ.λ.π. και θα αποτελούν κριτήρια επιλογής των πράξεων. Όλες οι υπηρεσίες ή/και επενδύσεις θα απευθύνονται στο σύνολο των περιθωριοποιημένων ομάδων και δεν θα διατηρούν ή οδηγούν σε διαχωρισμό και απομόνωσή τους.

Ενδεικτική αναφορά ως προς τις ειδικές περιοχές-στόχους, συμπεριλαμβανομένης της προβλεπόμενης χρήσης των εδαφικών εργαλείων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ν) του ΚΚΔ

Δεν έχει εφαρμογή.

Διαπεριφερειακές, διασυνοριακές και διακρατικές δράσεις — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vi) του ΚΚΔ

Οι Πράξεις που θα υλοποιηθούν στο πλαίσιο του παρόντος ειδικού στόχου, αναμένεται να συμβάλουν στον Πυλώνα 4 - Βιώσιμος τουρισμός της Μακροπεριφερειακής Στρατηγικής Αδριατικής - Ιονίου (EUSAIR) και συγκεκριμένα ως προς τους στόχους:

- διαφοροποίηση των τουριστικών προϊόντων και υπηρεσιών της μακροπεριφέρειας και αντιμετώπιση του φαινομένου της εποχικότητας,
- βελτίωση των προσεγγίσεων για την ποιότητα και την καινοτομία,

δεδομένου ότι ο τουρισμός αποτελεί έναν από τους υποστηριζόμενους τομείς της Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης της Περιφέρειας.

Το Πρόγραμμα συμμετέχοντας στο εθνικό δίκτυο των ΔΑ για την Μακροπεριφερειακή Στρατηγική Αδριατικής Ιονίου εξειδίκευσε κατά το δυνατόν τις συναφείς με τις ανάγκες και δυνατότητες που το προσδιορίζουν, τις κατάλληλες προτεραιότητες που περιλαμβάνονται στην EUSAIR και πρόκειται στο πλαίσιο της εξειδίκευσης των προσκλήσεων να ενσωματώσει κατάλληλα - σε συνεργασία και με τους εθνικούς εκπροσώπους της χώρας στα όργανα διοίκησης της Στρατηγικής - εμβληματικά έργα που συμβάλλουν στην επίτευξη των στόχων της. Πέραν τούτου, η ΔΑ θα συμμετάσχει στο δίκτυο των ΔΑ που θα συγκροτηθεί στην EUSAIR από όλες τις χώρες με στόχο, όπου αυτό καθίσταται δυνατόν, να προκηρύσσει και εντάσσει έργα σε συνεργασία και συντονισμό και με αυτές, προκειμένου να διασφαλίζονται συνέργειες και πολλαπλασιαστικά αποτελέσματα από την υλοποίησή τους. Στην παρούσα φάση του σχεδιασμού για τέτοια έργα δεν έχει εφαρμογή το άρθρο 22.3.(δ)(vi) του ΚΚΔ.

Προβλεπόμενη χρήση των χρηματοδοτικών μέσων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vii) του ΚΚΔ

Στο πλαίσιο του ΕΣ 1.1 (1i) δεν σχεδιάζεται να χρησιμοποιηθούν χρηματοδοτικά εργαλεία διότι η φύση των σχετικών παρεμβάσεων, που αφορούν σε συνεργατικά σχήματα (επιχειρήσεις, ερευνητικοί φορείς, πανεπιστήμια κλπ.) ή θεσμούς και υποδομές επιχειρηματικότητας και επιχειρηματικής ανακάλυψης, δεν συνδέονται τόσο με κερδοφόρες δραστηριότητες όσο με δραστηριότητες αύξησης δυναμικών καινοτομικών ικανοτήτων. Επίσης, οι παρεμβάσεις δεν περιορίζονται μόνο στις επιχειρήσεις αλλά αφορούν και σε δημόσιες δομές ή σε άλλες μη κερδοσκοπικές νομικές οντότητες. Σε αρκετές περιπτώσεις επίσης είναι δυνατόν, οι παρεμβάσεις να αφορούν σε στάδια καινοτομίας που δεν είναι άμεσα εμπορεύσιμα και αξιοποιήσιμα. Συνεπώς, για

όλους αυτούς τους λόγους, δεν είναι εξασφαλισμένη η «ανακύκλιση» των επιστρεπτών πόρων και η χρήση χρηματοδοτικών εργαλείων δεν συνίσταται.

2.1.1.1.2. Δείκτες

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ii) του ΚΚΔ και άρθρο 8 του κανονισμού ΕΤΠΑ και του κανονισμού ΤΣ

Πίνακας 2: Δείκτες εκροών

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Αναγνωριστικός κωδικός	Δείκτης	Μονάδα μέτρησης	Ορόσημο (2024)	Στόχος (2029)
1	RSO1.1	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCO01	Υποστηριζόμενες επιχειρήσεις (εκ των οποίων: πολύ μικρές, μικρές, μεσαίες, μεγάλες)	επιχειρήσεις	3,00	12,00
1	RSO1.1	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCO02	Επιχειρήσεις που υποστηρίζονται με επιχορηγήσεις	επιχειρήσεις	3,00	12,00
1	RSO1.1	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCO06	Ερευνητές που εργάζονται σε υποστηριζόμενες ερευνητικές εγκαταστάσεις	ετήσια ΙΠΑ	5,00	50,00
1	RSO1.1	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCO10	Επιχειρήσεις που συνεργάζονται με ερευνητικούς οργανισμούς	επιχειρήσεις	3,00	12,00
1	RSO1.1	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	PCO16	Συμμετοχές θεσμικών φορέων σε διαδικασία επιχειρηματικής ανακάλυψης	Συμμετοχές	90,00	225,00

Παραπομπή: Άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ii) του ΚΚΔ

Πίνακας 3: Δείκτες αποτελεσμάτων

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Αναγνωριστικός κωδικός	Δείκτης	Μονάδα μέτρησης	Γραμμή βάσης ή τιμή αναφοράς	Έτος αναφοράς	Στόχος (2029)	Πηγή δεδομένων	Παρατηρήσεις
1	RSO1.1	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RRCR02	Ιδιωτικές επενδύσεις οι οποίες συμπληρώνουν τη δημόσια στήριξη (εκ της οποίας: επιχορηγήσεις,	ευρώ	0,00	2021	2.000.000,00	ΟΠΣ	

					χρηματοδοτικά μέσα)						
1	RSO1.1	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCR03	Μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις (ΜΜΕ) που εισάγουν καινοτομίες προϊόντων ή διαδικασιών	επιχειρήσεις	0,00	2021	8,00	ΟΠΣ	
1	RSO1.1	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCR102	Θέσεις έρευνας που δημιουργήθηκαν στις υποστηριζόμενες οντότητες	ετήσια ΙΠΑ	0,00	2021	25,00	ΟΠΣ	
1	RSO1.1	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	PSR016	Επιχειρήσεις που εντάσσονται σε προσκλήσεις που προκύπτουν από διαδικασία επιχειρηματικής ανακάλυψης	Επιχειρήσεις	0,00	2021	20,00	ΟΠΣ	

2.1.1.1.3. Ενδεικτική κατανομή των προγραμματισμένων πόρων (ΕΕ) ανά είδος παρέμβασης

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο viii) του ΚΚΔ

Πίνακας 4: Διάσταση 1 — πεδίο παρέμβασης

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
1	RSO1.1	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	004. Επενδύσεις σε πάγια περιουσιακά στοιχεία, συμπεριλαμβανομένης υποδομής για έρευνα, δημόσιων ερευνητικών κέντρων και τριτοβάθμιας εκπαίδευσης που συνδέονται άμεσα με δραστηριότητες έρευνας και καινοτομίας	4.250.000,00
1	RSO1.1	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	010. Δραστηριότητες έρευνας και καινοτομίας σε ΜΜΕ, συμπεριλαμβανομένης της δικτύωσης	2.550.000,00
1	RSO1.1	Σύνολο			6.800.000,00

Πίνακας 5: Διάσταση 2 — μορφή χρηματοδότησης

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
1	RSO1.1	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	01. Επιχορήγηση	6.800.000,00
1	RSO1.1	Σύνολο			6.800.000,00

Πίνακας 6: Διάσταση 3 — μηχανισμός εδαφικής υλοποίησης και εδαφική εστίαση

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
1	RSO1.1	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	33. Άλλες προσεγγίσεις — Καμία εδαφική στόχευση	6.800.000,00
1	RSO1.1	Σύνολο			6.800.000,00

Πίνακας 7: Διάσταση 6 — δευτερεύοντες θεματικοί στόχοι ΕΚΤ+

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
---------------	----------------	--------	-----------------------	---------	------------

Πίνακας 8: Διάσταση 7 — διάσταση της ισότητας των φύλων στο πλαίσιο των ΕΚΤ+, ΕΤΠΑ, Ταμείο Συνοχής και ΤΔΜ

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
1	RSO1.1	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	03. Ουδετερότητα ως προς το φύλο	6.800.000,00
1	RSO1.1	Σύνολο			6.800.000,00

* Κατά κανόνα, το 40 % για το ΕΚΤ+ συνεισφέρει στην παρακολούθηση της ισότητας των φύλων. Το 100 % εφαρμόζεται όταν το κράτος μέλος επιλέγει να χρησιμοποιήσει το άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+

2.1.1.1. Ειδικός στόχος: RSO1.2. Αξιοποίηση των οφελών της ψηφιοποίησης για τους πολίτες, τις εταιρείες, τους ερευνητικούς οργανισμούς και τις δημόσιες αρχές (ΕΤΠΑ)

2.1.1.1.1. Παρεμβάσεις των ταμείων

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημεία i), iii), iv), v), vi) και vii) του ΚΚΔ

Σχετικά είδη δράσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο i) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+:

Στο πλαίσιο του παρόντος ειδικού στόχου το πρόγραμμα θα χρηματοδοτήσει δράσεις και έργα τα οποία συμβάλουν στην αύξηση της διαθεσιμότητας ψηφιακών δημόσιων υπηρεσιών και ειδικότερα στην κάλυψη των αναγκών για την ψηφιακή αναβάθμιση των δημόσιων υπηρεσιών, καθώς επίσης και των ψηφιακών υπηρεσιών στον τομέα της υγείας – πρόνοιας (δράσεις τηλεϊατρικής).

Κεντρική επίδιωξη είναι η συμβολή των δράσεων στον έξυπνο και καινοτόμο ψηφιακό μετασχηματισμό της Περιφέρειας. Οι υποστηριζόμενες δράσεις θα δημιουργήσουν ψηφιακές υπηρεσίες τοπικού χαρακτήρα με νέα ή σημαντικά αναβαθμισμένα καινοτόμα προϊόντα / υπηρεσίες οι οποίες θα βελτιώσουν το επίπεδο εξυπηρέτησης των χρηστών, συμπεριλαμβανομένων και των χρηστών με αναπηρία, αλλά και θα δημιουργήσουν τις προϋποθέσεις για την περαιτέρω αύξηση των χρηστών υπηρεσιών ηλεκτρονικής διακυβέρνησης.

Περιλαμβάνονται οι ακόλουθες κατηγορίες δράσεων:

1.02.01 Ενίσχυση ανάπτυξης εφαρμογών και υπηρεσιών προς πολίτες και επιχειρήσεις

Με τη δράση αυτή επιδιώκεται ο ψηφιακός μετασχηματισμός των δημοσίων φορέων μέσω της αναβάθμισης των ψηφιακών υπηρεσιών σε τομείς της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης, του τουρισμού, του πολιτισμού, της υγείας, της παιδείας κ.α.

Ενδεικτικές ομάδες πράξεων:

- Ανάπτυξη προσβάσιμων σε όλους εφαρμογών και υπηρεσιών ηλεκτρονικής διακυβέρνησης
- Ανάπτυξη προσβάσιμων σε όλους ψηφιακών εφαρμογών στους τομείς πολιτισμού, τουρισμού και παιδείας (ανάπτυξη Συστήματος Διαχείρισης Τουριστικού Προορισμού – DMS, κ.α.)
- Ανάπτυξη προσβάσιμων σε όλους εφαρμογών και υπηρεσιών ηλεκτρονικής υγείας (εφαρμογές τηλε-ιατρικής για την παροχή ιατρικής βοήθειας σε άτομα με ή χωρίς αναπηρία που κατοικούν σε ορεινές και απομακρυσμένες περιοχές, κ.α.)

Για την εξειδίκευση των δράσεων λαμβάνεται επίσης υπόψη η Στρατηγική Ψηφιακού Μετασχηματισμού της Δίκαιης Αναπτυξιακής Μετάβασης και ειδικότερα η Επενδυτική προτεραιότητα 2.1: Ψηφιακή Ενοποίηση δεδομένων, υποδομών και διαδικασιών.

Για τη συμπληρωματικότητα / συνέργεια και την αποφυγή επικαλύψεων των επενδύσεων στις ψηφιακές δημόσιες υπηρεσίες μεταξύ του προγράμματος και

των Εθνικών προγραμμάτων θα υπάρξει συντονισμός σε κεντρικό επίπεδο, ώστε ο διαχωρισμός να γίνεται από το αρμόδιο Υπουργείο Ψηφιακής Διακυβέρνησης και να εξασφαλιστεί η μη ύπαρξη επικαλύψεων και η επίτευξη συνέργειας / συμπληρωματικότητας μεταξύ των προγραμμάτων.

Το Υπουργείο Ψηφιακής Διακυβέρνησης (ΥΨηΔ), θα υποστηρίζει τον ψηφιακό μετασχηματισμό των ΟΤΑ Α' Βαθμού (Δήμοι) μέσω του ΕΣΠΑ (Πρόγραμμα «Ψηφιακός Μετασχηματισμός») και του ΤΑΑ, συμπληρωματικά με επενδύσεις σε συναφείς δράσεις που θα υλοποιηθούν από τα Περιφερειακά και τα άλλα τομεακά προγράμματα του ΕΣΠΑ και το Πρόγραμμα «Αντώνης Τρίτσης». Το ΥΨηΔ έχει τον κεντρικό συντονιστικό ρόλο, ο οποίος έχει θεσμοθετηθεί, και δημιουργεί μηχανισμό συντονισμού, εποπτείας και ελέγχου με τη συμμετοχή όλων των εμπλεκόμενων φορέων, προκειμένου να υπάρξει αποτελεσματική και αποδοτική απορρόφηση των κονδυλίων. Για όλα τα έργα ψηφιακού μετασχηματισμού θα ενεργοποιείται ο μηχανισμός ελέγχου από το ΥΨηΔ (Κυβερνητική επιτροπή και ομάδα εργασίας/υποστήριξης για τον συντονισμό του Ψηφιακού Μετασχηματισμού των ΟΤΑ, και εγκρίσεις έργων ΤΠΕ του Ν.4727/2020), προκειμένου να διασφαλιστεί πως δεν θα υπάρχουν επικαλυπτόμενες δράσεις. Η υλοποίηση όλων των δράσεων θα υπακούει στην αρχή της συμπληρωματικότητας.

Οι δράσεις έχουν εκτιμηθεί ότι συμμορφώνονται με την Αρχή DNSH σύμφωνα με το προοίμιο 10 του ΚΚΔ 2021/1060.

Βασικές ομάδες-στόχοι — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iii) του ΚΚΔ:

ΟΤΑ Α' Βαθμού

Περιφέρεια Δυτικής Μακεδονίας

Επιστημονικά-επαγγελματικά επιμελητήρια

Πανεπιστήμιο Δυτικής Μακεδονίας

Δημόσιες μονάδες υγείας

Ενέργειες που διαφυλάσσουν την ισότητα, την ένταξη και την απαγόρευση των διακρίσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iv) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+

Σε όλες τις φάσεις προγραμματισμού και υλοποίησης, ο σχεδιασμός και η υλοποίηση των δράσεων θα συνάδουν με τις οριζόντιες αρχές του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της ΕΕ και των αρχών του Ευρωπαϊκού Πυλώνα των Κοινωνικών Δικαιωμάτων και του Εθνικού Σχεδίου Δράσης για τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρίες, καθώς και τις οριζόντιες αρχές για την ισότητα των φύλων, την καταπολέμηση των διακρίσεων και την προσβασιμότητα των ατόμων με αναπηρίες, σε εναρμόνιση με το άρθρο 9 του ΚΚΔ.

Οι δράσεις του ειδικού στόχου δεν έχουν αντίκτυπο στην ισότητα των φύλων.

Όλες οι επενδύσεις θα ακολουθούν τις αρχές της άρσης του διαχωρισμού και της απαγόρευσης των διακρίσεων και θα στοχεύουν στην προώθηση της

ισότιμης πρόσβασης σε βασικές υπηρεσίες χωρίς αποκλεισμούς για όλες τις περιθωριοποιημένες ομάδες, όπως οι Ρομά, τα ΑμεΑ, τα άτομα με μεταναστευτικό υπόβαθρο, κ.λ.π. και θα αποτελούν κριτήρια επιλογής των πράξεων. Όλες οι υπηρεσίες ή/και επενδύσεις θα απευθύνονται στο σύνολο των περιθωριοποιημένων ομάδων και δεν θα διατηρούν ή οδηγούν σε διαχωρισμό και απομόνωσή τους.

Ενδεικτική αναφορά ως προς τις ειδικές περιοχές-στόχους, συμπεριλαμβανομένης της προβλεπόμενης χρήσης των εδαφικών εργαλείων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ν) του ΚΚΔ

Δεν έχει εφαρμογή.

Διαπεριφερειακές, διασυνοριακές και διακρατικές δράσεις — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vi) του ΚΚΔ

Το Πρόγραμμα συμμετέχοντας στο εθνικό δίκτυο των ΔΑ για την Μακροπεριφερειακή Στρατηγική Αδριατικής Ιονίου εξειδίκευσε κατά το δυνατόν τις συναφείς με τις ανάγκες και δυνατότητες που το προσδιορίζουν, τις κατάλληλες προτεραιότητες που περιλαμβάνονται στην EUSAIR και πρόκειται στο πλαίσιο της εξειδίκευσης των προσκλήσεων να ενσωματώσει κατάλληλα - σε συνεργασία και με τους εθνικούς εκπροσώπους της χώρας στα όργανα διοίκησης της Στρατηγικής - εμβληματικά έργα που συμβάλλουν στην επίτευξη των στόχων της. Πέραν τούτου, η ΔΑ θα συμμετάσχει στο δίκτυο των ΔΑ που θα συγκροτηθεί στην EUSAIR από όλες τις χώρες με στόχο, όπου αυτό καθίσταται δυνατόν, να προκηρύσσει και εντάσσει έργα σε συνεργασία και συντονισμό και με αυτές, προκειμένου να διασφαλίζονται συνέργειες και πολλαπλασιαστικά αποτελέσματα από την υλοποίησή τους. Στην παρούσα φάση του σχεδιασμού για τέτοια έργα δεν έχει εφαρμογή το άρθρο 22.3.(δ)(vi) του ΚΚΔ.

Προβλεπόμενη χρήση των χρηματοδοτικών μέσων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vii) του ΚΚΔ

Στο πλαίσιο του ΕΣ 1.2 δεν σχεδιάζεται να χρησιμοποιηθούν χρηματοδοτικά εργαλεία διότι η φύση των σχετικών παρεμβάσεων σχετίζεται με την ψηφιακή αναβάθμιση παρεχόμενων υπηρεσιών και όχι κερδοφόρας δραστηριότητας. Επίσης, οι φορείς που περιλαμβάνονται στις δράσεις είναι μόνο δημόσιοι οργανισμοί.

2.1.1.1.2. Δείκτες

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ii) του ΚΚΔ και άρθρο 8 του κανονισμού ΕΤΠΑ και του κανονισμού ΤΣ

Πίνακας 2: Δείκτες εκροών

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Αναγνωριστικός κωδικός	Δείκτης	Μονάδα μέτρησης	Ορόσημο (2024)	Στόχος (2029)
1	RSO1.2	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCO14	Δημόσιοι οργανισμοί που υποστηρίζονται για την ανάπτυξη ψηφιακών υπηρεσιών, προϊόντων και διαδικασιών	δημόσιοι οργανισμοί	3,00	9,00

Παραπομπή: Άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ii) του ΚΚΔ

Πίνακας 3: Δείκτες αποτελεσμάτων

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Αναγνωριστικός κωδικός	Δείκτης	Μονάδα μέτρησης	Γραμμή βάσης ή τιμή αναφοράς	Έτος αναφοράς	Στόχος (2029)	Πηγή δεδομένων	Παρατηρήσεις
1	RSO1.2	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCR11	Χρήστες νέων και αναβαθμισμένων δημόσιων ψηφιακών υπηρεσιών, προϊόντων και διαδικασιών	χρήστες/έτος	81.050,00	2020-0	100.000,00	ΟΠΣ	

2.1.1.1.3. Ενδεικτική κατανομή των προγραμματισμένων πόρων (ΕΕ) ανά είδος παρέμβασης

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο viii) του ΚΚΔ

Πίνακας 4: Διάσταση 1 — πεδίο παρέμβασης

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
1	RSO1.2	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	016. Λύσεις ΤΠΕ, ηλεκτρονικές υπηρεσίες και εφαρμογές για κυβερνήσεις	4.250.000,00
1	RSO1.2	Σύνολο			4.250.000,00

Πίνακας 5: Διάσταση 2 — μορφή χρηματοδότησης

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
---------------	----------------	--------	-----------------------	---------	------------

1	RSO1.2	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	01. Επιχορήγηση	4.250.000,00
1	RSO1.2	Σύνολο			4.250.000,00

Πίνακας 6: Διάσταση 3 — μηχανισμός εδαφικής υλοποίησης και εδαφική εστίαση

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
1	RSO1.2	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	33. Άλλες προσεγγίσεις — Καμία εδαφική στόχευση	4.250.000,00
1	RSO1.2	Σύνολο			4.250.000,00

Πίνακας 7: Διάσταση 6 — δευτερεύοντες θεματικοί στόχοι ΕΚΤ+

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
---------------	----------------	--------	-----------------------	---------	------------

Πίνακας 8: Διάσταση 7 — διάσταση της ισότητας των φύλων στο πλαίσιο των ΕΚΤ+, ΕΤΠΑ, Ταμείο Συνοχής και ΤΔΜ

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
1	RSO1.2	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	03. Ουδετερότητα ως προς το φύλο	4.250.000,00
1	RSO1.2	Σύνολο			4.250.000,00

* Κατά κανόνα, το 40 % για το ΕΚΤ+ συνεισφέρει στην παρακολούθηση της ισότητας των φύλων. Το 100 % εφαρμόζεται όταν το κράτος μέλος επιλέγει να χρησιμοποιήσει το άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+

2.1.1.1. Ειδικός στόχος: RSO1.3. Ενίσχυση της βιώσιμης ανάπτυξης και της ανταγωνιστικότητας των ΜΜΕ και δημιουργία θέσεων εργασίας στις ΜΜΕ, μεταξύ άλλων μέσω παραγωγικών επενδύσεων (ΕΤΠΑ)

2.1.1.1.1. Παρεμβάσεις των ταμείων

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημεία i), iii), iv), v), vi) και vii) του ΚΚΔ

Σχετικά είδη δράσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο i) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+:

Στο πλαίσιο του παρόντος ειδικού στόχου το πρόγραμμα θα χρηματοδοτήσει δράσεις και έργα τα οποία συμβάλουν στην αναβάθμιση και διεύρυνση της παραγωγικής βάσης της Περιφέρειας, ειδικότερα με έμφαση στους τομείς της στρατηγικής έξυπνης εξειδίκευσης, καλύπτοντας τις ανάγκες για:

- βελτίωση της παραγωγικότητας, της ανταγωνιστικότητας και της εξωστρέφειας των επιχειρηματικών δραστηριοτήτων
- ανάδειξη καινοτόμων/νεοφυών επιχειρήσεων
- βελτίωση της πρόσβασης των ΜΜΕ σε χρηματοδότηση και υπηρεσίες υποστήριξης για την συνεργασία, την κυκλικότητα και αύξηση της προστιθέμενης αξίας.

Στο πλαίσιο αυτό επιδιώκεται η ενίσχυση των υφιστάμενων ή/και νέων επιχειρήσεων για την υλοποίηση στοχευμένων αναπτυξιακών επιχειρηματικών σχεδίων για την προώθηση των καινοτόμων προϊόντων/ υπηρεσιών.

Περιλαμβάνονται οι ακόλουθες κατηγορίες δράσεων:

1.03.01 Ενίσχυση της βιώσιμης ανάπτυξης και της ανταγωνιστικότητας των επιχειρήσεων

Ενδεικτικές ομάδες πράξεων:

- Ενίσχυση υφιστάμενων και ίδρυση επιχειρήσεων με έμφαση στους τομείς της στρατηγικής έξυπνης εξειδίκευσης
- Ενίσχυση της εξωστρέφειας των επιχειρήσεων και στήριξη των εξαγωγών με έμφαση στους τομείς της στρατηγικής έξυπνης εξειδίκευσης
- Δράσεις ολοκληρωμένης ενίσχυσης των μικρών επιχειρήσεων σε απομακρυσμένες περιοχές
- Ενίσχυση επιχειρήσεων για δημιουργία Συνεργατικών Σχηματισμών (Clusters) με έμφαση στους στρατηγικούς τομείς έξυπνης εξειδίκευσης.

Οι τομείς έξυπνης εξειδίκευσης θα ενισχυθούν κατά προτεραιότητα και με το μεγαλύτερο ποσοστό των διαθέσιμων πόρων (>60%).

Στο πλαίσιο των Στρατηγικών Βιώσιμης Αστικής Ανάπτυξης (BAA) και των Ολοκληρωμένων Χωρικών Επενδύσεων (OXE) θα υποστηριχθούν παρεμβάσεις για τη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας και της εξωστρέφειας των επιχειρηματικών δραστηριοτήτων.

Κεντρική επίδιωξη είναι η συμβολή των δράσεων στην αναδιάρθρωση της περιφερειακής οικονομίας προς δραστηριότητες υψηλότερης προστιθέμενης αξίας και εμπορεύσιμα προϊόντα και υπηρεσίες. Οι υποστηριζόμενες δράσεις θα αναβαθμίσουν τις εγκαταστάσεις, τον εξοπλισμό και τις ικανότητες των ΜΜΕ της Περιφέρειας, ώστε να ανταποκριθούν στις προκλήσεις της παγκοσμιοποίησης και της μεταλιγνιτικής εποχής. Παράλληλα θα υποστηρίζουν τις κοινές επιχειρηματικές προσπάθειες, για την αξιοποίηση οικονομιών κλίμακας και την υιοθέτηση επιχειρηματικών μοντέλων κυκλικής οικονομίας καθώς και την

εκκόλαψη και ίδρυση νεοφυών επιχειρήσεων.

Το δύσκολο επιχειρηματικό περιβάλλον που δημιουργείται από τις επιπτώσεις της απολιγνιτοποίησης, της συρρίκνωσης του πληθυσμού και το brain-drain στην Περιφέρεια συνιστά παράγοντα κινδύνου για την βιωσιμότητα των ΜΜΕ. Κατά συνέπεια η προβλεπόμενη από τον ΚΚΔ (άρθρο 65) δυνατότητα για μείωση της δεσμευτικής πενταετίας σε τριετία για επενδύσεις και δημιουργούμενες θέσεις απασχόλησης στις περιπτώσεις ενισχύσεων ΜΜΕ θα προβλέπεται εφόσον επιλεγεί στο πλαίσιο των σχετικών προκηρύξεων.

Παράλληλα, το ΠΔΑΜ εστιάζει στο πλαίσιο των συγκεκριμένων διατάξεων του Κανονισμού ΤΔΜ, στην ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας και το μετασχηματισμό των επιχειρήσεων αλλά και τη δημιουργία νέων, με ιδιαίτερη στόχευση στην τόνωση της απασχόλησης.

Οι δράσεις έχουν εκτιμηθεί ότι συμμορφώνονται με την Αρχή DNSH σύμφωνα με το προοίμιο 10 του ΚΚΔ 2021/1060.

Βασικές ομάδες-στόχοι — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iii) του ΚΚΔ:

Υφιστάμενες και νεοφυείς επιχειρήσεις

Υπό Σύσταση Επιχειρήσεις

Ενέργειες που διαφυλάσσουν την ισότητα, την ένταξη και την απαγόρευση των διακρίσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iv) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+

Σε όλες τις φάσεις προγραμματισμού και υλοποίησης, ο σχεδιασμός και η υλοποίηση των δράσεων θα συνάδουν με τις οριζόντιες αρχές του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της ΕΕ και των αρχών του Ευρωπαϊκού Πυλώνα των Κοινωνικών Δικαιωμάτων και του Εθνικού Σχεδίου Δράσης για τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρίες, καθώς και τις οριζόντιες αρχές για την ισότητα των φύλων, την καταπολέμηση των διακρίσεων και την προσβασιμότητα των ατόμων με αναπηρίες, σε εναρμόνιση με το άρθρο 9 του ΚΚΔ.

Οι δράσεις του ειδικού στόχου δεν έχουν αντίκτυπο στην ισότητα των φύλων.

Όλες οι επενδύσεις θα ακολουθούν τις αρχές της άρσης του διαχωρισμού και της απαγόρευσης των διακρίσεων και θα στοχεύουν στην προώθηση της ισότιμης πρόσβασης σε βασικές υπηρεσίες χωρίς αποκλεισμούς για όλες τις περιθωριοποιημένες ομάδες, όπως οι Ρομά, τα ΑμεΑ, τα άτομα με μεταναστευτικό υπόβαθρο, κ.λ.π. και θα αποτελούν κριτήρια επιλογής των πράξεων. Όλες οι υπηρεσίες ή/και επενδύσεις θα απευθύνονται στο σύνολο των περιθωριοποιημένων ομάδων και δεν θα διατηρούν ή οδηγούν σε διαχωρισμό και απομόνωσή τους.

Ενδεικτική αναφορά ως προς τις ειδικές περιοχές-στόχους, συμπεριλαμβανομένης της προβλεπόμενης χρήσης των εδαφικών εργαλείων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ν) του ΚΚΔ

Προβλέπεται η αξιοποίηση των δράσεων του παρόντος ειδικού στόχου στο πλαίσιο των Στρατηγικών Βιώσιμης Αστικής Ανάπτυξης (ΣΒΑΑ) και Ολοκληρωμένων Χωρικών Επενδύσεων (ΟΧΕ) για την υποστήριξη παρεμβάσεων για τη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας και της εξωστρέφειας των επιχειρηματικών δραστηριοτήτων.

Διαπεριφερειακές, διασυνοριακές και διακρατικές δράσεις — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vi) του ΚΚΔ

Τα προσδοκώμενα αποτελέσματα από την υλοποίηση δράσεων στο πλαίσιο του Ειδικού Στόχου αναμένεται να συμβάλλουν σε εμβληματικά έργα (FlagshipProjects) της μακροπεριφερειακής στρατηγικής Αδριατικής - Ιονίου (EUSAIR) και συγκεκριμένα στον 4ο πυλώνα (Βιώσιμος Τουρισμός). Τα εμβληματικά έργα στα οποία αναμένεται η θετική συμβολή δράσεων του Προγράμματος είναι τα ακόλουθα:

- CULTOURAIR, το οποίο ενισχύει συνέργειες διαπεριφερειακές και ενδοπεριφερειακές με στόχο την αποτύπωση του πολιτιστικού τουρισμού με στόχο την εκμετάλλευση ανάλογων επιχειρηματικών ευκαιριών για την μεγέθυνση του συνολικού τουριστικού μεγέθους της Περιφέρειας.

Το Πρόγραμμα συμμετέχοντας στο εθνικό δίκτυο των ΔΑ για την Μακροπεριφερειακή Στρατηγική Αδριατικής Ιονίου εξειδίκευσε κατά το δυνατόν τις συναφείς με τις ανάγκες και δυνατότητες που το προσδιορίζουν, τις κατάλληλες προτεραιότητες που περιλαμβάνονται στην EUSAIR και πρόκειται στο πλαίσιο της εξειδίκευσης των προσκλήσεων να ενσωματώσει κατάλληλα - σε συνεργασία και με τους εθνικούς εκπροσώπους της χώρας στα όργανα διοίκησης της Στρατηγικής - εμβληματικά έργα που συμβάλλουν στην επίτευξη των στόχων της. Πέραν τούτου, η ΔΑ θα συμμετάσχει στο δίκτυο των ΔΑ που θα συγκροτηθεί στην EUSAIR από όλες τις χώρες με στόχο, όπου αυτό καθίσταται δυνατόν, να προκηρύσσει και εντάσσει έργα σε συνεργασία και συντονισμό και με αυτές, προκειμένου να διασφαλίζονται συνέργειες και πολλαπλασιαστικά αποτελέσματα από την υλοποίησή τους. Στην παρούσα φάση του σχεδιασμού για τέτοια έργα δεν έχει εφαρμογή το άρθρο 22.3.(δ)(vi) του ΚΚΔ.

Προβλεπόμενη χρήση των χρηματοδοτικών μέσων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vii) του ΚΚΔ

Στο πλαίσιο του ΕΣ 1.3 (Iiii) η ενδεχόμενη χρήση χρηματοδοτικών εργαλείων για την ενίσχυση των επιχειρήσεων θα εξεταστεί στη βάση των αποτελεσμάτων εκ των προτέρων αξιολόγησης, που εκπονείται κεντρικά. Στο βαθμό που θα αποφασιστεί, κατά την εξειδίκευση των προσκλήσεων του Προγράμματος, η χρήση χρηματοδοτικού εργαλείου τότε για την επίτευξη οικονομικών κλίμακας, τη διασφάλιση της σχετικής τεχνογνωσίας και των απαιτούμενων συνεργειών θα γίνεται με εκχώρηση των απαιτούμενων πόρων από το Πρόγραμμα σε κεντρική δομή που θα έχει αναλάβει ανάλογες δράσεις.

2.1.1.1.2. Δείκτες

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ii) του ΚΚΔ και άρθρο 8 του κανονισμού ΕΤΠΑ και του κανονισμού ΤΣ

Πίνακας 2: Δείκτες εκροών

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Αναγνωριστικός κωδικός	Δείκτης	Μονάδα μέτρησης	Ορόσημο (2024)	Στόχος (2029)
1	RSO1.3	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCO01	Υποστηριζόμενες επιχειρήσεις (εκ των οποίων: πολύ μικρές, μικρές, μεσαίες, μεγάλες)	επιχειρήσεις	21,00	107,00
1	RSO1.3	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCO02	Επιχειρήσεις που υποστηρίζονται με επιχορηγήσεις	επιχειρήσεις	21,00	107,00
1	RSO1.3	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCO05	Νέες επιχειρήσεις που υποστηρίζονται	επιχειρήσεις	9,00	43,00
1	RSO1.3	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCO74	Πληθυσμός που καλύπτεται από έργα στο πλαίσιο στρατηγικών για ολοκληρωμένη χωρική ανάπτυξη	άτομα	0,00	283.689,00
1	RSO1.3	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCO75	Στρατηγικές για ολοκληρωμένη χωρική ανάπτυξη που υποστηρίζονται	συμβολή στις στρατηγικές	0,00	7,00

Παραπομπή: Άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ii) του ΚΚΔ

Πίνακας 3: Δείκτες αποτελεσμάτων

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Αναγνωριστικός κωδικός	Δείκτης	Μονάδα μέτρησης	Γραμμή βάσης ή τιμή αναφοράς	Έτος αναφοράς	Στόχος (2029)	Πηγή δεδομένων	Παρατηρήσεις
---------------	----------------	--------	-----------------------	------------------------	---------	-----------------	------------------------------	---------------	---------------	----------------	--------------

1	RSO1.3	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCR01	Θέσεις εργασίας που δημιουργήθηκαν σε υποστηριζόμενες οντότητες	ετήσια ΠΠΑ	0,00	2021	128,00	ΟΠΣ	
1	RSO1.3	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCR02	Ιδιωτικές επενδύσεις οι οποίες συμπληρώνουν τη δημόσια στήριξη (εκ της οποίας: επιχορηγήσεις, χρηματοδοτικά μέσα)	ευρώ	0,00	2021	10.700.000,00	ΟΠΣ	
1	RSO1.3	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	PSR998	Φορείς που συμμετέχουν στη διαμόρφωση της εταιρικής σχέσης	Συμμετέχοντες	6,00	2021	45,00	ΟΠΣ	

2.1.1.1.3. Ενδεικτική κατανομή των προγραμματισμένων πόρων (ΕΕ) ανά είδος παρέμβασης

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο viii) του ΚΚΔ

Πίνακας 4: Διάσταση 1 — πεδίο παρέμβασης

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
1	RSO1.3	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	021. Επιχειρηματική ανάπτυξη και διεθνοποίηση ΜΜΕ, συμπεριλαμβανομένων παραγωγικών επενδύσεων	13.600.000,00
1	RSO1.3	Σύνολο			13.600.000,00

Πίνακας 5: Διάσταση 2 — μορφή χρηματοδότησης

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
1	RSO1.3	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	01. Επιχορήγηση	13.600.000,00
1	RSO1.3	Σύνολο			13.600.000,00

Πίνακας 6: Διάσταση 3 — μηχανισμός εδαφικής υλοποίησης και εδαφική εστίαση

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
1	RSO1.3	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	02. ΟΕΕ — Πόλεις, κομποπόλεις και προάστια	1.900.000,00

1	RSO1.3	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	08. ΟΕΕ — Άλλα είδη στοχευόμενων περιοχών	2.350.000,00
1	RSO1.3	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	33. Άλλες προσεγγίσεις — Καμία εδαφική στόχευση	9.350.000,00
1	RSO1.3	Σύνολο			13.600.000,00

Πίνακας 7: Διάσταση 6 — δευτερεύοντες θεματικοί στόχοι ΕΚΤ+

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
---------------	----------------	--------	-----------------------	---------	------------

Πίνακας 8: Διάσταση 7 — διάσταση της ισότητας των φύλων στο πλαίσιο των ΕΚΤ+, ΕΤΠΑ, Ταμείο Συνοχής και ΤΔΜ

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
1	RSO1.3	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	03. Ουδετερότητα ως προς το φύλο	13.600.000,00
1	RSO1.3	Σύνολο			13.600.000,00

* Κατά κανόνα, το 40 % για το ΕΚΤ+ συνεισφέρει στην παρακολούθηση της ισότητας των φύλων. Το 100 % εφαρμόζεται όταν το κράτος μέλος επιλέγει να χρησιμοποιήσει το άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+

2.1.1. Προτεραιότητα: 1Α. Στήριξη της άμυνας και της ασφάλειας

2.1.1.1. Ειδικός στόχος: RSO1.7. Ενίσχυση των βιομηχανικών ικανοτήτων για την προώθηση των αμυντικών ικανοτήτων, με προτεραιότητα σε όσες δυνατότητες είναι διπλής χρήσης (ΕΤΠΑ)

2.1.1.1.1. Παρεμβάσεις των ταμείων

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημεία i), iii), iv), v), vi) και vii) του ΚΚΔ

Σχετικά είδη δράσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο i) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+:

Στο πλαίσιο του παρόντος Ειδικού Στόχου, το πρόγραμμα θα χρηματοδοτήσει δράσεις για την αύξηση της παραγωγικής ικανότητας, την επιτάχυνση της καινοτομίας και την ανάπτυξη των τεχνολογικών και βιομηχανικών ικανοτήτων των επιχειρήσεων της ΠΔΜ και ιδιαίτερα των μικρομεσαίων, καθώς και την περαιτέρω ανάπτυξη του περιφερειακού οικοσυστήματος αμυντικής και τεχνολογικής καινοτομίας. Μέσα από αυτές τις δράσεις, η Δυτική Μακεδονία μπορεί να ενισχύσει την επιχειρησιακή της ανθεκτικότητα, να δημιουργήσει νέες θέσεις εργασίας υψηλής εξειδίκευσης και να συμβάλει στην εθνική στρατηγική αυτονομία στον κρίσιμο τομέα της ασφάλειας και της άμυνας.

Ειδικότερα, στοχεύει στην κάλυψη των αναγκών για:

- Διασύνδεση επιχειρήσεων και ερευνητικών φορέων για την έρευνα και ανάπτυξη τεχνολογιών διπλής χρήσης
- Υποστήριξη επενδύσεων για αμυντικές δυνατότητες διπλής χρήσης

Περιλαμβάνονται οι ακόλουθες κατηγορίες δράσεων:

1.07.01 Ενίσχυση έρευνας επιχειρήσεων - ερευνητικών φορέων για την προώθηση των αμυντικών ικανοτήτων, με προτεραιότητα σε όσες δυνατότητες είναι διπλής χρήσης

Η δράση αποσκοπεί στην προώθηση της συνεργασίας μεταξύ επιχειρήσεων, ερευνητικών και ακαδημαϊκών φορέων για την ανάπτυξη καινοτόμων τεχνολογιών που ενισχύουν τις αμυντικές ικανότητες της χώρας, καθώς και στην ενίσχυση της εφαρμοσμένης έρευνας σε τομείς κρίσιμους για την άμυνα και την ασφάλεια. Παράλληλα, στοχεύει στην αξιοποίηση τεχνογνωσίας και λύσεων διπλής χρήσης, στην ενδυνάμωση της ερευνητικής και τεχνολογικής βάσης και στη δημιουργία συνεργατικών σχηματισμών που συνδέουν την έρευνα με τη βιομηχανική παραγωγή. Μέσω της δράσης επιδιώκεται η ενίσχυση της στρατηγικής αυτονομίας και της βιομηχανικής ανθεκτικότητας, σύμφωνα με τις νέες στρατηγικές προτεραιότητες της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την άμυνα και την ασφάλεια.

Η δράση δύναται να περιλαμβάνει την υποστήριξη ερευνητικών έργων επιχειρήσεων και ερευνητικών οργανισμών για την ανάπτυξη νέων τεχνολογιών, προϊόντων ή εφαρμογών που ενισχύουν αμυντικές ή διπλής χρήσης δυνατότητες, τη δημιουργία ή αναβάθμιση ερευνητικών υποδομών συναφών με τεχνολογίες άμυνας και ασφάλειας, καθώς και την υλοποίηση συνεργατικών ή πιλοτικών προγραμμάτων μεταξύ ΜΜΕ, πανεπιστημίων και αμυντικής βιομηχανίας.

1.07.02 - Στήριξη επενδύσεων που συμβάλλουν στην προώθηση των αμυντικών ικανοτήτων, με προτεραιότητα σε όσες δυνατότητες είναι διπλής χρήσης.

Η δράση αποσκοπεί στην ενίσχυση επενδύσεων που συμβάλλουν στην ανάπτυξη και παραγωγή τεχνολογιών, προϊόντων και υπηρεσιών στρατηγικής σημασίας για την άμυνα και την ασφάλεια, με προτεραιότητα σε εκείνες που διαθέτουν δυνατότητες διπλής χρήσης. Επιδιώκεται η ενίσχυση της βιομηχανικής βάσης και της παραγωγικής ικανότητας σε κρίσιμους τομείς, η βελτίωση της ανταγωνιστικότητας και της τεχνολογικής ετοιμότητας των επιχειρήσεων, καθώς και η αύξηση της ανθεκτικότητας και της στρατηγικής αυτονομίας της περιφερειακής οικονομίας.

Η δράση δύναται να περιλαμβάνει την υποστήριξη παραγωγικών επενδύσεων μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων και περιφερειακών συνεργατικών σχηματισμών σε τομείς σχετικούς με την άμυνα, την ασφάλεια και τις τεχνολογίες διπλής χρήσης, όπως η κυβερνοασφάλεια, τα προηγμένα υλικά, η ρομποτική, τα συστήματα επιτήρησης, οι ενεργειακές τεχνολογίες, οι υποδομές κινητικότητας τα logistics κ.ά., διασφαλίζοντας ότι οι εν λόγω επενδύσεις εξυπηρετούν τα στρατηγικά συμφέροντα της Ένωσης και τον στόχο της οικονομικής, κοινωνικής και εδαφικής συνοχής.

Οι δράσεις συνάδουν με τους Κανονισμούς της Πολιτικής Συνοχής για την Προγραμματική Περίοδο 2021-2027 για τη στήριξη της άμυνας και της ασφάλειας και την ενίσχυση της πολιτικής ετοιμότητας.

Οι δράσεις έχουν εκτιμηθεί ότι συμμορφώνονται με την Αρχή DNSH σύμφωνα με το προοίμιο 10 του ΚΚΔ 2021/1060.

Βασικές ομάδες-στόχοι — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iii) του ΚΚΔ:

MME και περιφερειακοί συνεργατικοί σχηματισμοί με καινοτόμες τεχνολογίες ή προϊόντα διπλής χρήσης, Ερευνητικά κέντρα και φορείς έρευνας και ανάπτυξης (R&D), Πανεπιστήμια και τεχνολογικά ιδρύματα.

Επιχειρήσεις (MME, περιφερειακοί συνεργατικοί σχηματισμοί κλπ) που δραστηριοποιούνται στον αμυντικό τομέα ή έχουν δυνατότητες διπλής χρήσης.

Ενέργειες που διαφυλάσσουν την ισότητα, την ένταξη και την απαγόρευση των διακρίσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iv) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού EKT+

Σε όλες τις φάσεις προγραμματισμού και υλοποίησης, ο σχεδιασμός και η υλοποίηση των δράσεων θα συνάδουν με τις οριζόντιες αρχές του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της ΕΕ και των αρχών του Ευρωπαϊκού Πυλώνα των Κοινωνικών Δικαιωμάτων και του Εθνικού Σχεδίου Δράσης για τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρίες, καθώς και τις οριζόντιες αρχές για την ισότητα των φύλων, την καταπολέμηση των διακρίσεων και την προσβασιμότητα των ατόμων με αναπηρίες, σε εναρμόνιση με το άρθρο 9 του ΚΚΔ.

Οι δράσεις δεν έχει αντίκτυπο στην ισότητα των φύλων.

Όλες οι επενδύσεις θα ακολουθούν τις αρχές της άρσης του διαχωρισμού και της απαγόρευσης των διακρίσεων και θα στοχεύουν στην προώθηση της ισότιμης πρόσβασης σε βασικές υπηρεσίες χωρίς αποκλεισμούς για όλες τις περιθωριοποιημένες ομάδες, όπως οι Ρομά, τα ΑμεΑ, τα άτομα με μεταναστευτικό υπόβαθρο, κ.λ.π. και θα αποτελούν κριτήρια επιλογής των πράξεων. Όλες οι υπηρεσίες ή/και επενδύσεις θα απευθύνονται στο σύνολο των περιθωριοποιημένων ομάδων και δεν θα διατηρούν ή οδηγούν σε διαχωρισμό και απομόνωσή τους.

Ενδεικτική αναφορά ως προς τις ειδικές περιοχές-στόχους, συμπεριλαμβανομένης της προβλεπόμενης χρήσης των εδαφικών εργαλείων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ν) του ΚΚΔ

Δεν έχει εφαρμογή.

Διαπεριφερειακές, διασυνοριακές και διακρατικές δράσεις — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vi) του ΚΚΔ

Δεν αφορά.

Προβλεπόμενη χρήση των χρηματοδοτικών μέσων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vii) του ΚΚΔ

Στο πλαίσιο του ΕΣ 1.7 δεν σχεδιάζεται να χρησιμοποιηθούν χρηματοδοτικά εργαλεία.

2.1.1.1.2. Δείκτες

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ii) του ΚΚΔ και άρθρο 8 του κανονισμού ΕΤΠΑ και του κανονισμού ΤΣ

Πίνακας 2: Δείκτες εκροών

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Αναγνωριστικός κωδικός	Δείκτης	Μονάδα μέτρησης	Ορόσημο (2024)	Στόχος (2029)
1Α	RSO1.7	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες	RCO128	Υποστηριζόμενες επιχειρήσεις που συνδέονται κυρίως με την προώθηση ικανοτήτων διπλής χρήσης και αμυντικών	επιχειρήσεις	0,00	25,00

		περιφέρειες		ικανοτήτων (RearmEU)			
--	--	-------------	--	----------------------	--	--	--

Παραπομπή: Άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ii) του ΚΚΔ

Πίνακας 3: Δείκτες αποτελεσμάτων

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Αναγνωριστικός κωδικός	Δείκτης	Μονάδα μέτρησης	Γραμμή βάσης ή τιμή αναφοράς	Έτος αναφοράς	Στόχος (2029)	Πηγή δεδομένων	Παρατηρήσεις
1A	RSO1.7	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCR02	Ιδιωτικές επενδύσεις οι οποίες συμπληρώνουν τη δημόσια στήριξη (εκ της οποίας: επιχορηγήσεις, χρηματοδοτικά μέσα)	ευρώ	0,00	2021	2.600.000,00	ΟΠΣ	

2.1.1.1.3. Ενδεικτική κατανομή των προγραμματισμένων πόρων (ΕΕ) ανά είδος παρέμβασης

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο viii) του ΚΚΔ

Πίνακας 4: Διάσταση 1 — πεδίο παρέμβασης

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
1A	RSO1.7	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	195. Παραγωγικές επενδύσεις σε ΜΜΕ που συνδέονται με την άμυνα και τις τεχνολογίες διπλής χρήσης	5.100.000,00
1A	RSO1.7	Σύνολο			5.100.000,00

Πίνακας 5: Διάσταση 2 — μορφή χρηματοδότησης

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
1A	RSO1.7	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	01. Επιχορήγηση	5.100.000,00
1A	RSO1.7	Σύνολο			5.100.000,00

Πίνακας 6: Διάσταση 3 — μηχανισμός εδαφικής υλοποίησης και εδαφική εστίαση

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
1A	RSO1.7	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	33. Άλλες προσεγγίσεις — Καμία εδαφική στόχευση	5.100.000,00
1A	RSO1.7	Σύνολο			5.100.000,00

Πίνακας 7: Διάσταση 6 — δευτερεύοντες θεματικοί στόχοι ΕΚΤ+

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
---------------	----------------	--------	-----------------------	---------	------------

Πίνακας 8: Διάσταση 7 — διάσταση της ισότητας των φύλων στο πλαίσιο των ΕΚΤ+, ΕΤΠΑ, Ταμείο Συνοχής και ΤΔΜ

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
1A	RSO1.7	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	03. Ουδετερότητα ως προς το φύλο	5.100.000,00
1A	RSO1.7	Σύνολο			5.100.000,00

* Κατά κανόνα, το 40 % για το ΕΚΤ+ συνεισφέρει στην παρακολούθηση της ισότητας των φύλων. Το 100 % εφαρμόζεται όταν το κράτος μέλος επιλέγει να χρησιμοποιήσει το άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+

2.1.1. Προτεραιότητα: 2. Στήριξη της καθαρής ενέργειας και της πράσινης αειφόρου ανάπτυξης

2.1.1.1. Ειδικός στόχος: RSO2.1. Προώθηση μέτρων ενεργειακής απόδοσης και μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου (ΕΤΠΑ)

2.1.1.1.1. Παρεμβάσεις των ταμείων

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημεία i), iii), iv), v), vi) και vii) του ΚΚΔ

Σχετικά είδη δράσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο i) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+:

Στο πλαίσιο του παρόντος ειδικού στόχου το πρόγραμμα θα χρηματοδοτήσει δράσεις και έργα τα οποία θα συμβάλουν σε συνεργασία με άλλα μέσα στην επίτευξη των στόχων του ΕΣΕΚ και ιδιαίτερα της προτεραιότητας για «Βελτίωση ενεργειακής απόδοσης δημοσίων κτιρίων».

Περιλαμβάνεται η ακόλουθη κατηγορία δράσεων:

2.01.01 Δράσεις εξοικονόμησης ενέργειας των δημοσίων υποδομών

Με τη δράση αυτή επιδιώκεται η βελτίωση της ενεργειακής αποδοτικότητας δημόσιων κτιρίων και υποδομών και η μείωση της κατανάλωσης ενέργειας από δημόσια κτήρια, υποδομές και λειτουργίες.

Ενδεικτικές ομάδες πράξεων:

- Δράσεις εξοικονόμησης ενέργειας σε δημόσια / δημοτικά κτήρια Περιφερειακής και Τοπικής αρμοδιότητας σε τομείς όπως Υγεία, Εκπαίδευση, Αθλητισμός, Πολιτισμός, Δημόσια Διοίκηση και Αυτοδιοίκηση κ.α.
- Δράσεις Ενεργειακής αναβάθμισης δημοσίων χώρων και υποδομών.

Στο πλαίσιο παρεμβάσεων βελτίωσης της ενεργειακής απόδοσης, προτεραιότητα θα δοθεί στη μεγαλύτερη δυνατή αξιοποίηση των ΑΠΕ.

Οι ενεργειακές αναβαθμίσεις που θα ενταχθούν στο Πρόγραμμα θα είναι τουλάχιστον μεσαίας κλίμακας (αναβάθμιση τριών ή περισσότερων κλάσεων κατά ΚΕΝΑΚ ή μείωση τουλάχιστον 30% της κατανάλωσης πρωτογενούς ενέργειας) ή μείωση τουλάχιστον 30% των εκπομπών των αερίων του θερμοκηπίου.

Τα έργα που θα ενταχθούν θα περιλαμβάνουν εργασίες και εξοπλισμό υψηλής αποδοτικότητας ή και μηδενικών εκπομπών για την θέρμανση και την παραγωγή ΖΝΧ, θερμομόνωσης (παράθυρα, τοιχοποιία), βιοκλιματικών εφαρμογών που βελτιώνουν την παθητική αποδοτικότητα των κτηρίων όπως για παράδειγμα σκίαστρα, πέργκολες, πράσινα δώματα, έξυπνων συστημάτων διαχείρισης της ενέργειας του κτιρίου.

Σημειώνεται ότι οι δράσεις Ενεργειακής Αναβάθμισης Δημοσίων Κτιρίων αφορούν κυρίως σε κτίρια εκπαιδευτικών εγκαταστάσεων και σε δημόσια κτίρια της αυτοδιοίκησης στην ΠΔΜ και άλλα δημόσια κτίρια. Από το Π-ΔΑΜ και τα άλλα εθνικά προγράμματα θα καλυφθούν ενεργειακές αναβαθμίσεις ενεργοβόρων δημοσίων κτιρίων υψηλού κόστους.

Οι υποστηριζόμενες δράσεις θα μειώσουν τις ενεργειακές απαιτήσεις λειτουργίας των δημοσίων κτηρίων και υποδομών και θα βοηθήσουν στον περιορισμό της κατανάλωσης ηλεκτρικής ενέργειας και έμμεσα στην μείωση της παραγωγής εκπομπών αερίου του θερμοκηπίου. Θα συμβάλουν στην επίτευξη των

στόχων του ΕΣΕΚ σε συνέργεια με τις δράσεις του Ελλάδα 2.0 για εκτεταμένο πρόγραμμα «εξοικονομώ» για νοικοκυριά, επιχειρήσεις, δημόσια κτίρια και υποδομές, του ΠΠΕΚΑ 2021-2027 και του ΠΔΑΜ. Κύριο στοιχείο διαχωρισμού των πράξεων μεταξύ του Π-ΔΜ και των λοιπών μέσων θα αποτελέσει ο φορέας αρμοδιότητας, ο οποίος προσδιορίζεται στο περιφερειακό – τοπικό επίπεδο. Συμπληρωματικές δράσεις θα αναληφθούν και από το ΠΔΑΜ στη βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης (νοικοκυριά, δημόσια κτίρια, υποδομές και επιχειρήσεις), και στη προώθηση της αυτονομίας με αξιοποίηση των ΑΠΕ, με στόχο τη μετάβαση των ενισχυόμενων περιοχών του Προγράμματος σε μία κλιματικά ουδέτερη οικονομία.

Για τη μεγιστοποίηση των αποτελεσμάτων θα δοθεί ιδιαίτερη βαρύτητα κατά τη διάρκεια υλοποίησης για τον συντονισμό των ενεργειών, έτσι ώστε να επιτευχθεί η μεγαλύτερη δυνατή συνέργεια και συμπληρωματικότητα των προγραμμάτων (ΠΠΕΚΑ, ΠΔΑΜ, ΤΑΑ κ.α.).

Το σύνολο των υποδομών κοινωνικής και υγειονομικής πρόνοιας θα καλύπτει ελλείψεις, βασισμένες στην χαρτογράφηση των υποδομών και υπηρεσιών και στην αποτίμηση εξατομικευμένων αναγκών. Αναλυτικότερα στοιχεία περιγράφονται στην ενότητα της Στρατηγικής του Π-ΔΜ.

Οι δράσεις έχουν εκτιμηθεί ότι συμμορφώνονται με την Αρχή DNSH σύμφωνα με το προοίμιο 10 του ΚΚΔ 2021/1060.

Βασικές ομάδες-στόχοι — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iii) του ΚΚΔ:

ΟΤΑ Α΄ Βαθμού, Περιφέρεια Δυτικής Μακεδονίας και Νομικά Πρόσωπα, Αποκεντρωμένη Διοίκηση Ηπείρου – Δυτικής Μακεδονίας, 3η ΥΠΕ Μακεδονίας, Νοσοκομεία και φορείς του Υπουργείου Υγείας, Ακαδημαϊκά Ιδρύματα, Πολιτιστικά ιδρύματα, Επιμελητήρια.

Ενέργειες που διαφυλάσσουν την ισότητα, την ένταξη και την απαγόρευση των διακρίσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iv) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+

Σε όλες τις φάσεις προγραμματισμού και υλοποίησης, ο σχεδιασμός και η υλοποίηση των δράσεων θα συνάδουν με τις οριζόντιες αρχές του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της ΕΕ και των αρχών του Ευρωπαϊκού Πυλώνα των Κοινωνικών Δικαιωμάτων και του Εθνικού Σχεδίου Δράσης για τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρίες, καθώς και τις οριζόντιες αρχές για την ισότητα των φύλων, την καταπολέμηση των διακρίσεων και την προσβασιμότητα των ατόμων με αναπηρίες, σε εναρμόνιση με το άρθρο 9 του ΚΚΔ.

Η δράση δεν έχει αντίκτυπο στην ισότητα των φύλων.

Όλες οι επενδύσεις θα ακολουθούν τις αρχές της άρσης του διαχωρισμού και της απαγόρευσης των διακρίσεων και θα στοχεύουν στην προώθηση της ισότιμης πρόσβασης σε βασικές υπηρεσίες χωρίς αποκλεισμούς για όλες τις περιθωριοποιημένες ομάδες, όπως οι Ρομά, τα ΑμεΑ, τα άτομα με μεταναστευτικό υπόβαθρο, κ.λ.π. και θα αποτελούν κριτήρια επιλογής των πράξεων. Όλες οι υπηρεσίες ή/και επενδύσεις θα απευθύνονται στο σύνολο των περιθωριοποιημένων ομάδων και δεν θα διατηρούν ή οδηγούν σε διαχωρισμό και απομόνωσή τους.

Ενδεικτική αναφορά ως προς τις ειδικές περιοχές-στόχους, συμπεριλαμβανομένης της προβλεπόμενης χρήσης των εδαφικών εργαλείων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ν) του ΚΚΔ

Δεν έχει εφαρμογή.

Διαπεριφερειακές, διασυνοριακές και διακρατικές δράσεις — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vi) του ΚΚΔ

Τα αποτελέσματα ή οι χωρικές επιπτώσεις των έργων δεν έχουν διαπεριφερειακή ή διασυνοριακή διάσταση, ωστόσο ενδέχεται να παρουσιάσουν συμπληρωματικότητα με έργα των Προγραμμάτων ΕΕΣ μεταξύ των οποίων περιλαμβάνονται:

- Το Πρόγραμμα Συνεργασίας INTERREGIPACBC «Ελλάδα - Δημοκρατία της Βόρειας Μακεδονίας 2021-2027»
- Το Πρόγραμμα Διασυνοριακής Συνεργασίας IPA «Ελλάδα - Αλβανία 2021-2027»

Οι παρεμβάσεις δεν σχετίζονται θεματικά ή χωρικά με τους πυλώνες και τα έργα προτεραιότητας της EUSAIR.

Το Πρόγραμμα συμμετέχοντας στο εθνικό δίκτυο των ΔΑ για την Μακροπεριφερειακή Στρατηγική Αδριατικής Ιονίου εξειδίκευσε κατά το δυνατόν τις συναφείς με τις ανάγκες και δυνατότητες που το προσδιορίζουν, τις κατάλληλες προτεραιότητες που περιλαμβάνονται στην EUSAIR και πρόκειται στο πλαίσιο της εξειδίκευσης των προσκλήσεων να ενσωματώσει κατάλληλα - σε συνεργασία και με τους εθνικούς εκπροσώπους της χώρας στα όργανα διοίκησης της Στρατηγικής - εμβληματικά έργα που συμβάλλουν στην επίτευξη των στόχων της. Πέραν τούτου, η ΔΑ θα συμμετάσχει στο δίκτυο των ΔΑ που θα συγκροτηθεί στην EUSAIR από όλες τις χώρες με στόχο, όπου αυτό καθίσταται δυνατόν, να προκηρύσσει και εντάσσει έργα σε συνεργασία και συντονισμό και με αυτές, προκειμένου να διασφαλίζονται συνέργειες και πολλαπλασιαστικά αποτελέσματα από την υλοποίησή τους. Στην παρούσα φάση του σχεδιασμού για τέτοια έργα δεν έχει εφαρμογή το άρθρο 22.3.(δ)(vi) του ΚΚΔ.

Προβλεπόμενη χρήση των χρηματοδοτικών μέσων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vii) του ΚΚΔ

Στο πλαίσιο του ΕΣ 2.1 δεν σχεδιάζεται να χρησιμοποιηθούν χρηματοδοτικά εργαλεία. Στις παρεμβάσεις που αφορούν σε Δημόσια Κτήρια, λόγω της φύσης των φορέων υλοποίησης, το κίνητρο ανάληψης της σχετικής δράσης δεν λειτουργεί με χρηματοδοτικά εργαλεία αλλά με μη επιστρεπτές χορηγήσεις.

2.1.1.1.2. Δείκτες

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ii) του ΚΚΔ και άρθρο 8 του κανονισμού ΕΤΠΑ και του κανονισμού ΤΣ

Πίνακας 2: Δείκτες εκροών

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Αναγνωριστικός κωδικός	Δείκτης	Μονάδα μέτρησης	Ορόσημο (2024)	Στόχος (2029)
2	RSO2.1	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCO19	Δημόσια κτίρια με βελτιωμένη ενεργειακή απόδοση	τετραγωνικά μέτρα	8.500,00	34.500,00

Παραπομπή: Άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ii) του ΚΚΔ

Πίνακας 3: Δείκτες αποτελεσμάτων

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Αναγνωριστικός κωδικός	Δείκτης	Μονάδα μέτρησης	Γραμμή βάσης ή τιμή αναφοράς	Έτος αναφοράς	Στόχος (2029)	Πηγή δεδομένων	Παρατηρήσεις
2	RSO2.1	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCR26	Ετήσια κατανάλωση πρωτογενούς ενέργειας (εκ της οποίας: οικονομικά προσιτές και βιώσιμες κατοικίες, δημόσια κτίρια, επιχειρήσεις, άλλα)	MWh/έτος	20.000,00	2021	12.000,00	ΟΠΣ	
2	RSO2.1	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCR29	Εκτιμώμενες εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου	τόνοι ισοδύναμου CO2/έτος	10.000,00	2021	6.000,00	ΟΠΣ	

2.1.1.1.3. Ενδεικτική κατανομή των προγραμματισμένων πόρων (ΕΕ) ανά είδος παρέμβασης

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο viii) του ΚΚΔ

Πίνακας 4: Διάσταση 1 — πεδίο παρέμβασης

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
2	RSO2.1	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	045. Ανακαίνιση για ενεργειακή απόδοση ή μέτρα ενεργειακής απόδοσης σε δημόσια υποδομή, έργα επίδειξης και υποστηρικτικά μέτρα σύμφωνα με τα κριτήρια ενεργειακής απόδοσης	11.475.000,00

2	RSO2.1	Σύνολο			11.475.000,00
---	--------	--------	--	--	---------------

Πίνακας 5: Διάσταση 2 — μορφή χρηματοδότησης

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
2	RSO2.1	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	01. Επιχορήγηση	11.475.000,00
2	RSO2.1	Σύνολο			11.475.000,00

Πίνακας 6: Διάσταση 3 — μηχανισμός εδαφικής υλοποίησης και εδαφική εστίαση

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
2	RSO2.1	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	33. Άλλες προσεγγίσεις — Καμία εδαφική στόχευση	11.475.000,00
2	RSO2.1	Σύνολο			11.475.000,00

Πίνακας 7: Διάσταση 6 — δευτερεύοντες θεματικοί στόχοι ΕΚΤ+

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)

Πίνακας 8: Διάσταση 7 — διάσταση της ισότητας των φύλων στο πλαίσιο των ΕΚΤ+, ΕΤΠΑ, Ταμείο Συνοχής και ΤΔΜ

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
2	RSO2.1	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	03. Ουδετερότητα ως προς το φύλο	11.475.000,00
2	RSO2.1	Σύνολο			11.475.000,00

* Κατά κανόνα, το 40 % για το ΕΚΤ+ συνεισφέρει στην παρακολούθηση της ισότητας των φύλων. Το 100 % εφαρμόζεται όταν το κράτος μέλος επιλέγει να χρησιμοποιήσει το άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+

2.1.1.1. Ειδικός στόχος: RSO2.3. Ανάπτυξη έξυπνων ενεργειακών συστημάτων, δικτύων και εξοπλισμού αποθήκευσης εκτός ΔΕΔ-Ε (ΕΤΠΑ)

2.1.1.1.1. Παρεμβάσεις των ταμείων

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημεία i), iii), iv), v), vi) και vii) του ΚΚΔ

Σχετικά είδη δράσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο i) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+:

Η διέλευση του Διαδριατικού Αγωγού Φυσικού Αερίου (TAP) από τη Δυτική Μακεδονία δίνει τη δυνατότητα για τη χρήση του φυσικού αερίου σε οικισμούς της Δυτικής Μακεδονίας, με στόχο τη μείωση της εξάρτησης από συμβατικές πηγές ενέργειας με τη διείσδυση του φυσικού αερίου και τη βελτίωση της δυνατότητας κάλυψης των αυξημένων αναγκών θέρμανσης και άλλων χρήσεων του φυσικού αερίου με μικρότερο κόστος για τους κατοίκους της Περιφέρειας.

Στο πλαίσιο του παρόντος ειδικού στόχου το πρόγραμμα θα χρηματοδοτήσει δράσεις και έργα τα οποία θα συμβάλουν στην αξιοποίηση της διέλευσης του Διαδριατικού Αγωγού Φυσικού Αερίου (TAP) και στην ανάπτυξη δικτύων διανομής και αποθήκευσης φυσικού αερίου σε οικισμούς της Δυτικής Μακεδονίας με προτεραιότητα στη χρήση του φυσικού αερίου στον οικιστικό τομέα και στις επιχειρήσεις.

Περιλαμβάνεται η ακόλουθη κατηγορία δράσεων:

2.03.01 Ανάπτυξη συστημάτων μεταφοράς και διανομής φυσικού αερίου

Με τη δράση αυτή επιδιώκεται η κατασκευή δικτύων διανομής μέσης και χαμηλής πίεσης και αποθήκευσης φυσικού αερίου σε αστικές περιοχές της ΠΔΜ.

Ενδεικτικές ομάδες πράξεων:

- Δράσεις Ανάπτυξη συστημάτων μεταφοράς και διανομής φυσικού αερίου

Προβλέπεται η υλοποίηση του τμηματοποιημένου (phasing) έργου από την ΠΠ 2014-2020 με τίτλο «Ανάπτυξη συστημάτων μεταφοράς και διανομής φυσικού αερίου».

Για την επιλογή των πράξεων κατά τη διάρκεια εφαρμογής του Προγράμματος, η ΔΑ θα εξειδικεύσει τη μεθοδολογία και τα κριτήρια τα οποία και θα εφαρμόζει μετά την έγκριση του Προγράμματος σε ότι αφορά τη σκοπιμότητα, αποδοτικότητα και αποτελεσματικότητά τους προκειμένου να διασφαλισθεί η μέγιστη συμβολή τους στην επίτευξη των στόχων και των αποτελεσμάτων που προβλέπονται στο πλαίσιο του Ειδικού Στόχου.

Για τη μεγιστοποίηση των επιδιωκόμενων αποτελεσμάτων θα δοθεί ιδιαίτερη βαρύτητα κατά τη διάρκεια υλοποίησης για το συντονισμό των ενεργειών, έτσι ώστε να επιτευχθεί η μεγαλύτερη δυνατή συνέργεια και συμπληρωματικότητα μεταξύ των προγραμμάτων (ΠΠΕΚΑ, ΠΔΑΜ, ΤΑΑ κ.α.).

Οι δράσεις έχουν εκτιμηθεί ότι συμμορφώνονται με την Αρχή DNSH σύμφωνα με το προσέμιο 10 του ΚΚΔ 2021/1060.

Βασικές ομάδες-στόχοι — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iii) του ΚΚΔ:

Βασικές ομάδες στόχοι είναι η Δημόσια Επιχείρηση Δικτύων Διανομής Αερίου – Ανώνυμη Εταιρεία.
Ωφελούμενοι θα είναι οι κάτοικοι και οι επιχειρήσεις της ΠΔΜ.

Ενέργειες που διαφυλάσσουν την ισότητα, την ένταξη και την απαγόρευση των διακρίσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iv) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+

Σε όλες τις φάσεις προγραμματισμού και υλοποίησης, ο σχεδιασμός και η υλοποίηση των δράσεων θα συνάδουν με τις οριζόντιες αρχές του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της ΕΕ και των αρχών του Ευρωπαϊκού Πυλώνα των Κοινωνικών Δικαιωμάτων και του Εθνικού Σχεδίου Δράσης για τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρίες, καθώς και τις οριζόντιες αρχές για την ισότητα των φύλων, την καταπολέμηση των διακρίσεων και την προσβασιμότητα των ατόμων με αναπηρίες, σε εναρμόνιση με το άρθρο 9 του ΚΚΔ.

Η δράση δεν έχει αντίκτυπο στην ισότητα των φύλων.

Όλες οι επενδύσεις θα ακολουθούν τις αρχές της άρσης του διαχωρισμού και της απαγόρευσης των διακρίσεων και θα στοχεύουν στην προώθηση της ισότιμης πρόσβασης σε βασικές υπηρεσίες χωρίς αποκλεισμούς για όλες τις περιθωριοποιημένες ομάδες, όπως οι Ρομά, τα ΑμεΑ, τα άτομα με μεταναστευτικό υπόβαθρο, κ.λ.π. και θα αποτελούν κριτήρια επιλογής των πράξεων. Όλες οι υπηρεσίες ή/και επενδύσεις θα απευθύνονται στο σύνολο των περιθωριοποιημένων ομάδων και δεν θα διατηρούν ή οδηγούν σε διαχωρισμό και απομόνωσή τους.

Ενδεικτική αναφορά ως προς τις ειδικές περιοχές-στόχους, συμπεριλαμβανομένης της προβλεπόμενης χρήσης των εδαφικών εργαλείων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο v) του ΚΚΔ

Δεν έχει εφαρμογή.

Διαπεριφερειακές, διασυνοριακές και διακρατικές δράσεις — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vi) του ΚΚΔ

Τα αποτελέσματα ή οι χωρικές επιπτώσεις των έργων δεν έχουν διαπεριφερειακή ή διασυνοριακή διάσταση, ωστόσο ενδέχεται να παρουσιάσουν συμπληρωματικότητα με έργα των Προγραμμάτων ΕΕΣ μεταξύ των οποίων περιλαμβάνονται:

- Το Πρόγραμμα Συνεργασίας INTERREGIPACBC «Ελλάδα - Δημοκρατία της Βόρειας Μακεδονίας 2021-2027»
- Το Πρόγραμμα Διασυνοριακής Συνεργασίας IPA «Ελλάδα - Αλβανία 2021-2027»

Οι παρεμβάσεις δεν σχετίζονται θεματικά ή χωρικά με τους πυλώνες και τα έργα προτεραιότητας της EUSAIR.

Το Πρόγραμμα συμμετέχοντας στο εθνικό δίκτυο των ΔΑ για την Μακροπεριφερειακή Στρατηγική Αδριατικής-Ιονίου εξειδίκευσε κατά το δυνατόν τις συναφείς με τις ανάγκες και δυνατότητες που το προσδιορίζουν, τις κατάλληλες προτεραιότητες που περιλαμβάνονται στην EUSAIR και πρόκειται στο πλαίσιο της εξειδίκευσης των προσκλήσεων να ενσωματώσει κατάλληλα - σε συνεργασία και με τους εθνικούς εκπροσώπους της χώρας στα όργανα διοίκησης της Στρατηγικής - εμβληματικά έργα που συμβάλλουν στην επίτευξη των στόχων της. Πέραν τούτου, η ΔΑ θα συμμετάσχει στο δίκτυο των ΔΑ που θα συγκροτηθεί στην EUSAIR από όλες τις χώρες με στόχο, όπου αυτό καθίσταται δυνατόν, να προκηρύσσει και εντάσσει έργα σε συνεργασία και συντονισμό και με αυτές, προκειμένου να διασφαλίζονται συνέργειες και πολλαπλασιαστικά αποτελέσματα από την υλοποίησή τους. Στην παρούσα φάση του σχεδιασμού για τέτοια έργα δεν έχει εφαρμογή το άρθρο 22.3.(δ)(vi) του ΚΚΔ.

Προβλεπόμενη χρήση των χρηματοδοτικών μέσων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vii) του ΚΚΔ

Δεν σχεδιάζεται να χρησιμοποιηθούν χρηματοδοτικά εργαλεία, διότι η φύση των σχετικών παρεμβάσεων δεν αποτελεί δραστηριότητα που αποφέρει άμεσα έσοδα. Στις παρεμβάσεις που αφορούν σε Δημόσια Κτήρια, λόγω της φύσης των φορέων υλοποίησης, το κίνητρο ανάληψης της σχετικής δράσης δεν λειτουργεί με χρηματοδοτικά εργαλεία αλλά με μη επιστρεπτές χορηγήσεις.

2.1.1.1.2. Δείκτες

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ii) του ΚΚΔ και άρθρο 8 του κανονισμού ΕΤΠΑ και του κανονισμού ΤΣ

Πίνακας 2: Δείκτες εκροών

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Αναγνωριστικός κωδικός	Δείκτης	Μονάδα μέτρησης	Ορόσημο (2024)	Στόχος (2029)
2	RSO2.3	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	PSO919	Δίκτυο διανομής - αποθήκευσης φυσικού αερίου που κατασκευάζεται ή αναβαθμίζεται	Χιλιόμετρα	33,00	151,57

Παραπομπή: Άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ii) του ΚΚΔ

Πίνακας 3: Δείκτες αποτελεσμάτων

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Αναγνωριστικός κωδικός	Δείκτης	Μονάδα μέτρησης	Γραμμή βάσης ή τιμή αναφοράς	Έτος αναφοράς	Στόχος (2029)	Πηγή δεδομένων	Παρατηρήσεις
---------------	----------------	--------	-----------------------	------------------------	---------	-----------------	------------------------------	---------------	---------------	----------------	--------------

2	RSO2.3	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	PSR919	Πληθυσμός που εξυπηρετείται από κατασκευή, αναβάθμιση δικτύου διανομής ή και αποθήκευσης φυσικού αερίου	Άτομα	0,00	2021	38.760,00	ΟΠΣ	
---	--------	------	-----------------------------------	--------	---	-------	------	------	-----------	-----	--

2.1.1.1.3. Ενδεικτική κατανομή των προγραμματισμένων πόρων (ΕΕ) ανά είδος παρέμβασης

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο viii) του ΚΚΔ

Πίνακας 4: Διάσταση 1 — πεδίο παρέμβασης

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
2	RSO2.3	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	185. Φυσικό αέριο: αποθήκευση, μεταφορά και διανομή	5.950.000,00
2	RSO2.3	Σύνολο			5.950.000,00

Πίνακας 5: Διάσταση 2 — μορφή χρηματοδότησης

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
2	RSO2.3	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	01. Επιχορήγηση	5.950.000,00
2	RSO2.3	Σύνολο			5.950.000,00

Πίνακας 6: Διάσταση 3 — μηχανισμός εδαφικής υλοποίησης και εδαφική εστίαση

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
2	RSO2.3	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	33. Άλλες προσεγγίσεις — Καμία εδαφική στόχευση	5.950.000,00
2	RSO2.3	Σύνολο			5.950.000,00

Πίνακας 7: Διάσταση 6 — δευτερεύοντες θεματικοί στόχοι ΕΚΤ+

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
---------------	----------------	--------	-----------------------	---------	------------

Πίνακας 8: Διάσταση 7 — διάσταση της ισότητας των φύλων στο πλαίσιο των ΕΚΤ+, ΕΤΠΑ, Ταμείο Συνοχής και ΤΔΜ

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
2	RSO2.3	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	03. Ουδετερότητα ως προς το φύλο	5.950.000,00
2	RSO2.3	Σύνολο			5.950.000,00

* Κατά κανόνα, το 40 % για το ΕΚΤ+ συνεισφέρει στην παρακολούθηση της ισότητας των φύλων. Το 100 % εφαρμόζεται όταν το κράτος μέλος επιλέγει να χρησιμοποιήσει το άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+

2.1.1.1. Ειδικός στόχος: RSO2.4. Προώθηση της προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή και της πρόληψης του κινδύνου καταστροφών, της ανθεκτικότητας, λαμβάνοντας υπόψη προσεγγίσεις που βασίζονται στο οικοσύστημα (ΕΤΠΑ)

2.1.1.1.1. Παρεμβάσεις των ταμείων

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημεία i), iii), iv), v), vi) και vii) του ΚΚΔ

Σχετικά είδη δράσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο i) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+:

Στο πλαίσιο του παρόντος ειδικού στόχου το πρόγραμμα θα χρηματοδοτήσει δράσεις και έργα για την πρόληψη των κινδύνων (π.χ. αντιπλημμυρικά και αντιδιαβρωτικά έργα κλπ), προωθώντας και υιοθετώντας, όπου είναι εφικτό, προσεγγίσεις με βάση το οικοσύστημα (ecosystem based approaches). Επιπλέον θα χρηματοδοτήσουν προμήθειες εξοπλισμού, κυρίως μηχανημάτων για τον εκχιονισμό και χωματουργικών μηχανημάτων για την αντιμετώπιση/περιορισμό των επιπτώσεων των σχετιζόμενων με το κλίμα φυσικών κινδύνων (π.χ. πυρκαγιές, πλημμύρες, ακραία καιρικά φαινόμενα).

Οι Δράσεις του Περιφερειακού Προγράμματος προσδιορίζονται βάσει των προτεραιοτήτων και της χωρικής εστίασης, προτεραιοποιούνται βάσει του Περιφερειακού Σχεδίου για την Προσαρμογή στην Κλιματική Αλλαγή και του 1ου Αναθεωρημένου Σχεδίου Διαχείρισης Πλημμυρικού Κινδύνου και σε συνάφεια με τις προτεινόμενες δράσεις του Εθνικού Σχεδίου Διαχείρισης Κινδύνου Καταστροφών που αφορούν αρμοδιότητες περιφερειακών και τοπικών φορέων.

Περιλαμβάνονται οι ακόλουθες κατηγορίες δράσεων:

2.04.01 Ενίσχυση της πρόληψης, της αντιμετώπισης και της διαχείρισης των φυσικών κινδύνων

Ενδεικτικές ομάδες πράξεων:

- Παρεμβάσεις αντιπλημμυρικής προστασίας συμπεριλαμβανομένων των προσεγγίσεων με βάση το οικοσύστημα

- Προμήθεια εξοπλισμού για την πρόληψη και αντιμετώπιση φυσικών κινδύνων.

Έμφαση θα δοθεί στην προμήθεια εξοπλισμού για αντιπλημμυρική προστασία.

- Παρεμβάσεις αντιμετώπισης και προστασίας από κατολισθήσεις

Εξετάζεται / προβλέπεται και η υλοποίηση των παρακάτω τμηματοποιημένων (phasing) έργων από την ΠΠ 2014-2020:

- Διευθέτηση κοίτης ποταμού Αλιάκμονα στην περιοχή Δασυλλίου – Σκάλης Άργους Ορεστικού

- Αντιπλημμυρική προστασία Νοτιοδυτικής πλευράς πόλης Κοζάνης

Επίσης εξετάζεται και η υλοποίηση των έργων των οποίων η ωρίμανση προβλέπεται με τη χρηματοδότηση των μελετών από το ΕΠ ΠΔΜ 2014-2020 και αφορούν στην αντιπλημμυρική προστασία.

Στο πλαίσιο του προγράμματος θα προωθηθούν και θα υιοθετηθούν, όπου είναι εφικτό, παρεμβάσεις φιλικές προς το οικοσύστημα.

Ενδεικτικά, παρεμβάσεις φιλικές προς το οικοσύστημα, που συνάδουν με τους στόχους της Πολιτικής Προστασίας δύναται να είναι :

- Λήψη μέτρων για την αύξηση της αντοχής των δασών στις πυρκαγιές
- Συστηματικές φυτεύσεις ειδών ανθεκτικών στην ξηρασία ή ικανών να κατακρατούν νερό
- Βελτίωση διαχείρισης «νεκρού δασικού ξύλου»
- Δημιουργία περιοχών αραιής βλάστησης
- Αποκαταστάσεις φυσικών ροών υδάτων, ταυτόχρονα με μικρής κλίμακας κατασκευές από φυσικά υλικά, για ανάσχεση ταχύτητας ροής
- Δημιουργία αναβαθμίδων σε ορεινές περιοχές για συγκράτηση εδαφών
- Έργα για την ανάσχεση απώλειας εδάφους σε παράκτιες περιοχές
- Έλεγχος και καθορισμός των παραμέτρων βόσκησης σε συγκεκριμένες περιοχές

Οι υποστηριζόμενες δράσεις θα αυξήσουν την ανθεκτικότητα της Περιφέρειας έναντι των κλιματικών καταστροφών και θα έχουν θετική επίπτωση στην προστασία της ζωής και της περιουσίας των κατοίκων και των επισκεπτών. Ιδιαίτερα, θα μειώσουν την έκθεση του πληθυσμού σε περιοχές πολύ υψηλής ή υψηλής τρωτότητας, όπως αυτές έχουν προσδιοριστεί από το ΣΔΚΠ ΛΑΠ Δυτικής Μακεδονίας. Το Σχέδιο Διαχείρισης θα αποτελέσει και το κύριο κριτήριο προτεραιοποίησης προτάσεων έργων από πλευράς σκοπιμότητας. Ειδικότερα, η προμήθεια εξοπλισμού από τοπικούς φορείς, αναφέρεται στο μεγαλύτερο μέρος της στην κάλυψη των τοπικών φορέων για την πρόληψη και αντιμετώπιση διαφορετικών κλιματικών και μη κινδύνων, καθώς και στην αντιμετώπιση νέων αναδυόμενων κλιματικών ρίσκων, με έμφαση στην αντιπλημμυρική προστασία.

Στο πλαίσιο του Εθνικού Σχεδίου Διαχείρισης Κινδύνου Καταστροφών οι δράσεις του προγράμματος θα αναπτυχθούν σε συμπληρωματικότητα με δράσεις του Προγράμματος Πολιτικής Προστασίας 2021-2027, του ΠΔΑΜ 2021-2027 και του ΠΠΕΚΑ 2021-2027.

Το Π-ΔΜ θα διαχωρίσει τη δράση του από τα συμπληρωματικά μέσα εστιάζοντας κυρίως στις ανάγκες σε τοπικό επίπεδο (πολιτική, αντιπλημμυρική προστασία) και στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων που έχουν οι περιφερειακοί και τοπικοί φορείς. Αντίθετα, το Πρόγραμμα Πολιτικής Προστασίας 2021-2027 θα ενισχύσει φορείς της κεντρικής διοίκησης που υπάγονται στις αρμοδιότητες του Υπουργείου Κλιματικής Κρίσης και Πολιτικής Προστασίας, καθώς και εθνικά συστήματα παρακολούθησης - προειδοποίησης.

Το Π-ΠΕΚΑ 2021-2027 θα υλοποιήσει επίσης δράσεις αντιπλημμυρικής προστασίας. Ο διαχωρισμός μεταξύ των δύο προγραμμάτων θα γίνει με το κριτήριο της αρμοδιότητας. Το Τομεακό θα αναλάβει έργα που κατά αρμοδιότητα ανήκουν στις εθνικές αρχές (ΥΠΕΝ).

Πριν από την έκδοση των προσκλήσεων, η Διαχειριστική Αρχή, σε στενή διαβούλευση με την Επιτελική Δομή ΕΣΠΑ του Υπουργείου Κλιματικής Κρίσης Πολιτικής Προστασίας, θα καταγράψει τις ανάγκες πολιτικής προστασίας και διαχείρισης φυσικών καταστροφών κάθε Δήμου αλλά και των άλλων αρμόδιων φορέων της Περιφέρειας. Στην πρόσκληση θα επισυναφθεί παράρτημα, το οποίο θα περιέχει την κατηγορία των έργων και τον επιλέξιμο προϋπολογισμό, λαμβάνοντας υπόψη τον διαθέσιμο προϋπολογισμό του Προγράμματος και των σχετικών προτεραιοτήτων του. Τα ενταγμένα έργα θα γνωστοποιούνται στην Επιτελική Δομή του Υπουργείου Κλιματικής Κρίσης και Πολιτικής Προστασίας, με σκοπό να ενσωματωθούν στον συντονισμό αντιμετώπισης καταστροφών του Υπουργείου σε περιφερειακό επίπεδο.

Η προσαρμογή της γεωργίας και της κτηνοτροφίας στην κλιματική αλλαγή που σχετίζεται με συγκεκριμένους αναδυόμενους κινδύνους (ζωνόσοι/ασθένειες φυτών) εξυπηρετείται σε επίπεδο Ε.Ε. μέσω της στρατηγικής «Από το Αγρόκτημα στο Πιάτο» και της Στρατηγικής για τη Βιοποικιλότητα. Οι συγκεκριμένες παρεμβάσεις προβλέπονται μόνο στο Στρατηγικό Σχέδιο της ΚΑΠ 2023-2027 για τις ζωνόσους, μέσω της ενίσχυσης της βιοασφάλειας με την παρέμβαση «Επενδύσεις πρόληψης και προστασίας του ζωικού κεφαλαίου από μεταδοτικές ασθένειες και βελτίωση των συνθηκών διαβίωσης» προϋπολογισμού Δημόσιας Δαπάνης 17,7 εκ € (ΠΑΡΕΜΒΑΣΗ Π3-73-2.4). Αρμόδιες Εθνικές Αρχές και σημεία επαφής με την Ε.Ε. τόσο για τις ζωνόσους όσο και για τις ασθένειες των φυτών είναι οι αντίστοιχες Διευθύνσεις του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων. Ως εκ τούτου, σχετικές παρεμβάσεις δεν μπορούν να χρηματοδοτηθούν από τα ΠΕΠ.

Οι δράσεις ενίσχυσης της πρόληψης και της ανθεκτικότητας της περιφέρειας σε μη κλιματικούς κινδύνους (σεισμός, ή άλλοι ανθρωπογενείς κίνδυνοι) προβλέπεται να καλυφθούν από άλλα χρηματοδοτικά μέσα.

Οι δράσεις έχουν εκτιμηθεί ότι συμμορφώνονται με την Αρχή DNSH σύμφωνα με το προοίμιο 10 του ΚΚΔ 2021/1060.

Βασικές ομάδες-στόχοι — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iii) του ΚΚΔ:

ΟΤΑ Α΄ Βαθμού, Περιφέρεια Δυτικής Μακεδονίας και Νομικά Πρόσωπα,
Αποκεντρωμένη Διοίκηση Ηπείρου – Δυτικής Μακεδονίας.

Ενέργειες που διαφυλάσσουν την ισότητα, την ένταξη και την απαγόρευση των διακρίσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iv) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+

Σε όλες τις φάσεις προγραμματισμού και υλοποίησης, ο σχεδιασμός και η υλοποίηση των δράσεων θα συνάδουν με τις οριζόντιες αρχές του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της ΕΕ και των αρχών του Ευρωπαϊκού Πυλώνα των Κοινωνικών Δικαιωμάτων και του Εθνικού Σχεδίου Δράσης για τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρίες, καθώς και τις οριζόντιες αρχές για την ισότητα των φύλων, την καταπολέμηση των διακρίσεων και την προσβασιμότητα των ατόμων με αναπηρίες, σε εναρμόνιση με το άρθρο 9 του ΚΚΔ.

Η δράση δεν έχει αντίκτυπο στην ισότητα των φύλων.

Όλες οι επενδύσεις θα ακολουθούν τις αρχές της άρσης του διαχωρισμού και της απαγόρευσης των διακρίσεων και θα στοχεύουν στην προώθηση της ισότιμης πρόσβασης σε βασικές υπηρεσίες χωρίς αποκλεισμούς για όλες τις περιθωριοποιημένες ομάδες, όπως οι Ρομά, τα ΑμεΑ, τα άτομα με μεταναστευτικό υπόβαθρο, κ.λ.π. και θα αποτελούν κριτήρια επιλογής των πράξεων. Όλες οι υπηρεσίες ή/και επενδύσεις θα απευθύνονται στο σύνολο των περιθωριοποιημένων ομάδων και δεν θα διατηρούν ή οδηγούν σε διαχωρισμό και απομόνωσή τους.

Ενδεικτική αναφορά ως προς τις ειδικές περιοχές-στόχους, συμπεριλαμβανομένης της προβλεπόμενης χρήσης των εδαφικών εργαλείων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ν) του ΚΚΔ

Δεν έχει εφαρμογή.

Διαπεριφερειακές, διασυνοριακές και διακρατικές δράσεις — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vi) του ΚΚΔ

Τα αποτελέσματα ή οι χωρικές επιπτώσεις των έργων δεν έχουν διαπεριφερειακή ή διασυνοριακή διάσταση, ωστόσο ενδέχεται να παρουσιάσουν συμπληρωματικότητα με έργα των Προγραμμάτων ΕΕΣ μεταξύ των οποίων περιλαμβάνονται:

- Το Πρόγραμμα Συνεργασίας INTERREGIPACBC «Ελλάδα - Δημοκρατία της Βόρειας Μακεδονίας 2021-2027»
- Το Πρόγραμμα Διασυνοριακής Συνεργασίας IPA «Ελλάδα - Αλβανία 2021-2027»

Οι παρεμβάσεις δεν σχετίζονται θεματικά ή χωρικά με τους πυλώνες και τα έργα προτεραιότητας της EUSAIR.

Το Πρόγραμμα συμμετέχοντας στο εθνικό δίκτυο των ΔΑ για την Μακροπεριφερειακή Στρατηγική Αδριατικής Ιονίου εξειδίκευσε κατά το δυνατόν τις συναφείς με τις ανάγκες και δυνατότητες που το προσδιορίζουν, τις κατάλληλες προτεραιότητες που περιλαμβάνονται στην EUSAIR και πρόκειται στο πλαίσιο της εξειδίκευσης των προσκλήσεων να ενσωματώσει κατάλληλα - σε συνεργασία και με τους εθνικούς εκπροσώπους της χώρας στα όργανα διοίκησης της Στρατηγικής - εμβληματικά έργα που συμβάλλουν στην επίτευξη των στόχων της. Πέραν τούτου, η ΔΑ θα συμμετάσχει στο δίκτυο των ΔΑ που θα συγκροτηθεί στην EUSAIR από όλες τις χώρες με στόχο, όπου αυτό καθίσταται δυνατόν, να προκηρύσσει και εντάσσει έργα σε συνεργασία και συντονισμό και με αυτές, προκειμένου να διασφαλίζονται συνέργειες και πολλαπλασιαστικά αποτελέσματα από την υλοποίησή τους. Στην παρούσα φάση του σχεδιασμού για τέτοια έργα δεν έχει εφαρμογή το άρθρο 22.3.(δ)(vi) του ΚΚΔ.

Προβλεπόμενη χρήση των χρηματοδοτικών μέσων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vii) του ΚΚΔ

Δεν σχεδιάζεται να χρησιμοποιηθούν χρηματοδοτικά εργαλεία, διότι η φύση των σχετικών παρεμβάσεων σχετίζεται με την παραγωγή δημόσιου αγαθού και όχι δραστηριότητας που αποφέρει άμεσα έσοδα όπου μπορούν να επιστρέψουν ποσά. Επίσης, οι φορείς που περιλαμβάνονται στη δράση είναι αποκλειστικά δημόσιοι οργανισμοί.

2.1.1.1.2. Δείκτες

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ii) του ΚΚΔ και άρθρο 8 του κανονισμού ΕΤΠΑ και του κανονισμού ΤΣ

Πίνακας 2: Δείκτες εκροών

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Αναγνωριστικός κωδικός	Δείκτης	Μονάδα μέτρησης	Ορόσημο (2024)	Στόχος (2029)
2	RSO2.4	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCO25	Αντιπλημμυρικά έργα σε ακτές, όχθες ποταμών και λιμνών που κατασκευάστηκαν ή ενισχύθηκαν πρόσφατα	χλμ.	5,50	21,00
2	RSO2.4	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	PSO903	Επενδύσεις σε εξοπλισμό πολιτικής προστασίας	Ευρώ	3.000.000,00	6.000.000,00
2	RSO2.4	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	PSO904	Επιφάνεια αντιπλημμυρικών έργων μη γειτνιαζόντων με υδάτινο περιβάλλον	Τετραγωνικά Χιλιόμετρα	9,00	15,00

Παραπομπή: Άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ii) του ΚΚΔ

Πίνακας 3: Δείκτες αποτελεσμάτων

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Αναγνωριστικός κωδικός	Δείκτης	Μονάδα μέτρησης	Γραμμή βάσης ή τιμή αναφοράς	Έτος αναφοράς	Στόχος (2029)	Πηγή δεδομένων	Παρατηρήσεις
2	RSO2.4	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCR35	Πληθυσμός που ωφελείται από αντιπλημμυρικά μέτρα	άτομα	0,00	2021	55.000,00	ΟΠΣ	
2	RSO2.4	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	PSR120	Πληθυσμός που ωφελείται από δράσεις πρόληψης, αντιμετώπισης και διαχείρισης φυσικών κινδύνων	Άτομα	0,00	2021	283.689,00	ΟΠΣ	

2.1.1.1.3. Ενδεικτική κατανομή των προγραμματισμένων πόρων (ΕΕ) ανά είδος παρέμβασης

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο viii) του ΚΚΔ

Πίνακας 4: Διάσταση 1 — πεδίο παρέμβασης

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
2	RSO2.4	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	058. Προσαρμογή στα μέτρα για την αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής και πρόληψη και διαχείριση των κινδύνων που συνδέονται με το κλίμα: πλημμύρες και κατολισθήσεις (συμπεριλαμβανομένων της ευαισθητοποίησης, της πολιτικής προστασίας και των συστημάτων διαχείρισης καταστροφών, των υποδομών και των προσεγγίσεων με βάση το οικοσύστημα)	22.950.000,00
2	RSO2.4	Σύνολο			22.950.000,00

Πίνακας 5: Διάσταση 2 — μορφή χρηματοδότησης

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
2	RSO2.4	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	01. Επιχορήγηση	22.950.000,00
2	RSO2.4	Σύνολο			22.950.000,00

Πίνακας 6: Διάσταση 3 — μηχανισμός εδαφικής υλοποίησης και εδαφική εστίαση

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
2	RSO2.4	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	33. Άλλες προσεγγίσεις — Καμία εδαφική στόχευση	22.950.000,00
2	RSO2.4	Σύνολο			22.950.000,00

Πίνακας 7: Διάσταση 6 — δευτερεύοντες θεματικοί στόχοι ΕΚΤ+

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)

Πίνακας 8: Διάσταση 7 — διάσταση της ισότητας των φύλων στο πλαίσιο των ΕΚΤ+, ΕΤΠΑ, Ταμείο Συνοχής και ΤΑΜ

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
2	RSO2.4	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	03. Ουδετερότητα ως προς το φύλο	22.950.000,00
2	RSO2.4	Σύνολο			22.950.000,00

* Κατά κανόνα, το 40 % για το ΕΚΤ+ συνεισφέρει στην παρακολούθηση της ισότητας των φύλων. Το 100 % εφαρμόζεται όταν το κράτος μέλος επιλέγει να χρησιμοποιήσει το άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+

2.1.1.1. Ειδικός στόχος: RSO2.5. Προαγωγή της ασφαλούς πρόσβασης στο νερό, της βιώσιμης διαχείρισης των υδάτων, συμπεριλαμβανομένης της ολοκληρωμένης διαχείρισης των υδάτων, και της ανθεκτικότητας των υδάτων (ΕΤΠΑ)

2.1.1.1.1. Παρεμβάσεις των ταμείων

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημεία i), iii), iv), v), vi) και vii) του ΚΚΔ

Σχετικά είδη δράσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο i) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+:

Στο πλαίσιο του παρόντος ειδικού στόχου το πρόγραμμα θα χρηματοδοτήσει δράσεις και έργα, τα οποία θα βελτιώσουν τη βιώσιμη και αποτελεσματική διαχείριση των υδατικών πόρων, με έμφαση στην εξοικονόμηση των υδατικών πόρων και θα προασπίζουν την ασφάλεια της παροχής και της πρόσβασης όλων των κατοίκων σε ποιοτικούς υδρευτικούς πόρους, καθώς επίσης και έργα διαχείρισης αστικών λυμάτων για την προστασία υδάτινων αποδεκτών.

Περιλαμβάνονται οι ακόλουθες κατηγορίες δράσεων:

2.05.01 Κατασκευή, αναβάθμιση και ορθολογική διαχείριση των υποδομών ύδρευσης.

Με τη δράση αυτή επιδιώκεται η βελτίωση, η επέκταση, ο εκσυγχρονισμός των δικτύων ύδρευσης και ο έλεγχος των διαρροών με στόχο την ορθολογική και βιώσιμη διαχείριση των υδατικών πόρων, τον περιορισμό των απωλειών καθώς και την πρόσβαση των πολιτών σε επαρκές και καλής ποιότητας πόσιμο νερό, λαμβάνοντας υπόψη τις προτεραιότητες του Περιφερειακού Επιχειρησιακού Σχεδίου για το Πόσιμο Νερό και την Οδηγία (ΕΕ) 2020/2184.

Ενδεικτικές ομάδες πράξεων:

- Κατασκευή νέων και αποκατάσταση/ενίσχυση υφιστάμενων δικτύων και λοιπών υποδομών ύδρευσης
- Δράσεις ελέγχου διαρροών και παρακολούθησης των εγκαταστάσεων ύδρευσης

Εξετάζεται / προβλέπεται και η υλοποίηση του παρακάτω τμηματοποιημένου (phasing) έργου από την ΠΠ 2014-2020:

· Αντικατάσταση εσωτερικού δικτύου ύδρευσης πόλης Καστοριάς

Έμφαση θα δοθεί επίσης στη μείωση των απωλειών υδάτων από δίκτυα ύδρευσης και στην παρακολούθησή τους. Τα έργα που θα ενταχθούν θα πρέπει να οδηγούν στην παροχή υδάτων σύμφωνα με τις προϋποθέσεις της Οδηγίας (ΕΕ) 2020/2184 για το πόσιμο νερό. Επιπλέον, η επιλεξιμότητα των πράξεων θα καθοριστεί από τεχνο-οικονομικά κριτήρια σε σχέση με την οικονομική βιωσιμότητα των επενδύσεων και την τήρηση δίκαιης και βιώσιμης τιμολόγησης του νερού.

2.05.02 Δράσεις των μέτρων τού Σχεδίου Διαχείρισης Λεκανών Απορροής του Υδατικού Διαμερίσματος Δυτικής Μακεδονίας.

Με τη δράση αυτή επιδιώκεται η βελτίωση και προστασία των υδατικών συστημάτων της Περιφέρειας, λαμβάνοντας υπόψη τις προτεραιότητες του Σχεδίου Διαχείρισης Λεκανών Απορροής Υδατικού Διαμερίσματος Δυτικής Μακεδονίας.

Ενδεικτικές ομάδες πράξεων:

- Σχέδια και παρεμβάσεις για τη διασφάλιση της πρόσβασης σε ποιοτικούς πόρους πόσιμο νερού (MasterPlan, Σχέδια Ασφάλειας Νερού, κ.α.)
- Δράσεις εφαρμογής μέτρων Σχεδίων Διαχείρισης Λεκανών Απορροής των Υ.Δ. Δυτικής Μακεδονίας που αφορούν στην προστασία, διαχείριση και βελτίωση της κατάστασης των υδατικών συστημάτων, συμπεριλαμβανομένων των ακτών κολύμβησης.

2.05.03 Δράσεις υποδομών διαχείρισης υγρών αποβλήτων

Η απαίτηση για τις προτεραιότητες της Οδηγίας 91/271/ΕΟΚ (οικισμοί Α', Β', Γ') προβλέπεται, σύμφωνα με το Εθνικό Επιχειρησιακό Σχέδιο Λυμάτων Οικισμών Προτεραιότητας (Νοέ 2021), να καλυφθεί στην ΠΠ 2014-2020. Στην ΠΠ 2021-2027 τα έργα διαχείρισης λυμάτων θα επικεντρωθούν στην εξυπηρέτηση περιβαλλοντικά ευαίσθητων περιοχών σύμφωνα με τα Περιφερειακά Σχέδια Διαχείρισης Λεκάνης Απορροής Ποταμών. Τα έργα διαχείρισης λυμάτων σε οικισμούς Δ' προτεραιότητας θα υλοποιηθούν στη βάση σχετικού επιχειρησιακού σχεδίου του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Κλιματικής Αλλαγής.

Με τη δράση αυτή επιδιώκεται η υλοποίηση των υποδομών για τη διαχείριση των υγρών αποβλήτων και των δικτύων αποχέτευσης, καλύπτοντας κυρίως τις ανάγκες της Περιφέρειας για την προστασία των υδάτινων αποδεκτών (λίμνες, ποτάμια).

Ενδεικτικές ομάδες πράξεων:

- Κατασκευή, επέκταση ή αντικατάσταση / αναβάθμιση δικτύων και Εγκαταστάσεων Επεξεργασίας Λυμάτων.

Εξετάζεται / προβλέπεται και η υλοποίηση του παρακάτω τμηματοποιημένου (phasing) έργου από την ΠΠ 2014-2020:

· Εσωτερικό δίκτυο αποχέτευσης λυμάτων οικισμών Καρυχωρίου, Προαστίου και Ασβεστόπετρας και εξωτερικό δίκτυο μεταφοράς λυμάτων οικισμών Καρυχωρίου, Αγίου Χριστοφόρου, Προαστίου, Ασβεστόπετρας και περιοχής κόμβου ΑΕΒΑΛ στην ΕΕΛ Πτολεμαΐδας

Επίσης εξετάζεται και η υλοποίηση των έργων των οποίων η ωρίμανση προβλέπεται με τη χρηματοδότηση των μελετών από το ΕΠ ΠΔΜ 2014-2020 και αφορούν στη διαχείριση λυμάτων.

Οι μελλοντικές επενδύσεις στον τομέα των υδάτων (πόσιμο νερό και λύματα) θα βασίζονται σε ένα ολιστικό και οικονομικά αποδοτικό σχεδιασμό που θα αντιμετωπίσει ανάγκες όπως το πόσιμο νερό, τα λύματα, τα όμβρια ύδατα, τη διαχείριση της ιλύος, την επαναχρησιμοποίηση νερού, την ψηφιοποίηση / έξυπνη μέτρηση / τηλεμετρία, την ενεργειακή απόδοση, την ευαισθητοποίηση του κοινού κ.λπ. Ως εκ τούτου, η διαμόρφωση των έργων θα πρέπει να αποτελεί μέρος ενός περιεκτικού και ολοκληρωμένου σχεδιασμού κάθε παρόχου υπηρεσιών ύδατος και να βασίζεται σε ένα βιώσιμο και μακροπρόθεσμο επιχειρησιακό σχέδιο.

Μέχρι την ολοκλήρωση των ολιστικών επιχειρησιακών σχεδίων, η ένταξη έργων θα πραγματοποιείται βάσει συγκεκριμένης μεθοδολογίας, με κριτήρια που θα αξιολογούν -μεταξύ άλλων- τον σχεδιασμό και την πληρότητα των έργων, την ύπαρξη ανάλυσης εναλλακτικών επιλογών και την τιμολογιακή πολιτική του εκάστοτε παρόχου ύδατος. Τα κριτήρια και ο χρονικός ορίζοντας υλοποίησής τους, δύνανται να τροποποιούνται από την ΕΑΣ κατόπιν συνεργασίας με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, διασφαλίζοντας ότι οι αναγκαίες υποδομές θα υλοποιούνται απρόσκοπτα, με παράλληλη ενίσχυση της μακροπρόθεσμης λειτουργικότητας και βιωσιμότητάς τους.

Οι υποστηριζόμενες δράσεις θα ενισχύσουν την εξοικονόμηση των υδάτινων πόρων, θα συμβάλουν στην προστασία των πόρων (ποιοτικά και ποσοτικά) και

θα αυξήσουν την ασφάλεια χρήσης τους από τους κατοίκους και τους επισκέπτες της περιοχής. Λόγω της θέσης της Περιφέρειας (ανάντι) τα οφέλη θα επηρεάσουν και άλλες Περιφέρειες (κατάντι) που συνδέονται με τα υδατικά συστήματα της ΠΔΜ. Οι επενδύσεις ορθολογικής διαχείρισης των υδατικών πόρων και της διαχείρισης των υγρών αποβλήτων καθώς και η ιεράρχηση των δράσεων θα είναι σε εναρμόνιση με το Σχέδιο Διαχείρισης Λεκανών Απορροής του Υδατικού Διαμερίσματος Δυτικής Μακεδονίας και το Εθνικό Επιχειρησιακό Σχέδιο για το Πόσιμο Νερό.

Οι Δράσεις αναπτύσσονται σε συμπληρωματικότητα με στο ΠΔΑΜ (Εξοικονόμηση και αποδοτική χρήση των φυσικών πόρων) που θα χρηματοδοτήσει δράσεις αντικατάσταση δικτύων ύδρευσης, καθώς και δράσεις επαναχρησιμοποίηση νερού από τις Εγκαταστάσεις Επεξεργασίας Λυμάτων για την άρδευση του αστικού πρασίνου, την αξιοποίηση σύγχρονων ψηφιακών τεχνολογιών για την εφαρμογή έξυπνων συστημάτων άρδευσης χώρων αστικού πρασίνου

Οι δράσεις έχουν εκτιμηθεί ότι συμμορφώνονται με την Αρχή DNSH σύμφωνα με το προοίμιο 10 του ΚΚΔ 2021/1060.

Βασικές ομάδες-στόχοι — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iii) του ΚΚΔ:

ΟΤΑ Α΄ Βαθμού, Περιφέρεια Δυτικής Μακεδονίας και Νομικά Πρόσωπα

Αποκεντρωμένη Διοίκηση Ηπείρου – Δυτικής Μακεδονίας

Υπουργείο Περιβάλλοντος & Ενέργειας

Υπουργείο Υποδομών & Μεταφορών

Ενέργειες που διαφυλάσσουν την ισότητα, την ένταξη και την απαγόρευση των διακρίσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iv) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+

Σε όλες τις φάσεις προγραμματισμού και υλοποίησης, ο σχεδιασμός και η υλοποίηση των δράσεων θα συνάδουν με τις οριζόντιες αρχές του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της ΕΕ και των αρχών του Ευρωπαϊκού Πυλώνα των Κοινωνικών Δικαιωμάτων και του Εθνικού Σχεδίου Δράσης για τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρίες, καθώς και τις οριζόντιες αρχές για την ισότητα των φύλων, την καταπολέμηση των διακρίσεων και την προσβασιμότητα των ατόμων με αναπηρίες, σε εναρμόνιση με το άρθρο 9 του ΚΚΔ.

Οι δράσεις του ειδικού στόχου δεν έχουν αντίκτυπο στην ισότητα των φύλων.

Όλες οι επενδύσεις θα ακολουθούν τις αρχές της άρσης του διαχωρισμού και της απαγόρευσης των διακρίσεων και θα στοχεύουν στην προώθηση της ισότιμης πρόσβασης σε βασικές υπηρεσίες χωρίς αποκλεισμούς για όλες τις περιθωριοποιημένες ομάδες, όπως οι Ρομά, τα ΑμεΑ, τα άτομα με μεταναστευτικό υπόβαθρο, κ.λ.π. και θα αποτελούν κριτήρια επιλογής των πράξεων. Όλες οι υπηρεσίες ή/και επενδύσεις θα απευθύνονται στο σύνολο των περιθωριοποιημένων ομάδων και δεν θα διατηρούν ή οδηγούν σε διαχωρισμό και απομόνωσή τους.

Ενδεικτική αναφορά ως προς τις ειδικές περιοχές-στόχους, συμπεριλαμβανομένης της προβλεπόμενης χρήσης των εδαφικών εργαλείων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ν) του ΚΚΔ

Δεν έχει εφαρμογή.

Διαπεριφερειακές, διασυνοριακές και διακρατικές δράσεις — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vi) του ΚΚΔ

Τα αποτελέσματα ή οι χωρικές επιπτώσεις των έργων δεν έχουν διαπεριφερειακή ή διασυνοριακή διάσταση, ωστόσο ενδέχεται να παρουσιάσουν συμπληρωματικότητα με έργα των Προγραμμάτων ΕΕΣ μεταξύ των οποίων περιλαμβάνονται:

- Το Πρόγραμμα Συνεργασίας INTERREGIPACBC «Ελλάδα - Δημοκρατία της Βόρειας Μακεδονίας 2021-2027»
- Το Πρόγραμμα Διασυνοριακής Συνεργασίας IPA «Ελλάδα - Αλβανία 2021-2027»

Οι παρεμβάσεις δεν σχετίζονται θεματικά ή χωρικά με τους πυλώνες και τα έργα προτεραιότητας της EUSAIR.

Το Πρόγραμμα συμμετέχοντας στο εθνικό δίκτυο των ΔΑ για την Μακροπεριφερειακή Στρατηγική Αδριατικής Ιονίου εξειδίκευσε κατά το δυνατόν τις συναφείς με τις ανάγκες και δυνατότητες που το προσδιορίζουν, τις κατάλληλες προτεραιότητες που περιλαμβάνονται στην EUSAIR και πρόκειται στο πλαίσιο της εξειδίκευσης των προσκλήσεων να ενσωματώσει κατάλληλα - σε συνεργασία και με τους εθνικούς εκπροσώπους της χώρας στα όργανα διοίκησης της Στρατηγικής - εμβληματικά έργα που συμβάλλουν στην επίτευξη των στόχων της. Πέραν τούτου, η ΔΑ θα συμμετάσχει στο δίκτυο των ΔΑ που θα συγκροτηθεί στην EUSAIR από όλες τις χώρες με στόχο, όπου αυτό καθίσταται δυνατόν, να προκηρύσσει και εντάσσει έργα σε συνεργασία και συντονισμό και με αυτές, προκειμένου να διασφαλίζονται συνέργειες και πολλαπλασιαστικά αποτελέσματα από την υλοποίησή τους. Στην παρούσα φάση του σχεδιασμού για τέτοια έργα δεν έχει εφαρμογή το άρθρο 22.3.(δ)(vi) του ΚΚΔ.

Προβλεπόμενη χρήση των χρηματοδοτικών μέσων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vii) του ΚΚΔ

Δεν σχεδιάζεται να χρησιμοποιηθούν χρηματοδοτικά εργαλεία, διότι η φύση των σχετικών παρεμβάσεων σχετίζεται με την παραγωγή δημόσιου αγαθού και όχι δραστηριότητας που αποφέρει άμεσα έσοδα όπου μπορούν να επιστρέψουν ποσά. Επίσης, οι φορείς που περιλαμβάνονται στη δράση είναι αποκλειστικά δημόσιοι οργανισμοί.

2.1.1.1.2. Δείκτες

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ii) του ΚΚΔ και άρθρο 8 του κανονισμού ΕΤΠΑ και του κανονισμού ΤΣ

Πίνακας 2: Δείκτες εκροών

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Αναγνωριστικός κωδικός	Δείκτης	Μονάδα μέτρησης	Ορόσημο (2024)	Στόχος (2029)
2	RSO2.5	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCO30	Μήκος νέων ή αναβαθμισμένων σωλήνων για τα συστήματα διανομής των δημόσιων δικτύων ύδρευσης	χλμ.	200,00	250,00
2	RSO2.5	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCO31	Μήκος νέων ή αναβαθμισμένων σωλήνων για το δημόσιο δίκτυο συλλογής λυμάτων	χλμ.	0,00	105,35
2	RSO2.5	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCO32	Νέα ή αναβαθμισμένη ικανότητα επεξεργασίας λυμάτων	ισοδύναμο πληθυσμού	0,00	21.273,00
2	RSO2.5	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	PSO897	Παρεμβάσεις για τη βιώσιμη διαχείριση των υδάτων	Παρεμβάσεις	6,00	10,00
2	RSO2.5	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	PSO906	Επενδύσεις σε υποδομές βελτίωσης της ποιότητας και εξοικονόμησης του πόσιμου ύδατος	Ευρώ	0,00	2.500.000,00

Παραπομπή: Άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ii) του ΚΚΔ

Πίνακας 3: Δείκτες αποτελεσμάτων

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Αναγνωριστικός κωδικός	Δείκτης	Μονάδα μέτρησης	Γραμμή βάσης ή τιμή αναφοράς	Έτος αναφοράς	Στόχος (2029)	Πηγή δεδομένων	Παρατηρήσεις
2	RSO2.5	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCR41	Πληθυσμός συνδεδεμένος σε βελτιωμένο δημόσιο δίκτυο ύδρευσης	άτομα	0,00	2021	91.000,00	ΟΠΣ	

2	RSO2.5	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCR42	Πληθυσμός συνδεδεμένος σε τουλάχιστον δευτερεύον δημόσιο σύστημα επεξεργασίας λυμάτων	άτομα	0,00	2021	14.959,00	ΟΠΣ	
2	RSO2.5	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	PSR897	Πληθυσμός που ωφελείται από παρεμβάσεις βιώσιμης διαχείρισης των υδάτων	Άτομα	0,00	2021	283.689,00	ΟΠΣ	

2.1.1.1.3. Ενδεικτική κατανομή των προγραμματισμένων πόρων (ΕΕ) ανά είδος παρέμβασης

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο viii) του ΚΚΔ

Πίνακας 4: Διάσταση 1 — πεδίο παρέμβασης

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
2	RSO2.5	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	062. Παροχή νερού για ανθρώπινη κατανάλωση (άντληση, επεξεργασία, υποδομές αποθήκευσης και διανομής, μέτρα αύξησης της απόδοσης, παροχή πόσιμου νερού)	12.750.000,00
2	RSO2.5	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	064. Διαχείριση υδάτων και διατήρηση υδάτινων πόρων (συμπεριλαμβάνονται η διαχείριση λεκάνης απορροής ποταμού, ειδικά μέτρα για την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή, επαναχρησιμοποίηση, μείωση των διαρροών)	2.975.000,00
2	RSO2.5	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	065. Συλλογή και επεξεργασία λυμάτων	11.952.421,00
2	RSO2.5	Σύνολο			27.677.421,00

Πίνακας 5: Διάσταση 2 — μορφή χρηματοδότησης

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
2	RSO2.5	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	01. Επιχορήγηση	27.677.421,00
2	RSO2.5	Σύνολο			27.677.421,00

Πίνακας 6: Διάσταση 3 — μηχανισμός εδαφικής υλοποίησης και εδαφική εστίαση

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
2	RSO2.5	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	33. Άλλες προσεγγίσεις — Καμία εδαφική στόχευση	27.677.421,00
2	RSO2.5	Σύνολο			27.677.421,00

Πίνακας 7: Διάσταση 6 — δευτερεύοντες θεματικοί στόχοι ΕΚΤ+

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
---------------	----------------	--------	-----------------------	---------	------------

Πίνακας 8: Διάσταση 7 — διάσταση της ισότητας των φύλων στο πλαίσιο των ΕΚΤ+, ΕΤΠΑ, Ταμείο Συνοχής και ΤΔΜ

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
2	RSO2.5	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	03. Ουδετερότητα ως προς το φύλο	27.677.421,00
2	RSO2.5	Σύνολο			27.677.421,00

* Κατά κανόνα, το 40 % για το ΕΚΤ+ συνεισφέρει στην παρακολούθηση της ισότητας των φύλων. Το 100 % εφαρμόζεται όταν το κράτος μέλος επιλέγει να χρησιμοποιήσει το άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+

2.1.1.1. Ειδικός στόχος: RSO2.6. Προαγωγή της μετάβασης σε κυκλική οικονομία και σε αποδοτική ως προς τους πόρους οικονομία (ΕΤΠΑ)

2.1.1.1.1. Παρεμβάσεις των ταμείων

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημεία i), iii), iv), v), vi) και vii) του ΚΚΔ

Σχετικά είδη δράσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο i) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+:

Στο πλαίσιο του Π-ΔΜ προβλέπεται να υλοποιηθούν, μικρής κλίμακας τοπικές υποδομές και προμήθειες τοπικού χαρακτήρα, σε εναρμόνιση με το Περιφερειακό Σχέδιο Διαχείρισης Απορριμμάτων Δυτικής Μακεδονίας (ΠΕΣΔΑ), για να εξυπηρετούν τους σκοπούς της ολοκληρωμένης και αποτελεσματικής διαχείρισης και να συμβάλλουν τεκμηριωμένα στην επίτευξη των στόχων της ανακύκλωσης. Ειδικότερα προβλέπεται να υλοποιηθούν δράσεις δημιουργίας πράσινων σημείων, υποδομών διαχείρισης πράσινων σημείων, πράσινων γωνιών, ενημέρωσης, ευαισθητοποίησης και προώθησης της αειφόρου διαχείρισης των οικιακών αποβλήτων σε τοπικό επίπεδο.

Περιλαμβάνονται οι ακόλουθες κατηγορίες δράσεων:

2.06.01 Προώθηση δράσεων πρόληψης, ελαχιστοποίησης, διαλογής και ανακύκλωσης των απορριμμάτων, δημιουργίας και διαχείρισης πράσινων σημείων

Ενδεικτικές ομάδες πράξεων:

- Δημιουργία / δικτύωση / διαχείριση Πράσινων Σημείων

- Δράσεις ενημέρωσης, ευαισθητοποίησης και προώθησης της αειφόρου διαχείρισης των οικιακών αποβλήτων σε τοπικό επίπεδο.

Το περιφερειακό πρόγραμμα θα χρηματοδοτήσει υποδομές μικρής κλίμακας (πράσινες γωνιές μέχρι και πράσινα σημεία) που εμπίπτουν στην αρμοδιότητα των Δήμων. Το ΠΕΚΑ θα χρηματοδοτήσει υποδομές όπως οι μονάδες ανάκτησης και ανακύκλωσης (ΜΑΑ), όλες τις μονάδες επεξεργασίας βιοαποβλήτων (ΜΕΒΑ) συμπεριλαμβανομένου του εξοπλισμού τους (κάδοι και οχήματα συλλογής) και κάθε άλλη σχετική διαδημοτική εγκατάσταση (διαδημοτικούς σταθμούς μεταφόρτωσης και διαδημοτικά πράσινα σημεία), καθώς επίσης και Πράσινα Σημεία μόνο στην περίπτωση που αποτελούν ολοκληρωμένη δράση με άλλη δράση στερεών αποβλήτων που χρηματοδοτεί το Πρόγραμμα και εφόσον ως Δικαιούχος έχει οριστεί ΦοΔΣΑ.

Οι συγχρηματοδοτούμενες επενδύσεις θα πρέπει α) να είναι σύμφωνες με το περιφερειακό σχέδιο διαχείρισης απορριμμάτων (ΠΕΣΔΑ), β) να εξυπηρετούν τους σκοπούς της ολιστικής και ολοκληρωμένης διαχείρισης απορριμμάτων και γ) να συμβάλλουν στην εκπλήρωση των στόχων ανακύκλωσης.

Τα προτεινόμενα έργα θα είναι επιλέξιμα για συγχρηματοδότηση εφόσον ο αρμόδιος ΦοΔΣΑ έχει δώσει τη σύμφωνη γνώμη του και έχει επικυρώσει την αναγκαιότητα αυτών των έργων βάσει ανάλυσης κόστους-οφέλους του ΠΕΣΔΑ (από συλλογή έως επεξεργασία και διάθεση), ανάλυσης επιλογών, εκτίμησης λειτουργικότητας και βιωσιμότητας.

Για όλες τις ροές αποβλήτων που εισέρχονται στις ΜΑΑ θα είναι αναγκαία η υποβολή στη Διαχειριστική Αρχή προγραμματικής συμφωνίας μεταξύ του ΦοΔΣΑ και του Δήμου για σκοπούς χρηματοδότησης.

Οι δράσεις έχουν εκτιμηθεί ότι συμμορφώνονται με την Αρχή DNSH σύμφωνα με το προοίμιο 10 του ΚΚΔ 2021/1060.

Βασικές ομάδες-στόχοι — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iii) του ΚΚΔ:

ΟΤΑ Α΄ Βαθμού, Περιφέρεια Δυτικής Μακεδονίας και Νομικά Πρόσωπα, ΔΙΑΔΥΜΑ.

Ενέργειες που διαφυλάσσουν την ισότητα, την ένταξη και την απαγόρευση των διακρίσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iv) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+

Σε όλες τις φάσεις προγραμματισμού και υλοποίησης, ο σχεδιασμός και η υλοποίηση των δράσεων θα συνάδουν με τις οριζόντιες αρχές του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της ΕΕ και των αρχών του Ευρωπαϊκού Πυλώνα των Κοινωνικών Δικαιωμάτων και του Εθνικού Σχεδίου Δράσης για τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρίες, καθώς και τις οριζόντιες αρχές για την ισότητα των φύλων, την καταπολέμηση των διακρίσεων και την προσβασιμότητα των ατόμων με αναπηρίες, σε εναρμόνιση με το άρθρο 9 του ΚΚΔ.

Οι δράσεις του ειδικού στόχου δεν έχουν αντίκτυπο στην ισότητα των φύλων.

Όλες οι επενδύσεις θα ακολουθούν τις αρχές της άρσης του διαχωρισμού και της απαγόρευσης των διακρίσεων και θα στοχεύουν στην προώθηση της ισότιμης πρόσβασης σε βασικές υπηρεσίες χωρίς αποκλεισμούς για όλες τις περιθωριοποιημένες ομάδες, όπως οι Ρομά, τα ΑμεΑ, τα άτομα με μεταναστευτικό υπόβαθρο, κ.λ.π. και θα αποτελούν κριτήρια επιλογής των πράξεων. Όλες οι υπηρεσίες ή/και επενδύσεις θα απευθύνονται στο σύνολο των περιθωριοποιημένων ομάδων και δεν θα διατηρούν ή οδηγούν σε διαχωρισμό και απομόνωσή τους.

Ενδεικτική αναφορά ως προς τις ειδικές περιοχές-στόχους, συμπεριλαμβανομένης της προβλεπόμενης χρήσης των εδαφικών εργαλείων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο v) του ΚΚΔ

Δεν έχει εφαρμογή.

Διαπεριφερειακές, διασυνοριακές και διακρατικές δράσεις — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vi) του ΚΚΔ

Τα αποτελέσματα ή οι χωρικές επιπτώσεις των έργων δεν έχουν διαπεριφερειακή ή διασυνοριακή διάσταση, ωστόσο ενδέχεται να παρουσιάσουν

συμπληρωματικότητα με έργα των Προγραμμάτων ΕΕΣ μεταξύ των οποίων περιλαμβάνονται:

- Το Πρόγραμμα Συνεργασίας INTERREGIPACBC «Ελλάδα - Δημοκρατία της Βόρειας Μακεδονίας 2021-2027»
- Το Πρόγραμμα Διασυνοριακής Συνεργασίας IPA «Ελλάδα - Αλβανία 2021-2027»

Οι παρεμβάσεις δεν σχετίζονται θεματικά ή χωρικά με τους πυλώνες και τα έργα προτεραιότητας της EUSAIR

Το Πρόγραμμα συμμετέχοντας στο εθνικό δίκτυο των ΔΑ για την Μακροπεριφερειακή Στρατηγική Αδριατικής Ιονίου εξειδίκευσε κατά το δυνατόν τις συναφείς με τις ανάγκες και δυνατότητες που το προσδιορίζουν, τις κατάλληλες προτεραιότητες που περιλαμβάνονται στην EUSAIR και πρόκειται στο πλαίσιο της εξειδίκευσης των προσκλήσεων να ενσωματώσει κατάλληλα - σε συνεργασία και με τους εθνικούς εκπροσώπους της χώρας στα όργανα διοίκησης της Στρατηγικής - εμβληματικά έργα που συμβάλλουν στην επίτευξη των στόχων της. Πέραν τούτου, η ΔΑ θα συμμετάσχει στο δίκτυο των ΔΑ που θα συγκροτηθεί στην EUSAIR από όλες τις χώρες με στόχο, όπου αυτό καθίσταται δυνατόν, να προκηρύσσει και εντάσσει έργα σε συνεργασία και συντονισμό και με αυτές, προκειμένου να διασφαλίζονται συνέργειες και πολλαπλασιαστικά αποτελέσματα από την υλοποίησή τους. Στην παρούσα φάση του σχεδιασμού για τέτοια έργα δεν έχει εφαρμογή το άρθρο 22.3.(δ)(vi) του ΚΚΔ.

Προβλεπόμενη χρήση των χρηματοδοτικών μέσων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vii) του ΚΚΔ

Δεν σχεδιάζεται να χρησιμοποιηθούν χρηματοδοτικά εργαλεία, διότι η φύση των σχετικών παρεμβάσεων σχετίζεται με την παραγωγή δημόσιου αγαθού και όχι δραστηριότητας που αποφέρει άμεσα έσοδα όπου μπορούν να επιστρέψουν ποσά. Επίσης, οι φορείς που περιλαμβάνονται στη δράση είναι αποκλειστικά δημόσιοι οργανισμοί.

2.1.1.1.2. Δείκτες

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ii) του ΚΚΔ και άρθρο 8 του κανονισμού ΕΤΠΑ και του κανονισμού ΤΣ

Πίνακας 2: Δείκτες εκροών

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Αναγνωριστικός κωδικός	Δείκτης	Μονάδα μέτρησης	Ορόσημο (2024)	Στόχος (2029)
2	RSO2.6	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCO34	Πρόσθετη ικανότητα για την ανακύκλωση των αποβλήτων	τόνοι/έτος	250,00	1.250,00

Παραπομπή: Άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ii) του ΚΚΔ

Πίνακας 3: Δείκτες αποτελεσμάτων

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Αναγνωριστικός κωδικός	Δείκτης	Μονάδα μέτρησης	Γραμμή βάσης ή τιμή αναφοράς	Έτος αναφοράς	Στόχος (2029)	Πηγή δεδομένων	Παρατηρήσεις
2	RSO2.6	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCR47	Ανακυκλωμένα απόβλητα	τόνου/έτος	0,00	2021	1.063,00	ΟΠΣ	

2.1.1.1.3. Ενδεικτική κατανομή των προγραμματισμένων πόρων (ΕΕ) ανά είδος παρέμβασης

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο viii) του ΚΚΔ

Πίνακας 4: Διάσταση 1 — πεδίο παρέμβασης

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
2	RSO2.6	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	067. Διαχείριση οικιακών αποβλήτων: μέτρα πρόληψης, ελαχιστοποίησης, διαλογής, επαναχρησιμοποίησης, ανακύκλωσης	1.275.000,00
2	RSO2.6	Σύνολο			1.275.000,00

Πίνακας 5: Διάσταση 2 — μορφή χρηματοδότησης

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
2	RSO2.6	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	01. Επιχορήγηση	1.275.000,00
2	RSO2.6	Σύνολο			1.275.000,00

Πίνακας 6: Διάσταση 3 — μηχανισμός εδαφικής υλοποίησης και εδαφική εστίαση

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
2	RSO2.6	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	33. Άλλες προσεγγίσεις — Καμία εδαφική στόχευση	1.275.000,00
2	RSO2.6	Σύνολο			1.275.000,00

Πίνακας 7: Διάσταση 6 — δευτερεύοντες θεματικοί στόχοι ΕΚΤ+

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
---------------	----------------	--------	-----------------------	---------	------------

Πίνακας 8: Διάσταση 7 — διάσταση της ισότητας των φύλων στο πλαίσιο των ΕΚΤ+, ΕΤΠΑ, Ταμείο Συνοχής και ΤΔΜ

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
2	RSO2.6	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	03. Ουδετερότητα ως προς το φύλο	1.275.000,00
2	RSO2.6	Σύνολο			1.275.000,00

* Κατά κανόνα, το 40 % για το ΕΚΤ+ συνεισφέρει στην παρακολούθηση της ισότητας των φύλων. Το 100 % εφαρμόζεται όταν το κράτος μέλος επιλέγει να χρησιμοποιήσει το άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+

2.1.1. Προτεραιότητα: 2Α. Οικονομικά προσιτή και βιώσιμη στέγαση (ΕΤΠΑ)

2.1.1.1. Ειδικός στόχος: RSO2.11. Προώθηση της πρόσβασης σε οικονομικά προσιτή και βιώσιμη στέγαση (ΕΤΠΑ)

2.1.1.1.1. Παρεμβάσεις των ταμείων

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημεία i), iii), iv), v), vi) και vii) του ΚΚΔ

Σχετικά είδη δράσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο i) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+:

Στο πλαίσιο του παρόντος ΕΣ προβλέπεται να υλοποιηθούν δράσεις για την ενίσχυση επενδύσεων με στόχο την επίτευξη οικονομικά προσιτής και βιώσιμης στέγασης για όλους.

Περιλαμβάνεται η κατηγορία δράσεων:

2.11.01 Ενίσχυση επενδύσεων με στόχο την επίτευξη οικονομικά προσιτής και βιώσιμης στέγασης και τη βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης.

Οι παρεμβάσεις αφορούν στην ανακαίνιση παλαιών, κλειστών κατοικιών με ανακαινίσεις και ήπιες ενεργειακές παρεμβάσεις.

Η δράση θα αφορά αποκλειστικά σε κλειστά ακίνητα (τα οποία δεν ηλεκτροδοτούνται τουλάχιστον για δύο έτη, και όπως σχετικά θα διευκρινιστεί στην οικεία πρόσκληση), για τα οποία έχει εκδοθεί οικοδομική άδεια προ της 31.12.1990 και η επιφάνειά τους είναι έως 120τμ. Συνεπώς η δράση δεν περιλαμβάνει ανοιχτά, καθώς και «κενά» ακίνητα.

Τα εν λόγω ακίνητα θα χρησιμοποιηθούν για τουλάχιστον 5 έτη, αποκλειστικά, είτε για ιδιοκατοίκηση ως κύρια κατοικία (συνεπώς αποκλείεται χρήση ως δευτερεύουσα κατοικία, είτε ως δωρεάν παραχωρούμενη), είτε για μακροχρόνια μίσθωση (συνεπώς η βραχυχρόνια μίσθωση του ακινήτου (τύπου Airbnb) αποκλείεται). Μεταβίβαση του ακινήτου πριν την παρέλευση της πενταετίας δεν επιτρέπεται και επιφέρει επιστροφή του ποσού της ενίσχυσης που έχει καταβληθεί. Εξαιρετικές περιπτώσεις που υποχρεώνουν τους ιδιοκτήτες να μετοικήσουν, θα αναφέρονται ειδικότερα στην πρόσκληση.

Σε περίπτωση μακροχρόνιας μίσθωσης, το μίσθωμα θα παραμένει σταθερό για τρία έτη από την έναρξη της μίσθωσης, κάτι το οποίο ουσιαστικά συνεπάγεται σταδιακή μείωση του ενοικίου περίπου 20% σε βάθος τριετίας, με βάση τα τρέχοντα στοιχεία για τον πληθωρισμό στα ενοίκια στην Ελλάδα. Η αποπληρωμή της δράσης προς τον ωφελούμενο (ιδιοκτήτη) θα συνδέεται με την ενεργοποίηση της μακροχρόνιας μίσθωσης (που αποδεικνύεται από τα στοιχεία της ΑΑΔΕ), με όρους που θα καθοριστούν στην οικεία πρόσκληση της δράσης.

Στην περίπτωση ιδιοκατοίκησης, η αποπληρωμή της δράσης προς τον ωφελούμενο (ιδιοκτήτη) θα συνδέεται με δικαιολογητικά έγγραφα για την επιβεβαίωση της ιδιοκατοίκησης, όπως αυτά θα προσδιοριστούν στην οικεία πρόσκληση.

Στην περίπτωση αποτυχίας επίτευξης μακροχρόνιας μίσθωσης της κατοικίας (όπως θα εξειδικευθεί στην πρόσκληση), οι συνολικές δαπάνες δεν είναι επιλέξιμες, ως εκ τούτου δεν συμπεριλαμβάνονται στα αιτήματα πληρωμής του Προγράμματος, και ο ωφελούμενος θα κληθεί να επιστρέψει το ποσό της ενίσχυσης που του έχει καταβληθεί.

Ωφελούμενοι της δράσης είναι οι ιδιοκτήτες των ανωτέρω ακινήτων, που ανήκουν σε κατηγορίες χαμηλών και μεσαίων εισοδημάτων. Η επιλογή τους πραγματοποιείται βάσει εισοδηματικών κριτηρίων, τα οποία συνδέονται με κλιμακούμενα ποσοστά επιχορήγησης, ξεκινώντας από 80% για τα χαμηλότερα εισοδήματα (ενδεικτικά: άγαμος με ετήσιο εισόδημα έως 18.000€) και 70% για τα υψηλότερα εισοδήματα (ενδεικτικά: άγαμος με ετήσιο εισόδημα από

18.000€ έως 25.000€). Τα όρια αυτά και τα αντίστοιχα ποσοστά επιχορήγησης προσαυξάνονται προοδευτικά ανάλογα με τα μέλη του νοικοκυριού, ενώ προβλέπεται επιπλέον αύξηση του ποσοστού επιχορήγησης για κατοικίες σε ορεινές/ νησιωτικές περιοχές, καθώς και για ειδικές κοινωνικές ομάδες.

Τα εισοδηματικά κριτήρια σε συνάρτηση με τα ποσοστά επιχορήγησης, αποτυπώνονται ενδεικτικά ως εξής:

.....Ποσοστό Ενίσχυσης.....	.....80%..... .....70%.....
----- ----- -----	
.A/A. .....Εισόδημα αιτούντος.....	.....Ανώτατο ετήσιο εισόδημα προηγ. Έτους....
----- ----- -----	
1..... Άγαμος.....	.....18.000€ .....25.000€
2..... Έγγαμος / ΜΣΣ χωρίς παιδιά...	.....25.000€ .....35.000€
3..... Έγγαμος / ΜΣΣ με 1 παιδί.....	.....30.000€ .....40.000€
4..... Έγγαμος / ΜΣΣ με 2 παιδιά.....	.....35.000€ .....45.000€
5..... Μονογονεϊκή με 1 παιδί.....	.....28.000€ .....39.000€
6..... Για κάθε επιπλέον παιδί.....	.....+5.000€ .....+5.000€

Επίσης, σε περίπτωση που οι ωφελούμενοι ιδιοκτήτες των ανωτέρω ακινήτων ανήκουν στην ηλικιακή ομάδα 25-35 ετών, και μόνο για ιδιοκατοίκηση, προβλέπεται αυξημένο ποσοστό επιχορήγησης προκειμένου να αντιμετωπιστεί η αρνητική πρωτιά της Ελλάδας μεταξύ των κρατών-μελών ως προς την ηλικία αποχώρησης των νέων από την οικογενειακή κατοικία (άνω των 30 ετών), φαινόμενο που συνδέεται κυρίως με το πρόβλημα της μη προσιτής στέγασης.

Η παρακολούθηση της δράσης πραγματοποιείται με ευθύνη του Δικαιούχου (φορέα υλοποίησης της δράσης), μέσω μηχανισμού που αξιοποιεί τα πληροφοριακά συστήματα και την πλατφόρμα της αρμόδιας φορολογικής αρχής (ΑΑΔΕ), στην οποία καταχωρούνται υποχρεωτικά βάσει της κείμενης νομοθεσίας, από τους ιδιοκτήτες και τους μισθωτές, τα στοιχεία που τεκμηριώνουν τόσο την ιδιοκατοίκηση όσο και τη μίσθωση (μισθωτήρια συμβόλαια με τα βασικά στοιχεία της μίσθωσης όπως διάρκεια και ύψος ενοικίου), καθώς και το ΟΠΣ.

Μέσω συγκεκριμένων διαδικασιών διασφαλίζεται η αξιόπιστη, ασφαλής και έγκαιρη παρακολούθηση της τήρησης των μακροχρόνιων υποχρεώσεων των ωφελουμένων που έχουν ήδη περιγραφεί και κατ' επέκταση, η επίτευξη της επιδιωκόμενης συμβολής της δράσης στην προσιτή στέγαση.

Παράλληλα, ο δικαιούχος/ φορέας υλοποίησης της δράσης προβαίνει στην πιστοποίηση των παρεμβάσεων ανακαίνισης και ενεργειακής αναβάθμισης κατά μία τουλάχιστον ενεργειακή κατηγορία (η οποία αποδεικνύεται με την έκδοση ΠΕΑ) διασφαλίζοντας έτσι την ποιοτική διάσταση της προσιτής στέγασης.

Η δράση προωθεί τη βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης των κτιρίων και τη μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου από τα κτίρια σύμφωνα με τις απαιτήσεις της Οδηγίας για την ενεργειακή απόδοση κτιρίων.

Για το σχεδιασμό της δράσης, έχουν ληφθεί υπόψη αποτελέσματα και δεδομένα ερευνών από την Eurostat, την Τράπεζα της Ελλάδας, το Ινστιτούτο

Οικονομικών και Βιομηχανικών Ερευνών (IOBE), τη μελέτη ESPON, τα Housing Advisory Board Recommendations to the E.C. κλπ, τα οποία αναδεικνύουν την οξύτητα του προβλήματος της στέγασης στην Ελλάδα (ενδεικτικά, σύμφωνα με την Eurostat (2025) το κόστος στέγασης στην Ελλάδα ως ποσοστό του διαθέσιμου οικογενειακού εισοδήματος είναι διαχρονικά το υψηλότερο στην Ευρώπη: 31,4% το 2004, 42,2% το 2015, 35,5% το 2024).

Μετά την ολοκλήρωση της δράσης θα διενεργηθεί Συνολική Αξιολόγηση Επιπτώσεων σε κεντρικό επίπεδο, με κεντρική μέριμνα κι επιμέλεια της ΕΑΣ. Η εν λόγω Αξιολόγηση θα διερευνήσει κυρίως παραμέτρους όπως: η επίδραση της δράσης στην αύξηση της προσφοράς ακινήτων (νέα ακίνητα που προστέθηκαν στην αγορά) και η χωρο-κατανομή τους, ο βαθμός κάλυψης αναγκών των ωφελούμενων (καθώς και των έμμεσα ωφελουμένων-ενοικιαστών, για τις περιπτώσεις όπου αφορά) στο πλαίσιο της προσιτής και βιώσιμης στέγασης, η συνάφεια/συνέργεια της δράσης (με εκτίμηση και της αποτελεσματικότητας) σε σχέση με παράλληλα μέτρα, καθώς και η βιωσιμότητα των αποτελεσμάτων.

Περαιτέρω, το περιεχόμενο της Αξιολόγησης τροφοδοτείται από την πορεία υλοποίησης της δράσης, τα χαρακτηριστικά και τις εκροές της, τα οποία προκύπτουν από τον μηχανισμό παρακολούθησης που έχει περιγραφεί ανωτέρω, με ευθύνη του δικαιούχου. Ως χρόνος ολοκλήρωσης της Αξιολόγησης τίθεται ένα ανώτατο διάστημα είκοσι τεσσάρων μηνών από την ολοκλήρωση της δράσης.

Η δράση θα υλοποιηθεί (με ενιαίο τρόπο) μέσω εκχώρησης πόρων στο ΠΕΚΑ.

Ο τρόπος χρηματοδότησης είναι η επιχορήγηση (grants) τόσο για λόγους ενιαίας και ίσης μεταχείρισης των ωφελούμενων της δράσης που ανήκουν σε κατηγορίες χαμηλών και μεσαίων εισοδημάτων, δεδομένου ότι και οι δύο κατηγορίες αναφέρονται στην τροποποίηση του Κανονισμού ως πληττόμενες, όσο και διότι τα στοιχεία από παρόμοιου χαρακτήρα χρηματοδοτικές δράσεις, κατέδειξαν ότι οι εν λόγω εισοδηματικές κατηγορίες (χαμηλή και μεσαία) δεν ενδείκνυνται για χρήση τραπεζικών προϊόντων (δάνεια) λόγω της αδυναμίας να εκπληρώσουν τα τραπεζικά κριτήρια δανειοδότησης (ύπαρξη άλλων στεγαστικών χρεών (δότηση στεγαστικού δανείου) κλπ.).

Οι παρεμβάσεις θα πρέπει να είναι συμβατές με:

- την Οδηγία (ΕΕ) 2024/1275 του Ευρ. Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 24/04/2024 για την ενεργειακή απόδοση των κτιρίων.
- όλες τις απαιτήσεις του Γεν. Κανονισμού σχετικές με τη βιωσιμότητα (π.χ. την αρχή DNSH και την αρχή κλιματικής ανθεκτικότητας).
- τις οριζόντιες αρχές της Γεν. Κανονισμού για τη μη συμβολή σε οποιαδήποτε μορφή διάκρισης ή αποκλεισμού καθώς και τη διασφάλιση της προσβασιμότητας στα άτομα με αναπηρία.

Οι δράσεις έχουν εκτιμηθεί ότι συμμορφώνονται με την Αρχή DNSH σύμφωνα με το προοίμιο 10 του ΚΚΔ 2021/1060.

Βασικές ομάδες-στόχοι — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iii) του ΚΚΔ:

Φυσικά πρόσωπα / Ιδιοκτήτες ακινήτων.

Ενέργειες που διαφυλάσσουν την ισότητα, την ένταξη και την απαγόρευση των διακρίσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iv) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+

Σε όλες τις φάσεις προγραμματισμού και υλοποίησης, ο σχεδιασμός και η υλοποίηση των δράσεων θα συνάδουν με τις οριζόντιες αρχές του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της ΕΕ και των αρχών του Ευρωπαϊκού Πυλώνα των Κοινωνικών Δικαιωμάτων και του Εθνικού Σχεδίου Δράσης για τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρίες, καθώς και τις οριζόντιες αρχές για την ισότητα των φύλων, την καταπολέμηση των διακρίσεων και την προσβασιμότητα των ατόμων με αναπηρίες, σε εναρμόνιση με το άρθρο 9 του ΚΚΔ.

Οι δράσεις του ειδικού στόχου δεν έχουν αντίκτυπο στην ισότητα των φύλων.

Όλες οι επενδύσεις θα ακολουθούν τις αρχές της άρσης του διαχωρισμού και της απαγόρευσης των διακρίσεων και θα στοχεύουν στην προώθηση της ισότιμης πρόσβασης σε βασικές υπηρεσίες χωρίς αποκλεισμούς για όλες τις περιθωριοποιημένες ομάδες, όπως οι Ρομά, τα ΑμεΑ, τα άτομα με μεταναστευτικό υπόβαθρο, κ.λ.π. και θα αποτελούν κριτήρια επιλογής των πράξεων. Όλες οι υπηρεσίες ή/και επενδύσεις θα απευθύνονται στο σύνολο των περιθωριοποιημένων ομάδων και δεν θα διατηρούν ή οδηγούν σε διαχωρισμό και απομόνωσή τους.

Ενδεικτική αναφορά ως προς τις ειδικές περιοχές-στόχους, συμπεριλαμβανομένης της προβλεπόμενης χρήσης των εδαφικών εργαλείων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο v) του ΚΚΔ

Δεν έχει εφαρμογή.

Διαπεριφερειακές, διασυνοριακές και διακρατικές δράσεις — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vi) του ΚΚΔ

Δεν αφορά.

Προβλεπόμενη χρήση των χρηματοδοτικών μέσων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vii) του ΚΚΔ

Στη δράση ανακαίνισης ιδιωτικών ακινήτων δεν προβλέπεται χρήση χρηματοδοτικών εργαλείων (ΧΕ), καθώς:

- Προηγούμενες ίδιας φύσης δράσεις μέσω ΧΕ (π.χ. Εξοικονομώ) παρουσίασαν εξαιρετικά χαμηλή απορρόφηση ακόμη και όταν τα δάνεια ήταν μηδενικού επιτοκίου ή με κρατική εγγύηση.

- Τα μεσαίου και χαμηλού εισοδήματος νοικοκυριά δεν διαθέτουν την κατάλληλη πιστοληπτική ικανότητα και η χρήση ΧΕ στα εν λόγω νοικοκυριά στο παρελθόν είχε ως αποτέλεσμα υψηλά ποσοστά αθέτησης υποχρεώσεων.

- Τα δάνεια με κρατική εγγύηση προς ιδιώτες παρουσίασαν εξαιρετικά υψηλά ποσοστά μη εξυπηρετούμενων δανείων.

Στη δράση ανακαίνισης δημοτικών/περιφερειακών κτιρίων δεν προβλέπεται χρήση ΧΕ καθώς λόγω της φύσης των φορέων υλοποίησης, το κίνητρο ανάληψης των σχετικών δράσεων λειτουργεί με επιστρεπτές χορηγήσεις. Δεδομένου ότι περιλαμβάνονται και παρεμβάσεις ενεργειακής απόδοσης, οι οποίες έχουν μεγάλη περίοδο απόσβεσης (>5 ετών), το χρηματοδοτικό κενό είναι υψηλό και δεν μπορεί να καλυφθεί με ΧΕ.

2.1.1.1.2. Δείκτες

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ii) του ΚΚΔ και άρθρο 8 του κανονισμού ΕΤΠΑ και του κανονισμού ΤΣ

Πίνακας 2: Δείκτες εκροών

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Αναγνωριστικός κωδικός	Δείκτης	Μονάδα μέτρησης	Ορόσημο (2024)	Στόχος (2029)
2Α	RSO2.11	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCO18	Οικονομικά προσιτές και βιώσιμες κατοικίες με βελτιωμένη ενεργειακή απόδοση	κατοικίες	0,00	83,00
2Α	RSO2.11	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCO65	Χωρητικότητα νέων ή εκσυγχρονισμένων εγκαταστάσεων κοινωνικής στέγασης και οικονομικά προσιτών και βιώσιμων κατοικιών	άτομα	0,00	208,00

Παραπομπή: Άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ii) του ΚΚΔ

Πίνακας 3: Δείκτες αποτελεσμάτων

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Αναγνωριστικός κωδικός	Δείκτης	Μονάδα μέτρησης	Γραμμή βάσης ή τιμή αναφοράς	Έτος αναφοράς	Στόχος (2029)	Πηγή δεδομένων	Παρατηρήσεις
2Α	RSO2.11	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RRC26	Ετήσια κατανάλωση πρωτογενούς ενέργειας (εκ της οποίας: οικονομικά προσιτές και βιώσιμες κατοικίες, δημόσια κτίρια,	MWh/έτος	2.762,00	2021	2.210,00	ΟΠΣ	

					επιχειρήσεις, άλλα)						
2A	RSO2.11	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RRC29	Εκτιμώμενες εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου	τόνοι ισοδύναμου CO2/έτος	1.243,00	2021	995,00	ΟΠΣ	
2A	RSO2.11	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RRC67	Ετήσιος αριθμός χρηστών νέων ή εκσυγχρονισμένων οικονομικά προσιτών, βιώσιμων κατοικιών και εγκαταστάσεων κοινωνικής στέγασης	χρήστες/έτος	2,00	2021	2.028,00	ΟΠΣ	
2A	RSO2.11	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	PSR921	Ανακαινισμένες Κατοικίες με μέσο κόστος ενοικίασης κάτω του 30% του Μέσου Οικογενειακού Εισοδήματος (MOE)	Ποσοστό (%)	0,00	2021	70,00	Υποστηριζόμενες δράσεις, ΑΑΔΕ και ΕΛΣΤΑΤ	
2A	RSO2.11	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	PSR922	Κλειστά ακίνητα που προστίθενται στο οικιστικό απόθεμα της περιφέρειας προς ιδιοκατοίκηση ή μακροχρόνια μίσθωση κατοικίας σε σχέση με το οικιστικό απόθεμα του 2021	Ποσοστό (%)	0,00	2021	0,80	Υποστηριζόμενες δράσεις και ΕΛΣΤΑΤ	

2.1.1.1.3. Ενδεικτική κατανομή των προγραμματισμένων πόρων (ΕΕ) ανά είδος παρέμβασης

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο viii) του ΚΚΔ

Πίνακας 4: Διάσταση 1 — πεδίο παρέμβασης

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
2A	RSO2.11	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	041. Ενεργειακή απόδοση με ανακαίνιση του υφιστάμενου οικιστικού αποθέματος, έργα επίδειξης και υποστηρικτικά μέτρα	2.550.000,00
2A	RSO2.11	Σύνολο			2.550.000,00

Πίνακας 5: Διάσταση 2 — μορφή χρηματοδότησης

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
2A	RSO2.11	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	01. Επιχορήγηση	2.550.000,00
2A	RSO2.11	Σύνολο			2.550.000,00

Πίνακας 6: Διάσταση 3 — μηχανισμός εδαφικής υλοποίησης και εδαφική εστίαση

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
2A	RSO2.11	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	33. Άλλες προσεγγίσεις — Καμία εδαφική στόχευση	2.550.000,00
2A	RSO2.11	Σύνολο			2.550.000,00

Πίνακας 7: Διάσταση 6 — δευτερεύοντες θεματικοί στόχοι ΕΚΤ+

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)

Πίνακας 8: Διάσταση 7 — διάσταση της ισότητας των φύλων στο πλαίσιο των ΕΚΤ+, ΕΤΠΑ, Ταμείο Συνοχής και ΤΔΜ

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
2A	RSO2.11	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	03. Ουδετερότητα ως προς το φύλο	2.550.000,00
2A	RSO2.11	Σύνολο			2.550.000,00

* Κατά κανόνα, το 40 % για το ΕΚΤ+ συνεισφέρει στην παρακολούθηση της ισότητας των φύλων. Το 100 % εφαρμόζεται όταν το κράτος μέλος επιλέγει να χρησιμοποιήσει το άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+

2.1.1. Προτεραιότητα: 3. Βελτίωση της διασυνδεσιμότητας της Περιφέρειας

2.1.1.1. Ειδικός στόχος: RSO3.2. Ανάπτυξη και ενίσχυση βιώσιμης, ανθεκτικής στην κλιματική αλλαγή, έξυπνης και διατροφικής εθνικής, περιφερειακής και τοπικής κινητικότητας, με καλύτερη πρόσβαση στο ΔΕΔ-Μ και διασυνοριακή κινητικότητα (ΕΤΠΑ)

2.1.1.1.1. Παρεμβάσεις των ταμείων

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημεία i), iii), iv), v), vi) και vii) του ΚΚΔ

Σχετικά είδη δράσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο i) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+:

Στο πλαίσιο του παρόντος ειδικού στόχου το πρόγραμμα θα χρηματοδοτήσει έργα τα οποία θα συμβάλουν στην ενίσχυση των ενδοπεριφερειακών οδικών συνδέσεων, του εθνικού, επαρχιακού και τοπικού δικτύου και τη διασύνδεση με το ΔΕΔ-Μ και ειδικότερα στην κάλυψη των αναγκών για:

- Βελτίωση της προσβασιμότητας των απομακρυσμένων και ιδιαίτερης σημασίας περιοχών της Περιφέρειας
- Βελτίωση του ενδοπεριφερειακού οδικού δικτύου και διασύνδεση με την Εγνατία και τους κάθετους άξονες και τον αυτοκινητόδρομο Ε65.

Περιλαμβάνονται οι ακόλουθες κατηγορίες δράσεων:

3.02.01 Αναβάθμιση ενδοπεριφερειακού δικτύου και προώθηση της συνδεσιμότητας με την Εγνατία και τους Κάθετους Άξονες

Με τη δράση αυτή επιδιώκεται η ενίσχυση της ενδοπεριφερειακής κινητικότητας με έμφαση στα σημαντικά αστικά, εμπορικά και άλλα οικονομικά κέντρα και τις περιοχές τουριστικού ενδιαφέροντος.

Έμφαση δίνεται στις προτεραιότητες που περιλαμβάνονται για την Περιφέρεια Δυτικής Μακεδονίας στην Εξειδίκευση του Εθνικού Στρατηγικού Σχεδίου Μεταφορών. Παράλληλα, με την κατασκευή νέων και την αναβάθμιση τμημάτων του οδικού δικτύου, με βελτιωμένες χαράξεις και προδιαγραφές, επιτυγχάνεται και η βελτίωση της οδικής ασφάλειας στα τμήματα αυτά.

Ενδεικτικές ομάδες πράξεων:

- Κατασκευή / αναβάθμιση υποδομών εθνικού, επαρχιακού και τοπικού οδικού δικτύου για την αναβάθμιση της ενδοπεριφερειακής κινητικότητας
- Δράσεις ενίσχυσης της ασφάλειας του ενδοπεριφερειακού οδικού δικτύου

Προβλέπεται και η υλοποίηση του παρακάτω τμηματοποιημένου (phasing) έργου από την ΠΠ 2014-2020:

• Κατασκευή Επαρχιακής Οδού Καστοριάς –Πτολεμαΐδας, Τμήμα ρέμα Κώτουρη- όρια Νομού Κοζάνης, με σήραγγα στην Κλεισούρα

Επίσης εξετάζεται η υλοποίηση των έργων των οποίων η ωρίμανση προβλέπεται με τη χρηματοδότηση των μελετών από το ΕΠ ΠΔΜ 2014-2020 και αφορούν τη βελτίωση της προσβασιμότητας περιοχών ιδιαίτερου ενδιαφέροντος.

Στις δράσεις ενίσχυσης της ασφάλειας του οδικού δικτύου περιλαμβάνονται παρεμβάσεις μικρού προϋπολογισμού για συστήματα πληροφόρησης χρηστών

οδικού δικτύου, εξοπλισμό πρόληψης και διαχείρισης ατυχημάτων, υλοποίηση ενός ολοκληρωμένου σχεδίου ενεργητικής ασφάλειας που εστιάζει στην ασφάλεια του οδικού δικτύου, με την αξιοποίηση τεχνολογικών λύσεων και σύγχρονου εξειδικευμένου και επιχειρησιακού εξοπλισμού που συμβάλλει στην παροχή ενεργητικής οδικής ασφάλειας με την πρόληψη των τροχαίων ατυχημάτων, τη ρύθμιση της κυκλοφορίας κ.λπ.

Οι δράσεις για τις μεταφορές θα υλοποιηθούν σε εναρμόνιση με το Εθνικό Στρατηγικό Σχέδιο για τις Μεταφορές. Το Εθνικό Στρατηγικό Σχέδιο για τις Μεταφορές θα επικαιροποιηθεί ώστε να προσαρμοστεί στα νέα δεδομένα μείωσης του περιβαλλοντικού αποτυπώματος των Μεταφορών.

Οι δράσεις οδικής ασφάλειας που θα υλοποιηθούν θα είναι σύμφωνες με το Εθνικό Στρατηγικό Σχέδιο Μεταφορών και την περιφερειακή εξειδίκευσή του και το Εθνικό Στρατηγικό Σχέδιο Οδικής Ασφάλειας. Επιδιώκεται κυρίως η βελτίωση των δεικτών οδικής ασφάλειας της χώρας για μείωση των θανάτων / βαριά τραυματιών κατά 50% μέχρι το έτος 2030, όπως περιγράφονται στο Εθνικό Στρατηγικό Σχέδιο Οδικής Ασφάλειας.

Οι δράσεις ηλεκτροκίνησης θα υλοποιηθούν κυρίως στο πλαίσιο του Προγράμματος "Μεταφορές" και ΠΔΑΜ. Το Περιφερειακό Πρόγραμμα θα συμπεριλάβει συμπληρωματικά τέτοιες δράσεις στην περίπτωση που τέτοια έργα αποτελέσουν μέρος των νέων ή επικαιροποιημένων Ολοκληρωμένων Χωρικών Επενδύσεων Βιώσιμης Αστικής Ανάπτυξης. Για τις δράσεις αναβάθμισης ενδοπεριφερειακού δικτύου και ηλεκτροκίνησης των αστικών συγκοινωνιών προβλέπεται η αξιοποίηση των Σχεδίων Βιώσιμης Αστικής Κινητικότητας (ΣΒΑΚ) των αστικών κέντρων της ΠΔΜ.

Οι δράσεις έχουν εκτιμηθεί ότι συμμορφώνονται με την Αρχή DNSH σύμφωνα με το προοίμιο 10 του ΚΚΔ 2021/1060.

Βασικές ομάδες-στόχοι — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iii) του ΚΚΔ:

Περιφέρεια Δυτικής Μακεδονίας, ΕΓΝΑΤΙΑ ΑΕ, ΟΤΑ Α' βαθμού, Υπουργείο Εσωτερικών.

Ενέργειες που διαφυλάσσουν την ισότητα, την ένταξη και την απαγόρευση των διακρίσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iv) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+

Σε όλες τις φάσεις προγραμματισμού και υλοποίησης, ο σχεδιασμός και η υλοποίηση των δράσεων θα συνάδουν με τις οριζόντιες αρχές του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της ΕΕ και των αρχών του Ευρωπαϊκού Πυλώνα των Κοινωνικών Δικαιωμάτων και του Εθνικού Σχεδίου Δράσης για τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρίες, καθώς και τις οριζόντιες αρχές για την ισότητα των φύλων, την καταπολέμηση των διακρίσεων και την προσβασιμότητα των ατόμων με αναπηρίες, σε εναρμόνιση με το άρθρο 9 του ΚΚΔ.

Η δράση δεν έχει αντίκτυπο στην ισότητα των φύλων.

Όλες οι επενδύσεις θα ακολουθούν τις αρχές της άρσης του διαχωρισμού και της απαγόρευσης των διακρίσεων και θα στοχεύουν στην προώθηση της ισότιμης πρόσβασης σε βασικές υπηρεσίες χωρίς αποκλεισμούς για όλες τις περιθωριοποιημένες ομάδες, όπως οι Ρομά, τα ΑμεΑ, τα άτομα με μεταναστευτικό υπόβαθρο, κ.λπ. και θα αποτελούν κριτήρια επιλογής των πράξεων. Όλες οι υπηρεσίες ή/και επενδύσεις θα απευθύνονται στο σύνολο των

περιθωριοποιημένων ομάδων και δεν θα διατηρούν ή οδηγούν σε διαχωρισμό και απομόνωσή τους.

Ενδεικτική αναφορά ως προς τις ειδικές περιοχές-στόχους, συμπεριλαμβανομένης της προβλεπόμενης χρήσης των εδαφικών εργαλείων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ν) του ΚΚΔ

Δεν έχει εφαρμογή.

Διαπεριφερειακές, διασυνοριακές και διακρατικές δράσεις — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vi) του ΚΚΔ

Οι Πράξεις που θα υλοποιηθούν στο πλαίσιο του παρόντος ειδικού στόχου, προβλέπεται να συμβάλουν στον Πυλώνα 2 - Σύνδεση της περιοχής της μακροπεριφερειακής στρατηγικής Αδριατικής - Ιονίου (EUSAIR) και συγκεκριμένα τον στόχο «ανάπτυξη αξιόπιστων δικτύων μεταφορών και διατροφικών συνδέσεων με την ενδοχώρα, τόσο για εμπορευματικές μεταφορές όσο και για επιβάτες».

Το Πρόγραμμα συμμετέχοντας στο εθνικό δίκτυο των ΔΑ για την Μακροπεριφερειακή Στρατηγική Αδριατικής Ιονίου εξειδίκευσε κατά το δυνατόν τις συναφείς με τις ανάγκες και δυνατότητες που το προσδιορίζουν, τις κατάλληλες προτεραιότητες που περιλαμβάνονται στην EUSAIR και πρόκειται στο πλαίσιο της εξειδίκευσης των προσκλήσεων να ενσωματώσει κατάλληλα - σε συνεργασία και με τους εθνικούς εκπροσώπους της χώρας στα όργανα διοίκησης της Στρατηγικής - εμβληματικά έργα που συμβάλλουν στην επίτευξη των στόχων της. Πέραν τούτου, η ΔΑ θα συμμετάσχει στο δίκτυο των ΔΑ που θα συγκροτηθεί στην EUSAIR από όλες τις χώρες με στόχο, όπου αυτό καθίσταται δυνατόν, να προκηρύσσει και εντάσσει έργα σε συνεργασία και συντονισμό και με αυτές, προκειμένου να διασφαλίζονται συνέργειες και πολλαπλασιαστικά αποτελέσματα από την υλοποίησή τους. Στην παρούσα φάση του σχεδιασμού για τέτοια έργα δεν έχει εφαρμογή το άρθρο 22.3.(δ)(vi) του ΚΚΔ.

Προβλεπόμενη χρήση των χρηματοδοτικών μέσων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vii) του ΚΚΔ

Δεν σχεδιάζεται να χρησιμοποιηθούν χρηματοδοτικά εργαλεία, διότι η φύση των σχετικών παρεμβάσεων σχετίζεται με την παραγωγή δημόσιου αγαθού και όχι δραστηριότητας που αποφέρει άμεσα έσοδα όπου μπορούν να επιστρέψουν ποσά. Επίσης, οι φορείς που περιλαμβάνονται στη δράση είναι αποκλειστικά δημόσιοι οργανισμοί.

2.1.1.1.2. Δείκτες

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ii) του ΚΚΔ και άρθρο 8 του κανονισμού ΕΤΠΑ και του κανονισμού ΤΣ

Πίνακας 2: Δείκτες εκροών

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Αναγνωριστικός κωδικός	Δείκτης	Μονάδα μέτρησης	Ορόσημο (2024)	Στόχος (2029)
3	RSO3.2	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCO44	Μήκος νέων ή αναβαθμισμένων οδών — εκτός ΔΕΔ-Μ	χλμ.	0,00	22,00

Παραπομπή: Άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ii) του ΚΚΔ

Πίνακας 3: Δείκτες αποτελεσμάτων

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Αναγνωριστικός κωδικός	Δείκτης	Μονάδα μέτρησης	Γραμμή βάσης ή τιμή αναφοράς	Έτος αναφοράς	Στόχος (2029)	Πηγή δεδομένων	Παρατηρήσεις
3	RSO3.2	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCR56	Εξοικονόμηση χρόνου που οφείλεται στη βελτίωση των οδικών υποδομών	ανθρωποημέρες/έτος	0,00	2021	2.000,00	ΟΠΣ	

2.1.1.1.3. Ενδεικτική κατανομή των προγραμματισμένων πόρων (ΕΕ) ανά είδος παρέμβασης

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο viii) του ΚΚΔ

Πίνακας 4: Διάσταση 1 — πεδίο παρέμβασης

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
3	RSO3.2	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	090. Άλλες νέες ή αναβαθμισμένες εθνικές, περιφερειακές οδοί και οδοί τοπικής πρόσβασης	33.082.038,00
3	RSO3.2	Σύνολο			33.082.038,00

Πίνακας 5: Διάσταση 2 — μορφή χρηματοδότησης

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
---------------	----------------	--------	-----------------------	---------	------------

3	RSO3.2	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	01. Επιχορήγηση	33.082.038,00
3	RSO3.2	Σύνολο			33.082.038,00

Πίνακας 6: Διάσταση 3 — μηχανισμός εδαφικής υλοποίησης και εδαφική εστίαση

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
3	RSO3.2	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	33. Άλλες προσεγγίσεις — Καμία εδαφική στόχευση	33.082.038,00
3	RSO3.2	Σύνολο			33.082.038,00

Πίνακας 7: Διάσταση 6 — δευτερεύοντες θεματικοί στόχοι ΕΚΤ+

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)

Πίνακας 8: Διάσταση 7 — διάσταση της ισότητας των φύλων στο πλαίσιο των ΕΚΤ+, ΕΤΠΑ, Ταμείο Συνοχής και ΤΔΜ

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
3	RSO3.2	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	03. Ουδετερότητα ως προς το φύλο	33.082.038,00
3	RSO3.2	Σύνολο			33.082.038,00

* Κατά κανόνα, το 40 % για το ΕΚΤ+ συνεισφέρει στην παρακολούθηση της ισότητας των φύλων. Το 100 % εφαρμόζεται όταν το κράτος μέλος επιλέγει να χρησιμοποιήσει το άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+

2.1.1. Προτεραιότητα: 4Α. Ενίσχυση της Κοινωνικής Ανάπτυξης της Περιφέρειας (ΕΤΠΑ)

2.1.1.1. Ειδικός στόχος: RSO4.2. Βελτίωση της ισότιμης πρόσβασης σε ποιοτικές υπηρεσίες εκπαίδευσης, κατάρτισης και διά βίου μάθησης χωρίς αποκλεισμούς μέσω της ανάπτυξης προσβάσιμων υποδομών, συμπεριλαμβανομένων της ενίσχυσης της ανθεκτικότητας της εξ αποστάσεως και της διαδικτυακής εκπαίδευσης και κατάρτισης (ΕΤΠΑ)

2.1.1.1.1. Παρεμβάσεις των ταμείων

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημεία i), iii), iv), v), vi) και vii) του ΚΚΔ

Σχετικά είδη δράσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο i) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+:

Στο πλαίσιο του παρόντος ειδικού στόχου το πρόγραμμα θα χρηματοδοτήσει δράσεις επέκτασης και βελτίωσης των υποδομών όλων των εκπαιδευτικών βαθμίδων, συμβάλλοντας στην αναβάθμιση τόσο του επιπέδου των παρεχόμενων υπηρεσιών όσο και της ισότιμης πρόσβασης σε αυτά για όλους τους εκπαιδευόμενους, που θα συνεργούν με τις δράσεις κοινωνικής ένταξης του ΕΚΤ+ στις περιπτώσεις όπου απαιτείται. Η επιλογή και υλοποίηση των δράσεων θα βασιστεί στην χαρτογράφηση των αναγκών και στην ιεράρχηση των προτεραιοτήτων που διενεργείται από το Υπουργείο Παιδείας.

Περιλαμβάνονται οι ακόλουθες κατηγορίες δράσεων:

4Α.02.01 Ανάπτυξη / αναβάθμιση υποδομών σχολικής εκπαίδευσης

Με τη δράση αυτή επιδιώκεται η κάλυψη των αναγκών ανάπτυξης και βελτίωσης των κτιριακών υποδομών και του εξοπλισμού Α΄-βάθμιας & Β΄-βάθμιας Εκπαίδευσης στην Περιφέρεια Δυτικής Μακεδονίας λαμβάνοντας υπόψη τις ανάγκες νέων υποδομών, την εξέλιξη των δεδομένων του μαθητικού πληθυσμού της Περιφέρειας και τους στόχους της Χώρας για τη βελτίωση της ποιότητας της εκπαίδευσης. Η ένταξη των παιδιών ηλικίας 4 ετών στην υποχρεωτική εκπαίδευση (2020) έχει αυξήσει τις κτηριακές ανάγκες πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης (νηπιαγωγεία). Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στην ολοκλήρωση των απαιτούμενων υποδομών για τη βελτίωση της προσβασιμότητας ΑμεΑ.

Ενδεικτικές ομάδες πράξεων:

- Κατασκευή / αναβάθμιση υποδομών σχολικής εκπαίδευσης
- Ενίσχυση δράσεων ποιοτικής αναβάθμισης της σχολικής εκπαίδευσης (εξοπλισμός εργαστηρίων, ψηφιακές αίθουσες Διδασκαλίας, κ.α.)
- Ενίσχυση δράσεων ανάπτυξης / αναβάθμισης υποδομών προσχολικής εκπαίδευσης

4Α.02.02 Βελτίωση της προσβασιμότητας και της ισότιμης πρόσβασης στη σχολική εκπαίδευση μαθητών με αναπηρίες και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες

Με τη δράση αυτή επιδιώκεται να υποστηριχθεί η συμπεριληπτική εκπαίδευση των ατόμων με αναπηρία και χρόνιες παθήσεις ή με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες μέσω της βελτίωσης υποστηρικτικής εκπαιδευτικής υποδομής, εξοπλισμού και υποδομής εξυπηρέτησης των καθημερινών αναγκών των μαθητών αυτών.

Ενδεικτικές ομάδες πράξεων:

- Βελτίωση προσβασιμότητας στις υποδομές σχολικής εκπαίδευσης
- Ενίσχυση δράσεων για την ισότιμη πρόσβαση στην εκπαίδευση μαθητών με αναπηρίες και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες

Δεν θα γίνουν επενδύσεις σε σχολεία με ειδικές ανάγκες και θα δοθεί έμφαση στην προσαρμογή των γενικών σχολείων ώστε να ανταποκρίνονται στις ανάγκες των μαθητών με ειδικές ανάγκες.

4Α.02.03 Ανάπτυξη / αναβάθμιση υποδομών τριτοβάθμιας εκπαίδευσης

Με τη δράση αυτή επιδιώκεται η ενίσχυση της αναβάθμισης και ανάπτυξης των εγκαταστάσεων και του εξοπλισμού του Πανεπιστημίου Δυτικής Μακεδονίας, λαμβάνοντας υπόψη και τη Στρατηγική για την Ανώτατη Εκπαίδευση που αποτελεί δομική μεταρρύθμιση στον τομέα της Παιδείας για την περίοδο 2021-2027 (Ν. 4653/2020, ΦΕΚ Α12 - 24.01.2020).

Ενδεικτικές ομάδες πράξεων:

- Κατασκευή / αναβάθμιση υποδομών Γ΄-βάθμιας εκπαίδευσης
- Αναβάθμιση εξοπλισμού για την εκπαίδευση, με εστίαση σε θέματα βιώσιμης ανάπτυξης, κλιματικής αλλαγής και τομείς αιχμής για την ανάπτυξη

Εξετάζεται και η υλοποίηση των παρακάτω τμηματοποιημένων(phasing) έργων από την ΠΠ 2014-2020:

- Ανάπτυξη κτιριακών εγκαταστάσεων Σχολής Καλών Τεχνών Πανεπιστημίου Δυτικής Μακεδονίας στη Φλώρινα
- Δημιουργία Εκπαιδευτικού Αστρονομικού Πάρκου ΟΡΛΙΑΚΑ στο Νομό Γρεβενών από το Πανεπιστήμιο Δυτικής Μακεδονίας

4Α.02.04 Βελτίωση προσβασιμότητας και της ισότιμης πρόσβασης στην εκπαίδευση φοιτητών με αναπηρίες και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες

Με τη δράση αυτή επιδιώκεται η ενίσχυση της αναβάθμισης και ανάπτυξης του εξοπλισμού του Πανεπιστημίου Δυτικής Μακεδονίας, λαμβάνοντας υπόψη τη Στρατηγική για την Ανώτατη Εκπαίδευση και τους Άξονες Στρατηγικής 6.2-Ισότιμη πρόσβαση και ολοκλήρωση για όλους και 8.2-Αναβάθμιση και ανανέωση εκπαιδευτικού εξοπλισμού για την ανάπτυξη νέων δεξιοτήτων και στήριξη προσβασιμότητας, καθώς και το Εθνικό Σχέδιο Δράσης για τα Άτομα με Αναπηρία. Ενδεικτικά, θα υλοποιηθούν παρεμβάσεις υποδομής, όπως η κατασκευή ανελκυστήρων ή μηχανικών μέσων κάλυψης υψομετρικών διαφορών και χώρου πρόσβασης, η τοποθέτηση ράμπας ή αναβατόριου, η διαμόρφωση προσβάσιμων χώρων υγιεινής και προσβάσιμων χώρων στάθμευσης οχημάτων ατόμων με αναπηρία, με ειδική διαγράμμιση πλησίον εισόδων κτηρίων κλπ., αλλά και εξοπλισμού υποστηρικτικών τεχνολογιών για ΑμεΑ (όπως οθόνη Braille, εκτυπωτής Braille κ.α) και εφαρμογών λογισμικού (σύνθεσης φωνής, ανάγνωσης κ.α.).

Ενδεικτικές ομάδες πράξεων:

- Βελτίωση προσβασιμότητας στις υποδομές τριτοβάθμιας εκπαίδευσης
- Ενίσχυση δράσεων για την ισότιμη πρόσβαση στην εκπαίδευση φοιτητών με αναπηρίες και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες

Με την οριστικοποίηση της χαρτογράφησης των αναγκών και της ιεράρχησης των προτεραιοτήτων στον τομέα παιδείας, κατά τη διάρκεια υλοποίησης των προγραμμάτων θα διασφαλίζεται η συνέργεια / συμπληρωματικότητα των επενδύσεων του προγράμματος με το ΤΑΑ.

Θα υπάρξει συντονισμός σε κεντρικό επίπεδο, ώστε ο διαχωρισμός να γίνεται από το αρμόδιο Υπουργείο Παιδείας σε επίπεδο Πράξεων και να εξασφαλιστεί η μη ύπαρξη επικαλύψεων και η επίτευξη συνέργειας / συμπληρωματικότητας μεταξύ των προγραμμάτων.

Οι δράσεις θα συμβάλουν στο στόχο για ένα σύγχρονο σχολείο για όλους με ανάπτυξη ψηφιακής κουλτούρας, ένταξη νέων μαθησιακών αντικειμένων, διαδραστική μάθηση και εξατομικευμένη εκπαίδευση. Θα συμβάλουν στη βελτίωση των μαθησιακών και κοινωνικών εφοδίων και των δεξιοτήτων μαθητών / σπουδαστών χωρίς αποκλεισμούς και εκπαιδευτικές ανισότητες και την ανθεκτικότητα της εκπαιδευτικής υποδομής, ώστε η Παιδεία να αποτελέσει πραγματικό καταλύτη κοινωνικής κινητικότητας. Παράλληλα η συμμετοχή των παιδιών άνω των 4 ετών στα νηπιαγωγεία συμβάλλει στη διεύρυνση των εργασιακών δυνατοτήτων των γονέων παρέχοντας προοπτικές προσωπικής ανέλιξής τους.

Οι δράσεις έχουν εκτιμηθεί ότι συμμορφώνονται με την Αρχή DNSH σύμφωνα με το προοίμιο 10 του ΚΚΔ 2021/1060.

Βασικές ομάδες-στόχοι — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iii) του ΚΚΔ:

ΟΤΑ Α' βαθμού, Υπουργείο Παιδείας και Νομικά Πρόσωπα, Πανεπιστήμιο Δυτικής Μακεδονίας.

Ενέργειες που διαφυλάσσουν την ισότητα, την ένταξη και την απαγόρευση των διακρίσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iv) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+

Σε όλες τις φάσεις προγραμματισμού και υλοποίησης, ο σχεδιασμός και η υλοποίηση των δράσεων θα συνάδουν με τις οριζόντιες αρχές του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της ΕΕ και των αρχών του Ευρωπαϊκού Πυλώνα των Κοινωνικών Δικαιωμάτων και του Εθνικού Σχεδίου Δράσης για τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρίες, καθώς και τις οριζόντιες αρχές για την ισότητα των φύλων, την καταπολέμηση των διακρίσεων και την προσβασιμότητα των ατόμων με αναπηρίες, σε εναρμόνιση με το άρθρο 9 του ΚΚΔ.

Οι δράσεις του ειδικού στόχου συνδράμουν στη βελτίωση της ισότιμης πρόσβασης σε χωρίς αποκλεισμούς και ποιοτικές υπηρεσίες εκπαίδευσης και στηνπροώθηση της διασφάλισης της προσβασιμότητας των ΑμεΑ.

Η ισότητα των φύλων είναι ένας σημαντικός και σκόπιμος στόχος, αλλά όχι ο κύριος στόχος για την ανάληψη των παρεμβάσεων στον συγκεκριμένο ειδικό στόχο. Στο Εθνικό Σχέδιο Δράσης για την ισότητα των Φύλων (ΕΣΔΙΦ) 2021-2025 εντάσσονται δράσεις για την ένταξη της διάστασης του φύλου σε όλες τις βαθμίδες εκπαίδευσης.

Όλες οι επενδύσεις θα ακολουθούν τις αρχές της άρσης του διαχωρισμού και της απαγόρευσης των διακρίσεων και θα στοχεύουν στην προώθηση της ισότιμης πρόσβασης σε βασικές υπηρεσίες χωρίς αποκλεισμούς για όλες τις περιθωριοποιημένες ομάδες, όπως οι Ρομά, τα ΑμεΑ, τα άτομα με

μεταναστευτικό υπόβαθρο, κ.λ.π. και θα αποτελούν κριτήρια επιλογής των πράξεων. Όλες οι υπηρεσίες ή/και επενδύσεις θα απευθύνονται στο σύνολο των περιθωριοποιημένων ομάδων και δεν θα διατηρούν ή οδηγούν σε διαχωρισμό και απομόνωσή τους.

Ενδεικτική αναφορά ως προς τις ειδικές περιοχές-στόχους, συμπεριλαμβανομένης της προβλεπόμενης χρήσης των εδαφικών εργαλείων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ν) του ΚΚΔ

Δεν έχει εφαρμογή.

Διαπεριφερειακές, διασυνοριακές και διακρατικές δράσεις — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο νι) του ΚΚΔ

Το Πρόγραμμα συμμετέχοντας στο εθνικό δίκτυο των ΔΑ για την Μακροπεριφερειακή Στρατηγική Αδριατικής Ιονίου εξειδίκευσε κατά το δυνατόν τις συναφείς με τις ανάγκες και δυνατότητες που το προσδιορίζουν, τις κατάλληλες προτεραιότητες που περιλαμβάνονται στην EUSAIR και πρόκειται στο πλαίσιο της εξειδίκευσης των προσκλήσεων να ενσωματώσει κατάλληλα - σε συνεργασία και με τους εθνικούς εκπροσώπους της χώρας στα όργανα διοίκησης της Στρατηγικής - εμβληματικά έργα που συμβάλλουν στην επίτευξη των στόχων της. Πέραν τούτου, η ΔΑ θα συμμετάσχει στο δίκτυο των ΔΑ που θα συγκροτηθεί στην EUSAIR από όλες τις χώρες με στόχο, όπου αυτό καθίσταται δυνατόν, να προκηρύσσει και εντάσσει έργα σε συνεργασία και συντονισμό και με αυτές, προκειμένου να διασφαλίζονται συνέργειες και πολλαπλασιαστικά αποτελέσματα από την υλοποίησή τους. Στην παρούσα φάση του σχεδιασμού για τέτοια έργα δεν έχει εφαρμογή το άρθρο 22.3.(δ)(νι) του ΚΚΔ.

Προβλεπόμενη χρήση των χρηματοδοτικών μέσων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vii) του ΚΚΔ

Δεν σχεδιάζεται να χρησιμοποιηθούν χρηματοδοτικά εργαλεία, διότι η φύση των σχετικών παρεμβάσεων σχετίζεται με την παραγωγή δημόσιου αγαθού και όχι δραστηριότητας που αποφέρει άμεσα έσοδα όπου μπορούν να επιστρέψουν ποσά. Επίσης, οι φορείς που περιλαμβάνονται στη δράση είναι αποκλειστικά δημόσιοι οργανισμοί.

2.1.1.1.2. Δείκτες

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ii) του ΚΚΔ και άρθρο 8 του κανονισμού ΕΤΠΑ και του κανονισμού ΤΣ

Πίνακας 2: Δείκτες εκροών

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Αναγνωριστικός κωδικός	Δείκτης	Μονάδα μέτρησης	Ορόσημο (2024)	Στόχος (2029)
4A	RSO4.2	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCO67	Χωρητικότητα τάξεων νέων ή εκσυγχρονισμένων εκπαιδευτικών εγκαταστάσεων	άτομα	37.500,00	40.470,00

Παραπομπή: Άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ii) του ΚΚΔ

Πίνακας 3: Δείκτες αποτελεσμάτων

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Αναγνωριστικός κωδικός	Δείκτης	Μονάδα μέτρησης	Γραμμή βάσης ή τιμή αναφοράς	Έτος αναφοράς	Στόχος (2029)	Πηγή δεδομένων	Παρατηρήσεις
4A	RSO4.2	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCR71	Ετήσιος αριθμός χρηστών νέων ή εκσυγχρονισμένων εκπαιδευτικών εγκαταστάσεων	χρήστες/έτος	0,00	2021	38.300,00	ΟΠΣ	

2.1.1.1.3. Ενδεικτική κατανομή των προγραμματισμένων πόρων (ΕΕ) ανά είδος παρέμβασης

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο viii) του ΚΚΔ

Πίνακας 4: Διάσταση 1 — πεδίο παρέμβασης

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
4A	RSO4.2	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	122. Υποδομή για πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια εκπαίδευση	9.350.000,00
4A	RSO4.2	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	123. Υποδομή για τριτοβάθμια εκπαίδευση	11.900.000,00
4A	RSO4.2	Σύνολο			21.250.000,00

Πίνακας 5: Διάσταση 2 — μορφή χρηματοδότησης

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
4A	RSO4.2	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	01. Επιχορήγηση	21.250.000,00

4A	RSO4.2	Σύνολο			21.250.000,00
----	--------	--------	--	--	---------------

Πίνακας 6: Διάσταση 3 — μηχανισμός εδαφικής υλοποίησης και εδαφική εστίαση

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
4A	RSO4.2	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	33. Άλλες προσεγγίσεις — Καμία εδαφική στόχευση	21.250.000,00
4A	RSO4.2	Σύνολο			21.250.000,00

Πίνακας 7: Διάσταση 6 — δευτερεύοντες θεματικοί στόχοι ΕΚΤ+

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
---------------	----------------	--------	-----------------------	---------	------------

Πίνακας 8: Διάσταση 7 — διάσταση της ισότητας των φύλων στο πλαίσιο των ΕΚΤ+, ΕΤΠΑ, Ταμείο Συνοχής και ΤΔΜ

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
4A	RSO4.2	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	02. Συνεκτίμηση της διάστασης του φύλου	21.250.000,00
4A	RSO4.2	Σύνολο			21.250.000,00

* Κατά κανόνα, το 40 % για το ΕΚΤ+ συνεισφέρει στην παρακολούθηση της ισότητας των φύλων. Το 100 % εφαρμόζεται όταν το κράτος μέλος επιλέγει να χρησιμοποιήσει το άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+

2.1.1.1. Ειδικός στόχος: RSO4.5. Εξασφάλιση ισότιμης πρόσβασης στην υγειονομική περίθαλψη και ενίσχυση της ανθεκτικότητας των συστημάτων υγείας, συμπεριλαμβανομένης της πρωτοβάθμιας υγειονομικής περίθαλψης, και προώθηση της μετάβασης από την ιδρυματική φροντίδα στη φροντίδα που βασίζεται σε επίπεδο οικογένειας και τοπικής κοινότητας (ΕΤΠΑ)

2.1.1.1.1. Παρεμβάσεις των ταμείων

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημεία i), iii), iv), v), vi) και vii) του ΚΚΔ

Σχετικά είδη δράσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο i) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+:

Στο πλαίσιο του παρόντος ειδικού στόχου το πρόγραμμα θα χρηματοδοτήσει δράσεις επέκτασης και βελτίωσης των υποδομών Υγείας, που θα συνεργούν με τις δράσεις κοινωνικής ένταξης του ΕΚΤ+, συμβάλλοντας στην αναβάθμιση, τόσο του επιπέδου των παρεχόμενων υπηρεσιών, όσο και της ισότιμης πρόσβασης του πληθυσμού της Περιφέρειας στις προσφερόμενες υπηρεσίες Υγείας. Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στη βελτίωση της προσβασιμότητας σε ΑμεΑ.

Η νέα στρατηγική για την Υγεία μέσω του ανθρωποκεντρικού σχεδιασμού αποβλέπει στην καθολική πρόσβαση και στη μείωση των ανισοτήτων, προκειμένου να εξασφαλιστεί η ισότιμη πρόσβαση σε ποιοτικές υπηρεσίες Υγείας και να εξαλειφθούν οι ανεκπλήρωτες ανάγκες (unmet health needs). Τονίζεται ότι, η καθολική υγειονομική κάλυψη στη χώρα έχει ήδη θεσπιστεί με το νόμο 4368/2016, όπως επεκτάθηκε και ισχύει με το νόμο 4865/2021.

Η επιλογή και υλοποίηση των δράσεων θα βασιστεί στη χαρτογράφηση των αναγκών και την ιεράρχηση των προτεραιοτήτων που διενεργείται από το αρμόδιο Υπουργείο.

Προβλέπεται η απαίτηση υποβολής ενός Σχεδίου Λειτουργίας και Συντήρησης για την προμήθεια βαρέως και μεγάλου ιατρικού εξοπλισμού κατά τη φάση προσκλήσεων υποβολής προτάσεων χρηματοδότησης σχετικών δράσεων.

Περιλαμβάνονται οι ακόλουθες κατηγορίες δράσεων:

4Α.05.01 Ανάπτυξη / αναβάθμιση υποδομών υγείας

Ενδεικτικές Ομάδες Πράξεων:

- Δημιουργία, αναβάθμιση/ βελτίωση υποδομών Β' θμιας Υγείας
- Ανάπτυξη / αναβάθμιση υποδομών Α' θμιας Υγείας

Περιλαμβάνει δράσεις για την Ανάπτυξη Κινητών Μονάδων Υγείας (ΚΟΜΥ) / οχήματα, εξοπλισμός, κ.α., ανάπτυξη υποδομών και εξοπλισμού λοιπών δομών Α'θμιας Υγείας (ΤΟΜΥ, ΕΚΑΒ, ψυχικής υγείας, εξαρτήσεων, κ.α.). Οι Κινητές Μονάδες Υγείας προβλέπεται να υλοποιηθούν σύμφωνα με την χαρτογράφηση των αναγκών και την ιεράρχηση προτεραιοτήτων, σε δικαιολογημένες περιπτώσεις, όπως άτομα που ζουν σε απομακρυσμένες, απομονωμένες κοινότητες με περιορισμένη πρόσβαση στην υγειονομική περίθαλψη.

Εξετάζεται η υλοποίηση του παρακάτω τμηματοποιημένου (phasing) έργου από την ΠΠ 2014-2020:

· Προσθήκη νέας πτέρυγας Χειρουργικού και Παθολογικού τομέα στο "Μαμάτσειο" Νοσοκομείο Κοζάνης

Επίσης εξετάζεται και η υλοποίηση των έργων των οποίων η ωρίμανση προβλέπεται με τη χρηματοδότηση των μελετών από το ΕΠ ΠΔΜ 2014-2020 και αφορούν στην αναβάθμιση / επέκταση των υποδομών των Νοσοκομείων της Περιφέρειας.

4Α.05.02 Ενίσχυση / αναβάθμιση του υγειονομικού εξοπλισμού των υποδομών Υγείας

Στις υποδομές Υγείας προβλέπεται η επέκταση-αναβάθμιση των κτιριακών εγκαταστάσεων των υποδομών Υγείας (νοσοκομείων, κέντρων υγείας) της Περιφέρειας και η προμήθεια αναβαθμισμένου ιατροτεχνολογικού εξοπλισμού με βασική επιδίωξη την ετοιμότητα ανταπόκρισης σε περιπτώσεις εκτάκτων αναγκών.

Ενδεικτικές Ομάδες Πράξεων:

- Προμήθεια και εγκατάσταση ιατροτεχνολογικού εξοπλισμού υποδομών Β'θμιας υγείας.
- Προμήθεια και εγκατάσταση ιατροτεχνολογικού εξοπλισμού υποδομών Α'θμιας υγείας.

4Α.05.03 Ανάπτυξη / αναβάθμιση υποδομών κοινωνικής μέριμνας

Με τη δράση αυτή επιδιώκεται η ανάπτυξη / βελτίωση υποδομών για την παροχή υπηρεσιών Κοινωνικής Πρόνοιας σε ευπαθείς κοινωνικά ομάδες, λαμβάνοντας υπόψη την Εθνική Στρατηγική για την Κοινωνική Ένταξη και Μείωση της Φτώχειας .

Ενδεικτικές ομάδες πράξεων:

- Δράσεις δημιουργίας και αναβάθμισης υποδομών και εξοπλισμού κοινωνικής πρόνοιας ευάλωτων ομάδων πληθυσμού. Συμπεριλαμβάνονται και δράσεις ενίσχυσης της ανθεκτικότητας των υποδομών κοινωνικής μέριμνας για την αντιμετώπιση κρίσεων (όπως της πανδημίας Covid-19).
- Δράσεις βελτίωσης της προσβασιμότητας των ατόμων με αναπηρίες σε δημόσιες υποδομές (δημόσια κτίρια, κοινόχρηστοι χώροι, πάρκα, πλατείες)
- Δράσεις βελτίωσης υποδομών διαμονής / διαβίωσης Ρομά

Οι δράσεις για τους Ρομά θα είναι δεόντως αιτιολογημένες στο πλαίσιο του σχετικού ολοκληρωμένου τοπικού σχεδίου δράσης και θα έχουν συνέργεια/συμπληρωματικότητα με τις δράσεις για τους Ρομά που θα στηριχθούν από το ΕΚΤ+ στο πλαίσιο του ΕΣ 4Β.10 (4.1).

Εξετάζεται και η υλοποίηση του παρακάτω τμηματοποιημένου (phasing) έργου από την ΠΠ 2014-2020:

"Κτιριακές εγκαταστάσεις Δομών στήριξης ατόμων με νοητική υστέρηση και πολλαπλές αναπηρίες στην ΖΕΠ του Δήμου Κοζάνης".

Το σύνολο των υποδομών κοινωνικής και υγειονομικής πρόνοιας θα καλύπτει ελλείψεις, βασισμένες στην χαρτογράφηση των υποδομών και υπηρεσιών και στην αποτίμηση εξατομικευμένων αναγκών. Αναλυτικότερα στοιχεία περιγράφονται στην ενότητα της Στρατηγικής του Π-ΔΜ.

Η αποϊδρυματοποίηση για παιδιά, άτομα με αναπηρίες και ηλικιωμένους ή/και η άρση των διακρίσεων αποτελούν βασικό στόχο της Εθνικής Στρατηγικής

Υγείας και προβλέπεται οι σχετικές δράσεις να υλοποιηθούν σύμφωνα με την χαρτογράφηση των αναγκών και την ιεράρχηση προτεραιοτήτων, που διενεργείται από το Υπουργείο Υγείας.

Οι υποδομές σε επίπεδο κοινότητας θα συγχρηματοδοτούνται για να στηρίζουν την υλοποίηση της Εθνικής Στρατηγικής για την Αποϊδρυματοποίηση.

Στις δράσεις δημιουργίας / αναβάθμισης κοινωνικών υποδομών η προμήθεια εξοπλισμού και ο εκσυγχρονισμός εγκαταστάσεων αφορούν σε ανοιχτές δομές, δεδομένου ότι η στρατηγική για την αποϊδρυματοποίηση αποσκοπεί στην ανάπτυξη ενός σταθερού πλαισίου συστημάτων υποστήριξης της κοινωνικής φροντίδας, ώστε τα παιδιά, οι ενήλικες και οι ηλικιωμένοι, που έχουν διάφορες ανάγκες υποστήριξης, να μπορούν να ενταχθούν πλήρως στην κοινωνία και να συμμετάσχουν σε αυτήν απολαμβάνοντας τα θεμελιώδη τους δικαιώματα.

Η ενίσχυση της ΠΦΥ αποτελεί προτεραιότητα με τις επενδύσεις σε υποδομές και εξοπλισμό για τη δευτεροβάθμια και τριτοβάθμια φροντίδα να περιορίζονται σε εθνικό επίπεδο στο 40% των πόρων ΕΤΠΑ για την Υγεία.

Η επίτευξη συνέργειας και συμπληρωματικότητας και η αποφυγή επικαλύψεων των Δράσεων του Προγράμματος με το Ταμείο Ανάκαμψης, επιτυγχάνεται μέσω κεντρικού συντονισμού με τη συμμετοχή των αρμόδιων υπουργείων και υπηρεσιών. Σχετικές προβλέψεις έχουν συμπεριληφθεί στον ν. 4914/2020 για το ΕΣΠΑ 2021-2027, σύμφωνα με τις οποίες τον ανωτέρω ρόλο αναλαμβάνουν η Εθνική Αρχή Συντονισμού, η Ειδική Υπηρεσία Συντονισμού του Ταμείου Ανάκαμψης καθώς και το Συμβούλιο Παρακολούθησης και Συντονισμού Αναπτυξιακών Παρεμβάσεων. Επίσης επιδιώκεται και η συνέργεια / συμπληρωματικότητα μεταξύ των δράσεων ΕΤΠΑ και ΕΚΤ+ του προγράμματος.

Οι δράσεις έχουν εκτιμηθεί ότι συμμορφώνονται με την Αρχή DNSH σύμφωνα με το προσήμιο 10 του ΚΚΔ 2021/1060.

Βασικές ομάδες-στόχοι — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iii) του ΚΚΔ:

Υπουργείο Υγείας και Νομικά Πρόσωπα, 3η ΥΠΕ, Νοσοκομεία, Κέντρα Υγείας, ΕΚΑΒ, Περιφέρεια Δυτικής Μακεδονίας,
Ευπαθείς ομάδες, ΑμεΑ, Ρομά, ΟΤΑ Α' βαθμού, Δημόσιοι Φορείς.

Ενέργειες που διαφυλάσσουν την ισότητα, την ένταξη και την απαγόρευση των διακρίσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iv) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+

Σε όλες τις φάσεις προγραμματισμού και υλοποίησης, ο σχεδιασμός και η υλοποίηση των δράσεων θα συνάδουν με τις οριζόντιες αρχές του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της ΕΕ και των αρχών του Ευρωπαϊκού Πυλώνα των Κοινωνικών Δικαιωμάτων και του Εθνικού Σχεδίου Δράσης για τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρίες, καθώς και τις οριζόντιες αρχές για την ισότητα των φύλων, την καταπολέμηση των διακρίσεων και την προσβασιμότητα των ατόμων με αναπηρίες, σε εναρμόνιση με το άρθρο 9 του ΚΚΔ.

Οι δράσεις του ειδικού στόχου συνδράμουν στην προώθηση της ισότιμης πρόσβασης στην υγειονομική περίθαλψη και της μετάβασης από την ιδρυματική φροντίδα στη φροντίδα που βασίζεται στην οικογένεια και την τοπική κοινότητα, καθώς και στην προώθηση της διασφάλισης της προσβασιμότητας των ΑμεΑ. Επιπλέον συνδράμουν στην προώθηση της κοινωνικοοικονομικής ένταξης περιθωριοποιημένων κοινοτήτων (Ρομά), νοικοκυριών με χαμηλό εισόδημα και μειονεκτουσών ομάδων, συμπεριλαμβανομένων των ατόμων με ειδικές ανάγκες.

Η ισότητα των φύλων είναι ένας σημαντικός και σκόπιμος στόχος, αλλά όχι ο κύριος στόχος για την ανάληψη των παρεμβάσεων στον συγκεκριμένο στόχο. Η συνεκτίμηση στη ισότητα των φύλων μπορεί να προκύψει με την ενίσχυση σε θέματα γυναικείας υγείας και οικογενειακού προγραμματισμού, ενίσχυσης της υγειονομικής περίθαλψης εγγείων γυναικών, κ.α.

Σύμφωνα με μελέτες στις περιπτώσεις της ημερήσιας φροντίδας ΑμεΑ και ηλικιωμένων κατά κύριο λόγο οι γυναίκες δεσμεύονται και αποκόπτονται από την αγορά εργασίας. Η συνεκτίμηση στην ισότητα των φύλων στην περίπτωση αυτή μπορεί να προκύψει μέσω της αποδέσμευσης των γυναικών από τη φροντίδα των ΑμεΑ ή των ηλικιωμένων, παρέχοντας τη δυνατότητα να συμμετέχουν σε άλλες δραστηριότητες και να βελτιώσουν την ισορροπία μεταξύ επαγγελματικής και προσωπικής ζωής.

Όλες οι επενδύσεις θα ακολουθούν τις αρχές της άρσης του διαχωρισμού και της απαγόρευσης των διακρίσεων και θα στοχεύουν στην προώθηση της ισότιμης πρόσβασης σε βασικές υπηρεσίες χωρίς αποκλεισμούς για όλες τις περιθωριοποιημένες ομάδες, όπως οι Ρομά, τα ΑμεΑ, τα άτομα με μεταναστευτικό υπόβαθρο, κ.λ.π. και θα αποτελούν κριτήρια επιλογής των πράξεων. Όλες οι υπηρεσίες ή/και επενδύσεις θα απευθύνονται στο σύνολο των περιθωριοποιημένων ομάδων και δεν θα διατηρούν ή οδηγούν σε διαχωρισμό και απομόνωσή τους.

Ενδεικτική αναφορά ως προς τις ειδικές περιοχές-στόχους, συμπεριλαμβανομένης της προβλεπόμενης χρήσης των εδαφικών εργαλείων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ν) του ΚΚΔ

Δεν έχει εφαρμογή.

Διαπεριφερειακές, διασυνοριακές και διακρατικές δράσεις — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vi) του ΚΚΔ

Το Πρόγραμμα συμμετέχοντας στο εθνικό δίκτυο των ΔΑ για την Μακροπεριφερειακή Στρατηγική Αδριατικής Ιονίου εξειδίκευσε κατά το δυνατόν τις συναφείς με τις ανάγκες και δυνατότητες που το προσδιορίζουν, τις κατάλληλες προτεραιότητες που περιλαμβάνονται στην EUSAIR και πρόκειται στο πλαίσιο της εξειδίκευσης των προσκλήσεων να ενσωματώσει κατάλληλα - σε συνεργασία και με τους εθνικούς εκπροσώπους της χώρας στα όργανα διοίκησης της Στρατηγικής - εμβληματικά έργα που συμβάλλουν στην επίτευξη των στόχων της. Πέραν τούτου, η ΔΑ θα συμμετάσχει στο δίκτυο των ΔΑ που θα συγκροτηθεί στην EUSAIR από όλες τις χώρες με στόχο, όπου αυτό καθίσταται δυνατόν, να προκηρύσσει και εντάσσει έργα σε συνεργασία και συντονισμό και με αυτές, προκειμένου να διασφαλίζονται συνέργειες και πολλαπλασιαστικά αποτελέσματα από την υλοποίησή τους. Στην παρούσα φάση του σχεδιασμού για τέτοια έργα δεν έχει εφαρμογή το άρθρο 22.3.(δ)(vi) του ΚΚΔ.

Προβλεπόμενη χρήση των χρηματοδοτικών μέσων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vii) του ΚΚΔ

Δεν σχεδιάζεται να χρησιμοποιηθούν χρηματοδοτικά εργαλεία, διότι η φύση των σχετικών παρεμβάσεων σχετίζεται με την παραγωγή δημόσιου αγαθού και όχι δραστηριότητας που αποφέρει άμεσα έσοδα όπου μπορούν να επιστρέψουν ποσά. Επίσης, οι φορείς που περιλαμβάνονται στη δράση είναι αποκλειστικά δημόσιοι οργανισμοί.

2.1.1.1.2. Δείκτες

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ii) του ΚΚΔ και άρθρο 8 του κανονισμού ΕΤΠΑ και του κανονισμού ΤΣ

Πίνακας 2: Δείκτες εκροών

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Αναγνωριστικός κωδικός	Δείκτης	Μονάδα μέτρησης	Ορόσημο (2024)	Στόχος (2029)
4A	RSO4.5	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCO69	Χωρητικότητα νέων ή εκσυγχρονισμένων εγκαταστάσεων υγειονομικής περίθαλψης	άτομα/έτος	283.689,00	283.689,00
4A	RSO4.5	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCO70	Χωρητικότητα νέων ή εκσυγχρονισμένων εγκαταστάσεων κοινωνικής μέριμνας (εκτός της στέγασης)	άτομα/έτος	35,00	47,00

Παραπομπή: Άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ii) του ΚΚΔ

Πίνακας 3: Δείκτες αποτελεσμάτων

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Αναγνωριστικός κωδικός	Δείκτης	Μονάδα μέτρησης	Γραμμή βάσης ή τιμή αναφοράς	Έτος αναφοράς	Στόχος (2029)	Πηγή δεδομένων	Παρατηρήσεις
4A	RSO4.5	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCR73	Ετήσιος αριθμός χρηστών νέων ή εκσυγχρονισμένων εγκαταστάσεων υγειονομικής περίθαλψης	χρήστες/έτος	584.934,00	2020	624.530,00	ΟΠΣ	
4A	RSO4.5	ΕΤΠΑ	Λιγότερο	RCR74	Ετήσιος αριθμός χρηστών	χρήστες/έτος	0,00	2021	50,00	ΟΠΣ	

			αναπτυγμένες περιφέρειες		νέων ή εκσυγχρονισμένων εγκαταστάσεων κοινωνικής μέριμνας						
--	--	--	--------------------------	--	---	--	--	--	--	--	--

2.1.1.1.3. Ενδεικτική κατανομή των προγραμματισμένων πόρων (ΕΕ) ανά είδος παρέμβασης

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο viii) του ΚΚΔ

Πίνακας 4: Διάσταση 1 — πεδίο παρέμβασης

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
4A	RSO4.5	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	127. Άλλες κοινωνικές υποδομές που συμβάλλουν στην κοινωνική ένταξη στην κοινότητα	3.400.000,00
4A	RSO4.5	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	128. Υποδομές στον τομέα της υγείας	10.200.000,00
4A	RSO4.5	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	129. Υγειονομικός εξοπλισμός	6.800.000,00
4A	RSO4.5	Σύνολο			20.400.000,00

Πίνακας 5: Διάσταση 2 — μορφή χρηματοδότησης

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
4A	RSO4.5	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	01. Επιχορήγηση	20.400.000,00
4A	RSO4.5	Σύνολο			20.400.000,00

Πίνακας 6: Διάσταση 3 — μηχανισμός εδαφικής υλοποίησης και εδαφική εστίαση

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
4A	RSO4.5	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	33. Άλλες προσεγγίσεις — Καμία εδαφική στόχευση	20.400.000,00
4A	RSO4.5	Σύνολο			20.400.000,00

Πίνακας 7: Διάσταση 6 — δευτερεύοντες θεματικοί στόχοι ΕΚΤ+

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
---------------	----------------	--------	-----------------------	---------	------------

Πίνακας 8: Διάσταση 7 — διάσταση της ισότητας των φύλων στο πλαίσιο των ΕΚΤ+, ΕΤΠΑ, Ταμείο Συνοχής και ΤΔΜ

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
4A	RSO4.5	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	02. Συνεκτίμηση της διάστασης του φύλου	20.400.000,00
4A	RSO4.5	Σύνολο			20.400.000,00

* Κατά κανόνα, το 40 % για το ΕΚΤ+ συνεισφέρει στην παρακολούθηση της ισότητας των φύλων. Το 100 % εφαρμόζεται όταν το κράτος μέλος επιλέγει να χρησιμοποιήσει το άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+

2.1.1.1. Ειδικός στόχος: RSO4.6. Ενίσχυση του ρόλου του πολιτισμού και του βιώσιμου τουρισμού στην οικονομική ανάπτυξη, την κοινωνική ένταξη και την κοινωνική καινοτομία (ΕΤΠΑ)

2.1.1.1.1. Παρεμβάσεις των ταμείων

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημεία i), iii), iv), v), vi) και vii) του ΚΚΔ

Σχετικά είδη δράσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο i) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+:

Στο πλαίσιο του παρόντος ειδικού στόχου το πρόγραμμα θα υποστηρίξει τις δράσεις για την προστασία και ανάδειξη του πολιτιστικού πλούτου και της φυσικής κληρονομιάς συμβάλλοντας στην ολοκληρωμένη βιώσιμη τουριστική ανάπτυξη της Περιφέρειας. Η Περιφέρεια Δυτικής Μακεδονίας, λόγω COVID, υποδέχθηκε 73.000 επισκέπτες το 2020, και σημείωσε μείωση σε σύγκριση με το 2019 κατά 76% (από 304 χιλ). Οι άμεσες θέσεις εργασίας στον τουρισμό ανέρχονται στο 8,6% της απασχόλησης (2019).

Περιλαμβάνονται οι ακόλουθες κατηγορίες δράσεων:

4A.06.01 Προστασία, ανάδειξη και προβολή της φυσικής κληρονομιάς και του οικοτουρισμού

- Δημιουργία / αναβάθμιση υποδομών αναψυχής - τουρισμού σε περιοχές περιβαλλοντικού, πολιτιστικού και κοινωνικού ενδιαφέροντος
- Ανάπτυξη περιφερειακού μηχανισμού διαχείρισης και οργάνωσης προορισμού (Destination Management Organization) για την παρακολούθηση και αξιολόγηση του τουριστικού προϊόντος
- Βελτίωση βασικών υποδομών / υπηρεσιών προσβασιμότητας περιοχών ιδιαίτερου οικολογικού ενδιαφέροντος, καθώς και δράσεων προώθησης «έξυπνων τουριστικών προορισμών»
- Στήριξη δράσεων τουριστικής προβολής της Περιφέρειας

4A.06.02 Προστασία και ανάδειξη πολιτιστικής κληρονομιάς και λειτουργικής τους δικτύωσης

Ενδεικτικές ομάδες πράξεων:

- Ανάδειξη, συντήρηση και βελτίωση των υποδομών προσβασιμότητας και ερμηνείας μνημείων, αρχαιολογικών χώρων και μουσειακών υποδομών με στόχο την απόδοσή τους στο κοινό
- Καινοτόμες δράσεις οργάνωσης και προβολής πολιτιστικών εκθεμάτων, μουσείων και μνημείων
- Υποστήριξη πολιτιστικών θεσμών και γεγονότων

Οι δράσεις επιδιώκεται να βασίζονται σε συγκεκριμένη στρατηγική διαχείρισης και οργάνωσης προορισμού (Destination Management Organisation) και θα έχουν ως στόχο την ανάδειξη των μνημείων και την απόδοσή τους για χρήση στο κοινό, όπως αποτυπώνεται και στις προτεινόμενες ενδεικτικές δράσεις.

Η ανάπτυξη του τουρισμού και του πολιτισμού έχει στρατηγική σημασία για την Περιφέρεια καθώς κύριο αποτέλεσμα των δράσεων θα είναι η δημιουργία νέων, βιώσιμων θέσεων εργασίας που θα αντικαταστήσουν εν μέρει αυτές που θα περιοριστούν λόγω της απολιγνιτοποίησης. Η υλοποίηση των δράσεων θα γίνει σύμφωνα με τις κατευθύνσεις του εγκεκριμένου Σχεδίου Ολοκληρωμένης Τουριστικής Ανάπτυξης που εκπονήθηκε το 2018 και δύναται να αναθεωρηθεί κατά την διάρκεια της Προγραμματικής Περιόδου. Το σχέδιο περιλαμβάνει μεταξύ άλλων την ανάπτυξη του τουρισμού για άτομα με αναπηρία και άτομα τρίτης ηλικίας (ανάπτυξη της «ασημένιας οικονομίας»/silver economy) στην Περιφέρεια, ενώ επιδιώκεται οι επενδύσεις να συνδράμουν στην επέκταση της δραστηριότητας προς τους εκτός εποχής και λιγότερο γνωστούς προορισμούς και εν γένει στην επέκταση της τουριστικής περιόδου.

Υπό την θεώρηση αυτή, τα έργα πολιτισμού, όπως περιγράφεται και στις παραπάνω δράσεις, συνδέονται κατά προτεραιότητα με τους στόχους της Ολοκληρωμένης Τουριστικής Ανάπτυξης της Περιφέρειας και θα συμβάλουν στο κοινό αποτέλεσμα που είναι η αύξηση των επισκεπτών, των διανυκτερεύσεων και της κατά κεφαλήν ημερήσιας δαπάνης στην ΠΔΜ. Συνεπώς επιδιώκεται οι επενδύσεις στην πολιτιστική κληρονομιά να συνδέονται με την τουριστική ανάπτυξη και να αξιοποιούνται συστηματικά για τουριστικούς σκοπούς.

Κατά την εξειδίκευση και ενεργοποίηση του προγράμματος θα δοθεί έμφαση στη συστηματική επικοινωνία της αξίας των πολιτιστικών αγαθών, στα οποία προγραμματίζονται παρεμβάσεις, προς το ευρύ κοινό, συμπεριλαμβανομένου και του μη ελληνόφωνου με άμεσο και κατανοητό τρόπο. Τέτοιες ενέργειες μπορεί ενδεικτικά να περιλαμβάνουν, ανά Πράξη και ως υποέργα αυτής: σήμανση, ερμηνευτικές πινακίδες, ενημερωτικό υλικό (π.χ. οδηγούς, φυλλάδια, και σε γραφή Braille), οπτικοακουστικό υλικό, εκπαιδευτικές δράσεις, δράσεις επικοινωνίας, προβολής και δημοσιότητας (π.χ. ημερίδες, συνέδρια) κλπ., αξιοποιώντας, όπου είναι εφικτό, τη χρήση και των νέων τεχνολογιών. Για την προβολή των μνημείων και γενικότερα του πολιτιστικού αποθέματος θα δίνεται βαρύτητα στη συμβολή τους στην τοπική οικονομία και κοινωνία.

Οι δράσεις έχουν εκτιμηθεί ότι συμμορφώνονται με την Αρχή DNSH σύμφωνα με το προοίμιο 10 του ΚΚΔ 2021/1060.

Βασικές ομάδες-στόχοι — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iii) του ΚΚΔ:

Υπουργεία Τουρισμού και Πολιτισμού και εποπτευόμενοι φορείς, ΟΤΑ Α΄ Βαθμού, Περιφέρεια Δυτικής Μακεδονίας, Λοιποί φορείς καθ' αρμοδιότητα.

Ενέργειες που διαφυλάσσουν την ισότητα, την ένταξη και την απαγόρευση των διακρίσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iv) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού EKT+

Σε όλες τις φάσεις προγραμματισμού και υλοποίησης, ο σχεδιασμός και η υλοποίηση των δράσεων θα συνάδουν με τις οριζόντιες αρχές του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της ΕΕ και των αρχών του Ευρωπαϊκού Πυλώνα των Κοινωνικών Δικαιωμάτων και του Εθνικού Σχεδίου Δράσης για τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρίες, καθώς και τις οριζόντιες αρχές για την ισότητα των φύλων, την καταπολέμηση των διακρίσεων και την προσβασιμότητα των ατόμων με αναπηρίες, σε εναρμόνιση με το άρθρο 9 του ΚΚΔ.

Οι δράσεις του ειδικού στόχου συνδράμουν στην προώθηση της ισότιμης πρόσβασης για όλους στο βιώσιμο τουρισμό και πολιτισμό.

Οι δράσεις του ειδικού στόχου δεν έχουν αντίκτυπο στην ισότητα των φύλων.

Όλες οι επενδύσεις θα ακολουθούν τις αρχές της άρσης του διαχωρισμού και της απαγόρευσης των διακρίσεων και θα στοχεύουν στην προώθηση της ισότιμης πρόσβασης σε βασικές υπηρεσίες χωρίς αποκλεισμούς για όλες τις περιθωριοποιημένες ομάδες, όπως οι Ρομά, τα ΑμεΑ, τα άτομα με μεταναστευτικό υπόβαθρο, κ.λ.π. και θα αποτελούν κριτήρια επιλογής των πράξεων. Όλες οι υπηρεσίες ή/και επενδύσεις θα απευθύνονται στο σύνολο των περιθωριοποιημένων ομάδων και δεν θα διατηρούν ή οδηγούν σε διαχωρισμό και απομόνωσή τους.

Ενδεικτική αναφορά ως προς τις ειδικές περιοχές-στόχους, συμπεριλαμβανομένης της προβλεπόμενης χρήσης των εδαφικών εργαλείων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ν) του ΚΚΔ

Δεν έχει εφαρμογή.

Διαπεριφερειακές, διασυνοριακές και διακρατικές δράσεις — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο νι) του ΚΚΔ

Ο Ειδικός Στόχος ευθυγραμμίζεται και συνεισφέρει στον Πυλώνα 4 (Βιώσιμος Τουρισμός) της Στρατηγικής Αδριατικής – Ιονίου (EUSAIR). Ειδικότερα το Πρόγραμμα αναμένεται να συμβάλει στα εμβληματικά έργα:

- DEVELOPMENT OF THE NETWORK OF SUSTAINABLE TOURISM BUSINESSES AND CLUSTERS GREEN MAPPING FOR THE AI REGION - SUPPORTING DEVELOPMENT AND MARKET ACCESS FOR RESPONSIBLE AND SUSTAINABLE TOURISM DESTINATIONS AND MICRO/SME OPERATIONS IN THE EUSAIR REGION
- EXPANDING THE TOURIST SEASON TO ALL-YEAR ROUND
- DEVELOPMENT OF SUSTAINABLE AND THEMATIC CULTURAL ROUTES/CONNECTING CULTURAL ROUTES IN EUSAIR

Οι Πράξεις που θα υλοποιηθούν στο πλαίσιο του παρόντος ειδικού στόχου, προβλέπεται να συμβάλουν στον Πυλώνα 4 - Βιώσιμος τουρισμός της Μακροπεριφερειακής Στρατηγικής Αδριατικής - Ιονίου (EUSAIR) και συγκεκριμένα ως προς τους στόχους:

- διαφοροποίηση των τουριστικών προϊόντων και υπηρεσιών της μακροπεριφέρειας και αντιμετώπιση του φαινομένου της εποχικότητας,
- βελτίωση των προσεγγίσεων για την ποιότητα και την καινοτομία.

Το Πρόγραμμα συμμετέχοντας στο εθνικό δίκτυο των ΔΑ για την Μακροπεριφερειακή Στρατηγική Αδριατικής Ιονίου εξειδίκευσε κατά το δυνατόν τις συναφείς με τις ανάγκες και δυνατότητες που το προσδιορίζουν, τις κατάλληλες προτεραιότητες που περιλαμβάνονται στην EUSAIR και πρόκειται στο πλαίσιο της εξειδίκευσης των προσκλήσεων να ενσωματώσει κατάλληλα - σε συνεργασία και με τους εθνικούς εκπροσώπους της χώρας στα όργανα διοίκησης της Στρατηγικής - εμβληματικά έργα που συμβάλλουν στην επίτευξη των στόχων της. Πέραν τούτου, η ΔΑ θα συμμετάσχει στο δίκτυο των ΔΑ

που θα συγκροτηθεί στην EUSAIR από όλες τις χώρες με στόχο, όπου αυτό καθίσταται δυνατόν, να προκηρύσσει και εντάσσει έργα σε συνεργασία και συντονισμό και με αυτές, προκειμένου να διασφαλίζονται συνέργειες και πολλαπλασιαστικά αποτελέσματα από την υλοποίησή τους. Στην παρούσα φάση του σχεδιασμού για τέτοια έργα δεν έχει εφαρμογή το άρθρο 22.3.(δ)(vi) του ΚΚΔ.

Προβλεπόμενη χρήση των χρηματοδοτικών μέσων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vii) του ΚΚΔ

Δεν σχεδιάζεται να χρησιμοποιηθούν χρηματοδοτικά εργαλεία, διότι η φύση των σχετικών παρεμβάσεων σχετίζεται με την παραγωγή δημόσιου αγαθού και όχι δραστηριότητας που αποφέρει άμεσα έσοδα όπου μπορούν να επιστρέψουν ποσά. Επίσης, οι φορείς που περιλαμβάνονται στη δράση είναι αποκλειστικά δημόσιοι οργανισμοί.

2.1.1.1.2. Δείκτες

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ii) του ΚΚΔ και άρθρο 8 του κανονισμού ΕΤΠΑ και του κανονισμού ΤΣ

Πίνακας 2: Δείκτες εκροών

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Αναγνωριστικός κωδικός	Δείκτης	Μονάδα μέτρησης	Ορόσημο (2024)	Στόχος (2029)
4A	RSO4.6	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCO77	Αριθμός πολιτιστικών και τουριστικών χώρων που υποστηρίζονται	πολιτιστικοί και τουριστικοί χώροι	6,00	15,00

Παραπομπή: Άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ii) του ΚΚΔ

Πίνακας 3: Δείκτες αποτελεσμάτων

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Αναγνωριστικός κωδικός	Δείκτης	Μονάδα μέτρησης	Γραμμή βάσης ή τιμή αναφοράς	Έτος αναφοράς	Στόχος (2029)	Πηγή δεδομένων	Παρατηρήσεις
4A	RSO4.6	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RRC77	Επισκέπτες πολιτιστικών και τουριστικών χώρων που υποστηρίζονται	επισκέπτες/έτος	30.000,00	2021	45.000,00	ΟΠΣ	

2.1.1.1.3. Ενδεικτική κατανομή των προγραμματισμένων πόρων (ΕΕ) ανά είδος παρέμβασης

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο viii) του ΚΚΔ

Πίνακας 4: Διάσταση 1 — πεδίο παρέμβασης

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
4A	RSO4.6	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	165. Προστασία, ανάπτυξη και προβολή της δημόσιας τουριστικής περιουσίας και υπηρεσιών στον τομέα του τουρισμού	2.759.418,00
4A	RSO4.6	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	166. Προστασία, ανάπτυξη και προβολή της πολιτιστικής κληρονομιάς και των πολιτιστικών υπηρεσιών	4.675.000,00
4A	RSO4.6	Σύνολο			7.434.418,00

Πίνακας 5: Διάσταση 2 — μορφή χρηματοδότησης

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
4A	RSO4.6	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	01. Επιχορήγηση	7.434.418,00
4A	RSO4.6	Σύνολο			7.434.418,00

Πίνακας 6: Διάσταση 3 — μηχανισμός εδαφικής υλοποίησης και εδαφική εστίαση

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
4A	RSO4.6	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	33. Άλλες προσεγγίσεις — Καμία εδαφική στόχευση	7.434.418,00
4A	RSO4.6	Σύνολο			7.434.418,00

Πίνακας 7: Διάσταση 6 — δευτερεύοντες θεματικοί στόχοι ΕΚΤ+

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
---------------	----------------	--------	-----------------------	---------	------------

Πίνακας 8: Διάσταση 7 — διάσταση της ισότητας των φύλων στο πλαίσιο των ΕΚΤ+, ΕΤΠΑ, Ταμείο Συνοχής και ΤΑΜ

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
---------------	----------------	--------	-----------------------	---------	------------

4A	RSO4.6	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	03. Ουδετερότητα ως προς το φύλο	7.434.418,00
4A	RSO4.6	Σύνολο			7.434.418,00

* Κατά κανόνα, το 40 % για το ΕΚΤ+ συνεισφέρει στην παρακολούθηση της ισότητας των φύλων. Το 100 % εφαρμόζεται όταν το κράτος μέλος επιλέγει να χρησιμοποιήσει το άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+

2.1.1. Προτεραιότητα: 4B. Ενίσχυση της Κοινωνικής Ανάπτυξης της Περιφέρειας (ΕΚΤ+)

2.1.1.1. Ειδικός στόχος: ΕSO4.1. Βελτίωση της πρόσβασης στην απασχόληση και μέτρα ενεργοποίησης για όλα τα άτομα που αναζητούν εργασία, συγκεκριμένα, τους νέους, ιδίως μέσω της υλοποίησης των εγγυήσεων για τη νεολαία, τους μακροχρόνια ανέργους και τις μειονεκτούσες ομάδες στην αγορά εργασίας, και για τα οικονομικώς αδρανή άτομα, καθώς και μέσω της προώθησης της αυτοαπασχόλησης και της κοινωνικής οικονομίας· (ΕΚΤ+)

2.1.1.1.1. Παρεμβάσεις των ταμείων

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημεία i), iii), iv), v), vi) και vii) του ΚΚΔ

Σχετικά είδη δράσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο i) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+:

Στο πλαίσιο του παρόντος ειδικού στόχου το πρόγραμμα θα χρηματοδοτήσει δράσεις ένταξης ανέργων στην αγορά εργασίας, κατάρτισης ανέργων με έμφαση σε τομείς στρατηγικής έξυπνης εξειδίκευσης και την προώθηση της κοινωνικής και αλληλέγγυας οικονομίας συμβάλλοντας στη βελτίωση της πρόσβασης των ανέργων στην απασχόληση, λαμβάνοντας υπόψη το Εθνικό Σχέδιο Δράσης για την Ισότητα των Φύλων. Επιδιώκεται η έμφαση σε δράσεις της στήριξης των νέων ανέργων, των γυναικών, των ΑμεΑ και των μακροχρόνια ανέργων.

Περιλαμβάνονται οι ακόλουθες κατηγορίες δράσεων:

4B.01.01 Δράσεις προώθησης ανέργων στην απασχόληση (NΘΕ) με έμφαση σε τομείς της στρατηγικής έξυπνης εξειδίκευσης

4B.01.02 Δράσεις κατάρτισης-αναβάθμισης δεξιοτήτων ανέργων με έμφαση σε τομείς της στρατηγικής έξυπνης εξειδίκευσης

4B.01.03 Δράσεις ενίσχυσης της αυτοαπασχόλησης / έναρξης επαγγελματικής δραστηριότητας (NEE)

4B.01.04 Δράσεις στήριξης υφιστάμενων / νέων κοινωνικών επιχειρήσεων (ΚΑΛΟ)

Ενδεικτικές ομάδες πράξεων:

- Προγράμματα προώθησης ανέργων στην απασχόληση (NΘΕ) σε τομείς της στρατηγικής έξυπνης εξειδίκευσης (RIS3)
- Στοχευμένα προγράμματα προώθησης ανέργων στην απασχόληση (NΘΕ) σε εδαφικές ενότητες
- Προγράμματα κατάρτισης-αναβάθμισης δεξιοτήτων ανέργων σε τομείς της στρατηγικής RIS3 και σε θέματα καινοτομίας και βιομηχανίας 4.0
- Στοχευμένα προγράμματα κατάρτισης-αναβάθμισης δεξιοτήτων ανέργων σε εδαφικές ενότητες
- Προγράμματα ενίσχυσης της αυτοαπασχόλησης / έναρξης επαγγελματικής δραστηριότητας (NEE).

Οι δράσεις θα αφορούν προγράμματα ενίσχυσης της επιχειρηματικής εκκίνησης για άνεργους με παροχή υπηρεσιών όπως συμβουλευτικής, κατάρτισης, επιχειρηματικής καθοδήγησης, πρακτικής, πιστοποίησης, επιταγής εισόδου στην αγορά εργασίας και δαπανών έναρξης επιχειρηματικής δραστηριότητας κλπ

- Στοχευμένα προγράμματα ενίσχυσης της αυτοαπασχόλησης / έναρξης επαγγελματικής δραστηριότητας (NEE) σε εδαφικές ενότητες

- Δράσεις προώθησης της κοινωνικής οικονομίας και των κοινωνικών επιχειρήσεων

Οι δράσεις προώθησης των ανέργων στην απασχόληση προβλέπεται να υλοποιηθούν σε στενή συνεργασία με τον Μηχανισμό Διάγνωσης Αναγκών της Αγοράς Εργασίας που θα επιτρέψει μεγαλύτερη εξατομίκευση και προσαρμογή στις τοπικές ανάγκες.

Στο πλαίσιο των Στρατηγικών Βιώσιμης Αστικής Ανάπτυξης (ΒΑΑ) και των Ολοκληρωμένων Χωρικών Επενδύσεων (ΟΧΕ) θα υποστηριχθούν παρεμβάσεις προώθησης των ανέργων στην απασχόληση για την καταπολέμηση της ανεργίας.

Από το Π-ΔΑΜ προβλέπεται η κάλυψη των δράσεων που αφορούν τα άτομα που πλήττονται άμεσα ή έμμεσα από την απολιγνιτοποίηση. Από το τομεακό ΕΠΑΝΑΔ προβλέπονται δράσεις που αφορούν γενικότερα τον υπόλοιπο πληθυσμό. Από το Π-ΔΜ προβλέπονται δράσεις που αφορούν το σύνολο των ανέργων και εργαζόμενων με εστίαση στους τομείς έξυπνης εξειδίκευσης και στις περιοχές παρέμβασης ΟΧΕ και ΒΑΑ. Σε κάθε περίπτωση προβλέπεται ο συντονισμός σε κεντρικό επίπεδο, ώστε ο διαχωρισμός να γίνεται από το αρμόδιο Υπουργείο και να εξασφαλίζεται η μη ύπαρξη επικαλύψεων και η επίτευξη συνέργειας / συμπληρωματικότητας μεταξύ των προγραμμάτων.

Οι δράσεις Νέων Θέσεων Εργασίας (ΝΘΕ) αφορούν κρατικές ενισχύσεις με δικαιούχους επιχειρήσεις του ιδιωτικού τομέα στις οποίες τοποθετούνται οι ωφελούμενοι άνεργοι, ενώ το ΕΚΤ+ δύναται να επιχορηγήσει είτε το σύνολο της μισθολογικής τους δαπάνης ή μέρος αυτής. Οι δράσεις Νέων Ελεύθερων Επαγγελματιών (ΝΕΕ) ενισχύουν τους ανέργους να δημιουργήσουν δική τους επιχείρηση. Για τις νέες και τις υφιστάμενες ΚΑΛΟ προβλέπεται οικονομική υποστήριξη για επενδύσεις όπως σε άυλα στοιχεία ενεργητικού, μισθολογικό κόστος, εκπαίδευση προσωπικού και άλλες υποστηρικτικές υπηρεσίες, ενώ για τις νέες ΚΑΛΟ προβλέπεται επιπλέον στήριξη για την έναρξη της δραστηριότητας, όπως εκπόνηση Επιχειρηματικού Σχεδίου, υπηρεσίες coaching-mentoring, υπηρεσίες εξειδικευμένων επιχειρηματικών συμβουλών.

Στις δράσεις κοινωνικής οικονομίας ενισχύονται δραστηριότητες παροχής υπηρεσιών υγείας και κοινωνικής φροντίδας, υπηρεσιών εκπαίδευσης, οργάνωσης επιστημονικών και πολιτιστικών εκδηλώσεων, προώθησης του τουρισμού, αθλητικών δραστηριοτήτων και δραστηριοτήτων διασκέδασης και ψυχαγωγίας, δημιουργικών δραστηριοτήτων και τεχνών, υπηρεσιών εστίασης, προώθησης τοπικών παραδοσιακών προϊόντων, υπηρεσιών καθαριότητας, ανακύκλωσης και επαναχρησιμοποίησης υλικών, κ.α. Θα υπάρξει συντονισμός σε κεντρικό επίπεδο, ώστε ο διαχωρισμός των δράσεων μεταξύ του περιφερειακού προγράμματος και του τομεακού προγράμματος Ανθρώπινου Δυναμικού και Κοινωνικής Συνοχής να γίνεται από το αρμόδιο Υπουργείο Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας και να εξασφαλιστεί η μη ύπαρξη επικαλύψεων και η επίτευξη συνέργειας / συμπληρωματικότητας μεταξύ των προγραμμάτων. Οι σχετικές δράσεις θα λαμβάνουν υπόψη και το Social Economy Action Plan της ΕΕ (2021).

Οι δράσεις έχουν εκτιμηθεί ότι συμμορφώνονται με την Αρχή DNSH σύμφωνα με το προοίμιο 10 του ΚΚΔ 2021/1060.

Βασικές ομάδες-στόχοι — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iii) του ΚΚΔ:

Άνεργοι, νέοι άνεργοι, γυναίκες, ΑμεΑ και μακροχρόνια άνεργοι, επιχειρήσεις, ΟΑΕΔ, Φορείς του Δημοσίου και της Αυτοδιοίκησης και Νομικά Πρόσωπα, Συλλογικοί Φορείς, Νέες και υφιστάμενες επιχειρήσεις της κοινωνικής και αλληλέγγυας οικονομίας, ΕΦΔ.

Ενέργειες που διαφυλάσσουν την ισότητα, την ένταξη και την απαγόρευση των διακρίσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iv) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+

Σε όλες τις φάσεις προγραμματισμού και υλοποίησης, ο σχεδιασμός και η υλοποίηση των δράσεων θα συνάδουν με τις οριζόντιες αρχές του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της ΕΕ και των αρχών του Ευρωπαϊκού Πυλώνα των Κοινωνικών Δικαιωμάτων και του Εθνικού Σχεδίου Δράσης για τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρίες, καθώς και τις οριζόντιες αρχές για την ισότητα των φύλων, την καταπολέμηση των διακρίσεων και την προσβασιμότητα των ατόμων με αναπηρίες, σε εναρμόνιση με το άρθρο 9 του ΚΚΔ.

Οι δράσεις του ειδικού στόχου συνδράμουν στην προώθηση των αρχών της ισότιμης πρόσβασης στην απασχόληση (νέοι, μειονεκτούσες ομάδες, ΑμεΑ, κ.α.).

Η ισότητα των φύλων είναι ένας σημαντικός και σκόπιμος στόχος, αλλά όχι ο κύριος στόχος για την ανάληψη των παρεμβάσεων στον συγκεκριμένο ειδικό στόχο. Οι δράσεις μπορεί να προσφέρουν ευκαιρίες προώθησης στην απασχόληση τόσο στους άνδρες όσο και στις γυναίκες.

Όλες οι επενδύσεις θα ακολουθούν τις αρχές της άρσης του διαχωρισμού και της απαγόρευσης των διακρίσεων και θα στοχεύουν στην προώθηση της ισότιμης πρόσβασης σε βασικές υπηρεσίες χωρίς αποκλεισμούς για όλες τις περιθωριοποιημένες ομάδες, όπως οι Ρομά, τα ΑμεΑ, τα άτομα με μεταναστευτικό υπόβαθρο, κ.λ.π. και θα αποτελούν κριτήρια επιλογής των πράξεων. Όλες οι υπηρεσίες ή/και επενδύσεις θα απευθύνονται στο σύνολο των περιθωριοποιημένων ομάδων και δεν θα διατηρούν ή οδηγούν σε διαχωρισμό και απομόνωσή τους.

Ενδεικτική αναφορά ως προς τις ειδικές περιοχές-στόχους, συμπεριλαμβανομένης της προβλεπόμενης χρήσης των εδαφικών εργαλείων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο v) του ΚΚΔ

Προβλέπεται η αξιοποίηση των δράσεων του παρόντος ειδικού στόχου στο πλαίσιο των Στρατηγικών Βιώσιμης Αστικής Ανάπτυξης (ΣΒΑΑ) και Ολοκληρωμένων Χωρικών Επενδύσεων (ΟΧΕ) για την υποστήριξη ολοκληρωμένων παρεμβάσεων προώθησης των ανέργων στην απασχόληση για την καταπολέμηση της ανεργίας.

Διαπεριφερειακές, διασυνοριακές και διακρατικές δράσεις — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vi) του ΚΚΔ

Το Πρόγραμμα συμμετέχοντας στο εθνικό δίκτυο των ΔΑ για την Μακροπεριφερειακή Στρατηγική Αδριατικής Ιονίου εξειδίκευσε κατά το δυνατόν τις συναφείς με τις ανάγκες και δυνατότητες που το προσδιορίζουν, τις κατάλληλες προτεραιότητες που περιλαμβάνονται στην EUSAIR και πρόκειται στο πλαίσιο της εξειδίκευσης των προσκλήσεων να ενσωματώσει κατάλληλα - σε συνεργασία και με τους εθνικούς εκπροσώπους της χώρας στα όργανα

διοίκησης της Στρατηγικής - εμβληματικά έργα που συμβάλλουν στην επίτευξη των στόχων της. Πέραν τούτου, η ΔΑ θα συμμετάσχει στο δίκτυο των ΔΑ που θα συγκροτηθεί στην EUSAIR από όλες τις χώρες με στόχο, όπου αυτό καθίσταται δυνατόν, να προκηρύσσει και εντάσσει έργα σε συνεργασία και συντονισμό και με αυτές, προκειμένου να διασφαλίζονται συνέργειες και πολλαπλασιαστικά αποτελέσματα από την υλοποίησή τους. Στην παρούσα φάση του σχεδιασμού για τέτοια έργα δεν έχει εφαρμογή το άρθρο 22.3.(δ)(vi) του ΚΚΔ.

Προβλεπόμενη χρήση των χρηματοδοτικών μέσων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vii) του ΚΚΔ

Η προτιμώμενη μορφή χρηματοδότησης για τη δημιουργία κινήτρου ανάληψης, των σχετικών δράσεων, είναι η επιχορήγηση. Λόγω της ιδιαίτερης φύσης τους οι δαπάνες κατευθύνονται σε δραστηριότητες ανάπτυξης ικανοτήτων ανθρώπινων πόρων που δεν παράγουν άμεσα έσοδα και επομένως δεν σχεδιάζονται χρηματοοικονομικά μέσα για να υποστηρίξουν την χρηματοδότηση τέτοιων δράσεων.

2.1.1.1.2. Δείκτες

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ii) του ΚΚΔ και άρθρο 8 του κανονισμού ΕΤΠΑ και του κανονισμού ΤΣ

Πίνακας 2: Δείκτες εκροών

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Αναγνωριστικός κωδικός	Δείκτης	Μονάδα μέτρησης	Ορόσημο (2024)	Στόχος (2029)
4B	ESO4.1	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	EECO02	Άνεργοι, συμπεριλαμβανομένων των μακροχρόνια ανέργων	άτομα	275,00	1.375,00
4B	ESO4.1	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	PSO799	Αριθμός υποστηριζόμενων υφιστάμενων και νέων φορέων κοινωνικής και αλληλέγγυας οικονομίας	Αριθμός επιχειρήσεων	0,00	20,00

Παραπομπή: Άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ii) του ΚΚΔ

Πίνακας 3: Δείκτες αποτελεσμάτων

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Αναγνωριστικός κωδικός	Δείκτης	Μονάδα μέτρησης	Γραμμή βάσης ή τιμή αναφοράς	Έτος αναφοράς	Στόχος (2029)	Πηγή δεδομένων	Παρατηρήσεις
4B	ESO4.1	EKT+	Λιγότερο	EECR03	Συμμετέχοντες που αποκτούν	άτομα	980,00	2021	980,00	ΟΠΣ	

			αναπτυγμένες περιφέρειες		εξειδίκευση αμέσως μετά τη λήξη της συμμετοχής τους						
4B	ESO4.1	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	EECR05	συμμετέχοντες που εργάζονται, συμπεριλαμβανομένης της αυτοαπασχόλησης, έξι μήνες μετά τη συμμετοχή τους	άτομα	207,00	2021	240,00	ΟΠΣ	
4B	ESO4.1	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	PSR799	Αριθμός υποστηριζόμενων υφιστάμενων και νέων φορέων κοινωνικής και αλληλέγγυας οικονομίας που η λειτουργία τους συνεχίζεται ένα έτος μετά τη λήξη της παρέμβασης	Αριθμός επιχειρήσεων	0,00	2021	18,00	ΟΠΣ	
4B	ESO4.1	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	PSR998	Φορείς που συμμετέχουν στη διαμόρφωση της εταιρικής σχέσης	Συμμετέχοντες	6,00	2021	51,00	ΟΠΣ	

2.1.1.1.3. Ενδεικτική κατανομή των προγραμματισμένων πόρων (ΕΕ) ανά είδος παρέμβασης

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο viii) του ΚΚΔ

Πίνακας 4: Διάσταση 1 — πεδίο παρέμβασης

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
4B	ESO4.1	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	134. Μέτρα για τη βελτίωση της πρόσβασης στην απασχόληση	5.695.000,00
4B	ESO4.1	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	137. Στήριξη της αυτοαπασχόλησης και της σύστασης επιχειρήσεων	3.825.000,00
4B	ESO4.1	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	138. Στήριξη της κοινωνικής οικονομίας και των κοινωνικών επιχειρήσεων	1.700.000,00
4B	ESO4.1	Σύνολο			11.220.000,00

Πίνακας 5: Διάσταση 2 — μορφή χρηματοδότησης

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
4B	ESO4.1	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	01. Επιχορήγηση	11.220.000,00
4B	ESO4.1	Σύνολο			11.220.000,00

Πίνακας 6: Διάσταση 3 — μηχανισμός εδαφικής υλοποίησης και εδαφική εστίαση

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
4B	ESO4.1	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	02. ΟΕΕ — Πόλεις, κωμοπόλεις και προάστια	2.720.000,00
4B	ESO4.1	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	08. ΟΕΕ — Άλλα είδη στοχευόμενων περιοχών	2.975.000,00
4B	ESO4.1	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	33. Άλλες προσεγγίσεις — Καμία εδαφική στόχευση	5.525.000,00
4B	ESO4.1	Σύνολο			11.220.000,00

Πίνακας 7: Διάσταση 6 — δευτερεύοντες θεματικοί στόχοι EKT+

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
4B	ESO4.1	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	03. Επενδύσεις στην έρευνα και καινοτομία και στην έξυπνη εξειδίκευση	9.520.000,00
4B	ESO4.1	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	10. Αντιμετώπιση των προκλήσεων που εντοπίστηκαν στο Ευρωπαϊκό Εξάμηνο	1.700.000,00
4B	ESO4.1	Σύνολο			11.220.000,00

Πίνακας 8: Διάσταση 7 — διάσταση της ισότητας των φύλων στο πλαίσιο των EKT+, ΕΤΠΑ, Ταμείο Συνοχής και ΤΔΜ

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
4B	ESO4.1	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	02. Συνεκτίμηση της διάστασης του φύλου	11.220.000,00
4B	ESO4.1	Σύνολο			11.220.000,00

* Κατά κανόνα, το 40 % για το EKT+ συνεισφέρει στην παρακολούθηση της ισότητας των φύλων. Το 100 % εφαρμόζεται όταν το κράτος μέλος επιλέγει να χρησιμοποιήσει το άρθρο 6 του κανονισμού EKT+

2.1.1.1. Ειδικός στόχος: ESO4.4. Προώθηση της προσαρμογής των εργαζομένων, των επιχειρήσεων και των επιχειρηματιών στην αλλαγή, της ενεργητικής και υγιούς γήρανσης, καθώς και ενός υγιούς και καλά προσαρμοσμένου περιβάλλοντος εργασίας που αντιμετωπίζει τους κινδύνους για την υγεία (EKT+)

2.1.1.1.1. Παρεμβάσεις των ταμείων

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημεία i), iii), iv), v), vi) και vii) του ΚΚΔ

Σχετικά είδη δράσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο i) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού EKT+:

Στο πλαίσιο του παρόντος ειδικού στόχου το πρόγραμμα θα χρηματοδοτήσει δράσεις αναβάθμισης των δεξιοτήτων των εργαζομένων συμβάλλοντας στην προσαρμογή των εργαζομένων στο νέο παραγωγικό και οικονομικό περιβάλλον της Περιφέρειας. Οι τομείς στρατηγικής έξυπνης εξειδίκευσης θα ενισχυθούν κατά προτεραιότητα, ενώ θα υπάρξουν παρεμβάσεις σε περιοχές εφαρμογής ολοκληρωμένων χωρικών στρατηγικών (BAA και OXE).

Περιλαμβάνονται οι ακόλουθες κατηγορίες δράσεων:

4B.04.01 Δράσεις αναβάθμισης δεξιοτήτων εργαζομένων σε μικρές επιχειρήσεις και επαγγελματιών με έμφαση σε τομείς τής στρατηγικής έξυπνης εξειδίκευσης

Επιδίωξη των παρεμβάσεων είναι η προσαρμογή των εργαζομένων στο νέο παραγωγικό και οικονομικό περιβάλλον της Περιφέρειας. Επιπλέον, θα μεριμνούν και για την εργασιακή ευεξία, η οποία αποτελεί μια αθροιστική έννοια που χαρακτηρίζει την ποιότητα της εργασιακής ζωής, συμπεριλαμβανομένων των πτυχών της επαγγελματικής ασφάλειας και υγείας και μπορεί να επηρεάζει σε καθοριστικό βαθμό την παραγωγικότητα σε ατομικό, επιχειρηματικό και κοινωνικό επίπεδο.

Επιδιώκεται και η στήριξη δράσεων για την ενεργό και υγιή γήρανση των εργαζομένων στον εργασιακό χώρο (αξιοποίηση των μεγαλύτερων εργαζόμενων στον εργασιακό χώρο, κατάρτιση για βελτίωση δεκτικότητας νέων τεχνολογιών κ.ά.).

Για τις δράσεις διευκόλυνσης της προσαρμογής των εργαζομένων, καθώς και των αυτοαπασχολούμενων, των επιχειρήσεων και των επιχειρηματιών στην αλλαγή του οικονομικού περιβάλλοντος (συμπεριλαμβανομένης της κατάρτισης), θα επιδιωχθεί συνεργασία με τον Μηχανισμό Διάγνωσης Αναγκών της Αγοράς Εργασίας, η οποία που θα επιτρέψει μεγαλύτερη εξατομίκευση και προσαρμογή στις ανάγκες αλλαγής θέσεων εργασίας και δεξιοτήτων που οδηγούν σε καλύτερες επιλογές εκπαίδευσης και κατάρτισης και εξασφάλιση ποιοτικών θέσεων εργασίας.

Θα υπάρξει μέριμνα στην εξειδίκευση των προσκλήσεων για την αποφυγή επικάλυψης και για την επίτευξη μέγιστης συμπληρωματικότητας με το πρόγραμμα «Ανθρώπινο Δυναμικό και Κοινωνική Συνοχή» και το Πρόγραμμα Δίκαιης Αναπτυξιακής Μετάβασης.

Οι δράσεις έχουν εκτιμηθεί ότι συμμορφώνονται με την Αρχή DNSH σύμφωνα με το προοίμιο 10 του ΚΚΔ 2021/1060.

Βασικές ομάδες-στόχοι — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iii) του ΚΚΔ:

Εργαζόμενοι, Επιχειρήσεις, Αυτοαπασχολούμενοι, Φορείς του Δημοσίου και της Αυτοδιοίκησης και Νομικά Πρόσωπα, Συλλογικοί Φορείς.

Ενέργειες που διαφυλάσσουν την ισότητα, την ένταξη και την απαγόρευση των διακρίσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iv) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+

Σε όλες τις φάσεις προγραμματισμού και υλοποίησης, ο σχεδιασμός και η υλοποίηση των δράσεων θα συνάδουν με τις οριζόντιες αρχές του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της ΕΕ και των αρχών του Ευρωπαϊκού Πυλώνα των Κοινωνικών Δικαιωμάτων και του Εθνικού Σχεδίου Δράσης για τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρίες, καθώς και τις οριζόντιες αρχές για την ισότητα των φύλων, την καταπολέμηση των διακρίσεων και την προσβασιμότητα των ατόμων με αναπηρίες, σε εναρμόνιση με το άρθρο 9 του ΚΚΔ.

Η ισότητα των φύλων είναι ένας σημαντικός και σκόπιμος στόχος, αλλά όχι ο κύριος στόχος για την ανάληψη των παρεμβάσεων στον συγκεκριμένο ειδικό στόχο. Οι δράσεις μπορεί να προσφέρουν ευκαιρίες αναβάθμισης των δεξιοτήτων τόσο στους άνδρες όσο και στις γυναίκες.

Όλες οι επενδύσεις θα ακολουθούν τις αρχές της άρσης του διαχωρισμού και της απαγόρευσης των διακρίσεων και θα στοχεύουν στην προώθηση της ισότιμης πρόσβασης σε βασικές υπηρεσίες χωρίς αποκλεισμούς για όλες τις περιθωριοποιημένες ομάδες, όπως οι Ρομά, τα ΑμεΑ, τα άτομα με μεταναστευτικό υπόβαθρο, κ.λ.π. και θα αποτελούν κριτήρια επιλογής των πράξεων. Όλες οι υπηρεσίες ή/και επενδύσεις θα απευθύνονται στο σύνολο των περιθωριοποιημένων ομάδων και δεν θα διατηρούν ή οδηγούν σε διαχωρισμό και απομόνωσή τους.

Ενδεικτική αναφορά ως προς τις ειδικές περιοχές-στόχους, συμπεριλαμβανομένης της προβλεπόμενης χρήσης των εδαφικών εργαλείων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο v) του ΚΚΔ

Προβλέπεται η αξιοποίηση των δράσεων του παρόντος ειδικού στόχου στο πλαίσιο των Στρατηγικών Βιώσιμης Αστικής Ανάπτυξης (ΣΒΑΑ) και Ολοκληρωμένων Χωρικών Επενδύσεων (ΟΧΕ) για την υποστήριξη παρεμβάσεων αναβάθμισης των δεξιοτήτων των εργαζομένων σε επιχειρήσεις των περιοχών παρέμβασης.

Διαπεριφερειακές, διασυνοριακές και διακρατικές δράσεις — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vi) του ΚΚΔ

Το Πρόγραμμα συμμετέχοντας στο εθνικό δίκτυο των ΔΑ για την Μακροπεριφερειακή Στρατηγική Αδριατικής Ιονίου εξειδίκευσε κατά το δυνατόν τις συναφείς με τις ανάγκες και δυνατότητες που το προσδιορίζουν, τις κατάλληλες προτεραιότητες που περιλαμβάνονται στην EUSAIR και πρόκειται στο

πλαίσιο της εξειδίκευσης των προσκλήσεων να ενσωματώσει κατάλληλα - σε συνεργασία και με τους εθνικούς εκπροσώπους της χώρας στα όργανα διοίκησης της Στρατηγικής - εμβληματικά έργα που συμβάλλουν στην επίτευξη των στόχων της. Πέραν τούτου, η ΔΑ θα συμμετάσχει στο δίκτυο των ΔΑ που θα συγκροτηθεί στην EUSAIR από όλες τις χώρες με στόχο, όπου αυτό καθίσταται δυνατόν, να προκηρύσσει και εντάσσει έργα σε συνεργασία και συντονισμό και με αυτές, προκειμένου να διασφαλίζονται συνέργειες και πολλαπλασιαστικά αποτελέσματα από την υλοποίησή τους. Στην παρούσα φάση του σχεδιασμού για τέτοια έργα δεν έχει εφαρμογή το άρθρο 22.3.(δ)(vi) του ΚΚΔ.

Προβλεπόμενη χρήση των χρηματοδοτικών μέσων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vii) του ΚΚΔ

Η προτιμώμενη μορφή χρηματοδότησης για τη δημιουργία κινήτρου ανάληψης, των σχετικών δράσεων, είναι η επιχορήγηση. Λόγω της ιδιαίτερης φύσης τους οι δαπάνες κατευθύνονται σε δραστηριότητες ανάπτυξης ικανοτήτων ανθρώπινων πόρων που δεν παράγουν άμεσα έσοδα και επομένως δεν σχεδιάζονται χρηματοοικονομικά μέσα για να υποστηρίξουν την χρηματοδότηση τέτοιων δράσεων.

2.1.1.1.2. Δείκτες

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ii) του ΚΚΔ και άρθρο 8 του κανονισμού ΕΤΠΑ και του κανονισμού ΤΣ

Πίνακας 2: Δείκτες εκροών

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Αναγνωριστικός κωδικός	Δείκτης	Μονάδα μέτρησης	Ορόσημο (2024)	Στόχος (2029)
4B	ESO4.4	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	EECO05	Απασχολούμενοι, συμπεριλαμβανομένων των αυτοαπασχολούμενων	άτομα	160,00	800,00

Παραπομπή: Άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ii) του ΚΚΔ

Πίνακας 3: Δείκτες αποτελεσμάτων

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Αναγνωριστικός κωδικός	Δείκτης	Μονάδα μέτρησης	Γραμμή βάσης ή τιμή αναφοράς	Έτος αναφοράς	Στόχος (2029)	Πηγή δεδομένων	Παρατηρήσεις
4B	ESO4.4	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	EECR03	Συμμετέχοντες που αποκτούν εξειδίκευση αμέσως μετά τη λήξη της	άτομα	590,00	2021	680,00	ΟΠΣ	

					συμμετοχής τους						
4B	ESO4.4	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	PSR998	Φορείς που συμμετέχουν στη διαμόρφωση της εταιρικής σχέσης	Συμμετέχοντες	6,00	2021	41,00	ΟΠΣ	

2.1.1.1.3. Ενδεικτική κατανομή των προγραμματισμένων πόρων (ΕΕ) ανά είδος παρέμβασης

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο viii) του ΚΚΔ

Πίνακας 4: Διάσταση 1 — πεδίο παρέμβασης

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
4B	ESO4.4	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	146. Στήριξη της προσαρμογής των εργαζομένων, των επιχειρήσεων και των επιχειρηματιών στην αλλαγή	2.040.000,00
4B	ESO4.4	Σύνολο			2.040.000,00

Πίνακας 5: Διάσταση 2 — μορφή χρηματοδότησης

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
4B	ESO4.4	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	01. Επιχορήγηση	2.040.000,00
4B	ESO4.4	Σύνολο			2.040.000,00

Πίνακας 6: Διάσταση 3 — μηχανισμός εδαφικής υλοποίησης και εδαφική εστίαση

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
4B	ESO4.4	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	02. ΟΕΕ — Πόλεις, κομποπόλεις και προάστια	510.000,00
4B	ESO4.4	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	08. ΟΕΕ — Άλλα είδη στοχευόμενων περιοχών	680.000,00
4B	ESO4.4	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	33. Άλλες προσεγγίσεις — Καμία εδαφική στόχευση	850.000,00
4B	ESO4.4	Σύνολο			2.040.000,00

Πίνακας 7: Διάσταση 6 — δευτερεύοντες θεματικοί στόχοι ΕΚΤ+

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
4B	ESO4.4	ΕΚΤ+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	03. Επενδύσεις στην έρευνα και καινοτομία και στην έξυπνη εξειδίκευση	2.040.000,00
4B	ESO4.4	Σύνολο			2.040.000,00

Πίνακας 8: Διάσταση 7 — διάσταση της ισότητας των φύλων στο πλαίσιο των ΕΚΤ+, ΕΤΠΑ, Ταμείο Συνοχής και ΤΔΜ

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
4B	ESO4.4	ΕΚΤ+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	02. Συνεκτίμηση της διάστασης του φύλου	2.040.000,00
4B	ESO4.4	Σύνολο			2.040.000,00

* Κατά κανόνα, το 40 % για το ΕΚΤ+ συνεισφέρει στην παρακολούθηση της ισότητας των φύλων. Το 100 % εφαρμόζεται όταν το κράτος μέλος επιλέγει να χρησιμοποιήσει το άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+

2.1.1.1. Ειδικός στόχος: ESO4.6. Προώθηση της ίσης πρόσβασης σε ποιοτική και χωρίς αποκλεισμούς εκπαίδευση και κατάρτιση και της ολοκλήρωσής τους, ιδίως για τις μειονεκτούσες ομάδες, από την προσχολική εκπαίδευση και φροντίδα έως τη γενική και επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση, έως την τριτοβάθμια εκπαίδευση, καθώς και την εκπαίδευση και επιμόρφωση ενηλίκων, συμπεριλαμβανομένης της διευκόλυνσης της μαθησιακής κινητικότητας για όλους και της προσβασιμότητας των ατόμων με αναπηρίες (EKT+)

2.1.1.1.1. Παρεμβάσεις των ταμείων

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημεία i), iii), iv), v), vi) και vii) του ΚΚΔ

Σχετικά είδη δράσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο i) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού EKT+:

Στο πλαίσιο του παρόντος ειδικού στόχου το πρόγραμμα θα χρηματοδοτήσει δράσεις υποστήριξης μαθητών ΑμεΑ και μαθητών με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες στη γενική και ειδική σχολική εκπαίδευση και ενίσχυσης Δομών υποστήριξης μαθητών ΑμεΑ και μαθητών με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες (ΚΕΔΑΣΥ).

Περιλαμβάνονται οι ακόλουθες κατηγορίες δράσεων:

4B.06.01 Ανάπτυξη και Ενδυνάμωση Διεπιστημονικών συμβουλευτικών και υποστηρικτικών δομών και μαθησιακής υποστήριξης/ συνεκπαίδευσης μαθητών/-τριών με Αναπηρία ή/και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες για την ισότιμη πρόσβαση και συμπερίληψη στην εκπαίδευση.

Με τη δράση επιδιώκεται η στήριξη και ενίσχυση του θεσμού της συνεκπαίδευσης και η υποστήριξη για τη συμπερίληψη των μαθητών/τριών με αναπηρία ή με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες στα σχολεία γενικής αγωγής της Προσχολικής, Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης.

Η δράση αποσκοπεί στην άρση των φραγμών στη μάθηση και στη διασφάλιση της ισότιμης πρόσβασης στο εκπαιδευτικό σύστημα.

Συνεχιζόμενη δράση. Αυξάνεται η ετήσια συγχρηματοδοτούμενη δαπάνη, μέσω της απορρόφησης του επιλέξιμου π/υ σε τρία (3) αντί για πέντε (5) έτη, και ειδικότερα για τα σχολικά έτη 2023/24, 2024/25 και 2025/26 που είναι και ο τελευταίος ετήσιος κύκλος συγχρηματοδότησης του προγράμματος από το EKT+. Βασική δράση συμπεριληπτικής εκπαίδευσης στην Α/βάθμια και Β/βάθμια εκπαίδευση, με στόχο την πρόσβαση στα παιδιά με αναπηρία /ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες στις συμβατικές (mainstream) υπηρεσίες εκπαίδευσης (εκπαίδευση χωρίς αποκλεισμούς), βασικό στόχο της πολιτικής αποϊδρυματοποίησης. Έχει συνέργεια με τις δράσεις συμπεριληπτικής εκπαίδευσης του τομεακού προγράμματος ΑΔΚΣ.

Η δράση αφορά σε:

I) Ενίσχυση των σχολικών μονάδων με εκπαιδευτικούς οι οποίοι συλλειτουργούν και συνεργάζονται με τον εκπαιδευτικό της τάξης και υποστηρίζουν τους μαθητές/τριες με αναπηρία ή και με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες έτσι ώστε να μπορούν να ανταποκριθούν με εύλογες προσαρμογές στις απαιτήσεις του προγράμματος σπουδών τους. Επίσης, την υποστήριξη των σχολικών μονάδων με το αναγκαίο Ειδικό Βοηθητικό Προσωπικό (ΕΒΠ) για τους μαθητές/τριες που αδυνατούν να αυτοεξυπηρετηθούν και το αναγκαίο Ειδικό Εκπαιδευτικό Προσωπικό (ΕΕΠ) για όσους μαθητές/τριες χρήζουν νοσηλευτικής φροντίδας.

II) α) ενίσχυση των Κέντρων Διεπιστημονικής Αξιολόγησης, Συμβουλευτικής και Υποστήριξης (ΚΕ.Δ.Α.Σ.Υ., πρώην ΚΕ.ΣΥ.) με εκπαιδευτικούς και ειδικό εκπαιδευτικό προσωπικό για την αξιολόγηση ειδικών εκπαιδευτικών αναγκών μαθητών/τριών με στόχο την συμπερίληψη και ένταξη των μαθητών/τριών με αναπηρία ή και με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες στο σχολικό περιβάλλον και τη διασφάλιση της ισότιμης πρόσβασης στην εκπαίδευση και την προάσπιση της αρμονικής ψυχοκοινωνικής τους ανάπτυξης και προόδου.

β) υποστήριξη ανάπτυξης Σχολικών Δικτύων Εκπαίδευσης και Υποστήριξης (ΣΔΕΥ) και την λειτουργία των Επιτροπών Διαγνωστικής Υποστήριξης (ΕΔΥ) με την υποστήριξη ειδικού εκπαιδευτικού προσωπικού για τη διαγνωστική εκπαιδευτική αξιολόγηση και υποστήριξη των εκπαιδευτικών αναγκών των μαθητών/τριών, καθώς και, την παραπομπή τους στα ΚΕΔΑΣΥ για γνωμάτευση όταν, παρά την υποστήριξη στο σχολείο τους, συνεχίζουν να έχουν δυσκολίες μάθησης ή συμπεριφοράς ή ένταξης στο σχολικό περιβάλλον.

Στο πλαίσιο του παρόντος ειδικού στόχου οι δράσεις αποσκοπούν στην άρση των εμποδίων στη μάθηση και στη διασφάλιση της ισότιμης πρόσβασης στο εκπαιδευτικό σύστημα και στο κοινωνικό γίνεσθαι όλων των μαθητών, συμπεριλαμβανομένων των μαθητών με αναπηρία ή/και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες, λαμβάνοντας υπόψη, όπου απαιτείται, το Εθνικό Σχέδιο Δράσης για την Εγγύηση για τα Παιδιά, το Εθνικό Σχέδιο Δράσης για την Ισότητα των Φύλων, καθώς και τις συνιστώσες του σχεδίου γενίκευσης της συμπεριληπτικής/ένταξιακής εκπαίδευσης βάσει της Σύμβασης των Ηνωμένων Εθνών για τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρία που έχει επικυρωθεί με σχετική νομοθεσία από την ελληνική πολιτεία.

Οι δράσεις που αφορούν κατάρτιση / επιμόρφωση του για εκπαιδευτικούς που ασχολούνται με μαθητές και φοιτητές με αναπηρίες ή ειδικές ανάγκες θα καλυφθούν από το Πρόγραμμα Ανθρώπινου Δυναμικού και Κοινωνικής Συνοχής.

Για την κάλυψη των αναγκών της Περιφέρειας πρόκειται να συνεργήσουν και οι εθνικοί πόροι.

Οι δράσεις έχουν εκτιμηθεί ότι συμμορφώνονται με την Αρχή DNSH σύμφωνα με το προοίμιο 10 του ΚΚΔ 2021/1060.

Βασικές ομάδες-στόχοι — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iii) του ΚΚΔ:

Μαθητές με αναπηρία ή/και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες, Υπουργείο Παιδείας.

Ενέργειες που διαφυλάσσουν την ισότητα, την ένταξη και την απαγόρευση των διακρίσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iv) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+

Σε όλες τις φάσεις προγραμματισμού και υλοποίησης, ο σχεδιασμός και η υλοποίηση των δράσεων θα συνάδουν με τις οριζόντιες αρχές του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της ΕΕ και των αρχών του Ευρωπαϊκού Πυλώνα των Κοινωνικών Δικαιωμάτων και του Εθνικού Σχεδίου Δράσης για τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρίες, καθώς και τις οριζόντιες αρχές για την ισότητα των φύλων, την καταπολέμηση των διακρίσεων και την προσβασιμότητα των ατόμων με αναπηρίες, σε εναρμόνιση με το άρθρο 9 του ΚΚΔ.

Οι δράσεις του ειδικού στόχου συνδράμουν στην ισότιμη συμμετοχή στην αγορά εργασίας και τη μείωση του χάσματος των δύο φύλων στην απασχόληση (genderemploymentgap), καθώς και στην προώθηση της ισότητας των ευκαιριών για τα ΑμεΑ.

Η ισότητα των φύλων είναι ένας σημαντικός και σκόπιμος στόχος, αλλά όχι ο κύριος στόχος για την ανάληψη των παρεμβάσεων στην συγκεκριμένη κατηγορία δράσεων. Οι δράσεις του στόχου μπορεί να προσφέρουν εξοικονόμηση χρόνου στους γονείς και να συμβάλλουν στη διεύρυνση των εργασιακών

δυνατοτήτων τους, παρέχοντας προοπτικές επαγγελματικής και προσωπικής ανάπτυξης.

Όλες οι επενδύσεις θα ακολουθούν τις αρχές της άρσης του διαχωρισμού και της απαγόρευσης των διακρίσεων και θα στοχεύουν στην προώθηση της ισότιμης πρόσβασης σε βασικές υπηρεσίες χωρίς αποκλεισμούς για όλες τις περιθωριοποιημένες ομάδες, όπως οι Ρομά, τα ΑμεΑ, τα άτομα με μεταναστευτικό υπόβαθρο, κ.λ.π. και θα αποτελούν κριτήρια επιλογής των πράξεων. Όλες οι υπηρεσίες ή/και επενδύσεις θα απευθύνονται στο σύνολο των περιθωριοποιημένων ομάδων και δεν θα διατηρούν ή οδηγούν σε διαχωρισμό και απομόνωσή τους.

Ενδεικτική αναφορά ως προς τις ειδικές περιοχές-στόχους, συμπεριλαμβανομένης της προβλεπόμενης χρήσης των εδαφικών εργαλείων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ν) του ΚΚΔ

Δεν έχει εφαρμογή.

Διαπεριφερειακές, διασυνοριακές και διακρατικές δράσεις — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο νι) του ΚΚΔ

Το Πρόγραμμα συμμετέχοντας στο εθνικό δίκτυο των ΔΑ για την Μακροπεριφερειακή Στρατηγική Αδριατικής Ιονίου εξειδίκευσε κατά το δυνατόν τις συναφείς με τις ανάγκες και δυνατότητες που το προσδιορίζουν, τις κατάλληλες προτεραιότητες που περιλαμβάνονται στην EUSAIR και πρόκειται στο πλαίσιο της εξειδίκευσης των προσκλήσεων να ενσωματώσει κατάλληλα - σε συνεργασία και με τους εθνικούς εκπροσώπους της χώρας στα όργανα διοίκησης της Στρατηγικής - εμβληματικά έργα που συμβάλλουν στην επίτευξη των στόχων της. Πέραν τούτου, η ΔΑ θα συμμετάσχει στο δίκτυο των ΔΑ που θα συγκροτηθεί στην EUSAIR από όλες τις χώρες με στόχο, όπου αυτό καθίσταται δυνατόν, να προκηρύσσει και εντάσσει έργα σε συνεργασία και συντονισμό και με αυτές, προκειμένου να διασφαλίζονται συνέργειες και πολλαπλασιαστικά αποτελέσματα από την υλοποίησή τους. Στην παρούσα φάση του σχεδιασμού για τέτοια έργα δεν έχει εφαρμογή το άρθρο 22.3.(δ)(vi) του ΚΚΔ.

Προβλεπόμενη χρήση των χρηματοδοτικών μέσων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vii) του ΚΚΔ

Η προτιμώμενη μορφή χρηματοδότησης για τη δημιουργία κινήτρου ανάληψης, των σχετικών δράσεων, είναι η επιχορήγηση. Λόγω της ιδιαίτερης φύσης τους οι δαπάνες κατευθύνονται σε δραστηριότητες που δεν συνδέονται άμεσα με την οικονομική δραστηριότητα και την κερδοφορία μιας τυπικής επιχείρησης που θέλει να αυξήσει τον κύκλο εργασιών της και επομένως δεν σχεδιάζονται χρηματοοικονομικά μέσα για την χρηματοδότηση τέτοιων δράσεων.

2.1.1.1.2. Δείκτες

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ii) του ΚΚΔ και άρθρο 8 του κανονισμού ΕΤΠΑ και του κανονισμού ΤΣ

Πίνακας 2: Δείκτες εκροών

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Αναγνωριστικός κωδικός	Δείκτης	Μονάδα μέτρησης	Ορόσημο (2024)	Στόχος (2029)
4B	ESO4.6	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	PSO798	Αριθμός δομών για την ένταξη παιδιών με αναπηρία ή / και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες	Αριθμός	250,00	207,00

Παραπομπή: Άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ii) του ΚΚΔ

Πίνακας 3: Δείκτες αποτελεσμάτων

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Αναγνωριστικός κωδικός	Δείκτης	Μονάδα μέτρησης	Γραμμή βάσης ή τιμή αναφοράς	Έτος αναφοράς	Στόχος (2029)	Πηγή δεδομένων	Παρατηρήσεις
4B	ESO4.6	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	PSR798	Αριθμός ωφελούμενων παιδιών με αναπηρία ή / και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες	Αριθμός ατόμων	280,00	2021	372,00	ΟΠΣ	

2.1.1.1.3. Ενδεικτική κατανομή των προγραμματισμένων πόρων (ΕΕ) ανά είδος παρέμβασης

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο viii) του ΚΚΔ

Πίνακας 4: Διάσταση 1 — πεδίο παρέμβασης

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
4B	ESO4.6	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	149. Στήριξη της πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης (εξαιρουμένων των υποδομών)	11.039.067,00
4B	ESO4.6	Σύνολο			11.039.067,00

Πίνακας 5: Διάσταση 2 — μορφή χρηματοδότησης

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
4B	ESO4.6	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	01. Επιχορήγηση	11.039.067,00
4B	ESO4.6	Σύνολο			11.039.067,00

Πίνακας 6: Διάσταση 3 — μηχανισμός εδαφικής υλοποίησης και εδαφική εστίαση

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
4B	ESO4.6	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	33. Άλλες προσεγγίσεις — Καμία εδαφική στόχευση	11.039.067,00
4B	ESO4.6	Σύνολο			11.039.067,00

Πίνακας 7: Διάσταση 6 — δευτερεύοντες θεματικοί στόχοι EKT+

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
4B	ESO4.6	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	06. Αντιμετώπιση της παιδικής φτώχειας	11.039.067,00
4B	ESO4.6	Σύνολο			11.039.067,00

Πίνακας 8: Διάσταση 7 — διάσταση της ισότητας των φύλων στο πλαίσιο των EKT+, ΕΤΠΑ, Ταμείο Συνοχής και ΤΔΜ

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
4B	ESO4.6	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	02. Συνεκτίμηση της διάστασης του φύλου	11.039.067,00
4B	ESO4.6	Σύνολο			11.039.067,00

* Κατά κανόνα, το 40 % για το EKT+ συνεισφέρει στην παρακολούθηση της ισότητας των φύλων. Το 100 % εφαρμόζεται όταν το κράτος μέλος επιλέγει να χρησιμοποιήσει το άρθρο 6 του κανονισμού EKT+

2.1.1.1. Ειδικός στόχος: ESO4.8. Προαγωγή της ενεργητικής ένταξης για προώθηση των ίσων ευκαιριών, της απαγόρευσης των διακρίσεων και της ενεργού συμμετοχής, καθώς και βελτίωση της απασχολησιμότητας, ειδικότερα των μειονεκτουσών ομάδων (ΕΚΤ+)

2.1.1.1.1. Παρεμβάσεις των ταμείων

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημεία i), iii), iv), v), vi) και vii) του ΚΚΔ

Σχετικά είδη δράσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο i) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+:

Στο πλαίσιο του παρόντος ειδικού στόχου το πρόγραμμα θα χρηματοδοτήσει ενεργητικές δράσεις για την κοινωνική ένταξη μειονεκτουσών ομάδων όπως παιδιά, ΑμεΑ και ηλικιωμένους.

Περιλαμβάνονται οι ακόλουθες κατηγορίες δράσεων:

4B.08.01 Υποστήριξη παρεμβάσεων ισότιμης πρόσβασης φοιτητών με αναπηρία και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες στην Ανώτατη Εκπαίδευση

Στο πλαίσιο των πολιτικών για την ενίσχυση της ισότιμης συμμετοχής των φοιτητών με αναπηρία και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες και της έγκαιρης ολοκλήρωσης των σπουδών στην τριτοβάθμια εκπαίδευση προβλέπονται παρεμβάσεις, οι οποίες αναπτύσσονται από αντίστοιχες μονάδες των ιδρυμάτων και αφορούν σε υποστήριξη ή και δημιουργία Μονάδων Προσβασιμότητας στο Πανεπιστήμιο Δυτικής Μακεδονίας.

Ενδεικτικά οι παρεμβάσεις μπορούν να περιλαμβάνουν:

- Υποστήριξη με ανθρώπινο δυναμικό της Μονάδας Προσβασιμότητας του ΠαΔυΜα
- Εκπαιδευτής ενηλίκων για την ενημέρωση και επιμόρφωση τόσο του ακαδημαϊκού προσωπικού όσο και του διοικητικού προσωπικού
- Έμπειρο στέλεχος βιβλιοθήκης για την υποστήριξη του εξοπλισμού ΤΠΕ
- Διερμηνείς στη νοηματική γλώσσα
- Μετακίνηση ΑμεΑ από και προς το ίδρυμα

Οι ανωτέρω υπηρεσίες παρέχονται σε τοπικό επίπεδο, σε φοιτητές όλων των κύκλων σπουδών (προπτυχιακό, μεταπτυχιακό, διδακτορικό).

Αποτέλεσμα της δράσης είναι η στήριξη των φοιτητών που κάνουν χρήση των υπηρεσιών για τη διευκόλυνση της φοίτησής τους και την έγκαιρη ολοκλήρωση των σπουδών τους.

4B.08.02 Δράσεις για τη συμμετοχή μειονεκτουσών ομάδων στην ενεργή κοινωνική ζωή χωρίς αποκλεισμούς

Ενδεικτικές Ομάδες Πράξεων

- Δράσεις για τη συμμετοχή μειονεκτουσών ομάδων (ΑμεΑ, ηλικιωμένοι, παιδιά κ.α.) στον αθλητισμό, τον πολιτισμό και την ενεργή κοινωνική ζωή χωρίς αποκλεισμούς

- Δράσεις καταπολέμησης του ψηφιακού αποκλεισμού για ηλικιωμένους (δράσεις εξοικείωσης με τις ΤΠΕ για χρήση στην καθημερινή ζωή και την άρση του αποκλεισμού)

Η δράση του ψηφιακού αποκλεισμού για ηλικιωμένους θα ενεργοποιηθεί αρχικά από το ΤΑΑ. Στο πλαίσιο του προγράμματος ΔΜ θα ενεργοποιηθεί σύμφωνα με τις οδηγίες του αρμοδίου Υπουργείου.

4B.08.03 Δράσεις ενίσχυσης της ικανότητας των φορέων για την προώθηση της κοινωνικής ένταξης

Περιλαμβάνει δράσεις ενίσχυσης της ικανότητας των φορέων για την προώθηση της κοινωνικής ένταξης (Περιφερειακό Παρατηρητήριο Κοινωνικής Ένταξης, Οργανώσεις της Κοινωνίας των Πολιτών, κ.α.).

Στις υπηρεσίες του Περιφερειακού Παρατηρητηρίου Κοιν. Ένταξης περιλαμβάνονται μεταξύ άλλων, η κατάρτιση – αναθεώρηση της Περιφερειακής Στρατηγικής για την Κοινωνική Ένταξη (ΠεΣΚΕ), η παρακολούθηση υλοποίησης δράσεων ΠεΣΚΕ, η σύνταξη Εκθέσεων Πορείας Υλοποίησης ΠεΣΚΕ, η χαρτογράφηση αναγκών και σύνταξη προτάσεων παρεμβάσεων για την Κοινωνική Ένταξη, η εκπόνηση ερευνών πεδίου για την Κοινωνική Ένταξη, η δικτύωση – στήριξη κοινωνικών φορέων κ.α.

Οι δράσεις έχουν εκτιμηθεί ότι συμμορφώνονται με την Αρχή DNSH σύμφωνα με το προοίμιο 10 του ΚΚΔ 2021/1060.

Βασικές ομάδες-στόχοι — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iii) του ΚΚΔ:

Φοιτητές με αναπηρίες ή/και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες, Πανεπιστήμιο Δυτικής Μακεδονίας,

Άτομα που ανήκουν σε μειονεκτούσες ομάδες (ΑμεΑ, Ηλικιωμένοι, παιδιά κ.α.), Φορείς του Δημοσίου και της Αυτοδιοίκησης και Νομικά Πρόσωπα, Συλλογικοί Φορείς,

Φορείς Κοινωνικής Ένταξης, Κοινωνία των Πολιτών, Ευάλωτες Ομάδες.

Ενέργειες που διαφυλάσσουν την ισότητα, την ένταξη και την απαγόρευση των διακρίσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iv) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+

Σε όλες τις φάσεις προγραμματισμού και υλοποίησης, ο σχεδιασμός και η υλοποίηση των δράσεων θα συνάδουν με τις οριζόντιες αρχές του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της ΕΕ και των αρχών του Ευρωπαϊκού Πυλώνα των Κοινωνικών Δικαιωμάτων και του Εθνικού Σχεδίου Δράσης για τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρίες, καθώς και τις οριζόντιες αρχές για την ισότητα των φύλων, την καταπολέμηση των διακρίσεων και την προσβασιμότητα των ατόμων με αναπηρίες, σε εναρμόνιση με το άρθρο 9 του ΚΚΔ.

Οι δράσεις του ειδικού στόχου συνδράμουν στην ισότιμη συμμετοχή στην αγορά εργασίας και τη μείωση του χάσματος των δύο φύλων στην απασχόληση (genderemploymentgap), καθώς και στην προώθηση της ισότητας των ευκαιριών για τα ΑμεΑ.

Η ισότητα των φύλων είναι ένας σημαντικός και σκόπιμος στόχος, αλλά όχι ο κύριος στόχος για την ανάληψη των παρεμβάσεων στην συγκεκριμένη κατηγορία δράσεων. Οι δράσεις του ειδικού στόχου μπορεί να προσφέρουν εξοικονόμηση χρόνου στους γονείς και να συμβάλλουν στη διεύρυνση των εργασιακών δυνατοτήτων τους, παρέχοντας προοπτικές επαγγελματικής και προσωπικής ανάπτυξης.

Επίσης η συνεκτίμηση στη ισότητα των φύλων μπορεί να προκύψει με την ενίσχυση σε θέματα προώθησης της διάστασης της ισότητας των φύλων σε ορισμένες δράσεις.

Όλες οι επενδύσεις θα ακολουθούν τις αρχές της άρσης του διαχωρισμού και της απαγόρευσης των διακρίσεων και θα στοχεύουν στην προώθηση της ισότιμης πρόσβασης σε βασικές υπηρεσίες χωρίς αποκλεισμούς για όλες τις περιθωριοποιημένες ομάδες, όπως οι Ρομά, τα ΑμεΑ, τα άτομα με μεταναστευτικό υπόβαθρο, κ.λ.π. και θα αποτελούν κριτήρια επιλογής των πράξεων. Όλες οι υπηρεσίες ή/και επενδύσεις θα απευθύνονται στο σύνολο των περιθωριοποιημένων ομάδων και δεν θα διατηρούν ή οδηγούν σε διαχωρισμό και απομόνωσή τους.

Ενδεικτική αναφορά ως προς τις ειδικές περιοχές-στόχους, συμπεριλαμβανομένης της προβλεπόμενης χρήσης των εδαφικών εργαλείων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ν) του ΚΚΔ

Δεν έχει εφαρμογή.

Διαπεριφερειακές, διασυνοριακές και διακρατικές δράσεις — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vi) του ΚΚΔ

Το Πρόγραμμα συμμετέχοντας στο εθνικό δίκτυο των ΔΑ για την Μακροπεριφερειακή Στρατηγική Αδριατικής Ιονίου εξειδίκευσε κατά το δυνατόν τις συναφείς με τις ανάγκες και δυνατότητες που το προσδιορίζουν, τις κατάλληλες προτεραιότητες που περιλαμβάνονται στην EUSAIR και πρόκειται στο πλαίσιο της εξειδίκευσης των προσκλήσεων να ενσωματώσει κατάλληλα - σε συνεργασία και με τους εθνικούς εκπροσώπους της χώρας στα όργανα διοίκησης της Στρατηγικής - εμβληματικά έργα που συμβάλλουν στην επίτευξη των στόχων της. Πέραν τούτου, η ΔΑ θα συμμετάσχει στο δίκτυο των ΔΑ που θα συγκροτηθεί στην EUSAIR από όλες τις χώρες με στόχο, όπου αυτό καθίσταται δυνατόν, να προκηρύσσει και εντάσσει έργα σε συνεργασία και συντονισμό και με αυτές, προκειμένου να διασφαλίζονται συνέργειες και πολλαπλασιαστικά αποτελέσματα από την υλοποίησή τους. Στην παρούσα φάση του σχεδιασμού για τέτοια έργα δεν έχει εφαρμογή το άρθρο 22.3.(δ)(vi) του ΚΚΔ.

Προβλεπόμενη χρήση των χρηματοδοτικών μέσων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vii) του ΚΚΔ

Η προτιμώμενη μορφή χρηματοδότησης για τη δημιουργία κινήτρου ανάληψης, των σχετικών δράσεων, είναι η επιχορήγηση. Λόγω της ιδιαίτερης φύσης τους οι δαπάνες κατευθύνονται σε δραστηριότητες που δεν συνδέονται άμεσα με την οικονομική δραστηριότητα και την κερδοφορία μιας τυπικής επιχείρησης που θέλει να αυξήσει τον κύκλο εργασιών της και επομένως δεν σχεδιάζονται χρηματοοικονομικά μέσα για την χρηματοδότηση τέτοιων δράσεων.

2.1.1.1.2. Δείκτες

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ii) του ΚΚΔ και άρθρο 8 του κανονισμού ΕΤΠΑ και του κανονισμού ΤΣ

Πίνακας 2: Δείκτες εκροών

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Αναγνωριστικός κωδικός	Δείκτης	Μονάδα μέτρησης	Ορόσημο (2024)	Στόχος (2029)
4B	ESO4.8	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	PSO793	Ωφελούμενοι που λαμβάνουν υπηρεσίες ενεργούς κοινωνικής ένταξης	Αριθμός Φορέων / Οντοτήτων	0,00	13,00
4B	ESO4.8	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	PSO805	Αριθμός δομών για την ένταξη φοιτητών με αναπηρία και άλλες ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες	Αριθμός Φορέων / Οντοτήτων	1,00	1,00

Παραπομπή: Άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ii) του ΚΚΔ

Πίνακας 3: Δείκτες αποτελεσμάτων

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Αναγνωριστικός κωδικός	Δείκτης	Μονάδα μέτρησης	Γραμμή βάσης ή τιμή αναφοράς	Έτος αναφοράς	Στόχος (2029)	Πηγή δεδομένων	Παρατηρήσεις
4B	ESO4.8	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	PSR793	Βαθμός ικανοποίησης χρηστών από υπηρεσίες ενεργούς ένταξης	Ποσοστό	0,00	2021	28.500,00	Έρευνα πεδίου	
4B	ESO4.8	EKT+	Λιγότερο	PSR805	Αριθμός ωφελουμένων	Αριθμός	390,00	2021	500,00	ΟΠΣ	

			αναπτυγμένες περιφέρειες		φοιτητών με αναπηρία και άλλες ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες	Ατόμων					
--	--	--	--------------------------	--	--	--------	--	--	--	--	--

2.1.1.1.3. Ενδεικτική κατανομή των προγραμματισμένων πόρων (ΕΕ) ανά είδος παρέμβασης

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο viii) του ΚΚΔ

Πίνακας 4: Διάσταση 1 — πεδίο παρέμβασης

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
4B	ESO4.8	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	150. Στήριξη της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης (εξαιρουμένων των υποδομών)	1.275.000,00
4B	ESO4.8	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	152. Μέτρα για την προώθηση των ίσων ευκαιριών και της ενεργού συμμετοχής στην κοινωνία	3.060.277,00
4B	ESO4.8	Σύνολο			4.335.277,00

Πίνακας 5: Διάσταση 2 — μορφή χρηματοδότησης

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
4B	ESO4.8	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	01. Επιχορήγηση	4.335.277,00
4B	ESO4.8	Σύνολο			4.335.277,00

Πίνακας 6: Διάσταση 3 — μηχανισμός εδαφικής υλοποίησης και εδαφική εστίαση

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
4B	ESO4.8	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	33. Άλλες προσεγγίσεις — Καμία εδαφική στόχευση	4.335.277,00
4B	ESO4.8	Σύνολο			4.335.277,00

Πίνακας 7: Διάσταση 6 — δευτερεύοντες θεματικοί στόχοι EKT+

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
---------------	----------------	--------	-----------------------	---------	------------

4B	ESO4.8	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	05. Απαγόρευση διακρίσεων	3.230.000,00
4B	ESO4.8	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	07. Δημιουργία ικανοτήτων για τους κοινωνικούς εταίρους	1.105.277,00
4B	ESO4.8	Σύνολο			4.335.277,00

Πίνακας 8: Διάσταση 7 — διάσταση της ισότητας των φύλων στο πλαίσιο των ΕΚΤ+, ΕΤΠΑ, Ταμείο Συνοχής και ΤΔΜ

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
4B	ESO4.8	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	02. Συνεκτίμηση της διάστασης του φύλου	4.335.277,00
4B	ESO4.8	Σύνολο			4.335.277,00

* Κατά κανόνα, το 40 % για το ΕΚΤ+ συνεισφέρει στην παρακολούθηση της ισότητας των φύλων. Το 100 % εφαρμόζεται όταν το κράτος μέλος επιλέγει να χρησιμοποιήσει το άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+

2.1.1.1. Ειδικός στόχος: ESO4.9. Προώθηση της κοινωνικοοικονομικής ένταξης υπηκόων τρίτων χωρών, συμπεριλαμβανομένων των μεταναστών (EKT+)

2.1.1.1.1. Παρεμβάσεις των ταμείων

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημεία i), iii), iv), v), vi) και vii) του ΚΚΔ

Σχετικά είδη δράσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο i) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού EKT+:

Στο πλαίσιο του παρόντος ειδικού στόχου το πρόγραμμα θα χρηματοδοτήσει δράσεις που θα συμβάλλουν στην κοινωνική ενσωμάτωση και συμμετοχή των υπηκόων τρίτων χωρών και μεταναστών που διαβιούν στην Περιφέρεια, λαμβάνοντας υπόψη την Εθνική Στρατηγική για την Ένταξη (προσφύγων μεταναστών). Ομάδα στόχος του προγράμματος είναι οι δικαιούχοι διεθνούς προστασίας καθώς και οι δικαιούχοι προσωρινής προστασίας εκπατρισμένοι πολίτες Ουκρανίας.

Περιλαμβάνονται οι ακόλουθες κατηγορίες δράσεων:

4B.09.01 Ολοκληρωμένες δράσεις ένταξης υπηκόων τρίτων χωρών στην αγορά εργασίας

Στις ολοκληρωμένες δράσεις ένταξης Υπηκόων Τρίτων Χωρών (YTX) στην αγορά εργασίας περιλαμβάνονται ενδεικτικά:

- Επιδότηση στέγασης, η οποία περιλαμβάνει μηνιαία επιδότηση ενοικίου και άπαξ συνεισφορά στις δαπάνες εγκατάστασης,
- Μαθήματα ένταξης, ήτοι πραγματοποίηση μαθημάτων ελληνικής γλώσσας και στοιχείων του ελληνικού πολιτισμού καθώς και εκπαίδευση σε κοινωνικές δεξιότητες,
- Κατάρτιση / εκπαίδευση για την ανάπτυξης ψηφιακών δεξιοτήτων για την καταπολέμηση του ψηφιακού αποκλεισμού,
- Διευκόλυνση της πρόσβασης στην αγορά εργασίας (προβλέπονται ατομικές συνεδρίες επαγγελματικού προσανατολισμού και καθοδήγησης των ωφελούμενων),
- Ευαισθητοποίηση της τοπικής κοινωνίας και προώθηση της κοινωνικής συνοχής

Δύναται, εφόσον προκύψει ανάγκη, να υλοποιηθούν δράσεις ειδικά για δικαιούχους προσωρινής προστασίας εκπατρισμένους πολίτες Ουκρανίας.

Οι δράσεις έχουν εκτιμηθεί ότι συμμορφώνονται με την Αρχή DNSH σύμφωνα με το προσέμιο 10 του ΚΚΔ 2021/1060.

Βασικές ομάδες-στόχοι — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iii) του ΚΚΔ:

Υπήκοοι τρίτων χωρών, δικαιούχοι διεθνούς προστασίας, δικαιούχοι προσωρινής προστασίας εκπατρισμένοι πολίτες Ουκρανίας, Φορείς του Δημοσίου και της Αυτοδιοίκησης και Νομικά Πρόσωπα, Συλλογικοί Φορείς.

Ενέργειες που διαφυλάσσουν την ισότητα, την ένταξη και την απαγόρευση των διακρίσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iv) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+

Σε όλες τις φάσεις προγραμματισμού και υλοποίησης, ο σχεδιασμός και η υλοποίηση των δράσεων θα συνάδουν με τις οριζόντιες αρχές του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της ΕΕ και των αρχών του Ευρωπαϊκού Πυλώνα των Κοινωνικών Δικαιωμάτων και του Εθνικού Σχεδίου Δράσης για τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρίες, καθώς και τις οριζόντιες αρχές για την ισότητα των φύλων, την καταπολέμηση των διακρίσεων και την προσβασιμότητα των ατόμων με αναπηρίες, σε εναρμόνιση με το άρθρο 9 του ΚΚΔ.

Οι δράσεις του ειδικού στόχου συνδράμουν στην προώθηση της κοινωνικοοικονομικής ένταξης των υπηκόων τρίτων χωρών.

Η ισότητα των φύλων είναι ένας σημαντικός και σκόπιμος στόχος, αλλά όχι ο κύριος στόχος για την ανάληψη των παρεμβάσεων που είναι η μεσο/μακροπρόθεσμη ένταξη των υπηκόων τρίτων χωρών, συμπεριλαμβανομένων των μεταναστών. Η συνεκτίμηση στη ισότητα των φύλων μπορεί να προκύψει με την προώθηση της ένταξης και τη διευκόλυνση της πρόσβασης στην αγορά εργασίας, την ενίσχυση της εκπαίδευσης και την προώθηση της κουλτούρας της υπέρ της ισότητας και της κατάργησης των διακρίσεων.

Όλες οι επενδύσεις θα ακολουθούν τις αρχές της άρσης του διαχωρισμού και της απαγόρευσης των διακρίσεων και θα στοχεύουν στην προώθηση της ισότιμης πρόσβασης σε βασικές υπηρεσίες χωρίς αποκλεισμούς για όλες τις περιθωριοποιημένες ομάδες, όπως οι Ρομά, τα ΑμεΑ, τα άτομα με μεταναστευτικό υπόβαθρο, κ.λ.π. και θα αποτελούν κριτήρια επιλογής των πράξεων. Όλες οι υπηρεσίες ή/και επενδύσεις θα απευθύνονται στο σύνολο των περιθωριοποιημένων ομάδων και δεν θα διατηρούν ή οδηγούν σε διαχωρισμό και απομόνωσή τους.

Ενδεικτική αναφορά ως προς τις ειδικές περιοχές-στόχους, συμπεριλαμβανομένης της προβλεπόμενης χρήσης των εδαφικών εργαλείων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο v) του ΚΚΔ

Δεν έχει εφαρμογή.

Διαπεριφερειακές, διασυνοριακές και διακρατικές δράσεις — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vi) του ΚΚΔ

Το Πρόγραμμα συμμετέχοντας στο εθνικό δίκτυο των ΔΑ για την Μακροπεριφερειακή Στρατηγική Αδριατικής Ιονίου εξειδίκευσε κατά το δυνατόν τις συναφείς με τις ανάγκες και δυνατότητες που το προσδιορίζουν, τις κατάλληλες προτεραιότητες που περιλαμβάνονται στην EUSAIR και πρόκειται στο πλαίσιο της εξειδίκευσης των προσκλήσεων να ενσωματώσει κατάλληλα - σε συνεργασία και με τους εθνικούς εκπροσώπους της χώρας στα όργανα διοίκησης της Στρατηγικής - εμβληματικά έργα που συμβάλλουν στην επίτευξη των στόχων της. Πέραν τούτου, η ΔΑ θα συμμετάσχει στο δίκτυο των ΔΑ

που θα συγκροτηθεί στην EUSAIR από όλες τις χώρες με στόχο, όπου αυτό καθίσταται δυνατόν, να προκηρύσσει και εντάσσει έργα σε συνεργασία και συντονισμό και με αυτές, προκειμένου να διασφαλίζονται συνέργειες και πολλαπλασιαστικά αποτελέσματα από την υλοποίησή τους. Στην παρούσα φάση του σχεδιασμού για τέτοια έργα δεν έχει εφαρμογή το άρθρο 22.3.(δ)(vi) του ΚΚΔ.

Προβλεπόμενη χρήση των χρηματοδοτικών μέσων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vii) του ΚΚΔ

Η προτιμώμενη μορφή χρηματοδότησης για τη δημιουργία κινήτρου ανάληψης, των σχετικών δράσεων, είναι η επιχορήγηση. Λόγω της ιδιαίτερης φύσης τους οι δαπάνες κατευθύνονται σε δραστηριότητες που δεν συνδέονται άμεσα με την οικονομική δραστηριότητα και την κερδοφορία μιας τυπικής επιχείρησης που θέλει να αυξήσει τον κύκλο εργασιών της και επομένως δεν σχεδιάζονται χρηματοοικονομικά μέσα για την χρηματοδότηση τέτοιων δράσεων.

2.1.1.1.2. Δείκτες

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ii) του ΚΚΔ και άρθρο 8 του κανονισμού ΕΤΠΑ και του κανονισμού ΤΣ

Πίνακας 2: Δείκτες εκροών

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Αναγνωριστικός κωδικός	Δείκτης	Μονάδα μέτρησης	Ορόσημο (2024)	Στόχος (2029)
4B	ESO4.9	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	EECO13	Υπήκοοι τρίτων χωρών	άτομα	80,00	148,00

Παραπομπή: Άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ii) του ΚΚΔ

Πίνακας 3: Δείκτες αποτελεσμάτων

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Αναγνωριστικός κωδικός	Δείκτης	Μονάδα μέτρησης	Γραμμή βάσης ή τιμή αναφοράς	Έτος αναφοράς	Στόχος (2029)	Πηγή δεδομένων	Παρατηρήσεις
4B	ESO4.9	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	PSR790	Υπήκοοι τρίτων χωρών που αναζητούν ή που βρίσκουν απασχόληση αμέσως μετά τη συμμετοχή τους	Άτομα	112,00	2020	118,00	ΟΠΣ	

2.1.1.1.3. Ενδεικτική κατανομή των προγραμματισμένων πόρων (ΕΕ) ανά είδος παρέμβασης

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο viii) του ΚΚΔ

Πίνακας 4: Διάσταση 1 — πεδίο παρέμβασης

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
4B	ESO4.9	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	156. Ειδικές δράσεις για την αύξηση της συμμετοχής των υπηκόων τρίτων χωρών στην απασχόληση	2.210.000,00
4B	ESO4.9	Σύνολο			2.210.000,00

Πίνακας 5: Διάσταση 2 — μορφή χρηματοδότησης

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
4B	ESO4.9	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	01. Επιχορήγηση	2.210.000,00
4B	ESO4.9	Σύνολο			2.210.000,00

Πίνακας 6: Διάσταση 3 — μηχανισμός εδαφικής υλοποίησης και εδαφική εστίαση

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
4B	ESO4.9	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	33. Άλλες προσεγγίσεις — Καμία εδαφική στόχευση	2.210.000,00
4B	ESO4.9	Σύνολο			2.210.000,00

Πίνακας 7: Διάσταση 6 — δευτερεύοντες θεματικοί στόχοι EKT+

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
4B	ESO4.9	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	05. Απαγόρευση διακρίσεων	2.210.000,00
4B	ESO4.9	Σύνολο			2.210.000,00

Πίνακας 8: Διάσταση 7 — διάσταση της ισότητας των φύλων στο πλαίσιο των EKT+, ΕΤΠΑ, Ταμείο Συνοχής και ΤΔΜ

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
4B	ESO4.9	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	02. Συνεκτίμηση της διάστασης του φύλου	2.210.000,00
4B	ESO4.9	Σύνολο			2.210.000,00

* Κατά κανόνα, το 40 % για το EKT+ συνεισφέρει στην παρακολούθηση της ισότητας των φύλων. Το 100 % εφαρμόζεται όταν το κράτος μέλος επιλέγει να χρησιμοποιήσει το άρθρο 6 του κανονισμού EKT+

2.1.1.1. Ειδικός στόχος: ESO4.10. Προώθηση της κοινωνικοοικονομικής ένταξης των περιθωριοποιημένων κοινοτήτων, όπως οι Ρομά (ΕΚΤ+)

2.1.1.1.1. Παρεμβάσεις των ταμείων

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημεία i), iii), iv), v), vi) και vii) του ΚΚΔ

Σχετικά είδη δράσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο i) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+:

Στο πλαίσιο του παρόντος ειδικού στόχου το πρόγραμμα θα χρηματοδοτήσει δράσεις που θα συμβάλλουν στην κοινωνική ενσωμάτωση και προώθηση στην απασχόληση των Ρομά που διαβιούν στην Περιφέρεια, λαμβάνοντας υπόψη την Εθνική Στρατηγική για την Κοινωνική Ένταξη των Ρομά

Οι δράσεις θα είναι τμήμα τοπικών ολοκληρωμένων σχεδίων σε συμφωνία και για υλοποίηση από τους δήμους και από σχετικούς φορείς, συμπεριλαμβανομένων οργάνωσεων της κοινωνίας των πολιτών και ακολουθώντας στενά της αρχή της αποφυγής του διαχωρισμού.

Περιλαμβάνονται οι ακόλουθες κατηγορίες δράσεων:

4B.10.01 Ολοκληρωμένες παρεμβάσεις ένταξης των Ρομά στην αγορά εργασίας

Η δράση υποστηρίζει ολοκληρωμένα προγράμματα στέγασης, βελτίωσης των επαγγελματικών δεξιοτήτων και πρόσβασης στην αγορά εργασίας των Ρομά (υπηρεσίες συμβουλευτικής – κατάρτισης – πιστοποίησης – πρακτικής άσκησης, προώθηση στην απασχόληση), μέσα από ενεργητικά μοντέλα επιχειρηματικότητας μικρής κλίμακας και κοινωνικής οικονομίας, καθώς και επιδότησης ενοικίου, ευαισθητοποίησης και ενημέρωσης του πληθυσμού των Ρομά, αλλά και της ευρύτερης κοινότητας, με απώτερο στόχο την ένταξη των ωφελούμενων στην απασχόληση και την κοινωνική τους ενσωμάτωση.

4B.10.02 Δράσεις υποστήριξης των Ρομά για τη βελτίωση συνθηκών διαβίωσης ή/και μετεγκατάστασης

Παρεμβάσεις σε οικισμούς Ρομά για την χωρική εδραιοποίηση, βιώσιμη κατοίκηση & κοινωνική ένταξη με δράσεις στέγασης, συμβουλευτικής, ιατροκοινωνικής και παιδαγωγικής υποστήριξης.

Ειδικότερα, η δράση αφορά προσωρινού τύπου παρέμβαση για την βελτίωση των συνθηκών διαβίωσης σε καταυλισμούς/οικισμούς, έως ότου καταστεί εφικτή η μετεγκατάσταση. Στόχος της δράσης είναι η βελτίωση των συνθηκών διαβίωσης προκειμένου τα άτομα του πληθυσμού να μπορέσουν να ενταχθούν σε άλλες δράσεις (εκπαίδευση, απασχόληση, κλπ.). Προβλέπεται συνέργεια / συμπληρωματικότητα με τη δράση βελτίωσης υποδομών εγκατάστασης Ρομά του ΕΣ 4.2 (4v) που θα χρηματοδοτηθεί από το ΕΤΠΑ.

Η δράση «Ομάδας Διαχείρισης Χώρων Μετεγκατάστασης» αφορά στην μετεγκατάσταση στην “mainstream community”.

4B.10.03 Παρεμβάσεις ενίσχυσης νηπίων, παιδιών/εφήβων Ρομά σε βιοματικά εργαστήρια και παιδικές κατασκηνώσεις

Παρεμβάσεις για τη βελτίωση της πρόσβασης και ανάπτυξης μακροχρόνιας και σταθερής σχέσης με τις δομές Εκπαίδευσης σε όλες τις βαθμίδες και δράσεις προσπέλασης στην κοινωνική ζωή, οργάνωσης και αντιπροσωπευτικής έκφρασης και συμμετοχής σε κοινωνικά και πολιτιστικά γεγονότα, στο πλαίσιο και

της στρατηγικής «Εγγύηση για το Παιδί».

Με βάση τη χαρτογράφηση των καταυλισμών Ρομά στην Ελλάδα, που διενεργήθηκε από το Υπουργείο Εργασίας (2021), καταγράφηκαν 262 καταυλισμοί Ρομά με συνολικό πληθυσμό 117.495 κατοίκους. Σύμφωνα με την ΕΣΚΕ Ρομά 2021-2030, οι Δήμοι με πληθυσμό Ρομά θα κληθούν να υποβάλουν Τοπικά Σχέδια Δράσης. Η Γενική Γραμματεία Κοινωνικής Αλληλεγγύης και Καταπολέμησης της Φτώχειας επεξεργάζεται ένα υπόδειγμα Τοπικού Σχεδίου Δράσης με στόχο τον συντονισμό και την παρακολούθηση των μέτρων ένταξης των Ρομά σε τοπικό επίπεδο. Το Τοπικό Σχέδιο Δράσης θα έχει ως στόχο να ενσωματώσει όλες τις δράσεις που σχετίζονται με τους Ρομά και να υποστηρίξει τη συνεργασία όλων των σχετικών φορέων σε εθνικό (αρμόδια υπουργεία), περιφερειακό και τοπικό επίπεδο, καθώς και τις οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών, συμπεριλαμβανομένων των οργανώσεων των Ρομά.

Οι δράσεις του εν λόγω ειδικού στόχου έχουν συνέργεια/συμπληρωματικότητα με τις δράσεις για τους Ρομά που θα στηριχθούν από το ΕΤΠΑ στο πλαίσιο του ΕΣ 4Α.5 (4.5).

Οι δράσεις έχουν εκτιμηθεί ότι συμμορφώνονται με την Αρχή DNSH σύμφωνα με το προοίμιο 10 του ΚΚΔ 2021/1060.

Βασικές ομάδες-στόχοι — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iii) του ΚΚΔ:

Ρομά, Φορείς του Δημοσίου και της Αυτοδιοίκησης και Νομικά Πρόσωπα, Συλλογικοί Φορείς.

Ενέργειες που διαφυλάσσουν την ισότητα, την ένταξη και την απαγόρευση των διακρίσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iv) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+

Σε όλες τις φάσεις προγραμματισμού και υλοποίησης, ο σχεδιασμός και η υλοποίηση των δράσεων θα συνάδουν με τις οριζόντιες αρχές του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της ΕΕ και των αρχών του Ευρωπαϊκού Πυλώνα των Κοινωνικών Δικαιωμάτων και του Εθνικού Σχεδίου Δράσης για τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρίες, καθώς και τις οριζόντιες αρχές για την ισότητα των φύλων, την καταπολέμηση των διακρίσεων και την προσβασιμότητα των ατόμων με αναπηρίες, σε εναρμόνιση με το άρθρο 9 του ΚΚΔ.

Οι δράσεις του ειδικού στόχου συνδράμουν στην προώθηση της κοινωνικοοικονομικής ένταξης των περιθωριοποιημένων κοινοτήτων, όπως των Ρομά.

Η ισότητα των φύλων είναι ένας σημαντικός και σκόπιμος στόχος, αλλά όχι ο κύριος στόχος για την ανάληψη των παρεμβάσεων που είναι η κοινωνική ένταξη των ρομά. Η συνεκτίμηση στη ισότητα των φύλων μπορεί να προκύψει με την προώθηση της ένταξης και τη διευκόλυνση της πρόσβασης στην αγορά εργασίας και την προώθηση της κουλτούρας της υπέρ της ισότητας και της κατάργησης των διακρίσεων. Επίσης

μπορεί να προκύψει με την προώθηση της βελτίωσης του επιπέδου διαβίωσης και την στήριξη των παιδιών Ρομά και την ενίσχυση της εκπαίδευσης.

Όλες οι επενδύσεις θα ακολουθούν τις αρχές της άρσης του διαχωρισμού και της απαγόρευσης των διακρίσεων και θα στοχεύουν στην προώθηση της

ισότιμης πρόσβασης σε βασικές υπηρεσίες χωρίς αποκλεισμούς για όλες τις περιθωριοποιημένες ομάδες, όπως οι Ρομά, τα ΑμεΑ, τα άτομα με μεταναστευτικό υπόβαθρο, κ.λ.π. και θα αποτελούν κριτήρια επιλογής των πράξεων. Όλες οι υπηρεσίες ή/και επενδύσεις θα απευθύνονται στο σύνολο των περιθωριοποιημένων ομάδων και δεν θα διατηρούν ή οδηγούν σε διαχωρισμό και απομόνωσή τους.

Ενδεικτική αναφορά ως προς τις ειδικές περιοχές-στόχους, συμπεριλαμβανομένης της προβλεπόμενης χρήσης των εδαφικών εργαλείων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ν) του ΚΚΔ

Δεν έχει εφαρμογή.

Διαπεριφερειακές, διασυνοριακές και διακρατικές δράσεις — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vi) του ΚΚΔ

Το Πρόγραμμα συμμετέχοντας στο εθνικό δίκτυο των ΔΑ για την Μακροπεριφερειακή Στρατηγική Αδριατικής Ιονίου εξειδίκευσε κατά το δυνατόν τις συναφείς με τις ανάγκες και δυνατότητες που το προσδιορίζουν, τις κατάλληλες προτεραιότητες που περιλαμβάνονται στην EUSAIR και πρόκειται στο πλαίσιο της εξειδίκευσης των προσκλήσεων να ενσωματώσει κατάλληλα - σε συνεργασία και με τους εθνικούς εκπροσώπους της χώρας στα όργανα διοίκησης της Στρατηγικής - εμβληματικά έργα που συμβάλλουν στην επίτευξη των στόχων της. Πέραν τούτου, η ΔΑ θα συμμετάσχει στο δίκτυο των ΔΑ που θα συγκροτηθεί στην EUSAIR από όλες τις χώρες με στόχο, όπου αυτό καθίσταται δυνατόν, να προκηρύσσει και εντάσσει έργα σε συνεργασία και συντονισμό και με αυτές, προκειμένου να διασφαλίζονται συνέργειες και πολλαπλασιαστικά αποτελέσματα από την υλοποίησή τους. Στην παρούσα φάση του σχεδιασμού για τέτοια έργα δεν έχει εφαρμογή το άρθρο 22.3.(δ)(vi) του ΚΚΔ.

Προβλεπόμενη χρήση των χρηματοδοτικών μέσων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vii) του ΚΚΔ

Η προτιμώμενη μορφή χρηματοδότησης για τη δημιουργία κινήτρου ανάληψης, των σχετικών δράσεων, είναι η επιχορήγηση. Λόγω της ιδιαίτερης φύσης τους οι δαπάνες κατευθύνονται σε δραστηριότητες που δεν συνδέονται άμεσα με την οικονομική δραστηριότητα και την κερδοφορία μιας τυπικής επιχείρησης που θέλει να αυξήσει τον κύκλο εργασιών της και επομένως δεν σχεδιάζονται χρηματοοικονομικά μέσα για την χρηματοδότηση τέτοιων δράσεων.

2.1.1.1.2. Δείκτες

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ii) του ΚΚΔ και άρθρο 8 του κανονισμού ΕΤΠΑ και του κανονισμού ΤΣ

Πίνακας 2: Δείκτες εκροών

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Αναγνωριστικός κωδικός	Δείκτης	Μονάδα μέτρησης	Ορόσημο (2024)	Στόχος (2029)
4B	ESO4.10	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	EECO15	Μειονότητες (συμπεριλαμβανομένων περιθωριοποιημένων κοινοτήτων, όπως οι Ρομά)	άτομα	15,00	165,00
4B	ESO4.10	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	EECO18	Αριθμός υποστηριζόμενων δημόσιων διοικήσεων ή δημόσιων υπηρεσιών	οντότητες	1,00	3,00
4B	ESO4.10	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	PSO795	Αριθμός φορέων που υλοποιούν προγράμματα ενίσχυσης παιδιών Ρομά	Αριθμός φορέων	1,00	3,00

Παραπομπή: Άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ii) του ΚΚΔ

Πίνακας 3: Δείκτες αποτελεσμάτων

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Αναγνωριστικός κωδικός	Δείκτης	Μονάδα μέτρησης	Γραμμή βάσης ή τιμή αναφοράς	Έτος αναφοράς	Στόχος (2029)	Πηγή δεδομένων	Παρατηρήσεις
4B	ESO4.10	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	EECR05	συμμετέχοντες που εργάζονται, συμπεριλαμβανομένης της αυτοαπασχόλησης, έξι μήνες μετά τη συμμετοχή τους	άτομα	0,00	2021	33,00	ΟΠΣ	
4B	ESO4.10	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	PSR794	Ωφελούμενοι Ρομά από προγράμματα βελτίωσης συνθηκών διαβίωσης	Άτομα	0,00	2021	200,00	ΟΠΣ	
4B	ESO4.10	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	PSR795	Αριθμός ωφελούμενων παιδιών από προγράμματα ενίσχυσης Ρομά	Άτομα	0,00	2021	50,00	ΟΠΣ	

2.1.1.1.3. Ενδεικτική κατανομή των προγραμματισμένων πόρων (ΕΕ) ανά είδος παρέμβασης

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο viii) του ΚΚΔ

Πίνακας 4: Διάσταση 1 — πεδίο παρέμβασης

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
4B	ESO4.10	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	154. Μέτρα για τη βελτίωση της πρόσβασης περιθωριοποιημένων ομάδων, όπως οι Ρομά, στην εκπαίδευση και την απασχόληση και για την προώθηση της κοινωνικής ένταξής τους	2.125.000,00
4B	ESO4.10	Σύνολο			2.125.000,00

Πίνακας 5: Διάσταση 2 — μορφή χρηματοδότησης

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
4B	ESO4.10	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	01. Επιχορήγηση	2.125.000,00
4B	ESO4.10	Σύνολο			2.125.000,00

Πίνακας 6: Διάσταση 3 — μηχανισμός εδαφικής υλοποίησης και εδαφική εστίαση

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
4B	ESO4.10	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	33. Άλλες προσεγγίσεις — Καμία εδαφική στόχευση	2.125.000,00
4B	ESO4.10	Σύνολο			2.125.000,00

Πίνακας 7: Διάσταση 6 — δευτερεύοντες θεματικοί στόχοι EKT+

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
4B	ESO4.10	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	05. Απαγόρευση διακρίσεων	1.700.000,00
4B	ESO4.10	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	06. Αντιμετώπιση της παιδικής φτώχειας	425.000,00
4B	ESO4.10	Σύνολο			2.125.000,00

Πίνακας 8: Διάσταση 7 — διάσταση της ισότητας των φύλων στο πλαίσιο των EKT+, ΕΤΠΑ, Ταμείο Συνοχής και ΤΔΜ

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
4B	ESO4.10	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	02. Συνεκτίμηση της διάστασης του φύλου	2.125.000,00

4B	ESO4.10	Σύνολο			2.125.000,00
----	---------	--------	--	--	--------------

* Κατά κανόνα, το 40 % για το ΕΚΤ+ συνεισφέρει στην παρακολούθηση της ισότητας των φύλων. Το 100 % εφαρμόζεται όταν το κράτος μέλος επιλέγει να χρησιμοποιήσει το άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+

2.1.1.1. Ειδικός στόχος: ESO4.11. Ενίσχυση της ισότιμης και έγκαιρης πρόσβασης σε ποιοτικές, βιώσιμες και οικονομικά προσιτές υπηρεσίες, συμπεριλαμβανομένων υπηρεσιών που προάγουν την πρόσβαση σε στέγαση και φροντίδα με επίκεντρο τον άνθρωπο, συμπεριλαμβανομένης της υγειονομικής περίθαλψης· εκσυγχρονισμός των συστημάτων κοινωνικής προστασίας, συμπεριλαμβανομένης της προώθησης της πρόσβασης στην κοινωνική προστασία, με ειδική έμφαση στα παιδιά και στις μειονεκτούσες ομάδες· βελτίωση της προσβασιμότητας, μεταξύ άλλων για τα άτομα με αναπηρίες, της αποτελεσματικότητας και της ανθεκτικότητας των συστημάτων υγειονομικής περίθαλψης και των υπηρεσιών μακροχρόνιας περίθαλψης. (ΕΚΤ+)

2.1.1.1.1. Παρεμβάσεις των ταμείων

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημεία i), iii), iv), v), vi) και vii) του ΚΚΔ

Σχετικά είδη δράσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο i) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+:

Αναλυτική περιγραφή του Ειδ. Στόχου στο συμπληρωτικό κείμενο "Σ6.ΠΑΜ 21-27 Δράσεις ΕΚΤ+ Π4Β".

Οι δράσεις που θα χρηματοδοτηθούν από τον ΕΣ θα βρίσκονται σε εναρμόνιση με τις κατά περίπτωση ισχύουσες Εθνικές Πολιτικές και Στρατηγικές και συγκεκριμένα:

- το Εθν. Σχέδιο Δράσης για την Κοινωνική Ένταξη,
- το Εθν. Σχέδιο Δράσης για την Εγγύηση για τα Παιδιά,
- το Εθν. Πλαίσιο Στρατηγικής για την Αποϊδρυματοποίηση στην Ελλάδα,
- το Εθν. Σχέδιο Δράσης για τα Δικαιώματα των ΑμεΑ,
- το Εθν. Σχέδιο Δράσης για τη Δημόσια Υγεία 2021-2025,
- το Εθν. Σχέδιο Δράσης για την Ισότητα των Φύλων.

Η συνέχιση της συγχρηματοδότησης των Κοινωνικών Δομών στο πλαίσιο των ΠΕΠ, όπως συμφωνήθηκε μεταξύ των αρμοδίων Γενικών Γραμματειών του ΥΚΟΙΣΟ, της αρμόδιας υπηρεσίας της Ευρωπαϊκής Επιτροπής (DG Employment) και της Γενικής Γραμματείας ΕΣΠΑ λαμβάνοντας υπόψη τα αποτελέσματα της μελέτης βιωσιμότητας των κοινωνικών δομών, περιγράφεται διακριτά στις ακόλουθες κατηγορίες δράσεων:

4B.11.01 Προώθηση και υποστήριξη παιδιών για την ένταξή τους στην προσχολική εκπαίδευση καθώς και για την πρόσβαση παιδιών σχολικής ηλικίας, εφήβων και ατόμων με αναπηρία, σε υπηρεσίες δημιουργικής απασχόλησης

Η δράση αφορά τη «νέα» Εναρμόνιση Οικογενειακής και Επαγγελματικής Ζωής, η οποία εμπίπτει στην πολιτική “Εγγύηση για τα Παιδιά”, έχοντας νέα στόχευση στα παιδιά από μειονεκτούντα περιβάλλοντα, συμπεριλαμβανομένων και των παιδιών με αναπηρία.

Σε συνέχεια της συμφωνίας μεταξύ των Γ.Γ ΕΣΠΑ, ΥΚΟΙΣΟ και Ε.Ε., ορίστηκε η συνέχιση της χρηματοδότησης των βρεφονηπιακών σταθμών και των δομών ΚΔΑΠ & ΚΔΑΠ ΑΜΕΑ για τα έτη 2025-2026 & 2026-2027 από τα 13 ΠΕΠ. Οι Δομές κατηγορίας Α1, Α2, Β1, Β2, Β3 (βρεφονηπιακοί σταθμοί) αφορούν σε πέντε κύκλους υλοποίησης (2022-2023, 2023-2024, 2024-2025, 2025-2026 και 2026-2027) και οι Δομές κατηγορίας Γ και Δ (ΚΔΑΠ,

ΚΔΑΠSTEM και ΚΔΑΠ ΑμεΑ) σε επτά κύκλους μέχρι και το 2028-2029. Η δράση θα υλοποιηθεί προσανατολισμένη στην Πολιτική «Εγγύηση για τα Παιδιά» και την Αντιμετώπιση της Παιδικής Φτώχειας, με το ΕΚΤ+ να υποστηρίζει τα πιο ευάλωτα παιδιά στη βάση εκ των προτέρων προσδιορισμένων κριτηρίων σε εθνικό επίπεδο. Μετά την ολοκλήρωση και των προαναφερόμενων κύκλων ανά κατηγορία δομής, η χρηματοδότηση της δράσης θα αναληφθεί εξολοκλήρου από εθνικούς πόρους.

Η δράση Κέντρα Δημιουργικής Απασχόλησης Παιδιών (Κ.Δ.Α.Π.) θα ενσωματώσει σταδιακά τις υπηρεσίες STEM, συμπληρωμένη επίσης από μια διευρυμένη ηλικιακή ομάδα από 6 έως 15 ετών, σε ένα θεσμικά και νομικά ασφαλές πλαίσιο για όλα τα παιδιά με στόχο την δημιουργία ενός ενιαίου πλαισίου για την παροχή υπηρεσιών δημιουργικής απασχόλησης, το οποίο αξιοποιεί πλήρως τον διαθέσιμο υλικοτεχνικό εξοπλισμό και το εξειδικευμένο εκπαιδευτικό προσωπικό, το οποίο θα έχει ήδη εξασφαλιστεί στις δομές από το ΤΑΑ, και διασφαλίζει την οικονομική συνέχεια.

4B.11.02 Ενίσχυση δομών παροχής κοινωνικών υπηρεσιών

Ενδεικτικές ομάδες πράξεων:

- Κέντρα Κοινότητας με δυνατότητα ενσωμάτωσης νέων υπηρεσιών (ΚΕΜ, διαπολιτισμική μεσολάβηση, δομές παροχής αγαθών, κ.α.)

Συνεχίζεται η χρηματοδότησή τους ως έχει μόνο για το 2026 και από το 2027 μέχρι και το 2029 με σταδιακή απομείωση. Στο διάστημα αυτό, προβλέπεται να θεσμοθετηθούν οι όροι λειτουργίας των «υπερδομών» Κέντρων Κοινότητας.

4B.11.03 Δομές καταπολέμησης της βίας κατά των γυναικών

Ενδεικτικές ομάδες πράξεων:

- Ενίσχυση δομών καταπολέμησης της βίας κατά των γυναικών

Οι δομές που υλοποιούνται από τους Δήμους (2 ΣΚ και 1 ΞΦ) θα συγχρηματοδοτηθούν ως έχουν μέχρι και το 2029. Η δομή (1 ΣΚ) που λειτουργεί υπό την ευθύνη του ΚΕΘΙ θα συνεχίσει να συγχρηματοδοτείται μέχρι το 2029 με απομείωση ποσού 42.857€/έτος.

Από το 2030 προβλέπεται όλα τα ΣΚ και ΞΦ να αποτελέσουν οργανικές μονάδες του ΚΕΘΙ και του ΕΚΚΑ αντίστοιχα. Οι διαδικασίες τροποποίησης των Οργανισμών των ΚΕΘΙ και ΕΚΚΑ θα ξεκινήσουν το 2026 και θα ολοκληρωθούν τέλος του 2029.

4B.11.04 Ενίσχυση δομών παροχής υπηρεσιών φροντίδας σε τοπικό επίπεδο

Ενδεικτικές ομάδες πράξεων:

- Κέντρα Ημερήσιας Φροντίδας Ηλικιωμένων (ΚΗΦΗ)
- Κέντρα Δημέρευσης Ημερήσιας Φροντίδας ΑμεΑ (ΚΔΗΦ/ΑμεΑ)

Η συγχρηματοδότηση των δομών στοχεύει στην εξατομικευμένη εξυπηρέτηση των ωφελούμενων, σύμφωνα με τις ιδιαίτερες ανάγκες τους και συνάδει με τις πολιτικές αποϊδρυματοποίησης, ενεργού διαβίωσης στη κοινότητα και της πολιτικής για τη μακροχρόνια φροντίδα σε επίπεδο κοινότητας.

ΚΔΗΦ/ΑμεΑ: συνεχίζεται η χρηματοδότησή τους ως έχει μόνο για το έτος 2026. Από το 2027 σχεδιάζεται η χρηματοδότησή τους αμιγώς από εθνικούς πόρους.

ΚΗΦΗ: συνεχίζεται η χρηματοδότησή τους μέχρι το 2029 με σταδιακή απομείωση της συγχρηματοδότησης από το 2027.

Οι δράσεις των ΚΗΦΗ αποτελούν μέρος της Εθνικής Στρατηγικής για τη Μακροχρόνια Φροντίδα Ηλικιωμένων που καταρτίζεται από το ΥΚΟΙΣΟ.

4B.11.05 Ενίσχυση υπηρεσιών πρωτοβάθμιας φροντίδας υγείας

Ενδεικτικές ομάδες πράξεων:

- Ενίσχυση Τοπικών Ομάδων Υγείας (TOMY) παροχής υπηρεσιών πρωτοβάθμιας υγείας
- Ενίσχυση Κινητών Ομάδων Υγείας (KOMY)

Για τις «συνεχιζόμενες» TOMY η συγχρηματοδότηση ήταν έως 31/12/2024, με ποσοστό ενωσιακής συνδρομής 35,7%.

Για τις «νέες» TOMY προβλέπεται η συγχρηματοδότηση 2 δομών για 3 έτη από το Π-ΔΜ 2021-2027 με ποσοστό ενωσιακής συνδρομής (50%).

Οι νέες δομές KOMY θα λειτουργήσουν για 3 έτη.

Οι Κινητές Ομάδες Υγείας (KOMY) είναι εξειδικευμένες κινητές ομάδες παροχής πρωτοβάθμιας φροντίδας υγείας (ΠΦΥ) που έχουν ως αποστολή την κάλυψη των υγειονομικών αναγκών των κοινοτήτων.

4B.11.06 Ενίσχυση υπηρεσιών δημόσιας υγείας

Ενδεικτικές ομάδες πράξεων:

- Δράσεις για την προστασία, την προαγωγή της υγείας, την πρόληψη νόσων με εστίαση στις τοπικές ανάγκες και προτεραιότητες.

4B.11.07 Ενίσχυση υπηρεσιών ψυχικής υγείας

Ενδεικτικές ομάδες πράξεων:

- Κινητή Μονάδα Ψυχικής Υγείας για παιδιά και εφήβους
- Εξειδικευμένο Γραφείο Υποστηριζόμενης Απασχόλησης (ΕΓΥΑ) για άτομα με σοβαρά ψυχοκοινωνικά προβλήματα και άτομα με διαταραχή αυτιστικού φάσματος
- Κέντρα Ημέρας Ολικής Φροντίδας (ΚΗΟΦ) Ψυχικής Υγείας με κινητά κλιμάκια για άτομα με Αυτισμό

Αφορά ανοιχτές / ημερήσιας φροντίδας δομές και κινητές μονάδες και όχι δομές κλειστού τύπου ή ιδρυματικής μορφής.

Η συγχρηματοδότηση αφορά σε λειτουργία 2 ετών. Ειδικότερα για το ΕΓΥΑ και τα ΚΗΟΦ η συγχρηματοδότηση περιλαμβάνει και την περίοδο

προετοιμασίας 4 μηνών.

4B.11.08 Ανάπτυξη υπηρεσιών για την αντιμετώπιση των εξαρτήσεων

Ενδεικτικές ομάδες πράξεων:

- Στήριξη υφιστάμενων / νέων δομών και προγραμμάτων κατά των εξαρτήσεων
- Κινητές Μονάδες - Κέντρα Ημέρας για την αντιμετώπιση των εξαρτήσεων

Αφορά ανοιχτές / ημερήσιας φροντίδας δομές και κινητές μονάδες και όχι δομές κλειστού τύπου ή ιδρυματικής μορφής.

Οι συνεχιζόμενες δομές, κινητή μονάδα και πολυδύναμο κέντρο ΠΔΜ, στο πεδίο των εξαρτήσεων συγχρηματοδοτήθηκαν έως το 2024.

Οι νέες δράσεις / δομές, με τελικό δικαιούχο τον ΕΟΠΑΕ:

- Ίδρυση και λειτουργία Πολυδύναμου Κέντρου
- Ίδρυση και λειτουργία δύο Συνδυαστικών Μονάδων Αντιμετώπισης αλκοόλ και άλλων εξαρτήσεων

προβλέπεται να συγχρηματοδοτηθούν για χρονικό διάστημα 3 ετών.

4B.11.09 Υπηρεσίες μακροχρόνιας φροντίδα (LTC)

Στο πλαίσιο της προστασίας των δικαιωμάτων των ηλικιωμένων έχουν σχεδιασθεί οριζόντιες δράσεις που αφορούν την μακροχρόνια φροντίδα και συνδέονται με τους βασικούς εθνικούς τομείς πολιτικής της Κοινωνικής Πρόνοιας, με τις προτεραιότητες της Εθνικής Στρατηγικής για την Κοινωνική Ένταξη και την εθνική πολιτική της Αποϊδρυματοποίησης.

Οι δράσεις σταδιακά θα οδηγήσουν στην επίτευξη του στόχου της μετάβασης από την ιδρυματική φροντίδα στη φροντίδα σε επίπεδο κοινότητας.

Ενδεικτικές ομάδες πράξεων:

- Κέντρο Ημέρας Ολικής Φροντίδας Ψυχικής Υγείας (Κ.Η.Ο.Φ.) Άνοιας (προβλέπεται να συγχρηματοδοτηθεί για χρονικό διάστημα 3 ετών)

Οι δράσεις βρίσκονται σε άμεση συνέργεια και συμπληρωματικότητα με το Πρόγραμμα Ανθρώπινο Δυναμικό και Κοινωνική Συνοχή και το Ταμείο Ανάκαμψης και αφορούν στις Δημόσιες Δομές Υγείας λαμβάνοντας υπόψη και τα τρία επίπεδα υγειονομικής περίθαλψης, με διακριτές τις παρεμβάσεις σε επίπεδο νοσοκομειακής κάλυψης.

4B.11.10 Πρόγραμμα κοινωνικού φροντιστή και προσωπικού βοηθού ατόμων που χρήζουν ειδικής φροντίδας

Αφορά νέες δράσεις για την ανάπτυξη υπηρεσιών ανεξάρτητης διαβίωσης και κατ'οίκον φροντίδας.

Ενδεικτικές ομάδες πράξεων:

- Πρόγραμμα προσωπικού βοηθού και κοινωνικού φροντιστή ΑΜΕΑ

- Πρόγραμμα προσωπικού βοηθού και κοινωνικού φροντιστή για ηλικιωμένους

Επιδιώκεται συνέργεια μεταξύ των δράσεων που συγχρηματοδοτούνται από το ΕΚΤ+ και το ΕΤΠΑ.

Η συμπληρωματικότητα μεταξύ των δομών υγείας και των κοινωνικών δομών αποτελεί βασική επιδίωξη της Εθνικής Στρατηγικής Υγείας και επιδιώκεται ο σχεδιασμός και η υλοποίηση των δράσεων να επιτευχθεί με την χαρτογράφηση των αναγκών και την ιεράρχηση των προτεραιοτήτων.

Δράσεις για την υποστήριξη των κοινωνικών συνεπειών της πράσινης μετάβασης θα καλυφθούν κατά προτεραιότητα από το Π-ΔΑΜ. Το Π-ΔΑΜ θα υποστηρίξει συμπληρωματικά παρόμοιες δράσεις, αν κριθεί αναγκαίο και σε συντονισμό με το Π-ΔΑΜ.

Το σύνολο των υποδομών κοινωνικής και υγειονομικής πρόνοιας θα καλύπτει ελλείψεις, βασισμένες στην χαρτογράφηση των υποδομών και υπηρεσιών και στην αποτίμηση εξατομικευμένων αναγκών. Αναλυτικότερα στοιχεία περιγράφονται στην ενότητα της Στρατηγικής του Π-ΔΑΜ.

Οι δράσεις έχουν εκτιμηθεί ότι συμμορφώνονται με την Αρχή DNSH σύμφωνα με το προοίμιο 10 του ΚΚΔ 2021/1060.

Βασικές ομάδες-στόχοι — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iii) του ΚΚΔ:

Παιδιά, γονείς και κηδεμόνες, φορείς προσχολικής εκπαίδευσης και δημιουργικής απασχόλησης, ΕΕΤΑΑ.

Ευάλωτες κοινωνικές ομάδες συμπεριλαμβανομένων των ΥΤΧ, των Ρομά κλπ, Φορείς του Δημοσίου και της Αυτοδ/σης και Νομικά Πρόσωπα, Συλλογικοί Φορείς.

Γυναίκες θύματα βίας και παιδιά τους.

Ευάλωτες ομάδες (ΑμεΑ, ηλικιωμένοι, παιδιά, έφηβοι, κ.α.).

Ευάλωτες ομάδες (Δικαιούχοι κοινων. επιδομάτων, κάτοικοι απομακρυσμένων περιοχών κ.α), Υπουργείο Υγείας και εποπτευόμενοι φορείς και Νομικά Πρόσωπα.

Ευάλωτες ομάδες (Γενικός πληθυσμός, Ομάδες μαθητικού πληθυσμού, Ασθενείς με χρόνια νοσήματα και οικογένειές τους, Ανήλικοι, Έγκυες, Πρόσφυγες, μετανάστες, Εκπαιδευτικοί Α'θμιας & Β'θμιας, κ.α.).

Ψυχικά πάσχοντες (παιδιά, έφηβοι, νεαροί ενήλικες, ενήλικες λήπτες υπηρεσιών ψυχικής υγείας, άτομα στο φάσμα του αυτισμού, ηλικιωμένοι με ψυχικές διαταραχές, άτομα σε κίνδυνο άνοιας κ.α.).

Ευάλωτες κοινωνικές ομάδες (χρήστες ουσιών ή με άλλες εξαρτητικές συμπεριφορές, άτομα του στενού τους περιβάλλοντος, ευπαθείς κοινωνικές ομάδες με ενδεχόμενες αντικοινωνικές συμπεριφορές).

Ηλικιωμένοι, Άτομα με χρόνιες παθήσεις, ΑμεΑ, Παιδιά, Συλλογικοί Φορείς.

Ενέργειες που διαφυλάσσουν την ισότητα, την ένταξη και την απαγόρευση των διακρίσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iv) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+

Σε όλες τις φάσεις προγραμματισμού και υλοποίησης, ο σχεδιασμός και η υλοποίηση των δράσεων θα συνάδουν με τις οριζόντιες αρχές του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της ΕΕ και των αρχών του Ευρωπ. Πυλώνα των Κοινων. Δικαιωμάτων και του Εθν. Σχεδ. Δράσης για τα δικαιώματα των ΑμεΑ, καθώς και τις οριζόντιες αρχές για την ισότητα των φύλων, καταπολέμηση των διακρίσεων και την προσβασιμότητα των ΑμεΑ, σε εναρμόνιση με το άρθρ 9 του ΚΚΔ.

Οι δράσεις συνδράμουν στην προώθηση των αρχών ισότιμης πρόσβασης σε ποιοτικές, βιώσιμες και οικονομικά προσιτές υπηρεσίες (παιδιά, γυναίκες, μειονεκτούσες ομάδες, ΑμεΑ, κ.α.), καθώς και της προώθησης της συμμετοχής των γυναικών στην απασχόληση.

Ο κύριος στόχος της δράσης της στήριξης των παιδιών για την ένταξή τους στην προσχολική εκπαίδευση είναι η ενίσχυση της παιδικής φροντίδας και η εναρμόνιση της οικογενειακής και επαγγελματικής ζωής των κηδεμόνων (κυρίως γυναίκες), συμβάλλοντας έτσι στη διευκόλυνση προσωπικής και επαγγελματικής ανάπτυξης.

Βασική επιδίωξη της δράσης στήριξης των δομών καταπολέμησης της βίας κατά των γυναικών είναι η προώθηση της ισότητας των φύλων μέσω της αντιμετώπισης των προβλημάτων των γυναικών θυμάτων βίας και της προώθησης της ισότιμης πρόσβασης στην αγορά εργασίας.

Στις δράσεις δομών παροχής κοινωνικών υπηρεσιών (Κέντρα Κοιν., Κοιν. Παντοπ, κ.α.) και βελτίωσης της προσβασιμότητας σε υπηρεσίες υγειονομικής περίθαλψης η ισότητα των φύλων είναι σημαντικός στόχος, αλλά όχι ο κύριος λόγος των παρεμβάσεων.

Η ισότητα των φύλων είναι ένας σημαντικός στόχος, αλλά όχι ο κύριος στόχος των παρεμβάσεων στην κατηγορία δράσεων ενίσχυσης των δομών παροχής υπηρεσιών φροντίδας και πρόσβασης στη μακροχρόνια περίθαλψη ηλικιωμένων. Οι δράσεις μπορεί να προσφέρουν εξοικονόμηση χρόνου στους γονείς που έχουν τη φροντίδα για τα ΑμεΑ και τους ηλικιωμένους και να συμβάλλουν στη βελτίωση της επαγγελματικής και προσωπικής ανάπτυξης.

Όλες οι επενδύσεις θα ακολουθούν τις αρχές της άρσης του διαχωρισμού και της απαγόρευσης των διακρίσεων και θα στοχεύουν στην προώθηση της ισότιμης πρόσβασης σε βασικές υπηρεσίες χωρίς αποκλεισμούς για όλες τις περιθωριοποιημένες ομάδες, όπως οι Ρομά, τα ΑμεΑ, τα άτομα με

μεταναστευτικό υπόβαθρο, κ.λ.π. και θα αποτελούν κριτήρια επιλογής των πράξεων.

Ενδεικτική αναφορά ως προς τις ειδικές περιοχές-στόχους, συμπεριλαμβανομένης της προβλεπόμενης χρήσης των εδαφικών εργαλείων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ν) του ΚΚΔ

Δεν έχει εφαρμογή.

Διαπεριφερειακές, διασυνοριακές και διακρατικές δράσεις — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vi) του ΚΚΔ

Το Πρόγραμμα συμμετέχοντας στο εθνικό δίκτυο των ΔΑ για την Μακροπεριφερειακή Στρατηγική Αδριατικής Ιονίου εξειδίκευσε κατά το δυνατόν τις συναφείς με τις ανάγκες και δυνατότητες που το προσδιορίζουν, τις κατάλληλες προτεραιότητες που περιλαμβάνονται στην EUSAIR και πρόκειται στο πλαίσιο της εξειδίκευσης των προσκλήσεων να ενσωματώσει κατάλληλα - σε συνεργασία και με τους εθνικούς εκπροσώπους της χώρας στα όργανα διοίκησης της Στρατηγικής - εμβληματικά έργα που συμβάλλουν στην επίτευξη των στόχων της. Πέραν τούτου, η ΔΑ θα συμμετάσχει στο δίκτυο των ΔΑ που θα συγκροτηθεί στην EUSAIR από όλες τις χώρες με στόχο, όπου αυτό καθίσταται δυνατόν, να προκηρύσσει και εντάσσει έργα σε συνεργασία και συντονισμό και με αυτές, προκειμένου να διασφαλίζονται συνέργειες και πολλαπλασιαστικά αποτελέσματα από την υλοποίησή τους. Στην παρούσα φάση του σχεδιασμού για τέτοια έργα δεν έχει εφαρμογή το άρθρο 22.3.(δ)(vi) του ΚΚΔ.

Προβλεπόμενη χρήση των χρηματοδοτικών μέσων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vii) του ΚΚΔ

Η προτιμώμενη μορφή χρηματοδότησης για τη δημιουργία κινήτρου ανάληψης, των σχετικών δράσεων, είναι η επιχορήγηση. Λόγω της ιδιαίτερης φύσης τους οι δαπάνες κατευθύνονται σε δραστηριότητες που δεν συνδέονται άμεσα με την οικονομική δραστηριότητα και την κερδοφορία μιας τυπικής επιχείρησης που θέλει να αυξήσει τον κύκλο εργασιών της και επομένως δεν σχεδιάζονται χρηματοοικονομικά μέσα για την χρηματοδότηση τέτοιων δράσεων.

2.1.1.1.2. Δείκτες

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ii) του ΚΚΔ και άρθρο 8 του κανονισμού ΕΤΠΑ και του κανονισμού ΤΣ

Πίνακας 2: Δείκτες εκροών

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Αναγνωριστικός κωδικός	Δείκτης	Μονάδα μέτρησης	Ορόσημο (2024)	Στόχος (2029)
4B	ESO4.11	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	PSO792	Αριθμός ληπτών voucher για την ένταξη των παιδιών στην προσχολική εκπαίδευση	Αριθμός ατόμων	5.000,00	9.830,00
4B	ESO4.11	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	PSO796	Αριθμός υποστηριζόμενων κοινωνικών δομών	Αριθμός	23,00	23,00
4B	ESO4.11	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	PSO801	Αριθμός συνεχιζόμενων δομών υγείας που υποστηρίζονται	Αριθμός δομών	6,00	5,00
4B	ESO4.11	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	PSO806	Αριθμός νέων δομών / φορέων υγείας που υποστηρίζονται	Αριθμός δομών ή/και φορέων (οντότητες)	4,00	18,00
4B	ESO4.11	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	PSO807	Αριθμός νέων κοινωνικών δομών που υποστηρίζονται	Αριθμός δομών	2,00	2,00

Παραπομπή: Άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ii) του ΚΚΔ

Πίνακας 3: Δείκτες αποτελεσμάτων

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Αναγνωριστικός κωδικός	Δείκτης	Μονάδα μέτρησης	Γραμμή βάσης ή τιμή αναφοράς	Έτος αναφοράς	Στόχος (2029)	Πηγή δεδομένων	Παρατηρήσεις
4B	ESO4.11	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	PSR792	Αριθμός παιδιών που ωφελούνται από την ένταξη στην προσχολική εκπαίδευση	Αριθμός ατόμων	10.500,00	2021	13.446,00	ΟΠΣ	
4B	ESO4.11	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	PSR796	Αριθμός επωφελομένων των συνεχιζόμενων κοινωνικών δομών	Αριθμός ατόμων	22.275,00	2021	23.963,00	ΟΠΣ	
4B	ESO4.11	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	PSR801	Αριθμός επωφελομένων των συνεχιζόμενων δομών υγείας	Αριθμός ατόμων	15.740,00	2021	3.480,00	ΟΠΣ	
4B	ESO4.11	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	PSR806	Αριθμός επωφελομένων των νέων δομών / φορέων υγείας	Αριθμός ατόμων	0,00	2021	37.668,00	ΟΠΣ	

4B	ESO4.11	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	PSR807	Αριθμός επωφελουμένων των νέων κοινωνικών δομών	Αριθμός ατόμων	575,00	2021	600,00	ΟΠΣ	
----	---------	------	-----------------------------------	--------	---	----------------	--------	------	--------	-----	--

2.1.1.1.3. Ενδεικτική κατανομή των προγραμματισμένων πόρων (ΕΕ) ανά είδος παρέμβασης

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο viii) του ΚΚΔ

Πίνακας 4: Διάσταση 1 — πεδίο παρέμβασης

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
4B	ESO4.11	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	148. Στήριξη της προσχολικής εκπαίδευσης και φροντίδας (εξαιρουμένων των υποδομών)	16.838.516,00
4B	ESO4.11	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	158. Μέτρα για την αναβάθμιση της ισότιμης και έγκαιρης πρόσβασης σε ποιοτικές, βιώσιμες και προσιτές υπηρεσίες	8.767.605,00
4B	ESO4.11	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	159. Μέτρα για την ενίσχυση της υλοποίησης υπηρεσιών φροντίδας σε επίπεδο οικογενειών και τοπικών κοινοτήτων	5.551.397,00
4B	ESO4.11	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	160. Μέτρα για τη βελτίωση της προσβασιμότητας, της αποτελεσματικότητας και της ανθεκτικότητας των συστημάτων υγειονομικής περίθαλψης (εξαιρουμένων των υποδομών)	13.116.795,00
4B	ESO4.11	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	161. Μέτρα για τη βελτίωση της πρόσβασης στη μακροχρόνια περίθαλψη (εξαιρουμένων των υποδομών)	5.025.432,00
4B	ESO4.11	Σύνολο			49.299.745,00

Πίνακας 5: Διάσταση 2 — μορφή χρηματοδότησης

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
4B	ESO4.11	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	01. Επιχορήγηση	49.299.745,00
4B	ESO4.11	Σύνολο			49.299.745,00

Πίνακας 6: Διάσταση 3 — μηχανισμός εδαφικής υλοποίησης και εδαφική εστίαση

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
---------------	----------------	--------	-----------------------	---------	------------

4B	ESO4.11	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	33. Άλλες προσεγγίσεις — Καμία εδαφική στόχευση	49.299.745,00
4B	ESO4.11	Σύνολο			49.299.745,00

Πίνακας 7: Διάσταση 6 — δευτερεύοντες θεματικοί στόχοι EKT+

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
4B	ESO4.11	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	05. Απαγόρευση διακρίσεων	13.746.738,00
4B	ESO4.11	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	06. Αντιμετώπιση της παιδικής φτώχειας	16.838.516,00
4B	ESO4.11	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	10. Αντιμετώπιση των προκλήσεων που εντοπίστηκαν στο Ευρωπαϊκό Εξάμηνο	18.714.491,00
4B	ESO4.11	Σύνολο			49.299.745,00

Πίνακας 8: Διάσταση 7 — διάσταση της ισότητας των φύλων στο πλαίσιο των EKT+, ΕΓΠΑ, Ταμείο Συνοχής και ΤΔΜ

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
4B	ESO4.11	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	01. Στοχοθέτηση για την ισότητα των φύλων	20.008.425,00
4B	ESO4.11	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	02. Συνεκτίμηση της διάστασης του φύλου	29.291.320,00
4B	ESO4.11	Σύνολο			49.299.745,00

* Κατά κανόνα, το 40 % για το EKT+ συνεισφέρει στην παρακολούθηση της ισότητας των φύλων. Το 100 % εφαρμόζεται όταν το κράτος μέλος επιλέγει να χρησιμοποιήσει το άρθρο 6 του κανονισμού EKT+

2.1.1.1. Ειδικός στόχος: ESO4.12. Προώθηση της κοινωνικής ένταξης των ατόμων που αντιμετωπίζουν κίνδυνο φτώχειας ή κοινωνικού αποκλεισμού, συμπεριλαμβανομένων των απόρων και των παιδιών (EKT+)

2.1.1.1.1. Παρεμβάσεις των ταμείων

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημεία i), iii), iv), v), vi) και vii) του ΚΚΔ

Σχετικά είδη δράσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο i) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού EKT+:

Στο πλαίσιο του παρόντος ειδικού στόχου το πρόγραμμα θα χρηματοδοτήσει δράσεις που συμβάλλουν στην αντιμετώπιση των κινδύνων της φτώχειας.

Οι δράσεις του Ειδικού Στόχου έχουν ως βασική επιδίωξη στην υποστήριξη των παιδιών οικογενειών σε φτώχεια ή κίνδυνο φτώχειας, τόσο σε ψυχολογικό και μαθησιακό, όσο και υλικοτεχνικό επίπεδο, καθώς και την υποστήριξη της επέκτασης των υπηρεσιών υφιστάμενων κοινωνικών δομών προσαρμοσμένων στα άτομα σε φτώχεια ή κίνδυνο φτώχειας και την κινητοποίηση προς αυτήν την κατεύθυνση οργανώσεων της κοινωνίας των πολιτών.

Οι δράσεις υλοποιούνται στο πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Πολιτικής «Εγγύηση για το Παιδί» (Child Guarantee) καθώς και του υπό έγκριση Εθνικού Σχεδίου Δράσης για την Εγγύηση για τα Παιδιά» το οποίο έχει υποβληθεί στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή, του Εθνικού Πλαισίου Στρατηγικής για την Αποϊδρυματοποίηση στην Ελλάδα (με βάση το υφιστάμενο σχέδιο), καθώς και της Εθνικής Στρατηγικής για την Κοινωνική Ένταξη και Μείωση της Φτώχειας, ενώ έχουν ληφθεί υπόψη διαθέσιμα στοιχεία και δεδομένα που αφορούν στο πεδίο, στο επίπεδο της Περιφέρειας.

Περιλαμβάνονται οι ακόλουθες κατηγορίες δράσεων:

4B.12.01 Δράσεις αντιμετώπισης του κινδύνου αποκλεισμού παιδιών και εφήβων σε υποβαθμισμένες / απομακρυσμένες περιοχές

Πρόκειται για νέα δράση η οποία αφορά ιδιαίτερα ευάλωτους εφήβους και νέους με πολλαπλά μειονεκτήματα, οι οποίοι ενδέχεται να υφίστανται μια μακρόχρονη αποσύνδεση από τον κοινωνικό ιστό με στόχο την κοινωνική τους ένταξη και την προετοιμασία τους για την αγορά εργασίας.

Η δράση περιλαμβάνει ενδεικτικές παρεμβάσεις για την εκπαίδευση (π.χ. κατ'οίκον εκπαίδευση μέσω κινητών μονάδων εκπαίδευσης και κινητών και ψηφιακών βιβλιοθηκών σε απομακρυσμένες περιοχές), την αναβάθμιση δεξιοτήτων ανάλογα με τις ανάγκες του κάθε εφήβου (π.χ. επιτόπιες επισκέψεις σε περιοχές με περιορισμένη πρόσβαση στις νέες τεχνολογίες, κοινότητες και απομονωμένα χωριά με τη χρήση του SMART Bus), την εξατομικευμένη συμβουλευτική /επαγγελματικό προσανατολισμό, τη συμμετοχή τους σε δραστηριότητες στην κοινότητα και στα κοινά (θέατρο, φωτογραφία, μουσική, χορός, αθλήματα, κ.α) , την υποστήριξη του οικογενειακού περιβάλλοντος, την ενημέρωση και ευαισθητοποίηση των τοπικών φορέων για διασύνδεση - συνεργασία και υποστήριξη των ενεργειών της παρέμβασης κτλ.

4B.12.02 Ολοκληρωμένα σχέδια τοπικών δράσεων για την αντιμετώπιση της παιδικής φτώχειας

Πρόκειται για τοπικά σχέδια δράσης για την αντιμετώπιση της παιδικής φτώχειας με στόχο εξατομικευμένες παρεμβάσεις σε όλους τους τομείς πολιτικής (υγεία, εκπαίδευση, προσχολική εκπαίδευση και φροντίδα, στέγαση, διατροφή). Πρόκειται για νέα δράση η οποία αφορά στην υλοποίηση ολοκληρωμένων εξατομικευμένων παρεμβάσεων στο σύνολο των τομέων πολιτικής της Εγγύησης για το Παιδί (υγεία, εκπαίδευση, προσχολική εκπαίδευση και φροντίδα,

στέγαση, διατροφή) και δύναται να αφορά παιδιά από μειονεκτούσες ομάδες πληθυσμού ή/και με συνθήκες φτώχειας ή σε οικογενειακά περιβάλλοντα με γονικά προβλήματα (πρώην φυλακισμένοι, άνεργοι γονείς η γονείς ΑμεΑ που χρήζουν υποστήριξης, κ.α.).

4B.12.03 Δράσεις στεγαστικής συνδρομής για άτομα και οικογένειες που βρίσκονται σε αστεγία ή κίνδυνο αστεγίας.

Οι δράσεις σε επίπεδο Περιφέρειας ευθυγραμμίζονται με το Εθνικό Σχέδιο Δράσης για την Εγγύηση για τα Παιδιά, προκειμένου να συμβάλουν στην επίτευξη του εθνικού στόχου που έχει τεθεί για την μείωση της παιδικής φτώχειας ως το 2030.

Η επιλογή και υλοποίηση των δράσεων επιδιώκεται να γίνει σύμφωνα με σχετική χαρτογράφηση των αναγκών και ιεράρχηση των προτεραιοτήτων.

Τα είδη των δράσεων θα εξειδικευθούν κατά την υλοποίηση του προγράμματος, θα συμφωνηθούν με τον Εθνικό Συντονιστή του Σχεδίου Δράσης για την Εγγύηση για τα παιδιά και το Υπουργείο Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας.

Η αποτελεσματικότητα των μέτρων θα παρακολουθείται τακτικά από τον Εθνικό Συντονιστή της Εγγύησης για τα Παιδιά και, αν χρειάζεται, θα γίνεται επικαιροποίηση ανάλογα με τις ανάγκες.

Οι δράσεις έχουν εκτιμηθεί ότι συμμορφώνονται με την Αρχή DNSH σύμφωνα με το προοίμιο 10 του ΚΚΔ 2021/1060.

Βασικές ομάδες-στόχοι — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iii) του ΚΚΔ:

Παιδιά, Φορείς του Δημοσίου και της Αυτοδιοίκησης και Νομικά Πρόσωπα, Συλλογικοί Φορείς,
Άτομα σε κίνδυνο φτώχειας ή κοινωνικού αποκλεισμού,
Άστεγοι.

Ενέργειες που διαφυλάσσουν την ισότητα, την ένταξη και την απαγόρευση των διακρίσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iv) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού EKT+

Σε όλες τις φάσεις προγραμματισμού και υλοποίησης, ο σχεδιασμός και η υλοποίηση των δράσεων θα συνάδουν με τις οριζόντιες αρχές του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της ΕΕ και των αρχών του Ευρωπαϊκού Πυλώνα των Κοινωνικών Δικαιωμάτων και του Εθνικού Σχεδίου Δράσης για τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρίες, καθώς και τις οριζόντιες αρχές για την ισότητα των φύλων, την καταπολέμηση των διακρίσεων και την προσβασιμότητα των ατόμων με αναπηρίες, σε εναρμόνιση με το άρθρο 9 του ΚΚΔ.

Η ισότητα των φύλων είναι ένας σημαντικός και σκόπιμος στόχος, αλλά όχι ο κύριος στόχος για την ανάληψη των παρεμβάσεων στην συγκεκριμένη κατηγορία δράσεων. Οι δράσεις του ειδικού στόχου μπορεί να προσφέρουν εξοικονόμηση χρόνου στους γονείς που έχουν τη φροντίδα για τα παιδιά και να

συμβάλλουν στη διεύρυνση των εργασιακών δυνατοτήτων τους, παρέχοντας προοπτικές επαγγελματικής και προσωπικής ανάπτυξης.

Οι δράσεις του ειδικού στόχου συνδράμουν στην προώθηση της κοινωνικής ένταξης των ατόμων που αντιμετωπίζουν κίνδυνο φτώχειας ή κοινωνικού αποκλεισμού, συμπεριλαμβανομένων των ατόρων και των παιδιών.

Όλες οι επενδύσεις θα ακολουθούν τις αρχές της άρσης του διαχωρισμού και της απαγόρευσης των διακρίσεων και θα στοχεύουν στην προώθηση της ισότιμης πρόσβασης σε βασικές υπηρεσίες χωρίς αποκλεισμούς για όλες τις περιθωριοποιημένες ομάδες, όπως οι Ρομά, τα ΑμεΑ, τα άτομα με μεταναστευτικό υπόβαθρο, κ.λ.π. και θα αποτελούν κριτήρια επιλογής των πράξεων. Όλες οι υπηρεσίες ή/και επενδύσεις θα απευθύνονται στο σύνολο των περιθωριοποιημένων ομάδων και δεν θα διατηρούν ή οδηγούν σε διαχωρισμό και απομόνωσή τους.

Ενδεικτική αναφορά ως προς τις ειδικές περιοχές-στόχους, συμπεριλαμβανομένης της προβλεπόμενης χρήσης των εδαφικών εργαλείων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ν) του ΚΚΔ

Δεν έχει εφαρμογή.

Διαπεριφερειακές, διασυνοριακές και διακρατικές δράσεις — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vi) του ΚΚΔ

Το Πρόγραμμα συμμετέχοντας στο εθνικό δίκτυο των ΔΑ για την Μακροπεριφερειακή Στρατηγική Αδριατικής Ιονίου εξειδίκευσε κατά το δυνατόν τις συναφείς με τις ανάγκες και δυνατότητες που το προσδιορίζουν, τις κατάλληλες προτεραιότητες που περιλαμβάνονται στην EUSAIR και πρόκειται στο πλαίσιο της εξειδίκευσης των προσκλήσεων να ενσωματώσει κατάλληλα - σε συνεργασία και με τους εθνικούς εκπροσώπους της χώρας στα όργανα διοίκησης της Στρατηγικής - εμβληματικά έργα που συμβάλλουν στην επίτευξη των στόχων της. Πέραν τούτου, η ΔΑ θα συμμετάσχει στο δίκτυο των ΔΑ που θα συγκροτηθεί στην EUSAIR από όλες τις χώρες με στόχο, όπου αυτό καθίσταται δυνατόν, να προκηρύσσει και εντάσσει έργα σε συνεργασία και συντονισμό και με αυτές, προκειμένου να διασφαλίζονται συνέργειες και πολλαπλασιαστικά αποτελέσματα από την υλοποίησή τους. Στην παρούσα φάση του σχεδιασμού για τέτοια έργα δεν έχει εφαρμογή το άρθρο 22.3.(δ)(vi) του ΚΚΔ.

Προβλεπόμενη χρήση των χρηματοδοτικών μέσων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vii) του ΚΚΔ

Η προτιμώμενη μορφή χρηματοδότησης για τη δημιουργία κινήτρου ανάληψης, των σχετικών δράσεων, είναι η επιχορήγηση. Λόγω της ιδιαίτερης φύσης τους οι δαπάνες κατευθύνονται σε δραστηριότητες που δεν συνδέονται άμεσα με την οικονομική δραστηριότητα και την κερδοφορία μιας τυπικής επιχείρησης που θέλει να αυξήσει τον κύκλο εργασιών της και επομένως δεν σχεδιάζονται χρηματοοικονομικά μέσα για την χρηματοδότηση τέτοιων

δράσεων.

2.1.1.1.2. Δείκτες

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ii) του ΚΚΔ και άρθρο 8 του κανονισμού ΕΤΠΑ και του κανονισμού ΤΣ

Πίνακας 2: Δείκτες εκροών

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Αναγνωριστικός κωδικός	Δείκτης	Μονάδα μέτρησης	Ορόσημο (2024)	Στόχος (2029)
4B	ESO4.12	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	PSO797	Αριθμός φορέων που υλοποιούν δράσεις στο πλαίσιο της «Εγγύησης για το παιδί»	Αριθμός	1,00	6,00

Παραπομπή: Άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ii) του ΚΚΔ

Πίνακας 3: Δείκτες αποτελεσμάτων

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Αναγνωριστικός κωδικός	Δείκτης	Μονάδα μέτρησης	Γραμμή βάσης ή τιμή αναφοράς	Έτος αναφοράς	Στόχος (2029)	Πηγή δεδομένων	Παρατηρήσεις
4B	ESO4.12	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	PSR797	Αριθμός ωφελομένων παιδιών από δράσεις στο πλαίσιο της «Εγγύησης για το παιδί»	Αριθμός ατόμων	0,00	2021	475,00	ΟΠΣ	

2.1.1.1.3. Ενδεικτική κατανομή των προγραμματισμένων πόρων (ΕΕ) ανά είδος παρέμβασης

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο viii) του ΚΚΔ

Πίνακας 4: Διάσταση 1 — πεδίο παρέμβασης

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
4B	ESO4.12	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	163. Προώθηση της κοινωνικής ένταξης των ατόμων που αντιμετωπίζουν κίνδυνο φτώχειας ή κοινωνικού αποκλεισμού, συμπεριλαμβανομένων των απόρων και των παιδιών	2.720.000,00

4B	ESO4.12	Σύνολο			2.720.000,00
----	---------	--------	--	--	--------------

Πίνακας 5: Διάσταση 2 — μορφή χρηματοδότησης

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
4B	ESO4.12	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	01. Επιχορήγηση	2.720.000,00
4B	ESO4.12	Σύνολο			2.720.000,00

Πίνακας 6: Διάσταση 3 — μηχανισμός εδαφικής υλοποίησης και εδαφική εστίαση

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
4B	ESO4.12	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	33. Άλλες προσεγγίσεις — Καμία εδαφική στόχευση	2.720.000,00
4B	ESO4.12	Σύνολο			2.720.000,00

Πίνακας 7: Διάσταση 6 — δευτερεύοντες θεματικοί στόχοι EKT+

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
4B	ESO4.12	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	06. Αντιμετώπιση της παιδικής φτώχειας	2.720.000,00
4B	ESO4.12	Σύνολο			2.720.000,00

Πίνακας 8: Διάσταση 7 — διάσταση της ισότητας των φύλων στο πλαίσιο των EKT+, ΕΤΠΑ, Ταμείο Συνοχής και ΤΔΜ

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
4B	ESO4.12	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	02. Συνεκτίμηση της διάστασης του φύλου	2.720.000,00
4B	ESO4.12	Σύνολο			2.720.000,00

* Κατά κανόνα, το 40 % για το EKT+ συνεισφέρει στην παρακολούθηση της ισότητας των φύλων. Το 100 % εφαρμόζεται όταν το κράτος μέλος επιλέγει να χρησιμοποιήσει το άρθρο 6 του κανονισμού EKT+

2.1.1. Προτεραιότητα: 5. Ολοκληρωμένη Χωρική Ανάπτυξη των αστικών περιοχών και της υπαίθρου (ΕΤΠΑ)

2.1.1.1. Ειδικός στόχος: RSO5.1. Ενίσχυση της ολοκληρωμένης και χωρίς αποκλεισμούς κοινωνικής, οικονομικής και περιβαλλοντικής ανάπτυξης, του πολιτισμού, της φυσικής κληρονομιάς, του βιώσιμου τουρισμού και της ασφάλειας στις αστικές περιοχές (ΕΤΠΑ)

2.1.1.1.1. Παρεμβάσεις των ταμείων

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημεία i), iii), iv), v), vi) και vii) του ΚΚΔ

Σχετικά είδη δράσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο i) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+:

Η ολοκληρωμένη και χωρίς αποκλεισμούς κοινωνική, οικονομική και περιβαλλοντική ανάπτυξη της πολιτιστικής και φυσικής κληρονομιάς, του βιώσιμου τουρισμού και της ασφάλειας στις αστικές περιοχές θα υλοποιηθεί σε αστικά και ημιαστικά κέντρα σύμφωνα με τις ενωσιακές και εθνικές κατευθύνσεις και Στρατηγικές.

Ειδικότερα, ο σχεδιασμός και η υλοποίηση των στρατηγικών καλύπτουν τις απαιτήσεις του άρθρου 29 του ΚΚΔ και ενστερνίζονται τις αρχές του Νέου Ευρωπαϊκού Bauhaus.

Την περίοδο 2014-2020 υποβλήθηκαν και εγκρίθηκαν 5 Στρατηγικές ΒΑΑ στις πόλεις των Γρεβενών, Καστοριάς, Κοζάνης, Πτολεμαΐδας, Φλώρινας. Οι Στρατηγικές αυτές αποτελούν τη βάση για περαιτέρω ενίσχυση της Βιώσιμης Αστικής Ανάπτυξης. Στο πλαίσιο αυτό επιδιώκεται η ενίσχυση – αναβάθμιση αυτών των Στρατηγικών προκειμένου να αυξηθεί η αποτελεσματικότητα των πόρων που επενδύθηκαν την περίοδο 2014-2020, να ολοκληρωθούν λειτουργικά τα εν εξελίξει έργα, να κεφαλαιοποιηθούν τα αποτελέσματα και να διαχυθούν χωρικά στον ευρύτερο αστικό χώρο. Οι εγκεκριμένες επικαιροποιημένες Στρατηγικές υλοποιούνται, σε συνέχεια των υφιστάμενων με διευρυμένα όρια περιοχών παρέμβασης. Οι δύο από τους Χωρικούς Φορείς των 5 επικαιροποιημένων Στρατηγικών είναι Χωρικοί Φορείς με εταιρική σχέση. Για την παρακολούθηση των Στρατηγικών συστάθηκε Περιφερειακή Ομάδα Υποστήριξης Χωρικών Στρατηγικών της ΠΔΜ και Ομάδες Υποστήριξης των Χωρικών Φορέων.

Περιλαμβάνονται οι ακόλουθες κατηγορίες δράσεων:

5.01.02 Δράσεις εξοικονόμησης ενέργειας των δημοσίων υποδομών

5.01.03 Δράσεις διαλογής και ανακύκλωσης των απορριμμάτων, δημιουργίας και διαχείρισης πράσινων σημείων

5.01.05 Αναβάθμιση ενδοπεριφερειακού δικτύου και προώθηση της προσβασιμότητας

5.01.06 Δράσεις προστασίας, ανάπτυξης και προβολής της δημόσιας τουριστικής παρουσίας

5.01.07 Προστασία και ανάδειξη πολιτιστικής κληρονομιάς και λειτουργικής τους δικτύωσης

5.01.08 Δράσεις αναπλάσεων και δημιουργίας λειτουργικών κοινόχρηστων χώρων συμπεριλαμβανομένης της ισότιμης πρόσβασης για τα ΑμεΑ

5.01.09 Ενίσχυση ανάπτυξης ψηφιακών εφαρμογών και υπηρεσιών

5.01.10 Έργα αστικής αναζωογόνησης και διασυνδέσεις μεταξύ χώρων πρασίνου / πράσινες υποδομές

5.01.11 Δράσεις για τη βελτίωση της ενεργειακής αποδοτικότητας των οχημάτων

5.01.12 Τεχνική υποστήριξη Χωρικών Φορέων

Τα είδη δράσεων και οι κατηγορίες- πεδία παρεμβάσεων είναι ενδεικτικά και έχουν καθοριστεί από τα Επιχειρησιακά Σχέδια των 5 Στρατηγικών Βιώσιμης Αστικής Ανάπτυξης, στο πλαίσιο σχετικής πρόσκλησης που εκδόθηκε από την ΕΥΔ ΠΔΜ ακολουθώντας μια προσέγγιση «από κάτω προς τα πάνω», με την ενεργό συμμετοχή των τοπικών κοινωνικοοικονομικών εταίρων και εκπροσώπων της κοινωνίας των πολιτών.

Οι δράσεις για τις μεταφορές θα υλοποιηθούν σε εναρμόνιση με το Εθνικό Στρατηγικό Σχέδιο για τις μεταφορές. Οι δράσεις ηλεκτροκίνησης θα υλοποιηθούν κυρίως στο πλαίσιο του Προγράμματος "Μεταφορές" και ΠΔΑΜ. Το Περιφερειακό Πρόγραμμα θα συμπεριλάβει συμπληρωματικά τέτοιες δράσεις, στην περίπτωση που τέτοια έργα αποτελέσουν μέρος των νέων ή επικαιροποιημένων Ολοκληρωμένων Χωρικών Επενδύσεων Βιώσιμης Αστικής Ανάπτυξης. Για τις δράσεις αναβάθμισης ενδοπεριφερειακού δικτύου και ηλεκτροκίνησης των αστικών συγκοινωνιών προβλέπεται η αξιοποίηση των Σχεδίων Βιώσιμης Αστικής Κινητικότητας (ΣΒΑΚ) των αστικών κέντρων της ΠΔΜ.

Στο πλαίσιο του ΕΣ 5.01 υποστηρίζεται η ενίσχυση της ικανότητας των Χωρικών Φορέων στην υλοποίηση και παρακολούθηση Χωρικών Στρατηγικών ΟΧΕ-ΒΑΑ. Σύμφωνα με τον εθνικό σχεδιασμό για την υλοποίηση των χωρικών Στρατηγικών, προβλέπεται η κατάρτιση εθνικού οδικού χάρτη για την υποστήριξη των δικαιούχων.

Το σύνολο των παρεμβάσεων θα πρέπει να ευθυγραμμίζεται με τις εθνικές τομεακές και περιφερειακές πολιτικές και θα ακολουθούν τις σχετικές οριζόντιες δεσμεύσεις του Προγράμματος που ισχύουν στους λοιπούς ΣΠ.

Στο πλαίσιο παρεμβάσεων βελτίωσης της ενεργειακής απόδοσης, προτεραιότητα θα δοθεί στη μεγαλύτερη δυνατή αξιοποίηση ΑΠΕ. Οι ενεργειακές αναβαθμίσεις που θα ενταχθούν στο Πρόγραμμα θα είναι τουλάχιστον μεσαίας κλίμακας (αναβάθμιση τριών ή περισσότερων κλάσεων κατά ΚΕΝΑΚ ή μείωση τουλάχιστον 30% της κατανάλωσης πρωτογενούς ενέργειας) ή μείωση τουλάχιστον 30% των εκπομπών των αερίων του θερμοκηπίου.

Στον τομέα της διαχείρισης των απορριμμάτων το περιφερειακό πρόγραμμα θα χρηματοδοτήσει υποδομές μικρής κλίμακας (πράσινες γωνιές μέχρι και πράσινα σημεία) που εμπίπτουν στην αρμοδιότητα των Δήμων. Το ΠΕΚΑ θα χρηματοδοτήσει υποδομές όπως οι μονάδες ανάκτησης και ανακύκλωσης (ΜΑΑ), όλες τις μονάδες επεξεργασίας βιοαποβλήτων (ΜΕΒΑ) συμπεριλαμβανομένου του εξοπλισμού τους (κάδοι και οχήματα συλλογής) και κάθε άλλη σχετική διαδημοτική εγκατάσταση (διαδημοτικούς σταθμούς μεταφόρτωσης και διαδημοτικά πράσινα σημεία), καθώς επίσης και Πράσινα Σημεία μόνο στην περίπτωση που αποτελούν ολοκληρωμένη δράση με άλλη δράση στερεών αποβλήτων που χρηματοδοτεί το Πρόγραμμα και εφόσον ως Δικαιούχος έχει οριστεί ΦοΔΣΑ.

Οι συγχρηματοδοτούμενες επενδύσεις θα πρέπει α) να είναι σύμφωνες με το περιφερειακό σχέδιο διαχείρισης απορριμμάτων (ΠΕΣΔΑ), β) να εξυπηρετούν τους σκοπούς της ολιστικής και ολοκληρωμένης διαχείρισης απορριμμάτων και γ) να συμβάλλουν στην εκπλήρωση των στόχων ανακύκλωσης.

Τα προτεινόμενα έργα θα είναι επιλέξιμα για συγχρηματοδότηση εφόσον ο αρμόδιος ΦοΔΣΑ έχει δώσει τη σύμφωνη γνώμη του και έχει επικυρώσει την αναγκαιότητα αυτών των έργων βάσει ανάλυσης κόστους-οφέλους του ΠΕΣΔΑ (από συλλογή έως επεξεργασία και διάθεση), ανάλυσης επιλογών, εκτίμησης λειτουργικότητας και βιωσιμότητας.

Για όλες τις ροές αποβλήτων που εισέρχονται στις ΜΑΑ θα είναι αναγκαία η υποβολή στη Διαχειριστική Αρχή προγραμματικής συμφωνίας μεταξύ του ΦοΔΣΑ και του Δήμου για σκοπούς χρηματοδότησης.

Κατά την εξειδίκευση και ενεργοποίηση του προγράμματος θα δοθεί έμφαση στη συστηματική επικοινωνία της αξίας των πολιτιστικών αγαθών, στα οποία προγραμματίζονται παρεμβάσεις, προς το ευρύ κοινό, συμπεριλαμβανομένου και του μη ελληνόφωνου με άμεσο και κατανοητό τρόπο. Τέτοιες ενέργειες μπορεί ενδεικτικά να περιλαμβάνουν, ανά Πράξη και ως υποέργα αυτής: σήμανση, ερμηνευτικές πινακίδες, ενημερωτικό υλικό (π.χ. οδηγούς, φυλλάδια, και

σε γραφή Braille), οπτικοακουστικό υλικό, εκπαιδευτικές δράσεις, δράσεις επικοινωνίας, προβολής και δημοσιότητας (π.χ. ημερίδες, συνέδρια) κλπ., αξιοποιώντας, όπου είναι εφικτό, τη χρήση και των νέων τεχνολογιών. Για την προβολή των μνημείων και γενικότερα του πολιτιστικού αποθέματος θα δίνεται βαρύτητα στη συμβολή τους στην τοπική οικονομία και κοινωνία.

Οι δράσεις έχουν εκτιμηθεί ότι συμμορφώνονται με την Αρχή DNSH σύμφωνα με το προοίμιο 10 του ΚΚΔ 2021/1060.

Βασικές ομάδες-στόχοι — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iii) του ΚΚΔ:

Χωρικοί φορείς, δημόσιοι φορείς, Υπουργεία Τουρισμού και Πολιτισμού και εποπτευόμενοι φορείς, λοιποί φορείς καθ' αρμοδιότητα, συλλογικές οντότητες παραγωγικών, κοινωνικών φορέων και της κοινωνίας των πολιτών, επιχειρήσεις, κάτοικοι περιοχών παρέμβασης, δικαιούχοι, εμπλεκόμενοι φορείς

Ενέργειες που διαφυλάσσουν την ισότητα, την ένταξη και την απαγόρευση των διακρίσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iv) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού EKT+

Σε όλες τις φάσεις προγραμματισμού και υλοποίησης, ο σχεδιασμός και η υλοποίηση των δράσεων θα συνάδουν με τις οριζόντιες αρχές του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της ΕΕ και των αρχών του Ευρωπαϊκού Πυλώνα των Κοινωνικών Δικαιωμάτων και του Εθνικού Σχεδίου Δράσης για τα δικαιώματα των ΑμεΑ, καθώς και τις οριζόντιες αρχές για την ισότητα των φύλων, την καταπολέμηση των διακρίσεων και την προσβασιμότητα των ΑμεΑ, σε εναρμόνιση με το άρθρο 9 του ΚΚΔ.

Οι δράσεις ενίσχυσης ψηφιακών εφαρμογών, εξοικονόμησης ενέργειας δημοσίων υποδομών και αναβάθμισης οδικού δικτύου δεν έχουν αντίκτυπο στην ισότητα των φύλων.

Στις δράσεις διαχείρισης πράσινων σημείων, ηλεκτροκίνησης, προστασίας και ανάδειξης της τουριστικής περιουσίας και πολιτιστικής κληρονομιάς και αναπλάσεων δημοσίων χώρων, η ισότητα των φύλων είναι ένας σημαντικός και σκόπιμος στόχος, αλλά όχι ο κύριος στόχος για την ανάληψη των παρεμβάσεων στην κατηγορία δράσεων. Η κατάλληλη επιλογή των θέσεων των πράσινων σημείων μπορεί να επηρεάσει τη χρήση του χρόνου των γυναικών (δεδομένου ότι οι γυναίκες αφιερώνουν κατά μέσο όρο περισσότερο χρόνο στη διαχείριση των οικιακών αποβλήτων). Η συνεκτίμηση στην ισότητα των φύλων μπορεί να προκύψει μέσω της εξοικονόμησης χρόνου από τη διαχείριση των οικιακών αποβλήτων για τις γυναίκες, παρέχοντας τη δυνατότητα να συμμετέχουν σε άλλες δραστηριότητες και να βελτιώσουν την ισορροπία μεταξύ επαγγελματικής και προσωπικής ζωής.

Η συνεκτίμηση στην ισότητα των φύλων μπορεί να προκύψει μέσω του σχεδιασμού υποδομών για καθαρές αστικές μεταφορές βάσει εκτίμησης των αναγκών κινητικότητας γυναικών και ανδρών.

Οι δράσεις τουριστικής και πολιτιστικής ανάπτυξης μπορεί να προσφέρουν ευκαιρίες απασχόλησης τόσο στους άνδρες όσο και στις γυναίκες.

Η συνεκτίμηση στην ισότητα των φύλων μπορεί να προκύψει μέσω της προαγωγής καινοτομιών στην ανάπτυξη και ασφάλεια των δημόσιων χώρων,

λαμβανομένων υπόψη των γνώσεων σχεδιασμού που συνεκτιμά τη διάσταση της ισότητας των φύλων.

Όλες οι επενδύσεις θα ακολουθούν τις αρχές της άρσης του διαχωρισμού και της απαγόρευσης των διακρίσεων και θα στοχεύουν στην προώθηση της ισότιμης πρόσβασης σε βασικές υπηρεσίες χωρίς αποκλεισμούς για όλες τις περιθωριοποιημένες ομάδες, όπως οι Ρομά, τα ΑμεΑ, τα άτομα με μεταναστευτικό υπόβαθρο, κ.λ.π. και θα αποτελούν κριτήρια επιλογής των πράξεων.

Ενδεικτική αναφορά ως προς τις ειδικές περιοχές-στόχους, συμπεριλαμβανομένης της προβλεπόμενης χρήσης των εδαφικών εργαλείων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ν) του ΚΚΔ

Οι δράσεις του παρόντος ειδικού στόχου αξιοποιούν το εδαφικό/χωρικό εργαλείο των Στρατηγικών Βιώσιμης Αστικής Ανάπτυξης (ΣΒΑΑ) στα αστικά κέντρα της Περιφέρειας.

Διαπεριφερειακές, διασυνοριακές και διακρατικές δράσεις — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vi) του ΚΚΔ

Τα αποτελέσματα ή οι χωρικές επιπτώσεις των έργων δεν έχουν διαπεριφερειακή ή διασυνοριακή διάσταση, ωστόσο ενδέχεται να παρουσιάσουν συμπληρωματικότητα με έργα των Προγραμμάτων ΕΕΣ μεταξύ των οποίων περιλαμβάνονται:

- Το Πρόγραμμα Συνεργασίας INTERREGIPACBC «Ελλάδα - Δημοκρατία της Βόρειας Μακεδονίας 2021-2027»
- Το Πρόγραμμα Διασυνοριακής Συνεργασίας IPA «Ελλάδα - Αλβανία 2021-2027»
- Τα Προγράμματα συνεργασίας πόλεων URBACT, URBANINNOVATIVEACTIONS.

Οι Πράξεις που θα υλοποιηθούν στο πλαίσιο του παρόντος ειδικού στόχου αναμένεται να συμβάλουν:

στον Πυλώνα 3 - Ποιότητα του περιβάλλοντος της Μακροπεριφερειακής Στρατηγικής Αδριατικής - Ιονίου (EUSAIR) και συγκεκριμένα ως προς την προστασία και διατήρηση χερσαίων οικοσυστημάτων, ειδικά των διακρατικών οικοτόπων και στοιχείων τοπίου μείζονος σημασίας.

στον Πυλώνα 4 - Βιώσιμος τουρισμός της Μακροπεριφερειακής Στρατηγικής Αδριατικής - Ιονίου (EUSAIR) και συγκεκριμένα ως προς την διαφοροποίηση των τουριστικών προϊόντων και υπηρεσιών της μακροπεριφέρειας και αντιμετώπιση του φαινομένου της εποχικότητας (προώθηση νέων τουριστικών διαδρομών για περίπατο, ποδηλασία και κωπηλασία, υιοθέτηση της πολιτιστικής κληρονομιάς της Αδριατικής και του Ιονίου μέσω της συνεργασίας με τον πολιτιστικό τομέα κ.ά.).

Το Πρόγραμμα συμμετέχοντας στο εθνικό δίκτυο των ΔΑ για την Μακροπεριφερειακή Στρατηγική Αδριατικής Ιονίου εξειδίκευσε κατά το δυνατόν τις

συναφείς με τις ανάγκες και δυνατότητες που το προσδιορίζουν, τις κατάλληλες προτεραιότητες που περιλαμβάνονται στην EUSAIR και πρόκειται στο πλαίσιο της εξειδίκευσης των προσκλήσεων να ενσωματώσει κατάλληλα - σε συνεργασία και με τους εθνικούς εκπροσώπους της χώρας στα όργανα διοίκησης της Στρατηγικής - εμβληματικά έργα που συμβάλλουν στην επίτευξη των στόχων της. Πέραν τούτου, η ΔΑ θα συμμετάσχει στο δίκτυο των ΔΑ που θα συγκροτηθεί στην EUSAIR από όλες τις χώρες με στόχο, όπου αυτό καθίσταται δυνατόν, να προκηρύσσει και εντάσσει έργα σε συνεργασία και συντονισμό και με αυτές, προκειμένου να διασφαλίζονται συνέργειες και πολλαπλασιαστικά αποτελέσματα από την υλοποίησή τους. Στην παρούσα φάση του σχεδιασμού για τέτοια έργα δεν έχει εφαρμογή το άρθρο 22.3.(δ)(vi) του ΚΚΔ.

Προβλεπόμενη χρήση των χρηματοδοτικών μέσων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vii) του ΚΚΔ

Δεν σχεδιάζεται να χρησιμοποιηθούν χρηματοδοτικά εργαλεία, διότι η φύση των σχετικών παρεμβάσεων σχετίζεται με την παραγωγή δημόσιου αγαθού και όχι δραστηριότητας που αποφέρει άμεσα έσοδα όπου μπορούν να επιστρέψουν ποσά. Επίσης, οι φορείς που περιλαμβάνονται στη δράση είναι αποκλειστικά δημόσιοι οργανισμοί.

2.1.1.1.2. Δείκτες

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ii) του ΚΚΔ και άρθρο 8 του κανονισμού ΕΤΠΑ και του κανονισμού ΤΣ

Πίνακας 2: Δείκτες εκροών

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Αναγνωριστικός κωδικός	Δείκτης	Μονάδα μέτρησης	Ορόσημο (2024)	Στόχος (2029)
5	RSO5.1	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCO14	Δημόσιοι οργανισμοί που υποστηρίζονται για την ανάπτυξη ψηφιακών υπηρεσιών, προϊόντων και διαδικασιών	δημόσιοι οργανισμοί	0,00	1,00
5	RSO5.1	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCO19	Δημόσια κτίρια με βελτιωμένη ενεργειακή απόδοση	τετραγωνικά μέτρα	3.500,00	17.500,00
5	RSO5.1	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCO34	Πρόσθετη ικανότητα για την ανακύκλωση των αποβλήτων	τόνοι/έτος	1.000,00	1.500,00
5	RSO5.1	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες	RCO44	Μήκος νέων ή αναβαθμισμένων οδών — εκτός ΔΕΔ-Μ	χλμ.	0,00	0,93

			περιφέρειες					
5	RSO5.1	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCO46	Μήκος ανακατασκευασμένων ή εκσυγχρονισμένων οδών — εκτός ΔΕΔ-Μ	χλμ.	0,00	2,52
5	RSO5.1	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCO74	Πληθυσμός που καλύπτεται από έργα στο πλαίσιο στρατηγικών για ολοκληρωμένη χωρική ανάπτυξη	άτομα	0,00	115.200,00
5	RSO5.1	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCO75	Στρατηγικές για ολοκληρωμένη χωρική ανάπτυξη που υποστηρίζονται	συμβολή στις στρατηγικές	0,00	20,00
5	RSO5.1	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCO76	Ολοκληρωμένα έργα χωρικής ανάπτυξης	έργα	0,00	35,00
5	RSO5.1	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCO77	Αριθμός πολιτιστικών και τουριστικών χώρων που υποστηρίζονται	πολιτιστικοί και τουριστικοί χώροι	0,00	12,00
5	RSO5.1	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCO112	Ενδιαφερόμενοι που συμμετέχουν στην εκπόνηση και την υλοποίηση στρατηγικών για ολοκληρωμένη χωρική ανάπτυξη	συμμετοχές θεσμικών φορέων	106,00	142,00
5	RSO5.1	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCO114	Ανοιχτοί χώροι που δημιουργούνται ή αποκαθίστανται σε αστικές περιοχές	τετραγωνικά μέτρα	0,00	197.000,00
5	RSO5.1	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	PSO693	Συμβάσεις παροχής υπηρεσιών και προμηθειών	Συμβάσεις	0,00	4,00
5	RSO5.1	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	PSO694	Δικαιούχοι που υποστηρίζονται	Δομές	0,00	4,00
5	RSO5.1	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	PSO042	Ηλεκτρικά Οχήματα	Αριθμός	0,00	60,00
5	RSO5.1	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	PSO901	Πολιτιστικές δράσεις που υποστηρίζονται	Αριθμός	0,00	6,00

5	RSO5.1	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	PSO916	Δράσεις προβολής πολιτιστικών πόρων και αποτελέσματος	Αριθμός	0,00	2,00
---	--------	------	-----------------------------------	--------	---	---------	------	------

Παραπομπή: Άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ii) του ΚΚΔ

Πίνακας 3: Δείκτες αποτελεσμάτων

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Αναγνωριστικός κωδικός	Δείκτης	Μονάδα μέτρησης	Γραμμή βάσης ή τιμή αναφοράς	Έτος αναφοράς	Στόχος (2029)	Πηγή δεδομένων	Παρατηρήσεις
5	RSO5.1	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCR11	Χρήστες νέων και αναβαθμισμένων δημόσιων ψηφιακών υπηρεσιών, προϊόντων και διαδικασιών	χρήστες/έτος	11.919,00	2021	17.000,00	ΟΠΣ	
5	RSO5.1	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCR26	Ετήσια κατανάλωση πρωτογενούς ενέργειας (εκ της οποίας: οικονομικά προσιτές και βιώσιμες κατοικίες, δημόσια κτίρια, επιχειρήσεις, άλλα)	MWh/έτος	10.325,00	2021	6.195,00	ΟΠΣ	
5	RSO5.1	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCR29	Εκτιμώμενες εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου	τόνοι ισοδύναμου CO2/έτος	5.396,00	2021	3.407,00	ΟΠΣ	
5	RSO5.1	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCR47	Ανακυκλωμένα απόβλητα	τόνοι/έτος	0,00	2021	800,00	ΟΠΣ	
5	RSO5.1	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCR55	Ετήσιος αριθμός χρηστών νέων οδών και οδών που ανακατασκευάστηκαν, αναβαθμίστηκαν ή εκσυγχρονίστηκαν	επιβατοχιλιόμετρα/έτος	6.832.705,00	2021	7.552.165,00	ΟΠΣ	
5	RSO5.1	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCR77	Επισκέπτες πολιτιστικών και	επισκέπτες/έτος	28.000,00	2021	42.000,00	ΟΠΣ	

			περιφέρειες		τουριστικών χώρων που υποστηρίζονται						
5	RSO5.1	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	PSR901	Συμμετέχοντες σε πολιτιστικές δράσεις	Αριθμός	0,00	2021	12.000,00	ΟΠΣ	
5	RSO5.1	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	PSR999	Πληθυσμός που ωφελείται από παρεμβάσεις αστικών αναπλάσεων	Ατομα	0,00	2021	115.200,00	ΟΠΣ	
5	RSO5.1	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	PSR998	Φορείς που συμμετέχουν στη διαμόρφωση της εταιρικής σχέσης	Συμμετέχοντες	5,00	2021	45,00	ΟΠΣ	

2.1.1.1.3. Ενδεικτική κατανομή των προγραμματισμένων πόρων (ΕΕ) ανά είδος παρέμβασης

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο viii) του ΚΚΔ

Πίνακας 4: Διάσταση 1 — πεδίο παρέμβασης

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
5	RSO5.1	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	016. Λύσεις ΤΠΕ, ηλεκτρονικές υπηρεσίες και εφαρμογές για κυβερνήσεις	263.500,00
5	RSO5.1	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	045. Ανακαίνιση για ενεργειακή απόδοση ή μέτρα ενεργειακής απόδοσης σε δημόσια υποδομή, έργα επίδειξης και υποστηρικτικά μέτρα σύμφωνα με τα κριτήρια ενεργειακής απόδοσης	6.328.122,00
5	RSO5.1	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	067. Διαχείριση οικιακών αποβλήτων: μέτρα πρόληψης, ελαχιστοποίησης, διαλογής, επαναχρησιμοποίησης, ανακύκλωσης	595.000,00
5	RSO5.1	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	079. Προστασία της φύσης και της βιοποικιλότητας, φυσική κληρονομιά και φυσικοί πόροι, πράσινες και γαλάζιες υποδομές	9.635.047,00
5	RSO5.1	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	082. Τροχαίο υλικό καθαρών αστικών μεταφορών	108.800,00
5	RSO5.1	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	090. Άλλες νέες ή αναβαθμισμένες εθνικές, περιφερειακές οδοί και οδοί τοπικής πρόσβασης	2.449.011,00
5	RSO5.1	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	165. Προστασία, ανάπτυξη και προβολή της δημόσιας τουριστικής περιουσίας και υπηρεσιών στον τομέα του τουρισμού	367.200,00

5	RSO5.1	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	166. Προστασία, ανάπτυξη και προβολή της πολιτιστικής κληρονομιάς και των πολιτιστικών υπηρεσιών	3.924.782,00
5	RSO5.1	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	168. Φυσική ανάπλαση και ασφάλεια δημόσιων χώρων	10.112.980,00
5	RSO5.1	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	169. Πρωτοβουλίες εδαφικής ανάπτυξης, συμπεριλαμβανομένης της προετοιμασίας εδαφικών στρατηγικών	707.625,00
5	RSO5.1	Σύνολο			34.492.067,00

Πίνακας 5: Διάσταση 2 — μορφή χρηματοδότησης

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
5	RSO5.1	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	01. Επιχορήγηση	34.492.067,00
5	RSO5.1	Σύνολο			34.492.067,00

Πίνακας 6: Διάσταση 3 — μηχανισμός εδαφικής υλοποίησης και εδαφική εστίαση

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
5	RSO5.1	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	02. ΟΕΕ — Πόλεις, κωμοπόλεις και προάστια	34.492.067,00
5	RSO5.1	Σύνολο			34.492.067,00

Πίνακας 7: Διάσταση 6 — δευτερεύοντες θεματικοί στόχοι ΕΚΤ+

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
---------------	----------------	--------	-----------------------	---------	------------

Πίνακας 8: Διάσταση 7 — διάσταση της ισότητας των φύλων στο πλαίσιο των ΕΚΤ+, ΕΤΠΑ, Ταμείο Συνοχής και ΤΔΜ

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
5	RSO5.1	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	02. Συνεκτίμηση της διάστασης του φύλου	24.743.809,00
5	RSO5.1	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	03. Ουδετερότητα ως προς το φύλο	9.748.258,00
5	RSO5.1	Σύνολο			34.492.067,00

* Κατά κανόνα, το 40 % για το ΕΚΤ+ συνεισφέρει στην παρακολούθηση της ισότητας των φύλων. Το 100 % εφαρμόζεται όταν το κράτος μέλος επιλέγει να χρησιμοποιήσει το άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+

2.1.1.1. Ειδικός στόχος: RSO5.2. Ενίσχυση της ολοκληρωμένης και χωρίς αποκλεισμούς κοινωνικής, οικονομικής και περιβαλλοντικής τοπικής ανάπτυξης, του πολιτισμού, της φυσικής κληρονομιάς, του βιώσιμου τουρισμού και της ασφάλειας σε περιοχές πλην των αστικών (ΕΤΠΑ)

2.1.1.1.1. Παρεμβάσεις των ταμείων

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημεία i), iii), iv), v), vi) και vii) του ΚΚΔ

Σχετικά είδη δράσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο i) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+:

Το ΕΣΠΑ 2021-2027 προσδιορίζει ως περιοχές για εφαρμογή Ολοκληρωμένων Χωρικών Επενδύσεων (ΟΧΕ) περιοχές με θεματική ή/και χωρική συνέχεια, δυνατότητα αξιοποίησης πλουτοπαραγωγικών πόρων και ιδιαίτερων τοπικών χαρακτηριστικών (πολιτιστικών, τοπικής παραγωγής και βιώσιμης τουριστικής δραστηριότητας) και με δυνατότητα συνέργειας με άλλα μέσα πολιτικής (π.χ. σε περιοχές Natura 2000).

Σε εφαρμογή των προβλέψεων αυτών, χρηματοδοτούνται δράσεις σύμφωνα με τα εγκεκριμένα Επιχειρησιακά Σχέδια εφαρμογής των ακόλουθων 2 ΟΧΕ:

- ΟΧΕ Λιμνών & Ποταμών για την ολοκληρωμένη ανάπτυξη και προστασία των λιμναίων και ποτάμιων οικοσυστημάτων (επικαιροποίηση και αναθεώρηση υφιστάμενης ΟΧΕ) με διεύρυνση των ορίων της περιοχής παρέμβασης ώστε να συμπεριληφθούν και τα ποτάμια συστήματα,
- ΟΧΕ Γεωπάρκου Γρεβενών –Κοζάνης για τη στήριξη, ανάδειξη και ανάπτυξη του Γεωπάρκου Γρεβενών – Κοζάνης, μέλους του παγκόσμιου δικτύου Γεωπάρκων της UNESCO.

Το Πρόγραμμα Δίκαιης Αναπτυξιακής Μετάβασης (ΠΔΑΜ) προτίθεται να χρηματοδοτήσει στο πλαίσιο της υλοποίησης της Στρατηγικής ΟΧΕ Λιμνών & Ποταμών Δυτικής Μακεδονίας, προτάσεις έργων προϋπολογισμού 9.450.000€ στον τομέα του πολιτισμού.

Οι Στρατηγικές ΟΧΕ έχουν καταρτιστεί με την ενεργό συμμετοχή των εμπλεκόμενων φορέων στο σχεδιασμό και στη διακυβέρνηση και με πρόβλεψη για ενίσχυση των μετέπειτα τοπικών δικαιούχων προσωπικό και τεχνογνωσία και υποστήριξη της δημιουργίας εταιρικής σχέσης μεταξύ όλων των τοπικών συντελεστών. Για την παρακολούθηση των Στρατηγικών συστάθηκε Περιφερειακή Ομάδα Υποστήριξης Χωρικών Στρατηγικών της ΠΔΜ και Ομάδες Υποστήριξης των Χωρικών Φορέων.

Ειδικότερα ο σχεδιασμός και η υλοποίηση των στρατηγικών καλύπτουν τις απαιτήσεις του άρθρου 29 του ΚΚΔ.

Ενδεικτικοί τύποι δράσεων που θα υλοποιηθούν στο πλαίσιο των ΟΧΕ και συνάδουν με τον ολοκληρωμένο χαρακτήρα τους είναι:

5.02.01 Δράσεις Ενεργειακής Αναβάθμισης Δημόσιων Υποδομών

5.02.02 Κατασκευή, αναβάθμιση και ορθολογική διαχείριση των υποδομών ύδρευσης

5.02.03 Υποδομές διαχείρισης αστικών λυμάτων για την προστασία των υδάτινων αποδεκτών

5.02.04 Δράσεις διαλογής και ανακύκλωσης των απορριμμάτων, δημιουργίας και διαχείρισης πράσινων σημείων

5.02.05 Προστασία, ανάδειξη και διαχείριση των περιοχών Natura 2000

5.02.06 Προστασία, ανάδειξη και διαχείριση της φύσης και της βιοποικιλότητας

5.02.07 Αναβάθμιση ενδοπεριφερειακού δικτύου και προώθηση της προσβασιμότητας

- 5.02.08 Δράσεις προστασίας, ανάπτυξης και προβολής της δημόσιας τουριστικής περιουσίας
- 5.02.09 Προστασία και ανάδειξη πολιτιστικής κληρονομιάς και λειτουργικής του δικτύωσης
- 5.02.10 Προστασία και ανάδειξη της φυσικής κληρονομιάς και του οικοτουρισμού
- 5.02.11 Δράσεις αναπλάσεων και δημιουργίας λειτουργικών κοινόχρηστων χώρων συμπεριλαμβανομένης της ισότιμης πρόσβασης για τα ΑμεΑ
- 5.02.12 Δράσεις μείωσης περιβαλλοντικής επιβάρυνσης
- 5.02.13 Υποδομές ποδηλασίας
- 5.02.14 Τεχνική υποστήριξη Χωρικών Φορέων

Στο πλαίσιο του ΕΣ 5.02 υποστηρίζεται η ενίσχυση της ικανότητας των Χωρικών Φορέων στην υλοποίηση και παρακολούθηση Χωρικών Στρατηγικών ΟΧΕ. Σύμφωνα με τον εθνικό σχεδιασμό για την υλοποίηση των χωρικών Στρατηγικών, προβλέπεται η κατάρτιση εθνικού οδικού χάρτη για την υποστήριξη των δικαιούχων.

Στο πλαίσιο του ΕΣ, θα επιδιωχθούν συνέργειες στον τομέα της Περιβαλλοντικής Αναγέννησης, με εστίαση στην αποκατάσταση των υποβαθμισμένων εκτάσεων και εγκαταστάσεων, την αναπροσαρμογή χρήσης τους, την προστασία των οικοσυστημάτων και του φυσικού περιβάλλοντος που προωθούνται από το Π-ΔΑΜ. Κατά τη φάση υλοποίησης θα υπάρχει συνεργασία των ΔΑ, για να προγραμματίζονται οι προσκλήσεις που θα αφορούν το Π-ΔΑΜ και το Π-ΔΑΜ έτσι ώστε να υπάρχει συντονισμός για την ενεργοποίηση και υλοποίηση των δράσεων. Η διαχείριση των δράσεων του κάθε προγράμματος θα γίνεται από τη ΔΑ του αντίστοιχου προγράμματος. Η ΔΑ του Π-ΔΑΜ συμμετέχει στην Ομάδα Υποστήριξης της ΟΧΕ Λιμνών & Ποταμών που έχει συσταθεί.

Η συμπληρωματικότητα και η συνέργεια του προγράμματος με το ΠΑΑ επιδιώχθηκε κατά τη φάση του σχεδιασμού των Επιχ. Σχεδ. ΟΧΕ και LEADER, έτσι ώστε να διασφαλίζεται η προστιθέμενη αξία των παρεμβάσεων των προγραμμάτων και η διασφάλιση της μοναδικής χρηματοδότησης.

Το σύνολο των παρεμβάσεων θα πρέπει να ευθυγραμμίζεται με τις εθνικές τομεακές και περιφερειακές πολιτικές και θα ακολουθούν τις σχετικές οριζόντιες δεσμεύσεις του Προγράμματος που ισχύουν στους λοιπούς ΣΠ (π.χ. ολιστική προσέγγιση διαχείρισης υδάτων, χαρτογράφηση και προτεραιοποίηση υποδομών υγείας και εκπαίδευσης κ.λ.π.).

Στο πλαίσιο παρεμβάσεων βελτίωσης της ενεργειακής απόδοσης, προτεραιότητα θα δοθεί στη μεγαλύτερη δυνατή αξιοποίηση ΑΠΕ.

Οι ενεργειακές αναβαθμίσεις που θα ενταχθούν στο Πρόγραμμα θα είναι τουλάχιστον μεσαίας κλίμακας (αναβάθμιση τριών ή περισσότερων κλάσεων κατά ΚΕΝΑΚ ή μείωση τουλάχιστον 30% της κατανάλωσης πρωτογενούς ενέργειας) ή μείωση τουλάχιστον 30% των εκπομπών των αερίων του θερμοκηπίου.

Στον τομέα της διαχείρισης των απορριμμάτων το περιφερειακό πρόγραμμα θα χρηματοδοτήσει υποδομές μικρής κλίμακας (πράσινες γωνιές μέχρι και πράσινα σημεία) που εμπίπτουν στην αρμοδιότητα των Δήμων. Το ΠΕΚΑ θα χρηματοδοτήσει υποδομές όπως οι μονάδες ανάκτησης και ανακύκλωσης (ΜΑΑ), όλες τις μονάδες επεξεργασίας βιοαποβλήτων (ΜΕΒΑ) συμπεριλαμβανομένου του εξοπλισμού τους (κάδοι και οχήματα συλλογής) και κάθε άλλη σχετική διαδημοτική εγκατάσταση (διαδημοτικούς σταθμούς μεταφόρτωσης και διαδημοτικά πράσινα σημεία), καθώς επίσης και Πράσινα Σημεία μόνο στην περίπτωση που αποτελούν ολοκληρωμένη δράση με άλλη δράση στερεών αποβλήτων που χρηματοδοτεί το Πρόγραμμα και εφόσον ως Δικαιούχος έχει οριστεί ΦοΔΣΑ.

Οι συγχρηματοδοτούμενες επενδύσεις θα πρέπει α) να είναι σύμφωνες με το περιφερειακό σχέδιο διαχείρισης απορριμμάτων (ΠΕΣΔΑ), β) να εξυπηρετούν τους σκοπούς της ολιστικής και ολοκληρωμένης διαχείρισης απορριμμάτων και γ) να συμβάλλουν στην εκπλήρωση των στόχων ανακύκλωσης.

Τα προτεινόμενα έργα θα είναι επιλέξιμα για συγχρηματοδότηση εφόσον ο αρμόδιος ΦοΔΣΑ έχει δώσει τη σύμφωνη γνώμη του και έχει επικυρώσει την αναγκαιότητα αυτών των έργων βάσει ανάλυσης κόστους-οφέλους του ΠΕΣΔΑ (από συλλογή έως επεξεργασία και διάθεση), ανάλυσης επιλογών, εκτίμησης λειτουργικότητας και βιωσιμότητας.

Για όλες τις ροές αποβλήτων που εισέρχονται στις ΜΑΑ θα είναι αναγκαία η υποβολή στη Διαχειριστική Αρχή προγραμματικής συμφωνίας μεταξύ του ΦοΔΣΑ και του Δήμου για σκοπούς χρηματοδότησης.

Για τις δράσεις αναβάθμισης ενδοπεριφερειακού δικτύου και ηλεκτροκίνησης και την σύνδεση των αστικών και περιφερειακών συγκοινωνιών προβλέπεται η αξιοποίηση του Περιφερειακού Σχεδίου Βιώσιμης Κινητικότητας Δυτικής Μακεδονίας που βρίσκεται υπό εκπόνηση. Οι δράσεις για τις μεταφορές θα υλοποιηθούν σε εναρμόνιση με το Εθνικό Στρατηγικό Σχέδιο για τις μεταφορές. Οι δράσεις ηλεκτροκίνησης θα υλοποιηθούν κυρίως στο πλαίσιο του Προγράμματος "Μεταφορές" και ΠΔΑΜ.

Οι δράσεις που σχετίζονται με τη βιοποικιλότητα θα είναι σύμφωνες με την Ευρωπαϊκή Στρατηγική Βιοποικιλότητας και το Πλαίσιο Δράσης Προτεραιοτήτων για το υδάτινο περιβάλλον στο πλαίσιο του NATURA 2000.

Κατά την εξειδίκευση και ενεργοποίηση του προγράμματος θα δοθεί έμφαση στη συστηματική επικοινωνία της αξίας των πολιτιστικών αγαθών, στα οποία προγραμματίζονται παρεμβάσεις, προς το ευρύ κοινό, συμπεριλαμβανομένου και του μη ελληνόφωνου με άμεσο και κατανοητό τρόπο. Τέτοιες ενέργειες μπορεί ενδεικτικά να περιλαμβάνουν, ανά Πράξη και ως υποέργα αυτής: σήμανση, ερμηνευτικές πινακίδες, ενημερωτικό υλικό (π.χ. οδηγούς, φυλλάδια, και σε γραφή Braille), οπτικοακουστικό υλικό, εκπαιδευτικές δράσεις, δράσεις επικοινωνίας, προβολής και δημοσιότητας (π.χ. ημερίδες, συνέδρια) κλπ., αξιοποιώντας, όπου είναι εφικτό, τη χρήση και των νέων τεχνολογιών. Για την προβολή των μνημείων και γενικότερα του πολιτιστικού αποθέματος θα δίνεται βαρύτητα στη συμβολή τους στην τοπική οικονομία και κοινωνία.

Οι δράσεις έχουν εκτιμηθεί ότι συμμορφώνονται με την Αρχή DNSH σύμφωνα με το προοίμιο 10 του ΚΚΔ 2021/1060.

Βασικές ομάδες-στόχοι — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iii) του ΚΚΔ:

Χωρικοί Φορείς, Περιφέρεια Δυτικής Μακεδονίας, Υπουργεία Τουρισμού και Πολιτισμού και εποπτευόμενοι φορείς, Δημόσιοι φορείς, ΟΤΑ Α΄ Βαθμού, ΔΕΥΑ, ΦοΔΣΑ, ANKO ΑΕ, Φορείς Προστατευόμενων Περιοχών, Ακαδημαϊκά Ιδρύματα, συλλογικές οντότητες παραγωγικών, κοινωνικών φορέων και της κοινωνίας των πολιτών, επιχειρήσεις, κάτοικοι περιοχών παρέμβασης, Δικαιούχοι, εμπλεκόμενοι Φορείς

Ενέργειες που διαφυλάσσουν την ισότητα, την ένταξη και την απαγόρευση των διακρίσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iv) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+

Σε όλες τις φάσεις προγραμματισμού και υλοποίησης, ο σχεδιασμός και η υλοποίηση των δράσεων θα συνάδουν με τις οριζόντιες αρχές του Χάρτη των

Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της ΕΕ και των αρχών του Ευρωπαϊκού Πυλώνα των Κοινωνικών Δικαιωμάτων και του Εθνικού Σχεδίου Δράσης για τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρίες, καθώς και τις οριζόντιες αρχές για την ισότητα των φύλων, την καταπολέμηση των διακρίσεων και την προσβασιμότητα των ατόμων με αναπηρίες, σε εναρμόνιση με το άρθρο 9 του ΚΚΔ.

Οι δράσεις ενεργειακής αναβάθμισης δημοσίων υποδομών, υποδομών ύδρευσης, διαχείρισης λυμάτων και οδικού δικτύου δεν έχουν αντίκτυπο στην ισότητα των φύλων.

Στις δράσεις διαχείρισης πράσινων σημείων, ανάδειξης περιοχών Natura, τουριστικής και πολιτιστικής ανάπτυξης και αναπλάσεων δημοσίων χώρων η ισότητα των φύλων είναι ένας σημαντικός και σκόπιμος στόχος, αλλά όχι ο κύριος στόχος για την ανάληψη των παρεμβάσεων. Η κατάλληλη επιλογή των θέσεων των πράσινων σημείων μπορεί να επηρεάσει τη χρήση του χρόνου των γυναικών (δεδομένου ότι οι γυναίκες αφιερώνουν κατά μέσο όρο περισσότερο χρόνο στη διαχείριση των οικιακών αποβλήτων). Η συνεκτίμηση στην ισότητα των φύλων μπορεί να προκύψει μέσω της εξοικονόμησης χρόνου από τη διαχείριση των οικιακών αποβλήτων για τις γυναίκες, παρέχοντας τη δυνατότητα να συμμετέχουν σε άλλες δραστηριότητες και να βελτιώσουν την ισορροπία μεταξύ επαγγελματικής και προσωπικής ζωής.

Οι δράσεις τουριστικής και πολιτιστικής ανάπτυξης μπορεί να προσφέρουν ευκαιρίες απασχόλησης τόσο στους άνδρες όσο και στις γυναίκες.

Η συνεκτίμηση στην ισότητα των φύλων μπορεί να προκύψει μέσω της προαγωγής καινοτομιών στην ανάπτυξη και ασφάλεια των δημόσιων χώρων, λαμβανομένων υπόψη των γνώσεων σχεδιασμού που συνεκτιμά τη διάσταση της ισότητας των φύλων.

Όλες οι επενδύσεις θα ακολουθούν τις αρχές της άρσης του διαχωρισμού και της απαγόρευσης των διακρίσεων και θα στοχεύουν στην προώθηση της ισότιμης πρόσβασης σε βασικές υπηρεσίες χωρίς αποκλεισμούς για όλες τις περιθωριοποιημένες ομάδες, όπως οι Ρομά, τα ΑμεΑ, τα άτομα με μεταναστευτικό υπόβαθρο, κ.λ.π. και θα αποτελούν κριτήρια επιλογής των πράξεων. Όλες οι υπηρεσίες ή/και επενδύσεις θα απευθύνονται στο σύνολο των περιθωριοποιημένων ομάδων και δεν θα διατηρούν ή οδηγούν σε διαχωρισμό και απομόνωσή τους.

Ενδεικτική αναφορά ως προς τις ειδικές περιοχές-στόχους, συμπεριλαμβανομένης της προβλεπόμενης χρήσης των εδαφικών εργαλείων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ν) του ΚΚΔ

Οι δράσεις του παρόντος ειδικού στόχου αξιοποιούν το εδαφικό/χωρικό εργαλείο «ΟΕΕ - Πόλεις, κωμοπόλεις και προάστια» για το σχεδιασμό και την υλοποίηση των Στρατηγικών Βιώσιμης Αστικής Ανάπτυξης (ΣΒΑΑ) στα αστικά κέντρα της Περιφέρειας.

Διαπεριφερειακές, διασυνοριακές και διακρατικές δράσεις — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vi) του ΚΚΔ

Ο Ειδικός Στόχος ευθυγραμμίζεται και συνεισφέρει στον Πυλώνα 4 (Βιώσιμος Τουρισμός) της Στρατηγικής Αδριατικής – Ιονίου. Ειδικότερα το Πρόγραμμα αναμένεται να συμβάλει στα εμβληματικά έργα:

- DEVELOPMENT OF THE NETWORK OF SUSTAINABLE TOURISM BUSINESSES AND CLUSTERS GREEN MAPPING FOR THE AI REGION - SUPPORTING DEVELOPMENT AND MARKET ACCESS FOR RESPONSIBLE AND SUSTAINABLE TOURISM DESTINATIONS AND MICRO/SME OPERATIONS IN THE EUSAIR REGION

- EXPANDING THE TOURIST SEASON TO ALL-YEAR ROUND

- DEVELOPMENT OF SUSTAINABLE AND THEMATIC CULTURAL ROUTES/CONNECTING CULTURAL ROUTES IN EUSAIR

Δράσεις που εστιάζουν στην περιοχή των Πρεσπών ενδέχεται να συνδυαστούν με έργα των Διασυνοριακών Προγραμμάτων (ERDF – IPA) Ελλάδα – Αλβανία 2021-2027 και Ελλάδα – Βόρεια Μακεδονία 2021-2027.

Το Πρόγραμμα συμμετέχοντας στο εθνικό δίκτυο των ΔΑ για την Μακροπεριφερειακή Στρατηγική Αδριατικής Ιονίου εξειδίκευσε κατά το δυνατόν τις συναφείς με τις ανάγκες και δυνατότητες που το προσδιορίζουν, τις κατάλληλες προτεραιότητες που περιλαμβάνονται στην EUSAIR και πρόκειται στο πλαίσιο της εξειδίκευσης των προσκλήσεων να ενσωματώσει κατάλληλα - σε συνεργασία και με τους εθνικούς εκπροσώπους της χώρας στα όργανα διοίκησης της Στρατηγικής - εμβληματικά έργα που συμβάλλουν στην επίτευξη των στόχων της. Πέραν τούτου, η ΔΑ θα συμμετάσχει στο δίκτυο των ΔΑ που θα συγκροτηθεί στην EUSAIR από όλες τις χώρες με στόχο, όπου αυτό καθίσταται δυνατόν, να προκηρύσσει και εντάσσει έργα σε συνεργασία και συντονισμό και με αυτές, προκειμένου να διασφαλίζονται συνέργειες και πολλαπλασιαστικά αποτελέσματα από την υλοποίησή τους. Στην παρούσα φάση του σχεδιασμού για τέτοια έργα δεν έχει εφαρμογή το άρθρο 22.3.(δ)(vi) του ΚΚΔ.

Προβλεπόμενη χρήση των χρηματοδοτικών μέσων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vii) του ΚΚΔ

Δεν σχεδιάζεται να χρησιμοποιηθούν χρηματοδοτικά εργαλεία, διότι η φύση των σχετικών παρεμβάσεων σχετίζεται με την παραγωγή δημόσιου αγαθού και όχι δραστηριότητας που αποφέρει άμεσα έσοδα όπου μπορούν να επιστρέψουν ποσά. Επίσης, οι φορείς που περιλαμβάνονται στη δράση είναι αποκλειστικά δημόσιοι οργανισμοί.

2.1.1.1.2. Δείκτες

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ii) του ΚΚΔ και άρθρο 8 του κανονισμού ΕΤΠΑ και του κανονισμού ΤΣ

Πίνακας 2: Δείκτες εκροών

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Αναγνωριστικός κωδικός	Δείκτης	Μονάδα μέτρησης	Ορόσημο (2024)	Στόχος (2029)
5	RSO5.2	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες	RCO19	Δημόσια κτίρια με βελτιωμένη ενεργειακή απόδοση	τετραγωνικά μέτρα	460,00	2.300,00

			περιφέρειες					
5	RSO5.2	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCO30	Μήκος νέων ή αναβαθμισμένων σωλήνων για τα συστήματα διανομής των δημόσιων δικτύων ύδρευσης	χλμ.	40,55	54,06
5	RSO5.2	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCO31	Μήκος νέων ή αναβαθμισμένων σωλήνων για το δημόσιο δίκτυο συλλογής λυμάτων	χλμ.	0,00	19,25
5	RSO5.2	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCO32	Νέα ή αναβαθμισμένη ικανότητα επεξεργασίας λυμάτων	ισοδύναμο πληθυσμού	0,00	443,00
5	RSO5.2	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCO37	Επιφάνεια των τόπων Natura 2000 που καλύπτονται από μέτρα προστασίας και αποκατάστασης	εκτάρια	0,00	153.523,00
5	RSO5.2	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCO46	Μήκος ανακατασκευασμένων ή εκσυγχρονισμένων οδών — εκτός ΔΕΔ-Μ	χλμ.	0,00	18,91
5	RSO5.2	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCO58	Ειδικές υποστηριζόμενες υποδομές για ποδηλασία	χλμ.	0,00	11,83
5	RSO5.2	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCO74	Πληθυσμός που καλύπτεται από έργα στο πλαίσιο στρατηγικών για ολοκληρωμένη χωρική ανάπτυξη	άτομα	0,00	283.689,00
5	RSO5.2	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCO75	Στρατηγικές για ολοκληρωμένη χωρική ανάπτυξη που υποστηρίζονται	συμβολή στις στρατηγικές	0,00	10,00
5	RSO5.2	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCO76	Ολοκληρωμένα έργα χωρικής ανάπτυξης	έργα	0,00	50,00
5	RSO5.2	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCO77	Αριθμός πολιτιστικών και τουριστικών χώρων που υποστηρίζονται	πολιτιστικοί και τουριστικοί χώροι	0,00	49,00
5	RSO5.2	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCO112	Ενδιαφερόμενοι που συμμετέχουν στην εκπόνηση και την υλοποίηση στρατηγικών για ολοκληρωμένη χωρική ανάπτυξη	συμμετοχές θεσμικών φορέων	403,00	422,00

5	RSO5.2	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCO114	Ανοιχτοί χώροι που δημιουργούνται ή αποκαθίστανται σε αστικές περιοχές	τετραγωνικά μέτρα	0,00	82.000,00
5	RSO5.2	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	PSO693	Συμβάσεις παροχής υπηρεσιών και προμηθειών	Συμβάσεις	0,00	2,00
5	RSO5.2	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	PSO694	Δικαιούχοι που υποστηρίζονται	Δομές	0,00	2,00
5	RSO5.2	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	PSO042	Ηλεκτρικά Οχήματα	Αριθμός	0,00	20,00
5	RSO5.2	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	PSO909	Δημόσιες υποδομές προσβάσιμες σε ΑμεΑ	Αριθμός	0,00	21,00
5	RSO5.2	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	PSO911	Δράσεις Τουριστικής Προβολής και αποτελέσματος	Αριθμός	0,00	4,00
5	RSO5.2	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	PSO917	Δράσεις προβολής φυσικών πόρων και αποτελέσματος	Αριθμός	0,00	50,00
5	RSO5.2	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	PSO902	Υποδομές με βελτιωμένη ενεργειακή απόδοση	Υποδομές	0,00	2,00
5	RSO5.2	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	PSO916	Δράσεις προβολής πολιτιστικών πόρων και αποτελέσματος	Αριθμός	0,00	18,00

Παραπομπή: Άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ii) του ΚΚΔ

Πίνακας 3: Δείκτες αποτελεσμάτων

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Αναγνωριστικός κωδικός	Δείκτης	Μονάδα μέτρησης	Γραμμή βάσης ή τιμή αναφοράς	Έτος αναφοράς	Στόχος (2029)	Πηγή δεδομένων	Παρατηρήσεις
---------------	----------------	--------	-----------------------	------------------------	---------	-----------------	------------------------------	---------------	---------------	----------------	--------------

5	RSO5.2	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCR26	Ετήσια κατανάλωση πρωτογενούς ενέργειας (εκ της οποίας: οικονομικά προσιτές και βιώσιμες κατοικίες, δημόσια κτίρια, επιχειρήσεις, άλλα)	MWh/έτος	1.400,00	2021	850,00	ΟΠΣ	
5	RSO5.2	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCR29	Εκτιμώμενες εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου	τόνοι ισοδύναμου CO2/έτος	780,00	2021	425,00	ΟΠΣ	
5	RSO5.2	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCR41	Πληθυσμός συνδεδεμένος σε βελτιωμένο δημόσιο δίκτυο ύδρευσης	άτομα	0,00	2021	9.369,00	ΟΠΣ	
5	RSO5.2	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCR42	Πληθυσμός συνδεδεμένος σε τουλάχιστον δευτερεύον δημόσιο σύστημα επεξεργασίας λυμάτων	άτομα	0,00	2021	379,00	ΟΠΣ	
5	RSO5.2	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCR55	Ετήσιος αριθμός χρηστών νέων οδών και οδών που ανακατασκευάστηκαν, αναβαθμίστηκαν ή εκσυγχρονίστηκαν	επιβατοχιλιόμετρα/έτος	138.043,00	2021	151.847,00	ΟΠΣ	
5	RSO5.2	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCR64	Ετήσιος αριθμός χρηστών των ειδικών υποδομών για ποδηλασία	χρήστες/έτος	0,00	2021	5.500,00	ΟΠΣ	
5	RSO5.2	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCR77	Επισκέπτες πολιτιστικών και τουριστικών χώρων που υποστηρίζονται	επισκέπτες/έτος	242.000,00	2021	363.000,00	ΟΠΣ	
5	RSO5.2	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	PSR540	Ποσοστό των τόπων Natura που καλύπτονται από μέτρα προστασίας και αποκατάστασης	Ποσοστό	0,00	2021	100,00	ΟΠΣ	
5	RSO5.2	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	PSR999	Πληθυσμός που ωφελείται από παρεμβάσεις αστικών αναπλάσεων	Ατομα	0,00	2021	45.514,00	ΟΠΣ	
5	RSO5.2	ΕΤΠΑ	Λιγότερο	PSR909	Ετήσιος αριθμός χρηστών	Αριθμός	0,00	2021	284,00	ΟΠΣ	

			αναπτυγμένες περιφέρειες		ΑμεΑ που εξυπηρετούνται						
5	RSO5.2	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	PSR998	Φορείς που συμμετέχουν στη διαμόρφωση της εταιρικής σχέσης	Συμμετέχοντες	1,00	2021	25,00	ΟΠΣ	

2.1.1.1.3. Ενδεικτική κατανομή των προγραμματισμένων πόρων (ΕΕ) ανά είδος παρέμβασης

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο viii) του ΚΚΔ

Πίνακας 4: Διάσταση 1 — πεδίο παρέμβασης

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
5	RSO5.2	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	045. Ανακαίνιση για ενεργειακή απόδοση ή μέτρα ενεργειακής απόδοσης σε δημόσια υποδομή, έργα επίδειξης και υποστηρικτικά μέτρα σύμφωνα με τα κριτήρια ενεργειακής απόδοσης	1.522.350,00
5	RSO5.2	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	062. Παροχή νερού για ανθρώπινη κατανάλωση (άντληση, επεξεργασία, υποδομές αποθήκευσης και διανομής, μέτρα αύξησης της απόδοσης, παροχή πόσιμου νερού)	6.351.268,00
5	RSO5.2	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	065. Συλλογή και επεξεργασία λυμάτων	975.672,00
5	RSO5.2	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	067. Διαχείριση οικιακών αποβλήτων: μέτρα πρόληψης, ελαχιστοποίησης, διαλογής, επαναχρησιμοποίησης, ανακύκλωσης	191.250,00
5	RSO5.2	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	077. Ποιότητα του αέρα και μέτρα μείωσης του θορύβου	382.500,00
5	RSO5.2	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	078. Προστασία, αποκατάσταση και βιώσιμη χρήση των περιοχών Natura 2000	818.745,00
5	RSO5.2	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	079. Προστασία της φύσης και της βιοποικιλότητας, φυσική κληρονομιά και φυσικοί πόροι, πράσινες και γαλάζιες υποδομές	76.500,00
5	RSO5.2	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	083. Υποδομές ποδηλασίας	1.855.125,00
5	RSO5.2	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	090. Άλλες νέες ή αναβαθμισμένες εθνικές, περιφερειακές οδοί και οδοί τοπικής πρόσβασης	1.147.500,00
5	RSO5.2	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	165. Προστασία, ανάπτυξη και προβολή της δημόσιας τουριστικής περιουσίας και υπηρεσιών στον τομέα του τουρισμού	4.495.021,00

5	RSO5.2	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	166. Προστασία, ανάπτυξη και προβολή της πολιτιστικής κληρονομιάς και των πολιτιστικών υπηρεσιών	2.151.563,00
5	RSO5.2	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	167. Προστασία, ανάπτυξη και προβολή της φυσικής κληρονομιάς και του οικότουρισμού εκτός από τις περιοχές Natura 2000	1.505.044,00
5	RSO5.2	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	168. Φυσική ανάπλαση και ασφάλεια δημόσιων χώρων	3.939.487,00
5	RSO5.2	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	169. Πρωτοβουλίες εδαφικής ανάπτυξης, συμπεριλαμβανομένης της προετοιμασίας εδαφικών στρατηγικών	87.975,00
5	RSO5.2	Σύνολο			25.500.000,00

Πίνακας 5: Διάσταση 2 — μορφή χρηματοδότησης

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
5	RSO5.2	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	01. Επιχορήγηση	25.500.000,00
5	RSO5.2	Σύνολο			25.500.000,00

Πίνακας 6: Διάσταση 3 — μηχανισμός εδαφικής υλοποίησης και εδαφική εστίαση

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
5	RSO5.2	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	08. ΟΕΕ — Άλλα είδη στοχευόμενων περιοχών	25.500.000,00
5	RSO5.2	Σύνολο			25.500.000,00

Πίνακας 7: Διάσταση 6 — δευτερεύοντες θεματικοί στόχοι ΕΚΤ+

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
---------------	----------------	--------	-----------------------	---------	------------

Πίνακας 8: Διάσταση 7 — διάσταση της ισότητας των φύλων στο πλαίσιο των ΕΚΤ+, ΕΤΠΑ, Ταμείο Συνοχής και ΤΑΜ

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
5	RSO5.2	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	02. Συνεκτίμηση της διάστασης του φύλου	13.177.610,00

5	RSO5.2	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	03. Ουδετερότητα ως προς το φύλο	12.322.390,00
5	RSO5.2	Σύνολο			25.500.000,00

* Κατά κανόνα, το 40 % για το ΕΚΤ+ συνεισφέρει στην παρακολούθηση της ισότητας των φύλων. Το 100 % εφαρμόζεται όταν το κράτος μέλος επιλέγει να χρησιμοποιήσει το άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+

2.2. Προτεραιότητες της τεχνικής βοήθειας

2.2.1. Προτεραιότητα για τεχνική βοήθεια σύμφωνα με το άρθρο 36 παράγραφος 4 του ΚΚΔ: 6. Τεχνική Βοήθεια (ΕΤΠΑ)

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο ε) του ΚΚΔ

2.2.1.1. Παρέμβαση των ταμείων

Σχετικά είδη δράσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο ε) σημείο i) του ΚΚΔ

Η παροχή τεχνικής βοήθειας συνίσταται στην τεχνική, οργανωτική και διοικητική υποστήριξη της προετοιμασίας, του σχεδιασμού, της υλοποίησης, της διαχείρισης, της παρακολούθησης, της δημοσιότητας, του ελέγχου και της αξιολόγησης των έργων και συνολικά του Προγράμματος που χρηματοδοτούνται από το ΕΤΠΑ.

Στο πλαίσιο του Προγράμματος προβλέπεται η ενίσχυση της ικανότητας των δικαιούχων με εστιασμένες δράσεις για την προετοιμασία και την υλοποίηση εξειδικευμένων παρεμβάσεων σε θέματα όπως η μετάβαση σε ψηφιακές, πράσινες και καινοτόμες συμβάσεις, την έξυπνη εξειδίκευση κ.λ.π., συμπληρωματικά με το τομεακό πρόγραμμα Τεχνικής Βοήθειας για την κάλυψη των τοπικών ιδιαιτεροτήτων. Η Διαχειριστική Αρχή θα προβεί σε κατάρτιση σχεδίου δράσης στήριξης των δικαιούχων προκειμένου να καταγραφούν οι ανάγκες και οι δράσεις ενίσχυσής τους σύμφωνα με τις προτάσεις των δικαιούχων.

Στο πλαίσιο του Προγράμματος "Τεχνική Βοήθεια και Υποστήριξη Δικαιούχων" προβλέπεται η υλοποίηση οριζόντιων δράσεων για την ενίσχυση των δικαιούχων και των εμπλεκόμενων φορέων σε συγκεκριμένους τομείς και ειδικότερα: Ενδεικτικά αναφέρονται οι τομείς διαχείρισης στερεών και υγρών αποβλήτων (ΦΟΔΣΑ, ΔΕΥΑ), η έρευνα και καινοτομία, η ενέργεια, η αστική κινητικότητα, συμπεριλαμβανομένης της e-κινητικότητας, η αντιπλημμυρική προστασία και οι Ολοκληρωμένες Χωρικές Επενδύσεις. Οι δράσεις θα υλοποιηθούν σύμφωνα με σχετική μελέτη καταγραφής των αναγκών και διαμόρφωσης ενός οδικού χάρτη υλοποίησης των αναγκαίων μέτρων και ρυθμίσεων για τη στήριξη των δικαιούχων.

Οι δράσεις της Τεχνικής Βοήθειας θα λάβουν υπόψη τα στοιχεία που ορίζονται στην Ενότητα 9 (παράγραφος «Καταπολέμηση της Απάτης») του ΕΣΠΑ της Ελλάδας.

Περιλαμβάνονται οι ακόλουθες κατηγορίες δράσεων:

- 6.01.01 Δράσεις προετοιμασίας, εφαρμογής, παρακολούθησης, επιθεώρησης
- 6.01.02 Δράσεις αξιολόγησης και εκπόνησης μελετών
- 6.01.03 Δράσεις ενίσχυσης της ικανότητας των φορέων και δικαιούχων του προγράμματος
- 6.01.04 Δράσεις πληροφόρησης και επικοινωνίας του προγράμματος

Ενδεικτικές ομάδες πράξεων:

- Υπηρεσίες και υποστήριξη για προετοιμασία, επιλογή, αξιολόγηση, διαχείριση, παρακολούθηση και έλεγχο των έργων.
  - Βελτίωση και αναβάθμιση εξοπλισμού, ηλεκτρονικών συστημάτων και λογισμικού, υπηρεσίες για την αναβάθμιση των συστημάτων διοίκησης και των πληροφοριακών συστημάτων, την υποστήριξη των μηχανισμών διαχείρισης για τη βελτίωση της αποτελεσματικότητας και ποιότητας υλοποίησης, επεξεργασία και διαχείριση δεδομένων.
  - Προμήθεια / ανάπτυξη ειδικών εφαρμογών που ενδέχεται να είναι απαραίτητες για την εξυπηρέτηση ειδικών αναγκών αποτελεσματικής υλοποίησης, παρακολούθησης και διαχείρισης των παρεμβάσεων του Προγράμματος.
  - Ενέργειες κατάρτισης των στελεχών της ΕΥΔ και των Δικαιούχων του Προγράμματος.
  - Μελέτες, εμπειρογνομosύνες και υπηρεσίες τεχνικών συμβούλων που αφορούν στην εκπόνηση Επιχειρησιακών Σχεδίων Δράσης και οδηγιών εφαρμογής, σε ενέργειες προπαρασκευής, ωρίμανσης, εξειδίκευσης, οργάνωσης, βελτιστοποίησης της εφαρμογής, αξιολόγησης, αποτίμησης των παρεμβάσεων, έρευνες και στατιστικά στοιχεία και ιδίως νέα θέματα που προκύπτουν στην προγραμματική περίοδο 2021-2027.
  - Εκπόνηση του Σχεδίου Αξιολόγησης του ΕΠ και των αξιολογήσεων που προβλέπονται από το θεσμικό πλαίσιο.
  - Ενέργειες που αφορούν το κλείσιμο και την επιτυχή ολοκλήρωση των έργων της προγραμματικής περιόδου 2014 – 2020.
  - Ενέργειες που αφορούν την προετοιμασία της επόμενης προγραμματικής περιόδου.
  - Υποστήριξη και εξασφάλιση της αποτελεσματικής λειτουργίας της ΕΥΔ, των ΕΦ, των φορέων προγραμματισμού και των φορέων εφαρμογής.
  - Παρεμβάσεις για την εστιασμένη υποστήριξη δικαιούχων, για την ενίσχυση της διαχειριστικής επάρκειας, προκειμένου να ανταποκριθούν στις ανάγκες υλοποίησης των έργων που αναλαμβάνουν.
  - Ενέργειες πληροφόρησης, προβολής και δημοσιότητας
  - Ενέργειες ενημέρωσης των δυνητικών δικαιούχων και της κοινής γνώμης
- Οι δράσεις έχουν εκτιμηθεί ότι συμμορφώνονται με την Αρχή DNSH σύμφωνα με το προσήμιο 10 του ΚΚΔ 2021/1060.

Βασικές ομάδες-στόχοι — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iii) του ΚΚΔ:

Διαχειριστική Αρχή,
Ενδιάμεσοι Φορείς,
Δικαιούχοι,
Εμπλεκόμενοι Φορείς
Ευρύ Κοινό
Ομάδες στόχων δράσεων επικοινωνίας

2.2.1.2. Δείκτες

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο ε) σημείο ii) του ΚΚΔ

Πίνακας 2: Δείκτες εκροών

Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Αναγνωριστικός κωδικός	Δείκτης	Μονάδα μέτρησης	Ορόσημο (2024)	Στόχος (2029)
ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	PSO691	Έλεγχοι και επιθεωρήσεις	Έλεγχου/ Επιθεωρήσεις	60,00	500,00
ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	PSO692a	Άτομα που εκπαιδεύτηκαν/ καταρτίστηκαν στους Δικαιούχους	Άτομα	40,00	200,00
ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	PSO692b	Άτομα που εκπαιδεύτηκαν/ καταρτίστηκαν εκτός Δικαιούχων	Άτομα	20,00	80,00
ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	PSO693	Συμβάσεις παροχής υπηρεσιών και προμηθειών	Συμβάσεις	8,00	20,00
ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	PSO694	Δικαιούχοι που υποστηρίζονται	Δομές	12,00	25,00
ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	PSO696	Ενέργειες επικοινωνίας και προβολής	Ενέργειες	20,00	70,00
ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	PSO697	Επικοινωνιακά σχέδια δράσης	Σχέδια	1,00	1,00

2.2.1.3. Ενδεικτική κατανομή των προγραμματισμένων πόρων (ΕΕ) ανά είδος παρέμβασης

Άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο ε) σημείο iv) του ΚΚΔ

Πίνακας 4: Διάσταση 1 — πεδίο παρέμβασης

Προτεραιότητα	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
6	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	179. Ενημέρωση και επικοινωνία	850.000,00

6	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	180. Προετοιμασία, υλοποίηση, παρακολούθηση και έλεγχος	1.785.000,00
6	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	181. Αξιολόγηση και μελέτες, συλλογή δεδομένων	680.000,00
6	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	182. Ενίσχυση της ικανότητας των αρχών του κράτους μέλους, των δικαιούχων και των οικείων εταίρων	1.105.989,00
6	Σύνολο			4.420.989,00

Πίνακας 7: Διάσταση 6 — δευτερεύοντες θεματικοί στόχοι ΕΚΤ+

Προτεραιότητα	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
---------------	--------	-----------------------	---------	------------

Πίνακας 8: Διάσταση 7 — διάσταση της ισότητας των φύλων στο πλαίσιο των ΕΚΤ+, ΕΤΠΑ, Ταμείο Συνοχής και ΤΔΜ

Προτεραιότητα	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
6	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	03. Ουδετερότητα ως προς το φύλο	4.420.989,00
6	Σύνολο			4.420.989,00

* Κατά κανόνα, το 40 % για το ΕΚΤ+ συνεισφέρει στην παρακολούθηση της ισότητας των φύλων. Το 100 % εφαρμόζεται όταν το κράτος μέλος επιλέγει να χρησιμοποιήσει το άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+

2.2.1. Προτεραιότητα για τεχνική βοήθεια σύμφωνα με το άρθρο 36 παράγραφος 4 του ΚΚΔ: 7. Τεχνική Βοήθεια (ΕΚΤ+)

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο ε) του ΚΚΔ

2.2.1.1. Παρέμβαση των ταμείων

Σχετικά είδη δράσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο ε) σημείο i) του ΚΚΔ

Η παροχή τεχνικής βοήθειας συνίσταται στην τεχνική, οργανωτική και διοικητική υποστήριξη της προετοιμασίας, του σχεδιασμού, της υλοποίησης, της διαχείρισης, της παρακολούθησης, της δημοσιότητας, του ελέγχου και της αξιολόγησης των έργων και συνολικά του Προγράμματος που χρηματοδοτούνται από το ΕΚΤ+.

Στο πλαίσιο του Προγράμματος προβλέπεται η ενίσχυση της ικανότητας των δικαιούχων με εστιασμένες δράσεις για την προετοιμασία και την υλοποίηση εξειδικευμένων παρεμβάσεων σε θέματα όπως κοινωνικής ένταξης, απασχόλησης κλπ, συμπληρωματικά με το τομεακό πρόγραμμα Τεχνικής Βοήθειας για την κάλυψη των τοπικών ιδιαιτεροτήτων. Η Διαχειριστική Αρχή θα προβεί σε κατάρτιση σχεδίου δράσης στήριξης των δικαιούχων προκειμένου να καταγραφούν οι ανάγκες και οι δράσεις ενίσχυσής τους σύμφωνα με τις προτάσεις των δικαιούχων.

Στο πλαίσιο του ΕΚΤ+ θα υλοποιηθούν δράσεις για την ικανότητα των περιφερειακών και τοπικών φορέων στον σχεδιασμό και υλοποίηση παρεμβάσεων όπως κοινωνική ένταξη, κοινωνική καινοτομία, κοινωνική οικονομία καθώς και προώθηση στην απασχόληση. Οι δράσεις θα υλοποιηθούν σύμφωνα με σχετική μελέτη καταγραφής των αναγκών και διαμόρφωσης ενός οδικού χάρτη υλοποίησης των αναγκαίων μέτρων και ρυθμίσεων για τη στήριξη των δικαιούχων.

Οι δράσεις της Τεχνικής Βοήθειας θα λάβουν υπόψη τα στοιχεία που ορίζονται στην Ενότητα 9 (παράγραφος «Καταπολέμηση της Απάτης») του ΕΣΠΑ της Ελλάδας.

Περιλαμβάνονται οι ακόλουθες κατηγορίες δράσεων:

- 7.01.01 Δράσεις προετοιμασίας, εφαρμογής, παρακολούθησης, επιθεώρησης
- 7.01.02 Δράσεις αξιολόγησης και εκπόνησης μελετών
- 7.01.03 Δράσεις ενίσχυσης της ικανότητας των φορέων και δικαιούχων του προγράμματος
- 7.01.04 Δράσεις πληροφόρησης και επικοινωνίας του προγράμματος

Ενδεικτικές ομάδες πράξεων:

- Υπηρεσίες και υποστήριξη για προετοιμασία, επιλογή, αξιολόγηση, διαχείριση, παρακολούθηση και έλεγχο των έργων.
- Ενέργειες κατάρτισης των στελεχών της ΕΥΔ και των Δικαιούχων του Προγράμματος.
- Μελέτες, εμπειρογνομosύνες και υπηρεσίες τεχνικών συμβούλων που αφορούν στην εκπόνηση Επιχειρησιακών Σχεδίων Δράσης και οδηγιών εφαρμογής,

σε ενέργειες προπαρασκευής, ωρίμανσης, εξειδίκευσης, οργάνωσης, βελτιστοποίησης της εφαρμογής, αξιολόγησης, αποτίμησης των παρεμβάσεων, έρευνες και στατιστικά στοιχεία και ιδίως νέα θέματα που προκύπτουν στην προγραμματική περίοδο 2021-2027.

- Εκπόνηση του Σχεδίου Αξιολόγησης του ΕΠ και των αξιολογήσεων που προβλέπονται από το θεσμικό πλαίσιο.
- Ενέργειες που αφορούν το κλείσιμο και την επιτυχή ολοκλήρωση των έργων της προγραμματικής περιόδου 2014 – 2020.
- Υποστήριξη και εξασφάλιση της αποτελεσματικής λειτουργίας της ΕΥΔ, των ΕΦ, των φορέων προγραμματισμού και των φορέων εφαρμογής.
- Παρεμβάσεις για την εστιασμένη υποστήριξη δικαιούχων, για την ενίσχυση της διαχειριστικής επάρκειας, προκειμένου να ανταποκριθούν στις ανάγκες υλοποίησης των έργων που αναλαμβάνουν.
- Στήριξη των δομών και φορέων κοινωνικής ένταξης και προώθησης στην απασχόληση
- Ενέργειες πληροφόρησης, προβολής και δημοσιότητας
- Ενέργειες ενημέρωσης των δυνητικών δικαιούχων και της κοινής γνώμης

Οι δράσεις έχουν εκτιμηθεί ότι συμμορφώνονται με την Αρχή DNSH σύμφωνα με το προοίμιο 10 του ΚΚΔ 2021/1060.

Βασικές ομάδες-στόχοι — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iii) του ΚΚΔ:

Διαχειριστική Αρχή,
Ενδιάμεσοι Φορείς,
Δικαιούχοι,
Εμπλεκόμενοι Φορείς
Ευρύ Κοινό
Ομάδες στόχων δράσεων επικοινωνίας

2.2.1.2. Δείκτες

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο ε) σημείο ii) του ΚΚΔ

Πίνακας 2: Δείκτες εκροών

Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Αναγνωριστικός κωδικός	Δείκτης	Μονάδα μέτρησης	Ορόσημο (2024)	Στόχος (2029)
EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	PSO691	Έλεγχοι και επιθεωρήσεις	Έλεγχου/ Επιθεωρήσεις	12,00	50,00
EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	PSO692a	Άτομα που εκπαιδεύτηκαν/ καταρτίστηκαν στους Δικαιούχους	Άτομα	20,00	50,00
EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	PSO692b	Άτομα που εκπαιδεύτηκαν/ καταρτίστηκαν εκτός Δικαιούχων	Άτομα	8,00	16,00
EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	PSO693	Συμβάσεις παροχής υπηρεσιών και προμηθειών	Συμβάσεις	3,00	10,00
EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	PSO694	Δικαιούχοι που υποστηρίζονται	Δομές	6,00	15,00
EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	PSO696	Ενέργειες επικοινωνίας και προβολής	Ενέργειες	3,00	10,00
EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	PSO697	Επικοινωνιακά σχέδια δράσης	Σχέδια	1,00	1,00

2.2.1.3. Ενδεικτική κατανομή των προγραμματισμένων πόρων (ΕΕ) ανά είδος παρέμβασης

Άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο ε) σημείο iv) του ΚΚΔ

Πίνακας 4: Διάσταση 1 — πεδίο παρέμβασης

Προτεραιότητα	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
7	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	179. Ενημέρωση και επικοινωνία	340.000,00
7	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	180. Προετοιμασία, υλοποίηση, παρακολούθηση και έλεγχος	425.000,00
7	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	181. Αξιολόγηση και μελέτες, συλλογή δεδομένων	255.000,00
7	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	182. Ενίσχυση της ικανότητας των αρχών του κράτους μέλους, των δικαιούχων και των οικείων εταίρων	778.289,00
7	Σύνολο			1.798.289,00

Πίνακας 7: Διάσταση 6 — δευτερεύοντες θεματικοί στόχοι EKT+

Προτεραιότητα	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
7	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	07. Δημιουργία ικανοτήτων για τους κοινωνικούς εταίρους	778.289,00
7	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	09. Άνευ αντικειμένου	1.020.000,00
7	Σύνολο			1.798.289,00

Πίνακας 8: Διάσταση 7 — διάσταση της ισότητας των φύλων στο πλαίσιο των EKT+, EΤΠA, Ταμείο Συνοχής και ΤΔM

Προτεραιότητα	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
7	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	03. Ουδετερότητα ως προς το φύλο	1.798.289,00
7	Σύνολο			1.798.289,00

* Κατά κανόνα, το 40 % για το EKT+ συνεισφέρει στην παρακολούθηση της ισότητας των φύλων. Το 100 % εφαρμόζεται όταν το κράτος μέλος επιλέγει να χρησιμοποιήσει το άρθρο 6 του κανονισμού EKT+

3. Σχέδιο χρηματοδότησης

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο ζ) σημεία i), ii) και iii), άρθρο 112 παράγραφοι 1, 2 και 3, και άρθρα 14, 26 και 26α του ΚΚΔ

3.1. Μεταφορές και συνεισφορές (1)

Παραπομπή: άρθρα 14, 26, 26α και 27 του ΚΚΔ

Τροποποίηση του προγράμματος που αφορά	☐ συνεισφορά στο InvestEU
	☐ μεταφορά προς μέσα υπό άμεση ή έμμεση διαχείριση
	☐ μεταφορά μεταξύ ΕΤΠΑ, ΕΚΤ+, Ταμείου Συνοχής ή προς άλλο ταμείο ή ταμεία
	☐ Ταμεία που συμβάλλουν στην επίτευξη των στόχων που ορίζονται στο άρθρο 21γ παράγραφος 3 του κανονισμού (ΕΕ) 2021/241

1) Ισχύει μόνο για τροποποιήσεις του προγράμματος σύμφωνα με τα άρθρα 14, 26 και 26α, με εξαίρεση τις συμπληρωματικές μεταφορές προς το ΤΔΜ σύμφωνα με το άρθρο 27 του ΚΚΔ. Οι μεταφορές δεν επηρεάζουν την ετήσια κατανομή των χρηματοδοτικών πιστώσεων σε επίπεδο ΠΔΠ για ένα κράτος μέλος.

Πίνακας 15Α: Συνεισφορές στο InvestEU* (κατανομή ανά έτος)

Συνεισφορά από		Συνεισφορά σε	Κατανομή ανά έτος							
Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Σκέλος InvestEU	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	Σύνολο

* Για κάθε νέο αίτημα συνεισφοράς, καθορίζονται με τροποποίηση προγράμματος τα συνολικά ποσά για κάθε έτος ανά ταμείο και ανά κατηγορία περιφέρειας.

Πίνακας 15Β: Συνεισφορές στο InvestEU* (συνολικά)

Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Βιώσιμες υποδομές (α)	Καινοτομία και ψηφιοποίηση (β)	MME (γ)	Κοινωνικές επενδύσεις και δεξιότητες (δ)	Σύνολο (ε)=(α)+(β)+(γ)+(δ)
Σύνολο						

* Σωρευτικά ποσά για όλες τις συνεισφορές που πραγματοποιήθηκαν μέσω τροποποιήσεων του προγράμματος κατά τη διάρκεια της περιόδου προγραμματισμού. Με κάθε νέο αίτημα συνεισφοράς, καθορίζονται με τροποποίηση προγράμματος τα συνολικά ποσά για κάθε έτος ανά ταμείο και ανά κατηγορία περιφέρειας.

Αιτιολόγηση που λαμβάνει υπόψη τον τρόπο με τον οποίο τα ποσά αυτά συμβάλλουν στην επίτευξη των στόχων πολιτικής που έχουν επιλεγεί στο πρόγραμμα σύμφωνα με το άρθρο 10 παράγραφος 1 του κανονισμού InvestEU

--

Πίνακας 16Α: Μεταφορές προς μέσα υπό άμεση ή έμμεση διαχείριση (κατανομή ανά έτος)

Μεταφορές από		Μεταφορές προς	Κατανομή ανά έτος							
Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Μέσο	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	Σύνολο

Πίνακας 16Β: Μεταφορές προς μέσα υπό άμεση ή έμμεση διαχείριση* (συνοπτικά)

Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Σύνολο
Σύνολο		

* Σωρευτικά ποσά για όλες τις μεταφορές που πραγματοποιήθηκαν μέσω τροποποιήσεων του προγράμματος κατά τη διάρκεια της περιόδου προγραμματισμού. Με κάθε νέο αίτημα μεταφοράς, καθορίζονται με τροποποίηση προγράμματος τα συνολικά ποσά που μεταφέρονται για κάθε έτος ανά ταμείο και ανά κατηγορία περιφέρειας.

Μεταφορές προς μέσα υπό άμεση ή έμμεση διαχείριση — Αιτιολόγηση

--

Πίνακας 17Α: Μεταφορές μεταξύ ΕΤΠΑ, ΕΚΤ+ και Ταμείου Συνοχής ή προς άλλο ταμείο ή ταμεία* (κατανομή ανά έτος)

Μεταφορές από		Μεταφορές προς		Κατανομή ανά έτος							
Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	Σύνολο

* Μεταφορά προς άλλα προγράμματα. Μεταφορές μεταξύ ΕΤΠΑ και ΕΚΤ+ μπορούν να πραγματοποιηθούν μόνο εντός της ίδιας κατηγορίας περιφέρειας.

Πίνακας 17Β: Μεταφορές μεταξύ ΕΤΠΑ, ΕΚΤ+ και Ταμείου Συνοχής ή προς άλλο ταμείο ή ταμεία (συνοπτικά)

	ΕΤΠΑ	ΕΚΤ+	ΤΣ	ΕΤΘΑΥ	ΤΑΜΕ	ΤΕΑ	ΜΔΣΘ	Σύνολο
--	------	------	----	-------	------	-----	------	--------

	Περισσότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	Μετάβαση	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	Εξόχως απόκεντρες ή βόρειες αραιοκατοικημένες περιφέρειες	Περισσότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	Μετάβαση	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	Εξόχως απόκεντρες ή βόρειες αραιοκατοικημένες περιφέρειες					
Σύνολο													

* Σωρευτικά ποσά για όλες τις μεταφορές που πραγματοποιήθηκαν μέσω τροποποιήσεων του προγράμματος κατά τη διάρκεια της περιόδου προγραμματισμού. Με κάθε νέο αίτημα μεταφοράς, καθορίζονται με τροποποίηση προγράμματος τα συνολικά ποσά που μεταφέρονται για κάθε έτος ανά ταμείο και ανά κατηγορία περιφέρειας.

Μεταφορές μεταξύ ταμείων επιμερισμένης διαχείρισης, μεταξύ άλλων και μεταξύ των ταμείων της πολιτικής συνοχής — Αιτιολόγηση

--

Πίνακας 21: Πόροι που συμβάλλουν στην επίτευξη των στόχων που ορίζονται στο άρθρο 21γ παράγραφος 3 του κανονισμού (ΕΕ) 2021/241

Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	2022	2023	2024	2025	2026	2027	Σύνολο
Γενικό σύνολο								

3.2. ΤΔΜ: κατανομή στο πρόγραμμα και μεταφορές (1)

3.3. Μεταφορές μεταξύ κατηγοριών περιφέρειας που προκύπτουν από την ενδιάμεση επανεξέταση

Πίνακας 19Α: Μεταφορές μεταξύ κατηγοριών περιφέρειας που προκύπτουν από την ενδιάμεση επανεξέταση εντός του προγράμματος (κατανομή ανά έτος)

Μεταφορές από	Μεταφορές προς	Κατανομή ανά έτος			
Κατηγορία περιφέρειας*	Κατηγορία περιφέρειας*	2025	2026	2027	Σύνολο

* Ισχύει μόνο για το ΕΤΠΑ και το ΕΚΤ+

Πίνακας 19Β: Μεταφορές μεταξύ κατηγοριών περιφέρειας που προκύπτουν από την ενδιάμεση επανεξέταση προς άλλα προγράμματα (κατανομή ανά έτος)

Μεταφορές από	Μεταφορές προς	Κατανομή ανά έτος			
Κατηγορία περιφέρειας*	Κατηγορία περιφέρειας*	2025	2026	2027	Σύνολο

* Ισχύει μόνο για το ΕΤΠΑ και το ΕΚΤ+

3.4. Επιστρεπτέα μεταφορά (1)

Πίνακας 20Α: Επιστρεπτέες μεταφορές (κατανομή ανά έτος)

Μεταφορές από	Μεταφορές προς		Κατανομή ανά έτος							
InvestEU ή άλλο μέσο της Ένωσης	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	Σύνολο

(1) Ισχύουν μόνο για τροποποιήσεις του προγράμματος για πόρους που επιστρέφονται από άλλα μέσα της Ένωσης, συμπεριλαμβανομένων στοιχείων των ΤΑΜΕ, ΤΕΑ και ΜΔΣΘ, υπό άμεση ή έμμεση διαχείριση, ή από το InvestEU.

Πίνακας 20Β: Επιστρεπτέες μεταφορές* (συνοπτικά)

Από	Προς						
InvestEU / Μέσο	ΕΤΠΑ			ΕΚΤ+			Ταμείο Συνοχής
	Περισσότερο αναπτυγμένες	Μετάβαση	Ανεπτυγμένες	Περισσότερο αναπτυγμένες	Μετάβαση	Ανεπτυγμένες	

* Σωρευτικά ποσά για όλες τις μεταφορές που πραγματοποιήθηκαν μέσω τροποποιήσεων του προγράμματος κατά τη διάρκεια της περιόδου προγραμματισμού. Με κάθε νέο αίτημα μεταφοράς, καθορίζονται με τροποποίηση προγράμματος τα συνολικά ποσά που μεταφέρονται για κάθε έτος ανά ταμείο και ανά κατηγορία περιφέρειας.

3.5. Χρηματοδοτικές πιστώσεις ανά έτος

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο ζ) σημείο i) του ΚΚΔ και άρθρα 3, 4 και 7 του κανονισμού ΤΔΜ

Πίνακας 10: Χρηματοδοτικές πιστώσεις ανά έτος

Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	2021	2022	2023	2024	2025	2026		2027		Σύνολο
							Χρηματοδοτική πίστωση χωρίς ποσό ευελιξίας	Ποσό ευελιξίας	Χρηματοδοτική πίστωση χωρίς ποσό ευελιξίας	Ποσό ευελιξίας	
ΕΠΠΑ*	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	0,00	41.787.179,00	42.808.927,00	43.651.398,00	44.525.933,00	18.627.813,00	18.627.813,00	19.088.935,00	19.088.935,00	248.206.933,00
Σύνολο ΕΠΠΑ		0,00	41.787.179,00	42.808.927,00	43.651.398,00	44.525.933,00	18.627.813,00	18.627.813,00	19.088.935,00	19.088.935,00	248.206.933,00
ΕΚΤ+*	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	0,00	14.611.293,00	14.968.417,00	15.262.443,00	15.568.323,00	6.513.244,00	6.513.244,00	6.675.207,00	6.675.207,00	86.787.378,00
Σύνολο ΕΚΤ+		0,00	14.611.293,00	14.968.417,00	15.262.443,00	15.568.323,00	6.513.244,00	6.513.244,00	6.675.207,00	6.675.207,00	86.787.378,00
Σύνολο		0,00	56.398.472,00	57.777.344,00	58.913.841,00	60.094.256,00	25.141.057,00	25.141.057,00	25.764.142,00	25.764.142,00	334.994.311,00

* Ποσά μετά τη συμπληρωματική μεταφορά στο ΤΔΜ.

3.6. Σύνολο χρηματοδοτικών πιστώσεων ανά ταμείο και εθνική συγχρηματοδότηση

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο ζ) σημείο ii), άρθρο 22 παράγραφος 6 και άρθρο 36 του ΚΚΔ

Για προγράμματα στο πλαίσιο του στόχου «Επενδύσεις στην απασχόληση και την ανάπτυξη» στα οποία επιλέχθηκε τεχνική βοήθεια σύμφωνα με το άρθρο 36 παράγραφος 4 του ΚΚΔ στη συμφωνία εταιρικής σχέσης

Πίνακας 11: Σύνολο χρηματοδοτικών πιστώσεων ανά ταμείο και εθνική συγχρηματοδότηση

Στόχος πολιτικής / ειδικός στόχος του ΤΑΜ ή τεχνική βοήθεια	Προτεραιότητα	Βάση για τον υπολογισμό της ενωσιακής στήριξης (συνολικό επιλέξιμο κόστος ή δημόσια συνεισφορά)	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας*	Συνεισφορά της Ένωσης (α)=(ζ)+(η)	Κατανομή της συνεισφοράς της Ένωσης		Εθνική συνεισφορά (β)=(γ)+(δ)	Ενδεικτική κατανομή της εθνικής συνεισφοράς		Σύνολο (ε) = (α) + (β)	Ποσοστό συγχρηματοδότησης (στ) = (α)/(ε)
						Συνεισφορά της Ένωσης μείον το ποσό ευελεξίας (ζ)	Ποσό ευελεξίας (η)		Δημόσια (γ)	Ιδιωτικά (δ)		
1	1	Δημόσιο	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	24.650.000,00	20.903.785,00	3.746.215,00	4.350.000,00	4.350.000,00		29.000.000,00	85,0000000000%
1	1Α	Δημόσιο	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	5.100.000,00	4.324.921,00	775.079,00	900.000,00	900.000,00		6.000.000,00	85,0000000000%
2	2	Δημόσιο	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	69.327.421,00	58.791.248,00	10.536.173,00	12.234.251,00	12.234.251,00		81.561.672,00	84,999997548%
2	2Α	Δημόσιο	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	2.550.000,00	2.162.459,00	387.541,00	450.000,00	450.000,00		3.000.000,00	85,0000000000%
3	3	Δημόσιο	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	33.082.038,00	28.058.167,00	5.023.871,00	5.838.007,00	5.838.007,00		38.920.045,00	84,999993577%
4	4Α	Δημόσιο	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	49.084.418,00	41.624.045,00	7.460.373,00	8.661.957,00	8.661.957,00		57.746.375,00	84,9999987012%
4	4Β	Δημόσιο	ΕΚΤ+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	84.989.089,00	72.073.639,00	12.915.450,00	14.998.075,00	14.998.075,00		99.987.164,00	84,999995999%
5	5	Δημόσιο	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	59.992.067,00	50.875.929,00	9.116.138,00	10.586.836,00	10.586.836,00		70.578.903,00	84,999992207%
ΤΑ36(4)	6	Δημόσιο	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	4.420.989,00	3.749.631,00	671.358,00	780.175,00	780.175,00		5.201.164,00	84,9999923094%
ΤΑ36(4)	7	Δημόσιο	ΕΚΤ+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	1.798.289,00	1.525.288,00	273.001,00	317.346,00	317.346,00		2.115.635,00	84,9999645497%
Σύνολο			ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	248.206.933,00	210.490.185,00	37.716.748,00	43.801.226,00	43.801.226,00		292.008.159,00	84,999992637%
Σύνολο			ΕΚΤ+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	86.787.378,00	73.598.927,00	13.188.451,00	15.315.421,00	15.315.421,00		102.102.799,00	84,9999988737%
Γενικό σύνολο					334.994.311,00	284.089.112,00	50.905.199,00	59.116.647,00	59.116.647,00		394.110.958,00	84,999991627%

* Για το ΕΤΠΑ: λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες, περιφέρειες μετάβασης, περισσότερο αναπτυγμένες περιφέρειες και, κατά περίπτωση, ειδικά κονδύλια για τις εξόχως απόκεντρες και βόρειες αραιοκατοικημένες περιφέρειες. Για το ΕΚΤ+, λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες, περιφέρειες μετάβασης, περισσότερο αναπτυγμένες περιφέρειες και, κατά περίπτωση, πρόσθετα κονδύλια για τις εξόχως απόκεντρες περιφέρειες. Για το Ταμείο Συνοχής: άνευ αντικειμένου. Για την παροχή τεχνικής βοήθειας, η εφαρμογή των κατηγοριών περιφέρειας εξαρτάται από την επιλογή ταμείου.

** Να αναφερθούν οι συνολικοί πόροι του ΤΑΜ, συμπεριλαμβανομένης της συμπληρωματικής στήριξης που μεταφέρεται από το ΕΤΠΑ και το ΕΚΤ+. Ο πίνακας δεν περιλαμβάνει τα ποσά σύμφωνα με το άρθρο 7 του κανονισμού ΤΑΜ. Σε περίπτωση τεχνικής βοήθειας που χρηματοδοτείται από το ΤΑΜ, οι πόροι του ΤΑΜ θα πρέπει να διαμοιράζονται σε πόρους που σχετίζονται με τα άρθρα 3 και 4 του κανονισμού ΤΑΜ. Για το άρθρο 4 του κανονισμού ΤΑΜ, δεν υπάρχει ποσό ευελεξίας.

4. Αναγκαίοι πρόσφοροι όροι

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο θ) του ΚΚΔ

Πίνακας 12: Αναγκαίοι πρόσφοροι όροι

Αναγκαίος πρόσφορος όρος	Ταμείο	Ειδικός στόχος	Πλήρωση αναγκαίου πρόσφορο υ όρου	Κριτήρια	Πλήρωση κριτηρίων	Παραπομπή σε σχετικά έγγραφα	Αιτιολόγηση
1. Αποτελεσματικοί μηχανισμοί παρακολούθησης της αγοράς δημοσίων συμβάσεων			Ναι	Εφαρμόζονται μηχανισμοί παρακολούθησης που καλύπτουν όλες τις δημόσιες συμβάσεις και τις διαδικασίες σύναψής τους στο πλαίσιο των ταμείων σύμφωνα με τη νομοθεσία της Ένωσης για τις δημόσιες συμβάσεις Η απαίτηση αυτή περιλαμβάνει: 1. Ρυθμίσεις για τη διασφάλιση της συλλογής ουσιαστικών και αξιόπιστων δεδομένων σχετικά με τις διαδικασίες σύναψης δημοσίων συμβάσεων που υπερβαίνουν τα κατώτατα όρια της Ένωσης σύμφωνα με τις υποχρεώσεις υποβολής εκθέσεων κατά τα άρθρα 83 και 84 της οδηγίας 2014/24/ΕΕ και κατά τα άρθρα 99 και 100 της οδηγίας 2014/25/ΕΕ.	Ναι	Νόμος 4412_ΑΡΘΡΑ 340.pdf Νόμος 4412_ΑΡΘΡΑ 341.pdf Νόμος 4412_ΑΡΘΡΟ 45 Νόμος 4412_ΑΡΘΡΟ 277 2018.12.14_6567 Σύμφωνη Γνώμη ΕΑΑΔΗΣΥ ΚΥΑ_Αρ. Πρωτ. 70362_24.06.2021_ΦΕΚ	Η Ελλάδα έχει μεταφέρει στην ελληνική νομοθεσία τις σχετικές διατάξεις των Οδηγιών και έχει προβεί στις επαγόμενες εξ αυτών ενέργειες : Στο άρθρο 340 του ν. 4412/2016 ενσωματώθηκαν οι παρ. 1-5, άρ. 83 της 2014/24 και οι παρ. 1-5, άρ. 99 της 2014/25, ορίζοντας αρμόδιο φορέα παρακολούθησης του συστήματος την Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ., βάσει των αρμοδιοτήτων της. Περαιτέρω, κατ' εξουσιοδότηση του άρ. 340, έχει εκδοθεί η με αρ. 70362/24.06.2021 Κ.Υ.Α., με την οποία καθορίζονται οι λεπτομέρειες για τη σύνταξη της έκθεσης παρακολούθησης εφαρμογής κανόνων δημοσίων συμβάσεων (ΦΕΚ Β 2802/30.06.21 και διόρθωση στο ΦΕΚ Β 3488/30.07.2021). Στο άρθρο 45 του ν. 4412 ενσωματώθηκαν η παρ. 6, άρ. 83 και η παρ. 2, άρ. 84 της 2014/24. Στο άρθρο 277 του ίδιου νόμου ενσωματώθηκαν η παρ. 6, άρ. 99 και η παρ. 2, άρ. 100 της 2014/25. Στο άρθρο 341 του ν. 4412 ενσωματώθηκαν οι παρ. 1 και 3, άρ. 84 της 2014/24 και οι παρ. 1 και 3, άρ. 100 της 2014/25.

Αναγκαίος πρόσφορος όρος	Ταμείο	Ειδικός στόχος	Πλήρωση αναγκαίου πρόσφορο υ όρου	Κριτήρια	Πλήρωση κριτηρίων	Παραπομπή σε σχετικά έγγραφα	Αιτιολόγηση
				<p>2. Ρυθμίσεις για να διασφαλίζεται ότι τα δεδομένα καλύπτουν τουλάχιστον τα ακόλουθα στοιχεία:</p> <p>α. Ποιότητα και ένταση του ανταγωνισμού: ονόματα των πλειοδοτών, αριθμός αρχικών υποψηφίων και συμβατική αξία.</p> <p>β. πληροφορίες για την τελική τιμή μετά την ολοκλήρωση και για τη συμμετοχή των ΜΜΕ ως άμεσων πλειοδοτών, εφόσον τα εθνικά συστήματα παρέχουν αυτές τις πληροφορίες.</p>	Ναι	ΚΥΑ_76928_09.07.2021_ΚΗΜΔΗΣ	<p>Τα ζητούμενα στοιχεία μπορούν να ανακτούνται από τα εξής πληροφοριακά συστήματα</p> <p>α) Κεντρικό Ηλεκτρονικό Μητρώο Δημοσίων Συμβάσεων (ΚΗΜΔΗΣ)</p> <p>β) Ολοκληρωμένο Πληροφοριακό Σύστημα Εθνικό Σύστημα Ηλεκτρονικών Δημοσίων Συμβάσεων (ΟΠΣ ΕΣΗΔΗΣ)</p> <p>γ) Ολοκληρωμένο Πληροφοριακό Σύστημα του Εταιρικού Συμφώνου Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΟΠΣ-ΕΣΠΑ)</p> <p>Για την ανάκτηση των ζητούμενων στοιχείων συνεργάζονται τα αρμόδια τμήματα των Υπουργείων Ανάπτυξης & Επενδύσεων και Υποδομών & Μεταφορών καθώς και η Ειδική Υπηρεσία Ολοκληρωμένου Πληροφοριακού Συστήματος ΕΣΠΑ.</p> <p>Τα στοιχεία των αναδόχων καταχωρίζονται στο ΚΗΜΔΗΣ στις καρτέλες καταχώρησης των αποφάσεων ανάθεσης, των συμβάσεων και των πληρωμών</p> <p>Ο αριθμός των υποβληθεισών προσφορών υπάρχει στο ΟΠΣ ΕΣΗΔΗΣ.</p> <p>Η αξία της σύμβασης χωρίς ΦΠΑ υπάρχει σε κάθε καταχωρημένη σύμβαση στο ΚΗΜΔΗΣ.</p> <p>Η τελική αξία μιας σύμβασης, αποτυπώνεται στην αξία της αντίστοιχης απόφασης ανάθεσης και σύμβασης που καταχωρίζονται στο ΚΗΜΔΗΣ.</p>

Αναγκαίος πρόσφορος όρος	Ταμείο	Ειδικός στόχος	Πλήρωση αναγκαίου πρόσφορο υ όρου	Κριτήρια	Πλήρωση κριτηρίων	Παραπομπή σε σχετικά έγγραφα	Αιτιολόγηση
							Δεν υπάρχει διαθέσιμη πληροφορία για τη συμμετοχή μικρομεσαίων επιχειρήσεων στα ηλεκτρονικά συστήματα δημοσίων συμβάσεων
				3. Ρυθμίσεις για τη διασφάλιση της παρακολούθησης και της ανάλυσης των δεδομένων από τις αρμόδιες εθνικές αρχές σύμφωνα με το άρθρο 83 παράγραφος 2 της οδηγίας 2014/24/ΕΕ και το άρθρο 99 παράγραφος 2 της οδηγίας 2014/25/ΕΕ.	Ναι	Νόμος 4412_ΑΡΘΡΑ 340.pdf Νόμος 4013_2011 Οργανισμός λειτουργίας ΕΑΑΔΗΣΥ	<p>Η Ελλάδα προκειμένου να ανταποκριθεί στις απαιτήσεις περί παρακολούθησης του συστήματος των δημοσίων συμβάσεων, όπως τίθενται στα άρθρα 83 παράγραφος 2 της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ και 99 παράγραφος 2 της Οδηγίας 2014/25/ΕΕ, προέβη στις ακόλουθες ενέργειες :</p> <ul style="list-style-type: none"> • Με τον ν. 4412/2016, άρθρο 340, παράγραφος 1, ορίστηκε ως αρμόδιος φορέας παρακολούθησης του συστήματος η Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ., σύμφωνα με τις σχετικές αρμοδιότητές της, όπως περιγράφονται στον ιδρυτικό της νόμο 4013/2016 και στον Οργανισμό Λειτουργίας της (ΦΕΚ Α 52/01.04.2019) • Με την Κ.Υ.Α. 70362/24.06.2021, η οποία δημοσιεύθηκε στο ΦΕΚ Β 2802/30.06.21 και η διόρθωση αυτής στο ΦΕΚ Β 3488/30.07.2021, καθορίστηκαν οι λεπτομέρειες για τη συλλογή και ανάλυση των δεδομένων.
				4. Ρυθμίσεις για τη διάθεση στο κοινό των αποτελεσμάτων της ανάλυσης σύμφωνα με το άρθρο 83 παράγραφος 3 της οδηγίας 2014/24/ΕΕ και το άρθρο 99	Ναι	ΕΑΑΔΗΣΥ - ΕΚΘΕΣΗ ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗΣ ΤΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ ΤΩΝ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ ΕΤΟΥΣ 2017 DG-GROW_Country reports	Η έκθεση παρακολούθησης του συστήματος των δημοσίων συμβάσεων του άρθρου 340 του ν. 4412/2016 δημοσιεύεται στην ιστοσελίδα της Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ. και στην ιστοσελίδα της

Αναγκαίος πρόσφορος όρος	Ταμείο	Ειδικός στόχος	Πλήρωση αναγκαίου πρόσφορο υ όρου	Κριτήρια	Πλήρωση κριτηρίων	Παραπομπή σε σχετικά έγγραφα	Αιτιολόγηση
				παράγραφος 3 της οδηγίας 2014/25/ΕΕ.		ΕΑΑΔΗΣΥ - ΌΛΕΣ οι ανακοινώσεις ΕΑΑΔΗΣΥ - ΕΚΘΕΣΗ ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗΣ ΤΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ ΤΩΝ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ ΠΕΡΙΟΔΟΥ 2018 – 2020 Hellenic public procurement monitoring report for the period 2018 – 2020	DG-GROW, στην οποία δημοσιεύονται οι αντίστοιχες εκθέσεις όλων των Κ-Μ (country reports). https://eaadhsy.gr/index.php/category-articles-eaadhsy/347-ek8esh-parakoloy8hshs-toy-systhmatos-twn-dhmosiwn-symvasewn-etoys-2017 και https://ec.europa.eu/growth/single-market/public-procurement/country-reports_en . Σε συνέχεια της έκδοσης της με αρ. πρωτ. 70362/24.06.2021 Κ.Υ.Α. του Υπουργού Ανάπτυξης και Επενδύσεων και του Υπουργού Εσωτερικών, η οποία δημοσιεύθηκε στο ΦΕΚ Β 2802/30.06.2021 και η διόρθωση αυτής στο ΦΕΚ Β 3488/30.07.2021, η Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ. παρέλαβε τα προβλεπόμενα στοιχεία από τους υπόχρεους φορείς και συνέταξε την Έκθεση Παρακολούθησης Δημοσίων Συμβάσεων περιόδου 2018-2020, η οποία εγκρίθηκε με την υπ' αριθμ. 1ΕΣ/2022 Απόφαση του Συμβουλίου της Αρχής. (https://eaadhsy.gr/index.php/category-articles-eaadhsy/671-ekthesi-parakolouthisis-tou-systimatos-ton-dimosion-symvasewn-periodou-2018-2020)
				5. Ρυθμίσεις που διασφαλίζουν ότι όλες οι πληροφορίες που υποδεικνύουν ύποπτες περιπτώσεις υπόνοιας νόθευσης	Ναι	Νόμος 4412_ΑΡΘΡΑ 340.pdf Νόμος 3959_2011-antagonismos Ρ43ΤΟΞΤΒ-96Ω_Μνημονιο	Η Ελλάδα, για να διασφαλίσει τη διαχείριση των περιπτώσεων αθέμιτου ανταγωνισμού ή νόθευσης του ανταγωνισμού έχει μεταφέρει στην

Αναγκαίος πρόσφορος όρος	Ταμείο	Ειδικός στόχος	Πλήρωση αναγκαίου πρόσφορο υ όρου	Κριτήρια	Πλήρωση κριτηρίων	Παραπομπή σε σχετικά έγγραφα	Αιτιολόγηση
				<p>διαγωνισμών κοινοποιούνται στους αρμόδιους εθνικούς φορείς σύμφωνα με το άρθρο 83 παράγραφος 2 της οδηγίας 2014/24/ΕΕ και το άρθρο 99 παράγραφος 2 της οδηγίας 2014/25/ΕΕ.</p>		<p>συνεργασίας με ΕΠ.ΑΝΤ ΕΑΑΔΗΣΥ - ΑΣΦΑΛΗΣ ΠΛΑΤΦΟΡΜΑ ΑΝΩΝΥΜΩΝ ΚΑΤΑΓΓΕΛΙΩΝ (WHISTLEBLOWING) ΕΠ.ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΜΟΥ Ανώνυμη Παροχή Πληροφοριών ΩΡΕ3ΟΕΤΒ-9Ρ5.Κατευθυντήρια Οδηγία 20.cleaned 699ΤΟΕΤΒ-ΜΡ6_Κατευθυντηρια Οδηγια 9.cleaned Οδηγός_Διαχείρισης_Κινδύνων_Διαφθοράς_και_Απάτης_final_ISBN.cleaned Οδηγος Επ. Ανταγων. anixneusi_praktikon.cleaned ΕΑΑΔΗΣΥ - ανακοίνωση ΕΕ 1.4.2021 (1) ΕΑΑΔΗΣΥ - ανακοίνωση ΕΕ 1.4.2021 (2)</p>	<p>ελληνική έννομη τάξη τις σχετικές διατάξεις των Οδηγιών 2014/24/ΕΕ και 2014/25/ΕΕ. Οι διατάξεις αυτές έχουν μεταφερθεί στο άρθρο 340 του ν. 4412/2016. Περαιτέρω, η Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ., ως αρμόδια Αρχή για την παρακολούθηση του συστήματος των δημοσίων συμβάσεων και η Επιτροπή Ανταγωνισμού, ως αρμόδια Αρχή προστασίας του ελεύθερου ανταγωνισμού συνεργάζονται στενά για το σκοπό αυτό</p> <p>Επισημαίνεται ότι οι ύποπτες περιπτώσεις νόθευσης δύνανται να εντοπιστούν μέσω :</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ Των απευθείας ή υποβαλλόμενων μέσω πλατφορμών ανώνυμων καταγγελιών «whistleblowing» της Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ και Επιτροπής Ανταγωνισμού. ☐ Τυχαίας δειγματοληψίας <p>Στην κατεύθυνση ευαισθητοποίησης των αναθετουσών αρχών / αναθετότων φορέων για την ανίχνευση και διαχείριση των περιπτώσεων αυτών έχουν εκδοθεί:</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ Οι Κατευθυντήριες Οδηγίες 20 και 9 της Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ. ☐ Ο Οδηγός Διαχείρισης Κινδύνων Διαφθοράς και Απάτης της Εθνικής Αρχής Διαφάνειας ☐ Ο Οδηγός της Επιτροπής Ανταγωνισμού: «Ανίχνευση και πρόληψη συμπαιγνιακών πρακτικών σε διαγωνισμούς προμηθειών» (2014).

Αναγκαίος πρόσφορος όρος	Ταμείο	Ειδικός στόχος	Πλήρωση αναγκαίου πρόσφορου υ όρου	Κριτήρια	Πλήρωση κριτηρίων	Παραπομπή σε σχετικά έγγραφα	Αιτιολόγηση
2. Εργαλεία και ικανότητα για την αποτελεσματική εφαρμογή των κανόνων για τις κρατικές ενισχύσεις			Ναι	<p>Οι διαχειριστικές αρχές διαθέτουν τα εργαλεία και την ικανότητα ώστε να εξακριβώνουν τη συμμόρφωση με τους κανόνες για τις κρατικές ενισχύσεις:</p> <p>1. Για τις προβληματικές επιχειρήσεις και τις επιχειρήσεις που υπόκεινται σε υποχρέωση ανάκτησης.</p>	Ναι	<ol style="list-style-type: none"> 1. Εγκύκλιος 101270/EYKE3633/30-9-2016 2. 42649/EYKE5351/10-4-2017 3. 64925/EYKE579/9-6-2017 4. Εγκύκλιος 122645/EYKE2260/27-11-2019 5. Εγκύκλιος 34584/EΞ2019/05-04-2019 6. https://www.espa.gr/el/Documents/Provlimatiki_epix_Orismos_update_2.pdf 	<p>Η Ειδική Υπηρεσία Κρατικών Ενισχύσεων (ΕΥΚΕ), μετά από συνεργασία με την Κεντρική Μονάδα Κρατικών Ενισχύσεων (ΚΕΜΚΕ), έχει εκδώσει προς τις ΔΑ τις εγκυκλίους (1) και (4) που αφορούν έλεγχο προβληματικότητας και έλεγχο σχετικά με επιχειρήσεις για τις οποίες εκκρεμεί διαδικασία ανάκτησης έπειτα από απόφαση της ΕΕ.</p> <p>Όσον αφορά τον έλεγχο προβληματικότητας, με τα έγγραφα (2) και (3) προσδιορίζονται τα στάδια που πρέπει να ακολουθηθούν, συγκεκριμένοι αλγόριθμοι και δίνονται περαιτέρω διευκρινίσεις.</p> <p>Στο espa.gr, αναρτήθηκε παρουσίαση για τον έλεγχο προβληματικής (6).</p> <p>Με το (5) παρέχονται οδηγίες για την συμμόρφωση με το θεσμικό πλαίσιο ΚΕ όταν χρησιμοποιούνται ως νομική βάση οι Απαλλακτικοί Κανονισμοί ή οι Καν. ήσσονος σημασίας της ΕΕ.</p> <p>Οι ΔΑ και οι ΕΦ πραγματοποιούν τον σχετικό έλεγχο για την ύπαρξη ΚΕ σε όλη την περίοδο 2014-20 και έχουν την απαιτούμενη τεχνογνωσία, ενώ ενημερώνονται μέσω εκπαιδεύσεων και οδηγιών για τροποποιήσεις του θεσμικού πλαισίου.</p> <p>Σε σχέση με τις επιχειρήσεις για τις οποίες εκκρεμεί διαδικασία ανάκτησης, οι δικαιούχοι των ενισχύσεων εξάγουν το σχετικό δικαιολογητικό από το TAXIS και το επισυνάπτουν στην αίτηση χρηματοδότησης.</p>

Αναγκαίος πρόσφορος όρος	Ταμείο	Ειδικός στόχος	Πλήρωση αναγκαίου πρόσφορου υ όρου	Κριτήρια	Πλήρωση κριτηρίων	Παραπομπή σε σχετικά έγγραφα	Αιτιολόγηση
				2. Μέσω της πρόσβασης σε συμβουλές εμπειρογνομόνων και καθοδήγηση σε θέματα κρατικών ενισχύσεων που παρέχονται από εμπειρογνώμονες κρατικών ενισχύσεων τοπικών ή εθνικών φορέων.	Ναι	<ol style="list-style-type: none"> 1. Νόμος 4152/2013 2. Υπουργική Απόφαση 69135/ΕΥΘΥ626/2015 3. Εγκύκλιος 74391/ΕΥΚΕ2634/13-7-2016 4. Έγγραφο 115150/ΕΥΚΕ4023/2-11-2016 5. Κείμενο οδηγιών 139119 ΕΞ2016 ΕΜΠ/9.8.2016 (9α,β). 6. Εγκύκλιος 109658 ΕΞ2019 ΕΜΠ/4.10.2019 7. Εγκύκλιος 00430 ΕΞ 2017 ΕΜΠ/5.12.2017 8. Εγκύκλιος 001879 ΕΞ2016 ΕΜΠ/23.12.2016 9. Έγγραφο ΚΜΚΕ 0004020 ΕΞ 2018/4.12.2018 	<p>Με το Ν. 4152/2013 συστήθηκε σύστημα ελέγχου ΚΕ και οι αρμόδιες υπηρεσίες (ΚΕΜΚΕ, ΑΜΚΕ). Το σύστημα ελέγχου έχει σαν σκοπό την υποστήριξη των φορέων χορήγησης ΚΕ.</p> <p>Με την (2) ΥΑ καθορίστηκαν οι αρμοδιότητες της ΕΥΚΕ, ως ΑΜΚΕ του Υπ. Αν.Επ. στις οποίες μεταξύ άλλων περιλαμβάνονται όλες οι συγχρ/μενες πράξεις.</p> <p>Με τα έγγραφα 3- 9 δόθηκαν:</p> <ul style="list-style-type: none"> - οδηγίες με τις συγκεκριμένες διαδικασίες που πρέπει να ακολουθούν ανά στάδιο και ανά περίπτωση - λίστες ελέγχου για την αναγνώριση ύπαρξης πιθανής ΚΕ, - οδηγίες διασφάλισης ορθής εφαρμογή του θεσμικού πλαισίου ΚΕ - οδηγίες για τις διαδικασίες έγκρισης και συντονισμού μέτρων ΚΕ - οδηγίες για τις υποχρεώσεις και τις διαδικασίες δημοσίευσης στοιχείων χορηγούμενων ΚΕ - οδηγίες σχετικά με τις υποχρεώσεις για την καταχώρηση πληροφοριών στο ηλεκτρονικό σύστημα διαφάνειας για τις ΚΕ (Transparency Award Module - TAM). <p>Επιπροσθέτως η ΕΥΚΕ:</p> <ul style="list-style-type: none"> - έχει εκδώσει οδηγούς για έλεγχο ύπαρξης ΚΕ σε τομείς οικονομικής δραστηριότητας - υλοποιεί μάθημα ασύγχρονης

Αναγκαίος πρόσφορος όρος	Ταμείο	Ειδικός στόχος	Πλήρωση αναγκαίου πρόσφορο υ όρου	Κριτήρια	Πλήρωση κριτηρίων	Παραπομπή σε σχετικά έγγραφα	Αιτιολόγηση
							τηλεκπαίδευσης σε θέματα ΚΕ - έχει αναπτύξει Πληροφοριακό Σύστημα (ΠΣΚΕ), με ενσωματωμένες τις απαιτήσεις των κανονισμών ΚΕ το οποίο είναι υποχρεωτικό στα ΕΔΕΤ.
3. Αποτελεσματική εφαρμογή και υλοποίηση του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων			Ναι	Εφαρμόζονται αποτελεσματικοί μηχανισμοί για τη διασφάλιση της συμμόρφωσης με τον Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης (στο εξής: Χάρτης), οι οποίοι περιλαμβάνουν: 1. Ρυθμίσεις οι οποίες διασφαλίζουν τη συμμόρφωση των προγραμμάτων που στηρίζονται από τα ταμεία και της υλοποίησής τους με τις σχετικές διατάξεις του Χάρτη.	Ναι	☐ Σχεδιασμός ΕΣΠΑ & Προγραμμάτων 2021-2027 ☐ Διαβουλεύσεις Προγραμμάτων ☐ Νόμος 4914/2022 για τη «Διαχείριση, έλεγχο και εφαρμογή αναπτυξιακών παρεμβάσεων για την Προγραμματική Περίοδο 2021-2024, ...». ☐ Δήλωση Πολιτικής για το σεβασμό των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων ☐ Μνημόνιο Συνεργασίας ΕΑΣ / ΕΕΔΑ ☐ Ν. 4780/2021 «Εθνική Αρχή Προσβασιμότητας, Εθνική Επιτροπή για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου...»	<p>Ρυθμίσεις τήρησης του ΧΘΔ σε:</p> <p>Προγρ/σμό: εταιρική σχέση, διαβούλευση με κοινων.εταίρους, εγκύκλιοι με μνεία τήρησης οριζόντιων αρχών ΚΚΔ & Χάρτη. Επικοινωνία με ΕΕΔΑ, Συνήγορο Πολίτη, FRA</p> <p>ΣΔΕ: αρμοδιότητες ΔΑ/ΕΦ, μέλη ΕπΠα, ένταξη & υλοποίηση πράξεων, χειρισμό καταγγελιών & προσωπικά δεδομένα που διασφαλίζουν τήρηση ΧΘΔ: αρχή ίσης μεταχείρισης & μη διάκρισης, προστασία προσωπικών δεδομένων, δικαίωμα προσφυγής</p> <p>Εφαρμογή: σχεδιασμός ΣΔΕ, εφαρμογή & καταρτίσεις αρχών/φορέων για ΘΔ υποστηρίζονται συμβουλευτικά από ΕΕΔΑ. Με καταρτίσεις & χρήση οδηγιών & σημείων ελέγχου, οι ΔΑ/ΕΦ διασφαλίζουν την τήρηση ΧΘΔ σε:</p> ☐ προσκλήσεις: τήρηση αρχών διαφάνειας, ίσης μεταχείρισης ☐ αξιολόγηση πράξεων: on/off κριτήρια τήρησης θεσμικού πλαισίου ☐ υλοποίηση πράξεων: εξέταση τήρησης ΧΘΔ με λίστα επαληθεύσεων & σημεία ελέγχου ☐ δικαίωμα αναφοράς: μέσω ενστάσεων, αντιρρήσεων, προσφυγών &

Αναγκαίος πρόσφορος όρος	Ταμείο	Ειδικός στόχος	Πλήρωση αναγκαίου πρόσφορο υ όρου	Κριτήρια	Πλήρωση κριτηρίων	Παραπομπή σε σχετικά έγγραφα	Αιτιολόγηση
							<p>πρόσβασης σε αμερόληπτο δικαστήριο</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ προστασία προσωπικών δεδομένων: εποπτεία DPO ΕΣΠΑ ☐ μη συμμόρφωση με ΘΔ : λήψη διορθωτικών μέτρων - δημοσιονομική διόρθωση ή & ανάκτηση <p>Προβλέπεται έλεγχος ΘΔ από Αρχή Ελέγχου στο ΣΔΕ (σημεία ελέγχου, κατευθύνσεις σε ελεγκτές).</p>
				<p>2. Ρυθμίσεις περί υποβολής εκθέσεων προς την επιτροπή παρακολούθησης όσον αφορά περιπτώσεις μη συμμόρφωσης με τον Χάρτη πράξεων οι οποίες στηρίζονται από τα ταμεία και καταγγελίες σχετικά με τον Χάρτη που υποβάλλονται σύμφωνα με τις ρυθμίσεις κατά το άρθρο 69 παράγραφος 7.</p>	<p>Ναι</p>	<p>Βλ. στο https://www.espa.gr/el/Pages/SDE_Diadiakasies.aspx την «ΔVIII_3 Υποδοχή και Εξέταση Καταγγελιών» στο κεφ. ΛΠ.VIII: Διαχείριση κινδύνων</p>	<p>Εθνική Αρχή υποδοχής καταγγελιών είναι η Ελληνική AFCOS/ ΕΑΔ. Η ΕΑΔ εξετάζει τις εισερχόμενες καταγγελίες και αποφαινεται για το χειρισμό τους. Εφόσον, κρίνει ότι πρέπει να διερευνηθεί μία καταγγελία σχετικά με τον ΧΘΔ την παραπέμπει σε αρμόδια εθνική αρχή έρευνας (Συνήγορο του πολίτη, δικαστικές αρχές, κα) ή στη ΔΑ.</p> <p>Η ΔΑ εξετάζει αναλυτικά με λίστα σημείων ελέγχου. Αν διαπιστωθεί παράβαση του Χάρτη, ακολουθεί χειρισμός αντίστοιχος μίας παρατυπίας, δηλ. λαμβάνονται διορθωτικά μέτρα στο πλαίσιο του ΣΔΕ και γίνεται ανακοίνωση στην ΕΕ μέσω IMS. Συμβουλευτική υποστήριξη παρέχει η ΕΕΔΑ για τις ρυθμίσεις τήρησης του ΧΘΔ και καταρτίσεις σε ΕΑΔ και αρχές του ΣΔΕ.</p> <p>Η ΔΑ ενημερώνει την ΕπΠα, τουλάχιστον ετήσια, για μη συμμορφώσεις με τον ΧΘΔ που εντοπίζονται από την ΕΕΔΑ ή τις Αρχές</p>

Αναγκαίος πρόσφορος όρος	Ταμείο	Ειδικός στόχος	Πλήρωση αναγκαίου πρόσφορο υ όρου	Κριτήρια	Πλήρωση κριτηρίων	Παραπομπή σε σχετικά έγγραφα	Αιτιολόγηση
							<p>του ΣΔΕ και για καταγγελίες για παραβάσεις του Χάρτη με σχετική αναφορά για:</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ αριθμό & πορεία εξέτασης υποθέσεων ☐ αποτελέσματα της διερεύνησής τους <p>διορθωτικές ενέργειες στο πλαίσιο του ΣΔΕ σε συνέχεια των οριστικών αποτελεσμάτων εξέτασης της υπόθεσης.</p>
<p>4. Υλοποίηση και εφαρμογή της Σύμβασης των Ηνωμένων Εθνών για τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρία (UNCRPD) σύμφωνα με την απόφαση 2010/48/ΕΚ του Συμβουλίου</p>			<p>Ναι</p>	<p>Εφαρμόζεται εθνικό πλαίσιο για τη διασφάλιση της εφαρμογής της UNCRPD, το οποίο περιλαμβάνει:</p> <p>1. Στόχους με μετρήσιμα ορόσημα, συλλογή δεδομένων και μηχανισμούς παρακολούθησης.</p>	<p>Ναι</p>	<p>- Σύμβαση ΗΕ για τα Δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρίες, κύρωση από ΕΕ:23.12.2010, κύρωση από Ελλάδα: Ν. 4074/2012, 11.04.2012</p> <p>- «ΚΑΤΕΥΘΥΝΤΗΡΙΕΣ – ΟΡΓΑΝΩΤΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ ΤΗΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ ΤΩΝ ΗΕ ΓΙΑ ΤΑ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΤΩΝ ΑΤΟΜΩΝ ΜΕ ΑΝΑΠΗΡΙΕΣ», άρθρα 59 - 74 του Ν. 4488/ 2017, ΦΕΚ 137 - 13.09.2017</p> <p>- ΕΘΝΙΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΔΡΑΣΗΣ ΓΙΑ ΤΑ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΤΩΝ ΑΤΟΜΩΝ ΜΕ ΑΝΑΠΗΡΙΑ</p> <p>- Ν. 4780/2021 «Εθνική Αρχή Προσβασιμότητας, ...» (ΦΕΚ 30Α/28-02-21)</p> <p>- Ψηφιακή πύλη για ΑμεΑ</p> <p>- Παρατηρητήριο ΑμεΑ της ΕΣΑμεΑ</p> <p>- Εθνική Επιτροπή για Τα Δικαιώματα του Ανθρώπου</p>	<p>- Ν. 4488/2017</p> <p>- 2020: ολοκληρώθηκε κατόπιν δημόσιας διαβούλευσης το Εθνικό Σχέδιο Δράσης για τα Δικαιώματα των ΑμεΑ (ΕΣΔ), ορίστηκαν Επιμέρους Σημεία Αναφοράς σε Υπουργεία, Περιφέρειες, Δήμους και ενεργοποιήθηκαν για την παρακολούθησή του.</p> <p>- Το ΕΣΔ αποτελεί οδικό χάρτη με πλαίσιο δράσεων ιδίως για την περίοδο 2020-23 (περιέχει ωστόσο διαρκείς δράσεις με ορίζοντα υλοποίησης ως και το 2029) με 6 πυλώνες και 30 στόχους που επικαιροποιείται.</p> <p>- Η πορεία υλοποίησής του παρακολουθείται από τον Συντονιστικό Μηχανισμό στην Κυβέρνηση, τον Υπουργό Επικρατείας και από τη ΓΓ Συντονισμού της Προεδρίας της Κυβέρνησης, με αξιοποίηση του ΟΠΣ του Κυβερνητικού Έργου ΜΑΖΙ. Το ΕΣΔ συνθέτει σε έναν ενιαίο</p>

Αναγκαίος πρόσφορος όρος	Ταμείο	Ειδικός στόχος	Πλήρωση αναγκαίου πρόσφορο υ όρου	Κριτήρια	Πλήρωση κριτηρίων	Παραπομπή σε σχετικά έγγραφα	Αιτιολόγηση
							<p>στρατηγικό προγραμματισμό δράσεις Υπουργείων και αρμόδιων φορέων που αναλύονται σε επιμέρους έργα με χρονοδιάγραμμα υλοποίησης, δείκτες παρακολούθησης, αξιολόγησης και υπεύθυνους υλοποίησης.</p> <p>- Όλοι οι εμπλεκόμενοι φορείς στην εφαρμογή του ΕΣΔ διαβουλεύονται με την ΕΣΑμεΑ και τα μέλη της. Τα αποτελέσματα της παρακολούθησης και αξιολόγησης διατίθενται ετησίως στη δημοσιότητα, ενώ παράλληλα υποστηρίζεται η διοργάνωση δράσεων διαβούλευσης της πορείας εφαρμογής του ΕΣΔ.</p>
			<p>2. Ρυθμίσεις που διασφαλίζουν ότι η πολιτική, η νομοθεσία και τα πρότυπα προσβασιμότητας αντανακλώνται δεόντως στην προετοιμασία και την υλοποίηση των προγραμμάτων.</p>	<p>Ναι</p>	<p>- Σχεδιασμός ΕΣΠΑ & Προγραμμάτων 2021-2027</p> <p>- Διαβουλεύσεις Προγραμμάτων</p> <p>- Νόμος 4914/2022 για τη «Διαχείριση, έλεγχο και εφαρμογή αναπτυξιακών παρεμβάσεων για την Προγραμματική Περίοδο 2021-2024, ...».</p> <p>- Οδηγός επικοινωνίας 2021-2027</p> <p>- Δήλωση Πολιτικής για το σεβασμό της Σύμβασης των ΗΕ για τα ΑμεΑ</p> <p>- Ν. 4780/2021 «Εθνική Αρχή Προσβασιμότητας, ...»</p> <p>- Ψηφιακή πύλη για ΑμεΑ/νομοθεσία</p> <p>- Ομάδα Εργασίας για τα ΑμεΑ</p> <p>- ΕΣΑμεΑ : συγχρ/μενη δράση για την ενίσχυση της θεσμικής της ικανότητας και ανάπτυξη του Παρατηρητηρίου ΑμεΑ</p>	<p>Ο Συντονιστικός Μηχανισμός του ΕΣΔ προέβη σε συγκέντρωση του συνόλου της νομοθεσίας για ζητήματα αναπηρίας (6ος 2021).</p> <p>Ρυθμίσεις ενσωμάτωση των αρχών της μη διάκρισης και προσβασιμότητας των ΑμεΑ σε:</p> <p>- Προγρ/σμό: εταιρική σχέση, διαβούλευση με κοιν.εταίρους, εγκύκλιοι με μνεία τήρησης οριζόντιων αρχών. Επικοινωνία με ΕΕΔΑ, Συνήγορο Πολίτη, FRA, ΕΣΑμεΑ</p> <p>-ΣΔΕ: αρμοδιότητες ΔΑ, ιδιαίτερα ως προς την αξιολόγηση και επιλογή πράξεων, μέλη ΕπΠα (συμπ. ΕΣΑμεΑ), υλοποίηση πράξεων, χειρισμό καταγγελιών</p> <p>- Εφαρμογή: σχεδιασμός διαδικασιών ΣΔΕ, συμβουλευτική υποστήριξη από ΕΣΑμεΑ. Με χρήση οδηγιών από</p>	

Αναγκαίος πρόσφορος όρος	Ταμείο	Ειδικός στόχος	Πλήρωση αναγκαίου πρόσφορο υ όρου	Κριτήρια	Πλήρωση κριτηρίων	Παραπομπή σε σχετικά έγγραφα	Αιτιολόγηση
							<p>ΕΣΑμεΑ & σημείων ελέγχου, οι ΔΑ/ΕΦ διασφαλίζουν την προσβασιμότητα στις συγχρ/μενες πράξεις ιδίως μέσω:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ΤΔΠ: πεδίο όπου συμπληρώνει ο δικαιούχος με ποιο τρόπο διασφαλίζει την προσβασιμότητα και αξιολογείται - αξιολόγηση πράξεων: on/off κριτήριο για την προσβασιμότητα και εξειδίκευσή του στο Παράρτημα ΙΙ - υλοποίηση πράξεων: εξέταση προσβασιμότητας με λίστα επαληθεύσεων & σημεία ελέγχου - μη συμμόρφωση λήψη διορθωτικών μέτρων - δημοσιονομική διόρθωση ή & ανάκτηση - Προβλέπεται έλεγχος σχετικά με την προσβασιμότητα από Αρχή Ελέγχου στο ΣΔΕ (σημεία ελέγχου).
				<p>3. Ρυθμίσεις περί υποβολής εκθέσεων προς την επιτροπή παρακολούθησης όσον αφορά περιπτώσεις μη συμμόρφωσης με την UNCRPD πράξεων οι οποίες στηρίζονται από τα ταμεία και καταγγελίες σχετικά με την UNCRPD που υποβάλλονται σύμφωνα με τις ρυθμίσεις κατά το άρθρο 69 παράγραφος 7.</p>	<p>Ναι</p>	<p>Βλ. στο https://www.espa.gr/el/Pages/SDE_Diadiakias.aspx την «ΔVIII_3 Υποδοχή και Εξέταση Καταγγελιών» στο κεφ. ΛΠ.VIII: Διαχείριση κινδύνων</p>	<p>Εθνική Αρχή υποδοχής καταγγελιών είναι η Ελληνική AFCOS/ ΕΑΔ. Η ΕΑΔ εξετάζει τις εισερχόμενες καταγγελίες και αποφαινεται για το χειρισμό τους. Εφόσον, κρίνει ότι πρέπει να διερευνηθεί μία καταγγελία την παραπέμπει σε αρμόδια εθνική αρχή έρευνας (συνήγορο του πολίτη, δικαστικές αρχές, κα) ή στη ΔΑ.</p> <p>Η ΔΑ εξετάζει αναλυτικά με λίστα σημείων ελέγχου. Αν διαπιστωθεί παράβαση σχετικά με την προσβασιμότητα ΑμεΑ ακολουθεί χειρισμός αντίστοιχος μίας παρατυπίας, δηλ. λαμβάνονται διορθωτικά μέτρα στο πλαίσιο του ΣΔΕ και γίνεται</p>

Αναγκαίος πρόσφορος όρος	Ταμείο	Ειδικός στόχος	Πλήρωση αναγκαίου πρόσφορου υ όρου	Κριτήρια	Πλήρωση κριτηρίων	Παραπομπή σε σχετικά έγγραφα	Αιτιολόγηση
							<p>ανακοίνωση στην ΕΕ μέσω IMS. Συμβουλευτική υποστήριξη παρέχει η ΕΣΑΜΕΑ ως προς τα σημεία ελέγχου.</p> <p>Η ΔΑ ενημερώνει την ΕπΠα, τουλάχιστον ετήσια, για μη συμμορφώσεις με την προσβασιμότητα των ΑΜΕΑ που εντοπίζονται από την ΕΑΔ ή τις Αρχές του ΣΔΕ και για καταγγελίες για παραβιάσεις ως προς την προσβασιμότητα των ΑΜΕΑ με σχετική αναφορά για αριθμό & πορεία εξέτασης υποθέσεων, καθώς και τα αποτελέσματα της διερεύνησής τους και τυχόν διορθωτικές ενέργειες στο πλαίσιο του ΣΔΕ σε συνέχεια των οριστικών αποτελεσμάτων εξέτασης της υπόθεσης.</p>
1.1. Ορθή διακυβέρνηση της εθνικής ή περιφερειακής στρατηγικής έξυπνης εξειδίκευσης	ΕΤΠΑ	RSO1.1. Ανάπτυξη και ενίσχυση των ικανοτήτων έρευνας και καινοτομίας και αξιοποίηση των προηγμένων τεχνολογιών	Ναι	<p>Η στρατηγική ή οι στρατηγικές έξυπνης εξειδίκευσης υποστηρίζονται από:</p> <p>1. Επικαιροποιημένη ανάλυση των προκλήσεων που υφίστανται για τη διάχυση της καινοτομίας και την ψηφιοποίηση.</p>	Ναι	<p>http://www.gsrt.gr/Financing/Files/ProPeFiles15/Final_Study_InnoBarriers_September_2020.pdf</p> <p>http://www.et.gr/api/DownloadFeksApi/?fek_pdf=20220203359</p> <p>http://epa.gov.gr/?page_id=503</p> <p>https://government.gov.gr/schedio-anaptixis-gia-tin-elliniki-ikonomia/</p> <p>https://digitalstrategy.gov.gr</p> <p>https://www.ggb.gr/el/node/1820</p>	<p>Οι προκλήσεις για τη διάχυση της καινοτομίας και της ψηφιοποίησης εξετάστηκαν σε πρόσφατες μελέτες.</p> <p>Για λογαριασμό της ΓΓΕΚ εκπονήθηκε μελέτη όπου εντοπίστηκαν και αναλύθηκαν τα εμπόδια εύρυθμης λειτουργίας του συστήματος καινοτομίας. Τα συμπεράσματα λήφθηκαν υπόψη στη λογική της παρέμβασης της Εθνικής Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης (ΕΣΕΕ) 2021-2027 όπου σημειώθηκαν και οι βασικές προκλήσεις για τη διάχυση της καινοτομίας. Στο δε πλαίσιο της ΔΕΑ εντοπίστηκαν, αναλύθηκαν και αξιολογήθηκαν οι προκλήσεις όσον αφορά τη διάχυση της καινοτομίας και την ψηφιοποίηση.</p> <p>Η ΕΣΕΕ χρησιμοποίησε στοιχεία από</p>

Αναγκαίος πρόσφορος όρος	Ταμείο	Ειδικός στόχος	Πλήρωση αναγκαίου πρόσφορου υ όρου	Κριτήρια	Πλήρωση κριτηρίων	Παραπομπή σε σχετικά έγγραφα	Αιτιολόγηση
						http://21-27.antagonistikotita.gr/nea-programmatistikh-periodos-21-27/ https://greece20.gov.gr/wp-content/uploads/2021/07/NRRP_Greece_2_0_Greek_280721.pdf https://www.sdam.gr/node/431	<p>την Έκθεση Πισσαρίδη η οποία συμπληρώνει το Εθνικό Πρόγραμμα Ανάπτυξης. Σημαντικά τεκμήρια προκύπτουν επίσης από τη Βίβλο Ψηφιακού Μετασχηματισμού και τη μελέτη για τον Ψηφιακό Μετασχηματισμό της Ελληνικής Βιομηχανίας.</p> <p>Επιπλέον στοιχεία για τις προκλήσεις που αντιμετωπίζει η χώρα εμφανίζονται στις αντίστοιχες ενότητες του Προγράμματος Ανταγωνιστικότητα (κύριο μέσο υλοποίησης της ΕΣΣΕ) και των ΠεΠ καθώς επίσης στο Εθνικό Σχέδιο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας (ΕΣΑΑ), το ΠΔΑΜ και σε μελέτες του ΟΟΣΑ.</p>
				2. Ύπαρξη αρμόδιου περιφερειακού ή εθνικού οργανισμού ή φορέα που είναι υπεύθυνος για τη διαχείριση της στρατηγικής έξυπνης εξειδίκευσης.	Ναι	http://www.et.gr/api/DownloadFeksApi/?fek_pdf=20220203359 <p>Επανασύσταση ΣΕΣΣΕ - ΦΕΚ Β' με Αρ. Φύλλου 943/10.03.2021</p> <p>ΜΟΝ-ΕΣΣΕ Προσθήκη άρθρου 53B στον ν. 4314/2014 (0664 ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ Τεύχος Α' 207/05.11.2021</p> <p>Ορισμός αρμόδιου περιφερειακού οργάνου για τη Στρατηγική Έξυπνης Εξειδίκευσης - Επιστολή του ΓΓ ΔΕ&ΕΣΠΑ (Αρ. Πρωτ. 108071 - 05-10-2021)</p>	<p>Η ΕΣΣΕ 2021-2027 περιγράφει τη δομή και οργάνωση των 3 επιπέδων διακυβέρνησης της ΕΣΣΕ (στρατηγικό/ συντονιστικό/ επίπεδο υλοποίησης), με ενεργή συμμετοχή των Περιφερειών σε όλα τα επίπεδα.</p> <p>Στο πλαίσιο αυτό επανασυστάθηκε το Συμβούλιο ΕΣΣΕ (ΣΕΣΣΕ), κεντρικό εθνικό όργανο στο στρατηγικό επίπεδο της ΕΣΣΕ, και συστάθηκε η Μονάδα Προγραμματισμού, Συντονισμού και Παρακολούθησης της Εθνικής Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης (ΜΟΝ-ΕΣΣΕ) με τις αντίστοιχες αρμοδιότητες.</p> <p>Οι περιφέρειες ορίζουν το Αρμόδιο Περιφερειακό Όργανο για τον προγραμματισμό, συντονισμό και παρακολούθηση του περιφερειακού</p>

Αναγκαίος πρόσφορος όρος	Ταμείο	Ειδικός στόχος	Πλήρωση αναγκαίου πρόσφορο υ όρου	Κριτήρια	Πλήρωση κριτηρίων	Παραπομπή σε σχετικά έγγραφα	Αιτιολόγηση
						<p>ΠΣΕΚ - ΦΕΚ με απόφαση του αρμόδιου Περιφερειάρχη, βάση των ν. 4310/2014 και 4386/2016</p> <p>Άρθρο 36 του Νόμου υπ' αρ. 4712/20, 29.07 2020 (Α 146)</p>	<p>σκέλους της ΕΣΕΕ, και συγκροτούνται τα ΠΣΕΚ που έχουν συμβουλευτικό - εισηγητικό ρόλο στην όλη διαδικασία.</p> <p>Σημειώνεται επίσης ότι στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων του Υπουργείου Ανάπτυξης και Επενδύσεων από κοινού η ΓΓΒ και η ΓΓΕΚ, με τον συντονισμό της ΓΓΔΕ & ΕΣΠΑ, λαμβάνουν τα αναγκαία μέτρα για τη διακυβέρνηση της Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης στο πλαίσιο του ΕΣΠΑ 2021-2027.</p> <p>Σημειώνεται ότι η εξειδίκευση των προτεραιοτήτων που προκύπτουν από τη ΔΕΑ σε εθνικό επίπεδο φτάνει σε ανάλυση 2ου & 3ου επιπέδου. Αντίστοιχη θα είναι και η ανάλυση σε περιφερειακό επίπεδο.</p>
				3. Εργαλεία παρακολούθησης και αξιολόγησης για τη μέτρηση των επιδόσεων ως προς την επίτευξη των στόχων της στρατηγικής.	Ναι	<p>http://www.et.gr/api/DownloadFeksApi/?fek_pdf=20220203359</p> <p>Σύσταση ΜΟΝ-ΕΣΕΕ Προσθήκη άρθρου 53B στον ν. 4314/2014 (0664 ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ Τεύχος Α' 207/05.11.2021</p> <p>Συμβούλιο Εθνικής Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης (ΣΕΣΕΕ) (ΦΕΚ με Αρ. Φύλλου 943/10.03.2021)</p> <p>Ορισμός αρμόδιου περιφερειακού οργάνου για τη Στρατηγική Έξυπνης Εξειδίκευσης - Επιστολή του ΓΓ ΔΕ&ΕΣΠΑ (Αρ. Πρωτ. 108071 - 05-10-</p>	<p>Η ΕΣΕΕ 2021-2027 περιγράφει το σύστημα παρακολούθησης και αξιολόγησης.</p> <p>Το σύστημα παρακολούθησης της ΕΣΕΕ αρθρώνεται σε 3 τμήματα:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Παρακολούθηση της υλοποίησης των δράσεων ΕΣΕΕ στο πλαίσιο του ΕΣΠΑ και του ΕΣΑΑ - Παρακολούθηση της ΔΕΑ σε εθνικό και περιφερειακό επίπεδο - Παρακολούθηση των δεικτών EIS και RIS <p>Σε ετήσια βάση θα εκπονείται μία έκθεση παρακολούθησης ανά Περιφέρεια από τα Αρμόδια Περιφερειακά Όργανα (Α.Π.Ο.) κα μία για το σύνολο της ΕΣΕΕ από την ΜΟΝ</p>

Αναγκαίος πρόσφορος όρος	Ταμείο	Ειδικός στόχος	Πλήρωση αναγκαίου πρόσφορο υ όρου	Κριτήρια	Πλήρωση κριτηρίων	Παραπομπή σε σχετικά έγγραφα	Αιτιολόγηση
						2021)	<p>ΕΣΣΕ, με στοιχεία που συλλέγονται σε εθνικό επίπεδο από την ΜΟΝ ΕΣΣΕ και σε περιφερειακό από τα Α.Π.Ο.</p> <p>Με ευθύνη της ΜΟΝ ΕΣΣΕ και σε συνεργασία με τα Α.Π.Ο. θα διενεργηθούν 2 αξιολογήσεις, μια αξιολόγηση της ΕΣΣΕ στο μέσον της προγραμματικής περιόδου και μία στο τέλος. Κάθε έκθεση θα αναφέρεται στο σύνολο της Στρατηγικής με ιδιαίτερη αναφορά σε κάθε μία από τις 13 Περιφέρειες.</p> <p>Η ΜΟΝ-ΕΣΣΕ ενημερώνει το ΣΕΣΣΕ για τα αποτελέσματα της παρακολούθησης και της αξιολόγησης και εισηγείται προτάσεων προσαρμογής και διορθωτικών ενεργειών.</p> <p>Οι εκθέσεις παρακολούθησης και αξιολόγησης θα γνωστοποιούνται σε όλα τα ενδιαφερόμενα μέρη με ευθύνη της ΜΟΝ-ΕΣΣΕ και των Α.Π.Ο.</p>
			4. Λειτουργία της συνεργασίας των ενδιαφερόμενων μερών («διαδικασία επιχειρηματικής ανακάλυψης»).	Ναι	<p>https://gsri.gov.gr/epicheirimatiki-anakalypsi-periodou-2021-2027/</p> <p>Αρμόδιο περιφερειακό όργανο ΣΣΕ - Επιστολή ΓΓ ΔΕ&ΕΣΠΑ, Αρ. Πρωτ. 108071/5.10.21</p> <p>ΜΟΝ-ΕΣΣΕ-ΦΕΚ Α' 207/05.11.21</p> <p>Απαντήσεις των 13 Περιφερειών σε Επιστολή του ΥΠΑΝΕΠ Αρ. Πρωτ : 84874 /27.7.21 για Περιφερειακή</p>	<p>Σε εθνικό επίπεδο, η ΓΓΕΚ επαναδραστηριοποίησε τις 8 Πλατφόρμες Καινοτομίας -μία για κάθε έναν από τους τομείς προτεραιότητας της ΕΣΣΕ- ως βασικό μηχανισμό υποστήριξης της ΔΕΑ και πραγματοποίησε Ανοικτή Διαβούλευση για την ΕΣΣΕ 2021-2027, στην οποία συμμετείχαν ενδιαφερόμενοι απ' όλες τις Περιφέρειες.</p> <p>Σημειώνεται ότι η ΔΕΑ είναι μία συνεχής διαδικασία που υλοποιείται καθ' όλη τη διάρκεια της προγραμματικής περιόδου.</p>	

Αναγκαίος πρόσφορος όρος	Ταμείο	Ειδικός στόχος	Πλήρωση αναγκαίου πρόσφορο υ όρου	Κριτήρια	Πλήρωση κριτηρίων	Παραπομπή σε σχετικά έγγραφα	Αιτιολόγηση
						<p>εξειδίκευση των προτεραιοτήτων της ΕΣΕΕ</p> <p>http://www.esek.org.gr/central.aspx?sId=6511611100416461270994&lang=el&styId=0</p> <p>http://eysed.gge.gov.gr/wp-content/uploads/2021/11/110s-2021_Meleti-Oriothetisis-Chrimatodotisis-sto-ESPA-viomichanias.pdf</p> <p>https://lmd.eiead.gr/</p>	<p>Τέλος, μέσω των Πλατφορμών Καινοτομίας και των αντίστοιχων Συμβουλευτικών Ομάδων, διασφαλίζεται ότι θα υπάρχει μια συνεχής συμμετοχή των ενδιαφερόμενων στην αποτίμηση των προτεραιοτήτων και στον εντοπισμό νέων.</p> <p>Σε περιφερειακό επίπεδο η ΔΕΑ διενεργείται από τα αρμόδια Περιφερειακά όργανα.</p> <p>Η ΜΟΝ-ΕΣΕΕ είναι υπεύθυνη για τη συνολική εποπτεία της ΔΕΑ σε συνεργασία με τα προαναφερόμενα όργανα ΔΕΑ και την επικοινωνία των αποτελεσμάτων της διαδικασίας μεταξύ εθνικού και περιφερειακού επιπέδου.</p> <p>Η εξειδίκευση των προτεραιοτήτων στο πλαίσιο της ΔΕΑ φτάνει σε ανάλυση 2ου & 3ου επιπέδου. Κατά την εφαρμογή της διαδικασίας θα ενθαρρύνεται ο εντοπισμός και η ανάδειξη αναδυόμενων προκλήσεων και τμημάτων της αγοράς εκτός των ήδη υφιστάμενων.</p>
				5. Αναγκαίες δράσεις για τη βελτίωση των εθνικών ή περιφερειακών συστημάτων έρευνας και καινοτομίας, εφόσον απαιτούνται.	Ναι	<p>http://www.et.gr/api/DownloadFeksApi/?fek_pdf=20220203359</p> <p>http://www.esek.org.gr/central.aspx?sId=1091344199416461447329&lang=el</p> <p>ΠΣΕΚ - ΦΕΚ με απόφαση</p>	<p>Στην ΕΣΕΕ προβλέπονται δράσεις για τη βελτίωση των εθνικών & περιφερειακών συστημάτων έρευνας & καινοτομίας και αναπτύσσεται η δομή διακυβέρνησης και συσχέτισης εθνικού & περιφερειακού επιπέδου.</p> <p>Ανασυγκροτήθηκε το ΕΣΕΤΕΚ, ως ανώτατο γνωμοδοτικό όργανο της</p>

Αναγκαίος πρόσφορος όρος	Ταμείο	Ειδικός στόχος	Πλήρωση αναγκαίου πρόσφορο υ όρου	Κριτήρια	Πλήρωση κριτηρίων	Παραπομπή σε σχετικά έγγραφα	Αιτιολόγηση
						<p>Περιφερειάρχη, βάση ν. 4310/2014 & 4386/2016</p> <p>https://www.oecd.org/cfe/regional-policy-for-greece-post-2020-cedf09a5-en.htm</p> <p>Ε.Λ.Κ.Ε Α.Ε.Ι. & Ερευνητικών και Τεχνολογικών Φορέων Ν.4653/2020, ΦΕΚ Α' 12/24.1.2020</p> <p>Κίνητρα φοροαπαλλαγών για δαπάνες Ε&Α Ν. 4712/2020 ΦΕΚ Α' 146/29.7.2020, Άρθρο 46</p> <p>Μισθολογικά για χρηματοδοτούμενους από διεθνείς ή ιδιωτικούς πόρους - Ν. 4712/2020, ΦΕΚ Α' 146/29.7.2020</p>	<p>Πολιτείας σε θέματα έρευνας και καινοτομίας ενώ τα ΠΣΕΚ, θεσμοθετημένα όργανα των περιφερειών, έχουν συμβουλευτικό ρόλο στην εξειδίκευση των προτεραιοτήτων των περιφερειών και συμμετέχουν ενεργά στη ΔΕΑ.</p> <p>Η μελέτη του ΟΟΣΑ «Regional Policy for Greece, Post 2020» παρουσιάζει τις πέντε διαστάσεις ενός περιβάλλοντος που μπορεί να ευνοήσει τη βελτίωση του συστήματος καινοτομίας και έρευνας.</p> <p>Η χώρα προέβει επίσης σε δράσεις για τη βελτίωση του κύκλου διαχείρισης προγραμμάτων ΕΤΑΚ και διαδικασιών χρηματοδότησης: κίνητρα φοροαπαλλαγών των επιχειρήσεων για δαπάνες Ε&Α, προσέλκυση εξειδικευμένων στελεχών με υψηλές διακρίσεις στο εξωτερικό, υποστήριξη νεοφυών επιχειρήσεων μέσω της πλατφόρμας Elevate Greece με φορολογικά κίνητρα για Angel Investors, θεσμοθέτηση νέου πλαισίου για τη σύσταση και λειτουργία τεχνολογικών, απαλλαγή από φόρο, κράτηση ή ασφαλιστική εισφορά των υποτροφιών του ΕΛΙΔΕΚ.</p>
				6. Κατά περίπτωση, δράσεις για τη στήριξη της βιομηχανικής μετάβασης.	Ναι	<p>https://www.e-omothesia.gr/kubernese/nomos-4622-2019-phok-133a-7-8-2019.html</p> <p>https://digitalstrategy.gov.gr)</p>	<p>Η ίδρυση Υπ. Ψηφιακής Διακυβέρνησης σηματοδότησε αλλαγές στο ρυθμιστικό περιβάλλον της χώρας. Η Βίβλος Ψηφιακού Μετασχηματισμού 2021–2027 αποτυπώνει τις κατευθυντήριες για τον ψηφιακό και βιομηχανικό μετασχηματισμό της χώρας.</p>

Αναγκαίος πρόσφορος όρος	Ταμείο	Ειδικός στόχος	Πλήρωση αναγκαίου πρόσφορου υ όρου	Κριτήρια	Πλήρωση κριτηρίων	Παραπομπή σε σχετικά έγγραφα	Αιτιολόγηση
						https://www.ggb.gr/el/node/1820 https://ypen.gov.gr/energeia/esek/ https://sdam.gr/node/431 https://ypen.gov.gr/perivallon/kykliki-oikonomia/16052-2/ Κυβερνητική Επιτροπή Βιομηχανίας http://www.et.gr/api/DownloadFeksApi/?fek_pdf=20200100158 ΕΣΕΕ http://www.et.gr/api/DownloadFeksApi/?fek_pdf=20220203359 https://greece20.gov.gr/wp-content/uploads/2021/07/NRRP_Greece_2_0_Greek_280721.pdf	Υλοποιήθηκε το έργο Ψηφιακός Μετασχηματισμός της Ελληνικής Βιομηχανίας της ΓΓΒ, αναγνωρίζοντας την ψηφιοποίηση ως βασικό στοιχείο ενίσχυσης της ανταγωνιστικότητας των επιχειρήσεων και της βιομηχανίας. Το ΕΣΕΚ θέτει στόχους που σχετίζονται με την πράσινη ανάπτυξη με οικονομικά ανταγωνιστικό τρόπο, το επικαιροποιημένο ΣΔΑΜ προβλέπει παρεμβάσεις τοπικά εστιασμένης βιομηχανικής μετάβασης και το επικαιροποιημένο Εθνικό Σχέδιο Δράσης για την Κυκλική Οικονομία περιλαμβάνει 67 δράσεις με χρονοδιάγραμμα έως το 2025. Συστάθηκε η Κυβερνητική Επιτροπή Βιομηχανίας αρμόδια για τη διαμόρφωση, υλοποίηση, εποπτεία και αξιολόγηση της εθνικής βιομηχανικής στρατηγικής, ενώ η ΕΣΕΕ προσανατολίζει δράσεις προς τεχνολογίες που ενισχύουν τη διττή μετάβαση και τη δημιουργία 'έξυπνου' ανθρώπινου δυναμικού. Παράλληλα, σημαντικές επιδοτήσεις και δάνεια του ΤΑΑ προσανατολίζονται στο βιομηχανικό μετασχηματισμό και τη διττή μετάβαση.
				7. Μέτρα για την ενίσχυση της συνεργασίας με εταίρους εκτός συγκεκριμένου κράτους μέλους σε τομείς προτεραιότητας που υποστηρίζει η στρατηγική έξυπνης εξειδίκευσης.	Ναι	http://www.et.gr/api/DownloadFeksApi/?fek_pdf=20220203359 https://www.enterprisegreece.gov.gr/extroversion-strategy-2021/GR/5/	Η ΕΣΕΕ υποστηρίζει τη διεθνοποίηση με δύο Στρατηγικούς Στόχους: ΣΣ 4: Ανάπτυξη, Δικτύωση & Διεθνοποίηση των ελληνικών επιχειρήσεων, και ΣΣ5: Αύξηση της εξωστρέφειας - Συμμετοχή σε Ερευνητικές, Τεχνολογικές & Επιχειρηματικές Διεθνείς Αλυσίδες

Αναγκαίος πρόσφορος όρος	Ταμείο	Ειδικός στόχος	Πλήρωση αναγκαίου πρόσφορο υ όρου	Κριτήρια	Πλήρωση κριτηρίων	Παραπομπή σε σχετικά έγγραφα	Αιτιολόγηση
						https://greece20.gov.gr/ https://greece20.gov.gr/diakirykseis-kai-diagwnismoi/nea-viomichanika-parka-id-16634/ https://www.ggb.gr/el/node/1821 https://www.ggb.gr/el/node/1803 https://gsri.gov.gr/evropaikos-choros-erevna-eche/ https://gsri.gov.gr/orizontas-evropi/ Εθνική Στρατηγική για τη Βιομηχανία και Εθνικό Σχέδιο Δράσης	Αξία. Σύμφωνα με το νέο μοντέλο οικονομικής διπλωματίας της χώρας, όλες οι σχετικές υπηρεσίες συγκεντρώνονται σε ενιαία δομή στο Υπ. Εξωτερικών, το οποίο εκπόνησε το «Εθνικό Στρατηγικό σχέδιο Εξωστρέφειας 2021». Το ΕΣΑΑ προβλέπει δράση ενίσχυσης της ποιότητας και της εξωστρέφειας των ελληνικών πανεπιστημίων και άλλων σχετικών δράσεων. Η Ελλάδα συμμετέχει σε ενεργοποιημένα ΣΕΚΕΕ, ευρωπαϊκά προγράμματα, πρωτοβουλίες, διακρατικές συνεργασίες, διεθνείς οργανισμούς και συνάπτει διμερείς και πολυμερείς συμφωνίες συνεργασίας, λαμβάνοντας υπόψη την ΕΣΕΕ. Επίσης, η Εθνική Στρατηγική για τη Βιομηχανία και το αντίστοιχο εθνικό σχέδιο δράσης εστιάζει στην εξωστρέφεια/ διεθνοποίηση των επιχειρήσεων ως αναπόσπαστο κομμάτι της έμπρακτης αξιοποίησης της βιομηχανικής & επιχειρηματικής καινοτομίας. Τέλος, οι ΓΓΨΔ ,ΓΓΒ, ΓΓΕΚ, και ΓΓΕ συνεργάζονται για την προώθηση των Ευρωπαϊκών Κόμβων Ψηφιακής Καινοτομίας.
2.1. Στρατηγικό πλαίσιο πολιτικής για τη στήριξη της ενεργειακής	ΕΤΠΑ	RSO2.1. Προώθηση	Ναι	1. Εθνική μακροπρόθεσμη στρατηγική ανακαίνισης για την υποστήριξη της ανακαίνισης του εθνικού αποθέματος οικιστικών	Ναι	– Μακροπρόθεσμη Στρατηγική για την Ανακαίνιση του Κτιριακού Αποθέματος (ΥΑ ΥΠΕΝ/ΔΕΠΕΑ/20334/ 148/01.03.2021,	Α) Η έκθεση περιλαμβάνει ανασκόπηση του κτιριακού αποθέματος, εξειδικεύει το αναμενόμενο ποσοστό ανακαινισμένων κτιρίων ('30, '40, '50)

Αναγκαίος πρόσφορος όρος	Ταμείο	Ειδικός στόχος	Πλήρωση αναγκαίου πρόσφορο υ όρου	Κριτήρια	Πλήρωση κριτηρίων	Παραπομπή σε σχετικά έγγραφα	Αιτιολόγηση
απόδοσης με ανακαίνιση οικιστικών και μη οικιστικών κτιρίων		μέτρων ενεργειακής απόδοσης και μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου		και μη οικιστικών κτιρίων, σύμφωνα με τις απαιτήσεις της οδηγίας 2010/31/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, η οποία:α) ορίζει ενδεικτικά ορόσημα για το 2030, το 2040 και το 2050·β) παρέχει ενδεικτική περιγραφή των χρηματοδοτικών πόρων για την υποστήριξη της υλοποίησης της στρατηγικής·γ) ορίζει αποτελεσματικούς μηχανισμούς για την προώθηση των επενδύσεων στην ανακαίνιση κτιρίων.		ΦΕΚ Β' 974), στο πλαίσιο εφαρμογής της Ευρωπαϊκής Οδηγίας για την Ενεργειακή Απόδοση των Κτιρίων (ΟΕΑΚ – 2010/31/ΕΕ) (https://ypen.gov.gr/wp-content/uploads/2021/03/YA-20334_148_01.03.2021_ΦΕΚ_974-B-12.03.2021_ΜΑΚΡΟΠΡΟΘΕΣΜΗ-ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ-ΑΝΑΚΑΙΝΙΣΗΣ-ΚΤΙΡΙΩΝ-ΕΩΣ-ΤΟ-2050.pdf). ☐ National Energy and Climate Plan (https://ec.europa.eu/energy/sites/ener/files/el_final_necp_main_en.pdf)	και τις ενεργειακές παρεμβάσεις στον οδικό χώρο. Το ποσοστό ανακαίνισης για τη δεκαετία '21-'30, 12-15% των κτιρίων σύμφωνα με το ΕΣΕΚ, είναι με 60.000 κτίρια/κτιριακές μονάδες ετησίως. Β) Η κοστολόγηση των στόχων που υλοποιούνται στο πλαίσιο του ΕΣΕΚ, υπολογίσθηκε σε 9δισ για την ενεργειακή απόδοση, εκ των οποίων περίπου τα 5δισ αφορούν στον κτιριακό τομέα, με μόχλευση 50-60%. Για την χρηματοδότηση τους προβλέπεται η χρήση πόρων από το ΕΣΠΑ 2021-2027, το RRF, τους εκπλειστηριαμούς δικαιωμάτων, την ΕΙΒ και το εθνικό ΠΔΕ. Γ) Περιλαμβάνεται η συμμετοχή των ΕΕΥ μέσω των ΣΕΑ στην υλοποίηση των παρεμβάσεων. Έτσι επιτυγχάνονται καλύτερα ενεργειακά αποτελέσματα στην επίτευξη των στόχων και διευκολύνεται η μόχλευση ιδιωτικών κεφαλαίων λόγω καλύτερης οικονομικής απόδοσης. Παραδείγματα προγραμμάτων είναι το «ΗΛΕΚΤΡΑ» και το σχήμα ανταγωνιστικών διαδικασιών.
				2. Μέτρα βελτίωσης της ενεργειακής απόδοσης για την επίτευξη της απαιτούμενης εξοικονόμησης ενέργειας	Ναι	– Με την ΔΕΠΕΑ/178581/30.6.2017 κοινή Υπουργική Απόφαση (ΦΕΚ Β' 2367) εγκρίθηκε ο Κανονισμός Ενεργειακής Απόδοσης Κτιρίων (ΚΕΝΑΚ) https://www.teepelop.gr/wp-content/uploads/2017/07/FEK-B-2367-12.7.2017.pdf).	Με την ΔΕΠΕΑ/178581/30.6.2017 κοινή Υπουργική Απόφαση (ΦΕΚ Β' 2367) εγκρίθηκε ο Κανονισμός Ενεργειακής Απόδοσης Κτιρίων (ΚΕΝΑΚ), σύμφωνα με το άρθρο 3 του ν.4122/2013, ο οποίος ενσωμάτωσε και την Οδηγία 2010/31/ΕΕ. Στον ΚΕΝΑΚ περιγράφεται η βάση μεθοδολογίας για

Αναγκαίος πρόσφορος όρος	Ταμείο	Ειδικός στόχος	Πλήρωση αναγκαίου πρόσφορο υ όρου	Κριτήρια	Πλήρωση κριτηρίων	Παραπομπή σε σχετικά έγγραφα	Αιτιολόγηση
						<p>Με την ΥΠΕΝ/ΔΕΠΕΑ/85251/27.11.2018 Υπουργική Απόφαση (ΦΕΚ Β' 5447) εγκρίθηκε το Εθνικό Σχέδιο αύξησης του αριθμού των Κτιρίων με Σχεδόν Μηδενική Κατανάλωση Ενέργειας (ΚΣΜΚΕ)</p> <p>http://www.opengov.gr/minenv/wp-content/uploads/2018/09/ethniko_sxedio_KSMKE.pdf</p>	<p>τον υπολογισμό της ενεργειακής απόδοσης των κτιρίων και καθορίζονται οι ελάχιστες απαιτήσεις για την ενεργειακή απόδοση των κτιρίων και των δομικών στοιχείων.</p> <p>Με την ΥΠΕΝ/ΔΕΠΕΑ/85251/27.11.2018 Υπουργική Απόφαση (ΦΕΚ Β' 5447) εγκρίθηκε το Εθνικό Σχέδιο αύξησης του αριθμού των Κτιρίων με Σχεδόν Μηδενική Κατανάλωση Ενέργειας (ΚΣΜΚΕ), σύμφωνα με το άρθρο 9 του ν.4122/2013, ο οποίος ενσωμάτωσε και την Οδηγία 2010/31/ΕΕ, στο οποίο αναλύονται τα χαρακτηριστικά των ΚΣΜΚΕ, καθώς και πολιτικές, μέτρα και δράσεις για την αύξηση του αριθμού των ΚΣΜΚΕ.</p>
2.2. Διακυβέρνηση του τομέα της ενέργειας	ΕΤΠΑ	RSO2.1. Προώθηση μέτρων ενεργειακής απόδοσης και μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου	Ναι	Το ενοποιημένο εθνικό σχέδιο για την ενέργεια και το κλίμα κοινοποιείται στην Επιτροπή, σύμφωνα με το άρθρο 3 του κανονισμού (ΕΕ) 2018/1999 και σύμφωνα με τους μακροπρόθεσμους στόχους μείωσης των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου στο πλαίσιο της συμφωνίας του Παρισιού και περιλαμβάνει: 1. Όλα τα στοιχεία που απαιτούνται από το υπόδειγμα στο παράρτημα Ι του κανονισμού (ΕΕ) 2018/1999.	Ναι	<p>☐ National Energy and Climate Plan (https://ec.europa.eu/energy/sites/ener/files/el_final_necp_main_en.pdf)</p> <p>Commission Staff Working Document – “Assessment of the final national energy and climate plan of Greece” 14.10.2020 SWD(2020) 907 final</p>	<p>Το Εθνικό Σχέδιο για την Ενέργεια και το Κλίμα (ΕΣΕΚ) αποτελεί για την Ελλάδα ένα Στρατηγικό Σχέδιο για τα θέματα του Κλίματος και της Ενέργειας. Στο ΕΣΕΚ παρουσιάζεται ένας αναλυτικός οδικός χάρτης για την επίτευξη συγκριμένων Ενεργειακών και Κλιματικών Στόχων έως το 2030, στοιχείο που το χαρακτηρίζει ως κείμενο αναφοράς για την επόμενη δεκαετία. Το ΕΣΕΚ παρουσιάζει και αναλύει Προτεραιότητες και Μέτρα Πολιτικής σε ένα ευρύ φάσμα αναπτυξιακών και οικονομικών δραστηριοτήτων προς όφελος της Ελληνικής κοινωνίας.</p> <p>Το ΕΣΕΚ αξιολογήθηκε θετικά από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή το 2020</p>

Αναγκαίος πρόσφορος όρος	Ταμείο	Ειδικός στόχος	Πλήρωση αναγκαίου πρόσφορο υ όρου	Κριτήρια	Πλήρωση κριτηρίων	Παραπομπή σε σχετικά έγγραφα	Αιτιολόγηση
							<p>(Commission Staff Working Document – “Assessment of the final national energy and climate plan of Greece” / 14.10.2020 SWD(2020) 907 final).</p> <p>Επισημαίνεται ότι το τελικό εγκριθέν ΕΣΕΚ συντάχθηκε σύμφωνα με τον μορφότυπο του Παραρτήματος Ι του Κανονισμού 2018/1999 και περιέχει όλα τα απαιτούμενα στοιχεία του ίδιου Κανονισμού.</p>
				<p>2. Περιγραφή των προβλεπόμενων χρηματοδοτικών πόρων και μηχανισμών για μέτρα προώθησης της ενέργειας με χαμηλές εκπομπές διοξειδίου του άνθρακα.</p>	<p>Ναι</p>	<p>☐ National Energy and Climate Plan (https://ec.europa.eu/energy/sites/ener/files/el_final_necp_main_en.pdf)</p>	<p>Οι στόχοι που τίθενται στο πλαίσιο του ΕΣΕΚ είναι ποσοτικοποιημένοι και κοστολογημένοι. Επίσης, έχουν καθοριστεί ενδιάμεσα χρονικά ορόσημα, τα οποία επιτρέπουν την παρακολούθηση της πορείας επίτευξης των στόχων και σχετίζονται με την επιτυχή υιοθέτηση και λειτουργία ενός μείγματος πολιτικών και μέτρων.</p> <p>Ειδικά, βάσει αυτών των Προτεραιοτήτων και Μέτρων, θα αναγνωρίζεται και θα αναδεικνύεται η ανάγκη για συνέργειες και συμπληρωματικές δράσεις σε όλες τους τομείς/κλάδους της Ελληνικής Οικονομίας.</p> <p>Επισημαίνεται ότι στο τελικό εγκριθέν ΕΣΕΚ προβλέπονται οι αναγκαίοι χρηματοδοτικοί πόροι και περιγράφονται μηχανισμοί για τα μέτρα προώθησης χαμηλών εκπομπών σε διοξείδιο του άνθρακα (Chapter3 POLICIES and MEASURES).</p>

Αναγκαίος πρόσφορος όρος	Ταμείο	Ειδικός στόχος	Πλήρωση αναγκαίου πρόσφορου όρου	Κριτήρια	Πλήρωση κριτηρίων	Παραπομπή σε σχετικά έγγραφα	Αιτιολόγηση
2.4. Αποτελεσματικό πλαίσιο διαχείρισης του κινδύνου καταστροφών	ΕΤΠΑ	RSO2.4. Προώθηση της προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή και της πρόληψης του κινδύνου καταστροφών, της ανθεκτικότητας, λαμβάνοντας υπόψη προσεγγίσεις που βασίζονται στο οικοσύστημα	Ναι	Εφαρμόζεται εθνικό ή περιφερειακό σχέδιο διαχείρισης του κινδύνου καταστροφών, καταρτισμένο με βάση εκτιμήσεις κινδύνου, το οποίο λαμβάνει δεόντως υπόψη τις πιθανές επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής και τις υφιστάμενες στρατηγικές προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή και περιλαμβάνει: 1. Περιγραφή των βασικών κινδύνων που εκτιμώνται σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 6 παράγραφος 1 της απόφασης αριθ. 1313/2013/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, η οποία αντικατοπτρίζει το υπάρχον προφίλ κινδύνου και την εξέλιξή του σε ενδεικτικό χρονικό διάστημα 25 έως 35 ετών. Η εκτίμηση βασίζεται, για κινδύνους που σχετίζονται με το κλίμα, σε σενάρια και προβλέψεις σχετικά με την κλιματική αλλαγή.	Ναι	☐ Νόμος 4662/20 «Εθνικός Μηχανισμός Διαχείρισης Κρίσεων και Αντιμετώπισης Κινδύνων, αναδιάρθρωση της Γενικής Γραμματείας Πολιτικής Προστασίας, αναβάθμιση του συστήματος εθελοντισμού πολιτικής προστασίας, αναδιοργάνωση του Πυροσβεστικού Σώματος και άλλες διατάξεις» ☐ Εθνική Εκτίμηση Κινδύνων (National Risk Assessment for Greece/NRA) 2021 ☐ Εθνικό Σχέδιο Διαχείρισης Κινδύνου Καταστροφών (National Disaster Risk Management Plan/NDRMP)	<p>Η Εθνική Εκτίμηση Κινδύνων (KEMEA και Γενική Γραμματεία Πολιτικής Προστασίας, NRA-GR 2019/ επικαιρ.2021) αναδεικνύει ως βασικούς κινδύνους: τους σεισμούς, τις πλημμύρες, τις δασικές πυρκαγιές (ως κύριους κινδύνους), τα ακραία καιρικά φαινόμενα, τα τσουνάμι, τις κατολισθήσεις, τα ηφαίστεια (δυναμικούς), τους κινδύνους στον κυβερνοχώρο (αναδυόμενος), τα βιομηχανικά ατυχήματα και τα ραδιολογικά/πυρηνικά ατυχήματα.</p> <p>Η ΓΓ Πολ.Προ. πρόεβη σε ανάλυση υψηλής επίδρασης καιρικών φαινομένων κατά την περίοδο 2000-2020 και ανασκόπηση των μελλοντικών αλλαγών σε έντονα και ακραία καιρικά φαινόμενα λόγω της κλιματικής αλλαγής τα ευρήματα της οποίας ενσωματώθηκαν στο Εθνικό Σχέδιο Διαχείρισης Κινδύνου Καταστροφών (NDRMP).</p> <p>Το NDRMP εξετάζει σεισμούς, πλημμύρες και δασικές πυρκαγιές, κύματα ξηρασίας και καύσωνα, άνοδο της στάθμης της θάλασσας και διάβρωση των ακτών, κατολισθήσεις, ανθρώπινες μολυσματικές ασθένειες – πανδημία, μολυσματικές ασθένειες ζώων και φυτών, χημικά, βιολογικά, ακτινολογικά και πυρηνικά (ΧΒΠΠ) περιστατικά και απειλές, διασυνοριακά γεγονότα, ζητήματα φτώχειας και απειλών ευημερίας και δομημένης ευπάθειας του περιβάλλοντος.</p>

Αναγκαίος πρόσφορος όρος	Ταμείο	Ειδικός στόχος	Πλήρωση αναγκαίου πρόσφορο υ όρου	Κριτήρια	Πλήρωση κριτηρίων	Παραπομπή σε σχετικά έγγραφα	Αιτιολόγηση
				2. Περιγραφή των μέτρων πρόληψης, ετοιμότητας και απόκρισης σε καταστροφές για την αντιμετώπιση των κύριων κινδύνων που εντοπίστηκαν. Τα μέτρα ιεραρχούνται ανάλογα με τους κινδύνους καθώς και τις οικονομικές τους επιπτώσεις, τις ελλείψεις σε επίπεδο ικανοτήτων, την αποτελεσματικότητα και την αποδοτικότητα, λαμβανομένων υπόψη των πιθανών εναλλακτικών λύσεων.	Ναι	☐ Νόμος 4662/20 «Εθνικός Μηχανισμός Διαχείρισης Κρίσεων και Αντιμετώπισης Κινδύνων, αναδιάρθρωση της Γενικής Γραμματείας Πολιτικής Προστασίας, αναβάθμιση του συστήματος εθελοντισμού πολιτικής προστασίας, αναδιοργάνωση του Πυροσβεστικού Σώματος και άλλες διατάξεις» ☐ Εθνικό Σχέδιο Διαχείρισης Κινδύνου Καταστροφών (National Disaster Risk Management Plan /NDRMP) ☐ Σχεδιασμός Αντιμετώπισης Φυσικών Καταστροφών Υπουργείο Κλιματικής Κρίσης και Πολιτικής Προστασίας (civilprotection.gr)	<p>Το NDRMP περιλαμβάνει προτεραιότητες πρόληψης, ετοιμότητας και μέτρα ανταπόκρισης για τα χρονικά διαστήματα 2025, 2030 και 2040.</p> <p>Τα οριζόντια μέτρα εφαρμόζονται σε πολλαπλούς κινδύνους/γενικούς κινδύνους.</p> <p>Τα ειδικά μέτρα αφορούν πλημμύρες, σεισμούς, δασικές πυρκαγιές, καύσωνες και ξηρασία, ακραία καιρικά φαινόμενα, κατολισθήσεις, ανθρώπινες μολυσματικές ασθένειες, τεχνολογικά και ΧΒΡΠ γεγονότα. Τα ειδικά μέτρα κινδύνων τίθενται σε προτεραιότητα μέσω ενός πλαισίου πολλαπλών κριτηρίων ανάλογα με τους κινδύνους και τις οικονομικές επιπτώσεις (NRA), ευαισθησίας στην κλιματική αλλαγή (ανά διαθέσιμη βιβλιογραφία), βιωσιμότητας, κενών δυναμικότητας, αποτελεσματικότητας, αποδοτικότητας και επείγοντος (ανά διαγνωστική ανάλυση και κρίση εμπειρογνομόνων) εξετάζοντας πιθανές εναλλακτικές λύσεις.</p> <p>Τα μέτρα προτεραιότητας είναι σε ευθυγράμμιση με τις διαθέσιμες πληροφορίες των εθνικών προγραμμάτων για το πλαίσιο CP/DRM, τα μέτρα που αναδεικνύονται από τις διαβουλεύσεις των αρμόδιων αρχών, και εισηγήσεις και εισροές από τη διαγνωστική ανάλυση του ελληνικού πλαισίου CP/DRM της Παγκόσμιας Τράπεζας (2021).</p>

Αναγκαίος πρόσφορος όρος	Ταμείο	Ειδικός στόχος	Πλήρωση αναγκαίου πρόσφορο υ όρου	Κριτήρια	Πλήρωση κριτηρίων	Παραπομπή σε σχετικά έγγραφα	Αιτιολόγηση
				3. Πληροφορίες σχετικά με τους χρηματοδοτικούς πόρους και μηχανισμούς που είναι διαθέσιμοι για την κάλυψη των δαπανών λειτουργίας και συντήρησης που συνδέονται με την πρόληψη, την ετοιμότητα και την απόκριση.	Ναι	☐ Εθνική εκτίμηση της ικανότητας διαχείρισης κινδύνων της Ελλάδας (National Risk Management capabilities assessment) 2018 ☐ Εθνικό Σχέδιο Διαχείρισης Κινδύνου Καταστροφών (National Disaster Risk Management Plan/NDRMP) ☐ Πίνακας με την περιγραφή των χρηματοδοτικών πόρων για την κάλυψη των δαπανών λειτουργίας και συντήρησης των επενδύσεων DRM στα Προγράμματα του ΕΣΠΑ με πληροφορία που επικαιροποιείται (ανάρτηση σε SFC Προγράμματος Πολιτικής Προστασίας ως other MS doc)	<p>Το NDRMP παρέχει πληροφορίες σχετικά με τους πόρους και τους μηχανισμούς που είναι διαθέσιμοι για το κόστος πρόληψης, ετοιμότητας και αντίδρασης, συμπ. της λειτουργίας και της συντήρησης. Αναφέρεται σε παρελθούσες και τρέχουσες χρηματοδοτικές ρυθμίσεις (ΠΠ 2014-20), στην ΠΠ 2021-27 και στα κονδύλια της ΕΕ που σχετίζονται με επενδύσεις σε CP/DRM (2021-27) και τη χρηματοδότηση και ασφάλιση μετά τον κίνδυνο.</p> <p>Παράλληλα, τηρείται πίνακας με την περιγραφή των χρηματοδοτικών πόρων για την κάλυψη των δαπανών λειτουργίας και συντήρησης των επενδύσεων DRM στα Προγράμματα του ΕΣΠΑ που επικαιροποιείται από την ΕΔ ΕΣΠΑ του Υπ.Κλιματικής Κρίσης & Πολιτικής Προστασίας, με τη συνεργασία της ΔΑ των Προγραμμάτων «Πολιτική Προστασία» και «Περιβάλλον & Κλιματική Αλλαγή» και των ΔΑ των ΠεΠ που περιλαμβάνουν επενδύσεις στον τομέα της πολιτικής προστασίας. Ο πίνακας αυτός έχει περιγραφή των μέτρων που προβλέπονται στα Προγράμματα για την αντιμετώπιση των key risks, των υπεύθυνων δημόσιων αρχών/φορέων για την υλοποίηση των μέτρων, της χρηματοδοτικής πηγής για την κάλυψη της λειτουργίας και της συντήρησης τους και καλύπτει την προγραμματική περίοδο 2021-2027.</p>

Αναγκαίος πρόσφορος όρος	Ταμείο	Ειδικός στόχος	Πλήρωση αναγκαίου πρόσφορο υ όρου	Κριτήρια	Πλήρωση κριτηρίων	Παραπομπή σε σχετικά έγγραφα	Αιτιολόγηση
2.5. Επικαιροποιημένος σχεδιασμός για τις απαιτούμενες επενδύσεις στους τομείς των υδάτων και των λυμάτων	ΕΤΠΑ	RSO2.5. Προαγωγή της ασφαλούς πρόσβασης στο νερό, της βιώσιμης διαχείρισης των υδάτων, συμπεριλαμβανομένης της ολοκληρωμένης διαχείρισης των υδάτων, και της ανθεκτικότητας των υδάτων	Ναι	Για τον καθένα ή και τους δύο τομείς έχει θεσπισθεί εθνικό σχέδιο επενδύσεων το οποίο περιλαμβάνει: 1. Εκτίμηση της τρέχουσας κατάστασης όσον αφορά την εφαρμογή της οδηγίας 91/271/ΕΟΚ του Συμβουλίου και της οδηγίας 98/83/ΕΚ του Συμβουλίου.	Ναι	<ul style="list-style-type: none"> - ΕΕΣ λυμάτων, Επιτελική Σύνοψη και Περιφερειακά Σχέδια. Επικαιροποιημένα στοιχεία υπάρχουν στην Τετραμηνιαία αναφορά (09/2022) της Επιτελικής Σύνοψης, αναρτημένη στη θέση: https://www.mou.gr/el/Pages/OPWaste.aspx - ΕΕΣ ποσίμου νερού - Στοιχεία ποιότητας πόσιμου νερού ανά πάροχο και ΖΠΝ (2017-2019) με βάση έκθεση του Υπουργείου Υγείας προς Ευρωπαϊκή Επιτροπή - Αξιολόγηση εφαρμογής Οδηγίας 98/83/ΕΚ όσον αφορά την ποιότητα πόσιμου νερού (έγγραφο Υπ. Υγείας με ΑΠ Δ1(δ)/ΓΠ οικ. 58234 από 13.10.2022) 	<p>Όσον αφορά στην Οδηγία 91/271/ΕΟΚ σύμφωνα με τα διαθέσιμα στοιχεία Σεπτεμβρίου 2022, επί συνόλου 482 οικισμών προτεραιότητας, 249 οικισμοί είναι σε συμμόρφωση με τις απαιτήσεις της Οδηγίας 91/271/ΕΟΚ.</p> <p>Όσον αφορά στην εφαρμογή της Οδηγίας 98/83/ΕΚ, με βάση τα στοιχεία ποιότητας πόσιμου νερού τριετίας 2017-2019 του Υπουργείου Υγείας και τα ποσοστά συνδέσεων ανά πάροχο, η ποιότητα του νερού ανθρώπινης κατανάλωσης στην ελληνική επικράτεια γενικά πληροί τους όρους της Οδηγίας 98/83/ΕΚ. Οι περισσότεροι παροχοί ύδρευσης διαπιστώνουν ανάγκες ενίσχυσης της δυναμικότητας υδροδότησης, αφ' ενός λόγω κλιματικής αλλαγής και αφ' ετέρου λόγω της μεγάλης αύξησης των εποχικών αναγκών πόσιμου νερού λόγω τουρισμού</p>
				2. Προσδιορισμό και προγραμματισμό των δημόσιων επενδύσεων, συμπεριλαμβανομένης ενδεικτικής δημοσιονομικής εκτίμησης: α) που απαιτούνται για την εφαρμογή της οδηγίας 91/271/ΕΟΚ, συμπεριλαμβανομένης ιεράρχησης όσον αφορά το μέγεθος των οικισμών και τις περιβαλλοντικές επιπτώσεις, με	Ναι	<ul style="list-style-type: none"> - ΕΕΣ Διαχείρισης λυμάτων, Επιτελική Σύνοψη (κεφ. 2 και πίνακας 8) και κεφάλαια 2 και 4 σε κάθε Περιφερειακό Σχέδιο. - ΕΕΣ Ποσίμου νερού, κεφάλαια 5.1.2, 4.1.2 έως 4.13.2, και 4.14.1 - ΕΕΣ Ποσίμου νερού, κεφ. 6 Οδικός Χάρτης δράσεων που απαιτούνται για 	<p>Ανάγκες υποδομών σε 219 οικισμούς με δημόσια δαπάνη 2.190 Μ€. Εξ αυτών, σε 182 υλοποιούνται ή προγραμματίζονται έργα ύψους 1.216,8 Μ€ (στους 41 ήδη έχουν ολοκληρωθεί και λειτουργούν). Από εθνικούς πόρους, σε 5 οικισμούς προγραμματίζονται έργα 21,11 Μ€ ενώ σε 21 κατασκευάζονται έργα 47,96 Μ€. Σε 32 οικισμούς υπάρχει ανάγκη μελλοντικών επενδύσεων. Οι 8 έχουν ώριμα έργα ύψους 160 Μ€ και οι 24 έχουν ανώριμα</p>

Αναγκαίος πρόσφορος όρος	Ταμείο	Ειδικός στόχος	Πλήρωση αναγκαίου πρόσφορο υ όρου	Κριτήρια	Πλήρωση κριτηρίων	Παραπομπή σε σχετικά έγγραφα	Αιτιολόγηση
				<p>ανάλυση των επενδύσεων για κάθε συγκέντρωση λυμάτων·β) που απαιτούνται για την εφαρμογή της οδηγίας 98/83/ΕΚ·γ) που απαιτούνται για την ανταπόκριση στις ανάγκες που απορρέουν από την οδηγία (ΕΕ) 2020/2184, όσον αφορά ιδίως τις αναθεωρημένες παραμέτρους ποιότητας που ορίζονται στο παράρτημα Ι της εν λόγω οδηγίας.</p>		<p>την εφαρμογή της νέας Οδηγίας 2020/2184/ΕΕ και συσχέτιση με το κεφ. 6 (Οριζόντιες Δράσεις) του ΕΕΣ πόσιμου νερού, εγκεκριμένος από τα συναρμόδια Υπουργεία Περιβάλλοντος & Ενέργειας, Υγείας και Εσωτερικών.</p>	<p>έργα με εκτίμηση κόστους 388 Μ€. Για τις μελλοντικές επενδύσεις εφαρμόζεται μεθοδολογία προτεραιοποίησης. Την περίοδο 2021-2027 οι ανάγκες χρηματοδότησης ανέρχονται σε 879,88 Μ€.</p> <p>Ανάγκες υποδομών με ενδεικτική δημόσια δαπάνη 1.850 Μ€. Το 72% αφορά εξασφάλιση επάρκειας πόσιμου νερού, το 12% νέα υδροδότηση και το 11% αναβάθμιση ποιότητας. Ποσοστό σύνδεσης περίπου 100% στο μόνιμο πληθυσμό δεν αποκλείει μελλοντικά την ανάγκη νέων έργων.</p> <p>Ανάγκες με ενδεικτική δημόσια δαπάνη 107 Μ€ εκ των οποίων 6 Μ€ για νέο εξοπλισμό εργαστηρίων (κάλυψη άρθρου 5), 11 Μ€ για κάλυψη απαιτήσεων άρθρου 16 και 95 Μ€ για οριζόντιες δράσεις. Οι ανάγκες για νέα έργα δεν είναι δυνατόν να εκτιμηθούν στη παρούσα φάση..</p>
				<p>3. Εκτίμηση των επενδύσεων που απαιτούνται για την ανανέωση των υφιστάμενων υποδομών ύδρευσης και αποχέτευσης, συμπεριλαμβανομένων των δικτύων, ανάλογα με την ηλικία τους και τα σχέδια απόσβεσης.</p>	<p>Ναι</p>	<p>- ΕΕΣ Διαχείρισης λυμάτων, Επιτελική Σύνοψη (κεφ. 3 και πιν. 8) και κεφάλαια 3.2.2. και 3.3.1 σε κάθε Περιφερειακό Σχέδιο</p> <p>- ΕΕΣ Ποσίμου νερού κεφάλαια 5.1.2, 4.1.2 έως 4.13.2 και 4.14.1.</p>	<p>Όσον αφορά στα λύματα, έχουν καταγραφεί ανάγκες ύψους 344 Μ€ (2023-2033), 658 Μ€ (2033-2043) και 230 Μ€ (2043-2053) για την αναβάθμιση παλαιών υποδομών που λειτουργούν. Επίσης έχουν εκτιμηθεί ανάγκες για δράσεις κυκλικής οικονομίας ύψους 132 Μ€, καθώς και ανάγκες για μελέτες ύψους 24 Μ€. Οι ανωτέρω ανάγκες θα ενσωματωθούν στο αναθεωρημένο ΕΕΣ.</p> <p>Όσον αφορά στο πόσιμο νερό, έχουν</p>

Αναγκαίος πρόσφορος όρος	Ταμείο	Ειδικός στόχος	Πλήρωση αναγκαίου πρόσφορο υ όρου	Κριτήρια	Πλήρωση κριτηρίων	Παραπομπή σε σχετικά έγγραφα	Αιτιολόγηση
							<p>καταγραφεί ανάγκες για 933 έργα ενδεικτικού π/υ 2.278 Μ€, εκ των οποίων περίπου 2.100 Μ€ αφορούν σε αντικατάσταση παλαιών υποδομών. Υπάρχουν ακόμη ανάγκες για 345 έργα με ενδεικτικό π/υ 1.157 Μ€, από τα οποία περίπου 900 Μ€ αφορούν σε συστήματα ελέγχου διαρροών. Επίσης, υπάρχουν 205 έργα με εξασφαλισμένη χρηματοδότηση, π/υ 561 Μ€, ενταγμένα στο χρηματοδοτικό πρόγραμμα «Αντώνης Τρίτσης» (χωρίς δαπάνες έως 01.01.2021) και μεταφερόμενα ή τμηματοποιημένα (phasing) του ΕΣΠΑ 2014-2020. Τα περισσότερα από αυτά αφορούν σε αντικατάσταση παλαιών υποδομών ή σε συστήματα ελέγχου διαρροών. Με την αναθεώρηση του ΕΕΣ, θα επικαιροποιηθούν τα ανωτέρω κόστη.</p>
			4. Ένδειξη των δυνατικών πηγών δημόσιας χρηματοδότησης, εφόσον χρειάζονται για τη συμπλήρωση των τελών χρήσης.		Ναι	<ul style="list-style-type: none"> - Πρόσκληση ΑΤ02 «Αντώνης Τρίτσης» Α.Π.16402/28.8.2020(ΑΔΑ: 6ΕΥ746ΜΤΛ6-ΘΙ8), ομάδα έργων Α και Γ - Πρόσκληση ΥΠΕΝ/ΥΠΠΡΓ/32109/3254/01.04.2022 (ΑΔΑ:6Ν8Ι4653Π8-Ε74), υποέργο 2 - ΕΣΠΑ 2021-2027 - ΕΕΣ Ποσίμου νερού, κεφάλαια 8 και 9. 	<p>Οι διαθέσιμοι δημόσιοι πόροι περιλαμβάνουν το ΕΣΠΑ 2021-2027, το Ταμείο Ανάκαμψης & Ανθεκτικότητας, το πρόγραμμα «Αντώνης Τρίτσης», τον χρηματοδοτικό μηχανισμό του ΕΟΧ και το Interreg Ελλάδα -Αλβανία (μόνο για το πόσιμο) και ανέρχονται σε 1.400 Μ€ για το πόσιμο και σε 730 Μ€ για τα λύματα. Σε αυτά δεν συμπεριλαμβάνονται οι πόροι του εθνικού ΠΔΕ, μέσω των Τομεακών και Περιφερειακών Προγραμμάτων Ανάπτυξης.</p> <p>Η επί πλέον ανάγκη χρηματοδότησης ύψους 12 Μ€ που προκύπτει από το κριτήριο 2c είναι πολύ μικρή σε σχέση</p>

Αναγκαίος πρόσφορος όρος	Ταμείο	Ειδικός στόχος	Πλήρωση αναγκαίου πρόσφορο υ όρου	Κριτήρια	Πλήρωση κριτηρίων	Παραπομπή σε σχετικά έγγραφα	Αιτιολόγηση
							<p>με τους διαθέσιμους πόρους και είναι δυνατόν να καλύφθει είτε από πόρους ΕΣΠΑ / Ταμείου Ανάκαμψης είτε από εθνικούς πόρους.</p> <p>Στις αναθεωρήσεις των ΕΕΣ λυμάτων και πόσιμο νερού θα περιλαμβάνονται τα επικαιροποιημένα κόστη των αναγκαίων επενδύσεων του κριτηρίου 3 .</p>
2.6. Επικαιροποιημένος σχεδιασμός για τη διαχείριση των αποβλήτων	ΕΤΠΑ	RSO2.6. Προαγωγή της μετάβασης σε κυκλική οικονομία και σε αποδοτική ως προς τους πόρους οικονομία	Όχι	Εφαρμόζονται ένα ή περισσότερα σχέδια διαχείρισης αποβλήτων, όπως αναφέρονται στο άρθρο 28 της οδηγίας 2008/98/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, τα οποία καλύπτουν ολόκληρη την επικράτεια του κράτους μέλους, και περιλαμβάνουν: 1. Ανάλυση της τρέχουσας κατάστασης όσον αφορά την διαχείριση αποβλήτων στην οικεία γεωγραφική περιοχή, όπου περιλαμβάνονται το είδος, η ποσότητα και η πηγή των παραγόμενων αποβλήτων και αξιολόγηση της μελλοντικής εξέλιξής τους, λαμβανομένων υπόψη των αναμενόμενων επιπτώσεων των μέτρων που προβλέπονται στο ή στα προγράμματα πρόληψης δημιουργίας αποβλήτων που καταρτίζονται σύμφωνα με το άρθρο 29 της οδηγίας 2008/98/ΕΚ.	Όχι		

Αναγκαίος πρόσφορος όρος	Ταμείο	Ειδικός στόχος	Πλήρωση αναγκαίου πρόσφορου υ όρου	Κριτήρια	Πλήρωση κριτηρίων	Παραπομπή σε σχετικά έγγραφα	Αιτιολόγηση
				2. Εκτίμηση των υφιστάμενων συστημάτων συλλογής αποβλήτων, όπου περιλαμβάνονται τα συλλεγόμενα υλικά και η εδαφική κάλυψη της χωριστής συλλογής και μέτρα για τη βελτίωση της λειτουργίας της, καθώς και εκτίμηση της ανάγκης για νέα προγράμματα συλλογής.	Όχι		
				3. Εκτίμηση του επενδυτικού κενού που αιτιολογεί την ανάγκη για κλείσιμο των υφιστάμενων εγκαταστάσεων αποβλήτων και πρόσθετες ή αναβαθμισμένες υποδομές αποβλήτων, με πληροφορίες σχετικά με τις πηγές των διαθέσιμων εσόδων για την κάλυψη των δαπανών λειτουργίας και συντήρησης.	Όχι		
				4. Πληροφορίες για τα κριτήρια σχετικά με τον εντοπισμό τοποθεσιών για τον τρόπο προσδιορισμού των μελλοντικών τοποθεσιών εγκαταστάσεων και για τη χωρητικότητα των μελλοντικών εγκαταστάσεων επεξεργασίας αποβλήτων.	Όχι		
3.1. Ολοκληρωμένος σχεδιασμός μεταφορών στο κατάλληλο επίπεδο	ΕΤΠΑ	RSO3.2. Ανάπτυξη και ενίσχυση βιώσιμης, ανθεκτικής στην κλιματική	Ναι	Εφαρμόζεται πολυτροπική χαρτογράφηση των υφιστάμενων και σχεδιαζόμενων υποδομών, πλην του τοπικού επιπέδου, έως το 2030, η οποία:1. Περιλαμβάνει οικονομική εκτίμηση των σχεδιαζόμενων επενδύσεων, με βάση αξιόπιστη	Ναι	Εξετάστηκε το ΕΣΣΜ (http://nationaltransportplan.gr/el/) και συγκεκριμένα η τελική έκθεση (Παραδοτέο 8), η τεχνική έκθεση για το τελικό μοντέλο μετακινήσεων (Παραδοτέο 3), η τεχνική έκθεση για την παρουσίαση και αξιολόγηση των προτάσεων (Παραδοτέο 5) και το σχέδιο	Το ΕΣΣΜ διαμορφώθηκε βάσει στρατηγικού μοντέλου μετακινήσεων για την πρόβλεψη της κυκλοφορίας μεταξύ των μεγάλων πόλεων, αλλά και της κυκλοφορίας στα βασικά σημεία διέλευσης συνόρων και σε διεθνείς λιμένες και αεροδρόμια. Οι προτεινόμενες επενδύσεις του ΕΣΣΜ

Αναγκαίος πρόσφορος όρος	Ταμείο	Ειδικός στόχος	Πλήρωση αναγκαίου πρόσφορο υ όρου	Κριτήρια	Πλήρωση κριτηρίων	Παραπομπή σε σχετικά έγγραφα	Αιτιολόγηση
		αλλαγή, έξυπνης και διατροφικής εθνικής, περιφερειακής και τοπικής κινητικότητας, με καλύτερη πρόσβαση στο ΔΕΔ-Μ και διασυνοριακή κινητικότητα		ανάλυση ζήτησης και κατάρτιση κυκλοφοριακών μοντέλων, η οποία θα πρέπει να λαμβάνει υπόψη τις αναμενόμενες επιπτώσεις του ανοίγματος των αγορών των σιδηροδρομικών υπηρεσιών.		προγραμματισμού (Παραδοτέο 9). Εξετάστηκε επίσης ο Νόμος 4632/2019, το Α.Π.: ΝΤΡΓ/55043/1377/05-07-2019 έγγραφο του Γενικού Γραμματέα του Υπουργείου Υποδομών και Μεταφορών με θέμα: «Έγκριση του Εθνικού Στρατηγικού Σχεδίου Μεταφορών για την Ελλάδα» και το 4ο Σιδηροδρομικό Πακέτο του 2016.	συμπεριλαμβάνονται σε σενάρια ανάπτυξης του συστήματος μεταφορών που ελέγχθηκαν από το μοντέλο σχετικά με τις επιπτώσεις τους στη ζήτηση. Μέσω Πολυκριτηριακής Ανάλυσης επιλέχθηκε ως πυρήνας το σενάριο που περιλαμβάνει τα περισσότερα μέτρα με θετικό αντίκτυπο. Οι προτεινόμενες επενδύσεις είναι είτε έργα υποδομών που βελτιώνουν τη λειτουργία και την αποτελεσματικότητα των διαφόρων μέσων μεταφοράς, είτε έργα που στοχεύουν στην επίλυση θεσμικών και επιχειρησιακών θεμάτων του τομέα των μεταφορών. Επομένως το ΕΣΣΜ καλύπτει την πολυτροπική χαρτογράφηση των υποδομών. Το μοντέλο του ΕΣΣΜ περιλαμβάνει το σιδηρόδρομο ως μέσο μεταφοράς και έχει τη δυνατότητα πρόβλεψης σιδηροδρομικών ροών, επιβατών κι εμπορευμάτων. Η θεώρηση της απελευθέρωσης της αγοράς των σιδηροδρόμων από το ΕΣΣΜ είναι προφανής λόγω και της ύπαρξης στο ΕΣΣΜ πολλών έργων σιδηροδρομικής υποδομής καθώς και σχετικών μέτρων πολιτικής.
				2. Συνάδει με τα στοιχεία του ενοποιημένου εθνικού σχεδίου για την ενέργεια και το κλίμα που σχετίζονται με τις μεταφορές.	Ναι	Για την τεκμηρίωση της κάλυψης του Κριτηρίου 2 εξετάστηκε το Εθνικό Σχέδιο για την Ενέργεια και το Κλίμα (ΕΣΕΚ), οι Τεχνικές Οδηγίες για τα Σχέδια Φόρτισης Ηλεκτρικών Οχημάτων Σ.Φ.Η.Ο., ο Νόμος 4710/2020 για την προώθηση της ηλεκτροκίνησης, η ΚΥΑ 77226/1/2017 για τον καθορισμό και εξειδίκευση των απαιτούμενων λεπτομερειών εφαρμογής	Ένας από τους πέντε Στρατηγικούς Στόχους που καθορίζονται στο ΕΣΣΜ είναι η «Εξασφάλιση ενός Περιβαλλοντικά Βιώσιμου τομέα μεταφορών». Στο ΕΣΣΜ προτείνονται Μέτρα τα οποία συμβάλουν σε μεγάλο βαθμό στην επίτευξη του παραπάνω Στρατηγικού Στόχου, καθώς επίσης βρίσκονται σε συμφωνία με τις Προτεραιότητες Πολιτικής για τις

Αναγκαίος πρόσφορος όρος	Ταμείο	Ειδικός στόχος	Πλήρωση αναγκαίου πρόσφορο υ όρου	Κριτήρια	Πλήρωση κριτηρίων	Παραπομπή σε σχετικά έγγραφα	Αιτιολόγηση
						και των τεχνικών προδιαγραφών του Εθνικού πλαισίου πολιτικής, για την ανάπτυξη της αγοράς υποδομών εναλλακτικών καυσίμων, καθώς επίσης η τελική έκθεση του ΕΣΣΜ.	μεταφορές που καθορίζονται στο ΕΣΕΚ. Ήδη ισχύει το Εθνικό Πλαίσιο Πολιτικής για την ανάπτυξη της αγοράς Υποδομών Εναλλακτικών Καυσίμων στον τομέα των Μεταφορών και την υλοποίηση των σχετικών υποδομών. Επιπρόσθετα, σύμφωνα με το ΕΣΣΜ (Πυλώνας 9) η χρήση καθαρότερων καυσίμων και ηλεκτρικών οχημάτων πρέπει να προωθηθεί περαιτέρω μέσω της ανάπτυξης ολοκληρωμένης εθνικής στρατηγικής για την ηλεκτροκίνηση. Η απαίτηση αυτή καλύπτεται από τον Νόμο 4710/2020 για την προώθηση της ηλεκτροκίνηση στην Ελλάδα. Επιπλέον, στην απόφαση για την περιβαλλοντική έγκριση του ΕΣΣΜ περιλαμβάνονται συγκεκριμένοι Περιβαλλοντικοί Όροι που είναι σε συνάφεια με τους στόχους του ΕΣΕΚ.
				3. Περιλαμβάνει επενδύσεις σε διαδρόμους του κεντρικού δικτύου του ΔΕΔ-Μ, όπως ορίζονται στον κανονισμό για τη θέσπιση του μηχανισμού «Συνδέοντας την Ευρώπη», σύμφωνα με τα αντίστοιχα προγράμματα εργασίας για τους διαδρόμους του κεντρικού δικτύου του ΔΕΔ-Μ.	Ναι	Για την τεκμηρίωση της κάλυψης του Κριτηρίου 3 εξετάστηκε η τελική έκθεση του ΕΣΣΜ, ο Κανονισμός (ΕΕ) 2021/1153 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για τη σύσταση της διευκόλυνσης «Συνδέοντας την Ευρώπη», όπως επίσης το τρίτο, το τέταρτο και το πέμπτο Σχέδιο Εργασίας του Ευρωπαϊού Συντονιστή Mathieu Grosch για τον Διάδρομο «Ανατολή/Ανατολική Μεσόγειος» και οι λίστες έργων του 2017, του 2020 και του 2022 για τον εν λόγω Διάδρομο.	Το ΕΣΣΜ περιλαμβάνει σημαντικό αριθμό μέτρων που ανταποκρίνονται στο σχεδιασμό του κεντρικού ΔΕΔ-Μ. Σύμφωνα με την πρόταση για τον Κανονισμό όπου αναφέρονται τμήματα στα οποία δίνεται προτεραιότητα για την ανάπτυξή τους, έξι προκαθορισμένα τμήματα αφορούν την Ελλάδα. Το ΕΣΣΜ περιλαμβάνει στις προτάσεις του μέτρα για τέσσερα από αυτά, με τα τρία να αφορούν διασυνοριακά τμήματα και ένα ελλείποντα κρίκο. Όσον αφορά στο πέμπτο Σχέδιο Εργασίας του Ευρωπαϊού Συντονιστή για τον Διάδρομο «Ανατολή/Ανατολική Μεσόγειος» που δημοσιεύτηκε το 2022, τα μέτρα του ΕΣΣΜ καλύπτουν σε σημαντικό βαθμό τις απαιτήσεις του, και παρά τις

Αναγκαίος πρόσφορος όρος	Ταμείο	Ειδικός στόχος	Πλήρωση αναγκαίου πρόσφορο υ όρου	Κριτήρια	Πλήρωση κριτηρίων	Παραπομπή σε σχετικά έγγραφα	Αιτιολόγηση
							καθυστερήσεις που εντοπίστηκαν στην ολοκλήρωση επιμέρους τμημάτων, επιβεβαιώνεται η πρόοδος στην υλοποίηση των σχετικών έργων. Συγκεκριμένα, από τα 68 καθορισμένα έργα υποδομών του πέμπτου Σχεδίου Εργασίας, τα 48 περιλαμβάνονται στο ΕΣΣΜ (14 έργα περιλαμβάνονται ως Μέτρα του ΕΣΣΜ, 26 έργα περιλαμβάνονται στο Σενάριο Βάσης του ΕΣΣΜ καθώς βρίσκονταν κατά την εκπόνησή του είτε σε φάση υλοποίησης, είτε σε φάση ωρίμανσης με εξασφαλισμένη χρηματοδότηση και 8 έργα περιλαμβάνονται στην Περιφερειακή Εξειδίκευση του ΕΣΣΜ).
				4. Για επενδύσεις εκτός των διαδρόμων του κεντρικού δικτύου του ΔΕΔ-Μ, συμπεριλαμβανομένων των διασυνοριακών τμημάτων, εξασφαλίζει τη συμπληρωματικότητα παρέχοντας επαρκή συνδεσιμότητα των αστικών δικτύων, των περιφερειών και των τοπικών κοινοτήτων στο κεντρικό ΔΕΔ-Μ και στους κόμβους του.	Ναι	Για την τεκμηρίωση της κάλυψης του Κριτηρίου 4 εξετάστηκε η τελική έκθεση του ΕΣΣΜ, ο Κανονισμός αριθ. 1315/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου περί των προσανατολισμών της Ένωσης για την ανάπτυξη του διευρωπαϊκού δικτύου μεταφορών, το Εθνικό Σχέδιο Δράσης για τα Logistics και ο Νόμος 4599/2019 «Δοκιμασία προσόντων και συμπεριφοράς υποψήφιων οδηγών και οδηγών για τη χορήγηση αδειών οδήγησης οχημάτων, άλλες διατάξεις για τις άδειες οδήγησης και λοιπές διατάξεις».	Το ΕΣΣΜ περιλαμβάνει σημαντικό αριθμό μέτρων που ανταποκρίνονται στο σχεδιασμό του εκτεταμένου ΔΕΔ-Μ. Το ΕΣΣΜ εντοπίζει την κρισιμότητα των διασυνοριακών συνδέσεων της χώρας που αποτελούν την μοναδική χερσαία πύλη για την κεντρική Ευρώπη και περιλαμβάνει επεμβάσεις οδικών και σιδηροδρομικών υποδομών σε δέκα σημεία. Οι επεμβάσεις αυτές αφορούν κυρίως αναβαθμίσεις, αλλά και νέες υποδομές σε σημεία που εντοπίζεται έλλειψη, και καλύπτουν σε ικανοποιητικό βαθμό τις απαιτήσεις ομαλής μεταφορικής ροής μεταξύ των διασυνοριακών περιοχών. Η περαιτέρω σύγκριση των μέτρων του ΕΣΣΜ ανά κατηγορία υποδομών σε αντιπαραβολή με το εκτεταμένο ΔΕΔ-Μ, καταδεικνύει μια σχετικά ικανοποιητική ταύτιση των προτεινόμενων έργων υποδομών στο ΕΣΣΜ με τμήματα εκτός του κεντρικού

Αναγκαίος πρόσφορος όρος	Ταμείο	Ειδικός στόχος	Πλήρωση αναγκαίου πρόσφορο υ όρου	Κριτήρια	Πλήρωση κριτηρίων	Παραπομπή σε σχετικά έγγραφα	Αιτιολόγηση
							ΔΕΔ-Μ. Η συμπληρωματικότητα εξασφαλίζεται μέσω προτεινόμενων οδικών παρακάμψεων αστικών περιοχών και βελτίωσης περιφερειακού οδικού δικτύου, αναβάθμισης του σιδηροδρομικού δικτύου και έργων αναβάθμισης περιφερειακών λιμένων και αεροδρομίων.
				5. Εξασφαλίζει τη διαλειτουργικότητα του σιδηροδρομικού δικτύου και, κατά περίπτωση, υποβάλλει εκθέσεις σχετικά με την ανάπτυξη του ERTMS σύμφωνα με τον εκτελεστικό κανονισμό (ΕΕ) 2017/6 της Επιτροπής.	Ναι	Για την τεκμηρίωση της κάλυψης του Κριτηρίου 5 εξετάστηκε η τελική έκθεση του ΕΣΣΜ, το Εθνικό Σχέδιο Εφαρμογής για την Τεχνική Προδιαγραφή Διαλειτουργικότητας «Έλεγχος – χειρισμός και σηματοδότηση του σιδηροδρομικού συστήματος της Ένωσης», το 4ο και 5ο Σχέδιο Εργασίας του Ευρωπαϊού Συντονιστή Mathieu Grosch για τον Διάδρομο Orient/East Med, οι Κανονισμοί 1315/2013 και 2016/919 της ΕΕ και ο Εκτελεστικός Κανονισμός 2017/6, με τις ημερομηνίες θέσης σε λειτουργία όπως μετατέθηκαν με το αρ. πρωτ. MOVE.DDG1.B.1/ MR/ 4055972 [Ref. Ares(2022)3814065-20/05/2022] έγγραφο της ΕΕ.	Τα έργα σιδηροδρομικών υποδομών που προτείνονται στο ΕΣΣΜ διασφαλίζουν τη διαλειτουργικότητα του σιδηροδρομικού δικτύου και την αδιάλειπτη μετακίνηση εμπορευμάτων και επιβατών εντός και εκτός χώρας. Οι προτάσεις έργων που περιλαμβάνουν ανάπτυξη του ευρωπαϊκού συστήματος διαχείρισης της σιδηροδρομικής κυκλοφορίας (ERTMS) ενισχύουν τη μείωση του κόστους λειτουργίας και τη βελτίωση της αποδοτικότητας του συστήματος. Τα προτεινόμενα έργα είναι σύμφωνα με το Ευρωπαϊκό Σχέδιο Ανάπτυξης ERTMS και το Εθνικό Σχέδιο Εφαρμογής πλην της ανάπτυξης της σιδηροδρομικής σύνδεσης προς Ηγουμενίτσα. Στο 4ο Σχέδιο Εργασίας αναφέρεται πως το τμήμα Ηγουμενίτσα - Ιωάννινα – Καλαμπάκα σχεδιάζεται να είναι έτοιμο το 2030. Κατόπιν αλληλογραφίας μεταξύ του ΥΠΥΜΕ και της Γενικής Διεύθυνσης Κινητικότητας και Μεταφορών της ΕΕ, μετατέθηκαν οι ημερομηνίες για τη θέση σε λειτουργία του ERTMS στις τρεις γραμμές του διαδρόμου του κεντρικού δικτύου από το 2020 στο 2022 και στο 2023.

Αναγκαίος πρόσφορος όρος	Ταμείο	Ειδικός στόχος	Πλήρωση αναγκαίου πρόσφορο υ όρου	Κριτήρια	Πλήρωση κριτηρίων	Παραπομπή σε σχετικά έγγραφα	Αιτιολόγηση
				6. Προάγει την πολυτροπικότητα, εντοπίζοντας τις ανάγκες για τερματικούς σταθμούς συνδυασμένων μεταφορών ή μεταφόρτωσης για φορτία και επιβάτες.	Ναι	Για την τεκμηρίωση της κάλυψης του Κριτηρίου 6 εξετάστηκε η τελική έκθεση του ΕΣΣΜ, το Εθνικό Σχέδιο Δράσης για τα Logistics, ο Νόμος 4302/2014 «Ρύθμιση θεμάτων Εφοδιαστικής και άλλες διατάξεις», ο Νόμος 4712/2020, καθώς επίσης η Λευκή Βίβλος Χάρτης πορείας για έναν Ενιαίο Ευρωπαϊκό Χώρο Μεταφορών – Για ένα ανταγωνιστικό και ενεργειακά αποδοτικό σύστημα μεταφορών (COM(2011) 144 τελικό) και ο Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 1315/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου.	Το ΕΣΣΜ περιλαμβάνει έργα υποδομών και ήπια μέτρα, που στοχεύουν στην άμεση ή έμμεση προώθηση της πολυτροπικότητας στις εμπορευματικές και επιβατικές μεταφορές. Τα προτεινόμενα έργα επιβατικών και εμπορευματικών μεταφορών βασίζονται μεταξύ άλλων στην ανάλυση της ζήτησης και στην κατάρτιση κυκλοφοριακών μοντέλων και ως εκ τούτου στοχεύουν στην κάλυψη των αναγκών για τερματικούς σταθμούς συνδυασμένων μεταφορών ή μεταφόρτωσης εμπορευμάτων σε όλα τα μέσα μεταφοράς (σιδηροδρομικές, οδικές, αεροπορικές και θαλάσσιες μεταφορές). Σχετικά με τις επιβατικές μεταφορές, τα προτεινόμενα μέτρα υποδομών προωθούν τη πολυτροπικότητα, δίνοντας έμφαση σε σιδηροδρομικά έργα και προωθώντας την ανάπτυξη κεντρικού δικτύου υδατοδρομίων. Σχετικά με τις εμπορευματικές μεταφορές διαπιστώνεται ότι τα έργα υποδομών που προτείνονται στο ΕΣΣΜ και σχετίζονται με την πολυτροπικότητα εξυπηρετούν σε μεγάλο βαθμό τις ανάγκες που προέκυψαν από το σχέδιο δράσης της εθνικής στρατηγικής για τα logistics.
				7. Περιλαμβάνει μέτρα σχετικά με τον σχεδιασμό των υποδομών	Ναι	Για την τεκμηρίωση της κάλυψης του Κριτηρίου 7 εξετάστηκε η τελική	Το ΕΣΣΜ προτείνει έργα σιδηροδρομικών υποδομών, τα οποία

Αναγκαίος πρόσφορος όρος	Ταμείο	Ειδικός στόχος	Πλήρωση αναγκαίου πρόσφορο υ όρου	Κριτήρια	Πλήρωση κριτηρίων	Παραπομπή σε σχετικά έγγραφα	Αιτιολόγηση
				που αποσκοπούν στην προώθηση των εναλλακτικών καυσίμων, σύμφωνα με τα εκάστοτε εθνικά πλαίσια πολιτικής.		έκθεση του ΕΣΣΜ, ο Νόμος 4439/2016 για την ενσωμάτωση στην ελληνική νομοθεσία της Οδηγίας 2014/94/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, η ΚΥΑ Αριθ. οικ. 77226/1/2017, η Απόφαση Κυβερνητικού Συμβουλίου Αριθ. 4/2019 για την κύρωση του Εθνικού Σχεδίου για την Ενέργεια και το Κλίμα (ΕΣΕΚ), ο Νόμος 4710/2020 και η Απόφαση Α.Π.: ΥΠΕΝ/ΔΜΕΑΑΠ/93764/396 με θέμα «Τεχνικές Οδηγίες για τα Σχέδια Φόρτισης Ηλεκτρικών Οχημάτων Σ.Φ.Η.Ο.».	μεταξύ άλλων περιλαμβάνουν την εισαγωγή ηλεκτροκίνησης. Επιπλέον, τα περισσότερα προτεινόμενα έργα του ΕΣΣΜ που αφορούν βελτίωση των λιμενικών υποδομών περιλαμβάνουν ανάπτυξη υποδομών παροχής ηλεκτρικής ενέργειας σε χρήστες λιμένων. Η προώθηση της χρήσης ΑΠΕ και δράσεων βελτίωσης Ενεργειακής Απόδοσης στους λιμένες προτείνεται και στο Εθνικό Σχέδιο για την Ενέργεια και το Κλίμα. Η εφαρμογή του ήπιου μέτρου για την ανανέωση του στόλου των οχημάτων αναμένεται να επιφέρει σημαντικά περιβαλλοντικά οφέλη, συνεισφέροντας στην περιβαλλοντική βιωσιμότητα των οδικών μεταφορών. Σχετικά με την προώθηση καθαρότερων καυσίμων και ηλεκτρικών οχημάτων το ΕΣΣΜ προτείνει την ανάπτυξη ολοκληρωμένης εθνικής στρατηγικής για την ηλεκτροκίνηση, η οποία καλύπτεται από τον Νόμο 4710/2020, το Εθνικό Πλαίσιο Πολιτικής, το ΕΣΕΚ και τη σχετική απόφαση του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας.
				8. Παρουσιάζει τα αποτελέσματα της εκτίμησης των κινδύνων για την οδική ασφάλεια σύμφωνα με τις υφιστάμενες εθνικές στρατηγικές οδικής ασφάλειας, καθώς και χαρτογράφηση των οδών και των τμημάτων που επηρεάζονται με ιεράρχηση των αντίστοιχων επενδύσεων.	Ναι	Για την τεκμηρίωση της κάλυψης του Κριτηρίου 8 εξετάστηκε η τελική έκθεση του ΕΣΣΜ, το Στρατηγικό Σχέδιο Οδικής Ασφάλειας 2011-2020, το Εθνικό Στρατηγικό Σχέδιο Οδικής Ασφάλειας 2021-2030, οι χάρτες επικινδυνότητας του Ευρωπαϊκού έργου (CEF 2014-2020) SLAIN (D1.3 Risk Map Greece), οι Μελέτες Επεμβάσεων Βελτίωσης Οδικής Ασφάλειας (ΜΕΒΟΑ) που έχει εκπονήσει η	Το ΕΣΣΜ στοχεύει στη βελτίωση της οδικής ασφάλειας, προτείνοντας συγκεκριμένα μέτρα οδικών υποδομών και ήπια μέτρα. Οι προτεινόμενες παρεμβάσεις μεταξύ άλλων αφορούν οδικά τμήματα που από τους χάρτες του έργου SLAIN κρίνονται επικίνδυνα. Το ΕΣΣΜ και η Περιφερειακή Εξειδίκευση συγκλίνουν με τις δράσεις του Εθνικού Στρατηγικού Σχεδίου Οδικής Ασφάλειας 2021-2030, το οποίο

Αναγκαίος πρόσφορος όρος	Ταμείο	Ειδικός στόχος	Πλήρωση αναγκαίου πρόσφορο υ όρου	Κριτήρια	Πλήρωση κριτηρίων	Παραπομπή σε σχετικά έγγραφα	Αιτιολόγηση
						Εγνατία Οδός Α.Ε., καθώς επίσης το SWD (2019) 283 final που αφορά το πλαίσιο πολιτικής της ΕΕ για την οδική ασφάλεια 2021-2030 και η Λευκή Βίβλος για τις Μεταφορές (COM(2011) 144 τελικό).	αποτελεί τον κεντρικό σχεδιασμό για την αναβάθμιση της οδικής ασφάλειας σε εθνικό επίπεδο. Υιοθετείται το "Όραμα Μηδέν" για τα οδικά ατυχήματα, θέτοντας τον μακροπρόθεσμο στόχο για μηδενισμό των θανατηφόρων ατυχημάτων έως το 2050 και ενδιάμεσο στόχο τη μείωση των νεκρών και των σοβαρά τραυματιών κατά 50% έως το 2030. Η βελτίωση του επιπέδου οδικής ασφάλειας επιδιώκεται επίσης μέσω έργων που επεμβαίνουν σε σημεία και τμήματα του δικτύου που έχουν αναγνωρισθεί ως επικίνδυνα σύμφωνα με τις μελέτες που της ΕΓΝΑΤΙΑ ΟΔΟΣ ΑΕ. Υλοποιήθηκαν 60 μελέτες στις 13 Περιφέρειες της χώρας και μελετήθηκαν οδικά τμήματα μήκους 15.000 χλμ. Οι προτεινόμενες παρεμβάσεις αφορούν σε περίπου 7.000 επικίνδυνες θέσεις, σε 2.500χλμ. οδικού δικτύου και καλύπτουν 80 οδικούς άξονες του εθνικού και επαρχιακού δικτύου.
			9. Παρέχει πληροφορίες για τους χρηματοδοτικούς πόρους που αντιστοιχούν στις σχεδιαζόμενες επενδύσεις και που απαιτούνται για την κάλυψη των δαπανών λειτουργίας και συντήρησης των υφιστάμενων και σχεδιαζόμενων υποδομών.		Ναι	Για την τεκμηρίωση της κάλυψης του Κριτηρίου 9 εξετάστηκε το ΕΣΣΜ και συγκεκριμένα η τελική του έκθεση (Παραδοτέο 8), η τεχνική έκθεση για την παρουσίαση και την αξιολόγηση των προτάσεων (Παραδοτέο 5) και το σχέδιο προγραμματισμού (Παραδοτέο 9). Επιπλέον, εξετάστηκε ο Κανονισμός (ΕΕ) 2021/1060 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου και η εθνική νομοθεσία για την αρμοδιότητα και την χρηματοδότηση των	Το εκτιμώμενο κόστος για την υλοποίηση των σχεδιαζόμενων υποδομών που προτείνονται στο ΕΣΣΜ έχει προσδιοριστεί αναλυτικά. Αντίστοιχα, και οι προτεινόμενοι χρηματοδοτικοί πόροι για την κάλυψη αυτού του κόστους έχουν προσδιοριστεί και αναλυθεί. Επίσης, διαπιστώνεται ότι για κάθε κατηγορία έργων υπάρχει εκτίμηση για το κόστος λειτουργίας και συντήρησης. Επιπλέον, μέσω του εθνικού σκέλους του ΠΔΕ αλλά και με

Αναγκαίος πρόσφορος όρος	Ταμείο	Ειδικός στόχος	Πλήρωση αναγκαίου πρόσφορο υ όρου	Κριτήρια	Πλήρωση κριτηρίων	Παραπομπή σε σχετικά έγγραφα	Αιτιολόγηση
						εμπλεκόμενων φορέων.	<p>την εφαρμογή του προβλεπόμενου μέτρου (RI-Soft 2) σχετικά με την ανάπτυξη και υλοποίηση μηχανισμού εξασφάλισης πόρων για συντήρηση του οδικού δικτύου, εξασφαλίζονται οι απαραίτητοι πόροι.</p> <p>Όλοι οι αρμόδιοι φορείς για τη συντήρηση και λειτουργία των υποδομών έχουν προβλέψει στο αντίστοιχο Πρόγραμμα Ανάπτυξης, Τομεακό ή Περιφερειακό, σχετικές δράσεις για τη χρηματοδότηση μέσω του ΠΔΕ της βελτίωσης/συντήρησης και του εκσυγχρονισμού των λιμενικών, σιδηροδρομικών, οδικών υποδομών καθώς και των υποδομών αερομεταφορών.</p>
4.1. Στρατηγικό πλαίσιο πολιτικής για τις ενεργητικές πολιτικές για την αγορά εργασίας	EKT+	ESO4.1. Βελτίωση της πρόσβασης στην απασχόληση και μέτρα ενεργοποίησης για όλα τα άτομα που αναζητούν εργασία, συγκεκριμένα, τους νέους, ιδίως μέσω της υλοποίησης των εγγυήσεων για τη νεολαία, τους μακροχρόνια ανέργους και τις μειονεκτούσες	Ναι	Εφαρμόζεται στρατηγικό πλαίσιο πολιτικής για τις ενεργητικές πολιτικές για την αγορά εργασίας βάσει των κατευθυντήριων γραμμών για την απασχόληση, το οποίο περιλαμβάνει: 1. Ρυθμίσεις για τη διενέργεια κατάρτισης προφίλ των ατόμων που ζητούν εργασία και την εκτίμηση των αναγκών τους.	Ναι	<p>– ΕΘΝΙΚΗ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΓΙΑ ΤΙΣ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΕΣ ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ (2022-2030)</p> <p>– Εκσυγχρονισμός ΔΥΠΙΑ-Επανασχεδιασμός Επιχειρησιακού Μοντέλου</p> <p>- Εγκύκλιος ΔΥΠΙΑ 80228/12.11.2018 : καθολική εφαρμογή νέας μεθοδολογίας ανάλυσης προφίλ ανέργων https://www.oaed.gr/eksatomikefmenh-proseggish</p> <p>- ΦΕΚ 1236/Β' /04.04.2018 «Αποσαφήνιση των υποχρεώσεων των εγγεγραμμένων ανέργων στα Μητρώα του ΟΑΕΔ σε αμοιβαιότητα προς τις υποχρεώσεις του ΟΑΕΔ έναντι αυτών»</p> <p>- Οδηγίες για την εφαρμογή της</p>	<p>Με τον εκσυγχρονισμό του ΟΑΕΔ, νυν ΔΥΠΙΑ, έχει ολοκληρωθεί και εφαρμόζεται στα ΚΠΑ2 η νέα μεθοδολογία ανάλυσης προφίλ σε όλους τους νέους εγγεγραμμένους ανέργους καθώς και στις περιπτώσεις των ήδη εγγεγραμμένων ανέργων, για τους οποίους απαιτείται είτε η δημιουργία, είτε η επικαιροποίηση του Ατομικού Σχεδίου Δράσης (ΑΣΔ στο εξής) τους. Η καθολική εφαρμογή της νέας μεθοδολογίας κατηγοριοποίησης ανέργων με βάση χαρακτηριστικά (Profiling), τέθηκε σε εφαρμογή στις 19.11.2018.</p> <p>Με την καθολική εφαρμογή διαδικασίας profiling και ΑΣΔ, που ψηφιοποιούνται, παρέχονται διαρκώς από τους εργασιακούς συμβούλους στον άνεργο</p>

Αναγκαίος πρόσφορος όρος	Ταμείο	Ειδικός στόχος	Πλήρωση αναγκαίου πρόσφορο υ όρου	Κριτήρια	Πλήρωση κριτηρίων	Παραπομπή σε σχετικά έγγραφα	Αιτιολόγηση
		ομάδες στην αγορά εργασίας, και για τα οικονομικώς αδρανή άτομα, καθώς και μέσω της προώθησης της αυτοαπασχόλησης και της κοινωνικής οικονομίας.				μεθοδολογίας Profiling και σύνταξη νέου ΑΣΔ στο πλαίσιο του πιλοτικού προγράμματος ΚΠΑ2 Ελευσίνας	υπηρεσίες ένταξης κι επανένταξης στην αγορά εργασίας και προτάσεις απασχόλησης. Αξιοποιούν επίσης τον Μηχανισμό Διάγνωσης Αναγκών στην Αγορά Εργασίας (ΜΔΑΑΕ στο εξής) που έχει συμπεριληφθεί στο νέο πλαίσιο της Ε.Ε.Κ. με τη χρήση του στο σχεδιασμό νέων ειδικοτήτων επαγγελματικής κατάρτισης ή/και την τροποποίηση/κατάργηση υφισταμένων, ενώ προβλέπεται να αξιοποιείται από όλες τις βαθμίδες εκπαίδευσης.
				2. Πληροφορίες σχετικά με τις νέες θέσεις εργασίας και τις ευκαιρίες απασχόλησης, λαμβάνοντας υπόψη τις ανάγκες της αγοράς εργασίας.	Ναι	<ul style="list-style-type: none"> - ΕΘΝΙΚΗ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΓΙΑ ΤΙΣ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΕΣ ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ (2022-2030) - Ν. 4921/2022, ΦΕΚ 75/Α'18.04.2022, τροπ. Ν. 4940/2022 άρ. 57 παρ.2 μεταφορά ΜΔΑΑΕ σε ΥΠΕΚΥ & αναβάθμιση - Εκσυγχρονισμός ΔΥΠΙΑ, όπ.π. - Ν. 4837/2021 (178/Α), μέρος ΣΤ - Στρατηγική για την Αναβάθμιση των Δεξιοτήτων του Εργατικού Δυναμικού και τη Διασύνδεσή του με την Αγορά Εργασίας - Μεταρρύθμιση ΣΕΚ: - Ν. 4763 ΦΕΚ Α 254/21.12.2020, Εθνικό Σύστημα Επαγγελματικής Εκπαίδευσης, Κατάρτισης & ΔΒΜ...» όπως τροποποιήθηκε & ισχύει ΥΑ Κ3/37244 - ΦΕΚ 3703/13-7-2022 Υ.Α Εξειδίκευση κριτηρίων για επιλεξιμότητα παρόχων 	<ul style="list-style-type: none"> - Ο ΜΔΑΑΕ συγκεντρώνει και επεξεργάζεται δεδομένα & αναλύσεις για την εξέλιξη επαγγελματών & κλάδων οικονομικής δραστηριότητας, για την προσφορά & ζήτηση δεξιοτήτων στην αγορά εργασίας. - Η Στρατηγική για την Αναβάθμιση των Δεξιοτήτων στοχεύει στη διαμόρφωση πλαισίου για τη διάγνωση των αναγκών της αγοράς εργασίας σε δεξιότητες, την πρόβλεψη αναγκών στο εγγύς και μεσοπρόθεσμο μέλλον, την αξιοποίηση και προσαρμογή των δράσεων ΣΕΚ, ώστε το εργατικό δυναμικό να αποκτά ή να αναβαθμίζει επίκαιρες δεξιότητες. - Η ΔΥΠΙΑ με διαδικασίες ανίχνευσης ειδικοτήτων και αναγκών των επιχειρήσεων, με έμφαση σε evidence-based δράσεις, τους δίνει την ευκαιρία να προγραμματίζουν προσλήψεις που πραγματικά χρειάζονται και να επωφελούνται των κινήτρων που παρέχουν τα προγράμματα

Αναγκαίος πρόσφορος όρος	Ταμείο	Ειδικός στόχος	Πλήρωση αναγκαίου πρόσφορου υ όρου	Κριτήρια	Πλήρωση κριτηρίων	Παραπομπή σε σχετικά έγγραφα	Αιτιολόγηση
							<p>απασχόλησης.</p> <p>- Εφαρμόζονται σύστημα Σχεδιασμού και Διαχείρισης της υλοποίησης συγγρ/μενων προγραμμάτων μη τυπικής μάθησης, ΣΕΚ & Γενικής Εκπαίδευσης Ενηλίκων (ΓΕΕ) με νέο πλαίσιο προδιαγραφών για το σχεδιασμό & την υλοποίηση στο ΕΚΤ+.</p> <p>- Εφαρμόζεται από το ΥΠΑΙΘ νέο θεσμικό πλαίσιο για το Εθνικό Σύστημα ΕΕΚ & ΔΒΜ σε συνεργασία με συναρμόδια Υπουργεία & κατόπιν διαβούλευσης με κοινωνικούς εταίρους.</p>
				3. Ρυθμίσεις ώστε να διασφαλίζεται ότι ο σχεδιασμός, η υλοποίηση, η παρακολούθηση και η επανεξέτασή του διενεργούνται σε στενή συνεργασία με τα σχετικά ενδιαφερόμενα μέρη.	Ναι	<p>– ΕΘΝΙΚΗ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΓΙΑ ΤΙΣ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΕΣ ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ (2022-2030), βλ. 7.2. Αρχές και Διαδικασίες Διακυβέρνησης</p> <p>- Ν. 4921/2022, ΦΕΚ 75/ Α’/18.04.2022, αρ. 27, παρ. 6</p> <p>- ΦΕΚ 562/7.7.2022, Υ.Α. Ορισμός μελών στο Εθνικό Συμβούλιο Δεξιοτήτων Εργατικού Δυναμικού της ΔΥΠΙΑ</p> <p>- ΦΕΚ 3649/11.07.2022, Υ.Α. Προσδιορισμός μεθοδολογίας για τη συνεργασία μεταξύ Μ.Ε.Κ.Υ., κοινωνικών εταίρων και λοιπών φορέων στο πλαίσιο του ΜΔΑΑΕ</p> <p>- ΦΕΚ ΥΟΔΔ, 24.02.2021, 130, Αριθμ. Κ3/20145, Συγκρότηση και ορισμός μελών του Κεντρικού Συμβουλίου Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης</p>	<p>Βάσει του Ν. 4921/2022 και της Εθνικής Στρατηγικής προβλέπεται η συστηματικότερη εμπλοκή των κοινωνικών εταίρων στο σχεδιασμό, την υλοποίηση, την παρακολούθηση και την αξιολόγηση των δράσεων ενίσχυσης της απασχόλησης και ανάπτυξης ανθρώπινου δυναμικού και η ενδυνάμωση της επάρκειάς τους.</p> <p>Ενισχύεται η συνεργασία ΔΥΠΙΑ με κοινωνικούς εταίρους και εκπροσώπους της αγοράς μέσω του Εθνικού Συμβουλίου Δεξιοτήτων Εργατικού Δυναμικού με συμμετοχή και δικαίωμα ψήφου. Σε τακτικές συνεδριάσεις δύναται να συμμετέχουν και άλλοι φορείς με αρμοδιότητες αντίστοιχες των θεμάτων που συζητούνται κάθε φορά χωρίς δικαίωμα ψήφου.</p> <p>Επίσης, με απόφαση Υπουργού ΕΚΥ προσδιορίζεται η μεθοδολογία βάση της οποίας γίνεται η συνεργασία της</p>

Αναγκαίος πρόσφορος όρος	Ταμείο	Ειδικός στόχος	Πλήρωση αναγκαίου πρόσφορο υ όρου	Κριτήρια	Πλήρωση κριτηρίων	Παραπομπή σε σχετικά έγγραφα	Αιτιολόγηση
							<p>Μ.Ε.Κ.Υ., κοινωνικών εταιρών και λοιπών φορέων με σκοπό συλλογή στοιχείων και ανταλλαγή απόψεων. Η διάγνωση των αναγκών για δεξιότητες στην αγορά εργασίας γίνεται σε εθνικό, τομεακό και τοπικό επίπεδο με τη μελέτη των διαθέσιμων στοιχείων και σε συνεργασία με τους κοινωνικούς εταίρους.</p> <p>Επιπλέον, όλοι οι συναρμόδιοι φορείς μεταξύ των οποίων είναι και το ΥΠΕΚΥ συμμετέχουν στο ανώτατο όργανο Διακυβέρνησης ΕΕΚ & ΔΒΜ που είναι το ΚΣΕΕΚ του ΥΠΑΙΘ.</p>
				<p>4. Ρυθμίσεις για την παρακολούθηση, την αξιολόγηση και την επανεξέταση των ενεργητικών πολιτικών για την αγορά εργασίας.</p>	<p>Ναι</p>	<p>– ΕΘΝΙΚΗ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΓΙΑ ΤΙΣ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΕΣ ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ (2022-2030), οριζόντιος άξονας 2</p> <p>- Ν. 4921/2022, ΦΕΚ Τεύχος Α' 75/18.04.2022</p>	<p>Σύμφωνα με τη Στρατηγική ΕΠΑ η διακυβέρνηση βασίζεται στην ενδυνάμωση των εμπλεκόμενων για την αποτελεσματική εφαρμογή των πολιτικών, εισάγει συνολική προσέγγιση σχεδιασμού, παρακολούθησης & αξιολόγησης βάση δεδομένων, ενισχύοντας υφιστάμενους μηχανισμούς παρακολούθησης της αγοράς εργασίας με νέα εργαλεία.</p> <p>Τους 2 κύριους πυλώνες Διακυβέρνησης ΕΠΑ αποτελούν η ΓΓ Ενίσχυσης της Απασχόλησης & η ΕπΠα της Στρατηγικής που αποτελείται από αρμόδιους ΓΓ, ΔΥΠΑ, εμπλεκόμενα Υπουργεία, δημόσιες αρχές που διαχειρίζονται συναφείς πόρους, κοιν.εταίρους, Αυτοδιοίκηση κ.α.</p> <p>Η ΕπΠα της Στρατηγικής στηρίζει την υλοποίηση, την παρακολούθηση της προόδου & του βαθμού επίτευξης των στόχων της και τον συντονισμό μεταξύ</p>

Αναγκαίος πρόσφορος όρος	Ταμείο	Ειδικός στόχος	Πλήρωση αναγκαίου πρόσφορο υ όρου	Κριτήρια	Πλήρωση κριτηρίων	Παραπομπή σε σχετικά έγγραφα	Αιτιολόγηση
							των εμπλεκομένων με στόχο την επίτευξη συνεργειών. Η Εθνική Στρατηγική επικαιροποιείται κάθε 2 χρόνια. Συμπληρωματικά, η ΔΥΠΙΑ διαθέτει σύστημα παρακολούθησης & αξιολόγησης των προγραμμάτων της βάση συστάσεων της WBank, που διαλειτουργεί με λοιπά συστήματα προκειμένου να ενημερώνει σε πραγματικό χρόνο δείκτες επίδοσης των προγραμμάτων σε όρους στόχευσης πολιτικών, απασχολησιμότητας ωφελουμένων & ανθεκτικότητάς τους στην αγορά εργασίας.
			Ναι	5. Όσον αφορά τις παρεμβάσεις για την απασχόληση των νέων, τεκμηριωμένες και στοχοθετημένες διαδρομές για τους νέους που βρίσκονται εκτός απασχόλησης, εκπαίδευσης ή κατάρτισης, οι οποίες περιλαμβάνουν μέτρα προσέγγισης και βασίζονται σε ποιοτικά κριτήρια, λαμβανομένων υπόψη των κριτηρίων για ποιοτικά προγράμματα μαθητείας και πρακτικής άσκησης, στο πλαίσιο εφαρμογής των προγραμμάτων εγγύησης για τη νεολαία.	Ναι	- ΕΘΝΙΚΗ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ ΤΩΝ ΝΕΩΝ 2021-2027, Σχέδιο Δράσης για την ενισχυμένη εγγύηση για την νεολαία - Στρατηγικό Σχέδιο Επαγγελματικής Εκπαίδευσης, Κατάρτισης, Διά Βίου Μάθησης και Νεολαίας 2022-2024 - Ν. 4921/2022, ΦΕΚ Τεύχος Α' 75/18.04.2022 - ΕΘΝΙΚΗ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΓΙΑ ΤΙΣ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΕΣ ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ (2022-2030), Στρατηγικός Άξονας 2 Ενίσχυση της Νεανικής Απασχόλησης - Στρατηγική για την Αναβάθμιση των Δεξιοτήτων του Εργατικού Δυναμικού και τη Διασύνδεσή του με την Αγορά Εργασίας - Ν. 4826/2021	Η Στρατηγική για την απασχόληση των Νέων 2021-2027 στο πλαίσιο της Ενίσχυσης των Εγγυήσεων για τη Νεολαία θέτει την ενίσχυση της απασχόλησης και της απασχολησιμότητας των Νέων ως το κυριότερο εργαλείο για την εργασιακή και οικονομική ένταξη τους, ανάμεσα στους οποίους και αυτοί από ευάλωτες κοινωνικές ομάδες και όσοι βρίσκονται αντιμέτωποι με την εργασιακή επισφάλεια και τον κίνδυνο εργασιακού και κοινωνικού αποκλεισμού. Η υιοθέτηση εξατομικευμένης προσέγγισης των νέων αποτελεί κεντρικό στοιχείο των προτεινόμενων πολιτικών και δράσεων. Σε συνέχεια της διάγνωσης προβλημάτων και των προκλήσεων η Στρατηγική διαρθρώνεται σε 6 Άξονες: 1 Εντοπισμός, Προσέγγιση και

Αναγκαίος πρόσφορος όρος	Ταμείο	Ειδικός στόχος	Πλήρωση αναγκαίου πρόσφορο υ όρου	Κριτήρια	Πλήρωση κριτηρίων	Παραπομπή σε σχετικά έγγραφα	Αιτιολόγηση
							Καθοδήγηση 2 Απόκτηση και Ανάπτυξη Δεξιοτήτων 3 Προώθηση στην Απασχόληση 4 Ισότιμες Ευκαιρίες Πρόσβασης στην Απασχόληση 5 Ενίσχυση της Νεανικής Επιχειρηματικότητας 6 Βελτίωση του πλαισίου Διακυβέρνησης Η διακυβέρνηση, παρακολούθηση και αξιολόγηση της Στρατηγικής των Νέων εντάσσεται στο συνολικότερο Σύστημα Διακυβέρνησης των ΕΠΑ με τη συγκρότηση ειδικής και κατάλληλα στελεχωμένης Ομάδας Δράσης για τον εξειδικευμένο συντονισμό, διοίκηση, παρακολούθηση και αξιολόγηση της υλοποίησης της.
4.3. Στρατηγικό πλαίσιο πολιτικής για το σύστημα εκπαίδευσης και κατάρτισης σε όλα τα επίπεδα	ΕΚΤ+ ΕΤΠΑ	ESO4.6. Προώθηση της ίσης πρόσβασης σε ποιοτική και χωρίς αποκλεισμούς εκπαίδευση και κατάρτιση και της ολοκλήρωσής τους, ιδίως για τις μειονεκτούσες ομάδες, από την προσχολική εκπαίδευση και	Ναι	Εφαρμόζεται εθνικό ή περιφερειακό στρατηγικό πλαίσιο πολιτικής για το σύστημα εκπαίδευσης και κατάρτισης, το οποίο περιλαμβάνει: 1. Τεκμηριωμένα συστήματα πρόγνωσης και πρόβλεψης των αναγκών σε δεξιότητες.	Ναι	1. Μηχανισμός Διάγνωσης Αναγκών της Αγοράς Εργασίας Ν. 4921/2022, Κεφ. Δ', αρθ. 29-32 2. ΕΕΚ & ΔΒΜ: Ν.4763/2020 & Κ3/20145 Ν.4763/2020, ΥΑ Κ3/37244 Άρθ. 32 παρ. 2 Ν.4763/2020 Παρ.2 περ.2 άρθ. 50 Ν.4763/2020 Ν.4763/2020 όπως τροποποιήθηκε και ισχύει	1. Αναβάθμιση Μηχανισμού Διάγνωσης Αναγκών της Αγοράς Εργασίας, συνέργειες με Παρατηρητήρια. Το ΥΠΕΚΥ υποκαθιστά το ΕΙΕΑΔ σε κάθε μνημόνιο συνεργασίας που έχει συναφθεί με άλλο Υπουργείο ή δημόσιο φορέα. 2. Κεντρικό Συμβούλιο Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης (ΚΣΕΕΚ) Κεντρική Επιστημονική Επιτροπή (ΚΕΕ) Συμβούλια Σύνδεσης με την Παραγωγή

Αναγκαίος πρόσφορος όρος	Ταμείο	Ειδικός στόχος	Πλήρωση αναγκαίου πρόσφορο υ όρου	Κριτήρια	Πλήρωση κριτηρίων	Παραπομπή σε σχετικά έγγραφα	Αιτιολόγηση
		φροντίδα έως τη γενική και επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση, έως την τριτοβάθμια εκπαίδευση, καθώς και την εκπαίδευση και επιμόρφωση ενηλίκων, συμπεριλαμβανομένης της διευκόλυνσης της μαθησιακής κινητικότητας για όλους και της προσβασιμότητας των ατόμων με αναπηρίες RSO4.2. Βελτίωση της ισότιμης πρόσβασης σε ποιοτικές υπηρεσίες εκπαίδευσης, κατάρτισης και διά βίου μάθησης χωρίς αποκλεισμούς μέσω της ανάπτυξης προσβάσιμων υποδομών, συμπεριλαμβανομένων της ενίσχυσης της				<p>ΥΑ Κ3/37244</p> <p>3.</p> <p>Α'θμια & Β'θμια Εκπαίδευση: Ιχνηλάτηση Σχολικών και Εργασιακών Διαδρομών μέσω Παρατηρητηρίου Μετάβασης Άρθ. 91 Ν.4763/2020 Άρθ.27 Ν. 4823/2021</p> <p>4.</p> <p>Τριτοβάθμια Εκπαίδευση: Άρθ. 10 παρ. 2 Ν. 4653/2020 Άρθ. 208 Ν. 4957/2022</p>	<p>και την Αγορά Εργασίας (ΣΣΠΑΕ) σε κάθε περιφέρεια της χώρας</p> <p>Κλαδικά Συμβούλια Δεξιοτήτων</p> <p>Γραφεία Επαγγελματικής Ανάπτυξης και Σταδιοδρομίας (ΓΕΑΣ) σε κάθε ΙΕΚ.</p> <p>Παρατηρητήριο Μετάβασης (ΙΕΠ-ΥΠΕΚΥ)</p> <p>Παρατηρητήριο Μετάβασης των Αποφοίτων Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης προς την Αγορά Εργασίας (ΕΟΠΠΕΠ-ΥΠΕΚΥ)</p> <p>3.</p> <p>Ιχνηλάτηση Σχολικών και Εργασιακών Διαδρομών μέσω Παρατηρητηρίου Μετάβασης. Θεσμοθετήθηκε ο ορισμός Υπεύθυνου Σχολικού Επαγγελματικού Προσανατολισμού σε κάθε Διεύθυνση Β'θμιας Εκπαίδευσης.</p> <p>4.</p> <p>Μονάδα Υποστήριξης Φοιτητών</p> <p>Ανάπτυξη Συστήματος Παρακολούθησης της πορείας φοιτητών και αποφοίτων στην αγορά εργασίας</p> <p>Μνημόνια Συνεργασίας:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ΕΘΑΕΕ-ΕΙΕΑΔ (νυν ΜΕΚΥ) • ΕΟΠΠΕΠ- ΕΙΕΑΔ (νυν ΜΕΚΥ) για τροφοδοσία Μηχανισμού με τα απαραίτητα δεδομένα. • Εκπόνηση μελέτης από ΕΘΑΑΕ.
				2. Μηχανισμούς	Ναι	Μηχανισμός Διάγνωσης Αναγκών της	-Αξιοποίηση Μηχανισμού Διάγνωσης

Αναγκαίος πρόσφορος όρος	Ταμείο	Ειδικός στόχος	Πλήρωση αναγκαίου πρόσφορο υ όρου	Κριτήρια	Πλήρωση κριτηρίων	Παραπομπή σε σχετικά έγγραφα	Αιτιολόγηση
		ανθεκτικότητας της εξ αποστάσεως και της διαδικτυακής εκπαίδευσης και κατάρτισης		παρακολούθησης των αποφοίτων και υπηρεσίες ποιοτικής και αποτελεσματικής καθοδήγησης για εκπαιδευόμενους κάθε ηλικίας.		<p>Αγοράς Εργασίας N. 4921/2022, Κεφ. Δ', αρθ. 29-32 ΕΕΚ & ΔΒΜ: N.4763/2020 ΥΑ Κ3/20145 N.4763/2020, ΥΑ Κ3/37244 Άρθ.155 παρ.1 N.4763/2020 Άρθ.32 παρ.2 N.4763/2020 Άρθ.71 παρ.2 N.4763/2020 Άρθ.1 N.4763/2020 Άρθ.94 N. 4823/2021 Α'θμια Β'θμια Εκπαίδευση: Άρθ. 91 N.4763/2020, Άρθ. 11 N.4823/2021 Άρθ. 1 N.4692/2020, ΥΑ Φ.7/79511/ΓΔ4/2020 Τριτοβάθμια Εκπαίδευση: Άρθ. 208 N. 4957/2022 N.4653/2020 Άρθ.7, παρ. ε N.4653/2020 Άρθ.8 παρ. 1 σημ. δ N.4653/2020</p>	<p>Αναγκών Αγοράς Εργασίας λαμβάνοντας υπόψη Σύσταση Συμβουλίου (2017/C 423/01) -Συνέργειες Παρατηρητηρίου Μετάβασης αποφοίτων ΕΕΚ & Παρατηρητηρίου Μετάβασης για τη Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση Κεντρικό Συμβούλιο ΕΕΚ Κεντρική Επιστημονική Επιτροπή Συμβούλια Σύνδεσης με την Παραγωγή και την Αγορά Εργασίας σε κάθε περιφέρεια ΓΕΑΣ σε κάθε ΙΕΚ ΕΟΠΠΕΠ: Θέματα επαγ. προσ. και συμβουλευτικής, Παρατηρητήριο Μετάβασης Αποφοίτων Επαγγ. Εκπαίδευσης & Κατάρτισης προς την Αγορά Εργασίας VET Reform με ενσωμάτωση συστήματος παρακολούθησης της επαγγελματικής πορείας των αποφοίτων Επαγγελματικός προσανατολισμός σε ΚΔΒΜ Συμβουλευτικές υπηρεσίες σε ΣΔΕ Υπεύθυνοι Διασύνδεσης με Μαθητεία (ΕΝΕΕΓΥΛ) -Γραφεία Συμβουλευτικής και Προσανατολισμού (ΓΡΑΣΥΠ) Θεματική Επ.Προσ. στα Εργαστήρια Δεξιοτήτων και για ειδικά σχολεία - ΚΕΔΑΣΥ -Μονάδα Υποστήριξης Φοιτητών 29 μελέτες (2011-18) από ΑΕΙ για την</p>

Αναγκαίος πρόσφορος όρος	Ταμείο	Ειδικός στόχος	Πλήρωση αναγκαίου πρόσφορο υ όρου	Κριτήρια	Πλήρωση κριτηρίων	Παραπομπή σε σχετικά έγγραφα	Αιτιολόγηση
							<p>πορεία αποφοίτων, Έκθεση και ανάπτυξη ενιαίων μεθοδολογιών και εργαλείων από ΕΘΑΑΕ</p> <p>Διαλειτουργικότητα ΠΣ ΕΘΑΑΕ/ Μονάδων Υποστήριξης Φοιτητών</p> <p>Παρακολούθηση αποφοίτων στην αγορά εργασίας/ΑΣ και ΣΑΠ ΕΘΑΑΕ</p> <p>Μνημόνιο ΕΘΑΕΕ-ΕΙΕΑΔ(νυν ΜΕΚΥ).</p>
			Ναι	<p>3. Μέτρα για τη διασφάλιση της ισότιμης πρόσβασης και της συμμετοχής σε ποιοτική, οικονομικά προσιτή, συναφή, χωρίς διακρίσεις και χωρίς αποκλεισμούς εκπαίδευση και κατάρτιση και της ολοκλήρωσής της, καθώς και της απόκτησης βασικών ικανοτήτων σε όλα τα επίπεδα, συμπεριλαμβανομένης της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης.</p>	Ναι	<p>ΥΑ Φ12/657/70691/Δ1 N 4547/2018 N. 4823/2021 N 3879/2010 ΚΥΑ 180647/ΓΔ4 N 4415/2016 N 4692/2020 N4763/2020 N 4521/2018 N 4604/2019 ΥΑ Φ1/101891/Δ1/2021 Φ1/ 60388 /Δ1/2021 Φ1/140282/Δ1/2021 Φ1/117458/Δ1/2021 Φ1/ 127545 /Δ1/2021 ΥΑ ΦΕΚ Β΄ 4710/2021/126316/Δ2/2021 ΚΥΑ 157811/Κ1 N 4009/2011 ΥΑ Φ5/68535/Β3</p>	<p>- Παροχή ίσων ευκαιριών στην εκπαίδευση (ΔΣ, προσχολική, ΣΔΕ)</p> <p>- Βελτίωση της πρόσβασης στην εκπαίδευση και της πρόσβασης σε ποιοτικές υπηρεσίες εκπαίδευσης, κατάρτισης και διά βίου μάθησης χωρίς αποκλεισμούς, μείωση των εκπαιδευτικών ανισοτήτων, των διακρίσεων και της ΠΕΣ, (Παρατηρητήριο ΙΕΠ, ΤΥ – ΖΕΠ εντός του πλαισίου του σχολείου, ΔΥΕΠ, ενισχυτική, ψυχολόγοι, ελληνομάθεια, υποτροφίες, ΚΒΔΜ, ΚΕΔΙΒΙΜ, Πλαίσιο Ποιότητας Μαθητείας, Χαρτογράφηση, Επιτροπές ΥΠΑΙΘ για φυσική και ψηφιακή προσβασιμότητα, Εθνική Αρχή Προσβασιμότητας)</p> <p>- Συμπεριληπτική και χωρίς αποκλεισμούς εκπαίδευση μαθη-τών με αναπηρία ή και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες (πα-ράλληλη, ΤΕ, ΣΜΕΑΕ, ΣΔΕΥ/ΕΔΥ, ΚΕΔΑΣΥ, προσβάσιμο, ΙΕΚ ΕΑ-Ε, φοιτητές ΑμεΑ)</p> <p>- Απόκτηση δεξιοτήτων (εργαστήρια δεξιοτήτων, αγγλική στο νηπιαγωγείο,</p>

Αναγκαίος πρόσφορος όρος	Ταμείο	Ειδικός στόχος	Πλήρωση αναγκαίου πρόσφορο υ όρου	Κριτήρια	Πλήρωση κριτηρίων	Παραπομπή σε σχετικά έγγραφα	Αιτιολόγηση
						<p>ΥΑ Φ5/114196/Β3 ΚΥΑ 140832/Ζ1 ΚΥΑ 137998/Ζ1 Ν 4653/2020 Ν 4823/2021 Ν 3699/2008 ΥΑ 17812/Γ6 ΥΑ 108474/Γ6 ΥΑ Φ7/155762 ΚΥΑ 3691 ΥΑ 142524/ΓΔ4 ΥΑ 127895/Δ1 Ν 4807/2021 Ν 4452/2017 ΥΑ Φ9/137984/ΓΓ4 ΥΑ 126251/Α5 ΥΑ 48456/Α5 ΥΑ Κ3/20145 ΥΑ Κ3/37244 ΥΑ Φ.31/94185/Δ1 Ν. 4756/2020</p>	<p>ΚΠπ, ΚΠγ, Τράπεζα Θεμάτων, μαθητεία ΕΠΑΛ, Πρότυπα/Πειραματικά σχολεία, ΕΠΑΛ, ΙΕΚ) - Αναβάθμιση της ποιότητας στην ανώτατη εκπαίδευση (ΜΟΔΙΠ/ΕΘΑΑΕ) - ΚΔΑΠ, Child Guarantee, Προώθηση και υποστήριξη παιδιών για την ένταξή τους στην προσχολική εκπαίδευση για παιδιά σε ανάγκη και ιδιαίτερα ευάλωτα παιδιά, Εναρμόνιση Οικογενειακής και Επαγγελματικής Ζωής</p>
				4. Μηχανισμό συντονισμού που να καλύπτει όλα τα επίπεδα εκπαίδευσης και κατάρτισης, συμπεριλαμβανομένης της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, και σαφή ανάθεση αρμοδιοτήτων μεταξύ των σχετικών εθνικών	Ναι	<p>Ομάδα Συντονισμού (βάσει του άρθρου 50 του Ν. 4777/2021, ΦΕΚ 25/Α) και Τεχνική Γραμματεία Α΄ΒΑΘΜΙΑ-Β΄ΒΑΘΜΙΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΠΔ 18/2018</p>	<p>Για τον Συντονισμό της Εκπαίδευσης, Κατάρτισης, Δια Βίου Μάθησης και Νεολαίας εφαρμόζονται μέτρα σε όλα τα επίπεδα ως εξής: - Υπουργός -Δύο Υφυπουργοί Α΄βάθμιας,</p>

Αναγκαίος πρόσφορος όρος	Ταμείο	Ειδικός στόχος	Πλήρωση αναγκαίου πρόσφορο υ όρου	Κριτήρια	Πλήρωση κριτηρίων	Παραπομπή σε σχετικά έγγραφα	Αιτιολόγηση
				ή/και περιφερειακών φορέων.		<p>N. 4142/2013 N. 4547/2018 (ΦΕΚ 102/Α) N. 4692/2020 (ΦΕΚ 111/Α) N. 4547/2018 N.4763/2020 N. 3966/2011</p> <p>ΕΕΚ - ΔΒΜ N.4763/2020 Κ.Σ.Ε.Ε.Κ. ΥΑ Κ3/20145 Κ.Ε.Ε. ΥΑ Κ3/37244 N.4763/2020 ΥΑ 162971/Δ6/30-6-2020 N. 4692/2020 ΥΑ 6603/ΓΔ4/20-1-2021 N.4763/2020 ΥΑ 6603/ΓΔ4/20-1-2021</p> <p>ΑΝΩΤΑΤΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΕΘ.Α.Α.Ε. Ν.4653/2020 Σ.Α.Π. Ν.4653/2020 Ν. 4812/2021 Ν. Ν.4653/2020 Ν. 4485/2017 Ν. 4957/2022</p>	<p>Β΄βάθμιας Εκπαίδευσης & Ειδικής Αγωγής και Ανώτατης Εκπαίδευσης</p> <ul style="list-style-type: none"> - Τρεις Γενικές Γραμματείες - Συγκροτείται Ομάδα Διατομεακού Συντονισμού ΥΠΑΙΘ (3 ΓΓ, ΙΕΠ, ΕΟΠΠΕΠ, ΙΤΥΕ ΔΙΟΦΑΝΤΟΣ, ΙΚΥ, ΑΔΙΠΠΔΕ, ΕΘΑΑΕ) - Τεχνική Γραμματεία (υποστήριξη από ΕΔ ΕΣΠΑ Τομέα Παιδείας) <p>Α΄ΒΑΘΜΙΑ-Β΄ΒΑΘΜΙΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ</p> <ul style="list-style-type: none"> • ΓΓ Α΄βάθμιας Β΄βάθμιας Εκπαίδευσης και Ειδικής Αγωγής • Αρχή Διασφάλισης Ποιότητας • ΙΕΠ • ΙΤΥΕ Διόφαντος <p>ΕΕΚ και ΔΒΜ</p> <p>Στρατηγικό Σχέδιο Επαγγελματικής Εκπαίδευσης, Κατάρτισης, Διά Βίου Μάθησης και Νεολαίας 2022-2024</p> <ul style="list-style-type: none"> • ΓΓ ΕΕΚ ΔΒΜ & Ν. • Εθνικό Σύστημα ΕΕΚ • ΚΣΕΕΚ (διατομεακό/διπλωματικό) • Κ.Ε.Ε. • Κλαδικά Συμβούλια Δεξιοτήτων • ΣΠΑΑΕ • ΕΟΠΠΕΠ <p>ΑΝΩΤΑΤΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ</p>

Αναγκαίος πρόσφορος όρος	Ταμείο	Ειδικός στόχος	Πλήρωση αναγκαίου πρόσφορο υ όρου	Κριτήρια	Πλήρωση κριτηρίων	Παραπομπή σε σχετικά έγγραφα	Αιτιολόγηση
							<ul style="list-style-type: none"> • ΓΓ Ανώτατης Εκπαίδευσης • Εθνική Αρχή Ανωτ. Εκπαίδευσης (Στρατηγική, Συμφωνίες προγραμματισμού ΑΕΙ) • Ανώτ. Συμβούλιο και Συμβούλιο Αξιολόγησης και Πιστοποίησης με συμμετοχή κοινωνικών εταίρων • Μονάδα Στρατηγικού Σχεδιασμού σε κάθε ΑΕΙ
			Ναι	5. Ρυθμίσεις για την παρακολούθηση, την αξιολόγηση και την επανεξέταση του στρατηγικού πλαισίου πολιτικής.	Ναι	<p>Ομάδα Διατομεακού Συντονισμού ΥΠΑΙΘ και Τεχνική Γραμματεία βάσει του αρθ. 50, Ν4777/2021</p> <p>Α/ΘΜΙΑ-Β/ΘΜΙΑ</p> <p>ΠΔ 18/2018</p> <p>ΑΔΙΠΠΔΕ: Ν. 4142/2013, Ν. 4547/2018</p> <p>ΙΕΠ: Ν 3966/2011, Ν4547/2018, Ν4692/2020</p> <p>Αξιολόγηση: Ν4692/2020, ΥΑ6603/ΓΔ4, ΥΑ 108906/ΓΔ4</p> <p>Ν4763/2020</p> <p>Ν4823/2021</p> <p>Ν5014/2023</p> <p>ΕΕΚ-ΔΒΜ</p> <p>Ν4763/2020</p> <p>ΥΑ Κ3/20145</p> <p>ΥΑ Κ3/37244</p> <p>Ν.4763/2020</p> <p>ΣΣΠΑΕ: ΥΑ Κ3/37062,</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Μέτρα για την παρακολούθηση /αξιολόγηση /αναθεώρηση Στρατηγικού πλαισίου πολιτικής ΥΠΑΙΘ: - Ομάδα Διατομεακού Συντονισμού ΥΠΑΙΘ: συντονισμός/ διασφάλιση συνέργειας πολιτικών, παρακολ. υλοπ. Εθνικού Στρατηγικού Πλαισίου ΥΠΑΙΘ - Τεχνική Γραμματεία: Οργανωτική και τεχνική υποστήριξη - ΕΔ ΕΣΠΑ Τομέα Παιδείας ή άλλη κατάλληλη υπηρεσία: Εν δυνάμει ιοικητική υποστήριξη • ΑΔΙΠΠΔΕ: Παρακολ., αξιολόγηση και μεταξιολόγηση εκπαιδ. συστήματος, Διαμόρφωση κριτηρίων και δεικτών (ετήσια έκθ.) • ΙΕΠ: Εισήγηση θεματικών αξόνων και κριτηρίων αξιολόγησης εκπαιδευτικού έργου/σχολικών μονάδων/εκπαιδευτικών (ετήσια έκθ.) • Γενική Γραμ. ΕΕΚ ΔΒΜ &Ν • Κ.Σ.Ε.Ε.Κ

Αναγκαίος πρόσφορος όρος	Ταμείο	Ειδικός στόχος	Πλήρωση αναγκαίου πρόσφορο υ όρου	Κριτήρια	Πλήρωση κριτηρίων	Παραπομπή σε σχετικά έγγραφα	Αιτιολόγηση
						Κ3/37153,Κ3/36953,Κ3/37035,Κ3/37046,Κ3/37053,Κ3/37089,Κ3/37137,Κ3/37119,Κ3/37074,Κ3/37096,Κ3/37111,Κ3/37062 ΕΟΠΠΕΠ Ν. 4921/2022 ΑΝΩΤΑΤΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΕΘΑΑΕ:Ν4653/2020 ΣΑΠ: Ν4653/2020 Οδηγός Πιστοποίησης	<ul style="list-style-type: none"> • Κεντρική Επιστημονική Επιτροπή • Κλαδικά Συμβούλια Δεξιοτήτων • ΣΠΑΑΕ ανά Περιφέρεια • Ανώτατο Συμβούλιο: Έγκριση Ετήσιας Έκθεσης για την ποιότητα της Αν. Εκπαίδ. • Συμβούλιο Αξιολόγησης και Πιστοποίησης: Διαμόρφωση, τυποποίηση διαδικασιών και δεικτών σύμφωνα με Ευρωπ. πρότυπα και ΕΧΑΕ, Αξιολόγηση ΑΕΙ, πιστοπ. ΠΣ. • Ενίσχυση της ελκυστικότητας της ΕΕΚ • Προγράμματα κατάρτισης ΥΠΕΚΥ • Στρατηγική για την αναβάθμιση των δεξιοτήτων του εργατικού δυναμικού και τη διασύνδεσή του με την αγορά εργασίας
				6. Μέτρα που στοχεύουν σε ενήλικες χαμηλής ειδικευσης και χαμηλών προσόντων και σε άτομα με μειονεκτικό κοινωνικοοικονομικό περιβάλλον και διαδρομές αναβάθμισης των δεξιοτήτων.	Ναι	<ul style="list-style-type: none"> - Ε.Σ.Κ. επιπέδου 3 Ν4763/2020, όπως τροποποιήθηκε - ΚΔΒΜ: Ν.4763/2020, όπως τροποποιήθηκε - ΣΔΕ: Ν.4763/2020 όπως τροποποιήθηκε - Γ.Γ.Ε.Ε.Κ.Δ.Β.Μ.& Ν: Ν.4763/2020, όπως τροποποιήθηκε - ΔΙΕΚ και ΔΙΕΚ Ειδικής Αγωγής και Εκπαίδευσης ΚΥΑ 3691, 3692, 3693 - ΠΔ 79/2017, όπως τροποποιήθηκε - Εσπερινά ΓΕΛ, ΕΠΑΛ: Ν. 4547/2018 αρθ. 105, όπως τροποποιήθηκε - Ν.4763/2020, άρθ. 84, παρ. 5, όπως 	<ul style="list-style-type: none"> - Στρατηγικό Σχέδιο Επαγγελματικής Εκπαίδευσης, Κατάρτισης, Διά Βίου Μάθησης και Νεολαίας 2022-2024 - Θεσμοθέτηση λειτουργίας Επαγγ. Σχολών Κατάρτισης Επιπέδου 3 - Επαναπροσδιορισμός ρόλου Κέντρων Διά Βίου Μάθησης - Ενίσχυση ρόλου Σχολείων Δεύτερης Ευκαιρίας για ηλικίες 18+ για την ολοκλήρωση της υποχρεωτικής εκπαίδευσης - Θεσμοθέτηση νέων αρμοδιοτήτων Γ.Γ.Ε.Ε.Κ.Δ.Β.Μ.&Ν του ΥΠΑΙΘ για την ανάπτυξη ανταγωνιστικών ανθρωπίνων πόρων στο διεθνοποιημένο

Αναγκαίος πρόσφορος όρος	Ταμείο	Ειδικός στόχος	Πλήρωση αναγκαίου πρόσφορο υ όρου	Κριτήρια	Πλήρωση κριτηρίων	Παραπομπή σε σχετικά έγγραφα	Αιτιολόγηση
						<p>τροποποιήθηκε και ισχύει</p> <ul style="list-style-type: none"> - Εξετάσεις ελληνομάθειας Ν. 4251/2014, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει. - Ν. 4921/2022 - ΚΥΑ Δ14 /15834/237 	<p>περιβάλλον της οικονομίας, τη διασφάλιση δικαιωμάτων και ίσων ευκαιριών</p> <ul style="list-style-type: none"> - Ενίσχυση της ελκυστικότητας της ΕΕΚ - ΔΙΕΚ Ειδικής Αγωγής και Εκπαίδευσης - Δυνατότητα απόκτησης απολυτηρίου δημοτικού σχολείου σε επίπεδο Διευθύνσεων Εκπαίδευσης χωρίς παρακολούθηση στο τυπικό σύστημα εκπαίδευσης - Εσπερινά ΓΕΛ και ΕΠΑΛ - Προγράμματα ελληνομάθειας πολίτες τρίτων χωρών ή αιτούντες άσυλο - Στρατηγική για την αναβάθμιση των δεξιοτήτων του εργατικού δυναμικού και τη διασύνδεσή του με την αγορά εργασίας, Εθνική Στρατηγική για τις Ενεργητικές Πολιτικές Απασχόλησης (ΕΠΑ), Εθνική Στρατηγική και Σχέδιο Δράσης για την Κοινωνική Ένταξη των Ρομά 2021 – 2030 - Κέντρα Κοινότητας
				7. Μέτρα για τη στήριξη των εκπαιδευτικών, των εκπαιδευτών και του ακαδημαϊκού προσωπικού όσον αφορά τις κατάλληλες μεθόδους μάθησης, την αξιολόγηση και την πιστοποίηση των βασικών ικανοτήτων.	Ναι	<p>1. Επιμόρφωση</p> <ul style="list-style-type: none"> N 4559/2018 (αρ. 23) N 4547/2018 (αρ. 3-7) N 4692/2020 (αρ.33) N4763/2020 (αρ. 96) Πρότυπα και Πειραματικά 	<p>1. Στρατηγικό Σχέδιο «Σύστημα Διαρκούς Επιμόρφωσης Εκπαιδευτικών»</p> <p>Επιμορφωτικά προγράμματα από Συμβούλους Εκπαίδευσης</p> <p>Υλοποιούνται δράσεις επιμόρφωσης (εισαγωγική επιμόρφωση, εγγραμματισμούς, νέα προγράμματα</p>

Αναγκαίος πρόσφορος όρος	Ταμείο	Ειδικός στόχος	Πλήρωση αναγκαίου πρόσφορου υ όρου	Κριτήρια	Πλήρωση κριτηρίων	Παραπομπή σε σχετικά έγγραφα	Αιτιολόγηση
						<p>N 4692/2020 N4763/2020 (αρ. 16-21) YA 22631/Δ6 N 4823/2021 (αρ.92-96) N5029/2023 (αρ. 41) 2. ΕΕΚ N 4763/2020 (αρ. 16-21) YA 26385 YA 26412, 26381 N 4763/2020 (αρ. 109) 3. ΑΕΙ N 4009/2011 4957/2022 αρθ 128 N 4485/2017 N 4653/2020 4. Πιστοποίηση YA ΓΠ/20082 όπως τροπ. με N 4386/2016 (αρ. 67) N 4115/2013 (αρ.21) YA ΓΠ/20082 KYA 13173/Κ6/2022 5. Αξιολόγηση N 4142/2013 (αρ. 1) N 4692/2020 (αρ. 33-35) N 4823/2021 YA 108906/ΓΔ4/ 6. YA ΓΠ/20082/2012</p>	<p>σπουδών, εκπαιδευτικό υλικό, εργαστήρια δεξιοτήτων, εξ αποστάσεως εκπαίδευση, εκπαίδευση σε ΤΠΕ κ.α.) ΟΠΣ πιστοποίησης επιμορφωτικών δράσεων Δράσεις επαγγελματικής ανάπτυξης εκπαιδευτικών, ενδοσχολικές επιμορφώσεις, σύμβουλος/μέντορας στη σχολική μονάδα, επόπτες ποιότητας της εκπαίδευσης Δράσεις ΚΕΔΑΣΥ και ΚΕΠΕΑ Επιμορφωτικά προγράμματα από Erasmus+ 2. Κέντρο επιμόρφωσης στα ΠΕΠΑΛ Μητρώο Εκπαιδευτών Επαγγελματικής Κατάρτισης (ΙΕΚ & ΕΣΚ) 3. Γραφεία Υποστήριξης Διδασκαλίας και Μάθησης Θεματικές Αξιολογήσεις ΕΘΑΑΕ, ποιότητας διδακτικού έργου ΚΕΔΙΒΙΜ 4. Μέτρα πιστοποίησης εκπαιδευτών ενηλίκων, Σύστημα Πιστοποίησης επάρκειας Προσόντων Συμβούλων Σταδιοδρομίας/Επαγγελματικού Προσανατολισμού 5. Λειτουργία ΑΔΙΠΠΔΕ /Ετήσια έκθεση αξιολόγησης του εκπαιδευτικού έργου 6. ΕΟΠΠΕΠ/ Πλαίσιο Προγράμματος Εκπαίδευσης Εκπαιδευτών</p>

Αναγκαίος πρόσφορος όρος	Ταμείο	Ειδικός στόχος	Πλήρωση αναγκαίου πρόσφορο υ όρου	Κριτήρια	Πλήρωση κριτηρίων	Παραπομπή σε σχετικά έγγραφα	Αιτιολόγηση
				8. Μέτρα για την προώθηση της κινητικότητας των εκπαιδευομένων και του προσωπικού και της διακρατικής συνεργασίας των παρόχων εκπαίδευσης και κατάρτισης, μεταξύ άλλων μέσω της αναγνώρισης των μαθησιακών αποτελεσμάτων και των προσόντων.	Ναι	<p>1. Ν 4763/2020</p> <p>2. Εθνικό Πλαίσιο Προσόντων (ΕΠΠ)</p> <p>Εθνικό Σημείο Συντονισμού για ΕΠΠ</p> <p>Εθνικό Σημείο Επαφής για τη Μεταφορά Πιστωτικών Μονάδων (ECVET)</p> <p>3. ΕΟΠΠΕΠ - εθνικό σημείο αναφοράς για διασφάλιση ποιότητας</p> <p>4. Ν 4763/2020</p> <p>5. Ν 4763/2020</p> <p>ΥΑ Κ3/20145/2021</p> <p>6. Ν 4763/2020</p> <p>7. ΠΔ 38/2010 και Ν 4763/2020</p> <p>8. ΥΑ Φ23/35437/Δ4/2018</p> <p>9. Ν 4692/2020 όπως ισχύει (άρ. 82-95), Study In Greece</p> <p>10. Ν 4692/2020 (άρ. 82-95), Ν. 4653/2020</p> <p>11. Ν 4763/2020 (άρ. 43)</p> <p>12. Ν 4763/2020</p> <p>13. Ν 3328/2005 όπως ισχύει</p> <p>14. Erasmus+, IKY Erasmus+</p> <p>INEΔΙΒΙΜ Erasmus+. Ν 4823/2021 (αρ. 87)</p> <p>15. Ν. 4763/2020 αρθ. 164, ΠΔ 38/2010</p>	<p>1. Θεωρητική/εργαστηριακή κατάρτιση στην ΕΕ (άρ 28)</p> <p>2. Ξενόγλωσσα τμήματα στα ΙΕΚ για αλλοδαπούς (άρ 26)</p> <p>3. Μαθητεία σε φορείς υποδοχής και παραγωγικές μονάδες της ΕΕ</p> <p>4. ΕΠΠ σε αντιστοιχία με το Ευρωπαϊκό Πλαίσιο Προσόντων (EQF)</p> <p>5. ΕΟΠΠΕΠ: εθνικό σημείο αναφοράς για διασφάλιση ποιότητας</p> <p>6. Διασφάλιση ποιότητας εισροών/εκροών της παρεχόμενης μη τυπικής/άτυπης μάθησης (ΚΣΕΕΚ)</p> <p>7. Ανάπτυξη διεθνών συνεργασιών (ΠΕΠΑΛ)</p> <p>8. Αναγνώριση επαγγελματικών προσόντων (ΑΤΕΕΝ)</p> <p>9. Αντιστοιχία επαγγελματικών δικαιωμάτων</p> <p>10. Διεθνοποίηση ΑΕΙ & κινητικότητα (ξενόγλωσσα και θερινά προγράμματα σπουδών, διατμηματικά/διαπανεπιστημιακά ΠΠΣ, διδασκαλία σε ξένη γλώσσα, πύλη Study In Greece)</p> <p>11. Συνεργασίες Περ. Δ/νσεων ΠΕ & ΔΕ, Δ/νσεων και σχολικών μονάδων με φορείς/σχολεία της ΕΕ, eTwinning</p> <p>12. Διαπερατότητα συστήματος εκπαίδευσης & κατάρτισης</p>

Αναγκαίος πρόσφορος όρος	Ταμείο	Ειδικός στόχος	Πλήρωση αναγκαίου πρόσφορο υ όρου	Κριτήρια	Πλήρωση κριτηρίων	Παραπομπή σε σχετικά έγγραφα	Αιτιολόγηση
							<p>13. Αναγνώριση ξένων τίτλων σπουδών (ΔΟΑΤΑΠ)</p> <p>14. Θεσμοθετημένη ενσωμάτωση Ευρωπαϊκού Συστήματος Μεταφοράς Πιστωτικών Μονάδων (ECTS) και Παράρτημα Διπλώματος, Εκπαιδευτικές ανταλλαγές, Κινητικότητα σπουδαστών/διδασκτικού προσωπικού/ Erasmus+</p> <p>15. Αυτοτελές Τμήμα Εφαρμογής της Ευρωπαϊκής Νομοθεσίας ΥΠΑΙΘ.</p>
4.4. Εθνικό στρατηγικό πλαίσιο πολιτικής για την κοινωνική ένταξη και τη μείωση της φτώχειας	EKT+	ESO4.8. Προαγωγή της ενεργητικής ένταξης για προώθηση των ίσων ευκαιριών, της απαγόρευσης των διακρίσεων και της ενεργού συμμετοχής, καθώς και βελτίωση της απασχολησιμότητας, ειδικότερα των μειονεκτουσών ομάδων	Ναι	Εφαρμόζεται εθνικό ή περιφερειακό στρατηγικό πλαίσιο για την κοινωνική ένταξη και τη μείωση της φτώχειας, το οποίο περιλαμβάνει: 1. Τεκμηριωμένη διάγνωση της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού, συμπεριλαμβανομένης της παιδικής φτώχειας, ιδίως όσον αφορά την ισότιμη πρόσβαση σε ποιοτικές υπηρεσίες για τα παιδιά που βρίσκονται σε ευάλωτη κατάσταση, της έλλειψης στέγης, του χωροταξικού και εκπαιδευτικού διαχωρισμού, της περιορισμένης πρόσβασης σε βασικές υπηρεσίες και υποδομές, και των ειδικών αναγκών των ευάλωτων ατόμων κάθε ηλικίας.	Ναι	<p>1) ΕΘΝΙΚΗ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΈΝΤΑΞΗ (ΕΣΚΕ) 2021 – 2027:</p> <ul style="list-style-type: none"> ο Ενότητα 8.3 ο ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙΙ: Στατιστικά στοιχεία ο ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ V: Πίνακας για την Παρακολούθηση και Αξιολόγηση των μέτρων πολιτικής των βασικών κατηγοριών ωφελουμένων της ΕΣΚΕ <p>2) ΣΧΕΔΙΟ ΔΡΑΣΗΣ ΕΣΚΕ 2021 – 2027</p> <p>3) Ν. 4445/2016 (ΦΕΚ 236/Α/19-12-2016)</p> <p>4) ΕΛΛΑΔΑ 2.0 (ΤΑΑ), μέτρο 16726</p>	<p>Η ΕΣΚΕ 21-27 στηρίζεται σε αποδεικτικά στοιχεία διάγνωσης της φτώχειας & του κοινωνικού αποκλεισμού (παιδική φτώχεια, πρόσβαση στην εκπαίδευση, παροχή ποιοτικών υπηρεσιών φροντίδας, έλλειψη στέγης, περιορισμένη πρόσβαση σε βασικές υπηρεσίες & υποδομές, ειδικές ανάγκες ευάλωτων ατόμων κάθε ηλικίας) που συλλέγονται από:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) EUROSTAT, ΕΛΣΤΑΤ, Μητρώο Ανέργων ΑμεΑ ΟΑΕΔ, MY SCHOOL, OECD, EU-SILC σε συνδυασμό με την LFS 2) το Εθνικό Γεωπληροφοριακό Σύστημα (ΕΓΠΣ) του Εθνικού Μηχανισμού (ΕΜ) 3) ΟΠΣ ΕΣΠΑ 2014-20 4) στοιχεία Κέντρων Κοινότητας & Δομών Κοινων. Αλληλεγγύης 5) εξωτερική αξιολόγηση της

Αναγκαίος πρόσφορος όρος	Ταμείο	Ειδικός στόχος	Πλήρωση αναγκαίου πρόσφορο υ όρου	Κριτήρια	Πλήρωση κριτηρίων	Παραπομπή σε σχετικά έγγραφα	Αιτιολόγηση
							<p>ΕΣΚΕ 2014-2020.</p> <p>Περαιτέρω εργαλεία ΒΙ θα αναπτυχθούν με την λειτουργία της Ενιαίας Ψηφιακής Πύλης για την Κοινωνική Προστασία (ΕΨΠΚΠ) που αποτελεί την τεχνική επέκταση & μετεξέλιξη του ΕΓΠΣ του ΕΜ. Θα αντικαταστήσει τις υφιστάμενες εφαρμογές για την παροχή προνοιακών επιδομάτων ενοποιώντας τη διαδικασία υποβολής αίτησης για την υπαγωγή σε αυτά. Στην ΕΨΠΚΠ θα καταχωρίζονται ιδιωτικοί & δημόσιοι φορείς παροχής κοινωνικών προγραμμάτων & υπηρεσιών, το σύνολο αυτών & οι ωφελούμενοι τους. Ταυτόχρονα, θα αναβαθμιστούν τα τρία υποσυστήματα του ΕΓΠΣ του ΕΜ, συμπ. του GIS.</p>
			Ναι	<p>2. Μέτρα για την πρόληψη και την καταπολέμηση του διαχωρισμού σε όλους τους τομείς, μεταξύ άλλων κοινωνική προστασία, αγορές εργασίας χωρίς αποκλεισμούς και πρόσβαση σε ποιοτικές υπηρεσίες για τα ευάλωτα άτομα, συμπεριλαμβανομένων των μεταναστών και των προσφύγων.</p>	Ναι	<p>1) ΕΣΚΕ 2021 – 2027:</p> <ul style="list-style-type: none"> ο Ενότητα 8.1 ο ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι: Αποτύπωση δράσεων ανά μέτρο / πολιτική προτεραιότητα και επιχειρησιακό άξονα, ΕΝΟΤΗΤΑ 5.6 (Συνέργειες με λοιπές στρατηγικές) ο ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ V: Πίνακας για την Παρακολούθηση και Αξιολόγηση των μέτρων πολιτικής των βασικών κατηγοριών ωφελουμένων της ΕΣΚΕ <p>2) Ν. 4445/2016 (ΦΕΚ 236/Α/19-12-2016)</p>	<p>Στην ΕΣΚΕ 2021-2027:</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ προσεγγίζονται ανάγκες των ευπαθών ομάδων (συμπεριλαμβανομένων παιδιών, ΑμεΑ & παιδιών μεΑ, ηλικιωμένων, αστέγων, Ρομά, μεταναστών και αιτούντων ασύλου, ατόμων σε κίνδυνο φτώχειας και κοινωνικού αποκλεισμού, ανέργων) και εξειδικεύεται πλήθος δράσεων ανά ομάδα, ☐ κινητοποιείται πλήθος αρμοδίων φορέων σε εθνικό, περιφερειακό και τοπικό επίπεδο, ☐ συμπεριλαμβάνονται δράσεις συναρμόδιων Υπουργείων και ΟΤΑ Α΄ & Β΄ βαθμού. <p>Η καταπολέμηση του διαχωρισμού αποτελεί βασικό στόχο της ΕΣΚΕ και</p>

Αναγκαίος πρόσφορος όρος	Ταμείο	Ειδικός στόχος	Πλήρωση αναγκαίου πρόσφορου υ όρου	Κριτήρια	Πλήρωση κριτηρίων	Παραπομπή σε σχετικά έγγραφα	Αιτιολόγηση
							έχει αποτυπωθεί στο Παράρτημα V, το οποίο αναφέρει και ενδεικτικές δράσεις από άλλες Εθνικές Στρατηγικές και Προγράμματα.
			Ναι	3. Μέτρα για τη μετάβαση από την ιδρυματική περιθάλψη στη φροντίδα σε επίπεδο οικογένειας και τοπικής κοινότητας.	Ναι	<p>1) Εθνικό Σχέδιο Δράσης για τα Δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρία (ΕΣΔ ΑμεΑ)</p> <p>2) ΕΣΚΕ 2021 – 2027: Ενότητα 5.6.1.2 (Εθνική Στρατηγική για την Αποϊδρυματοποίηση)</p> <p>3) ΝΟΜΟΣ ΥΠ' ΑΡΙΘΜ. 4837 (ΦΕΚ Α' 178/01-10-2021)</p> <p>4) ΦΕΚ ΥΟΔΔ/314/23-04-2020 Σύσταση Ομάδα Εργασίας με θέμα: Προσωπικός Βοηθός για τα άτομα με Αναπηρία</p>	<p>Η ΕΣΚΕ 2021-2027 περιλαμβάνει ως προτεραιότητα την προώθηση της αποϊδρυματοποίησης και της αποκατάστασης, με έμφαση σε ΑμεΑ, ηλικιωμένους, παιδιά και παιδιά μεΑ, που εναρμονίζεται με το ΕΣΔ ΑμεΑ και την Εθνική Στρατηγική για την αποϊδρυματοποίηση.</p> <p>Την ΠΠ 2014-20 υλοποιούνται μέτρα όπως :</p> <ul style="list-style-type: none"> - Στέγες Υποστηριζόμενης Διαβίωσης (ΣΥΔ) για ΑμεΑ - Κέντρα Δημέρευσης και Ημερήσιας Φροντίδας (ΚΔΗΦ) - ΚΔΗΦ Παιδιών μεΑ - Κέντρα Δημιουργικής Απασχόλησης Παιδιών μεΑ - Λοιπά μέτρα πρόληψης της παραπομπής σε υπηρεσίες κλειστής φροντίδας. <p>Στον Ν. 4837 εντάσσονται και μέσα πρώιμης διάγνωσης αναπτυξιακών θεμάτων των παιδιών, προωθείται η βελτίωση εφαρμογής του θεσμού και συστήματος αναδοχής /υιοθεσίας καθώς και η εισαγωγή του μέτρου Διαμερίσματα Ημιαυτόνομης Διαβίωσης για εφήβους που διαβιούν σε μονάδες ιδρυματικής φροντίδας.</p>

Αναγκαίος πρόσφορος όρος	Ταμείο	Ειδικός στόχος	Πλήρωση αναγκαίου πρόσφορο υ όρου	Κριτήρια	Πλήρωση κριτηρίων	Παραπομπή σε σχετικά έγγραφα	Αιτιολόγηση
							<p>Στην ΠΠ 2021-2027 προβλέπονται:</p> <ul style="list-style-type: none"> - η ανάπτυξη ξενώνων άμεσης υποδοχής και βραχείας φιλοξενίας παιδιών προς αναδοχή - δράσεις για την συμμετοχή μειονεκτουσών ομάδων στον αθλητισμό, τον πολιτισμό και την ενεργή κοινωνική ζωή χωρίς αποκλεισμούς - Προσωπικός Βοηθός για ΑμεΑ κ.α
				4. Ρυθμίσεις ώστε να διασφαλίζεται ότι ο σχεδιασμός, η υλοποίηση, η παρακολούθηση και η επανεξέτασή του διενεργούνται σε στενή συνεργασία με τα σχετικά ενδιαφερόμενα μέρη, όπως οι κοινωνικοί εταίροι και οι σχετικές οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών.	Ναι	<p>1) ΕΣΚΕ 2021 – 2027:</p> <ul style="list-style-type: none"> ο Ενότητες 8.4 και 8.5 ο ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ IV: Χρονολόγιο βασικών ενεργειών σχεδιασμού και εκπόνησης της ΕΣΚΕ ο ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ VI: Όργανα Διαβούλευσης σε εθνικό και αυτοδιοικητικό επίπεδο για την κατάρτιση, παρακολούθηση, αξιολόγηση και αναθεώρηση της ΕΣΚΕ <p>2) ΣΧΕΔΙΟ ΔΡΑΣΗΣ ΕΣΚΕ 2021 – 2027: Ενότητα 4 (Όργανα διαβούλευσης σε εθνικό και αυτοδιοικητικό επίπεδο)</p> <p>3) Ν. 4445/2016 (ΦΕΚ 236/Α/19-12-2016)</p> <p>4) Δημόσια ηλεκτρονική διαβούλευση για την «Εθνική Στρατηγική για την Κοινωνική Ένταξη και Μείωση της Φτώχειας»</p>	<p>Στον σχεδιασμό της ΕΣΚΕ η διαβούλευση με τους εμπλεκόμενους (δημόσιοι, ιδιωτικοί & συνδικαλιστικοί φορείς, ΑΕΙ κ.α.) διασφαλίστηκε με συμμετοχή στην εξωτερική αξιολόγηση της ΕΣΚΕ 2014-20, στην εκπόνηση της νέας ΕΣΚΕ και στην ηλεκτρονική δημόσια διαβούλευση (Παράρτημα IV ΕΣΚΕ).</p> <p>Κατά την παρακολούθηση και αξιολόγηση η διαβούλευση θα διασφαλιστεί σε εθνικό και αυτοδιοικητικό επίπεδο μέσω:</p> <ul style="list-style-type: none"> • της Εθν. Επιτροπής Κοιν. Προστασίας & των αντίστοιχων περιφερειακών και τοπικών επιτροπών διαβούλευσης • της σύστασης & λειτουργίας των θεματικών ομάδων εργασίας με εκπροσώπους αντιπροσ/κών φορέων των ομάδων-στόχου • της συνεργασίας της Δ/σης Κοιν. Ένταξης & Κοιν. Συνοχής με τα

Αναγκαίος πρόσφορος όρος	Ταμείο	Ειδικός στόχος	Πλήρωση αναγκαίου πρόσφορο υ όρου	Κριτήρια	Πλήρωση κριτηρίων	Παραπομπή σε σχετικά έγγραφα	Αιτιολόγηση
							<p>όργανα του ΕΜ (σημεία επαφής, εποπτευόμενους φορείς του ΥπΕΚΥ, Δ/νσεις Κοιν. Μέρμινας Περιφερειών και Περιφ. Παρατηρητήρια, Κοιν.Υπηρεσίες Δήμων, Κέντρα Κοινότητας).</p> <p>Τα όργανα αυτά θα τροφοδοτούν ετησίως τον ΕΜ με στοιχεία και ετήσιες εκθέσεις αναφορικά με την πορεία υλοποίησης των δράσεων της ΕΣΚΕ, λαμβάνοντας από την Δ/νση υποστηρικτικά εργαλεία προς διευκόλυνση του έργου τους, και θα συμμετέχουν στην διαδικασία αναθεώρησης της ΕΣΚΕ, που θα πραγματοποιείται κάθε τρία χρόνια.</p>
4.5. Εθνικό στρατηγικό πλαίσιο πολιτικής για την ένταξη των Ρομά	EKT+	ESO4.10. Προώθηση της κοινωνικοοικονομικής ένταξης των περιθωριοποιημένων κοινοτήτων, όπως οι Ρομά	Ναι	Υφίσταται εθνικό στρατηγικό πλαίσιο πολιτικής για την ένταξη των Ρομά, το οποίο περιλαμβάνει: 1. Μέτρα για την επίσπευση της ένταξης των Ρομά, την πρόληψη και την εξάλειψη του διαχωρισμού, λαμβάνοντας υπόψη τη διάσταση του φύλου και την κατάσταση των νέων Ρομά, και ορίζει βασικά και μετρήσιμα ορόσημα και στόχους.	Ναι	- https://egroma.gov.gr/ - Εθνική Στρατηγική και Σχέδιο Δράσης για την Κοινωνική Ένταξη των Ρομά, 2021-2030 (ΕΣΚΕ Ρομά)	<p>Η ΕΣΚΕ Ρομά περιλαμβάνει μέτρα για την Κοινωνική Ένταξη, Ισότητα, Ενδυνάμωση και Συμμετοχή των Ρομά.</p> <p>Διαρθρώνεται σε 4 πυλώνες:</p> <p>I. Πρόληψη και καταπολέμηση φτώχειας και κοινωνικού αποκλεισμού</p> <p>II. Ενίσχυση ισότιμης πρόσβασης των Ρομά σε βασικές υπηρεσίες και αγαθά</p> <p>III. Πρόληψη και καταπολέμηση στερεοτύπων και διακρίσεων εις βάρος των Ρομά</p> <p>IV. Προώθηση ενεργού συμμετοχής των Ρομά στην κοινωνική, οικονομική και πολιτική ζωή</p> <p>Η ΕΣΚΕ Ρομά περιέχει:</p> <ul style="list-style-type: none"> Μέτρα για την ενσωμάτωση των Ρομά, μέτρα για την ενίσχυση της συμμετοχής

Αναγκαίος πρόσφορος όρος	Ταμείο	Ειδικός στόχος	Πλήρωση αναγκαίου πρόσφορο υ όρου	Κριτήρια	Πλήρωση κριτηρίων	Παραπομπή σε σχετικά έγγραφα	Αιτιολόγηση
							<p>τους στην εκπαίδευση, την απασχόληση, την αξιοπρεπή στέγαση, την υγεία, καθώς και την πρόληψη και εξάλειψη των διακρίσεων και του κοινωνικού αποκλεισμού, με με-τρήσιμα ορόσημα και στόχους.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ρυθμίσεις για τη διασφάλιση της παρακολούθησης, αξιολόγησης και επανεξέτασης των μέτρων και δράσεων. • Ρυθμίσεις για τη διασφάλιση ότι ο σχεδιασμός, η εφαρμογή, παρακολούθηση και αξιολόγηση των μέτρων είναι σε στενή συνεργασία με την κοινωνία των πολιτών των Ρομά και με τους εμπλεκόμενους φορείς σε εθνικό, περιφερειακό και τοπικό επίπεδο. <p>Οι Πυλώνες, τα μέτρα και οι στόχοι παρατίθενται αναλυτικά στα κεφάλαια 5.4, 6.4, 7.4 της ΕΣΚΕ Ρομά.</p>
				<p>2. Ρυθμίσεις για την παρακολούθηση, την αξιολόγηση και την επανεξέταση των μέτρων για την ένταξη των Ρομά.</p>	<p>Ναι</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Εθνική Στρατηγική και Σχέδιο Δράσης για την Κοινωνική Ένταξη των Ρομά, 2021-2030 (ΕΣΚΕ Ρομά) • Σύσταση και συγκρότηση Κυβερνητικής Επιτροπής για την Κοινωνική Ένταξη των Ρομά (Π.Υ.Σ 28/2022- ΦΕΚ 183Α) • Καταγραφή Οικισμών και Πληθυσμού Ρομά σε εθνικό επίπεδο (έτος 2021) 	<p>Στην ΕΣΚΕ Ρομά προβλέπεται Μηχανισμός Παρακολούθησης και Αξιολόγησης των μέτρων, ο οποίος περιλαμβάνει:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Εμπλεκόμενα όργανα - σύστημα διακυβέρνησης της Στρατηγικής - σε εθνικό και αυτοδιοικητικό επίπεδο (κεφ. 7.1). • Σύστημα Δεικτών με μετρήσιμους και αξιόπιστους δείκτες που καλύπτουν το σύνολο των μέτρων της ΕΣΚΕ Ρομά (κεφ. 7.4). • Ετήσιες Εκθέσεις Προόδου της ΕΣΚΕ Ρομά (κεφ.7.2)

Αναγκαίος πρόσφορος όρος	Ταμείο	Ειδικός στόχος	Πλήρωση αναγκαίου πρόσφορο υ όρου	Κριτήρια	Πλήρωση κριτηρίων	Παραπομπή σε σχετικά έγγραφα	Αιτιολόγηση
							<ul style="list-style-type: none"> • Εξωτερική Αξιολόγηση της ΕΣΚΕ Ρομά (κεφ. 7.3). Σημειώνεται επίσης ότι για την κατάρτιση της ΕΣΚΕ Ρομά ελήφθη υπόψη η αποτίμηση υφιστάμενων παρεμβάσεων (κεφ.4.3). <p>Επίσης, στον ανωτέρω Μηχανισμό συμβάλλουν:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Η επικαιροποίηση της καταγραφής των Ρομά στη χώρα (2021). <p>Τέλος, υιοθετήθηκαν νομοθετικές ρυθμίσεις για την ενίσχυση της διασύνδεσης της παρακολούθησης των πολιτικών της ΕΣΚΕ Ρομά με το σύστημα παρακολούθησης του Εθνικού Μηχανισμού Παρακολούθησης, Συντονισμού και Αξιολόγησης των πολιτικών κοινωνικής ένταξης και κοινωνικής συνοχής.</p>
			3. Ρυθμίσεις για την ενσωμάτωση μέτρων για την ένταξη των Ρομά σε περιφερειακό και τοπικό επίπεδο.		Ναι	<ul style="list-style-type: none"> • https://egroma.gov.gr/ • Εθνική Στρατηγική και Σχέδιο Δράσης για την Κοινωνική Ένταξη των Ρομά, 2021-2030 (ΕΣΚΕ Ρομά) • Σύσταση Επιτροπής Πολιτικής για την Κοινωνική Ένταξη των Ρομά στην ΚΕΔΕ βάσει της υπ. αρ. 396 αποφασής της 15.11.2022 του ΔΣ της ΚΕΔΕ για την ανταλλαγή τεχνογνωσίας και προώθηση ειδικών παρεμβάσεων σε ζητήματα ένταξης. 	<p>Η ΕΣΚΕ Ρομά περιλαμβάνει στοχευμένες τομεακές παρεμβάσεις σε εθνικό και περιφερειακό/ τοπικό επίπεδο, με βάση την αρχή της εξειδικευμένης αλλά όχι αποκλειστικής στόχευσης.</p> <p>Το Σύστημα διακυβέρνησης της ΕΣΚΕ Ρομά (κεφ. 7.1) οργανώνεται σε δύο επίπεδα, κυβερνητικό & αυτοδιοικητικό, διασφαλίζοντας την εφαρμογή της σε κεντρικό, περιφερειακό και τοπικό επίπεδο.</p> <p>Συνοπτικά αναφέρεται ότι σε περιφερειακό επίπεδο προβλέπεται η σύσταση Ομάδων Δράσης για υποστήριξη και εξειδίκευση</p>

Αναγκαίος πρόσφορος όρος	Ταμείο	Ειδικός στόχος	Πλήρωση αναγκαίου πρόσφορο υ όρου	Κριτήρια	Πλήρωση κριτηρίων	Παραπομπή σε σχετικά έγγραφα	Αιτιολόγηση
							<p>παρεμβάσεων σε περιφερειακό/ τοπικό επίπεδο και ενίσχυση της συμμετοχής των Ρομά και Περιφερειακών Σημείων Επαφής για ενεργοποίηση της συμμετοχής των ΟΤΑ, παροχή στοιχείων προς το Εθνικό Σημείο Επαφής της ΕΕ για θέματα, Ρομά, εκπόνηση Τοπικών Σχεδίων Δράσης για κοινωνική ένταξη τους κ.α.</p> <p>Σε τοπικό επίπεδο η κοινωνική ένταξη των Ρομά υποστηρίζεται από τα Παραρτήματα Ρομά των Κέντρων Κοινότητας. Επιπλέον, Δήμοι με υψηλές συγκεντρώσεις Ρομά συντάσσουν Τοπικά Σχεδία Δράσης για την Κοινωνική Ένταξη τους.</p> <p>Πληροφορίες παρατίθενται στα κεφ. 6.1, 6.2, 6.3.4. 6.4, 7.1 της ΕΣΚΕ και Παράρτημα πρότυπου τοπικού σχεδίου δράσης.</p>
				<p>4. Ρυθμίσεις ώστε να διασφαλίζεται ότι ο σχεδιασμός, η υλοποίηση, η παρακολούθηση και η επανεξέτασή της διενεργούνται σε στενή συνεργασία με την κοινωνία των πολιτών των Ρομά και όλα τα άλλα σχετικά ενδιαφερόμενα μέρη, μεταξύ άλλων και σε περιφερειακό και τοπικό επίπεδο.</p>	<p>Ναι</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Εθνική Στρατηγική και Σχέδιο Δράσης για την Κοινωνική Ένταξη των Ρομά, 2021-2030 σε διαβούλευση μέχρι 14/01/2022 στο http://www.opengov.gr/minlab/?p=5472 • Πλατφόρμα Διαβούλευσης: http://hello.crowdapps.net/participation-egroma • Σύσταση και συγκρότηση της Συμβουλευτικής Επιτροπής για την Εθνική Στρατηγική και Σχέδιο Δράσης για την Κοινωνική Ένταξη των Ρομά (ΕΣΚΕ 2021-2030) (ΦΕΚ 1617/Β /17.03.2023) 	<p>Οι Ρομά συμμετείχαν στο σχεδιασμό της ΕΣΚΕ Ρομά, τόσο κατά την προκαταρκτική διαβούλευση (Παράρτημα ΙΙ) που πραγματοποιήθηκε με οργανώσεις Ρομά, όσο και στη δημόσια διαβούλευση που πραγματοποιήθηκε για την οριστικοποίηση της Στρατηγικής.</p> <p>Η συμμετοχή τους θα συνεχιστεί και στην εξειδίκευση, εφαρμογή και παρακολούθηση των δράσεων της ΕΣΚΕ Ρομά, μέσω:</p> <ul style="list-style-type: none"> • των οργάνων διακυβέρνησης (κεφ. 6.2, 7.1) όπως: - Εθνική Συμβουλευτική Επιτροπή για

Αναγκαίος πρόσφορος όρος	Ταμείο	Ειδικός στόχος	Πλήρωση αναγκαίου πρόσφορο υ όρου	Κριτήρια	Πλήρωση κριτηρίων	Παραπομπή σε σχετικά έγγραφα	Αιτιολόγηση
							<p>την Κοινωνική Ένταξη των Ρομά (όπου συμμετέχουν φορείς Ρομά), για τη διατύπωση εισηγήσεων, προτάσεων κλπ. για τη λήψη αποφάσεων σε επιτελικό επίπεδο.</p> <p>- Παρατηρητήριο ΕΣΚΕ Ρομά και Φόρουμ Ρομά, τα οποία διασφαλίζουν τη συνεργασία και συμμετοχή των Ρομά στο σχεδιασμό, την παρακολούθηση και αναθεώρηση της ΕΣΚΕ.</p> <p>- Περιφερειακές Ομάδες Δράσης, δίκτυο ΟΤΑ α' βαθμού και Παραρτήματα Ρομά, στο πλαίσιο των οποίων διασφαλίζεται η κινητοποίηση και ενεργός συμμετοχή των Ρομά στην εξειδίκευση και εφαρμογή των παρεμβάσεων της ΕΣΚΕ.</p> <p>- Εργαλείων διαβούλευσης όπως η Πλατφόρμα Διαβούλευσης</p> <p>- Δράσεων για την ενδυνάμωση και συμμετοχή τους στην κοινωνική και πολιτική ζωή (Πυλώνας IV).</p>
4.6. Στρατηγικό πλαίσιο πολιτικής για την υγεία και τη μακροχρόνια περίθαλψη	ΕΚΤ+ ΕΤΠΑ	ESO4.11. Ενίσχυση της ισότιμης και έγκαιρης πρόσβασης σε ποιοτικές, βιώσιμες και οικονομικά προσιτές υπηρεσίες,	Ναι	Εφαρμόζεται εθνικό ή περιφερειακό στρατηγικό πλαίσιο πολιτικής για την υγεία, το οποίο εμπεριέχει: 1. Χαρτογράφηση των αναγκών στους τομείς της υγείας και της μακροχρόνιας περίθαλψης, μεταξύ άλλων σε ό,τι αφορά το ιατρικό και νοσηλευτικό προσωπικό, με σκοπό τη διασφάλιση βιώσιμων και συντονισμένων μέτρων.	Ναι	<ul style="list-style-type: none"> • Τομέας Υπ. Υγείας - Εθνική Στρατηγική Υγείας και Δράσεις του Τομέα Υγείας στο ΕΣΠΑ 2021 – 2027 - Π1 «Αξιολόγηση - Χαρτογράφηση Αναγκών Υγείας σε εθνικό και περιφερειακό επίπεδο» ΠΑΔΑ - 13 Εκθέσεις και Πίνακες προτεινόμενων αναγκών ανά Περιφέρεια 	<p>Υπ. ΥΓΕΙΑΣ</p> <p>- Ολοκληρώθηκε χαρτογράφηση αναγκών με αποτύπωση υφιστάμενης κατάστασης βάση επιδημιολογικών δεικτών & πρόσβασης υπηρεσιών & 13 Εκθέσεις με ανάγκες Υγείας & Μακροχρόνιας Περίθαλψης σε Περιφέρειες.</p> <p>- Συνοδεύεται από 13 Πίνακες με ιεραρχημένες προτάσεις αναγκών σε Περιφέρειες. Αποτελούν δυναμικό</p>

Αναγκαίος πρόσφορος όρος	Ταμείο	Ειδικός στόχος	Πλήρωση αναγκαίου πρόσφορο υ όρου	Κριτήρια	Πλήρωση κριτηρίων	Παραπομπή σε σχετικά έγγραφα	Αιτιολόγηση
		συμπεριλαμβανομένων υπηρεσιών που προάγουν την πρόσβαση σε στέγαση και φροντίδα με επίκεντρο τον άνθρωπο, συμπεριλαμβανομένης της υγειονομικής περίθαλψης· εκσυγχρονισμός των συστημάτων κοινωνικής προστασίας, συμπεριλαμβανομένης της προώθησης της πρόσβασης στην κοινωνική προστασία, με ειδική έμφαση στα παιδιά και στις μειονεκτούσες ομάδες· βελτίωση της προσβασιμότητας, μεταξύ άλλων για τα άτομα με αναπηρίες, της αποτελεσματικότητας και της ανθεκτικότητας των συστημάτων υγειονομικής περίθαλψης και των υπηρεσιών				<p>- Πίνακας συμφωνίας 60/40 υπέρ της προτεραιοποίησης πόρων ΠΦΥ σε ΕΤΠΑ</p> <ul style="list-style-type: none"> • Τομέας Υπ. Κοινωνικής Συνοχής & Οικογένειας <p>Ο Μελέτη Παγκόσμιας Τράπεζας προς την «Ανάπτυξη στρατηγικής για τη μεταρρύθμιση των υπηρεσιών κοινωνικής μέριμνας των ηλικιωμένων στην Ελλάδα» DG REFORM</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ενιαίο Σημείωμα ΜΦΥ με case study Περιφέρεια Αττικής 	<p>εργαλείο επικοινωνίας που επικαιροποιείται & αποστέλλεται σε εμπλεκόμενους φορείς από την ΕΔ ΕΥπΥ με τήρηση συμφωνίας 60/40 ΕΤΠΑ υπέρ ΠΦΥ σε όλη την ΠΠ.</p> <p>Υπ. ΚΟΙΝΩΝ.ΣΥΝΟΧΗΣ & ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΣ</p> <p>Πραγματοποιήθηκε χαρτογράφηση δομών πρόνοιας με στοιχεία από :</p> <ul style="list-style-type: none"> -Δ/νσεις Κοιν. Ένταξης & Κοιν. Συνοχής & Πολιτικών ΑΜΕΑ -ΕΕΤΑΑ -Ενιαίο Γεωπληροφοριακό Σύστημα Κέντρων Κοινότητας -Περιφ. Παρατηρητήριο Κοινων. Ένταξης Περιφέρειας Αττικής & Social Network Αττική, -Unicef Ινστιτούτο Υγείας του Παιδιού Child Guarantee III Phase, -ΕΛΣΤΑΤ / υλική, κοιν.στέριση, κίνδυνος φτώχειας ή κοιν.αποκλεισμού, -επεξεργασία ΕΣΑΜΕΑ/Παρατηρητήριο για πληθυσμό μεΑ & χρόνια προβλήματα υγείας ή περιορισμούς ηλικίας. <p>Τα ανωτέρω συμπληρώνονται με ευρήματα μελέτης της WB για τη μεταρρύθμιση υπηρεσιών κοινωνικής μέριμνας των ηλικιωμένων στην Ελλάδα της DG Reform.</p>
				2. Μέτρα για τη διασφάλιση της	Ναι	Τομέας Υπ.Υγείας	Υπ. ΥΓΕΙΑΣ

Αναγκαίος πρόσφορος όρος	Ταμείο	Ειδικός στόχος	Πλήρωση αναγκαίου πρόσφορο υ όρου	Κριτήρια	Πλήρωση κριτηρίων	Παραπομπή σε σχετικά έγγραφα	Αιτιολόγηση
		<p>μακροχρόνιας περίθαλψης. RSO4.5. Εξασφάλιση ισότιμης πρόσβασης στην υγειονομική περίθαλψη και ενίσχυση της ανθεκτικότητας των συστημάτων υγείας, συμπεριλαμβανομένης της πρωτοβάθμιας υγειονομικής περίθαλψης, και προώθηση της μετάβασης από την ιδρυματική φροντίδα στη φροντίδα που βασίζεται σε επίπεδο οικογένειας και τοπικής κοινότητας</p>		<p>αποδοτικότητας, της βιωσιμότητας, της προσβασιμότητας και της οικονομικής προσιτότητας των υπηρεσιών υγείας και μακροχρόνιας περίθαλψης, μεταξύ άλλων με ιδιαίτερη επικέντρωση στα άτομα που είναι αποκλεισμένα από τα συστήματα υγείας και μακροχρόνιας περίθαλψης και στα πιο δυσπρόσιτα.</p>		<p>-Π.Δ. 121/2017 -N. 4368/2016 (α.33) -ΥΑ Γ3δ/Δ.Φ. 14/Γ.Π.οικ.58490/31.7.2015: «Οργάνωση, λειτουργία ... Κατ' Οίκον Νοσηλείας» -N.4486/2017 -N. 4461/2017 -N. 2716/1999 -α. 162 Ν. 4600/2019 -N.4727/2020 -N. 4675/2020 -N.4931/22 -N. 4950/22 -N.5007/22 -ΥΑΓ3δ/Δ.Φ.14/Γ.Π.οικ.58490/31.7.15 -KYA Γ2α/οικ.28804/2023 -Εθνικό Σχέδιο Δράσης για τη Δημόσια Υγεία 2021-2025 Τομέας Υπ. Κοινωνικής Συνοχής & Οικογένειας -ΕΘΝΙΚΗ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΕΝΤΑΞΗ (ΕΣΚΕ) 2021 – 2027</p> <ul style="list-style-type: none"> • Βλ. Ενιαίο Σημείωμα ΜΦΥ 	<p>-Ν. 4368/2016 Διασφάλιση καθολικής υγειονομικής κάλυψης του πληθυσμού -N. 4461 & 4486/2017 Παροχή υπηρεσιών στην κοινότητα (ιδίως μέσω ΤΟΜΥ) - ειδική μέριμνα για ΕΚΟ -N. 4675/20 (α.3-4) Υπηρεσίες ΜΦΥ (πρόληψη ανικανότητας, υποτροπών, παροχή μακροχρόνιας φροντίδας κ.α.) -N.5007/22 Ολοκληρωμένο Σύστημα Παροχής Ανακουφιστικής Φροντίδας -ΥΑ για την Ενίσχυση και Ανάπτυξη της κατ' οίκον νοσηλείας (πλαίσιο συγκρότησης, συντονισμού, οργάνωσης/ υλοποίησης πιλοτικών δράσεων) -KYA καθορισμού όρων και προϋποθέσεων Νοσοκομειακής κατ' οίκον νοσηλείας και φροντίδας υγείας -Εθνικό Σχέδιο Δράσης Δημόσιας Υγείας με δράσεις ΜΦ για ασθενείς με καρκίνο, για εξαρτημένους & παρεμβάσεις πρόληψης ψυχοκοινωνικών προβλημάτων και προαγωγής ψυχικής υγείας παιδιών & εφήβων. -N. 4931 & 4950/2022: ενισχύονται μέτρα πολιτικής για την ΠΦΥ με θέσπιση Προσωπικού Ιατρού. Υπ. ΚΟΙΝΩΝ.ΣΥΝΟΧΗΣ & ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΣ Παρέχεται υποστήριξη από προνοιακές δομές ανοικτής ή κλειστής φροντίδας καθώς και κατ' οίκον υπηρεσίες σε διαφορετικές ομάδες στόχους: παιδιά</p>

Αναγκαίος πρόσφορος όρος	Ταμείο	Ειδικός στόχος	Πλήρωση αναγκαίου πρόσφορο υ όρου	Κριτήρια	Πλήρωση κριτηρίων	Παραπομπή σε σχετικά έγγραφα	Αιτιολόγηση
							που διαβιούν εντός οικογενειών, σε ιδρύματα-δομές με έμφαση σε παραμελημένα και μεΑ, ενήλικες μεΑ και ηλικιωμένους.
				3. Μέτρα για την προώθηση των υπηρεσιών σε επίπεδο τοπικής κοινότητας και οικογένειας μέσω αποϊδρυματοποίησης, όπου περιλαμβάνονται η πρόληψη και η πρωτοβάθμια περίθαλψη, καθώς και οι υπηρεσίες περίθαλψης κατ' οίκον και σε επίπεδο τοπικής κοινότητας.	Ναι	<p>Τομέας ΥπΥγείας</p> <p>-Π.Δ. 121/2017</p> <p>-Ν. 4368/2016</p> <p>-Ν.4486/2017</p> <p>-Ν. 4461/2017</p> <p>-Ν. 2716/1999</p> <p>-α.162 Ν. 4600/2019</p> <p>-Ν.4727/2020</p> <p>-Ν. 4675/2020)</p> <p>-ΥΑ: 6ΣΠ8465ΦΥΟ-MX2</p> <p>-ΥΑ: 6ΟΘΚ-465ΦΥΟ-Ο46</p> <p>-Εθνικό Σχέδιο Δράσης Ψ.Υ. 2021-2030</p> <p>Τομέας ΥπΚοινων.Συνοχής & Οικογένειας</p> <p>-ΕΣΚΕ 2021 – 2027</p> <p>-Ν. 4538/2018 (α. 16)</p> <p>-Ν. 4837/2021(α. 39) και Προσωπικός βοηθός για ΑμεΑ</p> <p>26.04.2023 Επιστολή ΓΓ Υγείας, Κοινων. Αλληλεγγύης και ΔΕ&ΕΣΠΑ για τη διαμόρφωση στρατηγικού πλαισίου ενιαίας πολιτικής</p>	<p>Υπ. ΥΓΕΙΑΣ :</p> <p>-Μέτρα της μεταρρύθμισης ΠΦΥ με προσέγγιση ολιστικής φροντίδας μέσα από τη λειτουργία τοπικού δικτύου, τη διασύνδεση μεταξύ ΕΣΥ με σύστημα Πρόνοιας & Κοινωνικής Φροντίδας.</p> <p>-Διασύνδεση υπηρεσιών ΠΦΥ με Δημόσια Υγεία, ενίσχυση Μηχανισμού Επιδημιολογικής Επιτήρησης & Επαγρύπνησης και συστήματος Διαχείρισης Κρίσεων Δ.Υ.</p> <p>-Ανάπτυξη νέων υπηρεσιών Ψ.Υ. στην κοινότητα για ενήλικες, παιδιά/εφήβους, έγκαιρη παρέμβαση στην κρίση (Εθνικό Σχέδιο Δράσης Ψ.Υ. 2021-2030), πάσχοντες από άνοια και Alzheimer's, άτομα στο φάσμα του αυτισμού, πρόσφυγες/μετανάστες, στήριξη της οικογένειας και προώθηση της Υγιούς Γήρανσης.</p> <p>Υπ. ΚΟΙΝΩΝ.ΣΥΝΟΧΗΣ & ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΣ</p> <p>Προτεραιότητες αποτελούν:</p> <p>-Στήριξη και εκσυγχρονισμός των προνοιακών δομών ανοικτής φροντίδας,</p> <p>-Διασφάλιση ενεργού & υγιούς γήρανσης, καθώς και αποφυγή/</p>

Αναγκαίος πρόσφορος όρος	Ταμείο	Ειδικός στόχος	Πλήρωση αναγκαίου πρόσφορου υ όρου	Κριτήρια	Πλήρωση κριτηρίων	Παραπομπή σε σχετικά έγγραφα	Αιτιολόγηση
						Μακροχρόνιας Φροντίδας	<p>περιορισμός της ιδρυματοποίησης.</p> <p>Δράσεις :</p> <ul style="list-style-type: none"> -θεσμός επαγγελματικής αναδοχής διαμέσου της τοποθέτησης ανηλίκων με σωματική ή ψυχική αναπηρία σε επαγγελματίες αναδόχους, -Προσωπικός Βοηθός για τη στοχευμένη εξυπηρέτηση των ατόμων με περιορισμό δραστηριότητας/αναπηρία ή και χρόνιες παθήσεις και των οικογενειών αυτών (ενηλίκων κηδεμόνων).

5. Αρμόδιες για το πρόγραμμα αρχές

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο ια) και άρθρα 71 και 84 του ΚΚΔ

Πίνακας 13: Αρχές του προγράμματος

Αρμόδιες για το πρόγραμμα αρχές	Επωνυμία του φορέα	Όνομα αρμοδίου επικοινωνίας	Θέση	Ηλεκτρονική διεύθυνση
Διαχειριστική αρχή	Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης Ε.Π. Περιφέρειας Δυτικής Μακεδονίας	Ιωάννης Παπαδόπουλος	Προϊστάμενος	jrapadopoulos@mou.gr
Ελεγκτική αρχή	ΕΛΕΓΚΤΙΚΗ ΑΡΧΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ	Α. ΤΟΥΡΚΟΛΙΑ		a.tourkolia@edel.gr
Φορέας που λαμβάνει πληρωμές από την Επιτροπή	Υπουργείο Ανάπτυξης και Επενδύσεων - Ειδική Υπηρεσία Αρχής Πιστοποίησης	Ακινόσογλου Φωτεινή	Αν. Προϊσταμένη	akinosoglou@mou.gr

Κατανομή των επιστρεφόμενων ποσών για τεχνική βοήθεια κατά το άρθρο 36 παράγραφος 5 του ΚΚΔ, εάν έχουν προσδιοριστεί περισσότεροι του ενός φορείς για τη λήψη πληρωμών από την Επιτροπή

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 του ΚΚΔ

Πίνακας 13Α: Το μέρος των ποσοστών που καθορίζονται στο άρθρο 36 παράγραφος 5 στοιχείο β) του ΚΚΔ, το οποίο θα επιστρέφεται στους φορείς που λαμβάνουν πληρωμές από την Επιτροπή σε περίπτωση τεχνικής βοήθειας κατ' εφαρμογή του άρθρου 36 παράγραφος 5 του ΚΚΔ (σε ποσοστιαίες μονάδες)

6. Εταιρική σχέση

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο η) του ΚΚΔ

Η εταιρική σχέση έχει χαρακτηριστεί ως μια από τις βασικές αρχές για τον προγραμματισμό και την υλοποίηση των Ευρωπαϊκών Ταμείων και έχει συνδεθεί στενά με την προσέγγιση της πολυεπίπεδης διακυβέρνησης και τις αρχές της επικουρικότητας και της αναλογικότητας.

Η αρχή της εταιρικής σχέσης συνεπάγεται στενή συνεργασία μεταξύ της Ευρωπαϊκής Ένωσης, των δημόσιων αρχών των Κρατών Μελών σε εθνικό, περιφερειακό και τοπικό επίπεδο, των φορέων της κοινωνίας των πολιτών, καθώς και του ιδιωτικού τομέα. Οι εταίροι στο πλαίσιο της εταιρικής σχέσης θα πρέπει να συμμετέχουν ενεργά σε όλο τον κύκλο ζωής των Προγραμμάτων (σχεδιασμός, προετοιμασία, εφαρμογή, παρακολούθηση και αξιολόγηση).

Στο πλαίσιο της ΠΠ 2021-2027, σύμφωνα με το άρθρο 6 του σχεδίου του ΚΚΔ που αναφέρεται στην εταιρική σχέση και την πολυεπίπεδη διακυβέρνηση, κάθε Κράτος Μέλος οργανώνει την εταιρική σχέση με τις αρμόδιες περιφερειακές και τοπικές αρχές. Η εταιρική σχέση, σύμφωνα με το άρθρο 6 του σχεδίου του ΚΚΔ, θα πρέπει να οργανωθεί προωθώντας τη συμμετοχή των εταίρων σε όλη τη διάρκεια της προετοιμασίας και της εφαρμογής των Προγραμμάτων, συμπεριλαμβανομένης της συμμετοχής στις επιτροπές παρακολούθησης και με ενεργοποίηση και εμπλοκή εταίρων από:

- τις αστικές και άλλες δημόσιες αρχές
- τους οικονομικούς και κοινωνικούς εταίρους
- τους φορείς που εκπροσωπούν την κοινωνία των πολιτών, περιβαλλοντικούς εταίρους και φορείς που είναι υπεύθυνοι για την προώθηση της κοινωνικής ένταξης, των θεμελιωδών δικαιωμάτων, των δικαιωμάτων των ατόμων με αναπηρία, της ισότητας των φύλων και της καταπολέμησης των διακρίσεων.

Η ενεργή συμμετοχή των εταίρων και η πολυεπίπεδη διακυβέρνηση με γνώμονα την ορθή διαβούλευση, τη συμμετοχή και τον διάλογο με τους κοινωνικούς εταίρους, σύμφωνα με το Άρθρο 6 του σχεδίου ΚΚΔ και τον Ευρωπαϊκό Κώδικα Δεοντολογίας για την Εταιρική Σχέση εφαρμόστηκε σε όλα τα στάδια της προετοιμασίας και της κατάρτισης του Προγράμματος, συμβάλλοντας στη βελτίωση της συλλογικής δέσμευσης, στην αφομοίωση της στρατηγικής του τομέα μεταφορών, στην ανάπτυξη σχετικής γνώσης και τεχνογνωσίας, καθώς και στην ενσωμάτωση απόψεων και οπτικών, διασφαλίζοντας παράλληλα μεγαλύτερη διαφάνεια στη λήψη αποφάσεων.

Στη φάση σχεδιασμού και προετοιμασίας για την κατάρτιση του Προγράμματος Δυτικής Μακεδονίας και τον καθορισμό της στρατηγικής και των επιμέρους προτεραιοτήτων, έγιναν οι ακόλουθες ενέργειες:

- Λαμβάνοντας υπόψη την 1η εγκύκλιο για το σχεδιασμό του νέου Εταιρικού Συμφώνου για το Πλαίσιο Ανάπτυξης, τον Οκτ του 2019 πραγματοποιήθηκαν ενημερωτικές συναντήσεις με τους εμπλεκόμενους φορείς για την προετοιμασία της πρότασης των κατευθύνσεων αναπτυξιακής στρατηγικής της ΠΔΜ για τη νέα ΠΠ 2021-2027. Σε συνέχεια των προτάσεων των φορέων καταρτίστηκε η πρόταση της ΠΔΜ για τη διαμόρφωση των κατευθύνσεων του Εταιρικού Συμφώνου Ανάπτυξης 2021-2027, παρουσιάστηκε και εγκρίθηκε από το Περιφερειακό Συμβούλιο (Οκτ 2019).

- Λαμβάνοντας υπόψη τη 2η εγκύκλιο για το σχεδιασμό των Προγραμμάτων 2021-2027, συγκροτήθηκαν οι Ομάδες Σχεδιασμού Προγράμματος (ΟΣΠ) με την ΕΥΔΕΠ ΠΔΜ να αναλαμβάνει συντονιστικό ρόλο. Στις ΟΣΠ συμμετέχουν εκπρόσωποι των εξής φορέων:

- Αποκεντρωμένης Διοίκησης Ηπείρου – Δυτικής Μακεδονίας,
- Περιφέρειας Δυτικής Μακεδονίας,
- Δήμων της Περιφέρειας, Περιφερειακής Ένωσης Δήμων (ΠΕΔ),
- ΔΕΥΑ – ΔΕΤΗ Περιφέρειας Δυτικής Μακεδονίας, Δημοτικών Επιχειρήσεων,
- Επιμελητηρίων,

- Αναπτυξιακών Εταιριών,
- Ακαδημαϊκών και Ερευνητικών Φορέων,
- 3ης Υγειονομικής Περιφέρειας (ΥΠΕ), Νοσοκομεία Περιφέρειας,
- Γενική Αστυνομική Διεύθυνση Δυτικής Μακεδονίας,
- Περιφερειακή Διοίκηση Πυροσβεστικής Υπηρεσίας Δυτικής Μακεδονίας,
- Υπηρεσίες Πολιτικής Προστασίας Περιφέρειας Δυτικής Μακεδονίας,
- Εφορείες Αρχαιοτήτων,
- Φορείς Διαχείρισης Περιβάλλοντος,
- Ιερές Μητροπόλεις Περιφέρειας Δυτικής Μακεδονίας,
- Εθνική Συνομοσπονδία Ατόμων με Αναπηρία (ΕΣΑμεΑ),
- Περιφερειακή Ομοσπονδία Ατόμων με Αναπηρία Δυτικής Μακεδονίας,
- Σύλλογοι ΑμεΑ,
- Πανελλαδική Συνομοσπονδία Ελλήνων Ρομά «ΕΛΛΑΝ ΠΑΣΣΕ»,
- Σύνδεσμος Πληροφορικής και Επικοινωνιών Ελλάδας (ΣΕΠΕ),
- Σύνδεσμος Βιομηχανιών Βορείου Ελλάδας (ΣΒΒΕ),
- Σύνδεσμος Εξαγωγέων Βορείου Ελλάδας (ΣΕΒΕ),
- Γενική Συνομοσπονδία Επαγγελματιών Βιοτεχνών Εμπόρων Ελλάδας (ΓΣΕΒΕΕ),
- Γενική Συνομοσπονδία Εργατών Ελλάδος (ΓΣΕΕ),
- Ανώτατη Διοίκηση Ενώσεων Δημοσίων Υπαλλήλων (ΑΔΕΔΥ),
- Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή της Ελλάδας (ΟΚΕ),
- Ομοσπονδία Εθελοντικών μη Κυβερνητικών Οργανώσεων Ελλάδας – ΟΕΜΚΟΕ,
- ΟΑΕΔ, Εργατικά Κέντρα,
- Εμπορικοί Σύλλογοι – Σύνδεσμοι,
- Συλλογικοί Φορείς κλάδου Οίνου, Συλλογικοί Φορείς κλάδου Γούνας,
- Αγροτικοί Συνεταιρισμοί – Ενώσεις – Σύλλογοι,
- Ενώσεις Παροχής Τουριστικών Υπηρεσιών, Χιονοδρομικά Κέντρα,
- Περιβαλλοντικές Οργανώσεις, Ενώσεις – Σύλλογοι κοινωνία των πολιτών.

- Στο πλαίσιο της ενημέρωσης και της διαβούλευσης με τους εμπλεκόμενους φορείς και τους πολίτες η ΕΥΔΕΠ ΠΔΜ προχώρησε στη δημιουργία ειδικής ενότητας με τίτλο «Νέα Προγραμματική Περίοδος 2021-2027» στην ιστοσελίδα της ΕΥΔΕΠ ΠΔΜ (www.perdym.gr) με διακριτές ενότητες που αφορούν τους Στόχους Πολιτικής της Ευρωπαϊκής Ένωσης της Περιόδου 2021-2027, διάφορα Ευρωπαϊκά Κείμενα, τους Κανονισμούς και τις Εγκυκλίους σχεδιασμού, τις Εθνικές Στρατηγικές / Σχέδια Δράσης και τις Περιφερειακές Στρατηγικές / Σχέδια Δράσης, το Σχεδιασμό του Προγράμματος και τη Διαβούλευση Πολιτών.

- Στους εμπλεκόμενους φορείς συμπεριλαμβανομένων και των Επιτελικών Δομών των αρμόδιων Υπουργείων και στα μέλη της εταιρικής σχέσης – ΟΣΠ, απεστάλη με ηλεκτρονικό τρόπο το Φεβρουάριο του 2021 Κείμενο Εργασίας (concept paper) του ΕΠ ΠΔΜ 2021-2027 στις για την υποβολή προτάσεων με ιδιαίτερη έμφαση στη συμπλήρωση των προτεινόμενων δράσεων / εμβληματικών έργων στους θεματικούς τομείς ανάπτυξης αρμοδιότητας των φορέων, με 215 παραλήπτες εμπλεκόμενους φορείς.

- Την ίδια περίοδο και με γνώμονα τη διασφάλιση της ενεργούς συμμετοχής τόσο των φορέων

εταιρικής σχέσης, όσο και της κοινωνίας των Πολιτών την κατάρτιση του Προγράμματος Δυτικής Μακεδονίας αναρτήθηκε διαδικτυακά ερωτηματολόγιο ευρείας διαβούλευσης (Ιαν-Απρ 2021), το οποίο περιλάμβανε τις νέες προκλήσεις, προτεραιότητες, στοχεύσεις και ενδεικτικές δράσεις του Προγράμματος.

- Με βάση τα αποτελέσματα των διαβουλεύσεων για τη διαμόρφωση της στρατηγικής και των προτεραιοτήτων του Προγράμματος Δυτικής Μακεδονίας, ακολούθησε διαβούλευση με τους κεντρικούς φορείς (ΕΥΣΣΑ, ΕΥΣΕΚΤ) και τους τομεακούς φορείς των Προγραμμάτων (Ανταγωνιστικότητας – Επιχειρηματικότητας και Καινοτομίας, Ψηφιακού Μετασχηματισμού, Περιβάλλοντος – Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής, Υποδομών Μεταφορών, Πολιτικής Προστασίας, Ανάπτυξης Ανθρώπινου Δυναμικού – Εκπαίδευσης και δια Βίου Μάθησης) προκειμένου μέσω τακτικών διαδικτυακών συνεδριάσεων να διευκρινιστούν και να οριστικοποιηθούν τα θέματα διαχωρισμού και συμπληρωματικότητας των δράσεων μεταξύ των Προγραμμάτων για τις παρεμβάσεις του ΕΤΠΑ και του ΕΚΤ που θα χρηματοδοτηθούν από το Πρόγραμμα.

- Ιδιαίτερη βαρύτητα δόθηκε στη διαβούλευση με το Πρόγραμμα Δίκαιης Αναπτυξιακής Μετάβασης (Π-ΔΑΜ) για το περιεχόμενο των προγραμμάτων, το διαχωρισμό και τη συμπληρωματικότητα των δράσεων των προγραμμάτων μέσω 8 τηλεδιασκέψεων που πραγματοποιήθηκαν την περίοδο Φεβ – Ιουν 2021.

- Την περίοδο 19-27 Ιουλίου 2021 πραγματοποιήθηκε καμπάνια 5 ενημερωτικών συναντήσεων με τους εμπλεκόμενους φορείς για το 1ο σχέδιο του Προγράμματος ΠΔΜ 2021-2027 (συνολικά περίπου 200 συμμετέχοντες).

- Στους εμπλεκόμενους φορείς συμπεριλαμβανομένων και των Επιτελικών Δομών των αρμόδιων Υπουργείων και στα μέλη της εταιρικής σχέσης – ΟΣΠ την περίοδο Ιουλίου – Αυγούστου 2021 απεστάλη με ηλεκτρονικό τρόπο τον Ιούλιο του 2021 το Σχέδιο του Προγράμματος ΠΔΜ 2021-2027 για την υποβολή σχολίων και προτάσεων, με 215 παραλήπτες εμπλεκόμενους φορείς.

- Τον Οκτώβριο του 2021 πραγματοποιήθηκε η παρουσίαση του Σχεδίου του Προγράμματος ΠΔΜ 2021-2027 και η έγκρισή του από το Περιφερειακό Συμβούλιο.

Η διαβούλευση με τους εμπλεκόμενους και η εταιρική σχέση λαμβάνουν μόνιμη μορφή κατά τη φάση υλοποίησης με κορυφαίο όργανο την Επιτροπή Παρακολούθησης (ΕπΠα) με αρμοδιότητα μεταξύ άλλων την παρακολούθηση της υλοποίησης του ΕΠ, τη λήψη αποφάσεων για τον αποτελεσματικό και αποδοτικό προγραμματισμό και εφαρμογή του, διατυπώνοντας απόψεις και εγκρίνοντας την εξειδίκευση δράσεων, τη μεθοδολογία και τα κριτήρια αξιολόγησης των πράξεων, τις εκθέσεις υλοποίησης, τις αναθεωρήσεις, το σχέδιο αξιολόγησης κλπ.

Πέραν των τυπικών μέτρων ενίσχυσης του επιχειρησιακού χαρακτήρα της Επιτροπής Παρακολούθησης, όπως η αντιπροσωπευτική σύνθεσή της και η υποστήριξη της λειτουργίας της από γραμματεία της Διαχειριστικής Αρχής, πρόκειται να ληφθούν και άλλα μέτρα άμεσης επικοινωνίας και ενημέρωσης των μελών της, με αναμενόμενο αποτέλεσμα την μεγαλύτερη κινητοποίησή τους.

Τέτοια μέτρα είναι ενδεικτικά η διαδικτυακή επικοινωνία των μελών της μέσω της διαδικτυακής εφαρμογής «Διάυλος», όπου είναι δυνατή η επικοινωνία των μελών ανά πάσα στιγμή, η υποβολή ερωτημάτων και παρατηρήσεων, καθώς και η εξατομικευμένη ενημέρωση μέσω email για κάθε νέα ανάρτηση.

Τα μέλη της Επιτροπής Παρακολούθησης, θα έχουν τη δυνατότητα να θέτουν ερωτήματα και να λαμβάνουν απαντήσεις για ειδικότερα ζητήματα, όπως το πλαίσιο υλοποίησης του Προγράμματος, την αξιολόγηση και επιλογή των προτάσεων, την αξιόπιστη εφαρμογή των κριτηρίων επιλογής των πράξεων, την πορεία σύνταξης των ετήσιων και τελικής έκθεσης εφαρμογής, την αξιολόγηση του προγράμματος, την εφαρμογή των αρχών της προσβασιμότητας κλπ.

Με τα μέτρα αυτά αυξάνεται η διαφάνεια της εφαρμογής του Προγράμματος και η παραγωγική συμμετοχή των μελών της Επιτροπής Παρακολούθησης σ' αυτό, με αναμενόμενη άμεση θετική επίπτωση στην αποτελεσματικότητα και αποδοτικότητα των υλοποιούμενων παρεμβάσεων στην επίτευξη των τεθέντων στόχων.

7. Επικοινωνία και προβολή

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο ι) του ΚΚΔ

Κύριος επικοινωνιακός στόχος

Η βελτίωση της εικόνας των πολιτών για τη συμβολή της Πολιτικής Συνοχής της ΕΕ στην επανεκκίνηση της οικονομίας και στη βελτίωση της καθημερινότητάς τους, μέσω της χρηματοδότησης από το Π-ΔΜ δράσεων για την προώθηση της βιώσιμης ανάπτυξης της ΔΜ, προστασίας του περιβάλλοντος και ενίσχυσης της κοινωνικής συνοχής.

Ειδικό επικοινωνιακό στόχοι

- Ενίσχυση του διαλόγου με πολίτες, για τη βελτίωση της αναγνωρισιμότητας και της θετικής στάσης για το ρόλο και τη συμβολή της ΕΕ,
- Παροχή έγκυρης και έγκαιρης ενημέρωσης, σε μορφές προσβάσιμες σε όλους, για το σύνολο των δράσεων του ΕΠ ΔΜ, με τη συγχρηματοδότηση της ΕΕ,
- Ενεργοποίηση φορέων, οργανώσεων, πολιτών και άλλων δυνητικών δικαιούχων για την αξιοποίηση των ευκαιριών χρηματοδότησης και εδραίωση εμπιστοσύνης στις διαδικασίες επιλογής και υλοποίησης των δράσεων,
- Ευαισθητοποίηση των δικαιούχων για την προστιθέμενη αξία της επικοινωνίας των έργων τους και υποστήριξή τους για ευρεία διάχυση της πληροφόρησης,

ώστε να επικοινωνηθούν ευρέως οι ευκαιρίες και τα αποτελέσματα της Πολιτικής Συνοχής στην ΠΔΜ.

Κοινά – στόχοι

Γενικές κατηγορίες κοινών-στόχων αποτελούν οι δυνητικοί δικαιούχοι, οι δικαιούχοι και το ευρύ κοινό.

Ενδεικτικά αναφέρονται:

- Δυνητικοί Δικαιούχοι/Δικαιούχοι (Εθνικές/Περιφερειακές/Τοπικές Αρχές και Αναπτυξιακοί Φορείς, Εκπαιδευτικά Ιδρύματα, επιχειρήσεις κλπ)
- Ωφελούμενοι δράσεων ΕΚΤ+ (ΑμεΑ, άνεργοι, ΥΤΧ, Ρομά κ.α.)
- Ευρύ κοινό (κάτοικοι & επισκέπτες)
- Πολλαπλασιαστές Πληροφόρησης/Κοινωνία των πολιτών (ΜΜΕ, επαγγελματικές οργανώσεις, επιμελητήρια, οικονομικοί & κοινωνικοί εταίροι, ΜΚΟ, εκπαιδευτικά ιδρύματα κλπ)
- ΜΜΕ, διαμορφωτές κοινής γνώμης
- Ειδικές κατηγορίες (ευπαθείς ομάδες, ΑμεΑ, νέοι, γυναίκες, μαθητές, επαγγελματικές ομάδες, κάτοικοι ορεινών-μειονεκτικών περιοχών κλπ).

Οι κατηγορίες θα εξειδικεύονται κατά το σχεδιασμό των δράσεων (ορισμός κοινού-στόχου, λαμβάνοντας υπόψη κριτήρια όπως η δημογραφία, οι γνώσεις/γνώμη/συμπεριφορές σχετικά με το μήνυμα, παράγοντες/μέσα που επηρεάζουν την κοινή γνώμη κλπ)

Μέσα επικοινωνίας

Θα αξιοποιηθούν μέσα και εργαλεία επικοινωνίας, ανάλογα με τον επικοινωνιακό στόχο, το κόστος, το κοινό-στόχο και τη χρονική στιγμή της υλοποίησης των δράσεων, ενώ λαμβάνονται υπόψη και τα αποτελέσματα της Αξιολόγησης της Στρατηγικής Επικοινωνίας του ΕΠ ΔΜ 2014–2020.

Ενδεικτικά αναφέρονται:

Μέσα/Εργαλεία

- Δικτύωση: Με άτομα/φορείς που δραστηριοποιούνται στη ΔΜ και μπορούν να λειτουργήσουν ως πολλαπλασιαστές (Europe Enterprise Network, EDIC ΔΜ, Πανεπιστήμιο Δυτικής Μακεδονίας, δημοσιογράφοι, ΜΜΕ, κα), με άλλα Επιχειρησιακά Προγράμματα που χρηματοδοτούν δράσεις στη ΠΔΜ και διοργάνωση κοινών δράσεων
- Ψηφιακή Παρουσία: Ιστότοπος προσβάσιμος σε όλους - σύνδεση με εθνικό ιστότοπο espa.gr, Λογαριασμοί σε μέσα κοινων. δικτύωσης ανάλογα με το στόχο (Facebook: ευρύ κοινό, influencers / Instagram: νέοι, influencers / Twitter: decision makers, stakeholders / LinkedIn: φορείς δικτύωσης / YouTube: νέοι, influencers), Προβολή σε online μηχανές αναζήτησης (SEO)
- Εκδηλώσεις: Ημερίδες Ενημέρωσης, Συνδιοργάνωση εκδηλώσεων/Συνεδρίων με φορείς/δικαιούχους
- Γραφείο Τύπου & Έμμεση Δημοσιότητα: Δελτία Τύπου, Αρθρογραφία, Δημοσιεύματα, Συνεντεύξεις Τύπου, e-Newsletter
- Έντυπο & Ηλεκτρονικό Ενημερωτικό Υλικό: Οδηγός Δημοσιότητας για Δικαιούχους, Έντυπα & Αφίσες, Video έργων & Testimonials
- ΜΜΕ, Διαδίκτυο, Social Media: Τηλεόραση, Ραδιόφωνο, Τύπος, Premium Display Ads, Google Ads, Social Media Ads
- Εκστρατείες προβολής: Συμμετοχή σε εκστρατείες της ΕΕ, Εκστρατείες ειδικού σκοπού.

Έργα στρατηγικής σημασίας

Ειδικές δράσεις θα σχεδιαστούν για τα έργα στρατηγικής σημασίας του Π-ΔΜ προσαρμοσμένες κάθε φορά στη φύση των έργων και το κοινό-στόχο.

Προϋπολογισμός

Ο προϋπ/σμός ανέρχεται σε 1,4εκ. € (1,0 εκ. € ΕΤΠΑ, 0,4 εκ. € ΕΚΤ+). Με την περιγραφή των δράσεων θα παρέχεται ενδεικτικός οικονομικός προγραμματισμός ανά δραστηριότητα/μέσο και έτος.

Παρακολούθηση και Αξιολόγηση

Η αξιολόγηση της επικοινωνίας προδιαγράφεται από το στάδιο σχεδιασμού των επικοινωνιακών ενεργειών και μέσων/εργαλείων, παρακολουθείται κατά την υλοποίηση και αποτιμάται μετά την ολοκλήρωση. Η αξιολόγηση υλοποιείται αξιοποιώντας δείκτες υλοποίησης (outputs), αποτελέσματος (result), επιπτώσεων (impact).

- Υλοποίησης: Αριθμός καταχωρήσεων, συχνότητα προβολής παραγόμενου υλικού, πλήθος αναρτήσεων στα ΜΚΔ, αριθμός συμμετεχόντων εκδηλώσεων, ακόλουθοι/impressions/views στα ΜΚΔ, impressions διαδικτυακής διαφήμισης, επισκεψιμότητα ιστοσελίδας.
- Αποτελέσματος: Ποσοστό αναγνωρισιμότητας, διάδρασης στα ΜΚΔ (shares, likes, click throughs, comments, χρήση #), conversions ιστοσελίδας (downloads, εγγραφές, bouncing rate, διάρκεια σύνδεσης), βαθμός ικανοποίησης χρηστών.
- Επιπτώσεων: Μέσω εκπόνησης ερευνών διαπίστωσης της βελτίωσης της αναγνωρισιμότητας α) των πολιτικών συνοχής της ΕΕ και β) των παρεμβάσεων που υλοποιούνται στο πλαίσιο του Π-ΔΜ, βάσει και των πληροφοριών από το Flash Eurobarometer 497 του 2021.

Μετά την έγκριση του Π-ΔΜ θα οριστεί Υπεύθυνος Επικοινωνίας & Προβολής για την τήρηση των υποχρεώσεων επικοινωνίας που προκύπτουν από τον Κανονισμό και την ανάδειξη της επικοινωνίας, μέσω της υλοποίησης της επικοινωνιακής στρατηγικής του Προγράμματος.

8. Χρήση μοναδιαίων δαπανών, κατ' αποκοπή ποσών, ενιαίων συντελεστών και χρηματοδότησης που δεν συνδέεται με τις δαπάνες

Παραπομπή: Άρθρα 94 και 95 του ΚΚΔ

Πίνακας 14: Χρήση μοναδιαίων δαπανών, κατ' αποκοπή ποσών, ενιαίων συντελεστών και χρηματοδότησης που δεν συνδέεται με τις δαπάνες

Προβλεπόμενη χρήση των άρθρων 94 και 95 του ΚΚΔ	Ναι	Όχι
Από την έγκριση, το πρόγραμμα θα κάνει χρήση της επιστροφής της ενωσιακής συνεισφοράς βάσει μοναδιαίων δαπανών, κατ' αποκοπή ποσών και ενιαίων συντελεστών στο πλαίσιο της προτεραιότητας σύμφωνα με το άρθρο 94 του ΚΚΔ	☐	☒
Από την έγκριση, το πρόγραμμα θα κάνει χρήση της επιστροφής της ενωσιακής συνεισφοράς βάσει χρηματοδότησης που δεν συνδέεται με δαπάνες σύμφωνα με το άρθρο 95 του ΚΚΔ	☐	☒

Προσάρτημα 1: Συνεισφορά της Ένωσης βάσει μοναδιαίων δαπανών, κατ' αποκοπή ποσών και ενιαίων συντελεστών

A. Σύνοψη των κύριων στοιχείων

Προτεραιότητα	Ταμείο	Ειδικός στόχος	Κατηγορία περιφέρειας	Εκτιμώμενο ποσοστό του συνολικού χρηματοδοτικού κονδυλίου στο πλαίσιο της προτεραιότητας στην οποία θα εφαρμοστούν οι ΑΕΚ σε %	Τύπος/-οι καλυπτόμενων πράξεων		Δείκτης ενεργοποίησης της επιστροφής ποσών		Μονάδα μέτρησης για τον δείκτη ενεργοποίησης της επιστροφής ποσών	Τύπος ΑΕΚ (τυποποιημένη κλίμακα μοναδιαίων δαπανών, κατ' αποκοπή ποσών ή ενιαίων συντελεστών)	Ποσό (σε EUR) ή ποσοστό (σε περίπτωση ενιαίων συντελεστών) των ΑΕΚ
					Κωδικός(1)	Περιγραφή	Κωδικός(2)	Περιγραφή			

(1) Αναφέρεται στον κωδικό για τη διάσταση του πεδίου παρέμβασης στον Πίνακα 1 του παραρτήματος I του ΚΚΔ και στο παράρτημα IV του κανονισμού ΕΤΘΑΥ

(2) Αναφέρεται στον κωδικό κοινού δείκτη, κατά περίπτωση

Προσάρτημα 1: Συνεισφορά της Ένωσης βάσει μοναδιαίων δαπανών, κατ' αποκοπή ποσών και ενιαίων συντελεστών

B. Λεπτομερή στοιχεία ανά τύπο πράξης

Γ. Υπολογισμός της τυποποιημένης κλίμακας μοναδιαίων δαπανών, κατ' αποκοπή ποσών ή ενιαίων συντελεστών

1. Πηγή δεδομένων που χρησιμοποιούνται για τον υπολογισμό της τυποποιημένης κλίμακας μοναδιαίων δαπανών, κατ' αποκοπή ποσών ή ενιαίων συντελεστών (ποιος παράγαγε, συνέλεξε και καταχώρισε τα δεδομένα, πού αποθηκεύονται τα δεδομένα, προθεσμίες, επαλήθευση κ.λπ.)

2. Να διευκρινιστεί για ποιον λόγο ενδείκνυται η προτεινόμενη μέθοδος και ο προτεινόμενος υπολογισμός βάσει του άρθρου 94 παράγραφος 2 του ΚΚΔ για τον τύπο πράξης.

3. Να προσδιορίσετε τον τρόπο διενέργειας των υπολογισμών, ιδίως περιλαμβάνοντας τυχόν παραδοχές ως προς την ποιότητα ή τις ποσότητες. Κατά περίπτωση, θα πρέπει να χρησιμοποιούνται και, εάν ζητηθεί, να παρέχονται στατιστικά αποδεικτικά στοιχεία και τιμές αναφοράς, σε μορφότυπο που να μπορεί να χρησιμοποιηθεί από την Επιτροπή.

4. Να εξηγήσετε πώς εξασφαλίσατε ότι στον υπολογισμό της τυποποιημένης κλίμακας μοναδιαίου κόστους, κατ' αποκοπή ποσού ή ενιαίου συντελεστή έχουν περιληφθεί μόνον επιλέξιμες δαπάνες.

5. Αξιολόγηση από την ή τις ελεγκτικές αρχές της μεθοδολογίας υπολογισμού και των ποσών, καθώς και των ρυθμίσεων για τη διασφάλιση της επαλήθευσης, της ποιότητας, της συλλογής και της αποθήκευσης των δεδομένων.

--

Προσάρτημα 2: Συνεισφορά της Ένωσης βάσει χρηματοδότησης που δεν συνδέεται με δαπάνες

A. Σύνοψη των κύριων στοιχείων

Προτεραιότητα	Ταμείο	Ειδικός στόχος	Κατηγορία περιφέρειας	Ποσό που καλύπτεται από τη μη συνδεδεμένη με τις δαπάνες χρηματοδότηση	Τύπος/-οι καλυπτόμενης πράξης		Όροι που πρέπει να πληρωθούν / αποτελέσματα που πρέπει να επιτευχθούν και που ενεργοποιούν την επιστροφή ποσών από την Επιτροπή	Δείκτης		Μονάδα μέτρησης για τους όρους που πρέπει να εκπληρωθούν / αποτελέσματα που πρέπει να επιτευχθούν και που ενεργοποιούν την επιστροφή ποσών από την Επιτροπή	Προβλεπόμενο είδος της μεθόδου επιστροφής που χρησιμοποιείται για την επιστροφή ποσών στον/στους δικαιούχο/-ους
					Κωδικός (1)	Περιγραφή		Κωδικός (2)	Περιγραφή		

(1) Αναφέρεται στον κωδικό για τη διάσταση του πεδίου παρέμβασης στον Πίνακα 1 του παραρτήματος 1 του ΚΚΔ και στο παράρτημα IV του κανονισμού ΕΤΘΑΥ

(2) Αναφέρεται στον κωδικό κοινού δείκτη, κατά περίπτωση

Β. Λεπτομερή στοιχεία ανά τύπο πράξης

Ενδεικτικός κατάλογος πράξεων στρατηγικής σημασίας

1. Επέκταση ΕΚΕΤΑ/ΙΔΕΠ στην Πτολεμαΐδα (Π/Υ: 5,0 εκ. € / 2023-2026)

Το νέο κτίριο (περίπου 900 τ.μ) του Εθν. Κέντρου Έρευνας και Τεχνολογικής Ανάπτυξης (ΕΚΕΤΑ), θα είναι σχεδόν μηδενικής ενεργειακής κατανάλωσης (nZEB). Οι νέες υποδομές θα εξυπηρετούν τις ανάγκες της μεταλιγνιτικής εποχής και τη διαμόρφωση βιώσιμου ενεργειακού μοντέλου μηδενικού ανθρακικού αποτυπώματος για την περιοχή. Έμφαση θα δοθεί στην ανάπτυξη τεχνολογιών αιχμής σε πεδία όπως οι τεχνολογίες Η2, η αποθήκευση ενέργειας, η αποκατάσταση εδαφών, η κυκλική οικονομία και τα έξυπνα κτίρια. Παράλληλα, προβλέπονται δραστηριότητες ανάπτυξης δεξιοτήτων προσωπικού στις παραπάνω τεχνολογίες και δικτύωσης.

2. Εκπαιδευτικό Αστρονομικό Πάρκο Όρλιακα (Π/Υ: 10,0 εκ. € / 2023-2027)

Πρόκειται για τη δημιουργία εκπαιδευτικής δομής στον Όρλιακα Γρεβενών, που θα εξυπηρετεί εκπ/κές και ερευνητικές ανάγκες του Παν. Δυτ. Μακεδονίας και άλλων επιστημονικών ιδρυμάτων της χώρας, της επιστημονικής και ερευνητικής κοινότητας και μαθητών Α-βάθμιας & Β-βάθμιας εκπ/σης. Περιλαμβάνει εκπαιδευτικό κέντρο, παρατηρητήριο μεγάλου τηλεσκοπίου, παρατηρητήριο τηλεσκοπίου επισκόπησης, υπαίθριες ελαφρές κατασκευές κ.α.

3. Επαρχιακή Οδός Καστοριάς–Πτολεμαΐδας, Τμήμα ρέμα Κώτουρη–όρια Ν. Κοζάνης (Π/Υ: 50 εκ. € / 2023-2025)

Κατασκευή οδικού τμήματος 10,4 χλμ, με σήραγγα στην Κλεισούρα (1365μ), γέφυρα ρέματος Κώτουρη (34μ.) και 4 διαβάσεις. Αποτελεί τμήμα της Ε.Ο. Καστοριάς – Πτολεμαΐδας. Συνδέει τους 2 κάθετους άξονες της Εγνατίας (Κρυσταλλοπηγή – Εγνατία και Νίκη Φλώρινας – Κοζάνη – όρια Ν. Λάρισας). Βελτιώνει την προσβασιμότητα και την οδική ασφάλεια.

4. Κέντρα Κοινότητας με Υποστήριξη Ρομά και Περιφερειακές Μονάδες (Π/Υ: 6,0 εκ. € - 2022-2027)

Τα Κέντρα Κοινότητας (ΚΚ) είναι δομές πρώτης υποδοχής, παροχής ολοκληρωμένης υποστήριξης στους κατοίκους του Δήμων, μέσα από την παροχή πλέγματος υπηρεσιών με στόχο την καταπολέμηση της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού και την προώθηση στην απασχόληση.

Στη ΔΜ λειτουργούν 10 ΚΚ (3 ΚΚ με στέλεχος υποστήριξης Ρομά-ΥπΡ) και 2 Περιφ. Μονάδες (ΠΜ). ΚΚ Δήμων Εορδαίας (ΥπΡ), Γρεβενών, Καστοριάς (ΥπΡ και ΠΜ που εξυπηρετεί το Δ. Νεστορίου), Δεσκάτης, Σερβίων, Κοζάνης, Αμυνταίου, Βοΐου, Φλώρινας (ΥπΡ και ΠΜ που εξυπηρετεί το Δ. Πρεσπών) και Άργους Ορεστικού.

ΕΓΓΡΑΦΑ

Τίτλος εγγράφου	Είδος εγγράφου	Ημερομηνία εγγράφου	Τοπικός κωδικός αναφοράς	Κωδικός αναφοράς της Επιτροπής	Αρχεία	Ημερομηνία αποστολής	Απεστάλη από
Έκθεση Ενδιάμεσης Επανεξέτασης και Συμπληρωματική	Ενδιάμεση επανεξέταση-αξιολόγηση	3 Φεβ 2026		Ares(2026)1206491	Έκθεση Ενδιάμεσης Επανεξέτασης και Συμπληρωματική	3 Φεβ 2026	Βουμβουράκη, Ευαγγελία
Αιτιολογική Έκθεση Αναθεώρησης έκδοση 3.2	Συμπληρωματικές πληροφορίες	3 Φεβ 2026		Ares(2026)1206491	Αιτιολογική Έκθεση Αναθεώρησης έκδοση 3.2	3 Φεβ 2026	Βουμβουράκη, Ευαγγελία
Απόφαση Επιτροπής Παρακολούθησης	Συμπληρωματικές πληροφορίες	19 Δεκ 2025		Ares(2026)1206491	Απόφαση Επιτροπής Παρακολούθησης	3 Φεβ 2026	Βουμβουράκη, Ευαγγελία
DNSH έκδοση 3.1 - ΦΕΒ26	Συμπληρωματικές πληροφορίες	3 Φεβ 2026		Ares(2026)1206491	DNSH έκδοση 3.1 - ΦΕΒ26	3 Φεβ 2026	Βουμβουράκη, Ευαγγελία
Μεθοδολογικό έγγραφο έκδοση 3.2	Συμπληρωματικές πληροφορίες	3 Φεβ 2026		Ares(2026)1206491	Μεθοδολογικό έγγραφο έκδοση 3.2	3 Φεβ 2026	Βουμβουράκη, Ευαγγελία
Αναλυτική Δομή ΠΔΜ 2021-2027 έκδοση 3.1 ΦΕΒ26	Συμπληρωματικές πληροφορίες	3 Φεβ 2026		Ares(2026)1206491	Αναλυτική Δομή ΠΔΜ 2021-2027 έκδοση 3.1 ΦΕΒ26	3 Φεβ 2026	Βουμβουράκη, Ευαγγελία
Συμπληρωματικό έγγραφο για τις δράσεις του EKT+	Συμπληρωματικές πληροφορίες	3 Φεβ 2026		Ares(2026)1206491	Συμπληρωματικό έγγραφο για τις δράσεις του EKT+	3 Φεβ 2026	Βουμβουράκη, Ευαγγελία
Εξαίρεση απαίτησης περιβαλλοντικού ελέγχου	Συμπληρωματικές πληροφορίες	3 Φεβ 2026		Ares(2026)1206491	Εξαίρεση απαίτησης περιβαλλοντικού ελέγχου	3 Φεβ 2026	Βουμβουράκη, Ευαγγελία
Programme snapshot 2021EL16FFPR011 3.2	Συνοπτική απεικόνιση δεδομένων πριν από την αποστολή	3 Φεβ 2026		Ares(2026)1206491	Programme_snapshot_2021EL16FFPR011_3.2_el_en.pdf Programme_snapshot_2021EL16FFPR011_3.2_el.pdf	3 Φεβ 2026	Βουμβουράκη, Ευαγγελία